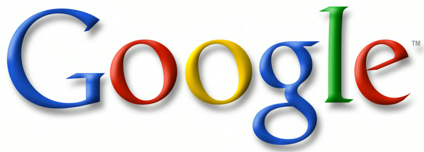
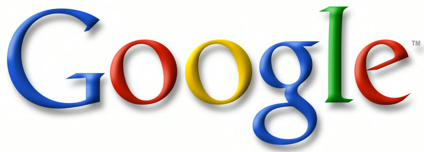

SIGILLVM · VNIVERSITATIS · CALIFORNIENSIS
LVX
FIAT
MDCCCLXVIII
EX LIBRIS

Denmark, Laws

Love

og

Andre offentlige Kundgjørelser, Kongelige Rescripter og Resolutioner, Collegial- og Ministerial Skrivelser,

vedkommende

Landvæsenet

i

Kongeriget Danmark.

Samlede og udgivne

af

Lic. juris C. P. N. Petersen,
Justitsraad.

1856—1862.

Kjøbenhavn.
Paa Udgiverens Forlag hos F. H. Eibe.
1864.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

377c

Forord.

Nærværende andet Bind af Love og offentliggjorte Aktstykker, der angaae Landvæsenet, indbefatter de Love og Aktstykker, der ere offentliggjorte i Tidsrummet fra 1856—1862, og er ledsaget af et lexikalsk Repertorium, ved hvis Udarbeidelse den samme Plan er fulgt, som i det lexikalske Repertorium til det første Bind. Lovene og Aktstykkerne for 1863 har ikke kunnet optages i dette Bind, fordi Aktstykkerne ei ere fuldstændig offentliggjorte i Departementstidenden for 1863, men adskillige af dem først optages i samme for Aaret 1864, hvisaarsag Samlingen af disse Love og Aktstykker maa udsættes til Værkets Fortsættelse, hvilken vil skee naar dertil findes et for et Heftes Størrelse passende Stof.

Frederiksberg den 4de Mai 1864.

Udgiveren.

Lexikalsk Repertorium

over

Love

og

Andre offentlige Kundgjørelser,

Kongelige Rescripter og Ministerial Skrivelser,

vedkommende

Landvæsenet

i

Kongeriget Danmark

1856—1862.

Academie, Sorøes, ang. Afhændelse af dets Hovedgaarde Sorø Store Ladegaard, Lov 19 Febr. 1861 (S. 250), og Mørup, Lov 23 Jan. 1862.
Aftægt, ang. stplt. Papiir til Contract derom. Lov 19 Febr. 1861 § 33 og 34 (S. 268).
Agerbrug, ang. de Dyr, hvis Fredning er til Gavn for samme. Circ. 22 Marts 1860. — Jvfr. **Oldenborrelarver.**
Amtmand
1. ang. hans aarlige Indberetning om de private Skoves Tilstand og hans Tilsyn med disse. Circ. 17 Febr. 1857, 7 Aug. 1858.
2. skal udmelde eller foranstalte udnævnt Brandtaxationsmænd, naar Amtstaxationsmænd ikke har den fornødne Duelighed. Lov 4 Marts 1857 § 13, 16, 17, 18.
3. kan tage Bestemmelse om Overtaxation, naar Branddirecteuren finder en Forsikkring for høi. Ibd. § 16.
4. skal, forinden Udskyknings sager indsendes, paasee eller henlede de Vedkommendes Opmærksomhed paa Nødvendigheden af at de befalede Oplysninger medfølge. Skr. 11 Juli 1857.
5. skal fremdeles føre det i Frdg. 3 Dec. 1828 § 48 nævnte Tilsyn med Landvæsens-Protocoller og Documenter. Lov 19 Febr. 1861 § 83 (S. 271).
6. skal saa hurtigt som muligt fremme Udskykningssager. Circ. 26 Marts 1861 in fine.
7. skal for et længere Tidsrum udnævne de civile Medlemmer af Mønstringscommissionen over Districtsheste. Circ. 4 Dec. 1861.
8. autoriserer Protocoller over Retsbetjentenes Forretninger i Henseende til Fortegnelserne over Tiendevederlag. Lov 23 Jan. 1862 § 5.
9. Ang. Afskaffelsen af endeel Beretninger fra Amtmændene ang. Landvæsenet. Circ. 10 Nov. 1862.
10. ang. hans Forretninger i Henseende til a) Dyrlæger og smitsomme Sygdomme blandt Huusdyrene, Lov 29 Dec. 1857 § 1, 3, 4, 6, 7, 11, Circ. 7 Oct. 1858, b) Landvæsenscommissionerne og Overlandvæsenscommissionerne, Lov 30 Dec. 1858 § 3, 4, 15, 18, 19, 24, 25 og 26, Skr. 28 Juni 1859, 19 Mai 1860, c) Vandafledning ved de mindre Vandløb, Lov 17 Jan. 1859 § 6, 7, 8, 9, 16, 20, d) Sandflugtsvæsenet, Lov 29 Dec. 1857 § 3, Skr. 16 Apr. 1859, 12 Jan. 1860, e) Bygnings- og Brandvæsenet, Lov 2 Marts 1861 § 18, 22, 33, 36, 42, 46, 50, 52, Circ. 2 Apr. 1861, 26 Febr. 1862.
Amtsraad
1. affatter Lønningsregulativ for Sognefogderne. Lov 4 Marts 1857.
2. udnævner Amtsbrandtaxationsmænd og Amtsovertaxationsmænd. Lov 4 Marts 1857 § 13, 16, 17, 18, 21.
3. udnævner et Medlem af den Commission, som skal prøve Nødvendigheden af en Grunds Afstaaelse fra Landet til Vandafledning og Cloakanlæg for Kbhvn. og Kjøbstæderne og af den eventuelle Taxationscommission. Lov 30 Nov. 1857 § 2, 6, cfr. § 14, 12 Jan. 1858 § 4.
4. ang. dets Forretninger i Henseende til: a) Afløsning af Bropenge og Brokorn for de mindre Landeveie, Lov 29 Dec. 1857 § 2, 4, 11, b) Jordemodervæsenet, Lov 8 Marts 1856 § 1, 2, 4, c) Sandflugten, Lov 4 Marts 1857 § 2, 29 Dec. 1857 § 1, 8, 10 (S. 70 og 73), Skr. 20 Apr. 1861, d) Sneekastningsarbeidet, Lov 30 Dec. 1858 § 1, e) Landvæsenscommissionerne, Lov 30 Dec.

1858 § 1, 2, Skr. 28 Juni 1859, f) Vands Afledning, Lov 17 Jan. 1859 § 1, 4, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 16, 21, Skr. 6 Juli 1861, g) Brandvæsenet, Lov 2 Marts 1861 § 28, 29, 34, 37, 47, h) Hingsteskuer, Lov. 23 Jan. 1862 § 4.

Amtsrepartitionsfond

A. ang. Hartkornets Bibrag dertil:
  1. i Frederiksberg Sogn. Lov 29 Dec. 1857 § 16 (S. 82).
  2. i Nørresundbye. Bkdtgj. 17 Oct. 1858 § 10.

B. ang. Udredelse af Udgifter af samme:
  1. i Henseende til Retspleien:
    a. til Efterlysning af mistænkelige Personer, undvegne Forbrydere eller stjaalne Koster m. v. Circ. 23 Juni 1856.
    b. til Klædningsstykker til Arrestanters Transport til Straffeanstalten. Skr. 14 Dec. 1860.
    c. i beneficerede Sager:
      a. til Befordringsgodtgjørelse til den befalede Sagfører. Skr. 22 Oct. 1856.
      b. skal ikke udrede Udgifterne til Diæter og Befordring til en Sættedommer i en Sag, i hvilken den ordinaire Dommer har veget sit Sæde. Skr. 11 Aug. 1856.
      c. Circ. 25 Oct. 1852 ang. Befordringsgodtgjørelse og Diæter til Procuratorer i Justitssager er ikke anvendelig i beneficerede Sager. Circ. 24 Juni 1858.
      d. til Sagførere og Sættedommer i en beneficeret Sag, som afgjøres ved Forlig. Skr. 17 Aug. 1858.
    d. til Forligelsesvæsenet. Lov 4 Marts 1857 § 9.
  2. i Henseende til Medicinalvæsenet:
    a. syge Værnepligtiges Cuur i epidemiske Sygdomme. Circ. 9 Marts 1857 jvfr. Lov 4 Marts 1857 § 2.
    b. til Sindssvage:
      a. til Oprettelsen af en Anstalt for uhelbbredelige Sindssvage i Nørrejylland. Lov 16 Febr. 1856.
      b. til Bestridelsen af de aarlige Udgifter ved Helbredelsesanstalterne for Sindssvage i Østifterne og Nørrejylland. Lov 29 Dec. 1857.
      c. til en ved Dom med Livsstraf anseet Persons Ophold paa Sindssygeanstalten først til Observation og senere som uhelbredelig. Skr. 24 Nov. 1862.
    c. til Jordemødres Løn og Pension. Lov 8 Marts 1856 § 1 og 4.
    d. til Stiftslægernes Diæter og Befordringsgodtgjørelse paa Reiser til Apothekernes Visitation. Skr. 3 Juni 1856.
    e. til den for en Districtslæge fungerende private Læges Diæter paa Reiser i epidemiske Sygdomstilfælde. Skr. 17 Febr. 1859.
    f. til Stiftslægernes Reiser til Jordemoderconferencer. Skr. 17 Mai 1862.
  3. i Henseende til Veivæsenet:
    a. til Afløsning af Bropenge for de mindre Landeveie. Lov 29 Dec. 1857 § 11, cfr. Skr. 15 Juli 1862.
    b. til Vedligeholdelse af Broer paa de mindre Landeveie. Jbd. § 2.
    c. til Hovedlandeveien fra Ribe til Tønder. Lov 30 Dec. 1858 (S. 125).
    d. til Broen over Guldborgsund. Lov 29 Dec. 1862.
  4. til Skolefonden. Lov 8 Marts 1856 § 7 c.
  5. til en Canal ved Løgstør. Lov 8 Marts 1856.
  6. til Sognefogdernes Lønning. Lov 4 Marts 1857.
  7. til Sandflugtens Dæmpning. Lov 4 Marts 1857 § 1, 29 Dec. 1857 § 1, 4, 5 cfr. § 7, 8 og 11 (S. 70), Skr. 16 Apr. 1859.
  8. til Protocoller for practiserende Dyrlæger. Lov 29 Dec. 1857 § 1 (S. 73).
  9. til visse Foranstaltninger i Anledning af smitsomme Sygdomme blandt

f. Ang. naar Brandforsikkringens Risico begynder. Lov 4 Marts 1857 § 15.
g. Ang. et Repræsentantskab for Brandforsikkringen. Lov 4 Marts 1857 § 22, Bkdtgj. 18 Juni 1858.
h. En Mølle, der alene bruges til at skraae Sædevarer til Creaturer, kan ikke henføres under 4de Kl. i Lov 4 Marts 1857 § 2. Skr. 23 Febr. 1858.
i. Ang. Oplysning til Godseierne om Brandcontingenten af deres Fæstesteder. Circ. 22 Apr. 1858.
k. Ang. Begjæringer om Udslettelse af Brandforsikkringen. Circ. 8 Mai 1858, 19 Juli s. A.
l. Ang. Regler for Brandcontingenten. Bkdtgj. 18 Juni 1858.
m. Ang. den Klasse, hvortil Vandmøller, Apotheker, Smedier, Køller og Krosteder skulle henføres. Skr. 31 Juli 1858.
n. Ang. den ved Circ. 25 Apr. 1855 befalede Omtaxation af Møller. Circ. 14 Dec. 1859, 7 Aug. 1860.
o. En Bygning, som deles mellem flere Eiere, kan vedblive at staae forsikkret paa samme Maade som hidtil. Skr. 7 Febr. 1860.
p. § 4 af Plac. 15 Apr. 1828 ang. Landbygninger og disses Brandforsikkring er ophævet ved Lov 2 Marts 1861 § 54.
q. Fæsteren kan vel lade sine Bygninger, som det paaligger ham at vedligeholde og gjenopføre, assurere og omassurere, men dette bør dog ikke skee forinden Godseieren har bestemt om han selv vil lade det foretage eller ei. Skr. 28 Febr. 1862.
r. dens Policer kan udfærdiges paa ustemplet Papiir. Circ. 29 Marts 1862.
s. see **Teglovne**.

Brandredskaber
1. ang. deres Anskaffelse m. v. af Communerne. Lov 2 Marts 1861 § 29—32, 35.
2. ang. deres Anskaffelse m. v. af Eiere af Bygninger. Lov 2 Marts 1861 § 36, 44 jvfr. § 54. See **Sprøiter** Nr. 1.

Brandvæsen
1. Tilladelse til Jorders Udstykning berettiger ikke til Opførelsen paa samme af Bygninger, som ikke ere stemmende med Bestemmelserne for Brandvæsenet. Circ. 13 Juni 1856.
2. ang. Indflydelsen i Henseende til samme af Tilbygning eller Deling af en Bygning. Skr. 7 Febr. 1860.
3. Ang. Brandpolitiet. Lov 2 Marts 1861.

Ang. aarlig Indberetning til Justitsministeriet om Afskaffelsen af de i Lov 2 Marts 1861 § 15 nævnte Indretninger. Circ. 2 Apr. 1861.

Broer see **Amtsrepartitionsfond** B. Nr. 3 b. og d.

Bropenge, ang. Afløsning af Forpligtelse til sammes Erlæggelse. Lov 29 Dec. 1857, Skr. 15 Juli 1862.

Brændes. Ang. Forholdsregler ved Afbrænding af Lyng paa Hederne, Hede- og Mose-Tørv og Jord, Lov 2 Marts 1861 § 25 og 26, og af Rapsfrøs eller anden Halm, Foder og deslige paa Markerne, ibd. § 27.

Brønde see **Vandsteder**.

Bygninger
1. ang. de dem paahvilende Afgifter og Byrder:
   a. i Frederiksberg Sogn. Lov 29 Dec. 1857 (S. 81).
   b. til Brandvæsenet. Lov 2 Marts 1861 § 35. See **Brandredskaber** Nr. 2.
2. for deres Opførelse ere Regler givne ved Lov 2 Marts 1861 § 1—19. See **Sognefoged** Nr. 2 c.
3. Plac. 8 Dec. 1809, Bkdtgj. 22 Apr. 1817 og Plac. 12 Juni 1822 ang. Bygningshjelp for Gaard- og Huusmænd, som udflytte efter Ildebrand, ere ophævede ved Lov 2 Marts 1861 § 54.

See **Brandforsikkring**, **Brandvæsen** Nr. 1 og 2, **Expropriation** Nr. 1.

henvende sig i Henseende til de Eiendommene paahvilende communale Præstationer. Skr. 4 Juni 1860.

2. ang. det stemplede Papiir til deres Overdragelse, Bortforpagtning, Bortleie eller til Servituter eller deslige Rettigheder paa samme. Lov 19 Febr. 1861 § 31, 33, 40, 41, 44, 63 (S. 268).

See **Frederiksberg Sogn, Hartkorn** Nr. 1.

Landinspecteurer og **Landmaalere**

1. Undervülsning for dem skal meddeles ved Veterinair- og Landbohøiskolen. Lov 8 Marts 1856 § 1.

Examinationscommissionen for Landmaaler- og Landinspecteurexamen er ophævet. Kgl. Resol. 12 Mai 1862.

2. som skulle lede Taxationen over Grunde, der skulle afstaaes til Vandafledningsog Cloakanlæg, ang. hvad de have at iagttage og ang. deres Betaling. Lov 30 Nov. 1857 § 6—10, 12.
3. ang. Indskjærpelse af Circ. 10 Febr. 1855 og ang. hvad de have at iagttage i Henseende til Udstykningskortene. Circ. 22 Mai 1858, 6 Marts 1861 Nr. 15.
4. ang. deres Forretninger i Anledning af Tørvemosers Udskiftning. Lov 30 Dec. 1858 § 4, 5 (S. 136), Bkdtgj. 19 Juli 1859. See **Tørvemoser** Nr. 1.
5. ere indskjærpede Bestemmelserne om hvad de have at iagttage ved Udførelsen af Udstykningsforretninger. Circ. 26 Marts 1861 Nr. 15.
6. skulle uopholdelig expedere Udstykningssager. Circ. 26 Marts 1861 in fine.
7. ang. hvad de have at iagttage i Henseende til Udstyknings- og Ombelingsberegninger over Eiendomme, paa hvilke Lov 23 Jan. 1862 (om Tiende) er bragt i Anvendelse. Cir. 15 Marts 1862.

Landvæsenscommissioner

1. ang. sammes Forretninger i Henseende til:
   a. Bestemmelsen af Erstatning for Afløsning af Brokorn og Bropenge. Lov 29 Dec. 1857 § 8, 11, 13.
   b. Tørvemosers Udskiftning. Lov 30 Dec. 1858 § 1, 5 og 11 (S. 136). See **Tørvemoser** Nr. 1.
   c. Vands Afledning. Lov 17 Jan. 1859 § 3, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 21, 22, Skr. 10 Jan. 1860.

      Opreisningsbevilling til Appel af en til Landvæsenscommissionen indanket, men fra samme som forsilde paaanket afviist, Kjendelse, affagt af Vandsynsmænd, kan ikke meddeles. Skr. 17 Marts 1860.
   d. deres Kjendelse ang. Reguleringen af et under offentligt Tilsyn sat mindre Vandløb anseet som endelig. Skr. 29 Juni 1861.
   e. Skolejords Udlæg. Skr. 23 Apr. 1859, 29 Mai 1860, 28 Febr. og 29 Apr. 1861.
   f. Udviisning af Byggeplads til Jordemoderbolig. Skr. 29 Mai 1860.
   g. Synsforretninger over Indskrænkning i Adgang til Borttagelsen af Leer etc. fra Forstranden. Lov 23 Jan. 1862 § 6, 8.
2. og Overlandvæsenscommissioner, ang. deres Sammensætning, Forretningsgang m. v. Lov 30 Dec. 1858 (S. 126).

   Amtmanden, men ikke andre Amtsraadsmedlemmer, kan fungere i Overlandvæsenscommissionen, naar Sagen angaaer en af Amtsraadet reqvireret Forretning. Skr. 28 Juni 1859, 19 Mai 1860.

   De før Lov 30 Dec. 1858 traadte i Kraft beskikkede Landvæsenscommissairer vedblive i deres Stilling. Skr. 5 Juli 1859.
3. deres Medlemmer tilkomme ikke Diæter for de Dage, de tilbringe i deres Hjem med Arbeide, vedrørende deres Stilling. Skr. 13 Oct. 1860.
4. deres Medlemmer tilkomme Diæter og Befordringsgodtgjørelse paa Reiser ikke blot til og fra Aastedet, men ogsaa til andre Steder end Aastedet og Møder udenfor deres Hjem. Skr. 13 Oct. 1860.
5. deres Protocoller ere stempelfrie. Lov 19 Febr. 1861 § 74 m. (S. 271).
6. alle Udfærdigelser, der vedkomme samme, ere stempelfrie. Sbd. § 74 n.

3. Ang. Sandflugtsstrækningers Overlevering til vedk. Grundeiere. Lov 29 Dec. 1857 § 2 (S. 70), Circ. 16 Apr. 1859, 12 Jan. 1860, 4 Febr. s. A.
4. Ang. en paatænkt Forandring i Maaden, hvorpaa Arbeidet ved og Tilsynet med Sandflugtens Dæmpning er ordnet. Skr. 8 Mai 1860.
5. Skjeldolernes Regulering er indbefattet under det i Lov 26 Marts 1852 foreskrevne Gangdagsarbeide, for hvilket er reguleret en Betaling, der ei maa overskrides. Skr. 2 Juni 1860.
6. Den i Regulativet fastsatte Betaling er bestemt som Vederlag for en heel Dags Arbeide, og ang. Betalingen for Gangdagsarbeide, der kan udføres af Fruentimmer og Børn Jdd Skr. 13 Oct. 1860.
7. Klitters Overdragelse af Private til det Offentlige kan ikke skee paa andre Vilkaar end Loven af 29 Dec. 1857 § 2 bestemmer. Skr. 12 Juni 1860.
8. At endeel af et Sogns Klitarealer ved at indtages til Træplantning undtages fra de almindelige Regler om Sandflugtsarbeidets Udførelse, kommer ikke blot Eierne af de paagjældende Sandflugtsstrækninger tilgode, men medfører at den Sognet paahvilende $^{1}/_{4}$ af Arbeidet formindskes Skr. 27 Oct. 1860.
9. Ang. Godtgjørelse til Mænd, som paa Amtsraadets Vegne deeltage i Klitsyn og til Tilsynsmændene derved. Skr. 20 Apr. 1861.
10. Ang. Omfanget af det Sandflugtsarbeide, som kan affordres et Sogn, hvis Klitter ere udgaaede fra Sandflugtsvæsenets Bestyrelse. Skr. 25 Oct. 1862.

Seminariifond see **Bondergods** Nr. 1.
Sindssvage see **Amtsrepartitionsfond** B. Nr. 2 b.
Skatter (og Afgifter)
1. af Jorder, exproprierede til Vandaflednings- og Cloakanlæg. Lov 30 Nov. 1857 § 9 cfr. § 14.
2. For Bekjendtgjørelse ved Kirkestævne af Listerne over resterende kongelige Skatter og Fæstegods tilkommer Sognefogden ingen Betaling. Skr. 29 Sept. 1860.
3. Ang. det stemplede Papiir til Skatteqvitteringsbøger og det Navn, hvorpaa disse der lyde. Lov 19 Febr. 1861 § 73 cfr. § 83 (S. 270).
4. Nye Skatteconto for Parceller maa ikke aabnes i Amtstuens Bøger, med mindre med Adkomstbrevet forevises behørigt bekræftet Kort. Circ. 26 Marts 1861 Nr. 13.

See **Bygningsafgift**, **Gammelskat**, **Hartkorn**, **Kjøbstadjorder**, **Landeiendomme** Nr. 1.

Skolehegn
1. Udgifter til det skal alene bæres af Gaardmændene i Skoledistrictet. Skr. 28 Aug. 1863.
2. deri skal Hovedgaardes Hartkorn deeltage. Skr. 21 Jan. 1861.

Skolelodder
1. Ang. Fremgangsmaaden ved Afgjørelsen af Skolelodders anordningsmæssige Størrelse. Skr. 15 Jan. 1856, 23 Apr. 1859, 28 Febr. 1861.
2. Ang. Udredelsen af Udgifterne til Indkjøbet af et til Skolelod udlagt Jordstykke og af Omkostningerne til de i den Anledning afholdte Landvæsenscommissions-Forretninger. Skr. 29 Apr. 1861.

Jvfr. **Degnejorder**.

Skolelærere
1. ang. Opkrævning og Afløsning af Naturalydelser til samme. Lov 8 Marts 1856 § 18.
2. ang. Fourage til dem:
   a. Fouragen bør ydes af alt Hartkorn, men naar dette er under 1 Td. forandres til Pengeafgift. Skr. 16 Juli 1860.
   b. Fouragen skal ogsaa udredes af Huusmænd, naar deres Lodder er paalignet Hartkorn. Skr. 24 Febr. 1862.

See **Degneindtægter**, **Degnejorder**, **Hartkorn** Nr. 1, **Vand** Nr. 8.

Skoler
1. Til Gymnastikplads for en Skole skal et beqvemt beliggende Jordstykke udlægges. Skr. 15 Jan. 1856.
2. Større Bidrag til Skolevæsenet end 24 Skill. for hver Tønde Hartkorn kan Skoleraadet ikke paaligne. Lov 8 Marts 1856 § 7 c.
3. Præsternes Fritagelse efter kgl. Resol. 17 Juli 1822 for Andeel i Skolebyrder er ophævet. Lov 8 Marts 1856 § 8.
4. Beboere af fremmede Sogne svare Skolebidrag af deres Hartkorn til det Sogn, hvortil de i Henseende til Skolevæsenet ere henlagte. Skr. 18 Mai 1861.
5. ang. Brændsel til samme:
   a. i sammes Anskaffelse og Transport skal Præsten og Præstegaardsjordens Hartkorn deeltage. Skr. 17 Jan. 1859, 13 Dec. 1860.
   b. Yderne have Valget imellem at levere Brænde eller Tørv. Skr. 27 Juni 1859.
   c. skal ikke leveres til det ene Sogns Skole af et Stamhuses i Pastoratets andet Sogn beliggende Eiendele. Skr. 4 Juni 1860.
   d. kan i Stedet for Udskrivning in natura bortlicitetes. Skr. 16 Nov. 1860.
   e. Tilberedning af Skolebrændsel paahviler Gaardmændene og Hjemkjørslen de kjørepligtige Hartkornsbrugere. Skr. 28 Febr. 1861.
   f. see **Fæstevæsen** Nr. 3 b.

Skorstene
1. ang. deres Indretning. Lov 2 Marts 1861 § 9, 10, 15, 17, 18.
   Ang. Indberetning til Justitsministeriet om den aarlige Afskaffelse af de i Lov 2 Marts 1861 § 15 nævnte Slunke eller Stikskorstene og Skorsteensrør. Circ. 2 Apr. 1861.
   Ang. Indretningen af snevre eller saakaldte russiske Skorstene. Circ. 24 Jan. 1862.
2. ang. deres Rensning. Lov 2 Marts 1861 § 21, 22, 24 og 44. Circ. 24 Jan. 1862.
3. Ang. Ordningen af Skorsteensfeiningen paa Silkeborg. Kgl. Resol. 5 Febr. 1862.

Skove
1. Statens:
   a. Ang. Mageskifte, Erhvervelse og Bortsalg af Arealer, Skovvæsenet vedkommende. Lov 1 April 1856, 8 Dec. 1859.
   b. Ang. det de Forststuderende ved Kgl. Resol. 17 Nov. 1858 paalagte eetaarige Ophold paa et af de større Skovdistricter. Kgl. Resol. 3 Nov. 1859.
   c. Ang. Antallet og Lønninger for Embedsmænd og Betjente ved Statsskovene. Lov 8 Dec. 1859, Kgl. Resol. 31 Marts 1860.
   d. Bestemmelser for Bestyrelsen af Domaineskovene. Instr. 25 Aug. 1860.
   e. Ang. Behandlingen og Bestyrelsen af Charlottenlund. Kgl. Resol. 4 Oct. 1861.
   f. Ang. Lærebrev for Skovfogder. Circ. 26 Oct. 1861.
   g. Ang. Bekjendtgjørelse af ledige Skovriderembeder. Kgl. Resol. 23 Jan. 1862.
   h. see **Dyrehave**.
2. private:
   a. ang. Hegn om samme af Jerntraad. Skr. 3 Marts 1860.
   b. En Skoveier blev tilstaaet Henstand med Hegnet om en Skov ved Skr. 6 Oct. 1860.
   c. Den Tid, inden hvilken en Skoveier kan forlange sig Vederlagsareal udlagt for den ham tidligere tilkommende Græsningsret i hans eget Skovskifte, er forlængst udløben. Skr. 6 Oct. 1860.
   d. see **Amtmand** Nr. 1, **Tiende** Nr. 2 a.

k. Ang. hvorledes skal forholdes naar Tienderne eies af Yderne selv. Skr. 1 Marts 1862 Nr. 1 og 2.
l. Navnlig Indkaldelse er efter Loven § 4 ikke fornøden. Jbd. Nr. 3.
m. Det nye Hartkorn maa lægges til Grund for Afløsningen af Afgiften efter Fdn. 7 Apr. 1740. Skr. 1 Marts 1862 Nr. 1.
n. Ang. Omkostningernes Udredelse, naar den Ydelsesberettigede udebliver efter lovligt Forfald. Jbd. Nr. 2.
o. En vedtagen Indvarslings Bekjendtgjørelse i Stiftstidenden kan ikke træde i Stedet for den i Lovens § 4 nævnte Indkaldelsesmaade. Jbd. Nr. 3.
p. Ang. Betalingen efter Lovens § 9. Skr. 18 Oct. 1862.

6. Ang. Beregning af Skatter og Afgifter efter det nye eller det gamle Hartkorn. Skr.12 Febr. 1857.
7. see **Kirker** Nr. 1, **Tinglæsning** Nr. 1, 3, 6, 7 c.

See **Degneindtægter, Smaaredsel**.

Tinglæsning

1. af Tiendeforeninger, ang. Beregning og Udredelsen af Gebyret derfor. Skr. 11 Apr., 2 og 16 Oct. 1856, 17 Jan. 1862.
2. Ang. Gebyret for Tinglæsning af en Declaration, hvorved de til en Afløbsaa stødende Lodseiere paatage sig nogle Forpligtelser. Skr. 16 Mai 1856.
3. Ang. en Retsanmærkning paa en Kjøbecontract om et Sogns Tiende og Gebyret for Contractens Tinglæsning. Skr. 26 Mai 1856.
4. af en mod Frdg. 27 Mai 1848 stridende Contract kan ikke nægtes og Retsanmærkning om Lovstridigheden er ubeføiet. Skr. 16 Juni 1856.
5. Ang. Retsanmærkning om manglende Adkomst paa Statskassens Skjøder paa Fæstegrunde. Skr. 24 Sept. 1860.
6. af Udskrifter og Forretninger over Tiendeveederlag og Kjendelser derom. Lov 19 Febr. 1861 § 5, 23 Jan. 1862 § 5, 8, 9 og 11, Skr. 18 Oct. 1862.
7. af Documenter ang. Parceller:
   a. Ang. Ubeføielsen af nogle Retsanmærkninger paa et Skjøde paa nogle Parceller. Skr. 2 Oct. 1856.
   b. Retsanmærkning ang. Gammelskatten ansees ubeføiet. Skr. 5 Febr. 1858. Jvfr. Skr. 19 Dec. 1855.
   c. maa ikke skee forinden Fordeling af Tiendeveederlaget er berettiget. Lov 23 Jan. 1862 § 6.
8. af Skjøder paa Bøndergaarde, der fra et Lehn ere bortsolgte til Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte, ang. om den skal skee ved Herreds- eller Birketinget. Skr. 12 Febr. 1856.

Tørvemoser

1. Regler for deres Udskiftning m. v. Lov 30 Dec. 1858 (S. 136), Bkdtgj. 19 Juli 1859.

   Spørgsmaal om en Moses Udstrækning skal i ethvert Fald indbringes for Landvæsenscommissionen. Skr. 2 Juli 1861 Nr. 1.

   En Ordning, hvorefter hver Lodtager i en Tørvemose skal have sit Tørveskjær udviist, medens de Græsningsbererettigede beholde deres Ret til Græsningen, ansees ulovlig. Jbd. Nr. 2.

   En privat Forening om en Tørvemoses Udskiftning skrives paa stemplet Papiir. Jbd. Nr. 3.

   Ang. Indberetningen om Delingen, naar to Lodseiere hver have deres bestemte skyldsatte Deel af Græsningen i Mosen. Jbd. Nr. 4.

   Ang. Forholdet for Bestemmelsen af enhver Lodtagers Andeel i Mosen i de Tilfælde, i hvilke ingen Anpart er bestemt. Jbd. Nr. 5.
2. Ved Afhændelse af en Gaard kan Ret til Tørveskjær i Gaardens Mosepart ikke forbeholdes. Skr. 19 Juni 1860.
3. Ang. Reqvisition af Undersøgelsesforretning og af en Landinspecteur forinden en Udskiftningssag endelig paakjendes. Skr. 3 Juli 1860.

b. Retsbetjenten tilkommer ikke Diætpenge for en Forretning til Bestemmelse af Retningslinien for en mindre Landevei. Skr. 13 Febr. 1858.
c. Sognefogden tilkommer fremdeles den i Frdg. 13 Dec. 1793 § 70 ommeldte Indtægt, forsaavidt hans Forretninger ikke indskrænke sig til et personligt Tilsyn. Skr. 14 Marts 1860.

3. Ang. Broer m. v. ved Veiene:
a. Ang. Udredelse af nogle Kjøbsteder i Jylland af Bekostningen af Omlægningen af deres Hovedlandeveisgader efter Frdg. 29 Sept. 1841 § 15 og af Overtagelsen og Opførelsen af Broer over Storaaen i Holstebro. Lov 28 Jan. 1856.
b. De indløste Broer skal vedligeholdes for de mindre Landeveie af Amtet og for de offentlige Biveie af Sognecommunen. Lov 29 Dec. 1857 § 2.
c. Erstatning for Bropenge og Brokorn udredes for de mindre Landeveie af Amtsrepartitionsfonden, for de offentlige Biveie af Sognecommunen og for Hovedlandeveiene af den almindelige Veikasse. Ibd. § 11 cfr. § 2.
d. see **Bropenge.**

4. Ang. Vandafledning fra offentlige og private Veie. Lov 17 Jan. 1859 § 22.
See **Amtsrepartitionsfond** B. Nr. 3, **Expropriation** Nr. 5 og 9.

Veterinair- og Landbohøiskole
1. er oprettet ved Lov 8 Marts 1856.
2. ang. Adgangen for Skoler til at sende Elever til samme. Bkdtgj. 3 Juli 1858.
3. Bestemmelser for Stipendiefonden ved samme. Appr. 14 Aug. 1858.

Veterinairskolen, den kgl., er ophævet og dens Forpligtelser og Rettigheder overgaaet til Veterinair- og Landbohøiskolen. Lov 8 Marts 1856 § 1, 2 og 11.

Veterinairvæsen. Ang. det veterinaire Sundhedsraads Forretninger i Henseende til smitsomme Sygdomme blandt Huusdyrene. Lov 29 Dec. 1858 § 8 (S. 77), Instr. 28 Sept. 1858 A., B. b. (S. 115), Circ. 7 Oct. 1858, 21 Mai 1861.

Indenrigsmin. Skriv. (til Kirke- og Underviisningsmin.), hvori — i Anledning af at Ministeriet for Kirke- og Underviisningsministeriet havde begjært Betænkning om, hvorvidt det kan antages, at den ved en Tiendecommission i Henhold til Lov af 19de Marts 1855 skete Ansættelse af Tiender, som eies af selve Yderne, skal være en endelig Afgjørelse, eller om samme som andre Tiendecommissionskjendelser skal kunne undergives Appel — efter forudgaaet Correspondence med den overordnede Tiendecommission, svares, at man ganske maatte tiltræde den af ovennævnte Ministerium udtalte Anskuelse, hvorefter Amtstiendecommissionens Ansættelse af Vederlagene i de omhandlede Tilfælde bør betragtes som en endelig Afgjørelse. 15 Jan.

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Amtsskoledirection), hvori, i Anledning af et fra en Skolelærer indkommet Andragende, hvori han anholdt om, at en tilgrændsende Jordlod maatte blive indkjøbt til Supplering af den nuværende Skolelod, som kun udgjør 3 Tdr. Land, til anordningsmæssig Størrelse, og at en Gymnastikplads maatte blive udviist paa samme — svares, at der til Gymnastikplads bliver i Henhold til Anordn. af 29de Juli 1814 § 22 at udlægge et beqvemt beliggende Jordstykke, samt at Spørgsmaalet om, hvorvidt Skolelodden var af anordningsmæssig Størrelse, og, i benægtende Fald, hvilken Erstatning der burde tillægges Læreren for det Manglende, bliver at afgjøre ved uvillige inden Retten udmeldte Mænds Skjøn. 15 Jan.

Lov, hvorved forundes nogle Kjøbsteder i Jylland Lettelse i Udredelsen af deres Andeel af Bekostningerne ved Omlægningen af deres Hovedlandeveisgader m. m. 28 Jan.

28 Jan. Vi Frederik den 7de, Konge til Danmark &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Den ved Fdn. af 29de Septbr 1841 § 15 givne Bestemmelse, at enhver Kjøbstad selv skal udrede hvad en nye Brolægning af de Gader, der udgjøre en Deel af Hovedlandeveis-Linien, kan koste, bliver herved med Hensyn til den nye Brolægning af de Gader i Kjøbstederne Thisted, Ringkjøbing, Skanderborg, Hobro, Frederikshavn, Viborg, Varde og Holstebro, hvorigjennem Hovedlandeveien skal føres, at forandre saaledes, at disse Kjøbsteder af de med den nye Brolægning af bemeldte Gader forbundne Udgifter, forsaavidt disse efter ovennævnte Forordning alene skulde falde Kjøbstederne tillast, kun have at udrede, enhver for sit Vedkommende, følgende Andeel, med den nedenfor bestemte rentefrie Henstand, nemlig: Thisted og Ringkjøbing de to Trediedele, som afbetales i 20 Aar, Skanderborg Halvdelen, som afbetales i 15 Aar, Hobro, Frederikshavn, Viborg og Varde Halvdelen, som afbetales i 20 Aar, Holstebro en Trediedeel, som afbetales i 20 Aar. Betalingen af de saaledes bestemte aarlige Afdrag tager sin Begyndelse med det Aar, hvori den nye Brolægning paabegyndes. § 2. Den hele Udgift ved Overtagelsen og Opførelsen af Broen over Storaaen i Holstebro udredes alene af den almindelige Veikasse.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

12 Febr. **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at en Herredsfoged havde anholdt deels om Ministeriets Resolution for, hvorvidt Skjøderne paa de Bøndergaarde, der i de senere Aar fra N. N. Lehn vare bortsolgte til Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte, skulde ved den første Afhændelse ikke blot tinglæses ved Lehnets Birketing, men tillige aflyses ved Herredstinget, deels om, at vedkommende Godseier, saafremt det maatte antages, at Aflysning af bemeldte Arvefæsteskjøder ved Herredstinget burde finde Sted, maatte blive tilholdt at foranstalte det Fornødne i denne Henseende — svares, at de ommeldte Skjøder vel til Kjøbernes Betryggelse burde have været af-

lyste ved Herredstinget, inden de modtoges til Tinglæsning ved Birketinget, da Birkeskriveren selvfølgelig Intet havde kunnet attestere om Sælgerens Adkomst, eller om muelige Forhæftelser paa det Solgte, hvorpaa det ogsaa forudsættes at han ved Tinglæsningspaategningen havde henledet Kjøbernes Opmærksomhed, men at det, naar disse frafaldt den Sikkerhed, saadan Aflysning vilde give dem, ikke kunde paalægges enten dem eller Sælgeren at foranstalte samme. 12 Febr.

Lov ang. Oprettelsen af en Anstalt til Ophold for uhelbredelige Sindssvage i Nørrejylland. 16 Febr.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark rc G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Der skal, i Forbindelse med den i Nærheden af Aarhuus i Medfør af Plac. af 13de Octbr. 1847 indrettede Helbredelsesanstalt for Sindssvage i Nørrejylland, oprettes en Anstalt til Ophold for indtil 270 uhelbredelige Sindssvage. § 2. De Pengesummer, der maatte medgaae til Erhvervelse af et passende Jordtilliggende, til de fornødne Bygningers Opførelse, Indretning og Forsyning med Inventarium og hvad der ellers maatte behøves for at sætte Anstalten i tilbørlig Stand, forskydes af Kongerigets Finantser, men forrentes med 4 pCt. aarlig og tilbagebetales i 12 Aar ved Ligning paa Provindsen Nørrejylland, overeensstemmende med de i Plac. af 13de Octbr. 1847 § 3 givne Regler. I Henhold hertil bliver for Finantsaaret 1856—57 af Statskassen forskudsviis at udrede et Beløb af 10,000 Rd. § 3. Betingelserne for Optagelsen i Anstalten bestemmes af Kongen i Lighed med de for Helbredelsesanstalten gjældende Forskrifter, og bliver den aarlige Underballance, som Anstaltens Drift maatte medføre, forskudsviis at udrede af Kongerigets Finantser, mod at Beløbet det paafølgende Aar tilveiebringes ved Ligning paa Provindsen, overeensstemmende med den i § 2 givne Regel.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

28 Febr. **Lov** om Afløsning af det Sognebeboerne lovligt paahvilende Ægt og Arbeide ved Kirkereparationer.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Al Ægt og Arbeide, som ifølge Lov og Anordninger retlig kan fordres af Sognebeboerne til Kirkens Vedligeholdelse, skal kunne afløses mod et billigt Vederlag, naar Saadant fordres af idetmindste Halvdelen af de Paagjældende eller Kirkens Eier. § 2. Naar de Vedkommende ikke mellem sig selv kunne blive enige om Afløsningen, skal denne ifølge Begjæring af en af de ovennævnte Parter ordnes ved offentlig Foranstaltning, og denne Ordning foregaaer da paa den Maade, der er foreskrevet i Lov af 4de Juli 1850 om Afløsning af det Gaarde og Boelsteder paahvilende Hoverie og lignende Pligtarbeide, og ved de Mænd, der i Medhold af den nævnte Lov ere udnævnte til at udføre det deri omhandlede Hverv.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

8 Marts **Lov** om nogle forandrede Bestemmelser for Borger- og Almueskolevæsenet i Kjøbstederne og paa Landet. — — § 7. De nærværende Skolelærer-Hjelpekasser ophæves og deres Capitaler og Indtægter tilfalde Skolefonden. Dog skulle de Bidrag, som tidligere ydedes af Skolelærerne til Hjælpekasserne ophøre, ligesom ogsaa den Degnejord, der ikke er bortsolgt, fremtidigt ei kan sælges, men skal anvendes til efter Omstændighederne at forbedre en enkelt eller alle Skolelærernes Kaar i Skolecommunen. Endvidere oppebærer Skolefonden følgende Indtægter: — — c. Det Bidrag der af Skoleraadet paalignes Amtet og Kjøbstederne, og som fordeles saavel mellem Amtet paa den ene og Kjøbstederne paa den anden Side som mellem disse indbyrdes efter Folketallet. Skoleraadet kan dog ikke uden speciel Lov paaligne noget Bidrag, der er saa stort, at den paa Amtet faldende Deel kommer til at udgjøre mere end 24 ß for hver Tønde Hartkorn, og det Beløb, som svarer hertil for Kjøbstedernes Vedkommende. Hvad den enkelte Kjøbstad har at udrede, paalignes sammes Beboere efter

de for Bidrag til Kjøbstadens Skolevæsen fastsatte Regler, og udbetales til Skolefonden gjennem Kæmnerkassen, ligesom Amtets Bidrag til samme Fond udredes gjennem Amtsrepartitionsfonden. — — § 8. Den Præsterne ifølge Kgl. Resol. af 17de Juli 1822 (Bkdgj. 3die Aug. 1822) tilkommende Fritagelse for Andeel i Skolebyrder er hævet. — — § 9. — — Den Lodseierne paa 32 Tdr. Hartkorn efter Andg. for Landet af 29de Juli 1814 § 49 c og d tilkommende Ret til at kalde Skolelærer og Kirkesanger tilfalder fremtidig Skoledirectionen. — — § 17. Efter Overeenskomst med Sogneforstanderskabet, Skolelæreren og Fleertallet af de Ydende, kan Skoledirectionen samtykke i, at Qvægtiende, Nannest og andre lignende gamle Degneindtægter, der under forskjellige Navne ydes Skolelæreren, forandres for samtlige Ydere af disse Præstationer til en Afgift i Byg, der svares efter Capitelstart. Den Pengeværdie, hvortil disse Præstationer ere ansatte i Planerne, skal fremtidig afkortes i den Sum, hvortil den planmæssig bestemte Bygindtægt, der betales efter Capitelstart, beløber sig, og paa samme Maade skal fremtidigt forholdes med Afkortningen for Indtægter af Legater samt Offer og Accidentser, forsaavidt samme vedbliver. § 18. Ere Skolelærerne i et Sogn derom enige, besørger Sogneforstanderskabet de Naturalydelser, der tilkomme Skolelærerne, opkrævede og afleverede til Skolelærerne. Skolelærernes Ret til selv at oppebære Naturalydelserne af Yderne bortfalder ved Vacance. Naar Sogneforstanderskabet og Skolelæreren derom ere enige, bortfalde Naturalydelser af Korn, og Erstatning ydes i Penge efter den for Districtet gjældende Capitelstart. Ved Vacance bortfalder Naturalydelser af Korn imod forannævnte Vederlag*). 8 Marts

Lov ang. Oprettelsen af en Veterinair- og Landbohøiskole. 8 Marts

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Under Navn af den Kongelige Veterinair- og Landbohøiskole oprettes en Læreanstalt, som skal meddele en

*) Jvfr. Skriv. 2 Mai 1852.

8 Marts høiere Underviisning for Dyrlæger, Landmænd og Landinspecteurer. Til den henlægges hele den Underviisning, som hidtil er meddeelt ved den Kgl. Veterinairskole i Kjøbenhavn, de for Landmænd ved den polytechniske Læreanstalt holdte Forelæsninger, og den Underviisning, som nu af det Offentlige meddeles Landinspecteurer. § 2. Læreanstalten beholder de Forpligtelser, som hidtil have paahvilet den Kgl. Veterinairskole, og de Rettigheder, hvoraf denne har været i Besiddelse. § 3. Til de Forelæsninger, Øvelser og Repetitorier, som holdes ved Læreanstalten, skal Adgangen staae aaben for Enhver, som løser Adgangskort; Betalingen for disse fastsættes af vedkommende Ministerium efter Underviisningsraadets Indstilling, hvorved der bliver at tage Hensyn saavel til Timeantallet som til Forbruget af Materialier, hvor dette finder Sted. Underviisningsraadet kan for den Enkelte eftergive eller nedsætte denne Betaling, naar han har Indfødsret. Skulde der til nogen Forelæsning, Øvelse eller Repetitorium melde sig flere Deeltagere, end der er Plads til, have Læreanstaltens Elever fortrinsviis Adgang. § 4. Til at blive Elev ved Læreanstalten udfordres enten at have bestaaet i den almindelige Forberedelseseramen ved Universitetet, eller at have bestaaet i Afgangsprøven ved en saadan Bondehøiskole, Realskole eller anden Skole, som af vedkommende Ministerium erkjendes for at meddele den nødvendige Forberedelse, eller paa anden Maade at have erhvervet sig denne Forberedelse og at have beviist dette paa en for Ministeriet tilfredsstillende Maade *). § 5. Kun Læreanstaltens Elever kunne erholde Stipendier ved denne, medens Adgang til Examen mod Erlæggelse af den for Eleverne fastsatte Afgift staaer aaben for Alle. Eleverne have at erlægge en Afgift ved Indskrivningen og en ved Examen, men kunne, naar de ere uformuende, fritages for disse Afgifter efter Indstilling fra Underviisningsraadet. Disse Afgifter, efter Fradrag af Examensudgifterne, tilfalde Stipendiefonden; det Samme er Tilfældet med Betalingen for Underviisningen og med Anstaltens øvrige til-

*) Jvfr. Bkdgj. 3 Juli 1858.

fældige Indtægter, efterat de med dem forbundne Udgifter ere afholdte. § 6. Stipendiefonden staaer under Underviisningsraadets Bestyrelse og vedkommende Ministeriums Overbestyrelse; den kan som juridisk Person eie Formue, modtage Gaver og paatage sig Forpligtelser. Den har ingen anden Bestemmelse end den at understøtte trængende og flittige Elever ved Læreanstalten*). § 7. Læreanstaltens Anliggender bestyres af en Directeur, som udnævnes af Kongen. Han er Forretningsfører, Regnskabsfører, har Controllen med Underviisningen og fører Tilsyn med Benyttelsen og Bestyrelsen af Underviisningsapparatet og Alt, hvad der tilhører Anstalten. Den specielle Bestyrelse af Underviisningsapparatet tilfalder efter Ministeriets Bestemmelse de vedkommende Lærere ved Skolen, som derfor have at aflægge Ephoriregnskaber. § 8. Underviisningen meddeles fornemmelig af 7 fast ansatte Lærere, som udnævnes af Kongen, nemlig fire Lærere i Veterinairvidenskaberne, een i Chemie og Pharmacie, een i Landoeconomie og een i Landmaaling. I de Fag, som ikke kunne besørges af disse, overdrages Underviisningen til Docenter, som deels kunne være udnævnte af Kongen ved fast Ansættelse, deels af Ministeriet paa Aaremaal eller Opsigelse. § 9. Underviisningsraadet bestaaer af Directeuren og alle Anstaltens Lærere og Docenter. Det har at gjøre Forslag til og afgive Betænkning i alle Sager vedrørende Studieplanen og Examina. Det udarbeider Forelæsningsfortegnelsen og vælger Censorerne ved Examina. I Læreanstaltens øvrige Anliggender afgiver det Betænkning, saa ofte dette af Ministeriet forlanges. § 10. Til Stipendiefonden tilskydes i de første fem Aar indtil 2000 Rd. aarligt, i de næste fem indtil 1000 Rd. aarligt. Directeuren nyder en aarlig Gage af 1000 Rd. De fastansatte Læreres Gage er 1000 Rd. for den yngste, og Gagen stiger paa hvert Trin i Ancienniteetsscalaen med 200 Rd., saa at den ældste Lærers Gage er 2200 Rd. En af de fastansatte Lærere eller Directeuren erholder fri Bolig paa Læreanstalten; de Øvrige faae hver 8 Marts

*) Jvfr. Approb. 14 Aug. 1858.

8 Marts en Huusleieportion af 300 Rd. § 11. Til Opførelsen af de for Læreanstalten nødvendige Bygninger bevilges en Sum af 170,000 Rd., deels af Statskassen deels af Sorø Academies Overskud, hvoraf Halvdelen udredes i Finantsaaret 1856—57 og Halvdelen i Finantsaaret 1857—58. Forsaavidt det skulde blive nødvendigt at erhverve nye Grund for Skolen, kunne Omkostningerne herved forskudsviis udredes af Finantserne, indtil de den Kgl. Veterinairskole tilhørende Eiendomme kunne afhændes til Dækning af en Deel af de saavel med Grundens Erhvervelse som med de nye Bygningers Opførelse forbundne Omkostninger. § 12. En aarlig Beretning om Anstaltens Virksomhed samt Regnskab over dens Indtægter og Udgifter offentliggjøres af vedkommende Ministerium.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

8 Marts **Lov** ang. Jordemødres Lønning.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Den i Rglm. af 21de Novbr. 1810 § 15 bestemte Pengeløn for Districtsjordemødre paa Landet forhøies fra 1ste Jan. 1856 til 30 Rd. Efter 10 Aars god Tjeneste i samme Amt tilstaaes derhos et Alderstillæg af 10 Rd., der, ligesom selve Lønnen, udredes af Amtsrepartitionsfonden, og skal denne Bestemmelse ogsaa gjælde for de allerede ansatte Jordemødre. Finder Amtsraadet, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til at indrømme Alderstillæget, indstilles Sagen til Justitsministeriets Afgjørelse. § 2. I de Jordemoderdistricter paa Landet, hvor der ikke er eller maatte blive tillagt Jordemoderen en Jordlod, som er tilstrækkelig saavel til Sommergræsning som til Avling af den fornødne Vinterfourage for en Ko, bliver det Manglende at erstatte hende af Districtet enten ved Ydelse in natura, eller, hvis mindelig Forening derom ikke kan tilveiebringes, ved en Pengegodtgjørelse, der, i Tilfælde af Meningsulighed imellem Districtet og Jordemoderen, fastsættes af Amtsraadet, og bliver den derved foranledigede Udgift at ligne paa Districtets Hartkorn.

forsaavidt der, efter Overeenskomst, i Stedet for Græsning er tillagt Jordemoderen et fast Vederlag, bliver ovenstaaende Bestemmelse uden Anvendelse, saafremt Vederlaget af Amtsraadet skjønnes allerede at være saa rigeligt, at det tillige indeholder Godtgjørelse for Vinterfourage for en Ko; i andet Fald bestemmer Amtsraadet i Mangel af mindelig Forening den Forhøielse af Vederlaget, der bør indrømmes. § 3. Den i Rglm. af 21de Novbr. 1810 § 19 foreskrevne taxtmæssige Betaling for Jordemoderens Tjeneste forhøies til det Tredobbelte. For en Gaardmands Kone bør der altsaa ydes mindst 2 Rd., for en Huusmands Kone mindst 1 Rd., og for en Inderstes Kone mindst $^1/_2$ Rd., hvorved dog iagttages, at jordløse Huusmænd blive at regne lige med Inderster. For alle Andre paa Landet, saavelsom i Kjøbstederne, bliver der at betale efter Taxten for den af de anførte Klasser, med hvilken den Vedkommende nærmest kan sammenstilles. For dem, der nyde Understøttelse af Fattigvæsenet, tilstaaes der en Betaling af $^1/_2$ Rd. af Communen. Benyttes en anden examineret Jordemoder end den i Districtet med Løn ansatte, ydes denne for hvert Tilfælde en Fjerdedeel af den ovenfor fastsatte Betaling; har Districtets Jordemoder ikke været at erholde, ydes hende ingen Betaling. § 4. Størrelsen af den Pension, der, i Overeensstemmelse med de hidtil gjældende Regler, af Amtsrepartitionsfonden kan tilstaaes Districtsjordemødre paa Landet, naar de entlediges paa Grund af Alder eller Svagelighed, bestemmes i ethvert enkelt Tilfælde af Amtsraadet, dog saaledes, at den ikke kan overstige Beløbet af den faste Pengeløn, Alderstillæget derunder indbefattet. 8 Marts

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Lov ang. Anlæg af en Canal til Lettelse af Seiladsen forbi Grundene ved Løgstør. 8 Marts

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark 2c. G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Mellem det østre og vestre Basin af Limfjorden ved Løgstør udgraves en Canal gjennem det faste Land paa den sydlige Fjordbred, fra et Punct Vest for Løgstør Bye

8 Marts til noget Sønden for Steengrunden „Lembrup-Røn". § 2. Arbeidet paabegyndes i Finantsaaret 1856—57 og fremmes saaledes, at det senest kan tilendebringes i Finantsaaret 1858—59. Samtlige med Arbeidet forbundne Foranstaltninger udføres under Indenrigsministeriets Ledning, ligesom ogsaa Bestyrelsen af Canalen efter dens Fuldendelse ordnes af dette Ministerium. § 3. Af de med dette Canalanlæg forbundne Omkostninger, som ved den udarbeidede Plan ere anslaaede til et Beløb af c. 400,000 Rd., udreder Statskassen de $^2/_3$, altsaa, under Forudsætning af at Arbeidet tilendebringes i 3 Aar, c. 90,000 Rd. aarlig. Den øvrige $^1/_3$, der under nysnævnte Forudsætning vil udgjøre 45,000 Rd. aarligen, fordeles paa nedennævnte til Liimfjorden stødende Landdistricter og Kjøbsteder, saaledes at samtlige Herreder samt Thisted og Nykjøbing Kjøbsteder i Thisted Amt udrede $^3/_9$, Rødding, Hindborg, Nørre, Harre, Nørlyng, Fjends og Rinds Herreder samt Viborg og Skive Kjøbsteder i Viborg Amt $^2/_9$, Skodborg, Vandfuld, Hjerm, Ginding Herreder samt Lemvig og Holstebro Kjøbsteder i Ringkjøbing Amt $^2/_9$, Flekkum, Hornum, Slet, Aars, Kjær og Gislum Herreder samt Aalborg og Nibe Kjøbsteder og Løgstør Ladeplads i Aalborg Amt $^3/_{18}$, Hvetbo- og Øster-Han Herreder i Hjørring Amt $^1/_{18}$ af det Beløb, der vil være at paaligne. Det ethvert af de 4 førstnævnte Amter paahvilende Beløb bliver at udrede med $^3/_4$ af Landdistricterne og $^1/_4$ af Kjøbstederne, derunder indbefattet Ladepladsen Løgstør. For Hjørring Amts Vedkommende bliver det ad administrativ Vei at afgjøre, om Bidragets Udredelse skal overtages af Amtsrepartitionsfonden, eller paa hvilke Herreder Repartitionen alene skal finde Sted, og da i hvilket indbyrdes Forhold. Lignende Ordning kan ogsaa finde Sted for de øvrige Amters Vedkommende, forsaavidt angaaer den paa Landdistricterne faldne Andeel af Bekostningerne. § 4. Det Overskud, som Indtægterne af Canalen i sin Tid maatte give, efterat Vedligeholdelsesomkostningerne og et passende Bidrag til Reservefonden deraf ere udredede, bliver at fordele mellem Staten og Communerne, og mellem disse sidste indbyrdes i det samme

Forhold, som finder Sted Hensyn til Fordelingen af Anlægs-capitalen; bliver Overskuddet saa stort, at det overstiger 4 pCt. af denne, anvendes det saaledes Overskydende til Amortisation af Communernes Bidrag. § 5. Det paa Kjøbstederne i ethvert af de 4 førstnævnte Amter faldende Bidrag bliver at fordele mellem dem efter Antallet af deres Indvaanere ifølge den sidste Folketælling. § 6. Bidragene udredes for Landets Vedkommende efter Hartkornet efter en af Indenrigsministeriet foranstaltet Repartition, og oppebæres af de respective Amtstuer. For Kjøbstederne afholdes de af Kæmnerkasserne, forsaavidt der ikke af Communalbestyrelserne med Indenrigsministeriets Samtykke træffes andre særegne Bestemmelser for den enkelte Commune, og indbetales til Amtstuerne. § 7. Indenrigsministeriet bemyndiges til at bestemme den Taxt, hvorefter Afgiften for Canalens Afbenyttelse skal erlægges, og ordne alt Fornødent i saa Henseende. 8 Marts

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Lov ang. Brandforsikkringsforeningerne for urørlige Eiendomme paa Landet. 8 Marts

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. A.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Det i Sportelreglementet af 22de Marts 1814 § 78 fastsatte Gebyr for Attester af Skjøde- og Pantebøgerne nedsættes til 24 ß for de Attester, der, ifølge Brandforsikkrings-anordning for Landet af 29de Febr. 1792 § 12, udkræves til Brug ved en Eiendoms Udslettelse af den almindelige Brandforsikkring for Landet, naar de begjæres af Bestyrelsen for en Brandforsikkringsforening for urørlige Eiendomme, som har Justitsministeriets Samtykke til at de i samme forsikkrede Eiendomme maae antages til Pant for Umyndiges eller offentlige Stiftelsers Midler; dog bliver Attesten at forsyne med Paategning om, at den ikke maa benyttes til andet Brug. Af den her bestemte Betaling bliver ingen Forhøielse til Justitsvæsenets Fond at beregne, og der erlægges kun Betaling for een Attest for alle samme Eier tilhørende Eiendomme,

8 Marts der efter Fdn. af 28de Marts 1845 skulle anføres paa samme Folium i Realregistret. Foranførte Bestemmelser komme ogsaa til Anvendelse, naar de omhandlede Attester begjæres af Eiendomsbesiddere, hvis Eiendomme ere forsikkrede i en saadan privat Brandforsikkringsforening som fornævnt, og som ønske at udtræde af denne, for at indlemmes i den almindelige Brandforsikkring for Landet. § 2. De i § 1 omhandlede Brandforsikkringsforeninger fritages for Brug af stemplet Papiir til de nævnte Attester, ligesom Regjeringen bemyndiges til iøvrigt at tillægge saadanne Foreninger samme Fritagelse for Brug af stemplet Papiir, som er indrømmet den almindelige Brandforsikkring for Landet, dog at herfra undtages de Obligationer eller Forskrivninger, som udstedes enten for Laan af Foreningens Midler, eller for Laan, som optages af Foreningen.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

31 Marts **Indenrigsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

Under en mellem dette Ministerium og Krigsministeriet stedfunden Correspondence, der var foranlediget ved en hertil indkommen Besværing over, at en Districtshest, der i afvigte Efteraar havde været indkaldt til Tjeneste og ved Afmønstringen var bleven casseret, var af vedkommende Regiment foranstaltet bortsolgt ved Auction, endskjøndt Hesten, uden nogen Fordring paa Godtgjørelse, var begjært tilbageleveret af Udrederen, som derhos, uagtet Auctionsprovenuet udgjorde 140 Rd., ikkun var bleven godtgjort Hestens Taxationsværdie 90 Rd., har sidstnævnte Ministerium meddeelt, at det hidtil fra Krigsbestyrelsens Side har været fulgt som Regel at lade de Districtsheste, der ved Afmønstringen ere blevne casserede, bortsælge ved offentlig Auction, hvorimod Udrederne ere blevne godtgjorte Hestenes Taxationssummer, og at der saameget mindre er fundet nogen Betænkelighed ved at benytte denne Fremgangsmaade, som den Godtgjørelse, der er tilflydt Udrederne, stedse har været større end det indkomne Auctionsprovenu pr. Hest, men at bemeldte Ministerium imidlertid erkjender, at Forholdet fortiden i Reglen ikke vilde stille sig

saa gunstigt for Udrederne, naar de ubetinget i mødende Tilfælde skulde være forpligtede til at nøies med hiin Godtgjørelse, samt at de utvivlsomt maae kunne renoncere paa denne og gjøre Fordring paa at faae den casserede Hest tilbageleveret, naar de efter Omstændighederne maatte finde sig bedst tjente hermed, hvorfor Krigsministeriet vil lade vedkommende Regimenter tilkjendegive det i Overeensstemmelse hermed Fornødne til fremtidig Jagttagelse. Ved tjenstligst at tilmelde Hr. (Tit.) Foranstaaende til Efterretning og videre Bekjendtgjørelse for det Dem anbetroede Amts Vedkommende, skulde Man derhos, efter Krigsministeriets Opfordring, lige tjenstligt bede vedkommende Udredere givet Paalæg om, at de for Fremtiden lade de Sendebud, ved hvem de afhente de Districtsheste, der have været indkaldte til Tjeneste, møde med fornøden Fuldmagt til at erklære, hvorvidt en casseret Hest ønskes tilbage, eller om heller dens Taxationssum attraaes udbetalt, imod at Hesten tilfalder Landmilitairetaten. 31 Martš

Lov ang. Kjøb af nogle Donse Krudtværk nu tilliggende Arealer. 1 April

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc **G. B.**: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Ministeriet for Monarchiets fælleds indre Anliggender bemyndiges til ved Kjøb for Statskassen at erhverve og under Skovbestyrelsen at inddrage nogle Donse Krudtværk nu tilliggende Arealer, nemlig den saakaldte Storskov Matr. Nr. 10 og 23 af Gunnerod By med deri liggende store Donsedam og Stolmerdam, og det saakaldte Verstingerød Overdrev Matr. Nr. 15 tilligemed den underliggende Vassedam Matr. Nr. 13.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Udskrivningschef, hvori Ministeriet — i Anledning af at dets Resolution var begjært med Hensyn til tvende paa de for N. N. Amter sidstafholdte Landsessioner opstaaede Spørgsmaal angaaende den rette For- 10 April

10 April staaelse af den i Lov af 16de Marts 1851 § 9 b givne Forskrift om de af Udskrivningsdistricterne anskaffende Hestes Alder — efter i Sagen at have correspponderet med Krigsministeriet samt med vedkommende Amtmand, svarer, at Ministeriet maatte holde for, at det er Hestens Alder paa selve den Dag, da den til Antagelse fremstilles enten for Landsessionen eller en tidligere Regimentssamling, der i den omspurgte Henseende maa ansees som den afgjørende, og det saaledes, at Hesten den nævnte Dag beviislig maa have fyldt sit 5te men ikke have fyldt sit 7de Aar.

11 April **Justitsmin. Skriv.** (til vedk Amtmand), hvori — i Anledning af at en Herredsfoged havde forespurgt: 1) om Tinglæsningsgebyret for en Tiendeforening, som vedkommer Hartkornsbrugere i flere Sogne, skal beregnes for ethvert af disse Sogne; 2) om Gebyr for Protocollation og Gjenpart kan beregnes, hvor Kjendelse ikke er afsagt; 3) af hvem Gebyret skal betales, og om det navnlig er Retsbetjentens Sag at faae den ringe Summa, som dette Gebyr i ethvert Tilfælde kan udgjøre, reparteret paa Tiendeyderne, eller om han kan holde sig til Commissionen eller til den Embedsmand, som har indleveret Foreningerne til Tinglæsning, over hvilket Spørgsmaal Amtmanden havde yttret, at han antog, at begge de to første af de opkastede Spørgsmaal maatte besvares bekræftende, samt at, hvad det tredie Spørgsmaal angik, Retsbetjenten maatte være berettiget til for Gebyret at holde sig til den, der indleverer det paagjældende Document til Tinglæsning — svares, at Ministeriet i det Hele maatte tiltræde Amtmandens Anskuelse.

4 Mai **Lov** ang. Afhændelse af forskjellige Domaineeiendomme.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Ministeriet for Monarchiets fælleds indre Anliggender bemyndiges til ved offentlig Auction at afhænde følgende Domaineeiendomme: — — 6) Søborg Sø i Frederiksborg Amt; 7) Fælledsmosen og Trundholmen i Holbek Amt;

8) Klinte Sø, ligeledes i Holbek Amt; 9) Gaabense Færgegaard paa Falster med tilliggende Lystskov, dog uden Færgeindretningen; 10) den Statskassen tilhørende Gaard i Nykjøbing paa Sjælland med Tilliggende; 11) det inddæmmede Areal af Sidingefjord; 12) Allerød Sø paa Hirschholms District; 13) Forvaltergaarden i Gloslunde paa Baadesgaards Gods; og 14) de Statskassen tilhørende, Domainebestyrelsen underlagte, Kirker med tilhørende Tiender og andre Eiendele og Rettigheder, forsaavidt ikke særlige Omstændigheder med Hensyn til enkelte Kirker ere tilhinder for Salget. Salg bør kun iværksættes, naar der kan opnaaes en Kjøbesum, som staaer i et for Statskassen fordeelagtigt Forhold til den rene Indtægt, der efter muueligst nøiagtig Beregning kan udbringes af Eiendommene som Statseiendomme. — — § 3. Forinden der skrides til den i § 1 omhandlede Forauctionering af de i sammes Nr. 14 opførte Kirkeeiendomme, bør der aabnes de vedkommende Tiendeydere Leilighed til at gjøre Tilbud om de Vilkaar, paa hvilke de samtlige eller en Deel af samme maatte være villige til at overtage disse Eiendomme, og bemyndiges da Ministeriet for Monarchiets fælleds indre Anliggender til at tilstede saadan Afhændelse underhaanden, naar dette kan skee uden Tab for Statskassen. 4 Mai

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Lov ang. Salg af forskjellige Statskassen tilhørende Eiendomme paa Frederiksværk. 4 Mai

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Ministeriet for Monarchiets fælleds indre Anliggender bemyndiges til ved offentlig Auction at lade afhænde de Statskassen tilhørende Fabrikker, Bygninger og Jordeiendomme paa Frederiksværk med hvad til Eiendommene hører. Dog undtages fra Afhændelse deels Krudtværket med tilhørende Grund og Magasiner samt de enkelte Huse, som maatte behøves til Bolig for Arbeidere ved dette Værk, deels den tidligere til Bolig for Birkedommeren paa Stedet benyttede Bygning med Tilbehør. § 2. Salg kan foregaae,

4 Mai naar der opnaaes saadanne Kjøbesummer, som efter Eiendommenes Beskaffenhed og Værdie af Ministeriet findes antagelige.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

16 Mai **Justitsmin. Skriv.** (til Domainedirectoratet), hvori — i Anledning af at Domainedirectoratet havde indstillet til Justitsministeriets Resolution, om vedkommende Retsskriver kunde ansees berettiget til for Læsningen af en af samtlige til den fra N. N. Sø gravede Afløbsaa stødende Lodseiere udstedt Declaration, ved hvilken de paatoge sig visse Forpligtelser i Relation til Statskassen som Eier af bemeldte Sø, at have beregnet sig et Gebyr af ialt 39 Rd. 94 ß, foruden Copiepenge — Ministeriet, efterat have brevvexlet med Generalprocureuren, svarer, at det vel maatte ansees for tvivlsomt, om der efter Sportelreglementet havde været Hjemmel for Retsskriveren til at beregne Læsningsgebyr efter Reglementets § 71 for hver enkelt af de forskjellige Lodseieres Eiendomme, men at man dog, i Overeensstemmelse med den Mening, som af Cancelliet i tidligere analoge Tilfælde (Canc. Skriv. af 13de Novbr. 1827 og 22 Febr. 1840) er gjort gjældende, var tilbøielig til at antage, at dette Spørgsmaal maatte besvares bekræftende, og at der iøvrigt Intet fandtes at erindre imod den brugte Gebyrsberegning.

26 Mai **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

I et med Amtets Erklæring indkommet Andragende havde N. N. anholdt om, at det maatte paalægges vedkommende Herredsskriver at annullere den af ham, ved Tinglæsningen af en den 15de Octbr. 1855 oprettet Kjøbecontract, hvorved Andrageren afhændede N. N. Sogns Konge-, Kirke-, Korn- og Qvægtiende m. m., bemeldte Contract givne Retsanmærkning, der gik ud paa, at Sælgeren skal mangle behørig tinglæst Adkomst paa de ommeldte Eiendomme, idet han vel ved Skjøde fra hans Brødre af 20de Septbr. 1827, tinglæst den 7de Novbr. s. A., fandtes at være bleven Eier af de 2/8 af de bortsolgte Eiendomme, men da der intet Document som Adkomst for disse hans Brødre før den Tid fandtes tinglæst, ligesaa lidt som der fandtes tinglæst nogen Adkomst for Sælgeren med Hensyn til den tilbageblivende Trediedeel, samt at der vel under 28de Juli 1841 fandtes tinglæst en Udlægspaategning paa Landvæsenscommissair N. N.s Skjøde af 28de Decbr. 1784, tinglæst den 17de Octbr. 1787, hvorefter Sælgeren i en Skiftesamling den 15de Decbr. 1828 efter af-

gangne Major N. N. var af sine Brødre bleven udlagt samtlige de bortsolgte Eiendomme, men at Pantebogen ingen Oplysning indeholdt om, hvorvidt den ommeldte Landvæsenscommissair N. N. og Major N. N. er den samme Person. I Forbindelse hermed havde Andrageren ogsaa begjært Justitsministeriets Resolution for, om Retsskriveren saaledes som skeet, havde været berettiget til at beregne Gebyret for den ommeldte Kjøbecontracts Tinglæsning efter Sportelreglementets § 65. 26 Mai

. Foranlediget heraf svarede Justitsministeriet, at naar det nærmere godtgjordes, at Andrageren og hans to ovenommeldte Brødre vare de eneste og myndige Arvinger efter Landvæsenscommissair N. N., der, som anført, i Skjødeprotocollen findes indtegnet som Eier ifølge Skjøde af 28de Decbr. 1784, maatte hans Afkomst ansees fuldstændigt legitimeret ved det af hans to Brødre udstedte og under 7de Novbr. 1827 tinglæste Skjøde, i Forbindelse med den under 28de Juli 1841 tinglæste Udlægspaategning paa den meernævnte tidligere Eiers Skjøde; og forventede Ministeriet derfor, at Retsskriveren, under den anførte Betingelse, vilde annullere den paa Kjøbecontracten af 15de Octbr. 1855 ved sammes Tinglæsning gjorte Anmærkning. Hvad Gebyret angik, da antog Ministeriet, at der i Henhold til Sportelreglementet § 84 2den Passus, cfr. § 65, for Læsning, Paategning og Protocollation kun kunde beregnes ialt 48 ß, foruden den befalede Justitsfondsafgift.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en Forespørgsel om de Stiftslægerne paa deres Reiser til Apothekernes Visitation tilkommende Diæter skulle udredes paa den i Fdn. af 8de Jan. 1830 § 4 foreskrevne Maade, saaledes at 1/3 udredes af hvert Amts Kjøbsteder og 2/3 af Amtets Repartitionsfond, eller om de skulle reparteres paa Amtets Kjøbsteder, eller efter Bestemmelserne i Canc. Skriv. af 29 Decbr. 1804 afholdes alene af den Kjøbstad, hvori det paagjældende Apothek ligger — svares, at Bestemmelsen i den ovennævnte Forordning af 1830 maa afgive Reglen saavel for Udredelsen af Diæterne som med Hensyn til Afholdelsen af Befordringsudgifterne paa de ommeldte Reiser, 3 Juni

6 Juni **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd). Efter et derom til Justitsministeriet indkommet Andragende fra Directionen for „Brandforsikkringsforeningen for Landbygninger i Thisted Amt", hvis Statuter ere vedtagne i et den 7de April d. A. paa Thisted Raadstue afholdt Møde, skulde man tjenstligst anmode (Tit.) om at ville tilkjendegive samtlige Amtets Overformynderiebestyrelser samt andre Vedkommende, at forsaavidt det ved Anbringelsen af Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler mod Pant i Landeiendomme bliver at paasee, at disses Bygninger ere forsikkrede imod Brandskade, er der fra dette Ministeriums Side Intet tilhinder for, at deslige under sammes Ressort hørende Midler indtil videre udlaanes i Landeiendomme, hvis Bygninger ere forsikkrede i den nævnte Forening.

13 Juni **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd). Justitsministeriet har oftere havt Leilighed til at erfare, at det, naar Indenrigsministeriet i Henhold til Fdn. af 3die Decbr. 1819 meddeler Approbation paa Udstykning af en Jordeiendom, feilagtigen antages, at en saadan Approbation, især naar Udstykningen betinges af at Parcellerne skulle særlig bebygges, indeholder Hjemmel til Iværksættelsen af Bygningsforetagender, som ikke ere stemmende med de om Brandvæsenet gjældende Bestemmelser. Foranlediget heraf skulde jeg til Efterretning og videre Bekjendtgjørelse for Vedkommende tjenstligst melde, at det er en Selvfølge, at de Udstykningstilladelser, som af Indenrigsministeriet meddeles i Henhold til Fdn. af 3die Decbr. 1819, kun angaae Jorderne, men derimod ikke Bygningerne, og at de derfor ikke kunne medføre nogen Berettigelse til saadanne Byggeforetagender, som ere stridende mod de gjældende Brandanordninger, og at det navnlig ikke, paa Grund af at Udstykningstilladelsen indeholder, at Parcellerne skulle bebygges til særlig Beboelse, kan være tilladeligt at opføre nogen Bygning indenfor den lovbefalede Afstand. Iøvrigt maatte det behageligst indskjærpes Brandfogderne, naar de opdage, at Nogen begynder at bygge udenfor de tilladte Regler, da at

advare Vedkommende og henvise ham til først at erkyndige sig nærmere og i fornødent Fald gjennem Øvrigheden at indgive Ansøgning om Dispensation. 13 Juni

Indenrigsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). I Anledning af at der til Ministeriet er indløbet Besværinger over, at enkelte Landsogne og navnlig de, der ligge nærmest ved Hovedrouten eller ved Amtstuerne og Skiftestederne, uforholdsmæssigen bebyrdes med de Kjørsler i militaire Anliggender, for hvilke der ifølge Fdn. af 26de Juni 1844 § 9, cfr. Fdn. af 9de Mai 1806 § 7, ingen Godtgjørelse gives, skulde man herved tjenstligst anmode Hr. (Tit.) om at beordre Amtsforvalterne og Sognefogderne til for Fremtiden at tilsige saadanne Kjørsler i en særegen Omgangstour, forsaavidt dette ikke alt tidligere maatte være iagttaget. 14 Juni

Justitsmin. Skriv. (til Indenrigsministeriet). 16 Juni

I en til Justitsministeriet inkommen Skrivelse havde, med Hensyn til at en til Tinglæsning indleveret Contract om et Stykke Jord var, samtidigt med at blive forsynet med Læsningspaategning, bleven anholdt, fordi Udleieren uanseet Bestemmelsen i Fdn. af 27de Mai 1848 § 5 havde betinget sig 30 Arbeidsdage eller 8 Rd. i Leie af Jordstykket og forbeholdt sig Ret til at vælge mellem disse Præstationer, vedkommende Amtmand, til hvem den anholdte Contract var bleven indsendt, bemærket, at denne som ulovlig burde have været tilbageviist fra Tinglæsning, hvorhos han henstillede, om ikke Contracten, da den nu engang var bleven tinglæst, burde forsynes med Paategning om, at det første Alternativ ikke kunde forlanges præsteret.

Ved at tilstille Indenrigsministeriet denne Sag til Afgjørelse yttrede Justitsministeriet, at der ikke haves Hjemmel til at nægte at tinglæse Documenter, fordi de ansees stridende mod fornævnte Fdn. af 27de Mai 1848, og at det heller ikke kunde tilkomme vedkommende Embedsmand, saaledes som i nærværende Tilfælde skeet var ved Documentets Læsning, at meddele dette Paategning om den ved Samme formeentlig tilstedeværende Mangel, der angik et Forhold, som ligger udenfor hans Ressort; ligesom der overhovedet ikke skjønnedes at kunne være Noget at foranstalte fra det Offentliges Side for at constatere Contractens partielle Ugyldighed, saalænge Spørgsmaalet herom ikke af vedkommende Part selv bragtes under Afgjørelse ved Domstolene.

21 Juni **Kgl. Rescr.** (til Amtmanden over Præstø Amt).

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc G. V.:

Vi give Dig herved tilkjende, at Vi, efter derom allerunderdanigst gjort Ansøgning samt de Os i den Anledning foredragne Omstændigheder, allernaadigst ville have bevilget, at det Borgerne i Vor Kjøbstad Stege paa Vort Land Møen og bemeldte Lands Bønder ved allerhøieste Rescr. af 27de Juli 1771 paalagte Iisvækningsarbeide igjennem Delegerede, deels fra Kjøbstadens Borgere, deels fra de vedkommende 7 Landsogne paa Øen, under Politiemesterens Ledelse og Amtets Sanction paa de fastsættende Vilkaar bortaccorderes for et Tidsrum af indtil 10 Aar ad Gangen imod en aarlig Pengebetaling, der bliver at udrede med 1/8 af Stege Kjøbstads Borgere og 1/8 af hvert af Landsognenes gaardbrugende Beboere efter deres respective Hartkorn, dog at det reserveres Sidstnævnte at søge Spørgsmaalet om, hvorvidt enten hele denne Udgift eller en Deel deraf i Medfør af Fdn. af 27de Mai 1848 § 1 kan fordres overtagen af vedkommende Communer og lignet paa alt disses Hartkorn samt Formue og Leilighed, afgjort ved Domstolene.

23 Juni **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd), hvorved — da en Amtmand, paa dertil af en Politiemester given Anledning, har henledet Justitsministeriets Opmærksomhed paa, at den Fremgangsmaade, som, naar Efterlysning af mistænkelige Personer, undvegne Forbrydere eller formeentlig stjaalne Koster m. v. begjæres af en Politiemester, hidtil er bleven fulgt, nemlig, at Efterlysningen foranstaltes af Amtmanden ved skriftlig Meddelelse, deels til andre Amtmænd, deels til de øvrige Politiemestre i vedkommende Amt, i Almindelighed foranlediger vidtløftigt Skriverie samt deraf følgende unøden Langsomhed, og derfor ikke sjeldent har viist sig mindre hensigtsmæssig til Øiemedets Opnaaelse — meddeles, at Ministeriet Intet finder at erindre imod, at Amtmanden, naar Efterlysning af saadanne Personer eller Gjenstande begjæres, i Stedet for

at følge den ovennævnte Fremgangsmaade, lader, hvor Saa- 23 Juni
dant til en hurtigere og mere fyldestgjørende Opnaaelse af Øiemedet skjønnes hensigtsmæssigt, den fornødne Bekjendtgjørelse trykke i et efter Omstændighederne passende Antal Exemplarer og derefter omsender samme til vedkommende Autoriteter. Trykningen maatte da helst skee i en saadan Form, at Efterlysningen ved Opslag i Kroer og paa lignende Steder kan bringes til den størst muelige almindelige Kundskab, og blive de derved foraarsagede Omkostninger foreløbigen at afholde af vedkommende communale Fonds, hvoraf Udgifterne til den i Forbindelse med Efterlysningen staaende eventuelle Justits- og Politiesag i sin Tid ville være at udrede, selvfølgelig under Forbehold af Tiltaltes eventuelle Forpligtelse til at refundere disse saavelsom Actionens øvrige Omkostninger.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i An- 4 Juli
ledning af at Ministeriets Resolution var begjært for, hvorvidt N. N. Kjøbstads Kæmnerkasse tilkom særlig Arresthuusleie for en Arrestantindes spæde Barn, som hun, under en mod hende ved en Landjurisdiction, der benytter Kjøbstadens Arrester, behandlet Justitssag, havde havt hos sig i Arresten — svares, at man med Amtet maatte være enig i, at der ikke i de gjældende Bestemmelser haves Hjemmel til at beregne særlig Arresthuusleie for et spædt Barns Ophold hos Moderen i Arresten, og at Ministeriet derfor maatte bifalde, at Amtet havde nægtet at foranstalte Kæmnerkassen Noget udbetalt i den omhandlede Anledning.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — da 9 Juli
Amtet i Anledning af at et Sogneforstanderskab agtede at anlægge et Søgsmaal mod tvende Gaardeiere af Sognet, forbi de havde oppløiet og aflagt en over deres Marker førende, af Forstanderskabet i Henhold til Lov af 4de Juli 1850 paa Regulativet for de offentlige Gangstier optagen Sti, havde forespurgt, hvorvidt dette og lignende Søgsmaal vilde være

9 Juli at behandle som offentlige Politiesager eller som private Sager, samt hvorvidt der i sidste Fald vilde være at meddele vedkommende Sogneforstanderskab fri Proces og at beskikke samme en Sagfører, og endelig om hvorvidt de til Sagførerens Befordring medgaaende Omkostninger vilde være at udrede af vedkommende Commune eller af Amtsrepartitionsfonden, — svares, at da Indenrigsministeriet, med hvilket der var blevet brevvexlet over Sagen, havde udtalt sig derhen, at de offentlige Gangstier ved Loven af 4de Juli 1850 nærmest ere satte i Classe med de offentlige Biveie og at de derfor maae nyde samme Beskyttelse og Understøttelse fra Øvrighedens Side, som der efter Lovgivningen tilkommer de offentlige Biveie, vilde i Henhold hertil de omspurgte Sager være at behandle som offentlige Politiesager.

2 Aug. **Justitsmin. Skriv.** (til Formanden for Brandforsikkringsforeningen for Landbygninger i Thisted Amt), hvori, i Anledning af en Forespørgsel fra bemeldte Formand, svares, at det ved Ministeriets Circulaire af 6te Juni 1856 alene var tilladt vedkommende Overformyndere og Bestyrere af offentlige Stiftelsers Midler at udsætte de under deres Bestyrelse hørende Midler i Eiendomme, som ere forsikkrede i den nævnte Brandforsikkringsforening, men at der ikke derom var givet dem noget Paalæg, og at vedkommende Overformynderes Samtykke derfor ligesom andre Creditorers i Henhold til Anordningen af 29de Febr. 1792 § 12 maatte erhverves, forinden nogen Eiendom, hvori saadanne Midler indestode, udgik af den almindelige Brandassuranceforening.

11 Aug. **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — da Amtet, i Anledning af at Procurator N. N. havde begjært sig Justitsministeriets Resolution meddeelt for, hvorvidt det Offentlige, eller han som Reqvirent, var pligtig til at betale et Restbeløb af 32 Rd., der udgjorde Diæter og Befordringsgodtgjørelse til Sættedommeren i en Tingsvidnesag, i hvilken den ordinaire Dommer, der var Citant i Hovedsagen, som Indstævnt maatte vige sit Sæde, havde, næst at bemærke,

at Hovedsagen i sin Tid blev forligt, uden at Bestemmelse 11 Aug.
blev truffen om, hvem der skulde bære Omkostningerne, indstillet, at Procurator N. N., som Reqvirent i Tingsvidnesagen, maatte paalægges at betale ikke alene de ommeldte 32 Rd., men ogsaa at refundere Amtsfonden et Beløb af 17 Rd. 76 ß., der, ifølge den med Sagen indsendte Regning, af bemeldte Fond var udbetalt Sættedommeren i Diæter og Befordringsgodtgjørelse under samme Tingsvidnesag, uden at det i Anviisningen var tilføiet, at Udbetalingen kun var skeet forskudsviis — svares, at Udgifterne ved en Sættedommers Beskikkelse i den paagjældende Sag ifølge Plac. af 24de Novbr. 1837 § 2 maatte afholdes af Reqvirenten, uden at det, saaledes som af Andrageren var nærmere udviklet, kunde komme i Betragtning, hvad der havde været Grunden til den ordinaire Dommers Inhabilitet.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori Mini- 5 Sept.
steriet — efterat have gjennem Krigsministeriet modtaget Meddelelse om en mellem et Udskrivningsdistrict og N. N. Amt samt N. N. Regiment opstaaet Meningsforskjel angaaende Forstaaelsen af §§ 11 og 14 af Hesteudredningsloven af 16de Marts 1851, foranlediget ved at en Districtshest af bemeldte Amt var bleven udmeldt, fordi den efter Dyrlægeattest ansaaes for ubrugelig, og i dens Sted en anden Hest var bleven anmeldt — meddeler, at man med Amtmanden maatte være enig i, at det ved den producerede Dyrlægeattest maatte ansees godtgjort, at den omhandlede Hest var utjenstdygtig, og at man som Følge heraf (cfr. og selve den paaberaabte § 11 i Loven af 16de Marts 1851 „i en tjenstdygtig Stand" samt Dep. Tid. for 1850 S. 449), maatte bifalde, at bemeldte Lovs § 14 i ovennævnte Tilfælde var bragt i Anvendelse.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i An- 2 Octbr.
ledning af et Andragende, hvori en Sognepræst besværede sig over, at der af vedkommende Retsskriver for Tinglæsning

2 Octbr. og Protocollation af tvende mellem Andrageren og to Beboere af Sognet indgaaede Tiendeforeninger, samt for tvende Udskrifter af samme, var beregnet et Gebyr af ialt 14 Rd. 29 ß, hvoraf Andrageren vilde have at udrede det Halve, over hvilket Andragende Amtet havde yttret, at der formeentlig Intet kunde findes at erindre mod de for Tinglæsning og Protocollation af de ommeldte Foreninger i Medfør af Sportelreglementet af 22de Marts 1814 §§ 84 og 73 beregnede Gebyrer, men at det derimod ikke kunne gives Medhold, naar Retsskriveren, i Overeensstemmelse med en i Jurisdictionen herskende Praxis, endvidere, under Paaberaabelse af det citerede Reglements § 71, havde beregnet et Gebyr af 2 Rd. for Læsningen af den paa Foreningerne meddeelte allerhøieste Confirmation, idet denne maatte ansees som udgjørende en Deel af Tiendeforeningen, og Lovgivningens Bestemmelse om ringere Gebyrer for Tinglæsning af Tiendeforeninger derfor ogsaa maatte omfatte den paa samme meddeelte Confirmation — svares, at man maatte tiltræde den af Amtmanden saaledes yttrede Anskuelse.

2 Octbr. **Justitsmin. Skriv.** (til Kirke- og Underviisningsministeriet).

Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet havde begjært Justitsministeriets Yttringer i Anledning af et Andragende, hvori tvende Personer anholdt om, at det maatte paalægges vedkommende Retsskriver at annullere de af ham gjorte Retsanmærkninger paa tvende til dem, som Kjøbere af to ved Auction til en Anden solgte og senere til dem afhændede Parceller af N. N. Præstegaards Overdrev, af vedkommende Præst ifølge Bemyndigelse fra førstnævnte Ministerium udstedte Skjøder, hvilke Anmærkninger gik ud paa, at vedkommende Auctionsret var den ene Competente til at udstede Skjøde paa de solgte Eiendomme, at der ikke var produceret nogen Transport fra Auctionskjøberen til de nuværende Eiere og ei heller den i Skjøderne paaberaabte Tilladelse fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet til at sælge Parcellerne til disse i Stedet for til førstnævnte Kjøber, samt at de Skjøderne vedhæftede og kun af Sælgeren vereficerede Affkrifter af tvende Skrivelser fra nysnævnte Ministerium ikke kunde ansees tilstrækkelige til at bevise Skrivelsernes Indhold.

I denne Anledning svarede Justitsministeriet, at man med vedkommende Amtmand maatte være enig i, at Retsskriveren ikke havde været beføiet til at meddele Skjøderne de ved sammes Tinglæsning gjorte Anmærkninger, idet man

dog tilføiede, at Spørgsmaalet, forsaavidt Retsskriveren ved- 2 Octbr.
blivende maatte nægte at udslette bemeldte Anmærkninger, vilde høre under Domstolenes Afgjørelse.

Justitsmin. Skriv. (til Indenrigsministeriet), hvori — da 16 Octbr.
Indenrigsministeriet i Anledning af et Andragende, hvori en Retsskriver anholdt om, at der maatte anvises ham de ham tilkommende Gebyrer til Beløb 53 Rd. 86 ß for Tinglæsning og Meddelelse af Udskrifter af nogle i Henhold til Loven af 14de April 1852 affagte Tiendekjendelser og indgaaede Tiendeforeninger, havde begjært sig meddeelt Justitsministeriets Yttringer med Hensyn til Rigtigheden af den foretagne Gebyrberegning — svares, at der, efter det udtrykkelige Indhold af Fdn. af 12te Marts 1828 §§ 5 og 6 jvfr. Canc. Skriv. af 17de Juni 1828, for Tiendekjendelsers og Tiendeforeningers Tinglæsning og Protocollation tilkommer Retsskriveren Gebyr efter Sportelreglementet af 22de Marts 1814 § 84 in fine, og at der derfor, under Forudsætning af at de paa Retsskriverens Regning anførte Beløb vare beregnede i Overeensstemmelse hermed, hvilket ikke efter det Foreliggende kunde sees med Bestemthed, Intet i denne Henseende kunde være at erindre mod hans Begjæring. Hvad angik Gebyret for de ifølge ovennævnte Fdn.s § 4, cfr. § 6, meddeelte Afskrifter, skjønnede Ministeriet ikke rettere, end at dette Gebyr, efter Udtrykkene i Fdn.s § 5 jvfr. den ovennævnte Canc. Skriv. af 17de Juni 1828, af Retsskriveren med Føie var beregnet efter Sportelreglementets § 83.

Indenrigsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). I Anled- 18 Octbr.
ning af et opstaaet Spørgsmaal om Nødvendigheden af en nye Straffebestemmelse for Skovforbrydelser, begaaede paa privat Eiendom, har den ved allerhøieste Commission af 18de Aug. 1850 til Udarbeidelse af en nye Straffelovbog allernaadigst anordnede Commission i en derom indledt Brevverling udtalt den Formening, at der vel turde være Føie til allerede nu, førend den nye Straffelovbog kan udkomme, at søge dette Forhold ordnet ved Lov paa Grund af Sagens practiske

18 Octbr. Interesse og den oftere udtalte Trang til en Forandring i de gjældende Lovbestemmelser om Straf for ulovlig Skovhugst. Bemeldte Commission har derhos yttret, at ligesom den under Behandlingen af Materien om Eiendomsindgreb er kommen til det Resultat, at ulovlig Skovhugst har alle Tyveriets Kjendemærker og bør belægges med Tyvsstraf, idet der navnlig ikke skjønnes at være Anledning til længere at tage Hensyn til den Opinion, som tidligere, tildeels under andre Landboforhold, har gjort sig gjældende og fremkaldt de nu lovbestemte mildere Straffe, saaledes har den ogsaa paatænkt at foreslaae en Bestemmelse, hvorefter Borttagelse af paa Roden staaende Træer eller Dele af samme, ligesom Borttagelsen af skovet Brænde, belægges med den for Tyverie i Almindelighed foreskrevne Straf. Derimod er det antaget, at Straffebestemmelserne for de øvrige mindre betydelige Skovforbrydelser, saasom Beskadigelse af Træer ved at bore i dem eller rive Barken af, uberettiget Græsning af Creaturer m. v., vilde være at optage i en særegen Forstpolitielov, der burde udkomme samtidig med den nye Straffelovbog. — Med Hensyn hertil skulde man tjenstligst udbede sig Hr. (Tit.) Yttringer behagelig meddeelte, navnlig om, hvorvidt De efter Deres Kjendskab til de locale Forhold i det Dem betroede Amt maatte finde det paatrængende nødvendigt, at der fortiden udarbeides særegne Love angaaende de her omhandlede Forhold, og, i bekræftende Fald, om hvilke Grundsætninger der da burde komme til Anvendelse ved Straffebestemmelserne, og hvilke Forseelser der burde medtages, samt hvilke Forskrifter der iøvrigt burde optages i den særlige Forstpolitielov.

22 Octbr. **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning at at en Sagfører havde besværet sig over, at Amtet havde nægtet at anvise ham et Beløb af 62 Rd. 15 ß, som han havde paastaaet sig refunderet som Befordringsudgifter under en af ham som befalet Sagfører ved N. N. Herreders Ret udført Sag, paa Grund af at han i bemeldte Sag kun havde ladet møde ved en Sagfører, som selv hver Gang havde havt andre civile Sager ved denne Ret at udføre —

svares, at man med Amtet maatte være enig i, at der i Almindelighed ikke tilkommer den befalede Sagfører i en beneficeret Sag nogen Befordringsgodtgjørelse, naar den, ved hvem han giver Møde i Sagen, tillige samme Dag og Sted, om end paa sine egne Vegne, møder i andre civile Sager, men at man dog i nærværende Tilfælde, hvor det var oplyst, at Andrageren, uagtet en anden Sagfører, som anført, havde mødt for ham, virkelig havde havt Udgifter ved sine Møder, efter Omstændighederne Intet fandt at erindre imod, at disse Udgifter for denne Gang godtgjordes ham af det Offentlige. 22 Octbr.

Justitsmin. Skriv. (til Indenrigsministeriet), hvori — da Indenrigsministeriet havde begjært Justitsministeriets Yttringer i Anledning af en Forespørgsel, om der kan tilkomme Sognefogderne Gebyr for at indvarsle Vedkommende til at møde ved de Taxationsforretninger, der afholdes i Anledning af Tab og Skade, foraarsaget ved Arbeide paa de mindre Landeveie — svares, at der formeentlig ikke i Lovgivningen haves tilstrækkelig Hjemmel til at paalægge Sognefogderne som saadanne Udførelsen af de omhandlede Tilsigelser, der nærmest synes at maatte paahvile Stævningsmændene, og at man derfor fandt det billigt, at der for disse Forretninger, naar de overdrages Sognefogderne, tilstaaes dem Gebyr, der passende vilde kunne bestemmes i Analogie med Sportelreglementet af 22 Marts 1814 § 147 til 20 ß for hvert Sted, Tilsigelsen forkyndes. 28 Octbr.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en fra et Sogneforstanderskab indkommen Forespørgsel — svares, at der ikke kan fordres Bompenge af Districtsheste, der møde til Tjeneste ved Regimenterne eller derfra vende tilbage til Lægderne, samt at Førerne af saadanne Heste, som Legitimation for at der tilkommer dem fri Passage gjennem Bommene, ville have at forevise Amtets Tilsigelsesordre til vedkommende Lægd. 27 Novbr.

21 Jan. **Lov**, hvorved Indenrigsministeriet bemyndiges til i hvert Efteraar at lade afholde Licitationer over Udførelse af de til Vedligeholdelse og Hovedreparation af Hovedlandeveie i det paafølgende Finantsaar fornødne Arbeider.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark 2c G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Indenrigsministeriet bemyndiges til, overeensstemmende med Forordningen af 29de Septbr. 1841 § 12, betimeligt i hvert Efteraar at lade afholde Licitationer over Udførelsen af de Arbeider, der i det paafølgende Finantsaar udfordres: a) til Vedligeholdelse af samtlige af den almindelige Veikasse anlagte eller overtagne Hovedlandeveie indtil et Gjennemsnitsbeløb af 2200 Rd. pr. Miil; b) til Hovedreparation af forlængst fuldførte Veistrækninger, hvilket Arbeide endnu staaer tilbage paa henved 5 Miil i Sjælland og Fyen, et Beløb af 50,000 Rd. aarlig, indtil Hovedreparationen af nysnævnte Veistrækninger er fuldført, og derefter indtil videre 25,000 Rd. aarlig til Omlægning af Hovedlandeveisgader.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

21 Jan. **Lov** om Forandring i Bestemmelserne angaaende Ligningen af Bidraget til det for Kjøbsteder og Landdistricter paa Øen Bornholm fælleds Amtsfond.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark 2c G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Til de Udgifter, som paahvile det for Øen Bornholms Kjøbsteder og Landdistricter fælleds Amtsfond, skulle Kjøbstederne fremdeles bidrage for Veivæsenets Vedkommende i Forhold til det deres Jorder paahvilende Hartkorn, og, hvad Fondets øvrige Udgifter angaaer, med en Trediedeel imod Landet; dog skulle Kjøbstederne derhos forrente og afdrage en Trediedeel af den Gjæld, som indtil Aaret 1850 er paadragen Øens Veivæsen til Statskassen. § 2. Det Bidrag, som Kjøbstederne saaledes have at udrede til Amtsfondet, udenfor hvad de efter Hartkornet svare til Veivæsensudgifterne, bliver at dele mellem Kjøbstederne indbyrdes efter disses

Folkemængde saaledes som denne ved den sidste Tælling er udfunden. 21 Jan.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Biskop), hvori — i Anledning af at nogle af et Sogns tiendeydende Beboere, hvilke selv eie deres Kirke, havde anholdt om Ministeriets Tilkjendegivelse om, hvorvidt den gamle eller den nye Matricul burde lægges til Grund for Fordelingen af Udgifterne i Anledning af Kirken og dens Tiende-Hartkorn, — Biskoppen anmodes om at meddele Andragerne Svar i Overeensstemmelse med Ministeriets ved tidligere Leiligheder yttrede Anskuelse, hvorefter de paa Tienden hvilende Skatter, hvis Størrelse beroer paa Hartkornets Størrelse efter den nye Matricul, formeentlig maa fordeles mellem de tiendeydende Eiere efter den nye Matricul, hvorimod de øvrige paa Tienden hvilende Udgifter, navnlig til Kirkens Vedligeholdelse, naar Kirken er overgaaet til Ydernes Eiendom før den nye Matricul blev indført, i Mangel af anden Bestemmelse mellem dem, maae vedblive at fordeles paa Hartkornet efter den gamle Matricul. Iøvrigt hører Spørgsmaalet under Domstolenes Afgjørelse. 12 Febr.

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Biskop), hvori Ministeriet — foranlediget af hvad Biskoppen i en Indberetning om de af ham i det foregaaende Aar afholdte Visitatser havde yttret angaaende Kirkebygningerne i det ham anbetroede Stift — yttrer, at det aldeles deler det af Biskoppen udtalte Ønske om, at de gamle Kirkebygninger med Kjærlighed og Omhu bevares saameget som muligt i deres oprindelige Characteer som ærværdige Mindesmærker om den danske Kirkehistories ældre Tid; hvorfor man anmodede Biskoppen om at henlede Provsternes Opmærksomhed paa Ønskeligheden af, at de ved de aarlige Kirkesyn ville gjøre dette Hensyn gjældende for Kirkeeierne og meddele dem de Anviisninger i denne Henseende, som de maatte formene at være 14 Febr.

14 Febr. de hensigtsmæssigste og meest passende, samt i fornødent Fald optage en Bemærkning derom i Synsforretningen*).

17 Febr. **Indenrigsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd). I Henhold til Bestemmelserne i Fdn. af 27de Septbr. 1805 § 18, at enhver Amtmand efter Rentekammerets nærmere Forskrift skulde meddele dette aarlig Efterretning om Skovenes Tilstand i det ham anbetroede Amt, udgik under 30te Novbr. derefter et Circulaire desangaaende til samtlige Amtmænd, hvorved det paalagdes dem aarligen at meddele paa en deri nærmere anviist schematisk Maade fuldstændige Oplysninger om Skovene i de respective Amter, om deres Størrelse, Eiere, om hvo der i dem maatte have særlige Rettigheder, om Udskiftningens Fremgang, samt iøvrigt om Alt, hvad der med Hensyn til Skoven maatte have Interesse for det Offentlige, og derefter at indsende disse Indberetninger til Rentekammeret. Imidlertid har det været Tilfældet, at denne Bestemmelse ikke overalt eller til alle Tider er bleven behørigen overholdt, saa at de indkomne Oplysninger ofte have været ufuldstændige og mangelfulde; saaledes ere t. Ex. ikke overalt samtlige til Amtet indkomne Indberetninger bearbeidede og samlede i een Indberetning for hele Amtets Vedkommende, hvilket altid bør skee, ligesom Amtet før Indsendelsen bør indhente alle de Oplysninger, som de til samme indkomne Indberetningers Indhold giver Anledniug til at ansee for nødvendige eller ønskelige, og følger det af sig selv, at Amtet bør søge de yderligere Oplysninger deels hos Districtets Forstmand, deels efter Omstændighederne igjennem vedkommende Herredsfoged i Medhold af Circ. af 27de Mai 1854. I den Anledning skulde man herved tjenstligst anmode Hr. (Tit.) om behagelig at ville snarest muligt tilstille Ministeriet den i fornævnte Circulaire forlangte Underretning om Skovenes Tilstand i det Dem anbetroede Amt for 1856, selvfølgelig affattet paa den i titnævnte Circulaire anbydede schematiske Maade, samt saa fuldstændigt som muligt saavel i Henseende

*) Jvfr. Lov 19 Febr. 1861 (om Kirkesyn m. m.) § 3.

til Oplysningernes Gjenstand som til deres Beskaffenhed. 17 Febr.
Idet Ministeriet derhos forventer fremtidigen regelmæssigt at modtage lignende aarlige Indberetninger, skulde man tillige anmode dem om stedse at fremme denne Sag saameget som muligt og at indsende Oplysningerne saa tidligt som Forholdets Natur tilsteder det, da det er en Selvfølge, at Opnaaelsen af det ved denne Foranstaltning tilsigtede Øiemed væsentligen er betinget af Indberetningens Betimelighed, og at det navnlig maa ansees for nødvendigt, at de af Ministeriet gjorte Udsættelser ved Indberetningen for et enkelt Aar stedse maae kunne ventes tagne til Følge i Beretningen for det derefter kommende Aar.

Justitsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). Fra flere Sider 28 Febr.
er der forebragt Ministeriet Besværinger deels over, at de i Brandforsikkringsanordningen af 29de Febr. 1792 § 12 givne Forskrifter om de Beviisligheder, der skulle tilveiebringes, forinden en i den almindelige Brandforsikkring for Landeiendomsbesiddere indlemmet Bygning kan udslettes af samme, undertiden anvendes saaledes, at der paaføres vedkommende Bygningseiere ufornøden Vanskelighed, idet der navnligen gjøres Paastand paa udtrykkeligt Samtykke fra alle de Creditorer, hvis Fordringer henstaae uudslettede i Pantebogen, selv om disse beviisligen maatte være afgjorte eller bortfaldne paa anden Maade, deels over, at de Expeditioner, som i saa Henseende forlanges fra vedkommende Retsskrivers Contoir, i mange Tilfælde ikke besørges med tilbørlig Hurtighed. Justitsministeriet, der ikke kan ønske, at det skal have Udseende af, at Regjeringen vanskeliggjør Udtrædelsen af den almindelige Brandforsikkring, skulde derfor tjenstligst anmode Hr. (Tit.) om behageligst at ville tilkjendegive samtlige Branddirecteurer i det dem anbetroede Amt, at det efter den af Domstolene antagne Fortolkning af Lovens 5—14—4 maa ansees ufornødent at fordre Samtykke til Udslettelsen fra de Creditorer, hvis Fordringer ifølge Pantebogsattesten have henstaaet uudslettede i over 20 Aar, naar det derhos behørigt godtgjøres, at de ikke efter Tinglæsningen ere fornyede mellem

28 Febr. Parterne paa en af de i Lovgivningen foreskrevne Maader, ligesom det, hvor Panteattesten udviser, at en Aftægt hefter paa Eiendommen, maa være tilstrækkeligt, at det ved behørig Dødsattest godtgjøres, at den eller de Aftægtsberettigede ere afgaaede ved Døden. De ville derhos tilkjendegive Retsskriverne i Landjurisdictionerne, at det er ufornødent i de Attester, som forlanges til Afbenyttelse ved Eiendommes Udslettelse af den almindelige Brandforsikkring, at optage nogen Bemærkning om de paa Eiendommen hvilende Forpligtelser til at taale Vei over samme eller om anden lignende Indskrænkning i Eiendomsretten, samt indskjærpe dem at udfærdige disse Attester saa hurtigt, som Hensynet til deres øvrige Embedsforretninger maatte tillade.

4 Marts **Lov** om Forligsvæsenet. — — § 9. De ifølge Lovgivningen Forligsmæglere tilkommende Reisegodtgjørelser udredes af Amtsrepartitionsfonden eller, forsaavidt dertil er Anledning, Kæmnerkassen, eftersom Vedkommende er valgt af Amtsraadet eller af Communalbestyrelsen. Alle andre Udgifter afholdes af førstnævnte Kasse for de Forligskredses Vedkommende, som bestaae udelukkende af Landsogne, men deles lige mellem Amtsrepartitionsfonden og Kæmnerkassen, forsaavidt angaaer de for Kjøbstad og Land fælleds Forligscommissioner. Paa Bornholm blive alle Udgifter vedkommende Forligsvæsenet at udrede af Amtsrepartitionsfonden, dog saaledes, at den Deel deraf, som angaaer Reisegodtgjørelser, refunderes samme, deels af Kæmnerkassen, deels af Landet, i Overeensstemmelse med den ovenfor givne Regel.

4 Marts **Lov** ang. Sognefogdernes fremtidige Lønning.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc **G. V.**: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Den Sognefogderne hidtil indrømmede Fritagelse for Afgift til Amtsrepartitionsfonden og Deeltagelse i communale Byrder bortfalder fra 1ste Octbr. 1857, hvorimod der fra samme Tid indtil videre tillægges dem efter deres Districters Udstrækning, Hartkorn og Folkemængde, samt de øvrige For-

hold, der kunne have Indflydelse paa Omfanget af deres Arbeide, en fast aarlig Løn af Amtsrepartitionsfonden fra 20 til 100 Rd. Vedkommende Amtsraad træffer foreløbigen Bestemmelse om Lønnen for hvert Sognefogeddistrict, og naar disse Bestemmelser i 6 Uger have været offentlig bekjendtgjorte, for at alle Vedkommende kunne have Leilighed til derimod at fremføre muelige Erindringer, affatter Amtsraadet et for Amtsraadsdistrictet gjældende Lønningsregulativ, som indsendes til Justitsministerens Approbation. Paa Bornholm bliver det til Sognefogdernes (Sandemændenes) Lønning medgaaende Beløb vel ogsaa at udrede af Amtsrepartitionsfonden, men refunderes samme ved Ligning paa Landets Hartkorn. De hidtilværende Bestillinger som Budfoged og Hjælpefogedbortfalde fra den Tid Sognefogderne lønnes efter nærværende Lovs Bestemmelser. 4 Marts

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Lov ang. Forandringer i Brandforsikkringsanordningen for Landet af 29de Febr. 1792 m. m.. 4 Marts

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Fra 1ste April 1858 bliver Brandcontingentet for de Bygninger, der ere indlemmede i den almindelige Brandforsikkring for Landet, at erlægge med et forskjelligt Beløb efter nedenstaaende Regler *). — § 12. Taxation til Indtegning i Brandforsikkringen skeer stedse af 2 Mænd, nemlig enten Amts- eller Sognetaxationsmænd. Den Godseierne ved Andg. af 29de Febr. 1792 § 2 indrømmede Ret til selv at taxere deres Fæstesteder til Brandforsikkring bortfalder. § 13. I ethvert Amt bør være et passende Antal Taxationsmænd, som, foruden Duelighed til at taxere Bygninger, der ere indrettede til Beboelse, Landbrug o. desl., tillige have Kyndighed til at vurdere Bygninger af en eiendommelig Beskaffenhed, saasom Kirker, Møller, Fabriker o. desl. De udnævnes af Amtsraadet iblandt Interessenterne for et Tidsrum af 3 Aar, efter hvis Forløb de kunne gjenvælges. De foretage stedse deres Forretninger under Veiledning af Branddirecteuren, og

*) De §§ 2—11 indeholdte Regler ere bortfaldne ved Bkdgj. 18 Juni 1858 og udelades derfor her.

4 Marts saaledes, at de i fornødent Fald kunne afhjemle samme inden Retten. Om Udfaldet af Taxationen meddeler Branddirecteuren Sogneforstanderskabet Underretning, for at Samme kan gjøre sine Bemærkninger derved, ifald dertil findes Anledning. Derimod bortfalder den ved Andg. af 13de Aug. 1841 § 19 befalede foreløbige Anmeldelse til Sogneforstanderskabets Formand om Taxationens Afholdelse. Forsaavidt Taxationer skulle iværksættes, hvortil Amtstaxationsmændene ikke have den fornødne Duelighed, har Branddirecteuren at henvende sig til Amtmanden, som enten umiddelbart eller igjennem en Kjøbstadøvrighed, der dog for denne Udnævnelse ikke erholder noget Gebyr, udnævner de i saadant Tilfælde fornødne Taxationsmænd. For Kjøbenhavns Forsteder og udenbyes Grunde udnævnes Taxationsmændene af Kjøbenhavns Magistrat efter samme Regler som hidtil. § 14. Til at foretage de Taxationer, hvortil ikkun udfordres almindelig Bygningskyndighed, og som forefalde udenfor Kjøbenhavns Forsteder og udenbyes Grunde, udnævner vedkommende Sogneforstanderskab iblandt Interessenterne 3 Mænd, af hvilke 2 benyttes til enhver Forretning og Een til at tiltræde, naar nogen af de andre Mænd har Forfald. — Branddirecteuren udnævner Een af dem til Formand. I Reglen udgjør hvert Sogneforstanderskabsdistrict et særligt Taxationsdistrict; men hvor Omstændighederne fordre det, kan, ifølge Amtsraadets Bestemmelse, et Sogneforstanderskabsdistrict deles i flere mindre Taxationsdistricter, og omvendt flere Sogne af forskjellige Pastorater sammenlægges til at udgjøre et District. Mændene vælges for et Tidsrum af 3 Aar, efter hvis Udløb de kunne gjenvælges. De have at udføre deres Forretninger overeensstemmende med en Instrux, som Branddirecteuren meddeler dem efter en af Justitsministeriet foreskreven Formular, og saaledes, at de i fornødent Fald kunne afhjemle samme inden Retten. Sognetaxationsmændene ere, naar de reqvireres til at taxere en Bygning af 2den eller 3die Classe, beføiede til at udføre en saadan Forretning uden Branddirecteurens Mellemkomst, naar de tiltroe sig den dertil fornødne Kyndighed. I modsat Fald have de strax at tilkjendegive dette for Reqvi-

renten, for at denne kan henvende sig til Branddirecteuren om at faae Forretningen afholdt af Amtstaxationsmændene. Den Forsikkringsøgende kan ogsaa strax begjære Taxationsforretningen afholdt ved de sidstnævnte Mænd, naar han vil afholde de dermed forbundne større Omkostninger og afvente den Tid, som Branddirecteuren berammer til Forretningens Foretagelse. Den, der vil have sin Eiendom taxeret ved Sognetaxationsmændene, henvender sig derom til disses Formand, som derefter tilsiger den anden Taxationsmand og underretter den Forsikkringsøgende om Tiden, da Forretningen kan foretages, hvad i Reglen bør skee inden Forløbet af 2 Dage efterat den er forlangt. Formanden fører en af Branddirecteuren autoriseret Taxationsprotocol, hvori Forretningen strax ved dens Afholdelse indføres og underskrives af begge Taxationsmænd. Efter endt Forretning lader Formanden udfærdige en Udskrift af Forretningen, der af ham besørges indsendt til Branddirecteuren inden en af Justitsministeriet efter de locale Forhold nærmere fastsat kort Frist, hvorhos Formanden ligeledes besørger den Forsikkringsøgende og Sogneforstanderskabet meddeelt skriftlig Underretning om Taxationens Udfald. Branddirecteuren fører Tilsyn med, at Taxationsprotocollen føres paa behørig Maade, og at Udskrift af Taxationerne betimeligen indsendes til ham, og har han i den Anledning mindst een Gang hvert Halvaar at efterse Protocollen*). § 15. Naar en Bygning er bleven vurderet til

4 Marts

*) Af Justitsministeriet er forfattet følgende Instrux for Sognetaxationsmændene: § 1. Ifølge Lov af 4de Marts 1857 § 14 udnævner vedkommende Sogneforstanderskab blandt Interessenterne i hvert Taxationsdistrict 3 Taxationsmænd, af hvilke 2 benyttes til enhver Forretning og 1 til at tiltræde, naar nogen af de andre Mænd har Forfald. Branddirecteuren udnævner En af dem til Formand Mændene vælges for et Tidsrum af 3 Aar, efter hvis Udløb de kunne gjenvælges. § 2. Sognetaxationsmændene ere, naar de af Vedkommende reqvireres til at taxere en Bygning af 2den eller 3die Classe til Brandforsikkring, beføiede til at udføre saadan Forretning uden Branddirecteurens Mellemkomst, naar de tiltroe sig den dertil fornødne Kyndighed. De kunne taxere Bygninger, som ere indrettede til Beboelse eller Landbrug, Apotheker, Bagerier, Smedier samt Koller (ɔ: særlig opførte Kollehuse), forsaavidt disse alene benyttes til Huusbrug for Beboerne af eet eller flere Steder eller af en heel Bye, men ikke naar deri drives Maltgjørerie til Salg eller naar der i samme findes Træ-

4 Marts Brandforsikkring af Amtstaxationsmændene under Branddirecteurens Veiledning (§ 13), begynder, ligesom hidtil, For-

flager. De ovennævnte Bygninger kunne af dem taxeres, hvad enten de ere nye eller gamle eller under Opførelse. Fremdeles kunne de taxere de til slige Bygninger hørende faste Inventarier og Maskiner, som høre til sædvanlig Huus- eller Landbrug, saasom Kakkelovne, Comfurer, indmurede Kjedler, Kjøkken- og Staldindretninger, almindelige Tærske- og Hakkelsemaskiner, Kjerneværker o. desl., forsaavidt slige Indretninger af Vedkommende begjæres forsikkrede tilligemed Bygningerne, hvori de findes. Derimod kunne Sognetaxationsmændene ikke taxere Bygninger af 1ste, 4de og 5te Classe, navnlig Kirker, offentlige Forlystelsessteder, Herbergeersteder, Kroer, Bygninger, hvori bruges Dampmaskine eller som anvendes til Fabrik- eller Møllebrug eller industrielle Anlæg, der ikke kunne betragtes som Huusbrug eller sædvanligt Haandværk, ei heller Theatre eller Træbygninger opførte til Carouselbaner eller lignende Indretninger. Det er en Selvfølge, at de heller ikke kunne taxere Bygninger, der tilhøre dem selv. De kunne taxere Brandskader paa Bygninger af 2den Classe, naar de dertil reqvireres af Branddirecteuren. § 3. Vurderinger til Assuranceefterretning skulle i Reglen foretages inden Forløbet af 2 Dage efterat de ere bestilte. Vurderinger til Bestemmelse af Brandskadens Størrelse foretages efter Branddirecteurens Bestemmelse. § 4. Ved Vurdering af Bygninger m. m. til Assuranceefterretning ansættes disse til deres virkelige Værdie paa den Tid Forretningen afholdes. Der skal derved tages Hensyn saavel til deres Beskaffenhed, nemlig de Materialier, hvoraf de ere opførte, deres Ælde og hvorledes de ere vedligeholdte, som til de paa Stedet gjældende Priser paa Bygningsmaterialier og Arbeidsløn, til hvilken Ende Mændene, naar de taxere nye Bygninger m. m., kunne, om fornødent, forlange særlige Oplysninger, saasom Fremlæggelse af Regninger o. desl. Derimod maa der ikke ved Værdieansættelsen tages Hensyn til Byggegrund, Beliggenhed eller tilfældige Omstændigheder, om de endog kunne have Indflydelse paa Stedets Salgsværdie. Assuranceværdien ansættes saavidt muligt til noget Vist pr. Fag; ere de udvendige Mure opførte af Grundmuur, angives særlig disse Mures Værdie. Naar Sognetaxationsmændene reqvireres til at vurdere en indtruffen Brandskade, have de at udføre Forretningen under Branddirecteurens Veiledning. Iøvrigt udføre de alle Forretninger saaledes, at de i fornødent Fald edelig kunne afhjemle samme inden Retten. § 5. Enhver Vurdering til Assuranceefterretning indføres strax ved dens Afholdelse i en af Branddirecteuren autoriseret Taxationsprotocol og underskrives af begge Taxationsmænd. Dersom de taxerede Bygninger forlanges forsikkrede under Taxationssummen eller med Undtagelse af de udvendige Mure, underskrives Protocollen forsaavidt tillige af Forsikkringssøgeren eller den, der paa hans Begne er tilstede under Forretningen. § 6. For Vurderinger til Assuranceefterretning nyder enhver af Mændene de i nedenstaaende § 13 nævnte Gebyrer, som betales af Reqvirenten. For Brandskadetaxationer nyde de for hver halve Dag, beregnet til 6 Timer, der medgaaer til Forretningen og Reisen, hver 1 Rd., som betales af Brandforsikkringen og anvises til Udbetaling paa vedkommende Amtstue. For Befordring i Anledning af de omhandlede Forret-

sikkringens Risico, strax, naar Forretningen er underskreven i Brandtaxationsprotocollen. Hvor Taxationen er bleven udført 4 Marts

ninger tilkommer dem ingen Godtgjørelse. — Formanden. § 7. Formanden modtager ved sin Tiltrædelse en Fortegnelse over de Bygninger, der ere forsikkrede i den almindelige Brandforsikkring. Denne Fortegnelse har han at opbevare tilligemed Taxationsprotocollen og de øvrige Documenter, der vedkomme Sognetaxationsmændenes Forretninger, og har at vaage over, at de ikke forkomme eller beskadiges. Han er pligtig at forevise dem for Branddirecteuren, saa ofte denne begjærer det, og, om forlanges, hvert Halvaar at indsende Taxationsprotocollen til Branddirecteurens Eftersyn. Iøvrigt er han pligtig, til enhver Tid at meddele Branddirecteuren de Oplysninger, denne anseer det nødvendigt at forlange om de i Districtet forsikkrede Bygninger, hvorhos han bør have sin Opmærksomhed henvendt paa, hvad der kan tjene til Befordring af Forsikkringens Tarv i Districtet. § 8. Naar hos Formanden bestilles en Forretning, til hvis Foretagelse Sognetaxationsmændene ere beføiede og troe sig i Besiddelse af den fornødne Kyndighed, har han at bestemme Dagen og Tiden til dens Afholdelse og derom at underrette baade Reqvirenten og den anden Taxationsmand. Er Forretningen af den Beskaffenhed, at Sognetaxationsmændene enten ikke ere beføiede eller ikke tiltroe sig den fornødne Kyndighed til at foretage den, skal Formanden strax underrette Reqvirenten derom, for at denne kan henvende sig til Branddirecteuren om at faae Forretningen afholdt paa anden Maade. § 9. Formanden fører den i § 5 ommeldte Taxationsprotocol. Hvis det er et tilforn forsikkret Sted, som er blevet omtaxeret enten paa Grund af Forbedringer, Tilbygninger eller forhøiede Priser paa Bygningsmaterialier og Arbeidsløn, forsaavidt saadant kan komme i Betragtning, eller paa Grund af at Bygningen er undergaaet Forandring, hvorved dens Værdie er bleven nedsat, noterer han Forretningens Løbe-Nummer i den i § 7 ommeldte Fortegnelse ved Siden af det paagjældende Sted. Er det et nyt Sted, som er blevet taxeret, tilføier han det i Fortegnelsen eller et Anhang til samme. § 10. Efter Afholdelsen af enhver Forretning har Formanden strax at tilstille Branddirecteuren en Afskrift af Forretningen og derhos at meddele saavel den Forsikkringssøgende som Formanden for Sogneforstanderskabet skriftlig Underretning om Taxationens Udfald. Det vil nærmere af Amtet blive bestemt, inden hvilken Tid den ovennævnte Afskrift bør være afgiven til Branddirecteuren. I Taxationsprotocollen skal i Marginen ved den paagjældende Forretning noteres den Dag, da nysnævnte Afskrift er affendt til Branddirecteuren og da den Forsikkringssøgende og Sogneforstanderskabet ere blevne underrettede om Taxationens Udfald. § 11. Finder Branddirecteuren yderligere Oplysninger fornødne, forinden Indtegning skeer i Brandforsikkringsprotocollen, skal Formanden paa hans Begjæring meddele ham samme, i fornødent Fald efter Afholdelsen af en ny Forretning. For en saadan Forretning tilkommer Mændene ikke noget Gebyr. § 12. For enhver Vurdering til Brandforsikkring tilkommer Formanden for hans Uleilighed et Gebyr af 2 Mk., hvis Bygningernes Taxationssum ikke overstiger 5000 Rd., men ellers 3 Mk., foruden det Gebyr, der tilkommer ham som Taxationsmand. Under fornævnte Betaling er indbefattet Godtgjørelse for de Udgifter, Formanden maatte have

4 Marts af Sognetaxationsmændene, begynder Forsikkringens Risico ligeledes strax, naar Forretningen er underskreven i Taxations-

ved at tilstille Branddirecteuren den beskrevne Taxationsforretning og det bemeldte Embedsmand tilkommende Indtegningsgebyr (jvfr. § 13), saa at samme kommer Branddirecteuren tilhænde uden Udgift for ham eller Brandforsikkringen. § 13. Reqvirenten af enhver Forretning til Assuranceefterretning har at betale, deels for den afholdte Taxation, deels for Forretningens Indtegnelse i Brandforsikkringsprotocollen, følgende Gebyrer:

	Til Formanden.	Til hver af Taxationsmændene.	Til Branddirecteuren.	Ialt.
For en Forsikkring indtil 500 Rd.	2 ℳ	1 ℳ 8 ß	2 ℳ	1 Rd. 1 ℳ
— — over 500 -				
— — indtil 1,000 -	2 ℳ	1 ℳ 8 ß	3 ℳ	1 Rd. 2 ℳ
— — over 1,000 -				
— — indtil 5,000 -	2 ℳ	2 ℳ 8 ß	4 ℳ	1 Rd. 5 ℳ
— — over 5,000 -				
— — indtil 10,000 -	3 ℳ	4 ℳ	1 Rd.	2 Rd. 5 ℳ
— — over 10,000 -	3 ℳ	1 Rd.	2 Rd.	4 Rd. 3 ℳ

Forlanger Reqvirenten den vurderede Bygning forsikkret under Taxationssummen, beregnes Gebyret efter Forsikkringssummen. Gebyret betales til Formanden, naar Forretningen er endt, og anføres i Afskriften af Forretningen baade til Reqvirenten og Branddirecteuren. Det Branddirecteuren tilkommende Gebyr tilstiller Formanden ham med den nævnte Afskrift, ifald ingen anden Aftale desangaaende er truffen. Naar i Henhold til Loven af 4de Marts 1857 § 16 en Overtaxation er afholdt ved Formændene i de 4 nærmeste Taxationsdistricter, nyde disse for en saadan Forretning dobbelt Betaling, mod selv at sørge for deres Befordring. — Bygningernes Beskrivelse. § 14. Enhver Forretning gives i Taxationsprotocollen et Løbe-Nummer. Selve Forretningen begynder med Angivelse af Aar, Dag og Time da den er foretaget. Dernæst anføres: 1) Sognets og Byens Navne; 2) Eierens Navn, og, hvis det er Fæste- eller Leiested, tillige Fæsterens eller Leierens Navn; 3) en Betegnelse af Stedet, om det er et Huus, en Gaard eller en Skole o. s. v.; og 4) Stedets Matriculs-Nummer; ifald der til et Sted høre flere Matriculs-Nummere, anføres kun det, hvorpaa Bygningerne ere beliggende. § 15. Naar et Sted bestaaer af flere Bygninger, skulle de anføres under ligesaa mange særskilte Litera (a, b, c o. s. v.) og enhver af dem særskilt beskrives og vurderes, hvorhos tillige angives den paagjældende Bygnings Beliggenhed til de øvrige, om den ligger i Nord, Øst, Syd eller Vest for disse. § 16. Til Oplysning om Bygningens Beskaffenhed og Værdie skal i Forretningen anføres: 1) Bygningens Anvendelse, om den er indrettet til Vaaningshuus, Stald, Lade, Smedie o. s. v; 2) dens Størrelse, ɔ: af hvormange Fag den bestaaer, samt dens Længde, Bredde (Dybde) og Høide til Taget, angivet i Alenmaal; 3) Mure og Gavle, om de ere Grundmuur, Bindingsværk, klinede Leervægge, stampet Leer, Træ o. s. v.; om Tømmeret er

protocollen, men dersom Branddirecteuren, efterat have modtaget Udskrift af Forretningen, finder yderligere Oplysninger 4 Marts

af Eeg, Fyr eller andet Træ; om Ydervægge eller Gavle ere beklædte med Brædder, Straa, Rør eller andet i lige Grad ildfængende Materiale; 4) Taget, om det er belagt med Tegl (uden Halmdukker), Skifer, Metal, Asphalt eller andet i lige Grad uantændeligt Materiale, eller om det er tækket med Straa, Rør, Lyng, Tang, Træ, Papiir o. desl., eller Tegl med Halmdukker, samt af hvilken Beskaffenhed Træværket er; 5) Skorstene, Bagerovn, Kølle, og Maaden, hvorpaa samme ere opførte; 6) hvorledes Bygningen er inddeelt i Værelser, Kamre, Kjøkken, Bryggers, Stald, Lo, Lade o. s. v.; 7) Loft; om det er af Brædder malet, gibset o. s. v., samt over hele Huset eller over hvormange Fag; 8) Gulv, om det er af Brædder, Fliser, Steen, Leer o. s. v.; 9) Vægge, om de indvendig ere panelede, betrukne med Lærred, Papiir o. s v., malede, pudsede o. s. v.; 10) Døre, om de ere dobbelte, enkelte, med Fyldinger, glatte o. s. v.; 11) Vinduer, hvormange Fag, om med store eller smaa Ruder; 12) Faste Inventarier, som høre til og ere taxerede med Bygningerne, saasom Kakkelovne, Comfurer, indmurede Kjedler, Kjøkkenindretninger, Tærske- og Hakkelsemaskiner, Kjerneværker o. s. v., skulle udtrykkelig anføres i Forretningen tilligemed hver enkelt Deels Værdie. Bygningens Værdie angives i Rigsdaler. Hvis den tilforn har været forsikkret i den almindelige Brandforsikkring, anføres tillige dens tidligere Forsikkringssum og Forsikkrings-Nummer. I modsat Fald gjøres ogsaa herom en Bemærkning i Forretningen. § 17. Indhegninger, om af Muur, Plankeværk, Stakit o. s. v., Brøndredskaber, Broer, og deslige, nævnes særskilt tilligemed deres Værdier. § 18. Til Oplysning ved Stedets Tarifering skal i Forretningen desuden bemærkes, om der i Bygningen drives Apothek, Bagerie, Smedie eller noget andet Haandværk, og, hvis deri er anbragt Kølleindretning, om denne er til Huusbrug eller ikke, og om Flagerne ere af Træ eller Metal. § 19. Bygningerne henføres efter deres Bygningsmaade til 2 Afdelinger, nemlig: 1ste Afdeling (mindre brandfarlige), det er saadanne, hvis Tag bestaaer af Tegl (uden Halmdukker), Skifer, Metal, Asphalt eller andet i lige Grad uantændeligt Materiale, — og hvis Ydervægge og Gavle derhos bestaae af Muur eller Muur- og Bindingsværk og ikke udvendig ere beklædte med Brædder, Straa, Rør eller andet i lige Grad ildfængende Materiale. 2den Afdeling (mere brandfarlige), det er saadanne, hvis Tag bestaaer af Straa, Rør, Lyng, Tang, Træ, Papiir o. desl., eller Tegl med Halmdukker, — eller hvis Ydervægge eller Gavle bestaae af eller ere beklædte med ildfængende Materiale, eller ikke ere opførte af Muur eller Muur- og Bindingsværk. § 20. Naar til een Eiendom høre flere Bygninger, skal det oplyses, om de ere sammenbyggede eller om de ere adskilte fra hverandre ved et Mellemrum eller en forsvarlig Brandmuur. Ved Udtrykket „Eiendom“ forstaaes her ikke alene en enkelt Bygning, men ogsaa en Samling af flere Bygninger, der, skjøndt de hver for sig kunne have en særskilt Bestemmelse, dog ere mere eller mindre uundværlige for den Virksomhed og det Formaal, der giver Eiendommen, betragtet som en Heelhed, dens eiendommelige Characteer. Hvor derimod flere Steder, der efter de sædvanlige Begreber hver for

4 Marts fornødne, har han uopholdelig at indhente disse hos Sognetaxationsmændene og i fornødent Fald hos den Forsikkring-

sig maae betragtes som forskjellige Etablissementer, ere forenede under een Eier, betragtes disse som ligesaa mange forskjellige Eiendomme. Til Ex.: en Hovedgaard med samtlige dertil hørende Vaanings- og Avlsbygninger betragtes som et Forsikkrings-Nummer, hvorunder som særlige Litera bliver at opføre: Hovedbygning, Forpagter-, Forvalter-, Gartnerbolig og andre ved Hovedgaarden liggende Tjenesteboliger, om endog deri holdes særlig Huusholdning for en Familie; Stald-, Lade-, Meierie- og Magasinbygninger, Vognskure, Hønse- og Svinehuse o. desl.; Smedie-, Kølle- og Møllebygninger, forsaavidt de kun anvendes til Gaardens Drift eller Huusbrug; Indhegninger, Brøndbredskaber, Lysthuse, Værthuse, Iiskjældere o. desl. Derimod blive de til Hovedgaarden henhørende Fæste- og Leiesteder at betragte som særskilte Forsikkrings-Nummere. Det samme gjælder ogsaa, naar der ved Hovedgaarden er beliggende en Kirke, der ikke er sammenbygget med nogen af dens Bygninger, saavelsom naar der paa Hovedgaardens Grund er opført Bygninger, der efter de alminbelige vedtagne Begreber betragtes som særlige Etablissementer, saasom et Teglværk, en Kro, en Mølle, hvor Korn formales til Forhandling, et Brænderie o. s. v. En Brandmuur ansees kun som forsvarlig, naar den er opført af heelbrændte Steen af mindst een Steens Tykkelse heelt op til Tagrygningen, uden nogen Aabning eller Gjennemgang, med mindre denne er forsynet med en Jerndør i Jernkarm og med en mechanisk Indretning af Metal, hvorved Døren falder til af sig selv. Dersom til en Bygning af 1ste Afdeling støder noget Træskuur, eller anden lignende Bibygning, skal dette udtrykkelig anføres, med Tilføiende, om Skuret eller Bibygningen er over 5 Alen høit til Tagrygningen eller ikke, og om deri er Ildsted. Afstanden imellem 2 Bygninger bliver stedse at regne i lige Linie fra Væg til Væg og angives i Alenmaal. Skjøndt det ifølge Lovens § 6 med Hensyn til Beregningen af Contingentet af Bygninger, der henhøre til samme Eiendom, fortiden kun faaer Indflydelse, om der imellem dem er en Afstand af 1 Alen eller ikke, forsaavidt de høre til 1ste Afdeling, eller den ene til 1ste, den anden til 2den Afdeling, — og en Afstand af 50 Alen eller ikke, forsaavidt de alle høre til 2den Afdeling, — er det dog anseet nødvendigt, ved denne Leilighed tillige at erhverve Oplysning, om der er større Mellemrum imellem Bygningerne. Til den Ende bestemmes Følgende: Afstanden imellem en Bygning af 1ste Afdeling og den nærmest tilgrændsende, til samme Eiendom hørende Bygning (uden Hensyn til sidstnævntes Bygningsmaade) anføres forsaavidt Afstanden udgjør 10 Alen eller derunder, men i modsat Fald anføres kun: „over 10 Alen". Dog undtages herfra det Tilfælde, hvor en Bygning af 1ste Afdeling er sammenbygget med en anden af 2den Afdeling eller ikke adskilt fra denne ved et Mellemrum af 1 Alen eller en forsvarlig Brandmuur, da den paagjældende Bygning i dette Tilfælde bliver at betragte som „mere farlig", og der følgelig med Hensyn til Angivelsen af Afstanden bliver at forholde efter nedenstaaende Regel som om den efter dens Bygningsmaade virkelig var farlig. Naar begge de paagjældende Bygninger henhøre eller ifølge det Ovenstaaende betragtes at henhøre til 2den Afdeling, anføres Afstanden imellem dem, naar den udgjør 100

søgende. Bliver det fornødent at afholde en nye Forretning for at tilveiebringe de manglende Oplysninger, erholde Mæn- 4 Marts

Alen eller derunder, men i modsat Fald anføres kun: „over 100 Alen“. Dersom den Bygning, hvortil Afstanden er maalt, ikke assureres, bliver dette udtrykkelig at bemærke. § 21. Ved ethvert Sted skal tillige meddeles Oplysning om dets Beliggenhed til eller Afstand fra andre Steder. Herved iagttages Følgende: A. Naar Stedet kun bestaaer af een Bygning. a) Hører denne til 1ste Afdeling, skal det oplyses, om den ligger over 10 Alen fra enhver fremmed Bygning, eller, hvis dette ikke er Tilfældet, i hvilken Afstand den ligger fra den nærmeste, eller om den støder umiddelbart til denne. Er den Gavl eller Sidevæg i Bygningen, som vender ind imod Naboens Bygning, en forsvarlig Brandmuur, bliver dette udtrykkelig at angive. b) Hører Bygningen til 2den Afdeling, skal det oplyses, om den ligger over 300 Alen fra nærmeste fremmede brandfarlige Bygning og derhos 100 Alen fra nærmeste ikke brandfarlige Bygning, eller, i modsat Fald, hvor lang Afstanden er fra disse. B. Naar Stedet bestaaer af flere Bygninger. a) Forsaavidt disse alle høre til 1ste Afdeling og derhos ere adskilte fra hverandre ved en Afstand af mindst 1 Alen eller en forsvarlig Brandmuur, forholdes med Hensyn til enhver af disse som ovenfor angivet under A. a.; men forsaavidt de flere Bygninger ikke saaledes ere adskilte, betragtes de som en samlet Bygning, og der angives kun Afstanden fra den af dem, der ligger Naboens Bygning nærmest. b) Naar alle de til Stedet hørende Bygninger henhøre til 2den Afdeling, og disse ikke ere fjernede 50 Alen fra hverandre indbyrdes, blive de at betragte som en samlet Bygning, og Afstanden kun at angive fra den af dem, der ligger Naboens Bygning nærmest. Paa samme Maade bliver at forholde, naar en Bygning vel efter dens Bygningsmaade hører til 1ste Afdeling, men ikke ved et Mellemrum af 1 Alen eller ved en forsvarlig Brandmuur er adskilt fra en anden til samme Eiendom hørende Bygning af 2den Afdeling. Forsaavidt derimod en Bygning af 2den Afdeling er adskilt fra alle andre til samme Eiendom hørende Bygninger ved et Mellemrum af 50 Alen eller derover, angives Afstanden fra denne til nærmeste Nabobygning som ovenfor anført under A. b. c) Naar flere til Eiendommen hørende Bygninger blive at henføre deels til 1ste, deels til 2den Afdeling, angives Afstanden særlig for enhver af disse to Slags Bygninger, i Overeensstemmelse med de ovenanførte Regler, uden Hensyn til, om der imellem den paagjældende brandfarlige Bygning og den nærmeste Nabobygning ligger en ikke brandfarlig Bygning. C. Naar Nabostedet, hvortil Afstanden maales, ligeledes bestaaer deels af mindre brandfarlige deels af mere brandfarlige Bygninger, bliver der med Hensyn til Opmaalingen og Angivelsen af Afstanden til disse at forholde paa lignende Maade som nys anført. § 22. Endelig skal det i Forretningen anføres: 1) om de i Bygningen værende Ildsteder ere forsvarlig indrettede imod Brandfare, eller, hvis derved findes Mangler, hvilke disse ere; og 2) hvilke Brandredskaber der haves ved Stedet. § 23. Ønsker Reqvirenten Bygningen forsikkret enten for et lavere Beløb end Taxationssummen, eller med Undtagelse af de udvendige Mure, tilføies herom Forretningen fornøden Bemærkning.

4 Marts dene ikke nogen Betaling derfor. Taxationssummen ansees som Forsikkringssum, saafremt den Forsikkringsøgende ikke udtrykkelig har begjært Forsikkringen nedsat. Dersom Mændene ikke ere enige om Eiendommens Værdie, svarer Brandforsikkringen kun til det angivne mindste Beløb. Saasnart Branddirecteuren har gjort fornøden Tilførsel i Brandforsikkringsprotocollen, meddeler han den Forsikkrede en Police efter en af Justitsministeriet foreskreven Formular. § 16. Saafremt Eieren er utilfreds med Taxationsforretningen, kan han forlange en Overtaxation ved et dobbelt Antal Mænd afholdt i Branddirecteurens Overværelse. Finder Branddirecteuren Taxationen for høi, har han derom at gjøre Indberetning til Amtmanden, som da bestemmer, om en Overtaxationsforretning skal afholdes. Til en saadan Forretning tilkalder Branddirecteuren, saafremt den første Forretning er afholdt af Sognetaxationsmænd, Formændene i de 4 nærmeste Taxationsdistricter, som for denne Forretning nyde dobbelt Betaling, imod selv at sørge for deres Befordring. Er den første Forretning derimod afholdt af Amtstaxationsmænd, bliver Overtaxationsforretningen at foretage af 4 andre af Amtsraadet, eller, om fornødent, af Amtmanden (§ 13) udnævnte, Taxationsmænd. I Kjøbenhavns Forsteder eller paa Stadens udenbyes Grunde bliver med Hensyn til Mændenes Udnævnelse at forholde som hidtil. Omkostningerne ved Overtaxationsforretningen afholdes af Brandforsikkringen, naar den er bleven forlangt af Amtmanden. Er den derimod forlangt af Eieren, bærer denne Omkostningerne, saafremt den første Forretning derved bliver stadfæstet eller Forskjellen i Taxationsbeløbet i alt Fald ikke udgjør over 5 pCt. af den første Ansættelse. I modsat Fald afholdes Omkostningerne af Brandforsikkringen. § 17. Taxationer over stedfundne Brandskader afholdes stedse under Veiledning af Branddirecteuren. Henhørte den paagjældende Bygning til 2den Classe, kan dertil paa Landet benyttes Sognetaxationsmænd, men ellers benyttes dertil 2 af de af Amtsraadet (Kjøbenhavns Magistrat) udnævnte Taxationsmænd. Begjæres Overtaxation, forholdes overeensstemmende med § 16. § 18. Den Erstatningsbe-

rettigede er pligtig til at modtage de tiloversblevne Dele af den ved Brand beskadigede forsikkrede Gjenstand og at lide forholdsmæssig Afkortning i Erstatningssummen efter det Beløb, hvortil de tiloversblevne Gjenstande tareres ved en i Henhold til § 17 afholdt Taration, dog at det er ham forbeholdt at begjære Overtaration overeensstemmende med § 16. Ved Taration af de tiloversblevne Gjenstande skal der tages Hensyn til, om de ere tjenlige til Paabygning eller Anvendelse ved Opførelse af nye Bygninger af samme Omfang og Beskaffenhed som de afbrændte. Har Forsikkringssummen i sin Tid været ansat lavere end Tarationssummen, bliver den skete Brandskade ikke at erstatte efter dennes virkelige Værdie, men efter det Forhold, hvori Forsikkringssummen staaer til den oprindelige Tarationssum. § 19. 1. Sognetarationsmændene nyde for deres Forretninger følgende Gebyr: a) for et Sted, som tareres indtil 1000 Rd. incl., hver 1 Mk. 8 ß. b) for et Sted som tareres over 1000 Rd. indtil 5000 Rd. incl., hver 2 Mk. 8 ß. c) for et Sted, som tareres over 5000 Rd. indtil 10,000 Rd. incl., hver 4 Mk. d) for et Sted, som tareres over 10,000 Rd. incl., hver 1 Rd. Desuden nyder Formanden, for at besørge Forretningen beskreven m. m., i de under a og b nævnte Tilfælde et Gebyr af 2 Mk., men, naar Tarationssummen overstiger 5000 Rd., et Gebyr af 3 Mk. For Mændenes Befordring erlægges ingen Godtgjørelse. 2. For at besørge Indtegningen i Brandforsikkringsprotocollen, naar Tarationsforretningen er afholdt af Sognetarationsmænd, tilkommer Branddirecteuren: a) for en Forsikkring af indtil 500 Rd. incl. 2 Mk. b) for en Forsikkring af over 500 Rd. indtil 1000 Rd. 3 Mk. c) for en Forsikkring af over 1000 Rd. indtil 5000 Rd. 4 Mk. d) for en Forsikkring af over 5000 Rd. indtil 10,000 Rd. 1 Rd. e) for en Forsikkring af over 10,000 Rd. 2 Rd. 3. For en Taration til Indtegning til Brandforsikkring tilkommer Branddirecteuren og Amtstarationsmændene, foruden fri Befordring som hidtil, følgende Gebyr: 4 Marts

4 Marts

	Branddirecteuren.	Hver af Tarationsmændene.
a) naar Beløbet udgjør indtil 1000 Rd. incl.	1 Rd. „ Mk.	„ Rd. 4 Mk.
b) naar Beløbet udgjør over 1000 Rd. indtil 5000 Rd.	1 — 3 —	1 — „ —
c) naar Beløbet udgjør over 5000 Rd. indtil 10,000 Rd.	2 — „ —	1 — 2 —
d) naar Beløbet udgjør over 10,000 Rd.	3 — „ —	2 — „ —

Naar en Forretning vedvarer flere Dage, erlægges i Stedet for de ovennævnte Gebyrer en Dagbetaling af 3 Rd. til Branddirecteuren og 2 Rd. til hver af Tarationsmændene. I de Tilfælde, hvor der i Stedet for Amtstarationsmænd særlig maa udnævnes Kjøbstadmænd til at foretage en enkelt Forretning (§ 13), nyder hver af disse samme Gebyr som Branddirecteuren. 4. For Tarationer til Bestemmelse af en Brandskades Størrelse erlægges Betalingen dagviis, nemlig til Branddirecteuren 1 Rd. 3 Mk. og til hver af Tarationsmændene 1 Rd. for hver halve Dag, beregnet til 6 Timer, der medgaaer til Forretningen og Reisen, og mindst for en halv Dag. Desuden erholder Branddirecteuren og Tarationsmændene, dog ikke Sognetarationsmændene, fri Befordring. 5. For en Tarationsforretning, som afholdes i Kjøbenhavns Forsteder og paa Stadens udenbyes Grunde, erlægges følgende Gebyr:

	Branddirecteuren.	Hver af Tarationsmændene.
a) for et Beløb af indtil 1000 Rd. incl.	1 Rd. 3 Mk.	1 Rd. „ Mk.
b) for et Beløb af over 1000 indtil 5000 Rd.	2 — „ —	1 — 3 —
c) for et Beløb af over 5000 indtil 10,000 Rd.	3 — „ —	2 — „ —
d) for et Beløb af over 10,000 Rd.	4 — „ —	3 — „ —

For dette Gebyr maae Branddirecteuren og Taxationsmændene selv sørge for deres Befordring. 6. For Udfærdigelsen af en Police erholder Branddirecteuren intet særligt Gebyr. Fremdeles har Branddirecteuren uden Betaling at meddele enhver Attest, som behøves for at erholde en Branderstatning udbetalt, saavelsom de Attester, der af Embedsmænd forlanges til Afbenyttelse i Embedssager. I alle andre Tilfælde, hvor en Attest eller Protocoludskrift forlanges af Vedkommende til Oplysning om en forsikkret Eiendom, nyder Branddirecteuren samme Betaling, som ovenfor under Nr. 2 er bestemt for Indtegning i Brandforsikkringsprotocollen, dog i intet Tilfælde mere end 1 Rd. I de Tilfælde, hvor Eieren forlanger sine taxerede Bygninger m. m. forsikkrede under Taxationssummen, beregnes Gebyrerne saavel til Branddirecteuren som til Taxationsmændene efter Forsikkringssummen. De i det almindelige Sportelreglem. af 22de Marts 1814 §§ 160, 162, 163 og 164 foreskrevne Bestemmelser om, at det erlagte Gebyr skal anføres paa alle Udfærdigelser, og om Straffen for urigtig Sportulering, skulle ogsaa være gjældende for Branddirecteurerne i Henseende til Taxationsforretninger samt de Attester og Udskrifter af Taxationsprotocollen m. m., som af dem udfærdiges. Omkostningerne ved Taxationer over indtrufne Brandskader afholdes af Brandforsikkringen, uden Afkortning i Branderstatningen*). § 20. Forsaavidt det ordinaire Brandcontingent maatte give et Overskud, bliver dette at gjøre frugtbringende og at betragte som en Forsikkringen tilhørende Reservefond. Skulde denne Fond opvore til 1/4 pCt. af det hele forsikkrede Beløb, bestemmer Justitsministeriet, hvilken Nedsættelse i det aarlige Brandcontingent der da bør finde Sted. Naar der indtræffer saa betydelige Brandskader, at de derved foraarsagede Udgifter ikke kunne bestrides af Forsikkringens ordinaire Indtægter og den opsamlede Beholdning, bliver det Manglende, efter Justitsministeriets Bestemmelse, at dække ved Paaligning af et extraordinairt Contingent, der erlægges i samme Terminer og efter samme

4 Marts

*) Jvfr. Circ. 10 Aug. 1861.

4 Marts Forhold som det ordinaire Contingent. § 21. Over alle de Eiendomme, som fortiden ere indlemmede i den almindelige Brandforsikkring, bliver, til Affattelse af nye Forsikkrings-protocoller, snarest muuligt at anstille Undersøgelse og at optage en nye Beskrivelse, medmindre vedkommende Eiere forinden erklære at ville udtræde af deres Forbindelse med Brandkassen, og derhos ledsage deres Anmeldelse desangaaende med det i Brandforsikkringsanordn. af 29de Febr. 1792 § 12 omhandlede Beviis. Til den Ende bliver hvert Branddirecteur-district udenfor Kjøbenhavns Forsteder at inddele i et passende Antal mindre Districter og for hvert af disse at udnævne 2 kyndige og paalidelige Mænd til i Forening at foretage disse Forretninger. Angaaende Districtets Deling og Valget af Mændene har Branddirecteuren at gjøre Forslag til Amtsraadet, som derom tager endelig Bestemmelse og om Resultatet gjør Indberetning til Justitsministeriet. For disse Forretninger nyde Mændene en passende Dagbetaling, der dog ikke maa overstige 1 Rd. 3 Mk. for hver, derunder indbefattet Godtgjørelse for Befordring og Forretningens Beskrivelse. Efterhaanden, som Undersøgelserne skride frem, indsende Mændene deres Beretninger til Branddirecteuren, som er beføiet til, i fornødent Fald, at afæske dem nærmere Forklaring, saavelsom til selv eller ved Brandfogden at anstille nærmere Undersøgelse eller at indhente yderligere Oplysninger fra vedkommende Bygningseier. Justitsministeriet anordner de videre fornødne Foranstaltninger til Sagens Ordning. § 22. Der bliver inden 1ste April 1858 at danne et Repræsentantskab for den almindelige Brandforsikkringsforening for Landbygninger, hvilket første Gang dannes saaledes, at det skal bestaae af 15 Medlemmer, der af Justitsministeriet vælges blandt Interessenterne, hvorhos Justitsministeriet er bemyndiget til at træffe de videre fornødne Foranstaltninger, som udkræves for at dette Repræsentantskab kan træde i Virksomhed inden den anførte Tid. Repræsentantskabet er bemyndiget til, paa Kongens Approbation, at vedtage Forandring i den ved nærværende Lov fastsatte Tarif, som og at tage Bestemmelse angaaende Foreningens fremtidige Bestyrelse, og

skal derhos det første sammentrædende Repræsentantskab tage Bestemmelse om Repræsentantskabets fremtidige Sammensætning [1]). 4 Marts

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Lov om nogle Udskrivningsvæsenet vedkommende Udgifters Overtagelse af Kongerigets Finantser m. v. 4 Marts

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Fra 1ste April 1857 at regne have Kongerigets Finantser at overtage Omkostningerne, som medgaae til: 1) det for Udskrivning staaende saavelsom det allerede udskrevne Mandskabs Lægeundersøgelse, deels paa, deels udenfor Sessionen; 2) syge Værnepligtiges Cuur for offentlig Regning, naar Curen af Hensyn til den dem paahvilende Tjenestepligt findes nødvendig, hvortil endvidere udkræves, at der er Anledning til at antage, at den Paagjældende selv ikke kan eller vil sørge for sin Helbredelse, samt endelig, forsaavidt angaaer det ikke udskrevne Mandskab, at Vedkommende har opnaaet den sædvanlige Udskrivningsalder [2]); 3) Leie af Sessionslocale, naar ikke de i Kjøbstederne eller Landjurisdictionerne værende Raad- eller Tinghuse eller andre lignende communale Bygninger egne sig til at benyttes til Sessionens Afholdelse, da i saa Fald disse bør dertil overlades uden Betaling; og 4) de Sessionsdeputeredes og det øvrige paa Sessionen medfølgende Personales Indqvartering. De Beløb, som medgaae til fornævnte Udgifter, blive at opføre i Finantsloven blandt dem, som bevilges Justitsministeriet i Anledning af Udskrivningen til Land- og Søkrigstjenesten. De ved denne Lov i Finantsaaret 1857–58 foranledigede Udgifter bevilges til Udbetaling.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Lov om nogle Forandringer i Lov af 26de Marts 1852 om Sandflugtens Dæmpning. 4 Marts

[1]) See Bkdgj. 18 Juni 1858.

[2]) Jvfr. Circ. 9 Marts 1857.

4 Marts Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Af alle de Udgifter, der efter Lov af 26de Marts 1852 om Sandflugtens Dæmpning § 2 skulle udredes af Kongerigets Finantser ene eller at samme i Forbindelse med vedkommende Amtsrepartitionsfond og Amtets Kjøbsteder, skal Kongeriget fra 1ste April 1858 betale de 7/10, hvorimod de 3/10 betales af vedkommende Amtsrepartitionsfond og Amtets Kjøbsteder efter deres Hartkorn. § 2. Hvor Amtsraadet finder, at et Sandflugtsdistrict, paa Grund af dets Klitters store Udstrækning og fjerne Beliggenhed samt Districtets ringe Hartkorn og tynde Befolkning, vilde blive uforholdsmæssigt og formeget bebyrdet ved Udredelsen af den Fjerdedeel Klitarbeide, som det ifølge Loven af 26de Marts 1852 § 2 skal præstere uden Vederlag eller Betaling, skal Amtsraadet være bemyndiget til, efterat de aarlige Arbeidsplaner dertil ere indkomne, at sammenlægge de Fjerdedele af Arbeide, som de forskjellige Sandflugtsdistricters Sogne i Amtet skulle udrede, og igjen fordele dette hele Arbeide paa alle de forskjellige Klitsogne i Amtet efter et indbyrdes passende og billigt Forhold.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

9 Marts **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd m. Fl.)

Ved hoslagt at tilstille Hr. (Tit.) et Antal Exemplarer af Loven af 4de d. M. angaaende nogle Udskrivningsvæsenet vedkommende Udgifters Overtagelse af Kongerigets Finantser, skal jeg, næst at bemærke, at Regningerne over de saaledes medgaaende Bekostninger ville være at indsende til Revision i Justitsministeriet, forinden Beløbet kan anvises til Udbetaling af Statskassen, tjenstlig henlede Deres Opmærksomhed paa, at nærværende Lov ikke antages at medføre nogen Forandring i Fdn. af 17de April 1782, cfr. Rescr. af 26de Octbr. 1804, og at Justitsministeriet saaledes ikke anseer sig beføiet til af Statskassen at anvise til Udbetaling Udgifter til syge Værnepligtiges Cuur, naar Sygdommen som epidemisk egner sig til at behandles paa vedkommende Amts-

repartitionsfonds eller Kæmnerkasses Regning, i hvilken Hen- 9 Marts
seende jeg ikke undlader at tilføie, at den contagieuse Øiensygdom, naar den finder Sted i høiere Grad, navnlig naar en virkelig Betændelsestilstand eller en betydelig Affondring paa Øiets Bindehud er tilstede, ifølge Justitsmin. Circ. af 8de Aug. 1855 maa sættes i Classe med de i Fdn. af 17de April 1782 omhandlede Sygdomme.

Justitsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). 13 Marts

Da der ikke er Sandsynlighed for, at de i de senere Aar indtraadte forhøiede Priser paa Bygningsmaterialier og Arbeidsløn snart igjen ville dale ned til deres tidligere Standpunct, skulde Justitsministeriet tjenstligst anmode Hr. (Tit.) om behageligen at ville tilkjendegive vedkommende Branddirecteur i det Dem underliggende Amt, at der for Brandforsikkringens Vedkommende Intet er tilhinder for, at de i Fortiden forsikkrede Steder, efter vedkommende Eieres derom gjorte Begjæring, blive efter foregaaende Taxation ansatte til en forhøiet Forsikkringssum efter Nutidens Priser paa Bygningsmaterialier og Arbeidsløn, uanseet at der ikke ved samme ere udførte saadanne Forbedringer eller nye Tilbygninger, som omhandles i Brandforsikkringsanordningen for Landet af 29de Febr. 1792 § 6.

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Biskop). 1 April

I Anledning af at en Gaardmand havde nægtet at præstere de Ydelser, som under Navn af Paaskerente, St. Hansrente og Mælketiende hidtil havde været erlagte af Sognets Beboere, idet han formeente, at disse Ydelser vare hævede ved Plac. af 17de Juni 1812 § 2, anholdt Sognepræsten om Ministeriets Resolution for, hvorvidt denne Formening var berettiget. Foranlediget heraf svarede Ministeriet at da de af Sognepræsten omhandlede Ydelser ikke ere indbefattede under den i Plac. af 17de Juni 1812, jvfr. Fdn. af 8de Jan. 1810 § 7, ommeldte Smaaredselstiende, maatte Ministeriet, saafremt de fra gammel Tid ere blevne erlagte til til Kaldet, ansee dette berettiget til fremdeles at oppebære samme,

18 April **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Udskrivningschef).

Efterat Indenrigsministeriet i Anledning af et Andragende fra et Sogneforstanderskab betræffende Lovmæssigheden af en Mulct af 5 Rd., der af Sessionen for N. N. Amt var paalagt bemeldte Forstanderskab paa Grund af at vedkommende Districtsheft, efterat være indkaldt, var mødt ved Husarregimentet med slet Beslag, havde, efter forudgaaet Correspondence med Justitsministeriet, resolveret, at Paalæget af den omhandlede Mulct ikke fandtes at have tilstrækkelig Hjemmel i Bestemmelserne i Lov af 16de Marts 1851 §§ 13 og 17, forespurgte Chefen for N. N. Udskrivningsdistrict i en til Ministeriet senere indgiven Skrivelse: 1) om Ministeriets ovenciterede Udtalelse var begrundet deri, at et Hesteudredningslægd, der ikke havde forsynet sin Districtshest, naar den mødte ved Regimentet, med 4 gode Skoe, antoges, i Henhold til Slutningsbestemmelsen i Lovens § 17, derfor kun at være pligtigt til at erstatte Regimentet, naar det forsynede Hesten med Skoe, dets Udgifter derved; og 2) om Sessionerne, naar Districtshestene fremstilles til Eftersyn for dem, og det viser sig, at Hestene ere beslaaede, jvfr. Lovens § 12 Nr. 2, ansees ubeføiede til at ikjende Mulct for slet eller mindre godt Beslag.

„Foranlediget heraf svarede Indenrigsministeriet, efter i Sagen at have correspondered saavel med Justitsministeriet som med Krigsministeriet: ad 1. at Ministeriets ovenanførte Resolution af 20de Jan. d. A. var støttet paa en saadan Fortolkning af Lovens § 17 som af Udskrivningschefen forudsat; ad 2) at, da Lovens § 12 Nr. 2 ikkun kræver, at Hestene skulde holdes stadigt beslaaede og ikke, som § 17, at de skulle være forsynede med 4 gode Skoe, kunne Sessionerne ikke ansees beføiede til at ikjende Mulct for slet eller mindre godt Beslag, hvorimod det er en Selvfølge, at, saafremt det daarlige Beslag maatte have medført skadelige Følger for Hesten, Lægdet da efter Omstændighederne vil kunne være at mulctere for denne Hestens Tilstand.

18 April **Kundgj.** (fra Indenrigsministeriet). ang. Stadfæstelse af et Tillæg til de under 1ste Decbr. 1851 sanctionerede Statuter for en Creditforening af Landeiendomsbesiddere i Nørrejylland.

Tillæg til de under 1ste Decbr. 1851 sanctionerede Statuter for en Creditforening af Landeiendomsbesiddere i Nørrejylland: § 1. Der ansættes en lønnet og af Repræsentantskabet valgt Controlleur, som ved Udfærdigelsen af Obligationer, der udstedes af Foreningen, har at paategne disse, og Obligationerne ere ikke gyldige mod Foreningen uden Controlleurens Paategning, hvorom Bemærkning optages i Obliga-

tionernes Text. Valget af Controlleür gjælder for 3 Aar, og Lønnen bestemmes af Repræsentantskabet. § 2. Ogsaa i de Districter, hvor Repræsentantens Valg skeer ved Interessenterne, kunne til Repræsentanter vælges Mænd, som ikke ere Interessenter. § 3. Naar nogen af Repræsentanterne eller af Foreningens andre Bestillingsmænd enten i enkelte Tilfælde er forhindret i at udføre sin Bestilling eller maa fratræde samme forend den bestemte Tid, kan Repræsentantskabets Formand, i Forbindelse med Bestyrelsen, midlertidigen beskikke en anden Mand i den Paagjældendes Sted, imod at Beretning derom afgives i det første derefter afholdende Repræsentantmøde, og er den paagjældende Bestillingsmand fratraadt sin Bestilling, gjælder Beskikkelsen kun indtil nyt Valg kan skee paa den i Statuterne bestemte Maade.. 18 April

Bestyrelsen for Creditforeningen af Landeiendomsbesiddere i Nørrejylland, Viborg den 20de Marts 1857.

Bregendahl. C. W. Klein. W. Ingerslev.
const.

Foranstaaende Tillæg stadfæstes herved i Henhold til Loven af 20de Juni 1850. Hvilket i Overeensstemmelse med bemeldte Lovs § 5 herved bringes til offentlig Kundskab.

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Stiftsøvrighed), hvori — i Anledning af en Forespørgsel fra en Sognepræst om hvorledes han med Hensyn til Lov af 14de April 1852 §§ 1 og 6 havde at forholde sig for at erholde den ham tilkommende Tiende for afvigte Aar og fremdeles, indtil Tiendecommissionen, der i Sommeren 1855 har paabegyndt sine Forhandlinger i de paagjældende Sogne, har affagt sin Kjendelse — Ministeriet, efterat have i denne Anledning brevvexlet med Indenrigsministeriet, der indhentede den overordnede Tiendecommissions Erklæring over Sagen, svarer i Overeensstemmelse med bemeldte Brevvexling, at den antog, at Loven af 14de April 1852 ikke er tilhinder for, at Sognepræsten, saalænge Tiendens Fastsættelse til et fast aarligt Vederlag i Henhold til Lovens § 1 endnu ikke er tilendebragt, oppebærer Tienden i Kjærven eller indgaaer en temporair Accord med 22 Mai

22 Mai Yderne. Men da en saadan ikke i nærværende Tilfælde var bleven indgaaet, havde det med Hensyn til Tienden for Aaret 1856 været Ydernes Pligt, i Overeensstemmelse med Fdn. af 8de Jan. 1810 1ste Afdeling, at forlange Sæden talt, forinden de hjemkjørte samme, ligesom Præsten, naar de heri toge Forsømmelse, burde, efterat være kommen til Kundskab herom, have forholdt sig saaledes som Forordningens § 12 foreskriver, dersom han ikke paa anden Maade kunde forenes med dem. Da imidlertid intet Saadant var skeet, skjønnede Ministeriet ikke, at Sognepræsten nu var istand til at erholde den ham tilkommende Tiende for afvigte Aar paa anden Maade end ved at sagsøge Yderne ved de ordinaire Domstole.

11 Juli **Indenrigsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

Den Indenrigsministeriet ved § 4 i Loven af 4de Juli 1850, om Udnævnelse af faste Taxationsmænd til at foretage Jordboniteringer, givne Bemyndigelse til ligesom tidligere, naar mindre betydelige og særskilt liggende Jordlodder agtes fraskilte en Eiendom, og alle Vedkommende derom ere enige, at tillade, at Matriculstaxationen lægges til Grund for Hartkornsfordelingen, og at denne udføres ved Ministeriet, indeholder ingen Ophævelse af den i Fdn. af 3die Decbr. 1819 § 1 fastsatte Bestemmelse, hvorefter der ved Udstykningen af en Bondegaard skal blive en Hovedparcel tilbage med et et Tillæg af i det mindste 20 Tdr. Land boniteret Jord til Taxten 24. Ligesom derfor Ansøgninger om deslige Skyldsætninger stedse bør være ledsagede af Hartkornsattest for de paagjældende Eiendomme, saaledes maae Vedkommende ogsaa i alle Tilfælde, hvor den Eiendom, om hvis Udstykning paa fornævnte Maade der er Spørgsmaal, efter de foreliggende Omstændigheder bliver at betragte som en Gaard, cfr. Circ. af 30te Novbr. 1852 Nr. 1 og 14de Decbr. 1854, uden at det dog er afgjort, at den efter Udstykningen vil beholde et Areal tilbage af 20 Tdr. Land boniteret Jord til Taxten 24 efter Matriculstaxationen, afgive udtrykkelig Erklæring om, at de ere villige til i fornødent Fald at indløse Bevilling til Gaardens Udstykning uden Hovedparcel af

befalet Størrelse eller efter Omstændighederne dens Nedlægning, med det sædvanlige Gebyr 14 Rd. 48 ß. Foranstaaende skulde man tjenstligst anmode Hr. (Tit.) om at bringe til almindelig Kundskab i det Dem anbetroede Amt, og forventer man iøvrigt, at De, forinden Udstykningssager gjennem Amtet hertil indsendes, vil paasee, eller i fornødent Fald henlede Vedkommendes Opmærksomhed paa Nødvendigheden af, at de ere ledsagede af de efter Ovenstaaende, efter Rntkts Circ. af 6te Juni 1835 og Min. Circ. af 21de Jan. 1851, 30te Novbr. 1852, 1ste Febr. 1853, samt efter Forholdets Natur fornødne Oplysninger. 11 Juli

Justitsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd og Branddirecteurer*). 30 Sept.

Justitsministeriet har bragt i Erfaring, at endeel Teglværker fra Fortiden ere indlemmede i den almindelige Brandforsikkring for Landet, uagtet der umiddelbart op til Ovnmuren ere anbragte Tilbygninger eller Udskud, som ere tækkede med Straa, Rør, Lyng og desl., eller at Træværk, navnlig Stolper til at bære Ovnskuret, er anbragt langs med Ovnmurens Ydersider eller paa selve Overdelen af Ovnmuren, hvorved saadant Træværk er udsat for at antændes deels naar Ovnen under Brændingen slaaer Revner, deels derved, at Træet i Tidens Løb forkulles og tilsidst antændes af den fra Ovnen udstrømmende Varme. I Anledning heraf, og da det af de modtagne Oplysninger angaaende de hyppig indtræffende Brandskader paa Teglværker fremgaaer, at en stor Deel af disse hidrøre fra den brandfarlige Indretning, som er given slige Værker, skulde Justitsministeriet tjenstligst melde, at ligesom intet Teglværk, hvis Ovnskuur er tækket med Straa, Rør, Lyng eller andet letfængeligt Materiale, maae antages til Forsikkring i den almindelige Brandkasse, saaledes bør dette heller ikke skee, naar der op til Ovnbygningen ere anbragte Tilbygninger, der ere tækkede med saadant Materiale, eller naar der umiddelbart op til Ovnmuren, eller i kortere Afstand fra denne end en Muursteens Længde, findes Træværk, ei heller naar Træværk eller andet brændbart Materiale er anbragt ovenfor Ovnmuren indenfor den i Min. Circ.

*) Jvfr. Bkdgj. 18 Juni 1858 §§ 2 og 6.

30 Sept. af 11te Juli 1848 ommeldte Høide af $4^1/_2$ à 5 Alen, regnet i lodret Linie fra den indvendige Side af Ovnmuren. Herfra gjøres alene en Undtagelse med Hensyn til den om Ovnen anbragte Spændramme, der kan være af Træ, naar Muren har en Tykkelse af mindst 2 Alen og Rammen er anbragt udenom samme, men ei indmuret deri. Hvad angaaer de allerede forsikkrede Teglværker, som ere af den ovenangivne brandfarlige Bygningsmaade, bliver det af Branddirecteuren at tilkjendegive vedkommende Eiere, at Brandforsikkringen ikke kan paatage sig Risicoen med slige Værker længere end til Udgangen af Marts Maaned 1858, med mindre den brandfarlige Indretning til den Tid fuldstændig er hævet eller der efter oplyste særlige Omstændigheder er af Ministeriet meddeelt Tilladelse til at Forsikkringen maa vedblive. I modsat Fald vil Branddirecteuren ved Udgangen af Marts Maaned næste Aar udslette alle slige farlige Værker af Forsikkringen. Naar Tegelovnene ere indrettede paa forsvarlig Maade, kunne de dertil hørende Tørvehuse, Tørve- og Brændeskure og andre lignende til Værket hørende Bibygninger, forsikkres, uagtet de ere tækkede med Straa og desl., naar de kun ikke støde umiddelbart til Tegelovnen. Forsaavidt Tegelovne heelt eller tildeels opføres af raae Steen eller af andet Materiale end heeltbrændte Muursteen, bør Værkerne ikke antages til Forsikkring, forinden der er foretaget i det mindste 2 fuldstændige Brændinger af Ovnens hele cubiske Indhold, og det derved har viist sig, at Ovnen ikke har taget Skade. Uagtet det i Justitsmin. Circ. af 11te Juli 1848 er udtalt, at den „tilbørlige Forsigtighed" under Brændingen udfordrer, at Toppen og Siderne af Ovnskuret tildeels afklædes Teglstenene, især naar den saakaldte Klartbrænding skal foregaae, og at saadan Afklædning under Forandring af Vinden flere Gange kan blive nødvendig, fremgaaer dog af de hertil indkomne Brandforhører, at saadan Forsigtighed jevnlig undlades. Det bliver derfor at indskjærpe samtlige Teglværkseiere, at saadan Afklædning under Brændingen stedse bør skee saasnart fornødent gjøres, for at forebygge Ovnskurets Antændelse ved den fra Ovnen udstrømmende Hede, med mindre Skuret for-

oven er forsynet med Lemme eller Klapper, som da under Brændingen bør aabnes. Foranførte Bestemmelser komme ogsaa til Anvendelse paa Kalkovne, forsaavidt Forholdene passe sig paa samme, dog saaledes, at Ovnskuret, ifald et saadant anbringes over Ovnen, bør have en Hølde af mindst 7 Alen over denne. 30 Sept.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en Forespørgsel om Sundhedspolitiet ikke, paa Grund af at en fra Korsør ankommen Kone, der senere var død, var bleven angreben af Cholera i sit Hjem i N. N. Sogn, havde været berettiget til, foruden det sammesteds etablerede Lazareth, tillige at etablere et saadant i Anneret, ved dertil at udtage et Huus, hvis Anvendelse i dette Øiemed Eieren, uagtet der naturligviis vilde være at tillægge ham Erstatning efter uvillige Mænds Skjøn, modsatte sig, idet han henviste til at en saadan Foranstaltning, efter Justitsmin. Skriv. af 20de Septbr. 1850, først skulde kunne træffes, naar Cholera var udbrudt i Sognet — svares, at en Sundhedscommission, naar Cholera har viist sig i det Samme underlagte District, der efter Fdn. af 19de Juni 1831 indbefatter de Sogne, der henhøre til samme Pastorat, maa være berettiget til at fordre det fornødne Locale til de Syges Pleie afstaaet selv mod Eierens Villie, saafremt det har viist sig, at et andet passende Locale ikke kan tilveiebringes ved mindelig Overeenskomst. 6 Octbr.

Lov om Afstaaelse af Grunde til Vandafledningseller Cloakanlæg. 30 Novbr.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc **G. B.**: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Kjøbenhavns Commune skal være berettiget til at erholde sig overdraget til Eiendom eller Brug det Areal, som udfordres til Vandafledningseller Cloakanlæg for Stadens udenbyes Grunde og den tilgrændsende Deel af Kjøbenhavns Amts Grund. **§ 2.** Communen har at tilveiebringe fuldstændige Planer til det paatænkte Anlæg, som udvise, hvilke Arealer der fordres afstaaede, ledsagede af den fornødne Opmaaling og Nivellation, saa og Udstikning af Grændselinien

30 Novbr. for disse Arealer, saaledes at Nødvendigheden af Arealernes Afvigelse derefter kan bedømmes. Alle Grundbesiddere skulle tilstede Vedkommende Adgang til at foretage de til Affattelse af Planerne fornødne Arbeider, mod Erstatning af den derved foraarsagede Skade. Til at prøve Afstaaelsens Nødvendighed nedsættes en Commission, bestaaende af en af Kongen udnævnt Commissair som Formand og fire kyndige Mænd, af hvilke de tvende udnævnes af Indenrigsministeriet og de tvende for Kjøbenhavns Grunds Vedkommende af den Kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsret og for Kjøbenhavns Amts Vedkommende af Kjøbenhavns Amtsraad. Commissionen har at foretage en Localprøve af den af Communen fordrede Afstaaelse, ved hvilken Forretning tvende af Communen Befuldmægtigede foruden den eller de Mænd, der have affattet Planerne og afstukket Grændserne, have at give Møde, ligesom den Kgl. Commissair har i den Berlingske politiske og Avertissementstidende at bekjendtgjøre, paa hvilke Dage og i hvilken Orden Besigtigelses- og Prøvelsesforretningerne blive at afholde, og at opfordre de vedkommende Grundbesiddere til derved at give Møde. De Paastande om Forandringer i Anlægsplanerne, som ved Forretningen, over hvilken en af den Kgl. Commissair autoriseret Protocol føres af en dertil af ham antaget paalidelig Mand, i enkelte Puncter maatte fremkomme fra Grundbesidderne eller andre Vedkommende blive af Commissionen at undersøge og paakjende. Og vil det have sit endelige Forblivende ved den af Commissionen afgivne Kjendelse. § 3. Naar det saaledes er afgjort, hvilke Afstaaelser der skulle finde Sted, har den Kgl. Commissair at lade affatte og trykke en nøiagtig Fortegnelse over samtlige Eiere og Besiddere af Grunde, der skulle afstaaes, med en omtrentlig Angivelse af det Arealindhold, Enhver skal afgive, og at foranstalte henlagt paa Kæmnercontoiret i Kjøbenhavn, og hos de vedkommende Communalbestyrelser udenfor Staden et saa tilstrækkeligt Antal Exemplarer af disse Fortegnelser, at enhver af de fornævnte Grundeiere eller Grundbesiddere saavelsom de vedkommende Panthavere kan erholde et Exemplar udleveret. Saa bør og bemeldte For-

tegnelse indrykkes trende Gange i den Berlingske politiske og 30 Novbr.
Avertissementstidende med Angivelse af de Steder, hvor Exemplarer af samme ere at erholde, og skal saadan Bekjendtgjørelse ansees som tilstrækkelig Efterretning for Enhver, der som Panthaver eller i hvilkensomhelst anden Egenskab anseer sig berettiget til enten ganske eller for en Deel at oppebære den Godtgjørelsessum, der med Hensyn til Grundafstaaelserne i sin Tid maatte tilflyde vedkommende Eiere, og derfor maatte finde sig foranlediget til, forsaavidt han ei kan træffe anden mindelig Overeenskomst, betimeligt at nedlægge Forbud imod den Udbetaling af Beløbet, som Eieren ellers vil være berettiget til at fordre. § 4. Efterat den i den foregaaende § ommeldte Fortegnelse sidste Gang har været indrykket i den nævnte Tidende, har Kjøbenhavns Magistrat hos den Kgl. Commissair at begjære mindelig Overeenskomst forsøgt om de paagjældende Arealers Afstaaelse. Denne har derpaa i den Orden, som han finder hensigtsmæssig, at lade indkalde de paagjældende Grundeiere og Grundbesiddere med 8 Dages Varsel — hvilken Indkaldelse bliver at besørge ved de ordinaire Stævningsmænd for et Gebyr til hver af 8 Skilling for hver Person, der indkaldes — til at møde paa Aastedet med tvende af Kjøbenhavns Commune Befuldmægtigede, der indkaldes med lige Varsel. Forretningens Foretagelse bekjendtgjøres derhos med samme Varsel i fornævnte Tidende. Under denne Forretning har den efter § 2 nedsatte Commission at mægle mellem de mødende Parter. Opnaaes mindelig Overeenskomst, bliver samme at tilføre Commissionens Protocol samt at underskrive af Parterne, og har Commissionen at paasee, at det hele Mellemværende erholder en saa nøiagtig Afgjørelse, at fremtidig Tvist om samme saavidt muligt kan undgaaes. Det bemærkes i Protocollen, at mindelig Overeenskomst ei har været at opnaae for de Grundeieres, Grundbesidderes eller andre Paagjældendes Vedkommende, med hvilke dette bliver Tilfældet. Saa bemærkes og, hvilke Grundeiere og Grundbesiddere der udeblive. § 5. Opnaaes mindelig Overeenskomst ikke ved den ifølge § 4 foretagne Forretning, bliver Størrelsen af Erstatningen for

30 Novbr. de afgivne Arealer m. v. at bestemme ved Taxation, hvilken Afgjørelsesmaade ogsaa skal være gjældende med Hensyn til de Grundeiere og Grundbesiddere, der ere udeblevne fra nysnævnte Forretning. § 6. Til at lede Taxationerne, uden dog ved samme at have nogen Stemme, udnævner Indenrigsministeriet en Landinspecteur, der vil have at paasee, at saavel de paagjældende Grundbesiddere som andre Vedkommende, med i det mindste 48 Timers Varsel og iøvrigt som i § 4 bestemt, indkaldes til at overvære Taxationen. Til Taxatorer udnævnes fire Mænd, saaledes at to udnævnes af Indenrigsministeriet og to for Kjøbenhavns Grunds Vedkommende af den Kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsret og for Kjøbenhavns Amts Grunds Vedkommende af Kjøbenhavns Amtsraad. Fremdeles udnævner Indenrigsministeriet en Mand, der i Tilfælde af en saadan Meningsulighed mellem Taxatorerne, som ikke kan finde Afgjørelse ved Stemmefleerhed, skal som Opmand gjøre Udslaget. Og har det sit endelige Forblivende ved Taxationens Udfald. De udnævnte Taxationsmænd saavelsom Opmanden have engang for alle inden Retten edeligen at forpligte sig til at udføre de forefaldende Forretninger med streng Upartiskhed og Opmærksomhed og aflevere Beviis for saadan Eeds Aflæggelse til den kongelige Commissair. Denne har at tilstille den Taxationsforretningen ledende Landinspecteur en Afskrift af den over den første Forhandling (§ 4) førte Protocol til Benyttelse ved Ledelsen af Taxationsforretningerne og Beregningen af Erstatningerne. § 7. Forsaavidt Afstaaelse forlanges til temporairt Brug, saasom Opgravning af Fyld, Kjørsel, Materialiers Oplag og deslige, eller til vedvarende Brug, saasom den blotte Nedlæggelse af Rør og andre Ledninger med Ret til Eftersyn og Vedligeholdelse, ansættes Erstatningen efter den Værdieforringelse, som Eiendommen kan lide ved saadant Brug, og det Tab, som Afsavnet af det paagjældende Areal medfører. Ved Afstaaelser til Eiendom ansættes Tabet efter det paagjældende Areals Værdie i Handel og Vandel, saaledes at den paa Stadens Grund, saa og for de Arealer udenfor samme, der bestaae i Haver eller egne sig til Bebyggelse, ansættes efter

Qvadratalen, og ellers efter Tønde Land. Ved Ansættelsen af Erstatningen til Grundbesidderne blive iøvrigt de Grundsætninger at iagttage, som ere fulgte med Hensyn til de til Jernbaneanlæg afstaaede Grundstykker (Fdn. af 5te Marts 1845 §§ 11, 12 og 13). § 8. Ere Grundstykkerne bortforpagtede eller udleiede, bliver, efterat den Erstatning er ansat, der kan tilkomme Eieren, endvidere ved Taxation at bestemme, hvilken Deel af dette Erstatningsbeløb der bør tilfalde Forpagteren eller Leieren med Hensyn til det Tab, han lider som Følge af Jordens Afstrædelse. Ere de indtagne Jorder bortfæstede, vil Eieren have at godtgjøre Fæsteren 4 pCt. pro anno af den oppebaarne Erstatningssum. § 9. Dersom det Jordstykke, der afstaaes, kan skjønnes ikke at udgjøre 1 Skp. Hartkorn og derhos ikke udgjør 1/10 af Eiendommen, skal Erstatningen tillige indeholde Godtgiørelse for Skattepligten, som skal vedblive at hvile uforandret paa den Eiendom, hvorfra det afgives. I modsat Fald bliver der med Hensyn til Skattebyrden, ligesom med Hensyn til Tiendevederlag og andre lignende Eiendomsbyrder, stedse at forholde efter de herom ved Jords Afgivelse til Jernbaneanlæg givne Forskrifter (Fdn. af 5te Marts 1845 § 16). § 10. Landinspecteuren, der har ledet Taxationsforretningerne, forfatter, efter forudgaaet speciel Opmaaling af samtlige indtagne eller beskadigede Arealer, detailleret Beregning over den Godtgjørelse, enhver Grundbesidder tilkommer efter de afholdte Forretninger. Disse Beregninger tilstilles den Kgl. Commissair, som forelægger de vedkommende Taxatorer samme, og naar disse Intet finde ved Afgjørelsen at erindre, eller de fremsatte Erindringer ere blevne berigtigede, meddeler han snarest muligt Vedkommende Underretning om den dem tilkommende Godtgjørelse, ligesom han sender Kjøbenhavns Magistrat en Gjenpart af Beregningen, hvorefter denne har til de rette Vedkommende paa Anfordring at lade udbetale Erstatningsbeløbene samt, forsaavidt de bestandigt afgivne Jorder angaaer, 4 pCt. Rente af de respective Summer fra den Dag at regne, da Grundstykket er stillet til Communens Raadighed. Magistraten skal være beføiet til i den Berlingske 30 Novbr.

30 Novbr. politiske og Avertissementstidende trende Gange efter hinanden at indkalde dem, som ikke melde sig om Betaling inden 3 Maaneder, efterat Magistraten har modtaget Erstatningsberegningen, til inden 12 Ugers Frist fra denne Indkaldelses sidste Bekjendtgjørelse at hæve det dem tilkommende Beløb. Efter Udløbet af denne Frist ophører Forretningen, og naar dernæst 5 Aar ere forløbne, uden at Vedkommende have meldt sig, hjemfalder Beløbet til Stadens Kasse. § 11. Den Kgl. Commissair er berettiget til at fordre vedkommende locale Embedsmænds Bistand ved de ham ved denne Lov paalagte Forretninger, forsaavidt de skulle udføres i deres Embedsdistricter, navnligen ved Affattelse af Fortegnelser over Grundbesiddere, Besørgelse af Indkaldelsernes Forkyndelse m. v. § 12. Kjøbenhavns Commune har at afholde alle af denne Lovs Udførelse følgende Udgifter. Enhver af de fornævnte Commissioners Medlemmer (§§ 2 og 6), derunder indbefattet den Kgl. Commissair, den Tarationerne ledende Landinspecteur og den valgte Opmand, nyder for de forbemeldte Forretningers Afholdelse fri Befordring eller Godtgjørelse herfor efter Vognmandstart, samt i Diætpenge 3 Rd. dagligen for hver Dag Forretningen varer, forsaavidt de ikke paa Reisen og Forretningens Udførelse anvende mere end 8 Timer daglig, men i modsat Fald en halv Gang mere. Den Kgl. Commissair erholder derhos af Kjøbenhavns Commune vederlagt samtlige af ham afholdte Udgifter, navnligen til en Skriver, til Trykningsomkostninger, Gebyrer m. v., og kan fordre sig passende Forskud udbetalt til Afholdelse af disse Udgifter, men ham tilkommer ei nogen Godtgjørelse for hans personlige Uleilighed. Landinspecteuren tilkommer derimod billig Betaling for Udarbeidelsen af Erstatningsberegningen med hvad dertil hører (§ 10). § 13. Denne Lov er ei anvendelig paa de under de Kgl. Slotte og Haver eller Kjøbenhavns Fæstning eller Stadens Skibsværfter hørende Grundstykker, for hvis Vedkommende det vil beroe paa Kongens Resolution, om og under hvilke Betingelser de af Communen ønskede Grundstykker kunne afgives. § 14. Regjeringen bemyndiges til med de fornødne Lempninger at give denne

Lov Anvendelse paa Anlæg af Vandaflednings- eller Cloak-indretninger i Landets øvrige Kjøbsteder. 30 Novbr.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Lov om Kjøbenhavns udenbyes Grundtaxt. 14 Decbr.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Kjøbenhavns udenbyes Grunde skulle sættes i Grundtaxt i Overeensstemmelse med de Regler, som i det Følgende foreskrives. § 2. Grundtaxten skal rette sig efter Grundens, og, naar den er bebygget, tillige efter Bygningernes Værdie. § 3. Saalænge Grundtaxten i Kjøbenhavn indenfor Voldene ikke er bleven omreguleret i Forhold til Eiendommens Værdie i Handel og Vandel, inddeles de udenbyes ubebyggede Grunde i 3 Classer, som hver ansættes til en hvis Værdie pr. Td. Land. Til 1ste Classe henregnes Jord, der benyttes til Dyrkning eller Græsning; den ansættes til 600 Rd. pr. Td. Land; til 2den Classe Haver, hvilke ansættes til 1200 Rd. pr. Td. Land; til 3die Classe de Grunde, der anvendes til Handelsbrug m. v., navnlig Tømmerpladser, Forlystelsessteder og deslige; de ansættes til 5000 Rd. pr. Td. Land, men naar Hensyn til en mindre gunstig Beligggenhed giver Føie dertil, kunne saadanne til 3die Classe henhørende Grunde ansættes til et ringere Beløb. Gaardspladser og andre lignende aabne Pladser henregnes enten til første Classe eller, forsaavidt de grændse til en anden ubebygget Grund, til samme Classe, hvortil denne Grund ansættes. § 4. Bygningsværdien bestemmes efter den til Brandforsikkring foretagne Vurdering. Er en Bygning enten aldeles ikke eller ikke fuldstændigt assureret, eller er der i Assurancesummen optaget Værdien af Maskiner og Inventarium, som ikke henhøre til den egentlige Bygning, foretages for Communens Regning en Taxation ved dertil af Magistraten udnævnte Mænd i Overeensstemmelse med de almindelige for Assurance gjældende Regler. § 5. Bebygget Grunds Værdie bestemmes, uden Hensyn til Arealet, liig det Beløb, hvormed Eiendommens Værdie i Handel og Vandel overstiger Bygningens

14 Decbr. Forsikkringsværdie. Dette Beløb, som afrundes til Procenter af Forsikkringsværdien, maa dog ikke sættes høiere end 10 pCt. af sidstnævnte Sum, saalænge den indenbyes Omregulering (jvfr. § 3) ikke har fundet Sted. Den saaledes udfundne Beliggenheds Værdie ansættes classeviis for visse Strækninger saaledes, at Forskjellen imellem hver Classe bliver 1 pCt. § 6. De i Overeensstemmelse med §§ 3, 4 og 5 beregnede Værdier sammenlægges, og for hver 3000 Rd. af denne samlede Værdie ansættes Eiendommen til 1 Portion Grundtaxt. Dog vil denne Ansættelse, inden Udløbet af 5 Aar efter denne Lovs Kundgjørelse, af Regjeringen være at underkaste fornyet Overveielse, hvis Udbytte da meddeles Rigsdagen, forsaavidt ikke en Omregulering af Kjøbenhavns Grundtaxt forinden maatte have fastsat et eensartet Grundlag for de indenbyes og de udenbyes Grundes Beskatning*). § 7. Ved Ansættelsen af Grundtaxtportionerne benyttes ikke mindre Brøker end 1/10, saaledes at hvad der er under 1/20 bortkastes, og en Brøk mellem 1/20 og 1/10 regnes for 1/10. § 8. Fæstningens Territorium med derpaa værende Bygninger sættes ikke i Grundtaxt, saalænge det kan benyttes i Øiemed vedkommende Fæstningsvæsenet. De Arealer, der indtages af Jernbaner, samt dertil hørende Bygninger, Torve, Gader og Veie, som ere offentlige, eller hvis Vedligeholdelse staaer under det Offentliges Control, ere ligeledes frie, hvilket ogsaa er Tilfældet med de Staden tilhørende Fælleder og de saakaldte Flader paa Amager. Andre Grunde og Bygninger, tilhørende Staten, Communen eller offentlige Stiftelser, behandles som private. § 9. Ansættelsen af Grundtaxten skal skee ved en Commission, bestaaende af 1 Medlem af Magistraten som Formand og 4 andre af Communalbestyrelsen valgte Mænd, hvoraf i det mindste To skulle være udenbyes Boende. Branddirecteuren skal meddele Fortegnelsen over Assurancesummerne. Stadsconducteuren skal meddele de fornødne Schemata og Oplysninger og være Commissionen behjælpelig ved Udførelsen af dens Hverv, ligesom han ogsaa, efterat Ansættelsen er skeet, skal foretage de fornødne Bereg-

*) Jvfr. Lov (om com. Afg.) 19 Febr. 1861 § 4.

ninger og udarbeide Matriculen. Commissionen har uhindret Adgang til at besigtige Eiendommene, og de paagjældende Eiere ere pligtige at meddele de Oplysninger, som maatte forlanges. § 10. Naar Ansættelsen er færdig, fremlægges den til Eftersyn for alle Grundeiere i 4 Uger. Anseer nogen Grundeier sig forurettet, har han inden Forløbet af de næstpaafølgende 14 Dage at indgive Klage til en af 3 Medlemmer bestaaende Commission, hvoraf de 2 ere faste og udnævnes, det ene, som Formand, af Indenrigsministeriet, det andet af Magistraten, og hvortil som 3die Medlem træder, for den enkelte Sags Vedkommende, en af Klageren valgt, i Klagen opgiven Mand, som har erklæret sig villig til at overtage dette Hverv. Denne Commissin afgjør Sagen endelig. § 11. Hvert 5te Aar foretages et almindeligt Gjennemsyn af Grundtartmatriculen, og til den Ende vælges en Commission, sammensat i Overeensstemmelse med hvad der er fastsat i § 9. Denne Commission der vælges for 5 Aar, træder i Virksomhed efter de samme Regler, naar nye Gaders eller offentlige Veies Anlæg i Mellemtiden gjør nye Taxation nødvendig. De Forandringer, som nye Bygningers Opførelse eller ældres Udvidelse eller forandret Brandtaxation gjøre nødvendige, foretages aarlig af Stadsconducteuren efter de Fortegnelser, som vedkommende Branddirecteur har at meddele[1]). § 12. Fra den 1ste Jan. 1859 udredes den ene Halvdeel af de til Brolægnings- og Veivæsenet i Forening medgaaende Udgifter af Stadens Hovedkasse, og den anden Halvdeel af Brolægningsskatten. Dette sidste Beløb opkræves for Stadens Vedkommende efter Reglerne for Brolægningsskatten, og af de udenbyes Grunde tilsvares, med den i § 13 indeholdte nærmere Bestemmelse, for hver Portion Grundtaxt saameget, som i Staden erlægges i Brolæguingsskat for 4 □ Favne Steenbro. § 13[2]). Fra 1ste Jan. 1859 deeltage samtlige udenbyes Eiendomme efter deres Grundtaxt lige med de indenbyes i Borgervæbningsskatten og de $^{2}/_{3}$ af Ligningsskatten. Ligeledes deeltage de fra samme Tid efter deres

14 Decbr.

[1]) Jvfr. Lov (om com. Afg.) 19 Febr. 1861 § 2.

[2]) Jvfr. Lov (om com. Afg.) 19 Febr. 1861 § 3.

14 Decbr. Grundtart i Udredelsen af Udgifterne til Lygte-, Vægter- og Renovationsvæsenet, dog med følgende Lempninger: I Lygte- og Vægterskatten deeltage kun de Eiendomme, som ligge ved eller i indtil 100 Alens Afstand fra en Veistrækning, som er forsynet med offentlige Lygter og Vægtere. Med Hensyn til Renovationsskatten inddeles samtlige offentlige Veie ved et af Communalbestyrelsen udfærdiget Regulativ i 3 Classer*). De Eiendomme, som ligge ved Veie af 1ste Classe (Gader), betale fuld Renovationsskat; de, der ligge ved Veie af 2den Classe (Landeveie), betale kun det Halve; og de, der ligge ved Veie af 3die Classe (Markveie), samt ved private Fælledsveie, som Eierne selv istandsætte og reenholde, betale Intet. Fornævnte i Henseende til Renovationsskatten gjældende Regler komme ogsaa til Anvendelse med Hensyn til det Bidrag til Brolægnings- og Veiskatten, der ifølge § 12 skal erlægges af de udenbyes Eiendomme. § 14. Stadens udenbyes Grunde fritages fra 1ste Jan. 1859 at regne for de Afgifter til Statskassen, der lignes paa Hartkorn, og samtlige disse Hartkornsafgifter overtages af Communen og udredes af dens Kasse. § 15. Port- og Passagepengene samt Brændeafgiften af den landværts Tilførsel bortfalde fra den 1ste Jan. 1859.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

29 Decbr. **Lov** ang. Ligning af de Beløb, som udfordres til Bestridelse af de aarlige Udgifter ved Helbredelsesanstalterne for Sindssvage i Østifterne, med Undtagelse af Kjøbenhavn, og i Nørrejylland.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark etc. G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Det Beløb, som medgaaer til Bestridelse af de aarlige Udgifter ved den ifølge Lov af 20de Aug. 1853 oprettede Helbredelsesanstalt for Sindssvage i Østifterne med Undtagelse af Kjøbenhavn, tilveiebringes, forsaavidt Udgifterne ikke kunne dækkes ved den i Regulativet for bemeldte Anstalt

*) Fordelingen af de Veie, som henhøre til disse Classer, indeholdes i Bkdgj. 12 Febr. 1859, 2 Juli 1860 og 28 April 1862.

fastsatte Betaling for de Patienter, der indlægges i samme, samt Anstaltens øvrige Indtægter, ved en overeensstemmende med de i Lov af 20de Aug. 1853 § 2 givne Regler affattet Ligning. Paa samme Maade dækkes det Beløb, der maatte medgaae af den i Finantsloven for indeværende Aar til Bestridelse af Udgifterne ved den nævnte Helbredelsesanstalt som rentefrit Forskud bevilgede Sum af 10,000 Rd. § 2. Hvor meget der for hvert Aar skal lignes paa Østifterne med Undtagelse af Staden Kjøbenhavn i Henhold til denne Lovs § 1, og paa Nørrejylland til Dækning af den for Samme oprettede Helbredelsesanstalts Udgifter i Henhold til Plac. af 13de Octbr. 1847 § 4, bestemmes i hvert Aars Finantslov, hvorefter Indenrigsministeriet har at forfatte og bekjendtgjøre den fornødne Repartition og at beordre Beløbenes Indbetaling til Statskassen. 29 Decbr.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Lov om Haandværks- og Fabrikdrift samt Handel og Beværtning m. m. 29 Decbr.

— — § 28. Med Hensyn til Møllebrug gjælder Loven af 14de April 1852, dog at Næringsbeviis løses. — — § 71. Den ved Fdn. af 1ste Octbr. 1802 § 35 hjemlede Fritagelse for Bygningsafgift af Huse og Værksteder, der benyttes af de Haandværkere, der efter Loven maae opholde sig paa Landet, ophæves med Hensyn til alle slige Haandværkere, som herefter nedsætte sig paa Landet. De for Tiden paa Landet bosatte Haandværkere, der hidtil have været fri for at udrede Bygningsafgift, skulle, saalænge de drive Haandteringen, beholde denne Frihed for de Huse og Værksteder, hvilke de nu benytte. I Tilfælde af Flytning tilkommer denne Frihed dem kun til 1ste April 1862. — —

Lov om Afløsning af Forpligtelsen til at erlægge Brokorn og Bropenge. 29 Decbr

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

29 Decbr. § 1. Brokorn eller Bropenge, der svares til de Broer, som overtages for den almindelige Veikasses Regning, bortfalde, saasnart den Strækning af den nye Hovedlandevei, hvorpaa Broen er beliggende, udlægges til almindelig Benyttelse. § 2. Enhver paa en mindre Landevei eller en offentlig Bivei liggende Bro, hvortil der svares Brokorn eller Bropenge, bliver at indløse overeensstemmende med de i efterfølgende §§ fastsatte Bestemmelser. Denne Indløsning skal finde Sted, for de mindre Landeveies Vedkommende af Amtsraadet inden 1ste Jan. 1863, for de offentlige Biveies Vedkommende af Sogneforstanderskaberne inden 1ste Jan. 1873. Dog kan Indløsningen af de i § 7 nævnte Broer udsættes, indtil Privilegiet efter bemeldte Paragraphs Bestemmelse bortfalder, ligesom ogsaa Indløsningen kan undlades, naar Broen ved et nyt offentligt Veianlæg gjøres overflødig. Naar en Bro er indløst, bliver den efter de i Fdn. af 29de Septbr. 1841 indeholdte Regler at vedligeholde enten af Amtet eller af den eller de Sognecommuner, hvori den ligger. § 3. Den private Broeier, der efter denne Lov sættes ud af Besiddelsen af Broen, erholder Erstatning for det ham derved forvoldte virkelige Tab. § 4. Forinden 1ste Jan. 1860 bliver for de Broer, der til den Tid endnu ikke ere overleverede til Communerne, efter Reglerne i §§ 8, 9 og 10 at fastsætte det Gjennemsnitsbeløb, hvortil Bropengene efter Fradrag af Bekostningen ved disses Opkrævning kunne ansættes, og bliver den saaledes udfundne Sum ved Broens senere Indløsning at beregne som Bropengenes aarlige Værdie. Derhos er Amtsraadet for Broer paa mindre Landeveie, og Sogneforstanderskabet for Broer paa Biveie, berettiget til at bestemme, at Bropengenes Opkrævning bortfalder fra det nævnte Tidsrum, imod at den udfundne Værdie aarligt udbetales Broeieren af den paagjældende Commune. § 5. Enhver Yder er, forinden Broen overleveres til Communen, berettiget til at betale Brokornet med Penge, beregnet efter Gjennemsnittet af de sidste 10 Aars Capitelstart, der gaae nærmest forud for den Anmeldelse, han herom har at gjøre til Broeieren. Ansættelsen i Penge bliver uforanderlig for Fremtiden og

kan ikke atter omgjøres til en Ydelse i Korn, ligesom der heller ikke paa anden Maade kan bestemmes nogen ny Brokornsydelse. § 6. I de Tilfælde, hvor Berettigelse til at opkræve Brokorn maa ansees hjemlet ved et reelt Privilegium, skal enhver Yder, naar Broen overtages af Communen, afløse sin Forpligtigelse til at yde Brokorn eller det derfor efter § 5 fastsatte Pengevederlag ved een Gang for alle at erlægge en Sum, der svarer til det 20-dobbelte deraf, og bliver Værdien af det Brokorn, han aarligen har at yde, beregnet efter Capitelstarten for de 10 Aar, der gaae nærmest forud for Afløsningen. Af Brokornsyderne i den Commune, der overtager Broen, skal dog kun erlægges en Sum, der svarer til det 15-dobbelte af det fastsatte Pengevederlag. Indenrigsministeriet kan paa Ydernes Andragende meddele Samtykke til, at Afløsningssummens Erlæggelse fordeles paa et Tidsrum af indtil 5 Aar, dog imod at der svares Renter indtil Afløsningssummen er erlagt. Er der Fæstere mellem disse, paaligger det Eieren af Fæstestederne at udrede Udløsningssummerne, som Fæsterne for deres Fæstetid forrente med 4 pCt. om Aaret. I de Tilfælde, hvor derimod Berettigelsen til at oppebære Brokorn kun kan ansees hjemlet ved et reent personligt Privilegium, ere Yderne, naar Broen overtages af Communen, kun pligtige at svare et aarligt Pengevederlag, beregnet som i § 5, indtil Bevillingen udløber. § 7. Alle personlige Rettigheder til at oppebære Brokorn eller Bropenge til Broer paa Hovedlandeveiene, de mindre Landeveie eller offentlige Biveie ophøre, saasnart den Person, paa hvis Navn Bevillingen lyder, afgaaer ved Døden eller paa anden Maade ophører at være Eier af Broen. Naar denne da overtages til fremtidig Vedligeholdelse af det Offentlige, nyder den tidligere Broeier eller hans Boe Erstatning for Værdien af Bromaterialierne. § 8. I alle de Tilfælde, hvor der efter nærværende Lov bliver Spørgsmaal om Erstatning, bestemmes dennes Størrelse, naar mindelig Overeenskomst ei kan naaes, af Amtets Landvæsenscommission. Forretningen afholdes i Overeensstemmelse med de for Landvæsenscommissionen gjældende Regler. Er nogen af Parterne utilfreds med Commis- 29 Decbr.

28 Decbr. sionens Kjendelse, kan denne indankes til Afgjørelse paa sædvanlig Maade. § 9. Landvæsenscommissionen nyder det sædvanlige Vederlag. Omkostningerne afholdes af den Commune, der overtager Broen; dog skulle de med Indankningen forbundne Udgifter stedse betales af den Part, som Forretningen gaaer imod. § 10. Ved Bestemmelsen af Erstatningens Størrelse til den private Eier, der sættes ud af Broens Besiddelse, have Landvæsenscommissionerne at udfinde Indtægtsoverskuddet ved at drage det aarlige Udgiftsbeløb fra det aarlige Indtægtsbeløb. De have derfor at opføre alle de Indtægter og Udgifter, som en saadan Besiddelse medfører, og ansætte dem til Pengeværdie. Til Indtægt vil være at opføre: Brokornet, hvorved maa iagttages, at Eieren maa godtgjøre, hvormeget han har oppebaaret aarligt i de 5 sidste Aar, og heraf tages Gjennemsnitsbeløbet, hvilket beregnes til en aarlig Pengeværdie efter Gjennemsnitsbeløbet af Capitelstarten for de 10 Aar, som gaae forud for Afløsningen; fremdeles: den Pengeindtægt, hvortil Brokornydelsen efter § 5 maatte være overgaaet, Bropenge eller den aarlige Godtgjørelse for disse efter § 4, saavelsom andre Indtægter, der staae i Forbindelse med Besiddelsen af Broen, t. Ex. Aaleeller andet Fiskerie. Til Udgift bliver at opføre: Bekostningen ved Broens aarlige Vedligeholdelse, den Forringelse i Værdien, der er en Følge af Ælde, et passende Beløb til overordentlige Udgifter, Omkostninger ved Opkrævning af Indtægterne, hvad enten de ere Bropenge eller Brokorn, fremdeles Skatter og andre Udgifter og Byrder, der maatte paahvile Broen. Hvor Besiddelsen af Broen støtter sig paa en Bevilling, som maa ansees for reel, have Landvæsenscommissionerne at tage Indtægtsoverskuddet 20 Gange, hvilket Beløb da bliver Erstatningssummens Størrelse. Er Broen i maadelig og forsømt Tilstand, skal det vurderes, hvor stor Bekostningen vil blive ved at sætte den i forsvarlig Stand, passende til dens Afbenyttelse, og dette Beløb bliver at fradrage Erstatningssummen. Hvor Bevillingen til at oppebære Brokorn eller Bropenge maatte ansees at være reent personlig, kan Communen affinde sig med Broeieren enten

ved at betale ham, indtil Bevillingen udløber, en aarlig Erstatning, som svarer til det ved Taxationen ansatte aarlige Indtægtsoverskud, eller ved en Pengesum, liig den, som, indbetalt i Livrente- og Forsørgelsesanstalten, vilde sikkre Broeieren i hans Levetid det ansatte Indtægtsoverskud. Han kan fremdeles for Bromaterialernes Værdie fordre en Godtgjørelse, hvilken i Mangel af mindelig Overeenskomst fastsættes ved Taxation. § 11. Erstatningssummen for Expropieringen af Broer paa Hovedlandeveiene udredes af den almindelige Veikasse, paa de mindre Landeveie af Amtsrepartitionsfonden, og paa de offentlige Biveie af den eller de Sognecommuner, som Veienes Vedligeholdelse paahviler. Broeieren er, naar Amtsraadet eller Sogneforstanderskabet maatte vælge Saadant, forpligtet til at modtage Erstatningssummen i en af Amtsraadet eller af den eller de vedkommende Sogneforstanderskaber udstedt Obligation, som bærer 4 pCt. Rente og afbetales ved aarlige Afdrag, senest i Løbet af 10 Aar. Obligationen kan udstedes paa ustemplet Papiir. Amtsraadet skal være berettiget til efter Omstændighederne at tilstaae Sognecommunen Understøttelse af Amtsrepartitionsfonden, eller og af det eller de nærmeste Sogne, for hvem Veien, hvorpaa Broen er beliggende, er en nødvendig Communicationsvei, og som Bropengenes Bortfalden i nogen væsentlig Grad vil komme tilgode. § 12. De Ydelser af en Bro, der maatte paahvile Broeieren til Private eller det Offentlige, overtages af den, hvem Broens fremtidige Vedligeholdelse kommer til at paahvile, som enhver anden med sammes Besiddelse forbunden Byrde. § 13. Forinden nogen Bro, der maatte staae i Forbindelse med et Mølleværk, overtages af det Offentlige, skal Forholdet med Hensyn til den Mølleeieren paahvilende Andeel i Vedligeholdelsen ordnes, i Mangel af mindelig Overeenskomst ved Landvæsenscommissionen (cfr. § 8). Ligeledes skal, naar en Bro fører over en Canal, Hensyn tages til de særlige Forhold, der her maatte finde Sted. § 14. Ethvert Spørgsmaal om Omfanget og Beskaffenheden af selve Rettigheden til at oppebære Brokorn eller Bropenge afgjøres ved Domstolene. § 15. Den Afgift af 2 ß, som erlægges for

29 Decbr.

29 Decbr. enhver løs Hest, som føres over Randers Sønderbro, bortfalder, saasnart den nærværende Forpagtning er udløben.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

29 Decbr. **Lov** ang. Sandflugtsstrækningernes Behandling m. m.[1]).

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc **G. B.**: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Paa de Sandflugtsstrækninger, som dertil findes skikkede i Hjørring, Thisted, Ringkjøbing og Ribe Amter, samt paa Øen Anholt, bliver Beplantning med Træer efter en eet eller flere Aar omfattende Plan, hvorom Indenrigsministeriet har forenet sig med vedkommende Amtsraad, at foranstalte, og Omkostningerne derved at optage mellem de øvrige til Sandflugtens Dæmpning i vedkommende Amt bestemte Udgifter samt at udrede med 7/10 af Finantserne og med 3/10 af Amtsrepartitionsfonden. § 2. Naar en Sandflugtsstrækning ifølge den lagte Plan er udseet til Beplantning, bliver det Spørgsmaal at forelægge vedkommende Eiere, om de ville afstaae de dem tilhørende Dele deraf til det Offentlige, imod at dette overtager alle Udgifter til Sandflugtens Dæmpning paa den omhandlede Strækning[2]). Nægter en Eier paa dette Vilkaar at afstaae sin Eiendom, skal den kunne erhverves ved Expropriation. § 3. Til at foretage de Taxationer, der ved Expropriationen ere fornødne, bliver af Retten at udmelde tre sagkyndige, uvillige Mænd, der ikke ere Kliteiere. Er nogen af Parterne utilfreds med disses Kjendelse, kan Vedkommende forlange det dobbelte Antal Mænd udnævnt, ved hvis Kjendelse det skal have sit Forblivende, saaledes at Indenrigsministeriet derefter bestemmer, om Grundstykket overtages eller ikke. De udmeldte Mænd have, forinden der skrides til Forretningens Udførelse, mellem sig at vælge en Formand, hvis Stemme, i Tilfælde af at Stemmerne ere lige, gjør Udslaget. Finder ved Formandsvalget

[1]) Jvfr. Skriv. 8 Mai 1860.

[2]) Jvfr. Circ. 16 April 1859, Skriv. 12 Jan. 1860 (to), 4 Febr. og 27 Octbr. s. A.

Stemmelighed Sted, gjør Lodtrækning Udslaget. Taxationsmændene beskrive Forretningen paa ustemplet Papiir, og tilføre den en edelig Forsikkring om, at de efter Samvittighed og bedste Skjønnende have udført deres Hverv. Den beskrevne Forretning indsendes gjennem Amtet til Ministeriet. § 4. Taxationsmændene nyde hver i Diæter 3 Rd. for hver Dag, Forretningen paa selve Aastedet og Reisen derfra og dertil medtager, foruden fri Befordring in natura eller 64 ß pr. Miil i Befordringsgodtgjørelse. Omkostningerne udredes af Finantserne og Amtsrepartitionsfonden efter det i § 1 bestemte Forhold; dog skulle de med Overskjønsforretningen forbundne Omkostninger udredes af Eieren, hvis Forretningen gaaer ham imod. § 5. Ved Taxationen bliver kun at tage Hensyn til den Værdie, som vedkommende Klitstrækning vilde have, naar den nu overlodes Eieren til Vedligeholdelse uden det Offentliges Tilskud. Udkommer paa den Maade nogen Værdie, betales den af Finantserne og Amtsrepartitionsfonden efter det i § 1 bestemte Forhold. § 6. Over de Sandflugtsstrækninger, der efter den i § 1 omtalte Plan bestemmes til Beplantning, forfatter den Mand, hvem det overordnede Tilsyn med Træplantning i Klitterne herefter vil blive overdraget, en Fortegnelse, der, saa nøiagtigt som det er gjørligt, betegner disse Strækninger og deres Eiere. Denne Fortegnelse bliver for hvert Amts Vedkommende at indrykke i vedkommende Stiftstidende og Amtets Aviser samt at læse til Kirkestævne i de Sogne, hvor Klitterne ere beliggende, og tjener til Efterretning saavel for Eierne som for Enhver, der enten som Panthaver eller i hvilkensomhelst anden Egenskab anseer sig berettiget til enten ganske eller for en Deel at oppebære den muelige Godtgjørelse, som Grundafstaaelsen kan medføre. § 7. Det Udbytte, der ved Træculturen maatte indvindes, bliver for hvert Amt at anvende til forøget Plantning, indtil alle de Strækninger i de nævnte Amter, samt paa Øen Anholt, som dertil findes skikkede, ere beplantede. Naar dette er opnaaet, overgives samtlige Plantninger til vedkommende Amt som dets Eiendom, paa de nærmere Betingelser med

29 Decbr. Hensyn til Benyttelsen, som Indenrigsministeriet maatte finde hensigtsmæssige. § 8. Det overordnede Tilsyn med Træplantningen i Klitterne føres i de i § 1 nævnte fire Amter samt paa Øen Anholt af en dertil af Indenrigsministeriet beskikket Mand, der har paa Ministeriets Vegne at forhandle med vedkommende Amtsraad om den i nysnævnte Paragraph indeholdte Plan for Træplantning i Amtet, ligesom han ogsaa skal være berettiget til at deeltage med Amtsraadet i Affattelsen af den i Loven af 26de Marts 1852 § 8 omhandlede Arbeidsplan for Amtet. Iøvrigt har han at rette sig efter de Forskrifter, der meddeles ham af Ministeriet. I aarligt Vederlag kan der tillægges denne Mand indtil 1000 Rd., hvorhos han, naar han reiser i Tjenestesager, skal have 4 Rd. daglig i Diæter og Befordringsgodtgjørelse efter Regning. Disse Beløb udredes af Finantserne. § 9. Det til Træplantning fornødne Arbeide bliver at udføre efter Licitation eller Accord. § 10. Det aarlige Klitsyn, der hidtil har været foretaget af Herredsfogden, bliver i Fremtiden at udføre af de to ifølge Loven af 26de Marts 1852 § 7 af Amtsraadet valgte Mænd i Forbindelse med et af Amtsraadets Medlemmer, som Raadet dertil udnævner. Hvor Bestemmelsen i samme Lovs § 9 med Hensyn til disse to Mænd maatte være bragt til Anvendelse, bestemmer Indenrigsmininisteriet, efter Forslag af vedkommende Amtsraad, af hvem Synet skal foretages. Med de saaledes udnævnte Mænd sammentræder for hvert Sogns Vedkommende een af dets Sogneforstanderskab dertil valgt Mand*). § 11. Indenrigsministeriet skal for de Amters Vedkommende, hvor mindre betydelige Sandflugtsstrækninger findes, kunne overdrage disse til Amterne, mod at disse overtage alle Udgifter ved Klitvæsenet, og forøvrigt paa de Betingelser, som maatte findes hensigtsmæssige. § 12. Denne Lov træder i Kraft den 1ste April 1859. For Finantsaaret 1858—59 bevilges til forberedende Arbeider 1000 Rd.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

*) Jvfr. Skriv. 20 April 1861.

Lov om smitsomme Sygdomme hos Huusdyrene[1]). 29 Decbr.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc. G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Alle examinerede Dyrlæger, der agte at benytte sig af deres Ret til at practisere, skulle af Amtmanden i det Amt, hvori de ere bosatte (i Kjøbenhavn af Politiedirecteuren), forsynes med en af denne bekræftet Protocol, som anskaffes i Kjøbenhavn for Politiekassens og udenfor Kjøbenhavn for vedkommende Kæmnerkasses eller Repartitionsfonds Regning. I denne Protocol har Dyrlægen at indføre en kort Beretning om de Tilfælde af smitsomme Sygdomme hos Huusdyrene, som maatte blive Gjenstand for hans Undersøgelse eller Behandling, samt om, hvad han foretager eller anordner for at hindre Smittens Udbredelse. Med Hensyn til disse Sygdomme skulle Dyrlægerne holde sig de Instruxer[1]) efterrettelige, som ville vorde givne dem af Indenrigsministeriet, og efterkomme de særlige Anviisninger, som de af dette Ministerium i paakommende Tilfælde udsendte Veterinairer maatte meddele dem. Saa skulle de og være de dem af Amtmand eller Politiemester givne Paalæg følgagtige, mod at oppebære det dem derfor tillagte Vederlag. § 2. De Sygdomme hos Huusdyr, som skulle være undergivne det Offentliges særlige Forsorg, ere: Miltebrand hos alle Huusdyr, Faarekopper, ondartet Klovesyge og Skab hos Faaret, Snive og Spingorm hos Hesten (hvortil ogsaa den saakaldte Steenkrop bliver at henføre), ondartet Lungesyge hos Oxen, og Qvægpest. Skulde nogen anden smitsom Sygdom blandt Huusdyrene antage en lignende ondartet Characteer, er Indenrigsministeriet bemyndiget til ved en offentlig Kundgjørelse at udvide denne Lovs Bestemmelser til samme[2]). § 3. Angribes noget Huusdyr af en af fornævnte Sygdomme, eller der er Sandsynlighed for, at Saadant er Tilfældet, skal dets Eier enten tilkalde en til sammes Behandling berettiget (§ 1) Dyrlæge

[1]) Jvfr. Instr. 28 Sept. 1858, Circ. 7 Octbr. s. A., 22 Sept. 1860, 21 Mai 1861.

[2]) Jvfr. Circ. 2 Juni, Kbgj. 22 Sept. 1860.

29 Decbr. eller derom gjøre Anmeldelse til vedkommende Politiemester eller Sognefoged. Amtmanden skal være bemyndiget til, naar han finder det nødvendigt, at foranstalte, at der ved Heste- og Qvægmarkederne er en Dyrlæge paa det Offentliges Vegne tilstede for at føre Tilsyn med, hvorvidt noget af de der samlede Huusdyr maatte være angrebet af nogen smitsom Sygdom (§§ 2 og 10), saavelsom til at lade en Dyrlæge undersøge de Creaturer, som sættes paa fælles Græsgang. Saa skal Amtmanden og være berettiget til, naar han dertil finder Anledning, ved en Dyrlæge at lade foretage en almindelig Undersøgelse af alle Huusdyr af en vis Art, som maatte trues af en Smitsot, i saa stort et District, som han anseer nødvendigt; dog paa en saadan Maade, at Faren for Smittens mulige Udbredelse undgaaes. § 4. Finder Dyrlægen, at noget af ham undersøgt Dyr er angrebet af en af de fornævnte Sygdomme, eller at der er overveiende Sandsynlighed for, at Saadant er Tilfældet, da skal han, hvad enten han er tilkaldt af sammes Eier eller udsendt af Politiemesteren eller tilfældigen er stødt paa det, anordne og saavidt muligt strax foranledige udført, at det syge Dyr affondres fra sunde Dyr saa fuldstændigen, som Sygdommens Natur udkræver og Forholdene tilstede, med mindre Eieren giver sit Samtykke til at Dyret strax dræbes. Saa skal han og, hvor dertil er Anledning, foreskrive, at de Steder, hvor det syge Dyr har staaet, og de Gjenstande, hvormed det har været i Berøring, vedbørligen renses. Efterat Dyrlægen i sin Protocol har gjort den i § 1 foreskrevne Tilførsel (der skal indeholde Forklaring om Undersøgelsens Datum, Eierens Navn og Bopæl, Dyrets Art og Kjendemærker, den antagne Sygdoms Beskaffenhed og de anordnede Forholdsregler), oplæses den for Eieren eller hvem der paa dennes Vegne er ansvarlig for Dyrets Behandling. Ved sin Underskrift i Protocollen forpligter denne sig til de givne Forskrifters Efterlevelse. Vægrer Eieren sig ved at underskrive, skal Dyrlægen uopholdelig sende en Udskrift af sin Protocol, i Kjøbstederne til Politiemestrene (Kjøbenhavn Politiedirecteuren) og paa Landet til vedkommende Sognefoged, hvilke da strax have at anordne de nød-

vendige foreløbige Foranstaltninger. De givne Paalæg har Eieren uvægerlig at efterkomme, selv om han maatte finde sig foranlediget til derover at besvære sig for vedkommende overordnede Autoriteter. Efter endt Undersøgelse afgiver Dyrlægen snarest muligt en Indberetning til Poliemesteren, ledsaget af Indstilling om de yderligere Foranstaltninger, han maatte ansee for nødvendige. Indberetning tilligemed Forklaring om, hvad der efter samme er foranstaltet, tilstilles Amtet og indsendes af samme til Indenrigsministeriet. § 5. Naar Dyrlægen i denne sin Indberetning erklærer det for vist eller dog for sandsynligt, at Sygdommen hører til nogen af de i § 2 nævnte Arter, og har Politiemesteren ikke derom saa stor Tvivl, at han paa sit eget Ansvar vil udsætte videre Foranstaltning, indtil en yderligere Undersøgelse er foretagen, skal han ved et Politieprotocollen tilført Decret sætte den hele Besætning, eller tillige de Besætninger, til hvilke der er Formodning om at Smitten kunde være meddeelt, under det Offentliges Tilsyn. § 6. Naar een eller flere Besætninger saaledes ere satte under offentligt Tilsyn, kan Politiemesteren ikke blot paabyde de yderligere Foranstaltninger, som maatte befindes nødvendige til en strengere Gjennemførelse af de angrebne Dyrs Affondring og Rensning — navnlig deres Indespærring i en passende Afstand fra andre Dyr og under betryggende Omgivelse, Bortfjernelse af deres Affald, Benyttelsen af egne Staldreqvisiter, Rensning eller Tilintetgjørelse af de Gjenstande, som have været udsatte for deres Paavirkning, Ansættelse af egne Oppassere, alle Uvedkommendes Bortviisning, og Tilintetgjørelse af Smitstof hos de Personer, som have været i Berørelse med dem, samt Nedgravning af de døde Dyr enten i deres Heelhed eller af de Dele, der ikke kunne benyttes uden Fare for Smittens Udbredelse, — men han er tillige berettiget til at nedlægge Forbud mod, at noget til Besætningen eller Besætningerne hørende Dyr, om det end ikke selv er angrebet af Sygdommen, ifølge Salg eller af anden Grund føres bort eller kommer paa anden Mands Grund, eller paa en alfar Vei. Ved Faarekopper, ondartet Klovesyge eller Skab hos Faaret samt ved Qvægpest og

29 Decbr.

29 Decbr. ondartet Lungesyge hos Oxen kan der og, hvis Flokken eller Hjorden gaaer paa Græs, bestemmes den Afstand, i hvilken denne bør holdes fjernet fra Andres Græsgange. Opnaaer Sygdommen større Udbredelse, eller antager den en særdeles ondartet Characteer, skal Bekjendtgjørelse derom skee af Amtet gjennem den eller de mest udbredte Tidender i Egnen, og tør der da ikke paa denne afholdes noget Marked for Dyr af samme Art. Saadan Bekjendtgjørelse og Forbud skal ubetinget skee, hvis Sygdommen er ondartet Lungesyge hos Oxen eller Qvægpest. § 7. I hvilken Udstrækning de Foranstaltninger, hvortil det Offentlige ifølge den foregaaende Paragraph er berettiget, skulle bringes til Anvendelse, og naar dermed kan standses, bestemmer Politiemesteren efter Dyrlægens Indstilling og de øvrige af ham tilveiebragte Oplysninger. Saavidt muligt skal han selv undersøge Forholdene paa Stedet, anordne det Fornødne angaaende Udførelsesmaaden og paasee de givne Tilholds Efterlevelse. Viser Eieren i saa Henseende Forsømmelighed eller endog Modvillighed, er Politiemesteren berettiget til selv at lade det Fornødne udføre for Eierens Regning, og bliver da Betalingen derfor, efter Amtmandens Approbation, hos ham at inddrive under Udpantningstvang, eller, forsaavidt den ikke derved maatte udkomme, at udrede af Amtsrepartitionsfonden. Er det Eierens Uformuenhed, som er Grund til at det Offentlige selv har maattet indskride paa saadan Maade, kan Amtmanden anvise Betalingen paa Amtsfonden, og har da Amtsraadet at afgjøre, hvorvidt Fordringen kan eftergives. Er der Formodning om, at Smitten er indført andetsteds fra, eller at den kan have forplantet sig til andre Besætninger, skal dette nøiagtigen søges oplyst, og de derefter fornødne Foranstaltninger uden Ophold træffes, og, forsaavidt Spor af Smitten kan forfølges ind i andre Jurisdictioner, disses Politiemester derom underrettes. Udsender Indenrigsministeriet en Veterinair til Stedet, hvorom Amtet da skal underrettes, gaaer Ansvaret fra Dyrlægen over paa denne. § 8. Opstaaer der Formodning om, at den i en Qvægbesætning udbrudte Sygdom er ondartet Lungesyge eller Qvægpest, kan Politiemesteren lade eet eller

te Stykker slagte, for ved sammes Obduction derom at erholde større Vished. De Dyr, om hvilke det efter Dyrlægens Erklæring maa ansees for afgjort, at de ere angrebne af en af fornævnte tvende Sygdomme, kunne efter Politiemesterens Foranstaltning dræbes, indtil det, naar der ikke længer er Haab om ved dette Middel at standse Sygdommens Udbredelse, forordnes af Indenrigsministeriet, at Saadant ikke mere maa finde Sted. Saa kan det nævnte Ministerium ogsaa i Sygdommens Begyndelse paabyde, at hele Besætninger, hvori Sygdommen er udbrudt, eller Dele af samme skulle nedslaaes. Enhver Hest, som efter Dyrlægens Erklæring er befængt med Snive eller Springorm (hvortil ogsaa den saakaldte Steenkrop bliver at henføre), skal dræbes. De Dyr, som saaledes dræbes, skulle obduceres og de derom optagne Forretninger gjennem Amtet indsendes til Indenrigsministeriet. Eieren er berettiget til inden en af Politiemesteren bestemt Frist at tilkalde en autoriseret Dyrlæge for at være tilstede ved Obductionen og deeltage i Afgjørelsen af Spørgsmaalet, om Dyret har været angrebet af den angivne Sygdom. Viser der sig Tvivl eller Meningsforskjel herom imellem Dyrlægerne, afgjøres Sagen af det veterinaire Sundhedsraad. Forinden Nedslagningen lader Politiemesteren Dyrene taxere af 3 af ham dertil udvalgte Mænd. Dyrene ansættes til den Værdie, de have ifølge den Tilstand, hvori de ere ved Nedslagningen, dog saaledes, at der ikke tages Hensyn til den virkelige eller formodede Smitsot, der foranlediger denne; men i Beløbet afdrages det dræbte Dyrs Værdie. Den saaledes udfundne Sum erstattes Eieren fuldt, hvis der ved Qvægets Aabning ikke findes Spor af ondartet Lungesyge eller Qvægpest; i modsat Fald med $^2/_3$ af den ansatte Værdie. For nedslagne Heste erstattes Halvdelen af den udfundne Værdie, hvis Obductionen viser, at Hesten havde Snive eller Springorm, men den fulde Vurderingssum, hvis dette ikke er Tilfældet. Erstatningen udredes med den ene Halvdeel af Statskassen og med den anden Halvdeel, hvad Landet angaaer, af vedkommende Amtsrepartitionsfond, og, hvad Kjøbenhavn og Kjøbstederne betræffer, af vedkommende Kæmnerkasse. Udenfor 29 Decbr

29 Decbr. Kjøbenhavn blive vedkommende Kæmnerkasses Udlæg senere at fordele paa Amtets samtlige Kjøbsteder*). § 9. Naar der i fremmede Lande er udbrudt nogen af de i § 2 ommeldte ondartede smitsomme Sygdomme blandt Huusdyrene, kan vedkommende Ministerium udstede Forbud mod Indførsel af den angrebne Art af Huusdyr samt raae Handelsproducter af samme, saasom Haar, Huder, usmeltet Talg eller Kjød, ligesom Ministeriet, hvor en af disse Sygdomme er udbrudt inden Monarchiets Grændser i een eller flere Provindser eller Amter, enten ganske kan forbyde Indførsel af den angrebne Art af Dyr til de øvrige Provindser eller Amter, eller kun tillade det under saadanne Betingelser, f. Ex. Sundhedsattester, som maatte ansees fornødne til at forhindre Smittens Udbredelse. § 10. Med Hensyn til de mildere smitsomme Sygdomme, saasom Mund- og Klovesyge, Qværke i høi Grad, qværkagtig Strengel, Ringorm og Skab hos andre Huusdyr end Faaret, gjøres det Eieren til Pligt ikke at føre sit af nogen saadan Sygdom angrebne Dyr hen paa Markeder og paa fremmede Græsgange. Desforuden skal enhver Eier af en Hest, der angribes af Skab, typhøs eller putrid Feber, eller af nogen anden smitsom Sygdom end Qværke og Tungekræft, ligesom ogsaa enhver Eier af Hornqvæg, der angribes af Skab, derom gjøre Anmeldelse for Politiemesteren eller Sognefogden, ledsaget af Underretning om, hvad han med Hensyn til sammes Affondring og Cuur selv har foranstaltet. Finder Politiemesteren det nødvendigt for at forebygge Smittens videre Udbredelse, er han berettiget til at lade Sagen undersøge af en Dyrlæge, at paabyde det Fornødne med Hensyn til Affondring og Rensning (§ 6), og at paasee Overholdelsen af saadant Paalæg. § 11. Opstaaer der Formodning om, at en Hund er angreben af Hundegalskab, skal Saadant uopholdelig anmeldes, i Kjøbenhavn og Kjøbstederne for Politiemesteren, paa Landet for Sognefogden, som paasee, at Dyret strax dræbes eller forsvarligen bindes og afspærres, indtil det kan vorde undersøgt af en Dyrlæge. Erklærer denne da Hunden for gal, skal den dræbes. Den dræbte

*) Jvfr. Skriv. 25 Juni 1861 og 15 Nov. 1862.

Hund obduceres og Forretningen indsendes til Amtet. Ethvert Dyr, som ved Bid kan forplante Sygdommen videre, skal, naar det er bidt af en gal Hund, enten dræbes eller holdes indespærret paa en saadan Maade og i saa lang Tid, som af Politiemesteren erkjendes for betryggende. Har et Dyr været angrebet af Hundegalskab, maa dets Kjød ikke anvendes til Føde for Mennesker eller Dyr. Naar der paa en Egn viser sig et enkelt eller dog kun faa Tilfælde af Hundegalskab, kan Amtmanden (i Kjøbenhavn Politiedirecteuren) ved en offentlig Kundgjørelse paabyde, at i en større eller mindre, deri nøiere betegnet District alle løsgaaende Hunde, indtil Paabudet ved en lignende Kundgjørelse atter ophæves, skulle være forsynede med forsvarlig Mundkurv. Derved bekjendtgjøres tillige, hvorledes disse skulle være beskafne. Løsgaaende Hunde uden forsvarlig Mundkurv skulle da optages og efter Omstændighederne enten strax dræbes eller opbevares i 3 Døgn, inden hvis Udløb de kunne indløses af Eieren mod at betale Omkostningerne. Udbreder Hundegalskaben sig videre, saaledes at den antager en foruroligende Characteer, skal Amtmanden (i Kjøbenhavn Politiedirecteuren) ved en lignende offentlig Kundgjørelse befale, at indenfor et nærmere betegnet District alle Hunde enten skulle holdes bundne eller dræbes. I Kjøbenhavn og Kjøbstederne skulle da ved Politiets Foranstaltning alle løsgaaende Hunde optages og ihjelslaaes. Paa Landet skal det i saa Fald være Enhver tilladt at dræbe enhver løsgaaende Hund, og skal Politiemesteren, om fornødent gjøres, dertil leie Folk for Politiekassens Regning. § 12. Overtrædelse af denne Lov eller af de i Medfør af Samme vedtagne eller paalagte Forpligtelser straffes med Bøder fra 2 til 50 Rd., som i Gjentagelsestilfælde fordobbles. Den, som har afhændet et Dyr, som var befængt med nogen af de i §§ 2 og 10 ommeldte smitsomme Sygdomme, skal være pligtig til atter at modtage samme og tilbagebetale den derfor erlagte Kjøbesum; desuden straffes han med Bøde, hvis han var vidende om, at Dyret var smittet, eller ved Afhændelsen har overtraadt et udtrykkelig derimod gjort Forbud. Forøvrigt erstattes enhver ved Overtrædelse af denne Lov Andre paaført

29 Decbr.

29 Decbr. Skade efter Lovgivningens almindelige Regler. Alle Sager angaaende denne Lovs Overtrædelse behandles som offentlige Politiesager, og tilfalde de derefter tilkjendte Bøder Stedets Fattigvæsen. § 13. Alle Udgifter, som paa Grund af denne Lovs Forskrifter medgaae i Anledning af smittede eller for Smitte mistænkte Huusdyrs Røgt, Affondring og Rensning, eller Rensningen af Stalde, Redskaber eller deslige, eller døde Dyrs Nedgravning, betales af Eieren. Alle Udgifter ved Forretninger, som udføres af Dyrlægen efter det Offentliges Foranstaltning, udredes af Amtsrepartitionsfonden eller af vedkommende Kæmnerkasse, udenfor Kjøbenhavn dog mod senere Fordeling mellem Amtets Kjøbsteder, dog at det Offentlige, der har betalt Dyrlægen hvad der paaligger Dyrets Eier at udrede, derfor hos denne maa lade sig fyldestgjøre. For de i det Offentliges Tjeneste udførte Forretninger tilkommer der Dyrlægen 1 Rd. 24 ß for hver halve Dag, han derpaa anvender, og i Befordringsgodtgjørelse 32 ß for hver halve Miil frem og ligesaameget tilbage; dog skal Amtmanden være berettiget til, forsaavidt Forretningen og den dertil fornødne Reise ikke er foretagen efter udtrykkelig Ordre, efter Billighed at nedsætte Betalingen. For Obductionen af en Hund eller andet mindre Dyr betales 1 Rd., for Obductionen af en Hest eller et Stykke Qvæg 2 Rd., dog at han for de paa een Dag foretagne Obductioner i intet Tilfælde kan oppebære over 10 Rd. For de i Anledning af offentlige Forretninger udstedte Attester og Indberetninger tilkommer der ikke Dyrlægen nogen særlig Betaling*). § 14. Paa Bornholm blive alle Udgifter efter denne Lov, der ikke paahvile enten Statskassen eller Dyrenes Eier, at udrede af vedkommende Communes Kasse, dog saaledes, at de gjorte Udlæg senere fordeles alene paa Kjøbstederne eller paa Landet, i Overeensstemmelse med hvad derom for det øvrige Land findes fastsat. § 15. Fdn. af 30te Novbr. 1778, Fdn. af 28de Novbr. 1806, Plac. af 4de Octbr. 1815 Litr. A og Plac. af 3die April 1844 ere herved ophævede. Denne Lov gjælder ikke paa Færøerne.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

*) Jvfr. Skriv. 22 Juli og 9 Dec. 1862.

Midlertidig Lov ang. Frederiksberg Sogns oeconomiske Bestyrelse. 29 Decbr.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende midlertidige Lov:

— — § 9. De communale Udgifter lignes deels paa hele Communen under Eet, deels særskilt paa Byedistrictet eller Landdistrictet. Byedistrictet, hvortil den Kjøbenhavn nærmest liggende Deel henregnes, begrændses af Fasanveien, Lampeveien og Falconeeralleen, dog at de Grunde, der umiddelbart tilgrændse disse Veistrækninger mod Vest (og for Lampeveiens Vedkommende imod Nord), blive, forsaavidt de ere bebyggede, at henregne til Byedistrictet. Den øvrige (vestlige) Deel af Sognet er Landdistrict. Efterhaanden som sidstnævnte mere bebygges, kan det, efter Indstilling fra Communalbestyrelsen, med Approbation af Indenrigsministeriet indlemmes i Byedistrictet. § 10. Udgifter til Fattig- og Skolevæsen, samt de Udgifter, der omhandles i Andn. af 13de Aug. 1841 § 22, lignes paa det hele Sogn under Eet. Af disse Udgifter paalignes 1/6 Hartkornet, dog i det Høieste til 4 Rd. pr. Td. Hartkorn, og Resten samtlige Beboere efter Formue og Leilighed. § 11. Udgifter til Belysning og Vægterhold, Gaders Brolægning, Reenholdelse og deslige, der alene kunne antages at vedkomme Byedistrictet, reparteres alene paa dette, ligesom Udgifter, der maatte findes alene at vedkomme Landdistrictet, udredes alene af dette. Udgifter, der findes at at angaae baade Byedistrictet og Landdistrictet, blive at fordele paa begge. § 12. Udgifter til Belysning og Vægterhold fordeles under Eet paa samtlige Bygninger, der ere indtegnede under Landbygningernes Brandforsikkring, i Forhold til Assurancesummerne. Er nogen Bygning ikke indtegnet i bemeldte Brandforsikkring, bliver den at taxere efter de i Loven af 4de Marts 1857 indeholdte Regler. Skjøndt denne Afgift bliver at fordele paa samtlige faste Eiendomme i Byedistrictet, kan den dog for de Strækninger, der ikke umiddelbart eller kun ufuldstændigt

29 Decbr. komme til at nyde godt af hine Foranstaltninger, nedsættes til det Halve, eller efter Omstændighederne til under det Halve. Paa de med Belysning og Vægterhold forsynede Strækninger kan indtil 1/4 af Udgiften fordeles paa samtlige tilstødende Grunde, beregnet til noget vist pr. løbende Alen. § 13. Med Hensyn til Udgifter, der ei høre hen under nogen anden Forskrift i nærværende Lov, har Communalbestyrelsen, dog paa Approbation af Indenrigsministeriet, at tage Bestemmelse om, hvorledes de bør fordeles. § 14. Naar Communalbestyrelsen finder det hensigtsmæssigt, kan med Indenrigsministeriets Samtykke Repartition efter Grundtart træde i Stedet for den Repartition, der ifølge §§ 10—13 skal foretages paa de faste Eiendomme. Ved Bestemmelsen af Grundtart blive de Regler at følge, som fastsættes for Staden Kjøbenhavns udenbyes Grunde, med saadanne af locale Forhold følgende Modificationer, som Indenrigsministeriet maatte finde passende. § 15. Skulde ved en nye Lov en udvidet Næringsfrihed blive tilstaaet i Sognet, skal det staae i Communalbestyrelsens Magt, med Indenrigsministeriets Samtykke, at fordele en Deel af den Udgift paa Næringen, der ifølge Foranførte skal lignes paa Formue og Leilighed. § 16. I Henseende til de Udgifter, som nu paahvile Amtets eller Jurisdictionens Beboere og altsaa ikke udelukkende vedkomme Frederiksberg Sogn, forbliver det ved de gjældende Regler, ligesom Sognets Stilling til Amtsrepartitionsfonden bliver uforandret. I Henseende til Veivæsenet, Jordemodervæsen og Udredelsen af Districtsheste forbliver det ligeledes ved de gjældende Regler. — —

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

1858.

12 Jan. **Lov**, hvorved Bygningsloven af 17de Marts 1856, forsaavidt den angaaer Kjøbenhavns Forsteder, med nogle Forandringer udvides til ogsaa at gjælde for en Deel af Frederiksberg og Hvidovre Sogne.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

— — § 4. Bygningslovens § 27 bliver for det ovennævnte Districts Vedkommende forandret saaledes: De, Private tilhørende, Grunde og Bygninger, hvis Afstaaelse findes nødvendig til Anlæg af de nye Gader og Veie, eller til Udvidelse af ældre, eller til Anlæget af Cloaker, eller i andre almeennyttige Øiemed, skulle, naar Bygningscommissionen derpaa gjør Fordring og vedkommende Sogns Communalbestyrelse med Amtsraadets Approbation dertil giver sit Minde, afstaaes mod Erstatning efter de for Afstaaelse af Eiendom til det Offentlige gjældende almindelige Regler, hvilken Erstatning udredes af den Commune, hvorunder det afstaaede Grundstykke henhører, og fordeles paa Beboerne af samme Communes under nærværende Lovs § 1 henhørende District i Forhold til den Nytte, de have af Foranstaltningen, dog at ogsaa Beboerne udenfor Districtet kunne medtages, forsaavidt de have Fordeel af samme. Fordelingen foretages i hvert enkelt Tilfælde af vedkommende Sogns Communalbestyrelse med Amtsraaders Billigelse. Det staaer alle Vedkommende, og navnligen vedkommende Sogns Communalbestyrelse, frit for at begjære Spørgsmaalet om Afstaaelsens Nødvendighed igjennem Amtet indstillet til Justitsministeriets Afgjørelse. Med Hensyn til Afstaaelse af Grunde til det for Staden Kjøbenhavns udenbyes Grunde og den tilgrændsende Deel af Kjøbenhavns Amts Grund paatænkte Vandafledningss- eller Cloakanlæg bliver at forholde overeensstemmende med Loven af 30te Novbr. 1857. — — § 17. Indtil Adskillelsen af Frederiksberg og Hvidovre Sogne har fundet Sted, er det Sogneforstanderskabet for disse, som ifølge § 4 giver sit Minde til Afstaaelsen af Grundstykker. — — 12 Jan.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Justitsmin. Skriv. (til Indenrigsministeriet), hvori — i Anledning af at Indenrigsministeriet, ved at fremsende et Andragende, hvori en Herredsfoged anholdt om, at Stævningsmændene for N. N. Sogn maatte erholde det Gebyr anviist, som tilkom dem for at have stævnet 36 Personer til at møde i Retten for at høre Mænd udmeldte til at taxere 30 Jan.

30 Jan. det disse Personer ved et Hovedlandeveisanlæg tilføiede Tab, havde begjært sig Justitsministeriets Yttringer i Sagen, idet det havde vedlagt en fra det Kgl. Ingenieurcorps indhentet Erklæring, hvori dette, næst at bemærke, at det ikke af vedkommende Taxationsforretning kunde sees, at et saa stort Antal Personer var blevet indvarslet ved den nævnte Leilighed, yttrede, at den paagjældende Herredsfoged, da Reqvirenten ikke havde begjært nogen Indvarsling, formeentlig ikke burde have foretaget en saadan, saameget mindre, som det er en Formalitet, der saagodtsom aldrig anvendes i Praxis, og at Gebyret som Følge heraf formeentlig ikke burde anvises til Udbetaling — meddeles, at det ikke skjønnedes rettere, end at Herredsfogden, i Mangel af en modsat udtrykkelig Tilkjendegivelse fra Reqvirentens Side, med Grund havde maattet betragte den til ham rettede Reqvisition angaaende Mænds Udmeldelse som en Opfordring til at tilveiebringe en, saavidt det under de forhaandenværende Omstændigheder var muligt, lovlig Udmeldelse, hvortil efter L. 1—4—1 hører en forudgaaende Indvarsling af de Paagjældende, og at den Omstændighed, at saadan Indvarsling hyppig, eller maaskee i Almindelighed, undlades, saameget mindre syntes at burde komme i Betragtning herimod, da denne Fremgangsmaade, hvorved man jo udsætter sig for, at Udmeldelsen bliver uden Betydning, formeentlig er begrundet deri, at det ved Udmeldelsen ikke vides, hvem der vil blive skadelidende, Noget som in casu ikke antoges at have været Tilfældet. Som Følge heraf syntes Omkostningerne ved Indvarslingen ikke at kunne falde Herredsfogden til Last, hvorimod der formeentlig maatte anvises Gebyr til Stævningsmændene for saamange Indvarslinger, som der kunde oplyses at have fundet Sted.

5 Febr. **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af et Andragende, hvori en Procurator havde forespurgt, hvorvidt vedkommende Retsskriver havde været berettiget til, ved Tinglæsningen af et af Parcellist N. N. udstedt Skjøde paa en ham ifølge tinglæst Skjøde tilhørende

Parcel, at meddele bemeldte Skjøde Paategning om, at der paa Eiendommen hviler en aarlig Gammelskat af 7 Rd. 45½ ß, og derfor beregne sig Gebyr — svares, at man med Indenrigsministeriet maatte være af den Formening, at ligesom der ikke i Lovgivningen indeholdes nogen almindelig Bestemmelse om, at der i et Skjøde skal angives, hvormeget Hartkorn og Gammelskat der paahviler den afhændede Eiendom, saaledes kan en Angivelse herom heller ikke ifølge Sagens Natur være nødvendig, idet paa den ene Side de Staten og Communen efter Hartkorn og Gammelskat tilkommende Præstationer ikke behøve at sikkres ved Tinglæsning, og paa den anden Side Kjøberen maa vide, at saadanne Præstationer paahvile Eiendommen. Kun for at lette Tilsynet med Overholdelsen af Udstykningslovgivningen er det undtagelsesviis bestemt, at Parcelskjøder skulle indeholde legitimeret Oplysning om Størrelsen af den ved Udparcelleringen fremkomne nye Eiendoms Hartkorn og Gammelskat, cfr. Fdn. af 25de Juni 1810 § 7, Fdn. af 3die Decbr. 1819 § 15 og Fdn. af 24de Juni 1840 § 12 samt Justitsmin. Circ. af 8de Marts 1849; men disse Bestemmelser ere kun anvendelige paa det første Skjøde, der udstedes efter Parcelleringen, ikke paa de efterfølgende Skjøder paa samme Parcel cfr. Justitsmin. Skriv. af 31te Mai 1849. Hvad specielt Gammelskatten angaaer, da viser Fdn. af 28de Marts 1845 § 3 samt det Forordningen vedføiede Schema, at man ikke har anseet det nødvendigt, at vedkommende Retsskriver i Almindelighed har officiel Kundskab om Størrelsen af den de forskjellige Eiendomme paahvilende Gammelskat, og han kan saaledes ikke engang forudsættes at være istand til at meddele en saadan Retsanmærkning som den, hvorom her var Spørgsmaal. I Henhold til det saaledes Anførte maatte Justitsministeriet antage, at der ikke havdes Hjemmel til at meddele den omspurgte Anmærkning, og man forventede derfor, at vedkommende Retsskriver ikke vilde vægre sig ved at udslette den og tilbagebetale det for Samme oppebaarne Gebyr.

18 Febr. **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at en Amtmand havde begjært Justitsministeriets Resolution for, hvorvidt en Retsbetjent maatte være berettiget til at beregne sig Diætpenge for at have deeltaget i en i Overeensstemmelse med Fdn. af 29de Septbr. 1841 § 26 afholdt Forretning til Bestemmelse af Retningslinien for en mindre Landevei — svares, at man med Amtmanden maatte være enig i, at der ikke haves tilstrækkelig Hjemmel til at beregne de omhandlede Diæter.

23 Febr. **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori Samme — i Anledning af en Forespørgsel om en til Huusbrug inddrettet Hestemølle kan ansees indbefattet under den i Loven af 4de Marts f. A. § 2 indeholdte Bestemmelse, „at til 4de Classe (Fabrikbygninger i Almindelighed) bliver at henregne alle Møller, som drives ved Vand-, Heste- eller Dampkraft", hvorover Amtmanden havde yttret, at en Mølle, der, som den ommeldte, alene bruges til at skraae de til Creaturerne bestemte Sædevarer, formeentlig ikke kan henføres til 4de Classes Bygninger — svares, at Ministeriet bifalder den af Amtmanden yttrede Formening.

24 Febr. **Lov** ang. Afhændelsen af Gilleleie Overdrev i Frederiksborg Amt.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Ministeriet for Monarchiets fælles indre Anliggender bemyndiges herved til at afhænde den til Gilleleie Bye i Frederiksborg Amt henliggende saakaldte Leiemark, Gilleleie Overdrev, til Brugerne for en Kjøbesum af 8000 Rd. og iøvrigt overeensstemmende med de i Loven af 8de April 1851 foreskrevne Regler.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

19 Marts **Justitsmin. Skriv.** (til Indenrigsministeriet), hvori — i Anledning af at Indenrigsministeriet havde begjært Justitsministeriets Betænkning over et Andragende fra en Herreds-

foged, hvori forespurgtes 1) om Sognefogder, efterat de ved Lov af 4de Marts f. A. ere blevne fast lønnede, kunne fordre Fritagelse for at forrette Sneekastningsarbeide, og 2) hvorledes der, efterat Budfogder og Hjælpesognefogder ikke længere haves, vil være at forholde med Tilsigelser til og Opsyn med Sneekastningsarbeide, forsaavidt samme paa Grund af Sognenes Vidtløftighed ikke kan overkommes af Sognefogden — svares: ad 1) at Justitsministeriet ved Lovens Forelæggelse var gaaet ud fra den Forudsætning, at Fritagelsen for Sneekastning var indbefattet under de Fritagelser for communale Byrder, for hvis Ophør Sognefogderne skulde finde Vederlag i den dem tilstaaede faste Løn, og at man ogsaa fandt dette aldeles stemmende med Ordene i Lov af 4de Marts f. A., ligesom man heller ikke skjønnede, at der fra Forholdets Natur, navnlig med Hensyn til Sognefogdens Forpligtelse til at føre Tilsyn med Arbeidet, kunde hentes nogen tilstrækkelig Indvending derimod[1]); ad 2) at da Loven af 4de Marts f. A. ikke har gjort nogen Forandring med Hensyn til Oldermandsinstitutionen[2]), synes der i saa Henseende fremdeles at maatte forholdes efter Fdn. af 20de Decbr. 1799 §§ 4 og 9, hvorhos Ministeriet efter dertil given Anledning tilføier, at da bemeldte Forordning ikke havde tillagt Oldermændene nogen Frihed for Sneekastning som Vederlag for deres Arbeide ved Tilsigelser m. v., og der ellers ikke vidstes nogen Hjemmel derfor, skjønnedes en saadan ikke at kunne tilkomme dem. 19 Marts

Lov om Afhændelse af forskjellige Eiendomme. 31 Marts

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Ministeriet for Monarchiets fælles indre Anliggender bemyndiges til at afhænde følgende Eiendomme: 1. Hovedgaarden Grønnæssegaard under Frederiksværks Gods, Frederiksborg Amt, med en til Gaarden stødende Fredskov paa 21 Tdr. Land; 2. Hovedgaarden Lundgaard under Bjørnsholms Gods, Aalborg Amt, med den til Gaarden grændsende Fredskov, Lunden kaldet, og det dertil hørende

[1]) Jvfr. Skriv. 2 Marts 1861.

[2]) Det Samme er antaget i en Skriv. af 3 Aug. 1861.

31 Marts Skovfogedsted. — — § 2. Samtlige foranførte Eiendomme ville være at opbyde til Salg ved offentlig Auction. § 3. Salg bør kun iværksættes, naar der kan opnaaes en Kjøbesum, som staaer i et for Statskassen fordeelagtigt Forhold til den rene Indtægt, der efter muligst nøiagtig Beregning kan udbringes af Eiendommene som Statseiendomme. — — § 5. Ministeriet for Monarchiets fælles indre Anliggender bemyndiges til at overdrage den til et Huus i Esbønderup Bye og Sogn paa Frederiksborg Amt hørende Jordlod til Fæsteren af denne for en Sum af 600 Rd.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

22 April **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

Fra flere Sider er til Justitsministeriet indløbet Forespørgsler om hvorledes Godseierne, der skulle tilsvare Brandcontingentet af deres i den almindelige Brandforsikkring forsikkrede Fæstesteder, kunne erholde Underretning om, til hvilket Contingent de enkelte Steder ere ansatte efter Loven af 4de Marts f. A. I Erkjendelse af at saadan Underretning er nødvendig for Godseierne for at de kunne opkræve Contingentet hos de enkelte Fæstere, har Ministeriet troet at burde bestemme, at, hvor de i saa Henseende fornødne Oplysninger ikke ved Overeenskomst med Amtsforvalterne kunne erholdes hos disse, skulle Branddirecteurerne, naar Vedkommende derom henvende sig til dem, være pligtige til i saadant Øiemed at meddele Udskrifter af vedkommende Contingentberegninger, hvoraf kan sees, hvad hver enkelt Fæster eller Bruger for det løbende Halvaar skal svare i Contingent, imod for Meddelelsen af slige Udskrifter at beregne dem en Betaling af 30 ß pr. Ark. Forsaavidt en Godseier maatte ønske yderligere Meddelelser til Oplysning om et Steds Forsikkring og de Omstændigheder, der have Indflydelse paa dets Tarifering, skulle saadanne meddeles i Form af en Udskrift af vedkommende Forsikkringsprotocol, og er Branddirecteuren i dette Tilfælde berettiget til derfor at beregne sig den i Loven af 4de Marts f. A. under Nr. 6 bestemte Betaling, men ønskes saadanne Meddelelser om flere Steder under Eet, da kun den

for lignende Udskrifter i Canc. Skriv. af 16de Marts 1830 bestemte Betaling 12 ß for hvert enkelt Sted, dog at Betalingen for en saadan Udskrift i intet Tilfælde bliver ringere, end den for Meddelelsen af en enkelt Udskrift i Loven af 4de Marts f. A. bestemte Betaling. — Hvilket herved tjenstligst meddeles til behagelig Efterretning og videre fornøden Bekjendtgjørelse. 22 April

Justitsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). 8 Mai

Da der oftere til Justitsministeriet er indkommet Besværinger over, at Begjæringer om Bygningers Udslettelse af Landets almindelige Brandforsikkring til en af de halvaarlige Terminer, 1ste April og 1ste October, som i Slutningen i af Marts eller September Maaneder ere blevne indleverede til vedkommende Branddirecteur, ikke ere blevne tagne tilfølge, men det paa den anden Side maa erkjendes, at der bør indrømmes Branddirecteurerne fornøden Tid saavel til at undersøge, om enhver saadan Begjæring er i tilbørlig Orden, som til selve Udslettelsen og Affattelsen af Beregningerne over det Contingent, der skal erlægges af de i Brandkassen hvert Aars 31te Marts og 30te September forsikkrede Bygninger, hvilke Beregninger skulle være afleverede til Amtstuerne saa betimeligen, at Contingentet, overeensstemmende med § 9 i Fdn. i 8de Juli 1840 om Amtstueoppebørsler, kan være indført paa enhver Skatteyders Conto i Hovedbogen, inden Skatterne ere forfaldne til Betaling, nemlig hvert Aars 1ste April og 1ste October, — har Ministeriet, i Betragtning af Omstændighederne og for at forebygge Gjentagelse af slige Besværinger, troet at burde træffe den Bestemmelse, at Begjæringer om Bygningers Udslettelse af den almindelige Brandforsikkring ved Udløbet af enhver af de to halvaarlige Terminer, 31te Marts og 30te September, skulle være indleverede til vedkommende Branddirecteur inden den 15de i hver af disse Maaneder, og at enhver Begjæring, som indleveres inden den Tid, men befindes ikke at være i tilbørlig Orden, eller indleveres senere, først bliver at tage tilfølge ved Udløbet af den næste halvaarlige Termin. Med Hensyn til at Ministeriet

8 Mai derhos er blevet opmærksom paa, at Bygninger, som for Øieblikket ere forsikkrede i den almindelige Brandforsikkring, ere blevne assurerede i en anden Forening, forinden deres Udslettelse af den første Forsikkring endnu har fundet Sted, har Ministeriet, for saavidt mueligt at forebygge de Ulemper, som deraf kunne følge for de Forsikkrede, desuden troet at burde bestemme, at enhver saadan Begjæring skal indleveres in duplo, og at vedkommende Brandddirecteur skal være forpligtet til inden 8 Dage efter Modtagelsen at tilbagesende Vedkommende det ene Exemplar med Paategning om, hvorvidt den begjærte Udslettelse derefter vil kunne finde Sted eller ei, og, i første Fald, naar den almindelige Brandforsikkrings Risico for den paagjældende Bygning ophører. Hvilket herved tjenstligst meddeles til fornøden Efterretning og videre Bekjendtgjørelse.

22 Mai **Indenrigsmin. Circ.** (til samtlige Landinspecteurer og Landmaalere).

Uagtet det ved Ministeriets Circ. af 10de Febr. 1855 udtrykkelig er paalagt samtlige Landinspecteurer og Landmaalere paa alle de Kort og Beregninger samt andre Documenter, som de udfærdige, og ligeledes paa de Taxationsforretninger, hvis Ledelse de forestaae, under deres Haand at bevidne, at de paagjældende Forretninger ere udførte under deres personlige Tilstedeværelse og under deres specielle Tilsyn, indkommer der dog ofte til Ministeriet Udstykningssager og andre af Landinspecteurer og Landmaalere udførte Forretninger, ved hvilke denne Forskrift enten aldeles ikke eller dog kun høist ufuldstændigt er iagttaget. Ministeriet har derfor troet paany at burde indskjærpe de i det nævnte Circulaire givne Forskrifter, idet tilføies, at fremtidig enhver hertil indkommen Sag, ved hvilken samme ikke fuldstændigt ere iagttagne, vil kunne ventes hjemsendt for at forsynes med de manglende Paategninger. Da det for at lette Overblikket over de hertil indkommende Udstykningssager er af Vigtighed, at Kortene saavidt muligt indeholde de til Bedømmelsen af

den tilsigtede Udstykning Tilstedelighed fornødne Data, finder Ministeriet sig derhos foranlediget til ved denne Leilighed deels at indskjærpe det i Circulairerne af 21de Jan. 1851 og 1ste Febr. 1853 givne Paabud om paa Udstykningskortet over den samlede Eiendom at antegne hver særskilt Jordlods omtrentlige Afstand ad sædvanlig Vei fra og dens Beliggenhed for Gaarden eller Huset og sammes Hovedlod, samt hvor Bygning er opført paa Lodden, og hvor denne tilgrændser Kjøberens Eiendomsjord, eller hvor langt den er denne fraliggende, forsaavidt Parcellen bestemmes til Forening med samme, deels endvidere at paabyde, at paa ethvert til Afbenyttelse i en Udstykningssag hertil indsendt Kort Parcellernes Nummere betegnes med store og tydelige Tal, at de enkelte Lodders eller Parcellernes geometriske og, hvor Forretningen ikke grunder sig paa Matriculstaxationen, tillige deres boniterede Areal angives, samt endelig, at Eiendommenes forskjellige Bestanddele, saasom Krat, Skov, Eng, Tørvemose, Hede o. s. v. angives ved tydelige Signaturer. 22 Mai

Bkdgj. ang. Forandringer i Brandcontingentet fra 1ste Octbr. 1858 af de i Landets almindelige Brandforsikkring forsikkrede Bygninger m. m. 18 Juni

Hans Majestæt Kongen har under 13de dennes allernaadigst approberet følgende, af det i Overeensstemmelse med § 22 i Lov af 4de Marts f. A. for Landets almindelige Brandforsikkring af Justitsministeriet valgte Repræsentantskab vedtagne, Bestemmelser angaaende Forandringer i Brandcotingentet af de i bemeldte Brandforsikkring forsikkrede Bygninger: § 1. Fra 1ste Octbr. 1858 bliver det i Loven af 4de Marts f. A. bestemte Brandcontingent af Bygninger, der ere forsikkrede i Landets almindelige Brandforsikkring, at erlægge efter nedenstaaende forandrede Regler. § 2. De forsikkrede Bygninger inddeles efter deres Anvendelse i følgende 4 Classer: 1ste Classe: Kirker. 2den Classe: Bygninger, indrettede til Beboelse, Oeconomie eller Avlsbrug, eller hvori drives almindelig Handel, Haandværk eller

18 Juni deslige. 3die Classe: Bygninger, som anvendes til Fabrikbrug eller større industrielle Anlæg — dog med Undtagelse af dem, der ere henførte til 4de Classe, — samt Gjæstgiverier og Kroer. 4de Classe: Beeg- og Tjærekogerier, Camphinfabrikker, Fernisfogerier, Gasværker, Glashytter, Kalkovne, Oliemøller, Spritfabrikker, Sukkerraffinaderier, Svovlstikkefabrikker, Teglovne, Terpentinkogerier, Trankogerier og Vindmøller, samt Theatre*). § 3. I enhver af de ovennævnte Classer inddeles Bygningerne i 3 Risicoer, nemlig: 1ste Risico: Bygninger, hvis Tag bestaae af Tegl, Skifer, Metal eller andet ildfast Materiale, og hvis Ydervægge og Gavle, med Undtagelse af Vinduer, Døre, Porte og Luger, ere opførte af Muur, Bindingsværk eller stampet Leer, eller udvendig ere beklædte med Metal (ɔ: ikke brandfarlige); 2den Risico: Bygninger, hvis Tag bestaae af Straae, Rør, Træ, Papiir eller andet ildfængende Materiale — eller hvis Ydervægge eller Gavle ikke ere opførte af Muur, Bindingsværk eller stampet Leer, eller ikke ere udvendig beklædte med Metal (ɔ: brandfarlige), naar de ere fjernede 50 Alen fra enhver anden Eiendom, og 3die Risico: de under 2den Risico nævnte brandfarlige Bygninger, naar de ikke ere fjernede 50 Alen fra enhver anden Eiendom. Bygninger, hvis Ydermure eller Gavle ere opførte af, eller hvis Tag er belagt med baade ildfast og ildfængende Materiale, tariferes altid efter det sletteste Materiale. Afstanden regnes fra Væg til Væg. § 4. Endelig bliver af Bygninger i 2den, 3die og 4de Classe at svare et forskjelligt Contingent, eftersom den Eiendom, hvortil de høre, er forsikkret for et lavere eller høiere Beløb, saaledes som i nedenstaaende Tarif nærmere bestemmes:

*) Jvfr. Skriv. 31 Juli 1858.

18 Juni

Tarif.

		Det aarlige Contingent af hvert forsikkret 100 Rd.		
		1ste Risico.	2den Risico.	3die Risico.
1ste Classe. Uden Hensyn til Forsikkringssummens Størrelse		4	8	12
2den Classe, indtil	500 Rd.		12	16
—	2,000 —	8	16	20
—	5,000 —		20	24
—	8,000 —		24	28
—	15,000 —	12	28	32
over	15,000 —		32	36
3die Classe, indtil	5,000 —		40	56
—	10,000 —	32	48	64
over	10,000 —		56	72
4de Classe indtil	5,000 —		48	64
—	10,000 —	40	64	80
over	10,000 —		80	96

§ 5. Bestaaer en Eiendom af ikke-brandfarlige og brandfarlige Bygninger, beregnes Contingentet særskilt af hvert Slags Bygninger, efter den Risico, hvortil de høre. Bestaaer en Eiendom af flere Bygninger af 2den og 3die Risico, som ere fjernede over 50 Alen fra hverandre, kan Eieren forlange dem forsikkrede som særskilte Eiendomme. Den hidtil indrømmede Ret til at undtage de udvendige Mure fra Forsikkringen vedbliver, uden at derved bevirkes nogen Forhøielse i Contingentet for de forsikkrede Dele af Bygningen. § 6. Ved „Eiendom“ forstaaes her ikke blot Vaaningshuset med de sædvanlige Udhuse, men tillige Meieriebygninger, Forpagterboliger, Aftægtshuse, Boliger for Tyender eller faste Haandværkere, selv hvor disse anbringes i særligen dertil opførte Bygninger. Derimod skulle Leiehuse, Fabrikker, Teglværker, Møller og lignende Anlæg ansees for særlige Eiendomme, selv om de tilhøre samme Eier, som Bygninger til anden Anvendelse, og ere forsikkrede under Eet med disse. § 7. Af Indhegninger af Muur, Plankeværk eller Stakit samt af Brøndredskaber, Broer og desl., svares i Contingent aarlig 12 ß af hvert forsikkret 100 Rd. § 8. Med

18 Juni Bygninger kunne, efter Vedkommendes Begjæring, tillige forsikkres Inventarier og Maskiner, som ere muur- eller nagelfaste eller paa lignende Maade fast forbundne med Bygningerne, eller ere saa store, at de ikke kunne flyttes uden at adskilles, saavelsom de til slige Maskiner hørende Redskaber. Forsaavidt slige med Bygningerne fast forbundne Gjenstande høre til sædvanligt Huus- eller Landbrug, som Kjøkken og Staldindretninger, almindelige Tærske- og Hakkelsemaskiner, Kjærneværker og desl., blive de at betragte som Dele af Bygningen, hvori de ere anbragte. Det Samme gjælder om Værkerne i Vand-, Heste- og Vindmøller. Forsaavidt derimod Damp- eller Fabrikmaskiner eller andre saadanne Gjenstande, der ikke høre til sædvanligt Huus- eller Landbrug, i Henhold til ovenstaaende Regel indlemmes under Bygningsforsikkringen, bliver deraf at svare et forhøiet Contingent af en halv Gang mere end Contingentet af den Bygning, hvori Gjenstandene ere anbragte. Enhver saadan Forsikkring gjælder dog kun for eet Aar. Ønsker Eieren den derefter fortsat, har han til vedkommende Branddirecteur derom hver Gang at indgive skriftlig Begjæring, med Specification over de Maskiner eller Gjenstande, der ønskes forsikkrede, hvilken Specification tillige skal indeholde Oplysning om deres Værdie og i hvilke Bygninger de ere anbragte. Finder Branddirecteuren, at der kan være Tvivl om Angivelsens Rigtighed, er Forsikkringen berettiget til at lade foretage fornøden Taxation, hvis Bekostning udredes af vedkommende Forsikkringssøger i Tilfælde af, at den angivne Værdie befindes at have været for høit ansat. Repræsentantskabet har derhos anseet det hensigtsmæssigt og Hans Majestæt Kongen allernaadigst bifaldet, at følgende Bestemmelser i Lov af 4de Marts f. A. optages i nærværende Bekjendtgjørelse. § 9. Opstaaer der Tvivl om, til hvilken Classe eller Underafdeling af en Classe en enkelt Bygning eller en af flere Bygninger bestaaende Eiendom skal henføres, eller om Inventarier og Maskiner kunne forsikkres som Dele af Bygningen, hvori de ere anbragte, eller om en Gjenstand overhovedet henhører under Bygningsforsikkringen, bliver Saadant at afgjøre af

Justitsministeriet. § 10. Det aarlige Contingent beregnes af hvert 100 Rd., som Forsikkringssummen udgjør. Af hvad der overstiger 100 Rd. svares halvt Contingent, naar Beløbet udgjør 25 Rd. eller derover men dog under 75 Rd., men fuldt Contingent, naar det udgjør 75 Rd. eller derover. Paa samme Maade forholdes, naar den hele Gjenstand ikke ar en Assuranceværdie af 100 Rd., dog at der i saa Fald erlægges halvt Contingent, om end Forsikkringssummen er under 25 Rd. § 11. Contingentet for enhver nye Forsikkring, saavelsom for enhver Forhøielse i en tidligere Forsikkring, erlægges for hele det løbende Halvaar, naar Indtegningen skeer i Halvaarets 3 første Maaneder, men kun for et Fjerdingaar, naar Indtegningen skeer i Halvaarets 3 sidste Maaneder, ag indbetales paa Amtstuen den næste 1ste April eller 1ste Octbr. tilligemed Contingentet for det følgende Finantsaar. — Hvilket herved bekjendtgjøres til Efterretning for alle Vedkommende, med Tilføiende, at §§ 1—11 i Lov af 4de Marts f. A., angaaende Forandringer i Brandforsikkringsanordningen af 29de Febr. 1792, som Følge heraf ville træde ud af Kraft fra 1ste Octbr. 1858. 18 Juni

Bkdgj. ang. Sammensætningen af Repræsentantskabet for Landets almindelige Brandforsikkring*). 18 Juni

Hans Majestæt Kongen har under 13de dennes allernaadigst approberet følgende, af det i Overeensstemmelse med § 22 i Lov af 4de Marts f. A. for Landets almindelige Brandforsikkring af Justitsministeriet valgte Repræsentantskab vedtagne, Bestemmelser angaaende Repræsentantskabets fremtidige Sammensætning. § 1. Repræsentantskabet for Landbygningernes Brandforsikkring skal bestaae af 22 Medlemmer, eller eet for hver Amtsraadskreds og eet for Kjøbenhavns Forsteder. § 2. Af Repræsentanterne skulle: a) for anden Classes Vedkommende, Fire besidde Eiendomme, der hver for sig ere forsikkrede for en Sum af mindst 20,000 Rd.; Fire besidde Eiendomme, der hver for sig ere forsikkrede for en

*) Jvfr. Bkdgj. 2 Octbr. 1858, 31 Decbr. 1860.

18 Juni Sum af mellem 5000 og 20,000 Rd.; Fire besiddede Eiendomme, der hver for sig ere forsikkrede for en Sum af mellem 2000 og 5000 Rd., og Fire besiddede Eiendomme, der hver for sig ere forsikkrede for indtil 2000 Rd. b) Fire vælges uden Hensyn til Forsikkringssummens Størrelse mellem Eiere af Bygninger, som efter Tariffen høre til 1ste, 3die eller 4de Classe. c) De øvrige To vælges frit iblandt Foreningens Medlemmer, uden at Valget er bundet, til de af Amtsraadene Indstillede; dog at den Ene vælges iblandt Medlemmerne i Østifterne og den anden iblandt Medlemmerne i Jylland. Valget af de foranførte Repræsentanter skal foregaae saa betids, at det nu fungerende Repræsentantskab skal afløses af det nye Repræsentantskab den 1ste Jan. 1859. § 3. Repræsentanterne, af hvilke hver Amtsraadskreds og Kjøbenhavns Forsteder afgive Een, vælges iblandt dem, der ere Interessenter i Forsikkringen. § 4. Ethvert Amtsraad og, for Kjøbenhavns Forsteders Vedkommende, Kjøbenhavns Magistrat bringer, under Jagttagelse af det i Forskrifterne i § 2 nævnte Forhold, 5 i Amtsraadskredsen boende Interessenter i Forsikkringen i Forslag. § 5. Blandt de saaledes Foreslaaede vælger Justitsministeren Forsikkringens Repræsentanter, under Jagttagelse af Forskrifterne i § 2. § 6. Repræsentanterne vælges for 5 Aar. Hvert Aars 1ste Jan. udtræder 4 af dem, hvis Valg er bundet til visse Forsikkringssummer og Classer, første Gang den 1ste Jan. 1860. De 4 første Gange bestemmes ved Lodtrækning i det nærmest foregaaende Repræsentantmøde, hvem der skal udtræde. Af de Fritvalgte udtræder af de første Gang Valgte den Ene efter to Aars Forløb, den Anden efter 5 Aars Forløb, og bestemmes ligeledes ved Lodtrækning, hvem af disse der første Gang skal udtræde. Siden udtræde bestandig de, der have fungeret længst. § 7. Den, der vælges til Repræsentant, kan ikke uden gyldig Grund undslaae sig for at modtage Valget. Derimod kunne afgaaende Repræsentanter imod deres Ønske ikke gjenvælges førend efter 5 Aars Forløb. § 8. Ophører en Repræsentant at være Interessent i Forsikkringen, taber han Ret til at fungere længere i saadan Egenskab.

§ 9. Saa ofte nogen Repræsentants Plads bliver ledig, foranstalter Justitsministeren snarest muligt et nyt Valg foretaget for den tilbagestaaende Deel af den Afgaaedes Functionstid. § 10. Repræsentanterne samles hvert Aar i den sidste Halvdeel af Mai Maaned til et ordentligt Møde. Naar Justitsministeren finder det fornødent, eller 6 af Repræsentantskabets Medlemmer maatte forlange det, kunne de ogsaa komme sammen til extraordinaire Møder. Det første ordentlige Møde afholdes i sidste Halvdeel af Mai Maaned 1859. Repræsentanternes Møder afholdes i Kjøbenhavn efter Indbydelse af Justitsministeren. Samtidig med enhver Indbydelse til Møde har Justitsministeren, saavidt muligt, at meddele Repræsentanterne de Forslag, eller Underretning om de Sager, der paa det første Møde ønskes satte under Forhandling. Repræsentanterne have Forslagsret. § 11. Justitsministeren, eller hvem han dertil bemyndiger, overværer og deeltager i Embeds-Medfør i Repræsentantskabets Forhandlinger, dog uden at udøve Stemmeret. § 12. Repræsentantskabets Beslutninger afgjøres ved Stemmefleerhed. I Tilfælde af Stemmelighed gjør Formandens Stemme Udslaget. § 13. Repræsentantskabet vælger, hver Gang det samles, af sin Midte en Formand til at lede dets Forhandlinger. § 14. Repræsentantskabet vedtager selv dets Forretningsorden. § 15. Repræsentanterne nyde i Diæter 3 Rd. for hver Dag de i Anledning af Repræsentantskabets Møder opholde dem i Kjøbenhavn, samt erholde tillige deres Reiseudgifter erstattede.*) — Hvilket herved bekjendtgjøres til Efterretning for alle Vedkommende. 18 Juni

Justitsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). 24 Juni

Justitsministeriet har bragt i Erfaring, at der er opstaaet Tvivl, om den i dets Circ. af 25de Octbr. 1852 givne Regel, at der tilkommer Actor og Defensor Befordringsgodtgjørelse for Møder i Justitssager uden Hensyn til om de paa samme Dag have givet Møde i den ordinaire Ret, ogsaa er anven-

*) Ifølge de S. 95 cit. Bktgj. af 2 Oct. 1858 og 31 Dec. 1860 samt ved Bkdtgj. af 2 Dec. 1861 ere Valg af Repræsentanterne foregaaede og kundgjorte.

24 Juni delig i det Tilfælde, at sidstnævnte Møde har fundet Sted i en beneficeret Sag og de i Medfør af Fdn. af 24de Juli 1789 § 2 have nydt Befordringsgodtgjørelse derfor. I denne Anledning skulde jeg til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjørelse for de under N. N. Amt sorterende Retsbetjente tjenstligst melde, at ligesom det følger af Forholdets Natur, at Procuratorer ikke kunne fordre den samme i Embedsmedfør foretagne Reise godtgjort to Gange, fordi de ved denne Leilighed udføre tvende dem af det Offentlige overdragne Hverv, saaledes har det heller ikke været Meningen, at Ministeriets ovennævnte Circulaire, forsaavidt Befordringsgodtgjørelse angaaer, skulde være anvendeligt i det Tilfælde, at Mødet ved den ordinaire Ret skeer i en beneficeret Sag.

3 Juli **Bkdtgj.** angaaende Adgangen for Skoler til at sende Elever til Veterinair- og Landbohøiskolen:

Til at blive Elev ved den ifølge Lov af 8de Marts 1856 oprettede Veterinair- og Landbohøiskole udfordres, ifølge bemeldte Lovs § 4, enten at have bestaaet i den almindelige Forberedelsesexamen ved Universitetet, eller at have bestaaet i Afgangsprøven ved en saadan Bondehøiskole, Realskole eller anden Skole, som af Indenrigsministeriet erkjendes for at meddele den nødvendige Forberedelse, eller paa anden Maade at have erhvervet sig denne Forberedelse, og at have beviist dette paa en for Ministeriet tilfredsstillende Maade. Da Veterinair- og Landbohøiskolen med det Første skal begynde sin Virksomhed, og der saaledes nu af Ministeriet vil være at tage Bestemmelse om, hvilke Skoler der kunne erholde Adgang til efter afholdt Afgangsprøve at sende Elever til Veterinair- og Landbohøiskolen, opfordres Bestyrerne af de af de omhandlede Skoler, for hvilke den ommeldte Adgang maatte ønskes erhvervet, herved til snarest muligt at indgive Andragender desangaaende til Ministeriet, ledsagede af fuldstændig Oplysning om, hvorpaa de støtte deres Formening om at kunne komme i Betragtning.

3 Juli **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand) hvori — i Anledning af et Andragende, hvori en Kirkeeier havde besværet

over, at Amtet havde nægtet at udstede Ordre til ved Udpantning hos en Deel af N. N. Sogns Beboere, der havde vægret sig ved at præstere de dem formeentlig paahvilende Pligtkjørsler i Anledning af en stedfunden Reparation af Sognets Kirke, at inddrive de Beløb, der vare medgaaede til Udførelsen af dette Arbeide ved Andre — efter foregaaende Brevvexling med Indenrigsministeriet samt med Kirke- og Underviisnings-Ministeriet, svares, at — forsaavidt Amtmanden i sin over Andragendet afgivne Erklæring havde yttret, at der i denne Sag formeentlig ikke var Spørgsmaal om Anvendelse af Bestemmelserne i Plac. af 18de April 1828 angaaende Arbeidernes Fordeling, men derimod deels om, hvorvidt den omhandlede Reparation kunde ansees som en Hovedreparation, deels om, hvorvidt den som Følge heraf kunde fordres præsteret af Sognets menige Bønder, og at det dernæst, selv om Tilfældet henhørte under Bestemmelserne i den citerede Placat, maatte ansees for utvivlsomt, at et Udpantningsdecret i alt Fald ikke kunde reqvireres eller forventes meddeelt, naar de opstaaede Tvistigheder ikke i Overeensstemmelse med Placatens § 4 forud vare afgjorte ved Amtets Kjendelse, da Bønderne, saafremt dette var iagttaget, mueligen havde underkastet sig samme og selv udført det Arbeide, hvortil man nu havde leiet Andre paa deres Regning, — maatte Ministeriet være enigt i, at de her foreliggende Spørgsmaal ikke faldt ind under Bestemmelserne i Plac. af 18de 1828 om Fordeling af Arbeidet til Reparation af Kirken mellem Sognets Beboere, da der ikke fra de Udeblevnes Side var fremsat nogen Anke i denne Henseende, men den in casu fra de paagjældende Bønder fremkomne Protest grundede sig paa, at de efter Indenrigsministerens Udtalelser paa Rigsdagen i 1855 ikke ansee sig pligtige til overhovedet at forrette nogen saadan Kjørsel. Men ligesom den forlangte Udpantning, netop fordi Plac. af 18de April 1828 § 4 kun kan antages at have Hensyn til Spørgsmaalet om Arbeidets Fordeling, i alt Fald ikke burde have været nægtet af den Grund, at ingen Resolution var afgivet af Amtet, saaledes skjønnede Ministeriet heller ikke rettere, end at der ingenlunde savnedes i det Hele tilstrækkelig Lovhjemmel til her at meddele den ommeldte Ordre. 3 Juli

3 Juli Da det nemlig efter den gjældende Lovgivning, jvfr. L. 2—22—68, Rescr. 26de Aug. 1746, Plac. 18de April 1828, Fdn. 26de Juni 1844 § 48, Lov af 20de Juni 1850 § 18 jvfr. §§ 14 og 17, maa ansees klart, at der i Almindelighed paahviler Sognebeboerne en Forpligtelse til at yde Kjørsler m. v. ved Hovedreparationer af Kirken, hvilket ogsaa ligefrem forudsættes i Lov af 28de Febr. 1856, og da der derhos haves tilstrækkelig Hjemmel i Lovgivningens Grundsætninger og navnlig i Fdn. af 26de Juni 1844 § 29 for at Udpantning i Almindelighed kan anvendes, naar de Paagjældende nægte at præstere de omhandlede Kjørsler og Kirkeeieren derved nødes til at lade Arbeidet udføre ved leiede Folk, hvilket ogsaa er antaget i Justitsmin. Skriv. af 12te Mai og 2den Octbr. 1855, vilde det formeentlig neppe, hvor, som in casu, Fordringen efter sin almindelige Beskaffenhed egner sig til at inddrives ved Udpantning, have været forbundet med nogen Betænkelighed at meddele den forlangte Udpantningsordre, saameget mere som det privatretlige Spørgsmaal om Existentsen og Omfanget af de Vedkommendes Forpligtelse netop naar Udpantningsordren er givet vil blive Gjenstand for Domstolenes Afgjørelse, idet de Hartkornsbrugere, der paastaae Ret til Fritagelse for dette Arbeide, ville have at fremsætte deres Indsigelser enten for Fogden eller i alt Fald for den ordinaire Ret ved efter Fdn. af 2den Juni 1830 § 6 at anlægge et Regressøgsmaal, der selvfølgelig maa rettes mod Reqvirenten, som bærer Ansvaret for Rigtigheden af den Fordring, i Kraft af hvilken Udpantning er begjært.

19 Juli **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

Foranlediget af hertil indkomne Forespørgsler om, hvilken Garanti der bør haves for Ægtheden af Underskrifter paa Documenter angaaende Bygningers Udslettelse af den almindelige Brandforsikkring, har Justitsministeriet resolveret, at det, hvad selve Begjæringen om en Bygnings Udslettelse angaaer, er tilstrækkeligt, at den er underskreven af Stedets Eier, medmindre den er underskreven med ført Pen, i hvilket Tilfælde dens Rigtighed bør bekræftes af Vitterlighedsvidner, men at

Ægtheden af Underskrifter paa Documenter, som fremlægges til Beviis for Panthaveres Samtykke til saadan Udslettelse, altid bør være attesteret af Vitterlighedsvidner. — Hvilket herved tjenstligst meddeles til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjørelse. 19 Juli

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en Forespørgsel om: 1) til hvilken Klasse Vandmøller, Apotheker, Smedier og Køller til Huusbrug skulle henføres, og 2) om ved Krosteder alene Stuehuset hører til 3die Klasse og de øvrige Bygninger til 2den Klasse eller om samtlige til Eiendommen hørende Bygninger skulle henføres til 3die Klasse — svares: ad 1) at da Vandmøller ikke kunne gaae ind under Betegnelsen af de til 2den Klasse i Bkdgj. 18de f. M. henførte Bygninger, saaledes som Apotheker, Smedier og Køller, og i Reglen ogsaa maa høre hen under Fabrik-Klassen, ville de være at henføre til 3die Klasse, men derimod Apotheker, Smedier og Køller til 2den Klasse; og ad 2) at ved Kroer bliver den eller de Bygninger, der have en anden Anvendelse, at undtage fra Reglen om Krobygninger og at henføre til den Klasse, hvortil de efter deres egen Anvendelse høre. 31 Juli

Indenrigsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). 7 Aug.

Det er ikke sjeldent Tilfældet, at man ved Behandlingen af de hertil indkommende Udstykningssager eller andre lignende specielle Sager og de i saadan Anledning erhvervede Oplysninger bliver opmærksom paa, at der med Hensyn til det til en eller anden Eiendom hørende fredskovspligtige Areal er begaaet Overtrædelser af Skovlovgivningen, som i sin Tid ere forblevne upaatalte, og hvis skadelige Virkninger nu, naar Beviset for Handlingen eller i alt Fald for dens Strafbarhed glipper, eller Gjerningsmanden er forsvunden, vanskeligt lade sig tilbørligt modarbeide. For, saavidt muligt, at forebygge Sligt for Fremtiden, og for navnlig at forhindre, at de her i Landet tilbageværende fredskovspligtige Arealer ubemærket skulle overgaae til Agerbrug eller anden ikke forstmæssig Afbe-

7 Aug. nyttelse, har Ministeriet troet deels at burde indskjærpe D'Hrr. Amtmænd den Dem ifølge Fdn. af 27de Septbr. 1805 § 18, cfr. Min. Circ. af 27de Mai 1854, paahvilende Forpligtelse til enten personlig eller gjennem vedkommende Politiemestre og Sognefogder at forskaffe Dem Underretning om, hvorledes Skovene i de Dem anbetroede Amter behandles, deels at burde foreskrive en noget forandret Form for de i Henhold til det citerede Lovbud, cfr. Rntkrts. Circ. af 30te Novbr. 1805, befalede aarlige Skovindberetninger. Ligesom det paa den ene Side maa antages, at der nu kun undtagelsesviis findes uudskiftede Skovstrækninger her i Landet, og de med Hensyn til Skovfælledsskabets Ophævelse indrettede Rubrikker i det Circ. af 30te Novbr. 1805 vedheftede Schema derfor ville kunne sammenfattes i een, saaledes maa man paa den anden Side ansee det nødvendigt deels at faae de øvrige ved det sidstnævnte Circulaire foreskrevne Oplysninger noget mere detaillerede, end hidtil har været Tilfældet, deels at erholde Oplysning om nogle andre Puncter, som hidtil ikke have været tagne i Betragtning. Næst iøvrigt at henvise til hoslagte Schema, efter hvilket de aarlige Skovindberetninger for Fremtiden ville være at affatte, skal man endnu med Hensyn til enkelte af de i dette Schema opførte Rubrikker bemærke Følgende: ad 3) Saafremt der til en Skov høre flere særskilte Matriculsnummere, blive samtlige disse her at anføre, ligesom der ogsaa, saafremt ikkun en Deel af de til et Matriculsnummer hørende Jorder ere Fredskovsforpligtelse undergivne, derom bliver at gjøre fornøden Bemærkning. ad 6) Det bliver efterhaanden af større Vigtighed at faae constateret, hvilke Eiendomme der paahviler Fredskovsforpligtelse, og i hvilken Udstrækning denne Forpligtelse paahviler dem, idet det Beviis, man i saa Henseende hidtil i Reglen har kunnet føre ved Vidnesbyrd eller sagkyndigt Skjøn om de paagjældende Strækningers Tilstand i Aaret 1805, med hvert Aar bliver vanskeligere og omsider vil blive aldeles umueligt at føre. Ligesom Ministeriet derfor vil søge efter Tid og Leilighed at bringe dette Spørgsmaal paa det Rene for de Skoves Vedkommende, hvor endnu ingen af det Offentlige anerkjendt Fastsættelse af det fredskovspligtige Areals

Grændser har fundet Sted, f. Ex. ved Anmeldelse til den nye Matricul, ved en formelig Skovudskiftning, ved Indtagelse af Bondejord i Henhold til Fdn. af 27de Septbr. 1805 § 11, ved en af Rentekammeret eller nu Indenrigsministeriet approberet Skovregulering, ved tinglæst Skjødepaategning eller Declaration eller paa anden lignende Maade, saaledes maa man for de Tilfælde, hvor saadan Grændsebestemmelse allerede har fundet Sted, ønske fornøden Oplysning derom tilføiet i denne Rubrik. ad 8. Hvor Fælledsskab angives endnu at finde Sted, bliver det nøie at undersøge, om det ikke er et ulovligt efter Emanationen af Fdn. af 27de Septbr. 1805 indført Fælledsskab, eller om det ikke opløser sig i et reent Sameie, saaledes at Skoven eies i Interessentskab af de forskjellige saakaldte Lodseiere. ad 9. Herunder bliver tillige at oplyse, af hvilken Beskaffenhed det opførte Hegn er. ad 10. Saafremt der i Skoven finder Høslet Sted, eller Græsning af andre Creaturer end Sviin, eller saafremt noget af de indenfor Skovhegnet liggende Arealer benyttes til Agerbrug eller anden ikke forstmæssig Anvendelse, bliver fornøden Anmærkning derom her at gjøre tilligemed Oplysning om, med hvilken Hjemmel Saadant skeer. ad 12. Naar nogen Overtrædelse af Skovanordningerne kommer til Amtets Kundskab, bør Samme, i Overeensstemmelse med Fdn. af 27de Septbr. 1805 § 18, uden Ophold, af egen Drift, paa behørig Maade og, om fornødent, ved Optagelse af Forhør søge Forseelsens Beskaffenhed og Omfang oplyst, og derefter om Sagen afgive Indberetning til Ministeriet. Hvad der i saa Henseende i det paagjældende Aar maatte være passeret, bliver at anføre i denne Rubrik. 7. Aug.

Næst endnu ved denne Leilighed at gjentage den i Ministeriets Circulaire til D'Hrr. Amtmænd af 17de Febr. 1857 stillede Anmodning om forinden Indberetningernes Afgivelse at paasee, at alle fornødne Oplysninger haves tilstede, skulde man derhos have D'Herr. anmodede om fremtidig at træffe saadan Foranstaltning, at Skovindberetningerne for hvert Aar kunne blive afgivne hertil inden Udgangen af det paafølgende Aars Juni Maaned. Ligesom det er en Selvfølge, at de til Fredskov, i Overeensstemmelse med Fdn. af 27de Septbr. 1805

7 Aug. § 11, indtagne Bondejordsparceller, saavelsom andre Strækninger, paa hvilke der ved en særlig Act, tinglæst Skjødepaategning, Declaration eller deslige, er lagt Fredskovsforpligtelse, forsaavidt de ere fuldstændigt tilcultiverede, ligefrem bør optages i Skovindberetningerne iblandt de øvrige Fredskove, saaledes maa Ministeriet ogsaa ansee det for hensigtsmæssigst, at der fremtidig for hvert Amts Vedkommende aarlig hertil afgives Beretning om de Arealer af den heromhandlede Art, hvis Tilcultivering endnu ikke er fuldendt. Disse Beretninger ville være at indsende hertil samtidigt med de aarlige Skovindberetninger og at affatte i Overeensstemmelse med hoslagte Schema. Angaaende hvilke Arealer der skulle opføres paa samme, vil behørig Oplysning for den første Beretnings Vedkommende i fornødent Fald være at søge hos Districtets Forstmand, men for Fremtiden forventer man, at Amterne selv drage Omsorg for, at de nye Arealer, der i Aarets Løb maatte blive Fredskovsforpligtelse undergivne, optages i de heromhandlede Beretninger.

7 Aug.

Indberetning om Skovenes Tilstand i Amt i Aaret

1. Herred.	2. Sogn.	3. Skovens Navn og Matriculsnummer.	4. Af hvilken Art og Beskaffenhed Bestanden er.	5. Skovens Areal, angivet i Tdr. Land.	6. Hvorvidt, og i bekræftende Fald hvornaar, Skovens Grændser ere regulerede.	7. Eierens Navn.	8. Om noget Fælledsskab finder Sted i Skoven, og da af hvilken Art, hvorfra det har sin Oprindelse og af hvilken Grund det endnu ikke paa anordningsmæssig Maade er blevet ophævet.	9. Om Skoven paa anordningsmæssig Maade er indhegnet.	10. Om Skoven holdes fuldstændig fredet.	11. Hvorledes der sørges for ung Skovs Opelskning.	12. Hvorvidt nogen Overtrædelse af Skovanordningerne er kommet til Amtets Kundskab, og, i bekræftende Fald, hvad der i denne Anledning er blevet foranstaltet.	13. Anmærkning.

Indberetning for Aaret ang. fredskovspligtige Arealer i Amt, hvis Tilcultivering endnu ikke er tilendebragt.

1. Herred.	2. Sogn.	3. Matriculsnummer.	4. Areal, angivet i Tdr. Land.	5. Eierens Navn.	6. Hvorpaa Arealets Fredskovspligt grunder sig.	7. Inden hvilken Frist Tilcultiveringen skal være fuldendt.	8. Hvilket af de foreskrevne Tilcultiveringsarbeider der ere foretagne.	9. Hvorledes Arealet iøvrigt i det forløbne Aar er blevet afbenyttet.	10. Anmærkning.

14 Aug. **Approbation** af Indenrigsministeriet paa nedenstaaende Bestemmelser for det i Lov af 8de Marts 1856 § 6 omhandlede Stipendiefond ved den Kgl. Veterinair- og Landbohøiskole.

1) Stipendierne uddeles af Underviisningsraadet efter de af Ministeriet i det Følgende foreskrevne Regler. 2) Stipendier tildeles kun de Elever, der ere trængende og tillige have godtgjort at være i Besiddelse af Flid og Evner til at kunne høste fuld Nytte af Høiskolens Underviisning. 3) Først efter et Semesters Ophold ved Høiskolen vil en Elev i Reglen kunne tildeles Stipendium. Dog vil en Undtagelse kunne finde Sted med Hensyn til de Elever, der fra Forvalter-, høiere Bondeskoler eller de Kgl. Seminarier overgaae til Høiskolen, hvilke, naar de ere trængende, strax ved Optagelsen kunne erholde Stipendium, forsaavidt de ere forsynede med saadanne Anbefalinger fra Skolernes eller fra Seminariernes Bestyrere, som Indenrigsministeriet anseer for tilfredsstillende. 4) Stipendierne fordeles i Reglen mellem de forskjellige Elevklasser i Forhold til Elevantallet i hver Klasse. Dog kan Underviisningsraadet, naar et overveiende Antal til Stipendier qvalificerede Elever findes i en enkelt Klasse, tildele denne en forholdsviis større Andeel. 5) Et Stipendium bortgives for et halvt Aar ad Gangen, efterat det mindst 14 Dage har været opslaaet vacant. En Elev kan tildeles Stipendium i flere paa hinanden følgende Halvaar, dog ikke i længere Tid end den, man anseer nødvendig for at han kan fuldende Studiet. 6) Størrelsen af et Stipendium fastsættes til 10 Rd. maanedlig, men kan, naar en høi Grad af Trang og Værdighed er tilstede, af Underviisningsraadet forhøies til 15 Rd. Stipendiet betales maanedligt forud. Der kan desuden tildeles overordentlige Understøttelser af 25 Rd. halvaarlig ved Semesterets Slutning, som udbetales Eleven paa eengang. Fri Underviisning er forbunden med enhver Tildeling af Stipendier, og af Stipendiefonden udredes den normerede Betaling for Materialforbrug ved de Øvelser, der finde Sted i den Klasse, hvortil Eleven hører. 7) Af Stipendiefonden kan ingen Elev nyde mere end 100 Rd. halvaarlig, deri indbefattet Betaling for Øvelserne.

Justitsmin. Skriv. (til Indenrigsministeriet) hvori — da, paa Grund af at det ved den inden en Birketingsret afsagt Dom i en af N. N., efter dertil meddeelt fri Proces, imod N. N. anlagt Sag, der var bleven hævet ved Retten, da Parterne havde afsluttet Forlig om Sagens Gjenstand, var blevet paalagt det Offentlige at udrede saavel det Citantens beskikkede Sagfører tillagte Salair, som de ved en Sættedommers Beskikkelse foranledigede Udgifter, vedkommende Amtmand havde begjært Indenrigsministeriets Resolution for, hvorvidt bemeldte Salair og Omkostninger, der formeentlig urigtigt vare paalagte det Offentlige, kunde anvises til Udbetaling af Amtsrepartitionsfonden, i hvilken Anledning bemeldte Ministerium havde udbedt sig Justitsministeriets Yttringer — svares, at da Domstolene have antaget, at den beneficerede Part ikke kan komme til at bære Omkostningerne ved Sættedommerens Beskikkelse og da disse efter Indholdet af Fdn. af 20de April 1825 § 1 ikke kunne paalægges Modparten, og i alt Fald Omkostningerne i nærværende Tilfælde, hvor Dommeren ex officio havde veget sit Sæde, ikke kunde paalægges nogen af Parterne, maatte disse Omkostninger falde det Offentlige til Last, uden at Sagens Afgjørelse ved Forlig kunde have nogen Indflydelse derpaa. Med Hensyn til Salairet var det vistnok efter Indholdet af Canc.-Skriv. af 27de Marts 1824 jvfr. Justitsmin. Skriv. af 7de Juni 1851 og 23de Juni 1853 urigtigt, at dette ved Dommen var paalagt det Offentlige, da det skulde have været Øvrigheden, der efter Undersøgelse af, hvorledes Sagen vilde have stillet sig, dersom Forlig ikke var blevet indgaaet, burde have bestemt, hvorvidt der kunde tilkomme Sagføreren Salair; men Man maatte imidlertid henstille til Indenrigsministeriet, om det, da en Appel, som af Amtmanden anført, vilde medføre større Omkostninger for det Offentlige end det ommeldte Salair beløb, ikke turde være rettest at lade det beroe ved Dommen. 17 Aug.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en indkommen Besværing over, at vedkommende Auctionsret i Henhold til Sportelregl. af 22de Marts 1814 6 Sept.

6 Sept. § 100 cfr. § 113 havde beregnet et Salarium af ialt 9 Rd. for en den 29de Juni f. A. forgjæves prøvet Auction over Ret til Slet og Græsning paa en N. N. Præstekald tilhørende Eng fra Auctionsdagen til næstkommende 1ste Novbr., istedetfor at bemeldte Salarium formeentlig burde have været beregnet som for Løsøre efter Sportelreglm. § 99, cfr. § 115, med 4 Sk. for hvert forgjæves Opraab — svares, at da Græsningsretten maa betragtes som en Forpagtning af Jorden, skjønnedes ikke rettere, end at Gebyhret var rigtigt beregnet.

28 Sept. **Instrux** for Dyrlæger ved Behandlingen af smitsomme Sygdomme*).

Ved § 1 i Loven af 29de Decbr. 1857 ere Dyrlægerne med Hensyn til de Forholdsregler, som blive at tage for at hindre Smittens Udbredelse, henviste til Instruxer, som vilde vorde givne dem af Indenrigsministeriet, og som de ere pligtige at holde sig efterrettelige. I Henhold hertil paalægges det alle examinerede Dyrlæger i Landet, som agte at benytte sig af deres Ret til at practisere, indtil videre at iagttage de i denne Instrux fremsatte Regler:

A. Almindelige Bestemmelser.

Den Protocol, som det i Loven (§ 1) er paabudt Dyrlægen at modtage, paalægges det ham saavidt muligt at føre med sig i hans Praxis. Ved uforudseete Tilfælde maa Dyrlægen benytte et løst Ark Papir i Stedet for Protocollen, i hvilken det Tilførte senere indføres, og Papiret vedlægges Protocollen. Beretningen om de Tilfælde af smitsom Sygdom hos Huusdyrene, som maatte blive Gjenstand for hans Undersøgelse, bør være saa nøiagtig, at det af samme kan sees, hvorvidt den af Dyrlægen stillede Diagnose af Sygdommen har været rigtig. Ved Aarets Slutning skal Dyrlægen gjennem Politieøvrigheden sende til det veterinaire Sundhedsraad et Uddrag af Protocollen, der skal indeholde en Oversigt over de i Lovens § 10 omhandlede smitsomme Sygdomme, han i det forløbne Aar har havt under Behandling, og som indsendes tilligemed

*) Jvfr. Circ. 22 Sept. 1860.

den Oversigt over Forbruget af Arsenik til Creaturvadskninger, 28 Sept.
som det i Henhold til Cancelliecirculairet af 2den Marts 1844 paahviler Dyrlægen at tilstille samme Autoritet. Naar Protocollen er udskreven, afgives den ligeledes til det veterinaire Sundhedsraad.

B. De ondartede smitsomme Sygdomme.

a. Almindelige Forholdsregler.

Naar en Besætning paa Grund af en af de i Lovens § 2 nævnte Sygdomme sættes under det Offentliges Tilsyn, blive følgende almindelige Bestemmelser at iagttage: 1) Ved Eftersyn af Besætningen bør Dyrlægen først undersøge de sunde og dernæst de angrebne Dyr, for at han ikke skal give Anledning til at Smitten overføres fra disse til hine, og han bør ikke alene nøie paasee, at han ikke selv skulde kunne foranledige Smittens Udbredelse, men ogsaa give alle dem, som have med de syge Dyr at bestille, den fornødne Underretning og det behørige Paalæg saavel i denne Henseende, som med Hensyn til hvad de maae iagttage for ikke selv at blive smittede ved Sygdommen, hvor Saadant kan skee (Miltebrand, Skab, Snive). 2) Ved Affondring af de syge Dyr maa Dyrlægen altid have Opmærksomheden henvendt paa Smitstoffets Intensitet og Beskaffenhed, navnlig om det er fix eller flygtigt, og i Henhold hertil vælge det Sted, hvor de angrebne hensættes, hvilket tillige bør være saaledes beliggende og afspærret, at ingen Uvedkommende, selv af Uagtsomhed, kan komme til de syge Dyr. Det samme Hensyn bliver at tage ved Rensningen af de Personer og Gjenstande, som have været i Berøring med de syge Dyr, saa at Chlorrygninger maae anvendes desto stærkere, jo mere flygtigt og vedhængende Smitstoffet er. De mindre farligt angrebne Dyr maae affondres fra de mere farligt angrebne, de affondrede Dyr maae have egne Oppassere, Staldreqvisiter og øvrige Redskaber, som ikke maae bruges ved andre Dyr, paa hvilke Smitten kan overføres. Fælleds Vandingssteder bør heller ikke benyttes. 3) Intet Dyr af en smittet Besætning maa sælges eller føres udenfor Stedets Enemærker uden særlig Tilladelse; Slagtning af syge Dyr maa foretages paa Stedet.

28 Sept. Alt Affald skal nedgraves. 4) Dyrlægen maa være Øvrigheden behjælpelig med at føre Tilsynet med Besætningen. 5) Hvor ofte Dyrlægen skal eftersee en saadan Besætning, maa beroe paa Sygdommens Beskaffenhed, Udbredelse og de stedlige Forhold, og han bør herom underrette Øvrigheden. 6) Desinfection (Rensning) af en Stald, eller enkelte Dele af en Stald, hvor en af disse Sygdomme er forekommen, eller af Gjenstande, som have været benyttede ved Dyrene, bør skee ved: a) at Stalden renses og, om fornødent, udskylles godt, samt ved b) at Jern og Træværket afvadskes med kogbedt Vand, hvis Temperatur ikke maa synke under 60° R, og, naar det er blevet tørret, overstryges med en Opløsning af Chlorkalk i Vand (1—12 Dele). Er det en heel Stald, som renses, holdes den tillukket; er det kun en Deel af samme, afspærres denne. Efter 4 Dages Forløb gjentages den samme Fremgangsmaade, og, hvis Sygdommen har været meget udbredt i samme, anvendes Chlorrygninger, under hvilke Stalden holdes godt tillukket. Efter andre 4 Dages Forløb hvidtes og udluftes Stalden, og den tages først i Brug, naar den er aldeles tør. Gjenstande som ikke kunne taale denne Behandling, ophedes til en Temperatur af 60° R. 7) Det er Dyrlægens Pligt strax at gjøre Anmeldelse for Øvrigheden, naar han anseer Sygdommen for hævet.

b. De enkelte Sygdomme.

De i Lovens § 6 anførte Forholdsregler blive at udføre paa følgende Maade ved de i § 2 nævnte ondartede smitsomme Sygdomme.

Miltebrand.

De angrebne Dyr bør strax afsondres fra de sunde og hensættes paa et afsides liggende Sted, til hvilket andre Dyr (Sviin, Hunde, Katte, Fjederkræ) ikke kunne komme, ligesom der omhyggeligen maa vaages over, at disse ikke komme til Gjødningen af de syge Dyr, til døde Dyr, som endnu ikke ere nedgravede, eller til Gjenstande, som ere besudlede med Blod eller Raad af de angrebne (Simer, Aarladsblod o. s. v.), hvilke samtlige Gjenstande saa hurtigt som muligt maae fjernes fra Stalden og nedgraves. De døde Dyr bør nedgraves med

Hud og Haar i Gruber, der i det Mindste maae være saa dybe, at de smittede Gjenstande bedækkes med et Jordlag af 4 Fod, i hvilket der kastes noget Kalk, hvormed Dyret ogsaa skal bestrøes, inden Gruben tilkastes. Der bør strengt vaages over, at der ikke skeer nogensomhelst oeconomisk Anvendelse af de døde Dyr. Rensningen af den Deel af Stalden, hvor de syge Dyr have staaet, og de Gjenstande, hvormed de have havt Berøring (Krybbe, Hække, Spiltoug, Gulv, Sadeldækken, Seletøi o. a. desl), maa skee strax efter Bortflytningen af de syge Dyr, ligesom de Stalde, hvor de have staaet, maae renses, naar Dyrene ere helbredede. I Staldene bør der sørges for en god Ventilation; de bør jevnligen udskylles, ligesom der af og til bør anvendes Chlorrygninger. Gaae Dyrene paa Græs, maae de ikke gaae løse, med mindre de ere under meget nøiagtigt Tilsyn. Personer, der have Saar paa Hænderne eller i Ansigtet, maae ikke benyttes til Oppassere ved de syge Dyr. Dyrlægen bør gjøre de syge Dyrs Oppassere bekjendte med de Forsigtighedsregler, som ere nødvendige, for at de ikke selv skulle blive smittede af Sygdommen. Den Oppasser, som paa den blottede Hud bliver overstænket med Blod, Raad eller andre Vædsker fra det syge Dyr, maa strax afvadske sig med Eddike, fortyndet Svovlsyre eller Saltsyre (1—12 Dele) eller med Chlorkalk opløst i Vand (1—18), i Mangel heraf med koldt Vand eller Sæbevand, og maa Afvadskningen foretages med en Svamp eller et Stykke Linned og ikke med den bare Haand. Er Nogen bleven smittet, skal Dyrlægen opfordre Huusbonden til at drage Omsorg for, at han strax tages under Lægebehandling. 28 Sept.

Faarekopper.

Gaaer Faareflokken paa Græs, maa den holdes saa fjernt som muligt fra Naboens Marker, Hjorder og offentlige Veie, og, hvor det paa nogen Maade kan undgaaes, ikke komme disse nærmere end paa 500 Alens Afstand. De helbredede Faar holdes afsondrede i 8 Uger enten i Stald, Fold eller i Tøir, inden de frigives, at regne fra den Tid, Dyrlægen har erklæret Sygdommen for ophørt. Fra Græsgange, som ere smittede af Faar, der havde denne Sygdom, skulle sunde Faar

28 Sept. holdes borte i 6 Uger efterat de syge Faar have forladt samme. De døde Dyr maae helst nedgraves med Hud og Haar; dog kunne de ogsaa afhudes, forinden de nedgraves, men Huden maa da enten tørres i Luften i en Afstand af mindst 500 Alen fra andre Faar, eller desinficeres ved at opvarmes til 60° R. eller nedlægges i Chlorkalkvand (1—20 Dele) i c. 8 Timer. Ulden behandles som Skindene. Excrementerne bør nedgraves paa et afsides liggende Sted, hvis de ikke strax kunne nedpløies i en Mark, hvor Faar, som ikke have havt Sygdommen, da ikke maae komme i de første 6 Uger. Personer, som have været ved de syge Dyr, bør renses ved Chlorrygninger, naar de forlade Stedet, hvor de syge Dyr ere. En Faareflok, som er inoculeret med Koppematerie, betragtes spm som smittet af denne Sygdom. Ingen Flok, hvor Sygdommen ikke har viist sig, maa inoculeres uden Tilladelse af Øvrigheden, og kan Inoculation i Begyndelsen af Epizootien kun tilstedes for de Flokke, som opholde sig i Nærheden af de angrebne. Et Eftersyn af Dyrlægen maa finde Sted mindst eengang ugentligen, for at han kan overbevise sig om, at de givne Tilhold efterkommes.

Ondartet Klovesyge hos Faarene.

Gaaer Flokken paa Græs, maa den holdes saa fjernt som muligt fra Naboens Marker og Hjorder samt fra offentlige Veie og, om muligt, ikke tilstedes at komme disse nærmere end paa 200 Alens Afstand. Fra Græsgange, som ere smittede af Faar, der havde denne Sygdom, skulle sunde Faar holdes borte i 6 Uger efterat syge Faar have forladt samme. De helbredede Faar maae holdes affondrede i 8 Uger, inden de frigives, at regne fra den Tid Dyrlægen har erklæret, at Sygdommen er ophørt. Hvis de døde Dyr ikke nedgraves med Hud og Haar, bør Huden tilbørligen tørres, inden den benyttes. Ulden maa vadskes inden den benyttes. Med Excrementerne forholdes som er angivet ved Faarekopper. Personer, som have været ved de syge Dyr, bør renses ved Chlorrygninger, naar de forlade Stedet, hvor de syge Dyr ere.

28 Sept.

Skab hos Faarene.

Da Skab er en for alle Huuspattedyr som for Mennesket fælleds Sygdom, maa Dyrlægen have sin Opmærksomhed henvendt herpaa, saavel ved Affondringen, som ved at gjøre dem, der passe de syge Faar, opmærksomme paa, at de vogte sig for at blive smittede, hvilket fornemmelig forebygges ved omhyggelig Badskning af Hænderne, naar de have rørt ved de syge Dyr. Fra en Flok, hvori der opdages Skab, maa der ikke sælges Faar undtagen til Slagtning, som bør foretages paa Stedet, saaledes at Smitte ikke derved kan udbredes. Intet Dyr af en saadan Flok maa komme paa fælleds Græsgang eller offentlige Veie, og Frihed i saa Henseende maa ikke tilstaaes Eierne før der er forløbet mindst ½ Aar fra den Tid, Dyrlægen har erklæret Sygdommen for ophørt. Rensningen af Staldene, hvor de syge Dyr have staaet, foretages som angivet i de almindelige Bestemmelser; Stalden maa efter Rensningen godt udluftes og ikke benyttes før efter 4 Ugers Forløb. Excrementerne og Strøelsen maae enten graves ned i Jorden eller Møddingen eller pløies ned. Kjødet af de angrebne Dyr, som slagtes, kan spises, naar Sygdommen kun er tilstede i ringe Grad; i modsat Tilfælde, og naar dette dertil er af daarlig Qvalitet, bør det ikke benyttes. Skindene af de slagtede Dyr bør enten strax med behørig Forsigtighed bringes til Garveren, eller i det mindste i 2 Dage nedlægges i det Walziske Skabmiddel eller i stærk Askelud. Ulden af skabede Faar skal renses paa samme Maade, inden den bruges eller sælges. Dyrlægen maa af al Magt stræbe at formaae Eieren til at lade en til Smittens Undertrykkelse tilfredsstillende Kuur iværksætte. Ligeledes maa Dyrlægen søge at formaae Eieren til at lade enkelte stærkt angrebne Dyr, om hvis Helbredelse der kun kan haves ringe Haab, dræbe.

Snive og Springorm.

Hvor en Hestebesætning paa Grund af Snive eller Springorm sættes under det Offentliges Tilsyn, bør et saadant finde Sted i et halvt Aar, at regne fra den Tid, den mistænkte eller angrebne Hest er bleven udsondret af Hestebesætningen.

28 Sept. I den Anledning bør Dyrlægen syne Besætningen, i Forhold til Faren for Smittens Udbredelse, fra hver tredie Dag til eengang hver Maaned. Dyrlægen paalægger Eieren at føre et nøiagtigt Tilsyn med Hestene og, saafremt nogen af dem skulde vise Tegn til Sygdommen, strax at affondre en saadan Hest og melde det til Dyrlægen. Er der stor Fare for Smittens Udbredelse ved Besætningen, bør den eller de enkelte Heste af samme, som have været særdeles udsatte for Smitten, ved f. Ex. at have gaaet i Spænd med den snivede Hest eller staaet ved Siden af den, foreløbig afspærres, saalænge fornødent ansees, eller kun benyttes indenfor Stedets Enemærker; i modsat Fald kan det ordentligviis tillades Eieren udenfor Stedet at benytte de tilsyneladende fuldkommen sunde Heste af sin Besætning, uanseet at Snive og Springorm har viist sig i samme, saalænge han fører nøie Tilsyn med den og i det Hele holder sig de givne Paalæg aldeles efterrettelig. Er der nogen Grund til at antage, at Smitten kan have udbredt sig, skal det paalægges Eieren ikke at tage ind i fremmede Stalde med de tilsyneladende sunde Heste. Naar Smitten skulde være udbredt i en Besætning, maa Dyrlægen gjøre Eieren opmærksom paa Faren ved Indkjøb af sunde, som indlemmes i Besætningen, saavelsom paa, at han for de saaledes senere i Besætningen indlemmede sunde Heste selvfølgelig taber den Adgang til Erstatning, som Loven ellers hjemler, saafremt nogen af disse maatte blive angrebet af Sygdommen og dræbt. Den Hest, som er snivet eller springormet, bør snarest muligt dræbes, hvorimod den Hest, som kun frembyder Symptomer, der gjøre den mistænkt for at lide af Snive eller Springorm, i Reglen bør henstaae i nogen Tid, for at Dyrlægen kan komme til en sikker Diagnose. Hvorvidt en saadan Hest bør underkastes nogen Kuur eller ei, maa overlades til Dyrlægens Skjøn. Er Hesten kun ubetydeligen mistænkt, og den ikke har været i Berøring med snivede Heste, kan den underkastes Kuur. Er den derimod mere mistænkelig, og den har været udsat for Snivesmitte, maa Dyrlægen i Reglen ikke anvende nogen Behandling. Det bør ved denne Leilighed være Dyrlægen magtpaaliggende at komme til en sikker Diagnose af

Sygdommen, saa at han paa den ene Side saa tidligt som muligt kommer til Erkjendelse af Sygdommens Tilstedeværelse, og paa den anden Side i Reglen undgaaer at tilraade Drabet af en Hest, som ved Obductionen skulde vise sig fri for Snive. Ordentligviis bør en for Snive mistænkt Hest ikke henstaae længere til Observation end 8 Uger. Hvor de stedlige Forhold ere af den Beskaffenhed, at man maa befrygte Smittens Udbredelse, bør denne Observationstid endog forkortes. Skulde Dyrlægen efter saadan Tids Forløb endnu være uvis i sin Diagnose, og Eieren ønsker en længere Frist, kan Dyrlægen enten forlange en anden Dyrlæge tilkaldt for at afgive sit Skjøn, eller indstille Sagen til det veterinaire Sundhedsraad, idet han tilstiller samme den af ham førte fuldstændige Sygejournal. Ere Dyrlægerne af ulige Mening om Sygdommens Natur, indstilles Sagen ligeledes til det veterinaire Sundhedsraad. Ved Valget af det Sted, hvor en mistænkt eller snivet Hest hensættes, bør der tages Hensyn til, at det baade er fjernet fra Hestestalden og saaledes beliggende, at der ikke er noget Samqvem med denne. Der bør gives Hesten en egen Oppasser og egne Staldredskaber; der maa ingen Uvedkommende komme til den, og Dyrlægen bør gjøre Oppasseren opmærksom paa den Fare for selv at blive smittet, han ved Uforsigtighed kan udsætte sig for, og hvad han i den Anledning har at iagttage. Det Spiltoug, hvor den mistænkte eller snivede Hest har henstaaet, maa strax renses paa samme Maade, som er angivet i de almindelige Bestemmelser; det maa afspærres og ikke tages i Brug før mindst 8 Dage efterat det er blevet renset. Ligeledes renses alle Staldredskaber paa den ovenfor anførte Maade. Den under Litra B. a. Nr. 3 omhandlede særlige Tilladelse til at sælge et Dyr af en smittet Besætning eller føre det udenfor Stedets Enemærker gives af Politiemesteren efter Dyrlægens Indstilling, hvorved da skal iagttages, at det ikke tillades at sætte nogen Hest af en Besætning, hvori Snive har viist sig, paa fælleds Græsgang, eller at sælge samme, med mindre Kjøberen er gjort bekjendt med at bemeldte Hest staaer under det Offentliges Tilsyn, og han er gjort opmærksom paa, hvilke Indskrænkninger han paatager sig med Hensyn til sammes 28 Sept.

28 Sept. Eftersyn m. m. Forinden Hesten afleveres til Kjøberen, skal den synes af Dyrlægen, der maa udstede Attest om dens Sundhedstilstand. Huden af snivede Heste kan benyttes, naar den strax bringes directe til Garveren med den nødvendige Forsigtighed, for at Smitte ikke derved skal udbredes, eller den strax paa Stedet lægges i en Kalkgrube eller tørres paa et aflukket Sted. Kjødet af snivede Heste kan, naar det ikke er af brandig Beskaffenhed, anvendes til Føde for andre Dyr. De af Sygdommen angrebne Dele skulle nedgraves. Forinden den snivede eller springormede Hest, eller en Hest, som er meget mistænkt for at lide af denne Sygdom, dræbes, skal den taxeres (jvfr. Lovens § 8). Enten Dyrlægen af Politiemesteren er udnævnt til at være med at taxere Hesten eller ikke, paahviler det ham, naar det forlanges, at veilede de Mænd, der skulle foretage Taxationen. Naar en snivet eller springormet Hest er dræbt, skal den obduceres; ligeledes skal enhver Hest, der døer i en Besætning, som er sat under det Offentliges Tilsyn paa Grund af Mistanke om Snive eller Springorm, obduceres, og Dyrlægen paa Stedet indføre en nøiagtig Beretning derom i sin Protocol, der foruden af ham undertegnes af den, som paa Politiets Vegne har overværet Obductionen. Opstaaer Tvivl eller Meningsforskjel, der forlanges afgjort af det veterinaire Sundhedsraad, bør dette skee strax efterat Obductionen er foretagen, og skal der i dette Tilfælde strax drages behørig Omsorg for, at de paagjældende Dele af Dyret opbevares paa den meest hensigtsmæssige og en tilstrækkelig sikker Maade.

Den ondartede Lungesyge hos Oxen.

Naar Lungesyge er udbrudt i en enkelt Besætning, som da sættes under det Offentliges Tilsyn, maa Adgang til Besætningen forbydes alle Uvedkommende, baade Fremmede og Gaardens egne Folk. I Reglen vil det Qvæg, som Dyrlægen erklærer for at være angrebet af Sygdommen, strax blive nedslaaet. Saalænge som alt sygt Qvæg bliver dræbt paa det Offentliges Bekostning, maa der ikke foretages nogen Cuur paa det syge Qvæg. Røgterne, Malkepigerne og Andre, som komme til det syge Qvæg, bør ikke uden at være rensede ved Chlor-

røgninger eller iførte andre Klæder komme til det ikke angrebne Qvæg paa Gaarden eller andetsteds. Dyrlægen skal selv iagttage den samme Forsigtighed, for ikke at udbrede Smitten. Det syge Qvæg maa sættes i egne Stalde eller Indelukker saa langt som muenligt fra de øvrige Besætninger. Saafremt det opdages, at noget Stykke Qvæg i Besætningen begynder at lide af Tilfælde, som lade formode Sygdommens Tilstedeværelse, affondres det saa hurtigt som muenligt. Enkelte Stykker, som have været særdeles udsatte for Smitten, kunne ogsaa strax affondres. Der gives det syge Qvæg egne Røgtere og Malkepiger, ligesom egne Spande og Staldredskaber, der ikke maae benyttes ved det sunde Qvæg. Gjødningen bør strax udføres i Marken og enten nedgraves eller nedpløies, og i sidste Tilfælde ikke Naboens Marker nærmere end 25 Alen. Slagtning foretages paa Stedet. De Baase, hvor de syge Dyr have staaet, renses strax, efterat disse ere borttagne, med koghedt Vand og Chlorkalk, som der er angivet i de almindelige Bestemmelser. I Stalden kan der foretages svage Chlorrøgninger. Fra Gaarden maa der ikke bortføres noget Stykke Qvæg, ligesaa lidt som Hø, Halm eller Gjødning. Denne Spærring af Gaarden vedvarer mindst 3 Maaneder fra den Tid at Sygdommen er ophørt. Naar Qvæget skal nedslaaes, maa Dyrlægen vaage over, at der ikke ved Taxationen, Slagtningen eller Obductionen gives nogen Anledning til Smittens Udbredelse. Foruden de dræbte Dyr, skulle ogsaa de af Besætningen, som ere døde, obduceres af Dyrlægen. Huderne af de slagtede Creaturer maae enten strax paa Stedet bringes i en Kalkgrube eller overdrysses med Chlorkalk og med behørig Forsigtighed directe bringes til Garveren. Kjødet af det Qvæg, som inden Nedslagningen af Dyrlægen er blevet erklæret at lide af den ondartede Lungesyge, maa ikke benyttes til Føde; derimod kan Kjødet af de Dyr, som inden Nedslagningen blive erklærede for tilsyneladende sunde, benyttes til Føde, om det ogsaa ved Aabningen skulde vise sig, at de have lidt af Sygdommen, naar kun ikke Forandringerne i Lungevævet ere tilstede i betydelig Udstrækning eller i høi Grad, eller overhovedet en saadan sygelig Tilstand iagttages, som i Almindelighed vilde opfordre til at

28 Sept.

28 Sept. fraraade Kjødets Benyttelse. Alt det Kjød, som kan benyttes, bør, saasnart det er afkjølet, nedsaltes paa Stedet, hvor Slagtningen gaaer for sig, og Tønderne hensættes paa et Sted, hvor ingen Uvedkommende har Adgang. Talgen maa afsmeltes paa Stedet. De døde og dræbte Dyrs Nedgravning maa skee ved Stedets egne Folk eller saadanne Personer, som ikke komme til Qvæg; Kulen maa ligge afsides, og der maa mindst være 2 Alen Jord over Dyret, som, forinden Kulen tilkastes, bestrøes med Kalk eller Chlorkalk. Hoved, Fødder og Indvolde, Blod og andet Affald af de slagtede Dyr, hvis Kjød bliver benyttet, nedgraves paa samme Maade som de angrebne Dyr. Der maa ikke dræbes et større Antal Dyr paa een Dag, end der paa samme kan blive nedgravet. For Obductionsberetningen og for Opbevaringen af de syge Organer i Tvivlstilfælde gjælde de samme Regler som ved Snive. Naar en Besætning, hvori der har viist sig Lungesyge, gaaer paa Græs, maa den ikke komme Naboens Marker nærmere end 25 Alen. Den maa derfor nøie bevogtes, hvad enten den tøires eller ikke. Saalænge Nedslagning benyttes, kan Qvæg, som har gjennemgaaet Sygdommen, betragtes som sygt og dræbes. Har Indenrigsministeriet befalet, at Nedslagning ikke længer maa finde Sted, bør dette Qvæg helst fedes og slagtes, og i ethvert Tilfælde afspærres mindst 3 Maaneder. Sygt eller mistænkt Qvæg maa ikke drives paa alfar Vei. Veie, hvor saadant Qvæg har været, bør renses for Excrementer, og, hvor det kan skee, bør de afspærres i nogen Tid. Marker, hvor sygt eller mistænkt Qvæg har været, bør afspærres for sundt Qvæg i en Tid af 9 Uger. Foder, som har været udsat for Uddunstningen af sygt Qvæg, maa i det Hele ikke benyttes paa saadan Maade, at Qvæg derved kan udsættes for Smitte. Med behørig Forsigtighed kan det benyttes til andre Huusdyr. Hvad der ikke paa denne Maade maatte være forbrugt, inden nyt Qvæg tilføres Besætningen, skal tilintetgjøres. Podning maa ikke foretages uden Øvrighedens Tilladelse, og en podet Besætning bliver at betragte som syg. En Stald, hvor der har staaet sygt Qvæg, maa renses tilbørligen og gjennemryges med Chlor, og først efter 6 Ugers Udluftning paany tages i Brug.

Qvægpest. 28 Sept.

Indtil nærmere Instrux herom udgaaer, ville de samme Bestemmelser være gjældende ved Qvægpest som ved den ondartede Lungesyge hos Oxen.

C. De mildere smitsomme Sygdomme.

I Lovens § 10 omhandles de Forholdsregler, som ere at iagttage ved de mildere smitsomme Sygdomme. Til disse henregnes Mund- og Klovesyge hos Qvæg, Faar og Sviin, godartet Tungekræft eller Mundsyge hos Hesten, Qværke i høi Grad, hvortil maa henregnes saadanne Tilfælde af den sande Qværke, hvor Hesten flyder stærkt af Næsen, og hvor der er Abscesdannelse i Kjæbekulen, qværkagtig Strængel, ondartet Lungesyge hos Hesten, Beskelersyge, Skab, Ringorm og andre saadanne smitsomme Sygdomme hos Heste og Qvæg, samt i det Hele enhver Sygdom, under hvilken der udvikler sig en putrid eller typhøs Feber. Saaledes som Loven paabyder, maa intet Dyr med nogen af disse Sygdomme komme paa Markeder eller paa fremmede Græsgange, og, hvor Dyrlægen opdager saadanne, maa han gjøre Eieren opmærksom paa Lovens Forskrift, og i fornødent Fald melde det til Øvrigheden. Ved alle disse Sygdomme er det nødvendigt at affondre de syge Dyr fra de sunde, for at forhindre Smittens Udbredelse til disse, samt rense de Steder, hvor de have staaet, og de Gjenstande, som have været i Berørelse med dem, ved Badskning med koghedt Vand, og, forsaavidt som det maatte ansees for nødvendigt, ved Overstrygning med Chlorkalkvand. De syge Dyr søges underkastede Lægebehandling, for at ikke Smitten skal udbrede sig saameget, at den kan blive farlig. Især gjælder dette om Skab og Ringorm, hvor det nøie maa paasees, at Affondring finder Sted. Skulde nogen af disse Sygdomme antage en mere ondartet Characteer, eller en større Udbredelse, hvorved Faren for det Offentlige forøges, paaligger det Dyrlægerne, foruden at meddele Eieren det Fornødne med Hensyn til Affondring og Cuur, tillige at gjøre Anmeldelse derom til Politiemesteren, hvorom Dyrlægen maa gjøre en Tilførsel til Protocollen. I Anledning af de Forretninger, som Dyrlægen

28 Sept. ifølge Opfordring af Øvrigheden foretager paa Grund af de i Lovens § 10 omhandlede Sygdomme, forholder han sig med Hensyn til Protocollens Afbenyttelse paa samme Maade, som ved de i § 2 nævnte smitsomme Sygdomme.

D. Hundegalskab.

Den Tid, i hvilken et Dyr, som er blevet bidt af en gal Hund, skal holdes indespærret, fastsættes til 3 Maaneder for kjødædende og 6 Maaneder for planteædende Dyr. En Rensning skal foretages af de Steder, hvor et Dyr, der har lidt af Hundegalskab, har staaet, og af de Gjenstande, der have været udsatte for Smitten. Denne Rensning maa foretages paa samme Maade som ved de i Lovens § 10 omtalte smitsomme Sygdomme. De døde og dræbte Dyr samt deres Excrementer og andre Gjenstande, som ikke kunne desinficeres, skulle nedgraves.

7 Octbr. **Indenrigsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

Ved til Fordeling mellem de i det Hr. (Tit.) anbetroede Amt practiserende examinerede Dyrlæger saavelsom mellem samtlige Politiemestere hoslagt at fremsende et Antal Exemplarer af en af Ministeriet under 28de f. M. udstedt Instrux for Dyrlæger ved Behandlingen af smitsomme Sygdomme, skulde Man tjenstlig anmode Dem om at henlede de i Amtet ansatte Politiemesteres Opmærksomhed paa efterfølgende Puncter, som disse ville have at iagttage, naar de omhandlede Sygdomme maatte udbryde: Efter det veterinaire Sundhedsraads Opgivende maa det ansees hensigtsmæssigt, at der i Reglen er en Dyrlæge tilstede ved Hestemarkeder, og at der ligeledes i Reglen afholdes Syn over de Heste og Faar, som sættes paa fælleds Græsgang. Det er fremdeles anseet for rigtigst, i Reglen ikke at afholde almindeligt Syn over disse Dyr, forend det veterinaire Sundhedsraad har havt Leilighed til at yttre sig angaaende sammes Hensigtsmæssighed, og bør da saadant Syn foretages paa den Maade, at der ikke samles for mange Dyr paa een Gang, ligesom der maa være en af Øvrigheden dertil beskikket Mand tilstede for at paasee, at enhver Eier

saavidt muligt holder sine Dyr sammen og saa meget fjernede fra andre Dyr, at de ikke komme i Berøring med dem. Efter Dyrlægens Indstilling bør Politiemesteren, hvor der i § 6 af Loven af 29de Decbr. 1857 dertil maatte være Grund, nedlægge Forbud mod, at en Hest af en Besætning, hvori Snive har viist sig, føres bort eller kommer paa anden Mands Grund eller paa alfar Vei. Ministeriet maa ansee det for rettest, at Dyrlægen, hvor ikke særegne Forhold ere tilstede, som gjøre det utilraadeligt, udnævnes til Medlem af den i Lovens § 8 ommeldte Taxationscommission, da han i Reglen bedst vil kunne veilede Commissionens øvrige Medlemmer med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Taxationen, men iøvrigt er det gjort Dyrlægen til Pligt, hvad enten han er Medlem af Taxationscommissionen eller ikke, naar det forlanges, at veilede de Mænd, der skulle foretage Taxationen. Ved denne bliver iøvrigt at iagttage, at Værdien ansættes til den, som Dyret vilde have i Handel i Henhold til dets Alder, Størrelse og Bygning, Foderstand og de Mangler, det kan have. Derimod tages der intet Hensyn til at Dyret ved Taxationens Afholdelse lider af en af de i Paragraphen omhandlede ondartede smitsomme Sygdomme. Taxationsforretningen afgives skriftlig, og Dyret beskrives i samme med dets fuldstændige Signalement og øvrige Egenskaber, hvorpaa Værdien begrundes. Med Hensyn til den i Lovens § 8 hjemlede Adgang til Erstatning troer Ministeriet derhos at maatte gjøre opmærksom paa, at det er en Selvfølge, at denne Adgang bortfalder, hvor Vedkommende selv har givet Anledning til Sygdommen, for hvilken Dyrets Nedslagning finder Sted. Dette gjælder saaledes, naar Nogen i sin under det Offentliges Tilsyn, paa Grund af de i bemeldte § 8 omhandlede Sygdomme, satte Besætning indlemmer et sundt Dyr, som derefter angribes af Sygdommen og dræbes, saavelsom naar en Eier i sin sunde Besætning indlemmer et Dyr fra en slig under det Offentliges Tilsyn stillet Besætning, og Smitten ved et saadant Dyrs Sygdom derefter forplantes til den sunde Besætning. Er den ondartede Lungesyge udbredt i flere Gaarde i en By eller et Sogn, skal Spærringen udstrækkes til hele Byen eller Sognet, fra hvilket der

7 Octbr.

7 Octbr. saaledes ikke maa bortføres noget Stykke Qvæg, og Spærringen skal vedvare til 3 Maaneder efter Sygdommens fuldkomne Ophør. For at kunne paasee dette, skal Øvrigheden ved dertil udvalgte Mænd lade optage en Fortegnelse over alt det sunde Qvæg, og disse skulle vaage over, at intet Stykke bortføres. Controllen med de angrebne Besætninger skal føres af Dyrlægen, som maa optage en Fortegnelse over dem. Opstaaer der ved Obduction Tvivl eller Meningsforskjel blandt de tilstedeværende Dyrlæger, om et dræbt Dyr har lidt af en bestemt Sygdom, og Spørsmaalet saaledes skal forelægges det veterinaire Sundhedsraad til Afgjørelse, skal Politiemesteren, hvor det ansees fornødent, efter Dyrlægens Anviisning drage Omsorg for, at de paagjældende Dele af Dyret opbevares paa den meest hensigtsmæssige og en tilstrækkelig sikker Maade. Forinden Sundhedsraadets Afgjørelse har fundet Sted, skal der, hvor det ansees nødvendigt, forholdes som om Sygdommen havde været tilstede. Ved Qvægpest er det nødvendigt, at Spærringen af de Steder, hvor Sygdommen har viist sig, overholdes med stor Omhyggelighed og Strenghed. Saavidt muligt maa Ingen forlade Stedet og Ingen komme derhen. Er det uundgaaeligt nødvendigt, maa Vedkommende først gjennemgaae en tilbørlig Rensning ved Chlorrygning, førend han maa forlade Stedet; det er derfor nødvendigt, at der paa Stedet er et tilstrækkeligt og stadigt Politietilsyn, som kan vaage over at de paabudte Tilhold overholdes. Sluttelig maa Ministeriet tjenstlig anmode Hr. (Tit.) om hertil at afgive Indberetning om, naar der maatte vise sig Tilfælde af Hundegalskab eller nogen af de i Lovens § 10 omhandlede Sygdomme, samt hvad der i saadan Anledning maatte passere.

17 Octbr. **Bkdtgj.** indeholdende Regulativ for Nørresundbyes Communalvæsen m. v.

§ 9. — — Udgifterne til Fattig- og Skolevæsenet, til Jordemodervæsenet, til de offentlige Biveie over Communens Grund, forsaavidt disse ikke ere Bygader, og til Kirkearbeidet samt de under Litr. e anførte Jurisdictionsudgifter (nemlig Communens Bidrag til det fælles Ting- og Arresthuus samt

til Lønningen af Arrestforvarere og Retsvidner) udredes af alle Communens Beboere, hvorimod Udgifterne til Gaderne paa det til Næringsdrift bestemte Terrain, disses Vedligeholdelse, Reenholdelse og Belysning, til Politie- og Vægtervæsenet, til Sprøitevæsenet, til Byens offentlige Vandbeholdninger og til andre saadanne Indretninger og Foranstaltninger (navnlig et mueligt Havnevæsen), som nærmest ere anordnede kun for det nysnævnte Terrain, afholdes alene af Grundeierne og Beboerne af dette Terrain. Iøvrigt blive Reglerne for Ligningen af Udgifterne nærmere at fastsætte af Indenrigsministeriet efter Forslag af Communalbestyrelsen. Naar denne finder det hensigtsmæssigt, kan med Indenrigsministeriets Samtykke en Grundtaxt indføres. Med Hensyn til Udgifter, hvorfor ingen Forskrift maatte være givet, har Communalbestyrelsen, dog paa Approbation af Indenrigsministeriet, at tage Bestemmelse om hvorledes de bør fordeles. § 10. — — Nørresundbye Commune forbliver i Forbindelse med Aalborg Amts Repartitionsfond, saavel med Hensyn til Rettigheder som Forpligtelser, som om den var et Landsogn. 17 Octbr.

Lov ang. nogle nærmere Bestemmelser med Hensyn til Sneekastningsarbeidet. 30 Decbr.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Bestemmelserne i Reglementet om Sneekastningen i Danmark af 20de Decbr. 1799 § 6, skulle fra 1ste Octbr. 1859 være saaledes forandrede, at Arbeidets Fordeling paa Landet skeer, uden Hensyn til Forskjæl mellem hele og halve Gaarde, Hovedgaardstaxt, Beneficiargods og anden Jord, efter et af Amtsraadet for større eller mindre Kredse i Amtsraadsdistrictet efter foregaaende Conferenee med Sogneforstanderskaberne forfattet Regulativ, hvorved Hartkornets Størrelse, Assuranceværdien af Bygningerne, forsaavidt der af disse svares Bygningsafgift, og den Bedrift, der føres i Bygningerne, saavelsom Folkeholdet lægges til Grund for Fordelingen. Den Huusmand uden Jord og Inderster efter Fdn. af 27de Mai 1848 § 1, paahvilende Forpligtelse til at deeltage i Sneekast-

30 Decbr. ningsarbeide forandres derhen, at den Communen hidtil tilkommende Ret til at vælge imellem 3 Arbeidsdage og Sneekastning i det Hele bortfalder, hvorimod nysnævnte Beboeres Forpligtelse indskrænkes til i det Hele at præstere 3 Arbeidsdage aarligen til Communen, hvilke Sogneforstanderskabet da, ved Affattelsen af det i § 1 omhandlede Regulativ, enten alle eller for en Deel kan bestemme til Sneekastning. I de Tilfælde, hvor vedkommende Politiemester eller Sognefoged finder, at den Arbeidskraft, der ifølge Regulativets Bestemmelse staaer til Raadighed, ikke er tilstrækkelig til at holde de offentlige Veie i Districtet farbare i Sneevintre, kunne imidlertid Huusmænd og Inderster tilsiges til yderligere at deeltage i Sneekastningsarbeidet, imod at de derfor erholde en passende Godtgjørelse af mindst 24 Sk. om Dagen, hvilken Godtgjørelse udredes af Communen, forsaavidt den ikke bliver at udrede af Finantserne for Postrouternes Vedkommende. § 2 I Kjøbstederne og paa deres Grund paahviler Sneekastningsarbeidet, forsaavidt det ikke udføres paa Accord for Kæmnerkassens Regning, samtlige Beboere, der holde egen Dug og Disk eller drive selvstændigt Erhverv. I et over de Sneekastningspligtige snarest muligt af Communalbestyrelsen affattet Regulativ bestemmes det, i hvilket Forhold og i hvilke Omgange Arbeidet skal fordeles, ved hvilken Fordeling de Vedkommendes Grundskyld, Hartkorn, Folkehold, Næring og øvrige Leilighed skulle tages i Betragtning. Een Dags Kjørsel til Sneekastning regnes lige med 3 Gangdage. § 3. De, som uden lovligt Forfald udeblive fra Sneekastningsarbeidet eller ikke udføre dette forsvarligt, have, foruden at betale det for deres Regning gjorte Arbeide, hver Gang at erlægge en Bøde af 2 Mk. indtil 2 Rd. Sager angaaende saadanne Forseelser behandles som offentlige Politiesager og Bøden tilfalder vedkommende Fattigkasse.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

30 Decbr. **Lov** om Bidrag til Anlæg af en Hovedlandevei fra Ribe til Tønder m. m.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov: 30 Decbr.

Kongeriget bidrager til Anlæget og Vedligeholdelsen af en Hovedlandevei fra Ribe til Tønder efter følgende Regler: § 1. Veien føres fra Ribe i Retning af Brøns, Skjærbek, Døstrup, Bredebro og Abild til Tønder. Detaillen af Retningslinierne og Hovedreglerne for Anlæget approberes for Kongerigets Vedkommende af Indenrigsministeriet efter Overeenskomst med Ministeriet for Hertugdømmet Slesvig. § 2. De i Fdn. af 29de Septbr. 1841 indeholdte Bestemmelser skulle, forsaavidt Veien gaaer over Kongerigets Grund, komme til Anvendelse ved dette Vekanlæg, dog med saadanne Forandringer, som Forholdene her maatte gjøre nødvendige, og som nærmere bestemmes af Indenrigsministeriet. Med Hensyn til Expropriation og Taxation af den til hele Veianlæget fornødne Grund samt af Gruus-, Sand-, Leer- og Jordfyldsgrave skulle de sædvanlige Bestemmelser for Kongeriget være gjældende paa dettes Territorium. § 3. Paa den Betingelse, at Hertugdømmet Slesvig udreder de to Trediedele af den samlede Udgift til det hele Veianlæg fra Ribe til Tønder, udredes den ene Trediedeel af Kongeriget i Overeensstemmelse med Forskrifterne i Fdn. af 29de Septbr. 1841, dog saaledes, at forsaavidt der skulde blive opført Bomhuse paa Veien fra Brøns til Tønder, bliver Udgiften dertil Kongerigets Finantser uvedkommende, og at kun en Sjettedeel af Kongerigets Bidrag erstattes af Ribe Amt. § 4. Naar Anlæget af Strækningen fra Ribe til Brøns, 2 Miil, er fuldført, betragtes den som Hovedlandevei i Kongeriget og overtages til bestandig Vedligeholdelse af samme, under den Betingelse, at Hertugdømmet Slesvig overtager den bestandige Vedligeholdelse af hele den øvrige nye Veistrækning fra Brøns til Tønder. Indenrigsministeren bemyndiges til at anlægge Bomhuse paa førstnævnte Strækning og der at lade hæve Bompenge efter Hertugdømmets Taxter. Forsaavidt dette skulde skee, bliver Udgiften dertil Hertugdømmet uvedkommende. Med Hensyn til Udgifterne ved Vedligeholdelsen af den førstnævnte Hovedlandeveis-

30 Decbr. strækning betragtes den som med sin hele Længde beliggende i Ribe Amt. § 5. Det forbeholdes Kongen med Hensyn til den Deel af Veistrækningen fra Brøns til Tønder, der gaaer over Kongerigets Grund, om Veipolitiets og Kjøretøiernes Indretning at træffe Bestemmelser i Lighed med dem, der herom til enhver Tid maatte indeholdes i Lovgivningen for Hertugdømmet Slesvig, forsaavidt der med Hensyn til Veistrækningen fra Ribe til Brøns tages en tilsvarende Bestemmelse for Hertugdømmets Vedkommende. § 6. Til dette Veianlæg bevilges Kongerigets Andeel af Udgifterne for Finantsaaret 1859—60.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

30 Decbr. **Lov** om Landvæsenscommissioners og Overlandvæsenscommissioners Sammensætning og Forretningsgang m. m.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Indenrigsministeren bestemmer, efter indhentede Betænkninger fra Amtsraadene, hvormange Landvæsenscommissairer der skal være for ethvert Amtsraadsdistrict, derunder indbefattede de indenfor sammes Grændser beliggende Kjøbsteder, hvilke i Henseende til Landvæsenscommissionssager blive at ansee som henhørende til Amtsraadsdistrictet. Landvæsenscommissairerne udnævnes for Fremtiden af Indenrigsministeren efter Indstilling af vedkommende Amtsraad; de beskikkes kun for en Tid af 6 Aar, men kunne efter Udløbet af denne Tidsperiode paany beskikkes. Finder Indenrigsministeren Betænkelighed ved at udnævne de af Amtsraadet indstillede Personer til Landvæsenscommissairer, har han at paalægge Amtsraadet at indkomme med nye Indstillinger[1]). § 2. En Landvæsenscommission skal fremtidig, med de i § 22 anførte Undtagelser, bestaae af 2 af Amtsraadsdistrictets Landvæsenscommissairer og een af Amtsraadsdistrictets eller de deri værende Kjøbsteders Retsbetjente som Formand. Amtmanden udmelder, ligeledes med de i § 22 omtalte Undtagelser, Landvæsenscommissionens Medlemmer for enhver Sag[2]). § 3. Til Benyttelse ved Land-

[1]) Jvfr. Skriv. 5 Juli 1859.

[2]) Jvfr. Skriv. 19 Mai 1860.

væsenscommissionsforretninger autoriseres af Amtmanden een eller flere Protocoller, som anskaffes for Amtsrepartitionsfondets Regning. § 4. Den, som ønsker en Sag afgjort ved Landvæsenscommissionen, har derom til Amtmanden at indgive en skriftlig Begjæring, indeholdende en kort Fremstilling af de Forhold, han vil have undergivet Landvæsenscommissionens Bedømmelse, og af de Paastande, han derved agter at nedlægge. Tillige skal han deri opgive med Navn og Bopæl, hvem han vil have indkaldt til Møde, og erklære, hvorvidt han selv vil befordre Commissionens Medlemmer. Er det en tidligere afholdt Forretning, som indankes til Landvæsenscommissionen skal den medfølge Begjæringen, ligesom denne kan ledsages af Kort og andre Documenter, hvorved den deri indeholdte Paastand agtes begrundet. Amtmanden fremsender Begjæringen med Bilag til den af ham beskikkede Formand for Landvæsenscommissionen, tilligemed dennes Udmeldelse (§ 2) og en Protocol (§ 3). § 5. Formanden, som skal underrette de ham tilforordnede Commissairer om deres Udmeldelse og meddele dem Begjæringen med Bilag til Gjennemsyn, berammer, efter Aftale med dem, Forretningens Afholdelse*), hvortil han med mindst 8 Dages Varsel indkalder saavel Reqvirenten som de i Begjæringen opgivne Personer og, hvor det er en tidligere Forretning, som indankes for Landvæsenscommissionen, tillige de Mænd, som have afholdt Forretningen. Indkaldelsen, som, foruden Tid og Sted for Mødet, skal indeholde en kort Angivelse af Tvistens Gjenstand, forkyndes ved de sædvanlige Stævningsmænd, som derfor erholde til lige Deling en Betaling af 16 Sk. for hver af dem, for hvem Forkyndelsen skeer. Stævningsmændene have paa Indkaldelsen at bekræfte, at Forkyndelsen paa behørig Maade er skeet. § 6. Indkaldelsen bliver at forkynde paa den Paagjældendes Bopæl, forsaavidt denne er beliggende indenfor Amtsraadsdistrictets Grændser eller i nogen af de til samme i Henseende til Landvæsenscommissionssager henhørende Kjøbsteder; har den Indkaldte ingen saadan Bopæl, forkyndes Indkaldelsen paa den paagjældende

30 Decbr.

*) Jvfr. Circ. 23 Juli 1861.

30 Decbr. Eiendom for de sammesteds Boende eller, hvis den er ubeboet, for nærmeste Nabo, med mindre det er bekjendt, at den Paagjældende har en Befuldmægtiget i Districtet, i hvilket Fald Indkaldelsen forkyndes for denne. 8 Dages Varsel ansees tilstrækkeligt, om end nogen Indkaldt er reist ud af Amtsraadsdistrictet. Commissionen kan ogsaa efter Omstændighederne, navnlig naar Indkaldelsen angaaer et større Antal Personer, benytte Bekjendtgjørelse til Kirkestævne eller den paa ethvert Sted ellers sædvanlige Bekjendtgjørelsesmaade, og bliver Indkaldelsen da tillige, mindst 14 Dage før Mødet, 3 Gange at indrykke i den eller de efter Formandens Skjøn i Egnen meest udbredte Avis eller Aviser. § 7. Hvis Begjæringen om en Landvæsenscommissions Udmeldelse ikke indeholder fornødne Oplysninger om, hvem der skal tilsiges og hvor Enhvers Bopæl, er, kan Formanden forinden Indkaldelsens Udfærdigelse derom indhente nærmere Underretning fra Reqvirenten, ligesom han kan gjøre saavel denne som Indkaldte opmærksom paa, hvilke Documenter eller andre Oplysninger det maa ansees fornødent at have tilstede i første Møde. § 8. Det første Møde i en Landvæsenscommissionssag bør i Reglen holdes paa Aastedet. Sager, som behandles efter offentlig Foranstaltning, blive at fremme til den berammede Tid, om end Ingen møder paa det Offentliges Begne. Ligesom derimod en Landvæsenscommissionssag, der foretages efter privat Begjæring, ved Commissionens Kjendelse bliver at hæve hvis alle de Paagjældende skulde udeblive, saaledes bør det Samme skee, hvor Landvæsenscommissionsforretningen i en privat Sag mellem to bestemte Parter kun er begjært af den ene Part og denne udebliver, i hvilket Tilfælde Commissionen dog efter den mødende Parts Begjæring har at tilkjende ham Kost og Tæring hos den, der har begjært Forretningen. Udebliver ellers Nogen af de Indkaldte uagtet lovlig skeet Tilsigelse, bliver Sagen, naar de Mødende forlange det, at fremme efter de Oplysninger, som de Mødende meddele eller Landvæsenscommissionen selv ved Undersøgelse af Aastedet forskaffer sig, og den Udeblivende maa da tilskrive sig selv, at Sagen i sin Tid paakjendes uden noget Hensyn til de særlige Erindringer, som han maatte have kunnet

30 Decbr.

fremføre. Iøvrigt bør Landvæsenscommissionen oppebie mindst 1 Time efter den berammede Tid, inden den slutter Forretningen eller Forhandlingen i hvert enkelt Møde, og først herefter bliver Vedkommende, der ikke er mødt, at ansee som udebleven. Forsaavidt Parterne møde, har Landvæsenscommissionen at søge Sagen ordnet i Mindelighed, og bør Forligsmægling navnlig finde Sted, saasnart Commissionen har modtaget saadanne Oplysninger om Sagens Beskaffenhed og Parternes Paastande, at den med Nytte kan foretages. Forlig, indgaaede for en Landvæsenscommission, have samme Gyldighed og Kraft som Forlig, indgaaede for en Forligscommission. § 9. Forhandlingerne for Commissionen ledes af Formanden. De skulle i Almindelighed føres mundtlig, og til Protocollen kun tages Bemærkninger om det Factiske, Benægtelser, Indsigelser, Forbehold, Protester og Paastande, men ikke udførligere Udviklinger. Det er Parterne tilladt at møde ved eller med Sagfører eller en anden god Mand; den, der møder for en Anden, bør være forsynet med behørig Fuldmagt til Møde og navnlig til Indgaaelse af Forlig. Iøvrigt har Commissionen, naar nogen af Parterne gjør Paastand paa selv at ville dictere til Protocollen hvad han indenfor de ovennævnte Grændser ønsker samme tilført, derved at veilede ham, ligesom den har at opfordre hver af Parterne til at afgive de Erklæringer og fremskaffe de Oplysninger, som den anseer fornødne til en ret Opfattelse af de Forhold, der komme i Betragtning ved Sagens Bedømmelse, og at tilføre Protocollen det Fornødne derom saavelsom om Udfaldet af Undersøgelsen paa Aastedet. § 10. Kun naar Parterne derom ere enige, eller Commissionen undtagelsesviis finder, at Sagens Beskaffenhed gjør det fornødent, kan det tilstedes at indlevere skriftlige Fremstillinger af Sagen og Udsættelse hertil saavelsom til de indleverede Indlægs Besvarelse tilstaaes. Iøvrigt bør Udsættelser, naar Parterne derom ikke ere enige, kun indrømmes til Tilveiebringelsen af factiske Oplysninger, som Commissionen finder at kunne blive af Indflydelse paa Sagens Afgjørelse, og som ikke allerede burde have været tilveiebragte. § 11. Landvæsenscommissionen skal mod-

30 Decbr. tage Forklaringer af de Personer, som i saadant Øiemed fremstilles af Parterne, ligesom den ogsaa kan afhøre andre Personer, som ere tilstede eller efter dens Indbydelse komme tilstede. Om de afgivne Forklaringers Indhold tilføres en kort Beretning til Protocollen. Naar nogen af Parterne begjærer det, kan Landvæsenscommissionen bevilge Udsættelse til for den ordinaire Ret at føre Vidner til Oplysning i Sagen, ligesom Landvæsenscommissionen i Sager, som behandles efter offentlig Foranstaltning, kan foranledige Vidneførsel anstillet ved Retten. § 12. Udfordres til Sagens Oplysning Optagelse af Kort, Opmaalinger, Nivelleringer, Overslag eller deslige, og ingen af Parterne er villig til at drage Omsorg derfor, har Commissionen at bestemme, hvem af Parterne der skal tilveiebringe de manglende Oplysninger, med Betydning til ham om, at, hvis han ikke efterkommer Opfordringen, maa han finde sig i at Commissionen endog enten maa hæve Sagen eller ikke kan tage videre Hensyn til hans Paastande[1]). § 13. Naar enten nogen af Parterne forlanger det eller Landvæsenscommissionen anseer det fornødent, kan denne tilkalde en teknisk sagkyndig Mand, der dog ikke tager Deel i Sagens Behandling og Paakjendelse, men kun har efter Landvæsenscommissionens Bestemmelse at udtale sig skriftlig eller mundtlig over de Puncter, hvorom hans Erklæring ønskes[1]). § 14. Naar Sagen er tilstrækkeligt forhandlet og oplyst, optager Commissionen den til Paakjendelse. Finder Commissionen imidlertid, efterat Sagen er optagen, at nogen Oplysning mangler, kan den paany foretage Sagen og indkalde Parterne, hvilket ogsaa bør skee, hvis det maatte befindes, at der ved sammes Paaklage eller Behandling ere saadanne formelle Mangler tilstede, der maa medføre, at Sagen ikke kan paakjendes. Saafremt Commissionen mener, at Sagens Gjenstand heelt eller tildeels ikke henhører under dens Myndighed, har den at afvise Sagen eller en Deel af samme; i andet Fald eller forøvrigt afgjøres Sagens Realitet ved Commissionens Kjendelse[2]). § 15. Det beroer

[1]) Jvfr. Skriv. 3 Juli 1860.

[2]) Jvfr. Skriv. 29 Mai 1860, 2 Juli 1861 Nr. 1.

paa Commissionen, om den finder at kunne afsige sin Kjendelse endnu medens den er samlet, eller først senere, efterat Sagens Acter have circuleret mellem Commissionens Medlemmer til skriftlig Afstemning eller efter mundtlig Forhandling; dog bør Kjendelse i Reglen afsiges inden 3 Uger efter Optagelsen, og i intet Tilfælde maa Afsigelse af Kjendelse, uden dertil særligt af Parterne givet Samtykke eller undtagelsesviis af Indenrigsministeriet meddeelt Bevilling, udsættes over 6 Uger under Ansvar efter L. 1—5—8. Kjendelsen, der bør være støttet til en Fremstilling af Sagens Omstændigheder og de Grunde, der have ledet til Udfaldet, tilføres Protocollen, hvilket, forsaavidt den er affattet skriftlig og vedtagen ved Omsendelse, kan skee ved Formanden alene, uden at Commissionen behøver at samles, ligesom i intet Fald Møde paa Aastedet skal finde Sted paa Grund af Kjendelses Afsigelse, naar denne først skeer efter senere Forhandling imellem Commissionens Medlemmer. Ved Kjendelsens Affattelse gjør Stemmefleerhed Udslaget, og i Tilfælde af Stemmelighed bliver Formandens Stemme afgjørende. De afvigende Meninger blive ikke at tilføre Protocollen, med mindre Saadant udtrykkelig forlanges af vedkommende Commissionsmedlem. Parterne blive, med 4 Dages Varsel, ved Stævningsmændene at indkalde til at høre Kjendelsen afsige, forsaavidt det ikke ved Sagens Optagelse er blevet tilkjendegivet dem, naar og hvor Kjendelsen vilde blive afsagt. Saasnart Kjendelsen er afsagt, bliver Protocollen og Acterne uden Ophold at tilstille Amtmanden. § 16. Commissionen har i sin Kjendelse at bestemme, hvem der skal bære Sagens Omkostninger, derunder ogsaa hvad der tilkommer Commissionen eller den af samme efter § 13 tilkaldte Sagkyndige. Commissionen kan tilkjende den ene Part Godtgjørelse hos den anden ikke blot for hans Udlæg, men ogsaa for hans Tidsspilde og Uleilighed, alt efter de for visse Tilfælde derfor givne Bestemmelser eller i alt Fald efter bedste Skjøn. Kan Commissionen ikke i selve Kjendelsen opgive, hvad der bliver at udrede til Commissionen eller den tilkaldte Sagkyndige, forbeholdes nærmere Opgjørelse deraf og Meddelelse derom til Par- 30 Decbr.

30 Decbr. terne. § 17. Hvis Commissionen paalægger nogen af Parterne at foretage Noget, har den at bestemme den Tvang, der skal anvendes for at faae det udført, samt den Frist efter Kjendelsens Forkyndelse, inden hvilken det skal skee, hvorhos den ogsaa kan berettige den, til hvis Fordeel Arbeidet skal udføres, til selv at foranstalte det udført paa den Modvilliges Bekostning. Naar Commissionen paalægger nogen af Parterne at udrede Omkostninger, Erstatning eller andre Ydelser een Gang for alle, skal Saadant udredes inden 15 Dage efterat den Berettigede har ladet Kjendelsen forkynde for den, der skal betale, med mindre der i Kjendelsen fastsættes en særegen Betalingstid. I dette Tilfælde, saavelsom hvor der paalægges nogen af Parterne visse Præstationer til forskjellige Tider, forfalder den eller de saaledes paalagte Ydelser til den eller de fastsatte Terminer, forudsat at Kjendelsen overhovedet ved den Berettigedes Foranstaltning er bleven Vedkommende forkyndt 15 Dage forinden Terminen. § 18. Landvæsenscommissionernes Kjendelser og andre deres Beslutninger indankes, forsaavidt de ere Gjenstand for Appel, for en Overlandvæsenscommission, der skal bestaae af a) Amtmanden eller en anden i Amtsraadsdistrictet eller dertil hørende Kjøbsteder bosat, af Kongen beskikket fast Formand, b) saafremt Saadant af Indenrigsministeriet ansees nødvendigt, af en technisk sagkyndig Mand, og c) 3 eller, hvis intet technisk Medlem udnævnes, 4 Landvæsenscommissairer. Commissionens Medlemmer udmeldes, med Undtagelse af Formanden, for enhver enkelt Sag af Indenrigsministeriet. Den, der vil paaanke en Landvæsenscommissions-Kjendelse, har derfor at henvende sig med Begjæring om Overlandvæsenscommissionens Udmeldelse, ledsaget med Beskrivelse af Landvæsenscommissionens Forretning og øvrige Documenter, til Indenrigsministeriet inden 8 Uger efterat Kjendelsen er afsagt. Opreisningsbevilling kan meddeles af Indenrigsministeriet inden 6 Maaneder efter Kjendelsens Afsigelse imod en Betaling af 20 Rd.*). § 19. Saasnart Overlandvæsenscommissionen er udmeldt, har sammes Formand at foranstalte det Fornødne til Sagens Under-

*) Jvfr. Skriv. 28 Juni 1859, 17 Marts 1860, 15 Jan. 12 Febr. og 29 Juni 1861, Lov 23 Jan. 1862 §§ 5, 6 og 8.

søgelse og Paakjendelse. Han har saaledes navnlig ogsaa med det i § 5 bestemte Varsel at indkalde alle Paagjældende til Møde, efter Omstændighederne paa Aastedet eller andetsteds, deriblandt Medlemmerne af den Commission, som har paakjendt Sagen i 1ste Instants, hvilke dog ikke skulle kunne fordre noget Vederlag, hvis de møde. Overlandvæsenscommissionen benytter en af de til Brug for Landvæsenscommissionerne autoriserede Protocoller. § 20. Udebliver nogen af Parterne eller begge Parter fra Mødet, antages han eller de at henholde sig til Forhandlingerne for Landvæsenscommissionen, og Sagen nyder ligefuldt Fremme. Hvis Parterne møde, har Overlandvæsenscommissionen, forinden den optager Sagen til Kjendelse, at prøve Forlig imellem dem. Overlandvæsenscommissionen kan, naar den finder, at der er Anledning dertil, undtagelsesviis tilstede Fremlæggelse af nye Breve og Beviisligheder, modtage yderligere Forklaringer eller tillade Vidneførsel for den ordinaire Ret, saa og nye Indsigelser, naar de kun ikke staae i Strid med hvad Vedkommende selv har indrømmet for Landvæsenscommissionen. I alle saadanne Tilfælde skal dog Modparten, hvis han ikke møder for Overlandvæsenscommissionen, udtrykkelig underrettes om, hvad der saaledes agtes benyttet, og gives Leilighed til at udtale sig derover, ligesom han, hvis han ikke er mødt, skal særskilt kaldes til at overvære Forklaringers Afgivelse for Overlandvæsenscommissionen. Iøvrigt forholdes ved Overlandvæsenscommissionen efter samme Regler, som ved Landvæsenscommissionen, saavel med Sagernes Behandling som deres Paakjendelse, Kjendelsens Indhold og dens Afsigelse, der maa finde Sted senest inden 8 Uger efter Optagelsen. § 21. Overlandvæsenscommissionens Kjendelser ere endelige, og bortfalder som Følge deraf for Fremtiden Landvæsenscommissionssagers Appel til Indenrigsministeriet, saavelsom den i visse Tilfælde paabudne Forelæggelse af saadanne Sager for Kongen. Dog staaer det den Part, der vil anke over, at Overlandvæsenscommissionen har afgjort Puncter, der ligge udenfor Landvæsenscommissionernes Omraade, eller afviist Sager, der ligge indenfor deres Omraade, frit for at indanke Kjendelsen for Høiesteret, der da kun vil have at afgjøre, om

30 Decbr. Overlandvæsenscommissionen har været competent eller ikke, og efter Omstændighederne heelt eller tildeels at ophæve Kjendelsen, og at afvise Sagen fra eller henvise den til Landvæsenscommissionen, men iøvrigt ikke at indlade sig paa Sagens Realitet. For disse Sager, der ere anteciperede for Høiesteret, gjælde med Hensyn til Fristen for Indankningen og for Opreisningen, samt Betalingen for denne, de i § 18 fastsatte Regler, og med Hensyn til Varslet de i L. 1—4—28 indeholdte Forskrifter. § 22. Vedrører en Sag flere Amtsraadsdistricter, udnævner Indenrigsministeren Formanden og Medlemmerne af Landvæsenscommissionen, ligesom dette Ministerium, hvis en saadan Sag begjæres indanket for en Overlandvæsenscommission, har at udnævne Formanden for denne Commission blandt de i Amtsraadsdistricterne beskikkede faste Formænd for Overlandvæsenscommissionerne. Forsaavidt der til Dannelsen af en Landvæsens- eller Overlandvæsenscommission savnes det fornødne Antal Landvæsenscommissairer i Amtsraadsdistrictet, udmelder Indenrigsministeriet Medlemmer fra de tilstødende Districter. § 23. Til Protocoller, Begjæringer, Indkaldelser, Fuldmagter, Indlæg, Udskrifter, Beskrivelser og andre Udfærdigelser, vedkommende Landvæsenscommissionernes og Overlandvæsenscommissionernes Forretninger, behøves ikke Brug af Stempelpapiir. § 24. Landvæsens- og Overlandvæsenscommissionernes Medlemmer nyde hver 3 Rd. Diæter daglig og fri Befordring*), der kan udredes enten in natura eller ved Betaling efter Vognmandstaxt efter Valg af den eller dem, som have reqvireret Forretningen, og som betimeligen have at underrette Vedkommende derom. Det i § 18 ommeldte, af Indenrigsministeriet udnævnte technisk sagkyndige Medlems Diæter og Reiseomkostninger bestemmes af Indenrigsministeriet og udredes af Statskassen. For Udskrifter eller Actsbeskrivelser, vedkommende Landvæsens- eller Overlandvæsenscommissionernes Forhandlinger, betales 24 Sk. pr. Ark. De udfærdiges af Amtmanden senest 14 Dage efterat de ere begjærte. § 25. Landvæsens- og Overlandvæsenscommissionernes Kjendelser exe-

*) Jvfr. Skriv. 13 Oct. 1860.

qveres, forsaavidt de gaae ud paa Udredelse af Omkostninger eller andre Ydelser een Gang for alle, eller paa Anvendelse af Tvangsmidler, af Kongens Foged efter de for Executioner i Almindelighed gjældende Regler, dog at en simpel Udskrift af Kjendelsen er tilstrækkelig. De til Terminer efter Aar og Dags Forløb forfaldne Ydelser kunne inddrives i sin Tid uanseet Kjendelsens Ælde, naar kun ikke Aar og Dag er hengaaet efter Indtrædelsen af hver enkelt Termin; men Tinglæsningen af en saadan paa fortløbende Præstationer lydende Kjendelse skal ikke have den ved L. 5—3—18 og Plac. af 18de Jan. 1788 Namsdomme tillagte Virkning til at sætte Domfældte i Uraadighedstilstand. Diæter og Reiseomkostninger samt andre Udlæg, som tilkomme Landvæsens- eller Overlandvæsenscommissairerne og ikke ere fastsatte i Kjendelsen, kunne inddrives ved Udpantning, og de nyde i alle Tilfælde samme Fortrinsret som Retsgebyrer. Det staaer derhos til Formanden i en Landvæsens- eller Overlandvæsenscommission, om han dertil finder Anledning, at forlange af Reqvirenten Forskudsbetaling eller Sikkerhed. § 26. Amtmanden kan bevilge en Part, hvis Trang og Værdighed i Forbindelse med Sagens Vigtighed og Begrundethed giver Anledning dertil, Fritagelse for at betale Omkostninger til Landvæsens- eller Overlandvæsenscommissionernes Medlemmer, hvilke da udredes efter de almindelige Regler for Udredelsen af Omkostninger i beneficerede Sager. § 27. Ved denne Lov ophæves de i Fdn. af 23de April 1781 §§ 4, 30—33, saavelsom i senere Anordninger og Love givne Bestemmelser om Landvæsenscommissioners Sammensætning, Forretningsgang og Omkostninger, hvorimod det, hvad selve Gjenstandene for deres Virksomhed angaaer, og de dertil sig knyttende særskilte Forskrifter, har sit Forblivende ved det hidtil Gjældende. — Saa forbliver det ogsaa ved Bestemmelserne i Fdn. af 3die Juni 1825 §§ 8, 9 og 11, jvfr. § 13, samt Lov af 14de April 1852 § 5, angaaende Mølleværker paa Landet. 30 Decbr.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

30 Decbr. **Lov** ang. Tørvemosers **Udskiftning** m. v.[1]).

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. **G. B.**: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Enhver Lodseier i nogen Fælledsstrækning, hvori der vel findes Tørvejord, men i saa ringe Mængde eller af saa slet Beskaffenhed, at Arealet med større Fordeel vil kunne anvendes til Eng, Græsning eller Agerbrug, end til Tørveskjær, skal være berettiget til, uanseet Bestemmelserne i § 17 af Fdn. af 23de April 1781 om Jordfælledsskabets Ophævelse, at fordre sig sin Andeel særskilt udlagt paa den i bemeldte Forordning med Hensyn til Udskiftning af Ager og Eng foreskrevne Maade. I Mangel af mindelig Forening[2]) bliver Spørgsmaalet om, hvorvidt et Areal i Henhold til foranstaaende Bestemmelse kan forlanges udskiftet, at afgjøre ved Landvæsenscommissionens Kjendelse. Gaaer denne da ud paa, at den forlangte Udskiftning bør nyde Fremme, har Landvæsenscommissionen tillige at bestemme, om og hvorvidt der ved de særlige Lodders Afsætning skal tages Hensyn til bestaaende ældre Vedtægter imellem Lodseierne. Saafremt der i Arealer af foranførte Beskaffenhed findes nogen egentlig Tørvemose, skal der ved Udskiftningen af hine, om fornødent, udlægges tilstrækkeligt Sætterum for denne. § 2. Med Hensyn til Udskiftningen af egentlige Tørvemoser eller saadanne Arealer, der med størst Fordeel kunne afbenyttes til Tørveskjær, bliver for Fremtiden at forholde paa følgende Maade. § 3. Enhver, der i en fælleds Tørvemose eier enten baade Græsning og Tørvejord, eller Tørvejord alene, eller Græsning alene, kan fordre sig et til hans Andeel i Mosens Afbenyttelse svarende Areal særskilt udlagt paa et eller høist to Steder. Saafremt ikke alle Vedkommende kunne forenes om[2]), hvorledes Udskiftningen skal foretages, bliver Mosen da først at opmaale og taxere. § 4. Ved Taxationen, der overeensstemmende med Lov af 4de Juli 1850 foretages af tvende af Herredets faste Jordboniteringsmænd under Veiledning af en Landinspecteur eller en af Inden-

[1]) Jvfr. Skriv. 8 Decbr. 1860.

[2]) Jvfr. Skriv. 2 Juli 1861 Nr. 3 og 5.

rigsministeriet dertil bemyndiget Landmaaler, blive efter forud- 30 Decbr.
gaaet Undersøgelse de forskjellige Dele af Mosen at taxere deels efter deres Værdi som Græsningsjorder, deels efter Værdien af den i Samme værende Tørvemose. § 5. Naar Mosen saaledes fuldstændigen er bleven opmaalt og taxeret, skal Landvæsenscommissionen i Forbindelse med Landinspecteuren eller den autoriserede Landmaaler søge at forene Lodseierne om en almindelig Plan for hele Mosens Udskiftning, eller, saafremt Eenstemmighed ikke kan opnaaes, ved sin Kjendelse fastsætte en saadan Plan, efter hvilken da den eller de Lodseieres Andele, som have forlangt sig udskiftede af Fælledsskaber, blive at afsætte saavel i Marken som paa Kortet. Planen skal, foruden Ordningen af den egentlige Udskiftning, indeholde de fornødne Regler med Hensyn til: a) Vandets Afbenyttelse og Afledning; b) Vei og Adgang saavel til Mosen som til de enkelte Parter i samme; c) Sætterum for enhver Lodtager i Mosen; og d) Fred paa Mosen i Tørveskjæringstiden. Fastsættes Planen ved Kjendelse, har Landvæsenscommissionen tillige at afgjøre, om og hvorvidt der ved de særlige Lodders Afsætning skal tages Hensyn til bestaaende ældre Vedtægter imellem Lodseierne. Udskiftningen af saadanne Moser, der enten heelt omsluttes af anden Mands Jorder, eller i hvilke Andre end de, der eie Tørvemassen, have den hele Græsningsret, skal ikke give Ret til paa de af Fælledsskabet udgaaede Tørvelodder at opføre Bygninger til Beboelse. § 6. Ved Delingen bliver i Reglen at iagttage, at enhver Lodseier erholder Ret saavel til Græsningen som til Tørveskjæret i den ham tillagte Andeel, til hvilken Ende det tilstedes at magelægge Tørvejord mod Græsning eller Græsning mod Tørvejord i de Tilfælde, hvor Lodseierne ikke i samme Forhold ere berettigede baade til Græsning og Tørveskjær*). En Undtagelse fra Reglen tilstedes dog, hvor Delingen angaaer saadanne Moser, i hvilke Andre end de til Tørveskjæret Berettigede have den hele Græsningsret, i hvilke Tilfælde der ikke maa tildeles Tørv for Græsning eller omvendt, uden alle Vedkommendes Samtykke. § 7. Indenrigs-

*) Jvfr. Skriv. 2 Juli 1861 Nr. 2.

30 Decbr. ministeriet bemyndiges til at foreskrive de nærmere Regler, der i Henhold til foranstaaende Bestemmelser ville være at iagttage ved Mosernes Opmaaling og Taxation, ved Beregningen af Vederlaget for Græsningsretten og Tørveskjæret, samt ved Fordelingen af det Moserne paahvilende Hartkorn og Gammelskat[1]). § 8. Naar alle Lodseierne i en Mose derom kunne blive enige, skal det staae dem frit for at indgaae skriftlige Foreninger om, hvorledes Udskiftningen skal foretages, dog at der med Hensyn til Fordelingen af det de enkelte Andele tilkommende Hartkorn og Gammelskat forholdes efter de almindelige i saa Henseende gjældende Regler, og at ingen Forening herefter gyldigen kan indgaaes, hvorved noget nyt Fælledsskab i Afbenyttelsen af en Tørvemose vilde opstaae. Enhver Overeenskomst om, at et bestaaende Fælledsskab ikke skal kunne fordres ophævet, er ugyldig[2]). § 9. Har nogen Beneficiarius Lod i en Mose, der ønskes udskiftet, skal Saadant ikke være til Hinder for, at Udskiftningen kan fremmes, dog at der i saa Fald forholdes efter denne Lovs §§ 3 til 7, med mindre rette Vedkommendes Samtykke til mindelig Forening erhverves. § 10. Den ved Fdn. af 23de April 1781 § 25 foreskrevne Vedtagelse til Tinge af de af Selveierbønder indgaaede Udskiftningsforeninger skal herefter ikke være nødvendig, naar saadanne Foreninger ere indgaaede skriftlig og i Vidners Overværelse. § 11. I de Tilfælde, hvor denne Lov ikke foreskriver en anden Fremgangsmaade, skal forøvrigt med Hensyn til Udskiftning af Tørvemoser forholdes paa samme Maade, som i Fdn. af 23de April 1781 angaaende Udskiftningen af Jordfælledsskabet er foreskrevet, ligesom ogsaa alle af nærværende Lov flydende Sager, forsaavidt de ikke i Overeensstemmelse med § 4 i den nævnte Forordning blive at henvise til Afgjørelse ved Domstolene, skulle være de almindelige Regler om Landvæsenscommissions-Sagers Behandling og Indankning undergivne[3]).

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette

[1]) Jvfr. Bkdtgj. 19 Juli 1859.

[2]) Jvfr. Skriv. 19 Juni 1860.

[3]) Jvfr. Skriv. 2 Juli 1861 Nr. 4.

Lov indeholdende Tillæg til og Forandringer i den gjældende Lovgivning om Vands Afledning m. v. 17 Jan.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

De større Vandløb. § 1. Amtsraadet skal være bemyndiget til med Indenrigsministeriets Samtykke at overtage for Amtets Regning Arbeidet ved Reguleringen og Vedligeholdelsen af enten alle eller nogle af de i Amtet værende større Vandløb, der omhandles i Anordn. af 29de Juli 1846, 2den Afdeling 1ste Afsnit, naar det skjønnes, at disse Vandløbs gode Tilstand er af stor Interesse; Alt i det Omfang og i den Udstrækning, hvortil der maatte findes Anledning*). § 2. Overtagelsen bør i Almindelighed kun finde Sted under den Betingelse, at de ved de nævnte Arbeider foranledigede Bekostninger godtgjøres Amtsrepartitionsfonden ved Bidrag af dem, der ønske disse Foranstaltninger, eller til hvis Nytte de væsentlig udføres, Alt overeensstemmende med Anordn. af 29de Juli 1846 § 17; dog kan under særegne Forhold Overtagelsen skee paa mere byrdefulde Vilkaar for Amtet. § 3. Fordelingen af de Beløb, der for Enhvers Vedkommende blive at udrede for et foretaget Reguleringsarbeide, bestemmes hver Gang af Landvæsenscommissionen, der ogsaa har i bestemte Tal at fastsætte det Forhold, hvori de ved Vedligeholdelsen foranledigede Bekostninger aarlig skulle fordeles paa samtlige Lodtagere, og vedbliver Forpligtelsen til at udrede det herefter bestemte Bidrag at paahvile den paagjældende Eiendom, indtil det paa lovlig Maade forandres. Bidraget affræves Eieren uder Udpantningstvang to Gange aarlig med de sædvanlige Skatter af Amtsforvalteren, som derfor aflægger Regnskab under Amtsrepartitionsfonden. De af dette Forhold opstaaende Spørgsmaal imellem Eier og Bruger afgjøres overeensstemmende med Anordn. af 29de Juli 1846 § 18. § 4. Alle Arbeider, der herefter blive at udføre med Hensyn til de større af Amtet overtagne Vandløb, skulle udføres efter Licitation, eller, naar passende Bud ikke derved opnaaes, ved Accord underhaanden.

*) Jvfr. 6 Oct. 1860, 10 Jan. 1861.

17 Jan. Licitationsvilkaarene vedtages af Amtsraadet, som ogsaa har at approbere eller forkaste de gjorte Bud. § 5. Brugerne af de til de større Vandløb stødende Jorder skulle være pligtige til at modtage paa deres Jorder og inden den ved Regulativet fastsatte Tidsfrist bortføre den af Vandløbene opgravede Jord, mod at beholde denne. Forsaavidt Værdien af samme ikke yder vedkommende Jordbruger fuld Godtgjørelse, bliver denne at bestemme af Landvæsenscommissionen. — De mindre Vandløb. § 6. Samtlige Sogneforstanderskaber og Kjøbstadcommunalbestyrelser have at tage under Overveielse, hvorvidt nogle af de i Communen værende mindre Vandløb (Anordn. af 29de Juli 1846, 2den Afdeling 2det Afsnit) ere af en saadan Vigtighed, at de bør være det Offentliges Tilsyn undergivne. Over disse Vandløb, hvis Benævnelse og Udstrækning for hvert enkelts Vedkommende bliver at betegne saa tydeligt som muligt, forfattes en Fortegnelse, der derefter bringes til offentlig Kundskab i Communen med Opfordring til Enhver, som maatte ønske nogen Forandring i samme, om inden 4 Uger at indgive sit motiverede Andragende desangaaende. Fortegnelsen indsendes inden Udløbet af et Aar fra denne Lovs Udgivelse med de indkomne Andragender til Amtsraadets, eller for Kjøbstedernes Vedkommende til Amtets Stadfæstelse. Naar det er bestemt, hvilke Vandløb i Communen der skulle være under offentligt Tilsyn, har Communalbestyrelsen i de Tilfælde, hvor ingen for alle Vedkommende gjældende Bestemmelser haves, og ingen Overeenskomst i Mindelighed kan træffes, at tilkalde Synsmændene eller i fornødent Fald Landvæsenscommissionen overeensstemmende med Reglerne i Anordn. af 29de Juli 1846. Saasnart de forberedende Arbeider ere endte, bliver for disse mindre Vandløb at forfatte Regulativer, hvori ogsaa fornødne Bestemmelser optages om, hvor ofte og til hvilken Tid de aarlige Syn skulle foretages. Regulativerne indsendes til Amtets eller Amtsraadets Stadfæstelse, og efterat denne er meddeelt, indføres de i en Protocol, som opbevares af Communalbestyrelsen. Omkostningerne ved de forberedende Arbeider afholdes af Communen, dog at Synsmændene eller i fornødent Fald Landvæsenscommissionen, i Tilfælde af at der udfordres

17 Jan.

Nivellering eller anden Foranstáltning, der medfører større Bekostning, have at afgjøre, hvorvidt nogen Godtgjørelse herfor skal gives Communekassen af dem, der have Fordeel af Vandløbets Regulering*). § 7. Saasnart der senere maatte findes Anledning til at optage flere mindre Vandløb blandt dem, der undergives offentligt Tilsyn, eller til at lade nogle af de optagne igjen udgaae herfra, skal Saadant kunne afgjøres, efter Forslag fra vedkommende Communalbestyrelse, af Amtet for Kjøbstedernes Vedkommende, eller af Amtsraadet for Landets Vedkommende. Forslaget bliver forud offentlig at bekjendtgjøre paa samme Maade, som i § 6 er foreskrevet. § 8. Forefindes ved Synet Mangler, melde Synsmændene Saadant til Communalbestyrelsen, der har at afhjælpe Manglerne paa de Forsømmeliges Bekostning (jvfr. Anordn. af 29de Juli 1846 § 51). Indberetning om de afholdte Syn bliver at indsende til Amtet eller Amtsraadet inden hvert Aars Udgang. Synsmændene erholde den i Anordn. af 29 Juli 1846 § 70 fastsatte Betaling, og forholdes med Tilsigelse til Mødet, samt i Tilfælde af Udeblivelse, saaledes som i bemeldte Anordning og her senere i § 20 er bestemt. Synsmændenes Betaling udredes af Communekassen. § 9. Loven af 16de Marts 1851 udvides til ogsaa at gjælde for de under offentligt Tilsyn satte mindre Vandløb, saaledes at paa Landet Sogneforstanderskabet og i Kjøbstederne Communalbestyrelsen har de Rettigheder og Forpligtelser, som efter bemeldte Lov med Hensyn til de større Vandløb tilkommer Amtsraadet, dog at i ethvert enkelt Tilfælde, hvor Loven af 16de Marts 1851 saaledes skal anvendes, Amtsraadets eller Amtets Samtykke erhverves. — Nye Vandledningsanlæg. Affivning (Draining). § 10. Under de Bestemmelser i den gjældende Lovgivning, ifølge hvilke Jordeiere i Almindelighed maae ansees pligtige til at skaffe Afløb for det skadelige Vand, der ikke paa bedre Maade kan afledes fra anden Mands Jord, skal ogsaa indbefattes det Vand, som søges afledet ved Affivning. § 11. Til den Ende har Landvæsenscommissionen paa sædvanlig Maade, naar Vedkommende efter foregaaet Mægling af Synsmændene ikke derom i Minde-

*) Jvfr. Skriv. 29 Juni 1861.

17 Jan. lighed kunne enes, at afgjøre den paatænkte Vandlednings Retning og Størrelse; hvorledes der skal forholdes med Anlæget; inden hvilken Tid det skal være fuldført; om Arbeidet skal skee ved Jordens Eier eller ved den, til hvis Nytte det væsentligst udføres, ligesom ogsaa om og da hvilken Erstatning der tilkommer den, igjennem hvis Jord Afledningen finder Sted. Ved Fastsættelse af Erstatningen bliver at tage fornødent Hensyn til, om den Vedkommende ikke selv maatte have Gavn af et saadant Anlæg gjennem hans Jord, men naar han ikke samtidigt vil afsive denne, bliver Erstatningen ikke at nedsætte, fordi Anlæget kan medføre Fordeel for ham, om han engang i Tiden senere maatte bestemme sig dertil. Ogsaa bør ved Erstatningens Bestemmelse tages under Overveielse, om ikke den, der kommer til at modtage Vandet fra anden Mands Rør, derved bliver nødsaget til selv at foretage og bekoste yderligere Afledning, eller lider Skade ved altfor stor Udtørring, navnlig af Eng- eller Vandsteder. § 12. Som almindelige Regler for disse Forholds Ordning fastsættes: 1) Enhver, som vil afsive sin Jord, er berettiget til at føre et Vandløb, han skal modtage fra et ovenfor liggende Jordsmon, igjennem sin Grund i lukkede Rør, naar det kan skee uden anden Mands Skade, eller denne i alt Fald erstattes, og Rørene gives en saadan Størrelse, at Vandet har fornødent Afløb. Forlanger Nogen af det ovenfor liggende Jordsmons Eiere eller Brugere, at der ved saadan Rørledning skal tages Hensyn til Afsivning af deres Grund, skal der gives Rørene en dertil svarende Størrelse, imod at de tage passende Andeel i Bekostningen. Til den Ende skal den, der vil foretage et saadant Anlæg, derom vidnesfast meddele Underretning til samtlige Eiere og Brugere af de til det paagjældende Vandløb ovenfor hans Grund stødende Jorder og tillige lade Bekjendtgjørelse om Anlæget læse ved Kirkestævne paa tvende efter hinanden følgende Søndage, Alt med 8 Ugers Varsel fra sidste Bekjendtgjørelse at regne, for at give de i Vandløbet Interesserede Leilighed til at varetage deres Tarv. Forsømme de dette, kunne de ikke senere fordre nogen Forandring foretaget i Vandledningen uden paa deres egen Bekostning. 2) Ligeledes er

den, som vil affive sin Jord, berettiget til at føre sine Hoved- 17 Jan.
afledninger igjennem anden Mands Grund i lukkede Rør mod Erstatning af det Tab, som selve Arbeidets Udførelse maatte foranledige, samt af hvad anden Skade hans Anlæg maatte paaføre Grundens Eier eller Bruger. Forlanger Grundens Eier eller Bruger, at der ved Anlæget skal tages Hensyn til at han selv dertil kan støtte egen Affivning, skal Anlæget indrettes derefter imod forholdsmæssig Deeltagelse i Anlægets Bekostning, og har han derefter Ret til senere at afbenytte samme, hvorimod han i modsat Fald dertil er uberettiget uden dens Samtykke, som har anlagt det. 3) Vedligeholdelsen af de igjennem anden Mands Grund førte Rørledninger paahviler overeensstemmende med Anordn. af 29de Juli 1846 §§ 36 og 57, naar ingen contractmæssig eller anden lovlig Bestemmelse derom haves, Grundens Bruger, imod at han saavelsom Grundens Eier, ifald denne ikke i Henhold til foranstaaende § 11 selv har udført det første Anlæg, er berettiget til at paasee, at dette i enhver Henseende udføres forsvarligt, samt imod Erstatning for den Byrde, denne Vedligeholdelse kan antages at medføre. Under Vedligeholdelsen er ikke indbefattet Nedlægning af nye Rør, hvilken den, til hvis Nytte Anlæget skeer, er pligtig til selv at bekoste, med mindre derom er truffet anden Overeenskomst. Ved Erstatningens Fastsættelse har Landvæsenscommissionen at tage Hensyn til, om og hvorvidt Vedligeholdelsesbyrden opveies ved Fordelen af at faae et Stykke Jord affivet uden Bekostning, samt om hvorvidt den Erstatning, der nu gives for et aabent Vandløb, kan bortfalde eller nedsættes, naar den, til hvis udelukkende Fordeel dette er anlagt, benytter det til derigjennem at føre sine Rør, og saaledes tildækker det tidligere aabne Løb. § 13. Forene flere Eiere eller Brugere af Jord sig om at affive efter en fælleds Plan, og Saadant af Amtsraadet eller Kjøbstadens Communalbestyrelse efter Stedets Undersøgelse findes hensigtsmæssigt, kan Indenrigsministeriet, naar Omstændighederne skjønnes at tale derfor, og forsaavidt de fornødne Pengebeløb dertil bevilges ved Finantsloven, ved en i disse Forhold kyndig Mand, efter Forhandling med de i Affivningen Interesserede, lade lægge en

17 Jan. Plan til hele Arbeidets fuldstændige Udførelse. Af denne Plan, der ledsages baade af Kort og udførlig Beregning over Bekostningerne, kunne de, som ønske det, inden Udløbet af et Aar erholde Gjenparter for hver enkelt Lod imod en af Indenrigsministeriet nærmere fastsat billig Betaling; efter Aarets Udløb forhøies Betalingen til det Dobbelte. — Om Vands Afbenyttelse. § 14. Vil een eller flere Grundeiere benytte Vandet i et til deres Jorder grændsende Vandløb til dermed at frugtbargjøre deres Ager eller Eng, men deri see sig hindrede af de i Anordn. af 29de Juli 1846 § 59 nævnte Hensyn, som det ikke har været muligt at hæve ved mindelig Overeenskomst i Henhold til Anordningens § 62 eller ved at benytte Synsmændene (jvfr. § 53), skulle de have Adgang til at see disse fjernede og Forholdet ordnet ved Amtsraadets Mellemkomst. Naar dette under Jagttagelse af den i Anordningens § 64 foreskrevne Fremgangsmaade og navnlig ved Tilkaldelse af Landvæsenscommissionen forgjæves har forsøgt at tilveiebringe Forlig imellem de Stridende, har Landvæsenscommissionen, under fornødent Hensyn til at Fordring paa Vandets Afledning i Almindelighed bør have Fortrin for Fordring paa Afbenyttelse, ved sin Kjendelse at afgjøre, om det tilsigtede Anlæg medfører saa store landoeconomiske Fordele, at det bør nyde Fremme, uanseet den Skade, derved forvoldes. Kjendelsen kan appelleres, og gaaer den endelige Kjendelse ud paa, at Anlæget ikke bør nyde Fremme, har Sagen derved sit Forblivende. I modsat Fald fremmes Sagens Afgjørelse efter følgende Regler: 1) Forsaavidt de imod Anlæget reiste Indsigelser grunde sig paa de i Anordningens § 59 Nr. 2 og 3 nævnte Hensyn, har Landvæsenscommissionen ved sin Kjendelse at afgjøre Forholdet imellem alle Paagjældende om Benyttelsens Omfang og den muelige Skadeserstatning samt at fastsætte, i hvilket Forhold og efter hvilke Regler Vandet kan afbenyttes af alle de Grundeiere, hvis Jorder grændse til Vandløbet, og som ønske deraf at drage Fordeel (jvfr. Anordn. af 29de Juli 1846 § 66). 2) Forsaavidt de imod Anlæget reiste Indsigelser ere begrundede ved en af anden Mand erhvervet særlig Ret til Vandets Afbenyttelse, men det dog af Landvæsenscommissionen skjønnes

at der enten i Almindelighed eller dog til visse Tider af Aaret 17 Jan.
er en større Overflødighed af Vand, end der udkræves til den Berettigedes fulde Retsnydelse, navnlig forsaavidt Vandværkerne angaaer efter de ved samme satte Flodemaal, skal Commissionen ved Anbringelse af de fornødne Mærker for Vandstandens Høide paa hensigtsmæssige Steder, naar Strømmene holdes tilbørlig oprensede, bestemme Grændsen for den Berettigedes Adgang til Vandets Benyttelse, saaledes, at han kan nyde sin Ret uden at berøve Andre Leilighed til i Landbrugets Interesse at benytte det Vand, han ikke selv har Krav paa efter den ham tilkommende særlige Rets Omfang; Alt under Jagttagelse af de i Anordn. af 29de Juli 1846 § 16 om Flodemaal anordnede Regler. 3) Forsaavidt de for Anlæget tilstedeværende Hindringer ikke kunne fjernes uden ved Forandring eller fuldstændig Nedlæggelse af nogen af de i Lov af 16de Marts 1851 betegnede Værker eller Indretninger, forsøges de hævede paa den i Loven nærmere foreskrevne Maade, idet bemeldte Lovs Forskrifter ogsaa skulle være gjældende i det Øiemed at fremme Vands Afbenyttelse, dog saaledes at Ingen kan tvinges til at deeltage i Bekostningen, men de, der vægre sig derved, ere da ogsaa uberettigede til Deeltagelse i den erhvervede Ret til Vands Afbenyttelse. — Almindelige Bestemmelser. § 15. Forlanger Nogen, at et af de større Vandløb, eller at et af de mindre under offentligt Tilsyn satte Vandløb skal forandres, fordybes, oprenses eller udvides paa anden Maade end det almene Tarv kræver, kan det skee, naar han, hvad de større Vandløb angaaer, ved Landvæsenscommissionens Kjendelse, og, hvad de mindre under offentligt Tilsyn satte Vandløb angaaer, ved Synsmændenes Kjendelse beviser, at dette kan udføres uden Nogens Skade, og han derhos selv vil betale de derved foranledigede Omkostninger. Oplyses det imidlertid under Forhandlingerne for Landvæsenscommissionen eller for Synsmændene, at Andre ogsaa have Nytte af en slig Foranstaltning, kunne Omkostningerne fordres fordeelte efter Commissionens eller Synsmændenes Skjøn mellem dem, der have Nytte deraf. Det Fornødne om Vandløbets Forandring, Fordybning m. v. bliver derefter at optage i Regulativet, og med Vedligeholdelsen forholdes

17 Jan. saaledes som der er eller senere maatte blive bestemt. § 16. Med de større Vandløb, der ikke ere overtagne af Amtet, og med de mindre Vandløb, hvad enten de ere satte under offentligt Tilsyn eller ikke, bliver iøvrigt at forholde efter de hidtil gjældende Regler, dog saaledes, at Amtsraadet eller Communalbestyrelsen, naar dertil i Arbeidets Interesse findes Anledning, kan bestemme, at det hele Arbeide skal udføres efter Licitation, eller, naar derved ikke passende Tilbud kan erholdes, ved Accord underhaanden. Naar ei heller saadan er at opnaae, kan Arbeidet fordres udført in natura. Opstaaer Tvivl, om Tilbudene ere antagelige eller ikke, afgjøres dette af Amtet eller Amtsraadet[1]). § 17. Naar et af de større Vandløb vedkommer flere Amter eller et af de under offentligt Tilsyn værende mindre Vandløb flere Sogne, bliver Sagen om det hele Vandløbs Regulering under Eet at søge afgjort ved Forhandlinger og Overeenskomst mellem de forskjellige Communalbestyrelser (jvfr. Anordn. af 29de Juli 1846 § 9).[2]) § 18. I de Tilfælde, hvor Synsmændene enten efter Anordn. af 29de Juli 1846 eller efter nærværende Lov blive at tilkalde for at mægle imellem Parterne, uden at være bemyndigede til at afgjøre Sagen ved deres Kjendelse, skulle de i deres Protocol gjøre Tilførsel om den Afgjørelse, de have foreslaaet for Parterne, for at Udskrift deraf kan forelægges Landvæsenscommissionen, naar denne senere tilkaldes. Landvæsenscommissionen har derhos, ved at bestemme, af hvilken af Parterne Sagens Omkostninger skulle udredes, at tage særligt Hensyn til, om der har været tilstrækkelig Anledning for den Part, der ikke har villet vedtage den af Synsmændene foreslaaede Afgjørelse, til at vægre sig derved. § 19. Omkostninger ved Licitationer i Anledning af denne Lovs Bestemmelser udredes med de nedsatte Gebyrer, som ere bestemte ved Fdn. af 29de Septbr. 1841 § 7 og Plac. af 3die Juni 1842 § 3. § 20. Naar et Vandløb eller et Arbeide ved samme skal underkastes Syn eller Skjøn, skal Bekjendtgjørelse ved Kirkestævne paa 2 efter hinanden følgende Søndage og paa anden i Egnen brugelig

[1]) Jvfr. Skriv. 6 Oct. 1860.
[2]) Jvfr. Skriv. 6 Juli 1861.

Maade, f. Ex. igjennem en almindelig udbredt og paa Egnen udgiven Tidende, mindst 8 Dage forud, ansees for at være lovligt Varsel, dog at det staaer den, der vil klage over Forsømmelse ved Oprensning eller Vedligeholdelse, frit for at indvarsle de Vedkommende overeensstemmende med Anordn. af 29de Juli 1846 § 41. Er et almindeligt Syn tilvarslet, ere de Vedkommende pligtige til at møde eller lade møde, med mindre de ved Pæle eller Steen med paamalede Matriculsnummere have gjort deres Parts Grændser tilstrækkeligt kjendelige for Synet. Enhver, som ikke møder eller lade møde, maa tage Skade for Hjemgjæld, om Ansvar uretteligt skulde blive ham paalagt. Forefindes der ved det afholdte Syn og Skjøn Mangler, blive disse at afhjælpe paa den Forsømmeliges Bekostning, og desuden blive de Vedkommende saavelsom de, der hverken have givet Møde eller tilstrækkeligt betegnet deres Grændseskjel, efter Omstændighederne at ansee med Mulct, som dicteres af Amtmanden efter Forslag fra den Autoritet, som har afholdt Synet. Disse Mulcter, der ikke kunne overstige 10 Rd., tilfalde vedkommende Communes Fattigkasse. § 21. Dersom Nivelleringsforretning eller anden Undersøgelse, hvortil der udfordres særlig Kyndighed, maatte ansees nødvendig til en Sags paalidelige Afgjørelse, kunne saavel de vedkommende Synsmænd som Landvæsenscommissionen forlange en saadan eller selv foranstalte den tilveiebragt. Ligeledes er saavel Communalbestyrelsen som Amtsraadet i de dem underlagte Sager bemyndiget til at foranstalte saadan Undersøgelse tilveiebragt paa den Maade og under den Form, som maatte befindes hensigtsmæssig, og navnlig, om dertil maatte findes Anledning, ved Tilkaldelse af nogle af de i Sagen interesserede og med de locale Forhold bekjendte Mænd. Omkostningerne herved udredes paa samme Maade som Sagens øvrige Omkostninger. § 22. Den Forpligtelse, som paahviler Jordeiere i Almindelighed til at skaffe Afløb for skadeligt Vand fra anden Mands Grund over egen Jord, skal ogsaa gjælde for alle offentlige og private Veie, saaledes, at Veiens Eier eller den Autoritet, under hvilken Veien i det givne Tilfælde hører, skal være pligtig at skaffe det skadelige Vand et saa tilstrækkeligt Afløb gjennem Veien, som Forhol-

17 Jan. dene maatte gjøre nødvendigt, og skal til den Ende ogsaa vedkommende Eier eller Autoritet som Part i Sagen varsles til de Forhandlinger, der i denne Anledning maatte finde Sted for Synsmændene eller Landvæsenscommissionen.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

17 Jan. **Kirke- og Underviisningsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en Forespørgsel fra en Sognefoged om, hvorvidt Sognepræsten og de paa Præstegaardens Jorder boende Parcellister ere pligtige til, ligemed de øvrige Hartkornseiere, at deeltage i Anskaffelse og Transport af Skolebrændsel, over hvilken Forespørgsel Amtmanden havde yttret, at Sognepræsten og Præstegaardens Hartkorn, efterat de specielle Fritagelser i den paagjældende Henseende ere hævede, formeentlig maae deeltage lige med de øvrige Beboere og Hartkornseiere i de communale Afgifter og Byrder til Skolevæsenet, altsaa ogsaa til Skolebrændsels Anskaffelse, naar man vælger at kjøbe dette paa Communens Regning i Stedet for at lade det levere in natura, i hvilket sidste Tilfælde Fritagelse heller ikke længere synes at tilkomme Præsten som Grundeier eller Bruger af Præstegaarden; hvorimod Udgiften til Brændets Anskaffelse ved Licitation eller paa anden Maade maa lignes paa samme Maade, som andre Udgifter til Skolevæsenet, altsaa paa Hartkorn, Formue og Leilighed — svares, at Ministeriet tiltræder den af Amtmanden saaledes yttrede Formening, med den Bemærkning, at den omspurgte Forpligtelse til at deeltage i Udredelsen af Brændsel til Landsbyskolerne alt paahvilede Præsterne forinden Afgivelsen af den ved Canc. Circ. af 3die August 1822 bekjendtgjorte allerhøieste Resol. af 17de Juli s. A. (cfr. Canc. Skriv. af 29de Jan. 1820), og at den følgelig nu maa paahvile dem igjen, efterat de dem ved den nævnte Resolution indrømmede Begunstigelser ere hævede ved Lov af 8de Marts 1856 § 8.

27 Jan. **Indenrigsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd)

Det vil ikke være Hr. (Tit.) ubekjendt, at af de Insecter, der i en meer eller mindre udviklet Tilstand angribe vore Korn- og Græsmarker og ofte tilføie dem betydelig Skade, er,

idetmindste efter de hidtil vundne Erfaringer, Oldenborrelarven 27 Jan.
et af de farligste. Ikke destomindre har man her i Landet ikke i Almindelighed havt sin Opmærksomhed tilstrækkeligt henvendt paa, saavidt muligt, at modvirke disse Insecters altfor store Udbredelse, og Ministeriet har derfor, navnlig da der er Anledning til at vente, at der i indeværende Aar vil vise sig en stor Mængde Oldenborrer, troet at burde lade udgaae en almindelig Opfordring til Landmændene om at benytte sig af de Midler, ved hvilke man i andre Lande med Held har stræbt at ødelægge disse skadelige Insecter. Som de virksomste Midler i saa Henseende nævnes i Reglen: 1) At enhver Agerbruger for sit Vedkommende lader foretage Opsamling deels af Oldenborrelarver efter Ploven, deels af selve Oldenborrerne, navnlig i den første Tid de vise sig, førend de have lagt deres Æg, og derefter sørge for, at de saaledes indsamlede Larver og Oldenborrer dræbes, hvilket sikkrest skeer ved at paahelde dem koghedt Vand, forsaavidt de ikke strax kunne benyttes til Føde for Sviin, Gjæs, Ænder 2c, hvorimod det ikke er hensigtsmæssigt at nedgrave dem i Jorden, da de deels igjen kunde arbeide sig frem af denne, deels finde Leilighed til at lægge deres Æg. Hvor Fiskeparke haves med store Gjedder, skulle Oldenborrer ogsaa kastede i Vandet være en velkommen Føde for disse. 2) Fredning af Krager, Alliker, Ugler, Stær, Ræve, Muldvarpe 2c. Paa nogle Steder anbefales i saa Henseende særdeles at anbringe Stærkasser i Bønderhaverne, hvor der i Almindelighed mangler gamle hule Træer, skikkede til Redebygning for Stæren. 3) Uddrivning af Sviin saavel paa Stubjorden som i Brakmarken. Ved at anmode Hr. (Tit,) om at bringe Foranstaaende til almindelig Kundskab i det Dem anbetroede Amt, skulde Man derhos med Hensyn til et i saa Henseende fra det Kgl. Landhuusholdningsselskab fremkommet Forslag tjenstlig anmode Dem om i N. N. Amtsraad at bringe under Overveielse, hvorvidt det vilde være hensigtsmæssigt at søge at fremme de heromhandlede Øiemed ved Præmier, navnlig saaledes, at der tilstodes de Landboforeninger, som beviste med Held at have anvendt et vist Beløb til Sagens Fremme, Halvdelen af det saaledes anvendte Beløb, dog ikke over 100 Rd.

27 Jan. for hvert Amt. Forinden vedkommende Amtsraad afgiver sin Betænkning, der iøvrigt ønskes snarest muligt hertil indsendt, turde det være rettest, at den eller de i Amtsraadsdistrictet oprettede Landboforeninger gaves Leilighed til at yttre sig angaaende Sagen.

4 Febr. **Kirke- og Underviisningsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en fra en Sognepræst indkommen Besværing over at der var paalignet Præstegaardens Hartkorn Andeel i den Afgift i Byg efter Capitelstaxt til vedkommende Skolelærere, der efter Overeenskomst er traadt i Stedet for de gamle Degneydelser, efter foregaaende Brevvexling med Indenrigsministeriet, meddeler, at det tiltræder den af vedkommende Skoledirection yttrede Formening, at Præstegaardens Hartkorn, forsaavidt dette ikke tidligere har deeltaget i de gamle Degneydelser, heller ikke nu kunde paalignes nogen Deel af det derfor substituerede Qvantum Byg.

17 Febr. **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at en Districtslæge havde andraget, at Godslæge N. N., med Amtets Approbation, paa Districtslægens Vegne og under hans Ansvar havde behandlet nogle epidemiske Sygdomstilfælde, der vare tagne under Behandling for offentlig Regning, saaledes at han ifølge Overeenskomst med Districtslægen skulde have den Betaling, der tilkom Sidstnævnte, men at Amtet ikke havde anseet sig beføiet til at anvise de fulde Diæter, der vilde have tilkommet Districtslægen, dersom denne selv havde besørget Behandlingen, men kun saa store Diæter, som kunde tilkomme fornævnte Godslæge efter dennes egen Boligs Afstand fra det Sted, hvor de Syge vare, — meddeles, at Man ikke skjønner rettere, end at der maatte anvises fulde Diæter i Anledning af disse Reiser, forsaavidt ikke Districtslægen selv paa de samme Dage havde foretaget Reiser, hvorfor han havde faaet Diæter, cfr. Canc. Skriv. af 18de Octbr. 1825 m. fl.

Kundgj. (fra Indenrigsministeriet) for Kongeriget Danmark ang. Stadfæstelse af Statuter for Hypothek-Laaneforeninger af Landeiendomsbesiddere i Nørrejylland*). 23 Febr.

Kundgj. (fra Indenrigsministeriet) ang. Stadfæstelse paa et Tillæg til de under 1ste Decbr. 1851 sanctionerede Statuter for en Creditforening af Landeiendomsbesiddere i Nørrejylland: 5 Marts

Tillæg til de under 1ste December 1851 sanctionerede Statuter for en Creditforening af Landeiendomsbesiddere i Nørrejylland. — § 1. De i Statuternes § 82 ommeldte Befordrings-Omkostninger forhøies til 1 Rd. pr. Miil. § 2. Bekostningen ved at Repræsentanten besigtiger de Eiendomme, hvori Laan søges, afholdes af Fareningens Kasse som Administrations-Omkostning, hvorimod der for enhver Eiendom, han taxerer til eventuel Indlemmelse i Foreningen, erlægges en Godtgjørelse til Foreningens Administrationsfond, hvis Størrelse bliver at fastsætte af Repræsentantskabet og Bestyrelsen.

Bestyrelsen for Creditforeningen af Landeiendomsbesiddere i Nørrejylland, Viborg den 22de Januar 1859.

Bregendahl. M. P. Bruun. T. E. Neergaard.

Foranstaaende Tillæg stadfæstes herved i Henhold til Loven af 20de Juni 1850. Hvilket i Overeensstemmelse med bemeldte Lovs § 5 herved bringes til offentlig Kundskab.

Indenrigsmin. Skriv. (til Amtmændene over Hjørring, Ribe, Viborg, Aalborg, Thisted, Randers, Ringkjøbing, Bornholm, Frederiksborg og Holbek Amter), hvori meddeles: 16 April

Det følger af Forholdets Natur og ligger tildeels ogsaa i den nyere Lovgivnings Bestemmelser, cfr. navnlig Lov om Sandflugtsstrækningernes Behandling m. m. af 29de Decbr. 1857 §§ 2, 7 og 11, at det maa være det Offentlige magtpaaliggende, saa hurtigt Omstændighederne tillade det, at see de Indskrænkninger hævede, der fortiden bestaae med Hensyn

*) Denne Creditforening var tilstaaet de i Loven af 20 Juni 1850 omhandlede Begunstigelser, men disse ere ved Kundgj. af 17 Marts 1862 indtil videre bortfaldne, dog saaledes at de af Foreningen indtil 17 Marts 1862 udstædte Forskrivninger ogsaa fremtidig skulle kunne overdrages og transporteres uden Brug af stemplet Papiir.

16 April til Raadigheden over de Strækninger, paa hvilke der tidligere har været eller endnu findes Sandflugt, saaledes at disse Strækninger enten overeensstemmende med Fdn. af 19de Septbr. 1792 § 2 overlades til Eierens egen Bestyrelse og Omsorg eller ogsaa paa de Steder, hvor de herhenhørende Bestemmelser i den ovennævnte Lov af 29de Decbr. 1857 komme til Anvendelse, definitivt overtages af det Offentlige. Ligesom der i sidstnævnte Henseende allerede er truffet forberedende Foranstaltninger til at de Sandflugtsstrækninger i Hjørring, Thisted, Ringkjøbing og Ribe Amter, der dertil findes skikkede, successivt ville blive indtagne til Beplantning af Træer efter det Offentliges Foranstaltning, saaledes maa Man paa den anden Side ogsaa ønske, at alle Sandflugtsstrækninger — saavel i de nævnte som i de øvrige Amter, i hvilke Sandflugt findes —, der ved Plantning og Fredning ere satte i saadan Stand, at ingen videre Fare af dem lader sig befrygte, snarest mueligt udgaae fra Sandflugtsvæsenets directe Bestyrelse. Ved i Overeensstemmelse hermed at anmode Hr. (Tit.) om for det Dem anbetroede Amts Vedkommende at drage Omsorg for, at deslige Strækninger efterhaanden som de uden Fare kunne udgaae fra Sandflugtsvæsenets Bestyrelse, overleveres til de vedkommende Grundeiere, har Man derhos troet at burde foreskrive, under hvilke Betingelser og paa hvilken Maade saadan Overlevering bør finde Sted. Naar vedkommende Sandflugtscommissair skjønner, at en Sandflugtsstrækning er saaledes dæmpet og tilgroet, at Opbrud i samme ikke længer er at befrygte under almindelige Naturforhold, har han derom at gjøre Indberetning til Amtmanden. Denne forelægger derefter Sagen for Amtsraadet, hvis Betænkning bliver at indsende til Indenrigsministeriet med Henstilling om, hvorvidt den paagjældende Strækning bør overleveres til Grundeierne. Resolverer Ministeriet, at Overleveringen skal finde Sted, har Sandflugtscommissairen med mindst 3 Dages Varsel at lade samtlige Paagjældende indkalde til et Møde paa Aastedet, hvor han da, i Vidners Overværelse og efterat Grændserne for de til Overlevering bestemte Arealer i Forveien tydeligen ere afsatte i Marken, overdrager disse til Eierne. Det bliver derhos ud-

trykkelig at tilkjendegive Eierne, at de fremtidig have paa hensigtsmæssigste Maade for egen Regning at dæmpe den Sandflugt, der muligen maatte opstaae i de overleverede Strækninger, i hvilken Henseende, saavelsom med Hensyn til de paagjældende Arealers Behandling i det Hele, de ere pligtige at holde sig de Forskrifter efterrettelige, som ved selve Overleveringen eller senere, naar ny Sandflugt lader sig befrygte, maatte blive dem meddeelte af Sandflugtsvæsenets Bestyrelse. Det ved Overleveringen Passerede bliver af Sandflugtscommissairen at indføre i en dertil indrettet, af Amtet autoriseret Protocol, som ved Mødets Slutning underskrives af samtlige Tilstedeværende, og af hvilken derefter en Udskrift tilstilles vedkommende Retsbetjent for at tinglæses og noteres i Skjøde- og Panteprotocollen paa de Eiendommes Conti, under hvilke de overleverede Strækninger henhøre. Enhver Sandflugtscommissair har aarlig i sin Indberetning om Sandflugtsvæsenets Tilstand i det ham overdragne District at opgive, hvilke Strækninger der i Aarets Løb ere blevne overleverede til Eierne, med Angivelse af deres Matriculnummer, omtrentlige Areal m. v. samt Størrelsen af det Areal, der endnu henligger under Sandflugtsvæsenets directe Bestyrelse. Med Hensyn til saadanne Strækninger, hvor Opbrud vel endnu lader sig befrygte og som derfor ikke definitivt bør overdrages til vedkommende Eiere, men hvor dog Græsning med tøirede Creaturer, Høslet eller andet lignende Brug i det mindste for en kortere Tid antages uden Fare at kunne tilstedes, skal vedkommende Sandflugtscommissair være berettiget til med Amtets Samtykke at indrømme en saadan midlertidig Afbenyttelse, dog kun for eet Aar ad Gangen, og imod at Eierne skriftlig forpligte sig til, saafremt de overtræde de dem af Sandflugtsvæsenet foreskrevne Vilkaar for Benyttelsen, for hvert Overtrædelsestilfælde at erlægge en passende Mulct til Sandflugtsvæsenets Kasse, foruden at erstatte al derved foraarsaget Skade. Om de saaledes meddeelte Tilladelser har Sandflugtscommissairen ligeledes at afgive fornøden Forklaring i den aarlige Indberetning. Ved at meddele Hr. (Tit.) Foranstaaende til behagelig Efterretning og videre føiende Foranstaltning undlader Man ikke at tilføie,

16 April at de Udgifter, der maatte foranlediges ved de ovenfor paabudne Forholdsregler, navnlig ved Overleveringsforretningerne og disses Tinglæsning, blive at afholde paa samme Maade som de øvrige Sandflugtsvæsenet vedkommende Udgifter.

23 April **Indenrigsmin. Skriv.** (til Kirke- og Underviisningsmin.)

Efterat Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, i Henhold til en over den til N. N. Skolelærer-Embede hørende Jordlod af uvillige, inden Retten udnævnte Mænd under 18de Mai 1857 foretagen Skjønsforretning, havde resolveret, at der, indtil den nuværende Skolelod suppleredes til anordningsmæssig Størrelse, ved Tillæg af de ifølge bemeldte Forretning manglende 2¹/₄ Tdr. Land til Skolens Lærer, skulde for Affavnet af den manglende Jord udredes en aarlig Godtgjørelse af 6³/₄ Tdr. Byg efter Capitelstaxten, fra 1ste Jan. 1857 af at regne, indkom der til Samme et Andragende, hvori nogle af Beboerne i N. N. Sogn paa egne og Skoledistrictets øvrige contribuerende Beboeres Vegne anholdt om, at det saaledes bestemte aarlige Tillæg af 6³/₄ Tdr. Byg maatte bortfalde, idet de til Styrke for dette deres Andragende blandt Andet paaberaabte sig en ældre, under 11te Novbr. 1818 afholdt og den 23de s. M. afhjemlet, Taxationsforretning, hvorved den omspurgte Lod, taxeret efter Græsningens Værdie, er antaget at være af lovlig Størrelse: Ved at oversende dette Andragende og Sagens øvrige Bilag begjærte bemeldte Ministerium sig Indenrigsministeriets Yttringer over Sagen meddeelte, idet Samme derhos bemærkede, at den, uden nogen Indsigelse af Sogneforstanderskabet, afholdte Synsforretning af 18de Mai 1857 formeentlig kun kunde svækkes ved en efter Sogneforstanderskabets Foranstaltning afholdt Overskjønsforretning.

I denne Anledning troede Indenrigsministeriet i nedenstaaende Bemærkninger noget udførligere at burde udvikle sin Anskuelse om, hvorledes der retteligen vil være at forholde, naar der gjøres Paastand paa en Skolelods Udlæggelse eller Forøgelse til anordnet Størrelse. Lovgivningens Hovedbestemmelser i fornævnte Henseende, Fdn. af 23de April 1781 § 19, Plac. af 7de Octbr. 1784 og Plac. af 25de Novbr. 1801, omhandle nærmest det Tilfælde, at Udlæget af en Skolelod skeer samtidigt med den paagjældende Byes Udskiftning, og henvise saaledes Afgjørelsen af de i saadan Anledning forefaldende Spørgsmaal og Værdiebestemmelser til de samme Personer og Autoriteter, hvem Afgjørelsen af selve Udskiftningssagen tilkommer. Ihvorvel det ved en flygtig Gjennemlæsning af Plac. af 7de Octbr. 1784 kunde synes som om de dengang brugelige, af Retten udmeldte Jordboniteringsmænd (cfr. nu Lov af 4de Juli 1850 §§ 1 og 2), havde under den ud-

skiftende Landinspecteurs Veiledning selvstændigen at afgjøre, 23 April
hvor og med hvor stort et Areal Skolelodden skulde udlægges, hvilket Vederlag der for sammes Afgivelse og Indhegning skulde erlægges, samt til og af hvem dette Vederlag skulde udredes, vil det dog ved nærmere Overveielse let indsees, at dette ingenlunde har været Placatens Mening, men at Hensigten kun har været at foreskrive nærmere Regler for Maaden, hvorpaa de Oplysninger om Jordernes Værdie og andre factiske Omstændigheder, som Landvæsenscommissionen maatte være i Besiddelse af, for at danne sig en begrundet Mening om dette Incidentspunct under Udskiftningssagen, skulde tilveiebringes. Placaten gaaer overhovedet kun ud paa at henlede Opmærksomheden paa de forskjellige Puncter, der ved disse Sager blive at tage under Overveielse, og paa at bestemme, hvad forøvrigt laae i Sagens Natur, at Jordernes Vurdering og Bedømmelsen af, hvor stort et Qvantum der udfordres til at afgive den fornødne Græsning, burde foretages af de samme Mænd og paa samme Maade som den øvrige i Anledning af Udskiftningen fornødne Jordbonitering. At disse Mænds Virksomhed alene skulde indskrænke sig til en Vurdering, sees ogsaa deraf, at der som Øiemed for en Indankning af deres Forretning kun nævnes Ønsket om en „ny Ansætning“. Det var saaledes i Tilfælde af Udskiftning Landvæsenscommissionen, der havde ved Udskiftningsplanen, cfr. Fdn. af 23de April 1781 §§ 6 og 8, at bestemme, hvor Skolelodden skulde udlægges, og eventualiter, hvorledes det i denne Anledning fornødne Vederlag skulde udredes, medens den selvfølgelig med Hensyn til Loddens og Vederlagets Størrelse maatte være bunden til de i Vurderingsmændenes Forretning i saa Henseende indeholdte Momenter. Spørgsmaalet om, hvorledes der skal forholdes, naar den i en allerede udskiftet Bye værende Skolelod ikke kan ansees tilstrækkelig til Skolelærerens Fornødenheder, omhandles først i § 2 af den ovenciterede Plac. af 25de Novbr. 1801. Efterat det her er bestemt, at Skolelæreren i saa Fald, saavidt skee kan, i Overeensstemmelse med Fdn. af 8de Juni 1787 § 1 Litr. c skal tillægges fornøden Jord til 2 Køers og 6 Faars Græsning, træffes yderligere Bestemmelser

23 April for det Tilfælde, at der i Byen ikke skulde være en Gaard med saamegen Jord, at den til Skolelæreren fornødne Jord paa et for Skolen beqvemt Sted kunde „efter Landvæsenscommissionens“ Eragtning derfra undværes, og i Placatens § 3 hedder det: „Alle Klager og Besværinger i de fra denne Placat hidrørende Sager skal i Overeensstemmelse med den 32te § af Fdn. af 23de April 1781, henhøre under Rentekammerets endelige Afgjørelse.“ Det forudsættes saaledes ogsaa her, at enhver Sag om Skolejords Udlæg, der ikke i Mindelighed afgjøres, skal behandles af Landvæsenscommissionen, og det samme Resultat kommer man til ved at følge den i § 2 gjorte Henviisning til Fdn. af 8de Juni 1787 § 1 Litr. c, idet alle fra denne Forordning hidrørende Sager efter Plac. af 6te Jan. 1802 skulle paakjendes af Landvæsenscommissionen. Medens det, efter hvad her er anført og efter den i Anordn. af 29de Juli 1814 § 55 d givne Henviisning til de ældre Regler, turde være utvivlsomt at Spørgsmaalet om, hvorvidt en Skolelærer kan fordre Skolelodden forøget, og om hvorledes dette i bekræftende Fald skal skee, ligefrem henhører under Landvæsenscommissionens Afgjørelse, og at Skoledistrictet saaledes ikke ad reen administrativ Vei kan tvinges til at forøge Skolelodden eller at udrede noget Vederlag i denne Anledning, er det ikke saa klart, hvorledes den til Afgjørelsen af et saadant Spørgsmaal fornødne Vurdering af de paagjældende Jorder og Bedømmelsen af, hvor stort et Areal af dem der udfordres for at afgive den befalede Græsning, efter den nugjældende Lovgivning skal foregaae. Forsaavidt Spørgsmaalet om Jords Udlæg til Skolelærere kunde tænkes at forekomme i Forbindelse med en endnu ikke tilendebragt Udskiftning, maatte Forretningen vistnok foretages af de i Anledning af Udskiftningen i Overeensstemmelse med Lov af 4de Juli 1850 §§ 1 og 2 tilkaldte Jordboniteringsmænd og under den udskiftende Landinspecteurs Veiledning, cfr. Plac. af 7de Octbr. 1784 og Fdn. af 23de April 1781 § 7 I det i Plac. af 25de Novbr. 1801 § 2 omhandlede Tilfælde, der nuomstunder vil være saa godt som det eneste forekommende, har Lovgiveren vistnok tænkt sig Forretningen foretagen paa den i Plac. af

7de Octbr. 1784 bestemte, dengang for al Jordbonitering gjældende Maade, nemlig ved tvende af Retten udnævnte uvillige Mænd under en Landinspecteurs Veiledning. Nu da der ved den ofinævnte Lov af 4de Juli 1850 er foreskrevet en anden Fremgangsmaade ved Jordboniteringer, og med særdeles Hensyn til det ved denne Lov tilsigtede Diemed, at deslige Boniteringer stedse kunne blive foretagne af Mænd, der ere øvede i saadanne Forretninger, vil det vistnok være det Correcteste, at Forretningen foregaaer paa den i fornævnte Lov foreskrevne Maade, uagtet Jords Udlæg til Skolelærere ikke udtrykkeligt er nævnt blandt de Forretninger, paa hvilke Loven ifølge dens § 1 skal være anvendelig. Hvad forøvrigt den specielt foreliggende Sag angik, da maatte Indenrigsministeriet ansee det for tvivlsomt, om ikke Spørgsmaalet angaaende den omhandlede Skolelods Størrelse allerede har fundet sin endelige Afgjørelse i Aaret 1818. Den dengang i Overeensstemmelse med Reglerne i Plac. af 7de Octbr. 1784 afholdte Burderingsforretning sees nemlig at være reqvireret af Amtmanden (Landvæsenscommissionens Formand) og at være tiltraadt af den daværende Skolelærer. Det synes saaledes rimeligt, at Spørgsmaalet om Skoleloddens Størrelse ogsaa dengang har været bragt paa Bane, og at det maa have fundet sin Afgjørelse enten ved Landvæsenscommissionens Kjendelse eller ved en af alle Vedkommende sanctioneret mindelig Overeenskomst. Skulde dette imidlertid ved nærmere Undersøgelse vise sig ikke at være Tilfældet, burde Sagen vistnok, saafremt mindelig Overeenskomst paa anden Maade ikke kunde opnaaes, bringes ind for Landvæsenscommissionen og derefter ved dennes, eller i fornødent Fald ved Overlandvæsenscommissionens, Kjendelse endeligen afgjøres. Hvad derimod den sidste under 18de Mai 1857 afholdte Forretning angik, om hvis Gyldighed Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet sluttelig havde udtalt sig, da var den hverken foretagen af de sædvanlige Jordboniteringsmænd eller under en Landinspecteurs Veiledning, og vilde saaledes neppe af Landvæsenscommissionen kunne tages tilfølge.

23 April

21 Juni **Kirke- og Underviisningsmin. Skriv.** (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af at et Sogneforstanderskab, ved at begjære en paadragen Restance af Rannest til vedkommende Skolelærer approberet til Inddrivelse ved Udpantning, havde forespurgt, hvorledes der i saa Tilfælde bliver at forholde med Vurderingen af den resterende Rannest, — efter foregaaende Correspondance med Indenrigsministeriet, svarer, at saafremt Rannesten er beregnet til en lige Kornværdie for samtlige Gaarde, vil den enkelte Gaards Bidrag rettest være at udfinde ved at dividere bemeldte Kornværdie med Gaardenes Antal, men at i modsat Fald Analogien af Plac. af 31te Aug. 1827 angaaende Udpantning for Tiendevederlag bliver at følge, saa at altsaa den enkelte Gaards Bidtag vurderes efter Torvepriserne af Sognefogden og de af ham ved Udpantningen medtagne Mænd.

24 Juni **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

Justitsministeriet har bragt i Erfaring, at der er opstaaet Tvivl, om den i dets Circ. af 25de Octbr. 1852 givne Regel, at der tilkommer Actor og Defensor Befordringsgodtgjørelse for Møder i Justitssager uden Hensyn til om de paa samme Dag have givet Møde i den ordinaire Ret, ogsaa er anvendelig i det Tilfælde, at sidstnævnte Møde har fundet Sted i en beneficeret Sag og de i Medfør af Fdn. af 24de Juli 1789 § 2 have nydt Befordringsgodtgjørelse derfor. I denne Anledning skulde jeg til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjørelse for de under N. N. Amt sorterende Retsbetjente tjenstligst melde, at ligesom det følger af Forholdets Natur, at Procuratorer ikke kunne fordre den samme i Embedsmedfør foretagne Reise godtgjort to Gange, fordi de ved denne Leilighed udføre tvende dem af det Offentlige overdragne Hverv, saaledes har det heller ikke været Meningen, at Ministeriets ovennævnte Circulaire, forsaavidt Befordringsgodtgjørelse angaaer, skulde være anvendeligt i det Tilfælde, at Mødet ved den ordinaire Ret skeer i en beneficeret Sag.

Indenrigsmin. Skriv. (til Kjøbenhavns Amtsraad), hvorved bisaldes, at Amtsraadet, paa de i Lov af 17de Jan. d. A. § 1, 2, 1ste Membr., 3 og 4 foreskrevne Vilkaar, for Amtets Regning overtager Arbeidet ved Vedligeholdelsen af efternævnte større Vandløb*): 1) Damhuusaaen, fra Damhuset til Stranden. 2) Store Veileaa, fra Roeskilde Kro til Stranden. 3) Lille Veileaa, fra nederste Thorslunde Mølle til Stranden. 4) Hoveaa, fra Skjellet mellem Thorsholmene og de tilgrændsende Jorder af Roeskilde Amt til det Punct nedenfor Hove Mølle, hvor den træder heelt ind paa Roeskilde Amt. 5) Værebroaa, fra Skjellet mellem Vexø og Gandløse Sogn til Skjellet mellem Kjøbenhavns og Roeskilde Amter. 6) Joenstrupaa, fra Jonstrup Mølle til det Punct, hvor den træder heelt ind paa Frederiksborg Amt. 25 Juni

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Skoledirection), hvori i Anledning af et Andragende fra endeel Sognebeboere om at maatte præstere de dem paahvilende Ydelser af Brændsel til vedkommende Skole med Bøgebrænde i Stedet for med Tørv, Ministeriet, efter foregaaende Brevvexling om Sagen med Indenrigsministeriet, tiltræder den af Skoledirectionen yttrede Formening, at det maa staae enhver Yder frit for, uafhængig af Districtets øvrige Beboere, at bestemme, om han vil levere Brænde eller Tørv til Skolen, naar ikkun det i Canc. Skriv. af 6te Novbr. 1838 opstillede Forhold imellem disse to Sorter Brændsel iagttages; dog at de, som ønske en saadan Forandring, have at iagttage betimeligen, forinden Repartitionen skeer, at melde dette til Sogneforstanderskabet, som da har at erhverve Skoledirectionens Bestemmelse for, hvilket Qvantum Bøgebrænde i Forbindelse med andet Brændselsmateriale der skal ansees at æqvivalere 6 Favne Bøgebrænde, hvorefter da, naar saadan Afgjørelse er skeet, Repartitionen af Brænde vil kunne foretages paa dem af Yderne, der have forlangt at levere dette. 27 Juni

*) Under s. D. har Indenrigsministeriet bifaldet en lignende Indstilling fra Frederiksborg Amtsraad angaaende Overtagelse af Arbeidet ved Reguleringen og Vedligeholdelsen af alle de større Vandløb i Amtet.

28 Juni **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en Forespørgsel, om Amtmand og Amtsraadsmedlemmer kunne fungere som Formand for og Medlemmer af Overlandvæsenscommissionen, naar den til Samme indankede Sag angaaer en af Amtsraadet reqvireret Forretning — svares, at hvorvel det strider mod de i sædvanlig Rettergang gjældende Regler, at Amtmanden, der er Formand i Amtsraadet, deeltager i Afgjørelsen af Tvistigheder, der vedrøre Amtscommunens Interesser, har han dog efter den hidtil gjældende Forretningsgang stedse fungeret som Formand i Landvæsenscommissionen ogsaa i deslige Sager. Da nu derhos Loven af 30te Decbr. 1858 ikke alene Intet indeholder, som kunde tyde paa, at det skulde have været tilsigtet, i denne Henseende at bevirke nogen Forandring for Overlandvæsenscommissionens Vedkommende, men endog snarere synes at forudsætte, at Amtmanden ogsaa i Sager af den omhandlede Beskaffenhed kan fungere som Formand for Commissionen, idet Lovens § 18 ganske i Almindelighed nævner Amtmanden som qvalificeret til at beklæde denne Post, uagtet det ikke kan være overseet, at en stor Deel af de Sager, der maatte blive Gjenstand for Overlandvæsenscommissionens Behandling, ville angaae Forretninger, der ere blevne reqvirerede af Amtsraadet, samt da det maa erkjendes, at Amtmandens Stilling i Amtsraadet er væsentlig forskjellig fra de valgte Medlemmers, kan Ministeriet ikke antage, at denne hans Stilling kan være tilhinder for at han fungerer i Overlandvæsenscommissionen, hvorimod en saadan Hindring efter Ministeriets Opfattelse af Forholdet er tilstede for de Landvæsenscommissairer, der tillige ere Amtsraadsmedlemmer, saa at de i deslige Sager ikke ville kunne udmeldes som Medlemmer af Landvæsens- eller Overlandvæsenscommissionen.

5 Juli **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en Indstilling fra Amtmanden paa Amtsraadets Vegne om, at de fortiden i Amtet fungerende Landvæsenscommissairer paany maatte blive beskikkede til Landvæsenscommissairer i Amtet for et Tidsrum af 6 Aar fra indeværende

Aars Begyndelse at regne, tilkjendegiver, at, da Bestemmelsen i Loven af 30te Decbr. 1858 § 1 om Landvæsenscommissairers Beskikkelse efter dens udtrykkelige Ordlydende kun har Hensyn til de Landvæsenscommissairer, der for Fremtiden blive beskikkede, ville de nuværende Landvæsenscommissairer, der alle ere beskikkede forinden ovennævnte Lov traadte i Kraft, selvfølgelig vedblive i deres Stillinger indtil de af Ministeriet entlediges eller ved Døden afgaae, og at der saaledes ikke vil kunne blive Spørgsmaal om at beskikke dem paany eller at indskrænke deres Functionstid til de nærmeste 6 Aar. 5 Juli

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af et Andragende, hvori Besidderen af Stamhuset N. N. har begjært Ministeriets Resolution for, hvorvidt nogle Skovlodder, som ved Afhændelse af de til Stamhuset hørende Fæstesteder ere forbeholdte for at indtages til Fredskov og med Hensyn hertil særskilt skyldsatte, skulle overtage en forholdsmæssig Deel af den bemeldte Fæstesteder paahvilende Tiendebyrde, — tilkjendegiver, at Man maa holde for, at de ommeldte Lodder bør bære en til deres Hartkorn svarende Deel af den Tiendebyrde, der tidligere efter Kjendelse eller Forening har paahvilet de Eiendomme, som de ere fraskilte, saameget mere som den i samme tidligere stedfundne Græsning ikke kan antages at have været uden Indflydelse paa Bestemmelsen af det for de paagjældende Eiendomme i sin Tid fastsatte Tiendevederlag, jvfr. Fdn. af 24de Juni 1840 § 16, Indenrigsmin. Circ. af 2den Jan. 1855 og Canc.-Skriv. af 17de Febr. 1846, men at Spørgsmaalet forøvrigt henhører under Domstolenes Afgjørelse. 12 Juli

Bkdtgj. (fra Indenrigsministeriet) ang. de Regler, der i Henhold til Loven om Tørvemosers Udskiftning af 30te Decbr. 1858 ville være at iagttage ved Mosernes Opmaaling og Taxation, ved Beregningen af Vederlaget for Græsningsretten og Tørveskjæret, samt ved Fordelingen af det Moserne paahvilende Hartkorn og Gammelskat: 19 Juli

19 Juli I Henhold til den Indenrigsministeriet ved Lov om Tørvemosers Udskiftning af 30te Decbr. 1858 § 7 meddeelte Bemyndigelse foreskrives herved følgende nærmere Regler, der ville være at iagttage ved Mosernes Opmaaling og Taxation, ved Beregningen af Vederlaget for Græsningsretten og Tørveskjæret, i de Tilfælde, hvor Lodseierne ikke i Henhold til Lovens § 8 maatte have indgaaet Foreninger om en anden og mindre bekostelig Fremgangsmaade — hvilke Foreninger i Almindelighed maae ansees hensigtsmæssige og derfor ved given Leilighed blive at tilraade af Landinspecteurer og Landmaalere —, samt ved Fordelingen af det Moserne paahvilende Hartkorn og Gammelskat. I) Ifølge Lovens § 4 bliver ved Opmaalingen og Taxationen at tage særskilt Hensyn, paa den ene Side til Græsningen, paa den anden Side til Tørvemassen. Landinspecteuren har først at undersøge Mosens Dybde og derved at anmærke paa Overfladen Grændserne mellem Stykkerne efter deres forskjellige Dybde; efterat dette er skeet, foretages Opmaalingen, og under denne antegnes disse Grændser paa Kortet, efter nøiagtig Udmaaling, med en egen dertil valgt Farve, hvormed tillige Tørvemassens Dybde paa ethvert Stykke anføres, eller, saafremt der i Stykket findes flere Tørvelag af forskjellig Beskaffenhed, da hvert Lags Dybde for sig, dog saaledes, at det Jordlag, som maatte findes ovenpaa Tørvemassen, men som ikke er tjenligt til Tilberedning af Tørv, ikke medregnes som Tørvejord. Er Overfladen ujevn i nogen betydelig Grad, f. Ex. naar der i ældre Tid har været foretaget en uregelmæssig Skjæring i Mosen, som har efterladt gamle, ikke udjevnede Tørvebænke, maa det ved et Skjøn udfindes, hvor Overfladen, fra hvilken Tørvelagets Dybde regnes, vilde komme til at ligge, naar de tilbagestaaende Tørvebænke og Grave vare udjævnede. I saadanne Tilfælde vil det være nødvendigt, ikke at gjøre de Inddelinger, der have Hensyn til Tørvemassens Dybde, for store, da det ommeldte Skjøn ellers vilde blive altfor usikkert. Dybden vil i Almindelighed kunne udfindes ved at nedtrykke et dertil indrettet Jernspyd af fornøden Længde i Tørvemassen; men hvor denne Fremgangsmaade paa Grund af de stedlige Forhold, f. Ex. naar der i Mosen findes

en stor Mængde Træstammer, ikke vilde lede til noget sikkert Resultat, maa man tillige søge at komme til Kundskab om Dybden ved Boringer, hvilket ligeledes bliver nødvendigt, naar Tørvemassen dannes af flere Lag af forskjellig Værdie. I sidstnævnte Tilfælde maae derhos Prøver af alle Tørvelagene optages, for at Taxationsmændene kunne sættes istand til at bedømme den Pengeværdie, hvortil ethvert Lag bør ansættes. Med Hensyn til Græsningen bliver Mosen at inddele i Taxationsstykker, som paa sædvanlig Maade antegnes paa Kortet. 19 Juli

II. Naar Mosen paa foranførte Maade er bleven inddeelt i Taxationsstykker deels efter Græsningens Beskaffenhed deels efter Tørvemassens Dybde, have Jordboniteringsmændene under Veiledning af Landinspecteuren eller den til Forretningen bemyndigede Landmaaler at ansætte Græsningen og Tørvemassen i de forskjellige Taxationsstykker til Pengeværdie samt at fastsætte Forholdet mellem Græsningens Pengeværdie og Taxterne efter den for Jordbonitering sædvanlige Maade mod 24 som bedste Jord. Græsningens Pengeværdie i de forskjellige Taxationsstykker udtrykkes ved Værdien af een Tønde Land Græsningsjord af den i de paagjældende Taxationsstykker foreliggende Beskaffenhed, og det enkelte Stykkes Vurderingssum udfindes altsaa ved at multiplicere Pengeværdien af Græsningen i samme med det Tal, som angiver Stykkets Areal i Tønder Land. Tørvemassens Pengeværdie udtrykkes ved Værdien af een Cubikfavn Tørvejord af den foreliggende Beskaffenhed. Naar Tørvemassen i en Mose maa antages overalt at være af samme Beskaffenhed, have Taxationsmændene kun at ansætte Værdien af een Cubikfavn af denne Masse, og hvert enkelt Taxationsstykkes Vurderingssum udfindes da ved at multiplicere denne Værdie med det Tal, som angiver Stykkets Indhold i Cubikfavne. Hvor der derimod i en Mose findes Tørvelag af forskjellig Beskaffenhed, have Boniteringsmændene at bestemme den Pengeværdie, hvortil een Cubikfavn af ethvert Tørvelag især bør ansættes, og Vurderingssummen for et Taxationsstykke, i hvilket der findes forskjellige Tørvelag, udfindes da ved at multiplicere den paa nedenanførte Maade beregnede Gjennemsnitsværdie af een Cubikfavn Tørvemose i Stykket med det

19 Juli Tal, som angiver Stykkets Indhold i Cubikfavne. Gjennemsnitsværdien af een Cubikfavn Tørvemasse i et saadant Stykke beregnes ved at multiplicere Værdierne af een Cubikfavn af de forskjellige Lag hver for sig med det Tal, som angiver Lagets Tykkelse i Alen, og derefter at dividere Summen af disse Producter med det Tal, som angiver Dybden af den samlede Tørvemasse i Stykket, ligeledes i Alen. Findes der saaledes i et Stykke 3 Lag, af hvilket det øverste er 2 Alen dybt og ansættes til en Værdie af 80 Sk. pr. Cubikfavn, det mellemste er 3 Alen tykt og ansættes til en Værdie af 1 Rd. pr. Cubikfavn, og endelig det nederste er 1 Alen tykt og ansættes til en Værdie af 1 Rd. 16 Sk. pr. Cubikfavn, faaer man:

det øverste Lag	80 Sk.	× 2	=	1 Rd.	64 Sk.
— mellemste —	1 Rd.	× 3	=	3 —	„ —
— nederste —	1 Rd. 16 Sk.	× 1	=	1 —	16 —
		6	∫	5 Rd.	80 Sk.

altsaa Gjennemsnitsværdien pr. Cubikfavn = $93^1/_3$ Sk.

Ved Ansættelsen af de ommeldte Pengeværdier er det en Selvfølge, at alle de Omstændigheder, som kunne bidrage til Græsningens eller Tørvejordens større eller mindre Værdie paa det paagjældende Sted, bør tages i Betragtning, f. Ex. om Egnen har Overflod eller Mangel paa Græsning eller Tørvejord, om Tørv er en let afsættelig Handelsvare, om Tilberedelsen og Afledningen af Vandet medfører stor eller ringe Bekostning, om Transporten til Afsætningsstedet er meer eller mindre besværlig m. v. For at tilveiebringe Taxationen over Græsningen efter den for Jordboniteringer sædvanlige Maade mod 24 som bedste Jord, vil det være tilstrækkeligt, at Jordboniteringsmændene angive, til hvilken Taxt efter Taxationsfoden 24 det Taxationsstykke bør ansættes, hvis Græsning har den høieste Pengeværdie, thi da de Stykker, hvor Græsningen har en mindre Pengeværdie, i samme Forhold bør sættes til lavere Taxter efter Taxationsfoden 24, maa Forholdet mellem Pengeværdien og Taxten efter Taxationsfoden 24 blive det samme for alle Taxationsstykker. Dividerer man altsaa den høieste Pengeværdie for Græsningen med den det paagjældende Stykke

19 Juli

tilkommende Taxt efter Taxationsfoden 24, faaer man det Tal, med hvilket man skal dividere de andre Taxationsstykkers Pengeværdier for at udfinde deres Taxter efter oftnævnte Taxationsfod. Ansættes saaledes det bedste Stykke Græsningsjord til en Pengeværdie af 55 Rd. pr. Tønde Land og til Taxt 5 mod 24 som bedste Jord, bliver 11 det Tal, med hvilket de andre Stykkers Pengeværdier skulle divideres for at udfinde deres Taxter. Hvor denne Fremgangsmaade vilde medføre uhensigtsmæssige Brøker, f. Ex. i ovennævnte Tilfælde Taxten $1^9/_{11}$ for det Stykke, hvis Pengeværdie var 20 Rd. pr. Td. Land, $3^3/_{11}$ naar Pengeværdien var 36 Rd. pr. Td. Land, afrundes Brøkerne saaledes, at for Taxter under 1 bruges ingen andre Brøker end $^1/_{48}$, $^1/_{36}$, $^1/_{24}$, $^1/_{18}$, $^1/_{12}$, $^1/_8$, $^1/_4$, $^1/_2$ og $^3/_4$, og at altsaa den ved Reductionen fremkomne Brøk forandres til den af de nævnte Brøker, som er den nærmest, ligesom det paagjældende Taxtstykke, naar Taxten vilde blive mindre end $^1/_{96}$, ansættes til 0; forsaavidt Taxten falder mellem 1 og 4, tilføies efter Omstændighederne kun Brøkerne $^1/_4$, $^1/_2$ og $^3/_4$; forsaavidt Taxten falder mellem 4 og 7, tilføies kun Brøken $^1/_2$, og forsaavidt den overstiger 7, benyttes alene hele Tal. III. Naar Ingen af de til Tørveskjæret Berettigede have Andeel i Græsningen, maa der ifølge Lovens § 6 ikke tildeles Tørv for Græsning eller omvendt uden alle Vedkommendes Samtykke, og Udskiftningen af disse to Gjenstande bliver derfor i saa Fald at betragte hver især som en Forretning for sig selv. Er det Græsningen, der skal udskiftes, bliver Forretningen at udføre efter de almindelige i Fdn. af 23de April 1781 bestemte Regler. Er det derimod Tørveskjæret, der skal udskiftes, bliver der at tillægge enhver af de til Tørveskjær Berettigede et saadant Areal, at Vurderingssummen for den i Samme værende Tørvemasse, udregnet paa den under II anførte Maade, udgjør et ligesaa stort Beløb, som det, hvortil hans Andeel i Mosen før Udskiftningen taxeres, efter Omstændighederne enten som en Qvotadeel af hele Tørvemassens Vurderingssum eller som Vurderingssummen for Massen i visse bestemte Skifter. Hvor endelig Græsningen skal udskiftes i Forbindelse med Tørveskjæret saaledes, at de,

19 Juli om fornødent, kunne mageløgges mod hinanden, er det naturligviis Hovedreglen, at der tillægges Enhver et saadant Areal, at Vurderingssummerne for Græsningen og Tørvemassen i samme tilsammensagte udgjøre et ligesaa stort Beløb som det, hvortil hans Anpart i Mosens Afbenyttelse før Udskiftningen taxeres, idet man her, ligesom hvor Tørveskjæret alene skulde udskiftes, maa tage Hensyn til, om hans Anpart bliver at beregne for en Qvotadeel af hele Mosen eller for visse bestemte Dele af samme, eller endelig maaskee paa den ene Maade for Græsningens Vedkommende og paa den anden Maade for Tørveskjærets Vedkommende; men der maa dog tillige stræbes hen til, at Mageløg af Tørvejord og Græsning ikke finder Sted i høiere Grad end nødvendigt. IV. I alle Tilfælde, hvor en Fælledsmose i Matriculen er ansat for et samlet Hartkornsbeløb, bliver dette at fordele paa de ved Udskiftningen hver Lodseier især tillagte Lodder i Forhold til Græsningens boniterede Størrelse, beregnet efter de Boniteringstaxter, der ere udfundne paa den ovenfor under II anførte Maade. Hvor derimod en Mose ikke er ansat til Hartkorn under Eet i Matriculen, hvilket navnlig kan være Tilfældet, naar enhver Lodseier har sine bestemte Skifter i Mosen, paa hvilke Græsningen udelukkende tilhører ham, og hvor da de Stifter, i hvilke Græsningen tilkommer enhver Lodseier især, ere anførte som Dele af eller Lodder til den Eiendom, han besidder i Byen eller Eierlauget, og i Forbindelse med denne Eiendoms øvrige Jorder ansatte til Hartkorn, bliver ingen Forandring at foretage i de paagjældende Eiendommes Hartkorn, med mindre een eller flere hidtil alene til Tørveskjær Berettigede ved Udskiftningen erholde særskilte Lodder med Ret saavel til Græsning som til Tørveskjær i samme; thi i saa Fald bliver der at paaligne disse Lodder Hartkorn efter de sædvanlige Regler. Hvad Gammelskatten angaaer, da hviler der i Reglen ingen særskilt Gammelskat paa Fælledsmoserne, og naar en saadan en enkelt Gang findes anført med et som oftest mindre betydeligt Gammelskatsbeløb, da hidrører dette saagodtsom altid fra, at den Anpart, der har tilhørt en eller anden Eiendom, som tidligere har havt Deel i Mosen, er bleven afhændet som en

Parcel fra denne Eiendom og i denne Anledning har faaet paalignet en Deel af Hovedeiendommens Gammelskat eller gamle Hartkorn, som senere er forandret til Gammelskat. I Tilfælde af denne Art bliver Gammelskatten selvfølgelig udeelt at overføre paa det Areal, der udlægges i Vederlag for den paa saadan Maade fremkomne Parcel. I de ganske undtagelsesviis forekommende Tilfælde, hvor en Fælledsmose er behæftet med Gammelskat, som paahviler den hele Mose, bliver denne ligesom Hartkornet at fordele paa de enhver Lodseier tillagte Lodder i Forhold til Græsningens boniterede Størrelse. Paahviler derimod ingen særskilt Gammelskat Mosen, maa det iagttages, at Oplysning bliver meddeelt specielt for de enhver Lodseier især tillagte Lodder, under hvilken Eiendoms Gammelskat de henhøre. 19 Juli

Kongl. Resol., hvorved bifaldes, at det de Forststuderende ved Kgl. Resol. af 17de Novbr. 1838 paalagte eetaarige Ophold, imellem den theoretiske og practiske Prøve ved Forstexamen, paa et af de større kongelige Skovdistricter, udvides til at gjælde om hvilkensomhelst af de kongelige Skovdistricter i det danske Monarchie, ikkun med Undtagelse af Tidsvilde, Bornholm og Viborg Skovdistricter og de jydske Planteurdistricter, samt til de under Sorø Academie hørende Skovdistricter, hvorhos Vi ville have Vort Finantsministerium bemyndiget til ogsaa at lade Udvidelsen udstrække sig til Op- Opholdet paa private Skovdistricter, naar det oplyses, at de nødvendige Betingelser for Elevernes forsvarlige Uddannelse er tilstede. 3 Novbr.

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af en fra et Sogneforstanderskab inkommen Forespørgsel, om det kunde paalægges Eieren af Hovedparcellen af en Gaard, fra hvilken der var afhændet flere mindre Parceller, at yde det hele Degnekorn, som efter ældre Vedtægt hvilede paa Gaarden, imod Regres til de mindre Parceller, eller hvorledes der i modsat Tilfælde burde forholdes, hvorom vedkommende Skoledirection havde yttret den Forme- 15 Novbr.

15 Novbr. ning, at naar Eieren af Hovedparcellen ikke vilde udrede den omspurgte fulde Afgift, men kun den paa hans Hartkorn faldende Andeel af samme, maatte den tilbagestaaende Deel af Afgiften reparteres paa og indkræves hos de mindre Parcellister, saafremt Qvotadelen for de enkelte af disse ikke vilde blive en i det Mindre udelelig Afgivt, hvorimod i dette Tilfælde Hovedparcellisten, imod Regres til Besidderne af de mindre Parceller, maatte være ansvarlig for Udredelsen af den hele Afgift, — svares, at Ministeriet tiltræder den af Skoledirectionen yttrede Formening.

8 Decbr. **Lov** om nogle Forandringer i de gjældende Bestemmelser for Antallet og Lønningen af de ved Statsskovene i Kongeriget og i Hertugdømmet Slesvig ansatte Embedsmænd og Betjente.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c G. B.: Rigsraadet har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Det slesvigske Forst- og Jægermesterembede inddrages. § 2. Antallet af Overførstere ved Statsskovene i Kongeriget Danmark og Hertugdømmet Slesvig maa ikke overstige 4. Gagen for en Overførster er 2400 Rd. Desuden tillægges der ham Embedsbolig med Jord eller en Godtgjørelse herfor af 500 Rd. aarlig. Han bestrider selv alle de med hans Embedsførelse og Embedsreiser, derunder indbefattet Befordring, forbundne Udgifter, imod en aarlig Godtgjørelse, der bestemmes af Regjeringen, og hvortil i det Hele kan anvendes 2000 Rd. aarlig. § 3. Antallet af Skovridere ved Statsskovene i Kongeriget Danmark og Hertugdømmet Slesvig maa ikke overstige 32. Begyndelsesgagen for en Skovrider er 800 Rd., og for hver 5 Aars Tjeneste i denne Stilling gives der ham et Alderstillæg af 100 Rd., indtil han har opnaaet en Gage af 1300 Rd.*) De ved Lov af 25de Febr. 1851 Skovriderne i Kongeriget tilstaaede Emolumenter af Embedsbolig med Jord, Brændselsgodtgjørelse, Procenter af Skovauctioner og Skydepenge, skulle herefter ogsaa komme Skovriderne i Hertugdømmet

*) Jvfr. Kgl. Resol. 23 Jan. 1862

8 Decbr.

Slesvig tilgode under samme Vilkaar, som gjælde for Skovriderne i Kongeriget. Derimod bortfalde de Enkelte af dem hidtil tillagte Deputater. § 4. Til Gage for Planteurer og faste Assistenter, eller Skovridere af en ringere Classe, ved Statsskovene kan anvendes en samlet Sum af indtil 4200 Rd. aarlig. § 5. Antallet af Assistenter hos Overførsterne og de ældre Skovridere i Kongeriget Danmark og Hertugdømmet Slesvig maa ikke overstige 8. Gagen for hver sættes til 500 Rd. aarlig. § 6. Antallet af Skovfogder ved Statsskovene i Kongeriget Danmark og Hertugdømmet Slesvig maa ikke overstige 80. Begyndelsesgagen for en Skovfoged er 300 Rd.; efter 10 Aars Tjeneste som Skovfoged erholder han et Tillæg af 50 Rd., og efter 20 Aars Tjeneste endnu et Tillæg af 50 Rd. De Skovfogderne i Kongeriget ved Lov af 25de Febr. 1851 tillagte Emolumenter af Tjenestebolig med Jord samt Brændselsdeputat skulle herefter ogsaa komme Skovfogderne i Hertugdømmet Slesvig tilgode under samme Vilkaar, som gjælde for Skovfogderne i Kongeriget, dog saaledes, at et passende Qvantum Tørv kan sættes i Stedet for Brændedeputatet. Opsynsmanden ved Esrom Canal lønnes som Skovfoged paa ældst Gage. § 7. Antallet af Opsynsmænd ved Statsskovene i Kongeriget Danmark og Hertugdømmet Slesvig maa ikke overstige 40, saalænge Skovfogdernes Antal er 80, men kan forøges med 1 eller 2 for hver Skovfogedpost, som nedlægges. Disse Opsynsmænd tillægges en aarlig fast Løn af 120 Rd., foruden de for Skovløbere i Kongeriget ved Lov af 25de Febr. 1851 § 10 fastsatte Emolumenter under samme Vilkaar, som gjælde for disse Skovløbere. § 8. Kongelig Udnævnelse og Pensionsberettigelse kan tildeles indtil 50 af de i §§ 6 og 7 nævnte Betjente, forsaavidt de have tilbagelagt en Tjenestetid af 10 Aar i nogen af de i de nysnævnte Paragrapher ommeldte Bestillinger. § 9. De Skovfogderne eller Opsynsmændene i Kongeriget Danmark og Hertugdømmet Slesvig underordnede, ikke fast ansatte, mindre Tilsynsmænd, Skovløbere og Hegnsmænd eller Ledevogtere antages fremdeles under samme Vilkaar som hidtil. Deres Antal er ubestemt, men til deres Lønning maa i det Hele ikke anvendes over

8 Decbr. 6000 Rd. aarlig. § 10. Samtlige de Embeds- og Tjenesteboliger, som ere indrømmede de i §§ 2—8 nævnte Embedsmænd og Betjente, blive, forsaavidt de ikke allerede ere overdragne dem til Vedligeholdelse for egen Regning, at sætte i god og forsvarlig Stand førend de overleveres dem. Forsaavidt Udgifterne herved ikke kunne afholdes af de til Forstbygningsvæsenet bevilgede Summer, kunne de udredes af de Kjøbesummer, som ifølge denne Lovs § 12 ville indkomme contant. § 11. Bestemmelserne i denne Lov blive at gjennemføre inden 31te Marts 1862, og forblive samtlige Embedsmænd og Betjente i deres hidtidige Vilkaar indtil deres Stilling ordnes efter denne Lov. § 12. De efter nærværende Lovs Gjennemførelse overflødige Embedsboliger med tilhørende Jordlodder er Regjeringen bemyndiget til at bortsælge eller til at anvende i Overeensstemmelse med denne Lovs Forskrifter.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

8 Decbr. **Lov** ang. Mageskifte samt Erhvervelse og Bortsalg af adskillige Skovpartier og andre mindre Grundstykker, Domaineskovene vedkommende.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. B.: Rigsraadet har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Finantsministeriet bemyndiges til a. at erhverve som Domaine-Skoveiendomme: 1) den til Farum og Kirkeværløse Sognekald paa Kjøbenhavns Amt hørende saakaldte Farum Præsteskov af c. 38 Tdr. Lands Størrelse, der ligger Syd for Farum Sø og grændser op til den vestlige Side af den Kongelige Fredskov Ryet, imod at der for bestandig tilkres det nævnte Sognekald en aarlig Udviisning fra Statsskovene af 20 Favne opskovet kløvet Bøgebrænde, uden Erstatning af Opskovningspengene; 2) de til Ørholm Papiirmølle paa Kjøbenhavns Amt hørende Skovgrunde, der ligge Nord for Mølleaaen, nemlig den saakaldte Ørholm Skov, beliggende op til den vestlige Side af den Kongelige Fredskov Ravneholmene, og den saakaldte Ørholm Fælled, beliggende op til den sydøstlige Side af den Kongelige Fredskov Gjelteskov, tilsammen af Areal c. 27½ Tdr. Land, for en Kjøbesum af 200 Rd. pr. Td. Land;

dog kun forsaavidt det bestaaende Fællesskab med Hensyn til 8 Decbr.
disse Eiendomme ikke paa passende Vilkaar kan blive afløst enten ved mindelig Overeenskomst med Grundeieren om at overdrage ham endeel af Træerne, imod at han afstaaer en Deel af Grunden, eller ved lovformelig Udskiftning; 3) den til Aldershvile paa Kjøbenhavns Amt hørende Fredskov, Matr. Nr. 63 af Bagsværd By, Gladsaxe Sogn, af Areal c. 68 Tdr. Land, der grændser op til den østlige Side af den Kongelige Fredskov Store Hareskovs saakaldte Østrehegn lige hen til Lyngby Sø, uden nogen Kjøbesum for Grunden, men kun med Forpligtelse for Statskassen til, foruden at afholde alle Udgifterne ved Overdragelsen saavelsom ved Frahegningen af Skoven fra Gaardens Marker, at godtgjøre Eieren af Aldershvile Værdien af de i Skoven endnu henstaaende gamle Bøgetræer, der er anslaaet til 1500 Rd., samt at tilstede ham og efterfølgende Eiere af Aldershvile Ret til i Løbet af 20 Aar at afbenytte Tørvemassen af den midt i Skoven beliggende Tørvemose; 4) det i den østlige Side af Tokkekjøbs Indhegning paa 2det Hirschholms Skovdistrict beliggende saakaldte Krudthuus, med tilliggende Jordlod af 10 Tdr. Lands Størrelse, for at anvende samme til Skovfogedbolig, imod som Vederlag herfor at overlade Krudthusets Eier det hidtilværende Skovfogedsted i Kirkelte Bye med tilliggende 2 smaa Jordlodder, ligeledes af 10 Tdr. Lands Størrelse; b. at bortsælge til privat Eiendom, ved indtrædende gunstige Conjuncturer: 5) det saakaldte Ellekildehuus med tilliggende Jordlod af c. 25 Tdr. Lands Størrelse og med Hartkorn 1 Td. 1 Skp. „ Fdkr. $1^{3}/_{4}$ Alb., beliggende ved den østlige Side af Hornbeks Plantage paa 1ste Kronborg District, efterat der fra Jorden er udskilt en Skovløberlod af c. 5 Tdr. Lands Størrelse; 6) den til det nuværende Kirkelte Skovfogedsted paa 2det Hirschholms Skovdistrict hørende Overdrevslod, stor c. 18 Tdr. Land. Til Indkjøbet af de ovenfor under a nævnte Eiendomme bevilges 0,7836 af 7,000 Rd. med 5,485 Rd.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

14 Decbr. **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

Da det ved Plac. af 27de Novbr. 1839 § 2 befalede Eftersyn hvert femte Aar af de i Landets almindelige Brandforsikkring assurerede Møller m. m., hvilket er blevet indskjærpet ved Ministeriets Circ. af 25de April 1855, ikke hidtil har svaret til Hensigten dermed, men derimod medført meget betydelige Udgifter, anmodes Hr. (Tit.) om behageligst at ville meddele vedkommende Branddirecteurer til Efterretning og fornøden Jagttagelse, at det i Aaret 1860 forestaaende Eftersyn bliver at stille i Bero indtil der om samme herfra modtages nærmere Ordre.

16 Decbr. **Kirke- og Underviisningsmin. Skriv.** (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af et fra en Gaardfæster indkommet Andragende om, at det maatte blive vedkommende Godseier paalagt at anvise ham Tørveskjær til Skolen i den nærmeste Mose, hvorover han kunde disponere, — svares, efter forudgaaet Brevvexling om Sagen med Indenrigsministeriet, at man, da det ifølge Anordn. af 29de Juli 1814 § 55 b jvfr. Canc. Skriv. af 20de Juli 1819 Nr. 2 og 3 og Canc. Skriv. af 2den Febr. 1843, er Godseieren, hvem det paahviler at udrede Skoletørven, medens Fæsterens Forpligtelse kun gaaer ud paa at skjære, skrue og hjemføre Tørven, maatte ansee Andragerens Begjæring om at anvises fornøden Skjæreplads for beføiet, medmindre Godseieren, som han havde søgt at gjøre gjældende, skulde ved Alderstids Hævd have vundet Fritagelse for Tørvens Udredelse, hvilket Spørgsmaal henhørte under Domstolenes Afgjørelse.

1860.

10 Jan. **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori Ministeriet — i Anledning af at en Amtmand, med Hensyn til at Lov af 17de Jan. 1859 § 2, ved at foreskrive, at Overtagelsen af større Vandløb for Amtets Regning i Almindelighed kun bør finde Sted under den Betingelse, at de ved de nævnte Arbeider foranledigede Bekostninger godtgjøres Amtsrepartitionsfonden ved Bidrag af dem, der ønske disse Foranstaltninger,

eller til hvis Nytte de væsentlig udføres, derhos har tilføiet: „Alt overeensstemmende med Anordn. af 29de Juli 1846 § 17," havde paa Amtsraadets Vegne forespurgt, hvorvidt Lovens Bestemmelser i §§ 1—5 incl., uanseet de citerede Udtryk, kunne komme til Anvendelse paa ethvert Hovedvandløb, med Hensyn til hvilket Regulativ fortiden er oprettet i Medfør af Anordn. af 29de Juli 1846, selv om bemeldte Anordnings § 17 ikke directe er lagt til Grund for Regulativet, idet han oplyste, at det reiste Spørgsmaals Besvarelse vilde udøve en betydelig Indflydelse paa, hvorvidt Amtsraadet vilde finde sig foranlediget til at gjøre Brug af den Samme ved fornævnte Lovs § 1 meddeelte Bemyndigelse, — svarer, at der med Hensyn til saadanne større Vandløb, for hvilke Regulativer allerede ere vedtagne overeensstemmende med Anordn. af 29de Juli 1846, og ved hvilke ingen Omregulering agtes foretagen, Intet kan være til Hinder for, at Amtsraadet, med Ministeriets Samtykke, for Amtets Regning overtager Arbeidet ved den fremtidige Vedligeholdelse, paa Vilkaar at de derved foranledigede Bekostninger godtgjøres Amtsrepartitionsfonden ved Bidrag af de paagjældende Jordbrugere i samme Forhold, i hvilket de efter Regulativet vare forpligtede til at deeltage i Vedligeholdelsen, jvfr. Anordn. af 29de Juli 1846 § 12. I Forbindelse hermed bemærkede Ministeriet, at denne Regel dog ikkun vil kunne komme til Anvendelse, naar vedkommende Jordbrugeres Andeel i Vedligeholdelsespligten er ansat til en vis Qvotadeel af det hele Arbeide, men derimod ikke, naar der ved Regulativet er tillagt hver Enkelt en vis Strækning til Vedligeholdelse, i hvilket Tilfælde det, saavel efter Forholdets Natur som efter Analogien af Bestemmelserne i Lovens § 3 1ste Passus jvfr. § 4, vil blive nødvendigt, at Landvæsenscommissionen tilkaldes for i bestemte Tal at fastsætte det Forhold, hvori de ved Vedligeholdelsen foranledigede Bekostninger aarlig skulle fordeles paa samtlige Lodtagere. 10 Jan.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori Ministeriet — da det af den fra Amtmanden indsendte Indberetning om Sandflugtens Tilstand i bemeldte Amt i Finantsaaret 12 Jan.

12 Jan. $18^{59}/_{60}$ erfaredes, at en overveiende Deel af de i Amtet værende tidligere Sandflugtsstrækninger egne sig til at overleveres til de paagjældende Grundeiere, — anmodede overeensstemmende med dets Circ. af 16de April f. A. Amtmanden om at drage for, at Foranstaltning snarest muligt træffes til saadan Overlevering af alle de Strækninger, der antages uden Fare at kunne udgaae fra Sandflugtsvæsenets Bestyrelse, ligesom Ministeriet ogsaa med Hensyn til de Strækninger, der endnu ikke definitivt kunne overdrages til vedkommende Eiere. medens det dog antages, at der kan indrømmes disse en midlertidig Afbenyttelse af samme, maatte ansee det for antageligt, at det ved den Tilladelse, der i saa Henseende i Medfør af fornævnte Circulaire aarligen af Amtet kan meddeles, bliver de vedkommende Eiere paalagt at yde Sandflugtsvæsenet en passende Refusion for de ved Arbeidet paa og Tilsynet med de paagjældende Strækninger foranledigede Udgifter.

2 Febr. **Indenrigsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

Ministeriet har bragt i Erfaring, at der i flere Landcommuner ved Opkrævningen af de communale Afgifter følges den Fremgangsmaade, at Afgifterne til de enkelte Udgiftsbrancher (Fattigvæsenet, Skolevæsenet, Jordemodervæsenet osv.) hver for sig gjøres til Gjenstand for en særlig Opkrævning. Da denne Fremgangsmaade imidlertid i flere Retninger maa ansees for uhensigtsmæssig og navnlig paafører vedkommende Skatteydere endeel unøden Uleilighed og Tidsspilde, skulde man tjenstligst anmode Hr. (Tit.) om for det Dem anbetroede Amts Vedkommende at virke hen til, at Afgifterne til de enkelte Landcommuner, uanseet at de skulle udredes til forskjellige Udgiftsbrancher, forsaavidt de bestaae i Pengebidrag, saavidt muligt opkræves under Eet, i hvilken Henseende man navnlig skal henlede Opmærksomheden paa, at dette Øiemed hensigtsmæssigst synes at kunne naaes derved, at Ligningen sammenarbeides til et Hele, som i forskjellige Rubriker udviser Størrelsen af hver enkelt Yders Bidrag til Fattigvæsenet (deels efter Hartkorn, deels efter Formue og Leilighed), til Skolevæsenet (ligeledes), samt til andre communale Øiemed (efter

Hartkorn, Formue og Leilighed, eller hvilke andre Skattefundamenter, der i saa Henseende maatte være foreskrevne), samt endelig i en særlig Rubrik for hver Yder udviser det Pengebeløb, som han i det Hele har at udrede for det paagjældende Aar. 2 Febr.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — da en Amtmand ved at indsende et Andragende fra nogle Gaardeiere i N. N. Sogn om at den dem ved Rentekammerets Resolution af 29de Juni 1847 for et Tidsrum af 3 Aar ad Gangen overdragne Græsningsret i de til deres Gaarde hørende Klitstrækninger fremdeles maatte indrømmes dem, havde, næst at vedlægge de af ham i Henhold til Indenrigsmin. Circ. af 16de April f. A. fra Sandflugtscommissair N. N. og vedkommende Tilsynsmænd i denne Anledning indhentede Erklæringer, indberettet, at Amtsraadet, for hvilket Sagen var bleven forelagt, havde vedtaget at tiltræde den af Sandflugtscommissairen gjorte Indstilling, der gik ud paa deels at anbefale det Ansøgtes Bevilgelse saaledes at fornævnte Klitstrækninger udlægges Andragerne til fremtidig Benyttelse mod at de forpligte sig til selv at holde dem dæmpede, og deels at foreslaae, at Andragerne samtidigt tilpligtes at overtage de til disse Klitstrækninger hørende Mark- og Havbjerge samt de saakaldte N. N. Klitstrækninger, hvortil Eierne ogsaa have erklæret sig villige, imod at de fritages for fremtidig, i Overeensstemmelse med Lov af 26de Marts 1852, af deres Gaarde at yde Hjælp til de fredede Klitters Dæmpning i Sognet, i hvilken Henseende de havde anført, at Dæmpningsarbeidet i de Klitstrækninger, der saaledes vilde blive overleverede dem, vilde overstige det af dem i Henhold til nysnævnte Lov hidtil præsterede Klitarbeide, — efter Correspondance med Kammerherre Riegels, der for Træplantningens Vedkommende Intet mod det Ansøgte havde fundet at erindre, svarer, at det bifaldt, at de i Andragendet ommeldte Klitstrækninger for Fremtiden udgaae af Sandflugtvæsenets Bestyrelse og, under Iagttagelse af den i det ovennævnte Circ. af 16de April f. A. i saa Henseende foreskrevne Fremgangsmaade, overleveres til de 4 Febr.

4 Febr. paagjældende Grundeiere. Hvad derimod angik de øvrige til samtidig Overleverelse foreslaaede Klitstrækninger, da vilde der, efter hvad Sandflugtscommissairen havde erklæret, selv under almindelige Naturforhold kunne befrygtes Opbrud i samme, og de vilde saaledes i Henhold til nysnævnte Circulaire ikke fortiden kunne definitivt overdrages de vedkommende Eiere, ligesom disse i ethvert Fald ikke, selv om saadan Overlevering kunde finde Sted, paa Grund heraf vilde kunne fritages for i Lighed med de øvrige Beboere i Klitsognene at deeltage i den disse i Henhold til Lov af 26de Marts 1852 § 2 forlods paahvilende 1/4 af Klitarbeidet.

7 Febr. **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand) hvori — da en Amtmand — efterat Justitsministeriet i Anledning af en fra en Branddirecteur indkommen Forespørgsel med Hensyn til det Bygningsforhold, som var opstaaet ved at Eieren af en Gaard, efterat have opført et nyt Stuehuus, deels havde overdraget Benyttelsen af det ældre Stuehuus i tre Parter til forskjellige Personer, deels havde føiet en Tilbygning til det ældre Stuehuus, hvilken han havde solgt til Trediemand, havde svaret, at dette Bygningsforhold maatte ansees som stridende mod Plac. af 8de Decbr. 1809 undtagen forsaavidt angik et Stykke af det ældre Stuehuus, der var forbeholdt den forrige Eiers Enke som Aftægtsbolig, og at det i Henhold dertil ikke kunde tillades, at den nævnte Gaards Bygninger forsikkredes uden som een samlet Eiendom, — havde til Ministeriets Afgjørelse indsendt en ved flere senere indtrufne Tilfælde af lignende Beskaffenhed fremkaldt yderligere Forespørgsel fra bemeldte Branddirecteur angaaende Forstaaelsen af Ministeriets forommeldte Resolution, — Ministeriet bemærker Følgende: Ligesaalidt som det fra Brandpolitiets Side kan forbydes flere Familier at boe i eet og samme Huus, eller flere Personer at være Sameiere af een og samme Bygning, ligesaalidt antages det efter den bestaaende Lovgivning at kunne forbydes Nogen at afhænde enkelte Dele af sit Huus til Andenmand, eller denne at kunne indrette de kjøbte Parceller til særskilt Beboelse eller hvilketsomhelst andet Brug, naar kun derved iagttages den i Brand-

forordningen for Landet af 29de Febr. 1792 udtalte Grund- 7 Febr.
sætning, at de skulle forsvarlig indrettes mod Brandfare. Denne Opfattelse af de vedkommende Lovbestemmelser er ikke alene i Overeensstemmelse med de Principer, som ligge til Grund for en Mængde tidligere Resolutioner, men er ogsaa ligefrem anerkjendt i Canc. Skriv. af 1ste Mai 1830. Ikke heller kan det efter de hidtil fulgte Regler formenes nogen Eier ved allerede existerende Gaarde eller Huse at opføre saadanne Bygninger, som Eierens Tarv maatte udfordre til Udvidelse af hans Beboelsesleilighed, Avlsbygninger, eller det Huusrum, som han behøver til sin Næringsdrift, om endog Stedet maatte ligge i kortere Afstand fra de nærmeste Nabobygninger end der er bestemt ved Plac. af 8de Decbr. 1809*). Noget anderledes stiller sig derimod Forholdet, naar Eieren af en ældre Bygning til denne føier en Tilbygning til særskilt Beboelse, eller, efterat han indenfor befalet Afstand fra samme har opført en ny Bygning til egen Afbenyttelse, overdrager Benyttelsen af den ældre Bygning til en anden Person; thi i begge disse Tilfælde maae baade Tilbygningen og den ældre Bygning betragtes som nye Steder, og altsaa Bestemmelserne i Fdn. af 29de Febr. 1792 § 3 og Plac. af 8de Decbr. 1809 paa dem ligefrem være anvendelige, naar de vedkommende Steder ligge i By, hvorimod saadanne Forandringer ogsaa maae ansees tilladte, naar Stederne ligge paa Marken, da de nævnte Bestemmelser, efter den Fortolkning disse i den senere Tid have modtaget, i saa Fald ikke derpaa kunne bringes i Anvendelse; og er det en Selvfølge, hvor disse Bestemmelser overtrædes, at Vedkommende vil være at tiltale ved Politieretten for sit lovstridige Forhold, forsaavidt dette ikke ved Paalæg af Øvrigheden fjernes inden en vis efter Omstændighederne nærmere afpasset Tid. Hvad det i Ministeriets forommeldte tidligere Resolution omhandlede Tilfælde angik, maatte det fra Brandpolitiets Side saaledes fremdeles findes, at det deri omhandlede Bygningsforhold ligefrem er stridende imod de ovennævnte Lovbestemmelser, og maatte Ministeriet

*) Jvfr. nu Lov 2 Marts 1861 § 5, cfr. § 6, 17, 19.

7 Febr. derfor med Amtet være enigt i, at det bør søges fjernet ved et Paalæg til de Vedkommende om at nedbryde de paagjældende Huusparter og bortflytte dem i befalet Afstand (dog med Undtagelse af det Stykke af det ældre Stuehuus, der er forbeholdt den forrige Eiers Enke som Aftægtsbolig), forsaavidt der ikke i Mindelighed maatte tilveiebringes Overeenskomst om Ophævelsen af de indgaaede Transactioner. I Anledning af et af Branddirecteuren specielt omhandlet senere indtruffet Tilfælde, i hvilket en tidligere Fæstegaard var bleven kjøbt i Forening af tvende Personer, hvoraf den Ene senere havde overdraget sin Andeel til en Tredie, fandt Ministeriet efter de fremsatte Bemærkninger ikke, at der kunde haves Noget at erindre imod denne Deling; hvorimod man, uagtet det vel efter de ovennævnte Regler om Tilbygning ikke kunde have været forbudt at opføre et nyt Stuehuus ved Gaarden, saalænge denne udgjorde een Eiendom, ikke kunde erkjende, at dette, efterat den er bleven deelt imellem forskjellige Eiere, kan være en enkelt af Participanterne tilladt, da derved i Virkeligheden opstaaer et heelt nyt Sted, paa hvilket de sædvanlige Regler om Opførelsen af nye Steder ligefrem maae komme til Anvendelse. Med Hensyn endelig til Spørgsmaalet om hvorledes de forskjellige Dele, hvori en tidligere samlet Eiendom er bleven deelt, skulle indtegnes under Brandforsikkringen, bemærkede Ministeriet sluttelig, at da den Værdie, hvorfor vedkommende Bygning i sin Tid er bleven indlemmet under Forsikkringen, ikke kan antages at forringes, fordi den samme Bygning deles imellem flere Eiere, findes der fra Brandforsikkringens Side heller Intet tilhinder for, at Bygningen vedbliver at staae forsikkret paa samme Maade som hidtil, uanseet den stedfundne Deling, saalænge vedkommende Eiere ikke selv ønske dette Forhold forandret og de som Sameiere i Forening ville vedblive at tilsvare Brandcontingentet af den samlede Eiendom, men at det i andet Fald er en Selvfølge, at en Omtaxation bør finde Sted til Udfindelse af de forskjellige Eiendommes Værdie, hver for sig betragtede, i hvilket Tilfælde hver enkelt Eiendom bliver efter de sædvanlige Regler særskilt at indtegne under Forsikkringen.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af et med Amtets Erklæring indkommet Andragende, hvori N. N. anholdt om, at den ham paahvilende Forpligtelse til at indhegne tvende paa hans Eiendom værende Skovstykker maa ansees fyldestgjort derved, at han omkring samme anbringer et Hegn af Jerntraad i Stedet for en Jordvold, — svares, at Ministeriet efter Omstændighederne tillader, at Indhegningen af de paagjældende Skovstykker foretages paa den omhandlede Maade, dog saaledes, at Hegnet kommer til at bestaae af mindst 3 Rader forsvarlig Jerntraad og at den øverste Rad i Overeensstemmelse med Fdn. af 29de Octbr. 1794 § 1 d anbringes i en Høide af 4 Fod over Jordsmonnet. 3 Marts

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af et Andragende, hvori Formanden for et Sogneforstanderskab forespurgte om, hvorvidt den Sognefogderne ved Fdn. af 13de Decbr. 1793 § 70 tillagte Indtægt kan antages at være bortfalden ved Loven om Sognefogdernes Lønning af 4de Marts 1857 — svares, efter forudgaaet Brevvexling med Indenrigsministeriet, at Loven af 4de Marts 1857 ikke har ophævet Bestemmelsen i Fdn. af 13de Decbr. 1793 § 70, forsaavidt denne § for Udførelsen af de sammesteds nærmere betegnede Forretninger har tillagt Sognefogden en Indtægt af 1 Sk. af hver Rd., som Veiarbeidet i hans District beregnes til, men at denne Indtægt, efter hvad der tidligere er udtalt i det Kgl. Rentekammers Skrivelse til Holbek Amt af 11te Juni 1836, ikke vil kunne tilkomme Sognefogderne, naar deres Forretninger i Henseende til Veiarbeidet indskrænke sig til et personligt Tilsyn. 14 Marts

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af et Andragende fra en Gaardmandsenke om Opreisningsbevilling til fornyet Paaanke for Landvæsenscommissionen af en af vedkommende Vandsynsmænd afsagt Kjendelse angaaende Retningen af et mindre Vandløb, hvilken Sag allerede een Gang havde været indanket for Landvæsenscommissionen men var bleven afviist som forsilde paaanket, — svares, 17 Marts

17 Marts at Ministeriet ikke har Bemyndigelse til at meddele saadanne Opreisningsbevillinger.

22 Marts **Indenrigsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

Det vil være i Hr. (Tit.) Erindring, hvorledes Ministeriet alt ved Circ. af 27de Jan. f. A. har søgt at henlede Landmændenes Opmærksomhed paa, hvor vigtigt det er, for at udrydde de for Korn- og Græsmarker i høi Grad skadelige Oldenborrelarver, at frede om de forskjellige Fugle og andre Dyr, som fortriinsviis leve af disse Larver. Saalænge den Anskuelse imidlertid endnu er gjældende, at det ikke blot er tilladeligt, men endog nyttigt at udrydde mangfoldige af de Dyr, som efter den nyere Tids Erfaringer i høi Grad gavne Landbruget ikke alene ved at ødelægge Oldenborrelarver, men ogsaa ved at efterstræbe andre skadelige Insecter, Muus m. fl. Dyr, kan man neppe gjøre sig Haab om, at de ville blive tilbørligen fredede. Ministeriet har derfor troet at burde paany om muligt mere indtrængende henlede Landmændenes Opmærksomhed paa, i hvor høi Grad de vilde gavne Ager- og Skovbruget ved at frede mange Dyr, som nu uden Skaansel forfølges; og man har fundet en yderligere Opfordring hertil i at den i sidste Sommer afholdte Landmandsforsamling i Haderslev gjennem sin Formand har anmodet Ministeriet om ved alle muelige Midler at søge at modvirke Oldenborrers og andre skadelige Insecters Udbredelse. Iblandt de Pattedyr, som det navnlig er af Vigtighed at frede, maa man fremhæve Flagermusen, Pindsvinet, Spidsmusen, Væselen, Ilderen og Muldvarpen; disse Dyr leve fornemmelig af Insecter og Orme samt Muus og Rotter og ere i høi Grad graadige, da de fleste Bestanddele af de Dyr, de efterstræbe, intet Næringsstof afgive for dem. Flagermusen fortærer saaledes et Dusin Oldenborrer umiddelbart efter hverandre, Spidsmusen fortærer hver Dag dobbelt saamange Insecter, som den selv veier, ja Muldvarpen fortærer endogsaa hver Dag 3 eller 4 Gange saamange Oldenborrelarver og Regnorme, som den selv er tung. Enhver af dem har sin Eiendommelighed, som gjør den særlig skikket til at forfølge visse Dyr; Flagermusen ernærer sig saaledes kun

af Insecter, som om Dagen sidde godt skjulte og følgelig som 22 Marts
oftest undgaae de insectædende Fugle; Pindsvinet er giftfast og æder uden Fare de giftigste Insecter; Væselen er ved sin Smidighed og sit slanke Legeme istand til at forfølge Muus og Rotter i de snevreste og meest skjulte Smuthuller, den jager efter dem i det tætteste Buskads, under Tjørnehække og om Vinteren under Sneen; Ilderen er ved sine Kløer særligt skikket til at eftergrave alle Gnavere i deres underjordiske Boliger; Muldvarpen endelig forfølger Oldenborrelarver langt dybere ned i Jorden end noget andet Dyr. Den sidstes store Graadighed er ovenfor omtalt, og det er for længe siden anerkjendt af alle kyndige Mænd, at den Skade, som den anretter ved at opkaste Tuer, er for Intet at regne mod den store Nytte, som den gjør ved at ødelægge en talløs Mængde Oldenborrelarver, Muus og Rotter. Endelig maa Ræven endnu nævnes, som vel undertiden anretter ikke ubetydelig Skade paa Hønsegaarde, men dog udentvivl gjør større Nytte ved at udrydde Muus og navnlig er uundværlig i Skovegne. Det er udentvivl en temmelig udbredt Vildfarelse, at alle Rovfugle ere skadelige; det er i alt Fald sikkert, at de mange Steder uden Skaansel efterstræbes; man skal derfor særligt henlede Opmærksomheden paa de Rovfugle, som ubetinget maae ansees for nyttige og som det især maa anbefales at frede, nemlig Muusvaagen, Taarnfalken og Uglen. Muusvaagen fortærer aarlig allermindst 6000 Muus; Taarnfalken lever ligeledes udelukkende af Muus og opsøger dem paa Steder, hvor Muusvaagen i Reglen ikke kommer; Uglen endelig lever udelukkende af Muus og Rotter, og er netop ved sin fine Hørelse, sin Evne til at see om Natten og sin bløde Fjerbeklædning, som gjør dens Flugt næsten lydløs, bedre end nogen anden Fugl skikket til at forfølge disse, naar de om Natten gaae ud efter Føden. De fleste andre Fugle, der ikke kunne henregnes til det egentlige Jagtvildt, bør man ligeledes frede (man kan neppe undtage andre end Heiren, Skarven, Skaden og Kragen, med Undtagelse af Kornkragen). Det er vigtigt ogsaa her at lægge Mærke til at Fuglene efter deres forskjellige Evner dele Kampen med Insecterne mellem sig og at de fleste Insecter have en

22 Marts heel Række af Fjender, der deels efterstræbe dem som Larver eller Pupper, deels som fuldkomne Insecter, deels allerede fortære Æggene. Kornkragen, der ligesom Alliken for største Delen lever af Oldenborrelarver, forstaaer at bore dem op fra en meget betydelig Dybde, og er i Forening med Muldvarpen Oldenborrenes værste Fjende; Gjøgen fortærer navnlig saadanne Larver, som andre Fugle ikke æde, nemlig stærkt behaarede Larver; nogle opsøge Insecter paa Jorden, andre i Krat og Rør, atter andre, som Meiserne, opsøge dem paa Træernes yderste Grene eller i Revnerne paa den gamle Bark. Man kan gjøre sig et Begreb om, hvor stor en Skade man anretter ved blot at ødelægge en enkelt Meiserede, naar man betænker, at Meiserne i Almindelighed lægge 12 til 15 Æg om Aaret og hver enkelt Meise fortærer i det mindste 200,000 Insecter om Aaret. Selv de Dyr, som tildeels eller i det Hele ere Kornædere, som Spurve, Lærker og vilde Duer, ere i det Hele mere nyttige end skadelige, deels fordi de tillige leve af Insecter, deels fordi de fortære en Masse Ukrudtsfrø. Indholdet af Foranstaaende skulde man tjenstlig anmode Hr. (Tit.) om at bringe til almindelig Kundskab i det Dem anbetroede Amt, idet man derhos forventer, at De vil søge paa bedste Maade at skaffe de her udviklede Anskuelser Indgang hos Amtets Jordbrugere.

31 Marts **Kongl. Resol.**, hvorved allernaadigst bifaldes, at den i § 1 i Loven af 8de Decbr. 1859, om nogle Forandringer i de gjældende Bestemmelser for Antallet og Lønningen af de ved Statsskovene i Kongeriget og Hertugdømmet Slesvig ansatte Embedsmænd og Betjente, indeholdte Bestemmelse, at det slesvigske Forst- og Jægermesterembede inddrages, træder i Virksomhed med den 1ste Juli næstkommende, og at til samme Tidspunct, i Overeensstemmelle med Lovens § 2, Antallet af Overførsterne ved Statsskovene i Kongeriget og Hertugdømmet Slesvig indskrænkes til 4, saaledes at den 1ste Overførsterinspection eller den nordsjællandske kommer til at omfatte: de 6 Kronborgske, Tidsvilde, Frederiksværks og Odsherreds Skovdistricter, den 2den eller sydsjællandske Inspection: de 2 Frede-

riksborgske, de 2 Hirschholmske, de 2 Kjøbenhavnske, Petersgaards, Falsters og Bornholms Skovdistricter, den 3die eller nørrejydske Inspection: de 6 jydske Skovdistricter, og den 4de eller sønderjydske Inspection: alle 13 slesvigske Skovdistricter. 31 Marts

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — da en Sognepræst havde forespurgt, om en af den overordnede Tiendecommission under 14de Mai f. A. afsagt Kjendelse, der forandrede Amtstiendecommissionens Kjendelse af 6te Decbr. 1855 betræffende Vederlaget for Præstetienden af Gaarden N. N. saaledes, at det bestemte Vederlag nedsattes, alene bliver at tage tilfølge for Fremtiden, eller om der kan tillægges Samme tilbagevirkende Kraft, saaledes at Tiendeyderen, der i Mellemtiden mellem Amtstiendecommissionens og den overordnede Tiendecommissions Kjendelse har erlagt Tiendevederlaget med det i førstnævnte Kjendelse fastsatte Beløb, nu har Fordring paa Erstatning for hvad han saaledes har præsteret formeget — svares, næst at henvise til Canc. Skriv. af 11te Septbr. og 18de Decbr. 1813, at da, ifølge de almindelige Regler om Betydningen af en iværksat Appel, den af Amtstiendecommissionen i 1855 afsagte Kjendelses Virkning maatte ansees suspenderet ved sammes Indankning for den overordnede Tiendecommission, vilde den paagjældende Tiendeyder været berettiget til, indtil Spørgsmaalet om Tiendevederlaget var blevet endelig afgjort ved sidstnævnte Commissions Kjendelse, at svare Tienden paa samme Maade, som før 1855, altlaa in natura. Hvorvidt der imidlertid i Henhold hertil kunde tilkomme Yderen nogen Erstatning for i Mellemtiden mellem de tvende Kjendelsers Afsigelse at have svaret Tienden med det af Amtstiendecommissionen fastsatte Vederlag, var et Spørgsmaal, som i Mangel af mindelig Forening maatte henvises til Afgjørelse af Domstolene. 3 April

Lov om Afhændelse af nogle Kirkers og offentlige Stiftelsers, Seminariefondets og det beneficerede Bondergods*). 24 April

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

*) Jvfr. Lov 19 Febr. 1861 (om Fæstelovg.) § 2.

24 April § 1. Det Roeskilde Duebrødre-Kloster, Odense Graabrødre Hospital, Nykjøbing Hospital paa Falster, Gosmer Hospital, Hospitalerne i Aalborg, Aarhuus, Randers og Horsens, Hanstedgaard Hospital, Støvringgaard og Estvadgaard Kloster, Lundegaards og den Hørningske Stiftelse, det Davidsenske Legat*), Seminariefondet, samt de Kirker, som ikke ere i privat Eie, tilhørende Bondergods, saavelsom det beneficerede Bondergods skal afhændes til Arvefæste med Ret til at sælge, udstykke og pantsætte, paa de i det Følgende bestemte Vilkaar, saafremt Afhændelse ved Overeenskomst ikke har fundet Sted inden denne Lov bringes til endelig Udførelse. Forsaavidt vedkommende Minister maatte finde, at vigtige Grunde tale derfor, skal han være bemyndiget til at undtage enkelte Dele af det nævnte Gods fra denne Lovs Omraade. § 2. De Afgifter, være sig i Penge eller Naturalydelser, der hvile paa en Eiendom, hvis Bruger er berettiget, overeensstemmende med § 1, til at fordre sig samme overdragen til Arvefæste, blive af den i § 8 nævnte Commission at forandre til en Afgift i Byg, som, forsaavidt den ikke overstiger 4 Tdr. Byg af hver Tønde Hartkorn, skal paahvile Eiendommen som uforanderlig betalbar efter hvert Aars Capitelstaxt. Forsaavidt denne aarlige Afgift derimod ikke vil udgjøre 4 Tdr. Byg pr. Tønde Hartkorn, kan den forhøies indtil dette Beløb. Foruden den saaledes fastsatte aarlige Afgift bliver derhos at svare en Kjøbesum, der bestemmes paa følgende Maade. Taxationscommissionen (§ 8) har først at anslaae den Værdie, som en saadan — for Gaardenes Vedkommende den almindelige Fæstetvang undergiven — Eiendom ved Fæsteledighed maatte ansees at have i Handel og Vandel, med de Samme paahvilende Byrder og Afgifter — deri den ommeldte aarlige Afgift indbefattet — og med alle Eiendommens Bygninger og Tilbehør af Inventarium, forsaavidt disse Gjenstande ikke ere Brugerens Eiendom. Fra denne Anslagssum drages Værdien af de Forbedringer, som Brugeren selv har bekostet paa Eiendommen, og for hvilke der ved Fæstefratrædelse efter Lovgivningen vil kunne fordres Erstatning. Dersom Godsets Bønder befindes

*) See Lov 29 Dec. 1862.

ved Fundatser eller andre Dispositioner at være indrømmet særegne Begunstigelser, bliver der fremdeles for den paagjældende Brugers Vedkommende at give en Moderation i Anslagssummen efter Taxationscommissionens Skjønnende. Naar disse Fradrag ere skete, bliver det Overskydende af Anslagssummen den Kjøbesum, der skal svares. Saafremt den særlige Adgang, som de ved den paagjældende Eiendoms Bestyrelse hidtil fulgte Grundsætninger maatte give Fæsternes Livsarvinger eller Svigerbørn til paa billige Vilkaar at erholde samme i Fæste eller til Kjøb, eller andre særegne Omstændigheder dertil maatte give Anledning, skal vedkommende Minister være bemyndiget til, efter indhentet Erklæring fra Bestyrelsen, at tilstaae en Nedsættelse af Kjøbesummen, dog ikke over en Femtedeel af sammes Beløb. § 3. Kjøbesummen er Fæsteren eller Leieren berettiget til at afgjøre ved at udbetale en Femtedeel i rede Penge, hvoraf Halvdelen erlægges ved Arvefæste-Overdragelsen, og den anden Halvdeel et Aar efter den nærmest paafølgende 11te Juni eller 11te December Termin, samt ved for de andre fire Femtedele at udstede en 4 pCt. Rente bærende Forskrivning med 1ste Prioritet i Eiendommen og affattet som Forskrivninger for Umyndiges Midler, men uopsigelig fra det Offentliges Side, saalænge han eller hans Enke i ugift Stand eller efter dem et Barn eller Svigerbarn besidder Eiendommen, under Forudsætning af at de Forpligtelser, som Skjødet og Forskrivningen indeholde, nøiagtigen opfyldes. § 4. Saalænge Fæsteren eller Leieren selv eller hans Enke i ugift Stand forbliver i Besiddelse af Stedet, erlægges ikkun den Deel af den aarlige paa Eiendommen lagte Afgift, hvortil de Afgifter, der hidtil ere svarede af samme, ere blevne forandrede, ligesom ogsaa, forsaavidt de Afgifter, der nu svares af Eiendommen, overstige 4 Tdr. Byg pr. Tønde Hartkorn, det overskydende Beløb betales i Korn i Capitelstaxt. Under samme Forudsætning svares der ikke nogen Rente af Kjøbesummen, hvorimod der tilkommer Brugeren eller hans Enke i ugift Stand en aarlig Godtgjørelse, der svarer til 4 pCt. af hvad der af samme maatte være betalt. Den ved Taxationen fastsatte Kjøbesum er Fæsteren eller Leieren berettiget til at forlange nedsat,

24 April

24 April naar han overtager den hele Forrentning af Kjøbesummen og Udredelsen af den aarlige Canon strax efter Skjødets Udstedelse. Nedsættelsen fastsættes i dette Tilfælde efter de i Finantsministeriets Bekjendtgjørelse af 1ste Novbr. 1852 indeholdte Tabeller. § 5. Det skal staae Debitor frit for, efter i det mindste 3 Maaneders forudgaaende Anmeldelse til vedkommende Bestyrelse, i enhver af de lovbestemte Terminer, dog ikke med mindre end 50 Rd. R. M. ad Gangen, at gjøre Afdrag paa Pantegjælden, og skal han derfor til enhver Tid kunne forlange, at hvad der saaledes af ham er afbetalt paa hans Bekostning udslettes af Pantebogen. § 6. Hvor der paa de paagjældende Bøndergaardes Jorder findes opført Leiehuse, skulle disse tilligemed de Samme tillagte Jorder særlig taxeres (efter § 2) og beroer det da paa vedkommende Ministerium, om de skulle forblive ved Gaarden eller overdrages i Arvefæste til Leieren, mod at denne tilsvarer de af Udstykningen flydende Omkostninger. Hvis vedkommende Ministerium dertil maatte finde Anledning, skal samme dog være bemyndiget til at afhænde saavel disse som andre Huse med Tilliggende, der findes paa det i § 1 nævnte Bøndergods, uden aarlig Afgift, for en Pengesum, der da udfindes ved at føie hiins Pengeværdie til den Kjøbesum, som Taxationscommissionen derved har udfundet (§ 2). § 7. Det staaer den, som ifølge denne Lov er bleven Arvefæster, frit for at udstykke sin Eiendom under Jagttagelse af Lovgivningens almindelige Forskrifter, saaledes at en Deel af den aarlige Afgift i Forhold til Hartkornet gaaer over paa de særskilte Parceller, hvorimod den Deel af Pantegjælden, som forholdsviis kunde falde paa samme, bliver at udbetale forinden Udstykningen iværksættes og uden at Bestemmelsen i § 4 kommer til Anvendelse. § 8. For hver af de i denne Lov omhandlede Eiendomme skal paa Stedet selv fastsættes den fremtidige aarlige Afgift, samt den Kjøbesum, for hvilken de enkelte Fæstere eller Leiere ifølge det Foranførte kan erholde sit Fæste- eller Leiested til Arvefæste. Til at udføre dette nedsættes en Taxationscommission, bestaaende af 3 Medlemmer, af hvilke Indenrigsministeren udnævner for hvert Stift det ene Medlem, der altid er Commissionens Formand. Det andet

Medlem udnævnes ligeledes stiftsviis af Stiftsøvrigheden for det Samme underlagte Gods. Hører nogen Stiftelse under en særegen Overbestyrelse, da tilkommer det denne at udnævne det andet Medlem. Det tredie Medlem af Taxationscommissionen udnævnes for hver enkelt Eiendom af Brugeren selv. Undlade de, som efter det Ovenstaaende ere berettigede til at udnævne Taxationscommissionens 2det og 3die Medlem, efter skriftlig Opfordring fra Taxationscommissionens Formand i Løbet af 4 Uger fra Modtagelsen af denne skriftlige Opfordring at udnævne disse, har Indenrigsministeriet paa deres Vegne at gjøre dette. Alle Spørgsmaal angaaende Taxationen afgjøres i Mangel af Eenstemmighed efter Fleertallets Afstemning. Forhandlingerne bør saavidt muligt foregaae mundtlig; det Væsentligste af dem, saasom den aarlige Afgift og Kjøbesummen for hver enkelt Fæster og Leier, indføres i en af Indenrigsministeriet autoriseret Protocol*). § 9. Ere samtlige Taxationscommissionens Medlemmer blevne enige om en Beslutning, skal det derved have sit Forblivende. Er dette ikke Tilfældet, kan enhver af dem fordre sin afvigende Mening tilført Protocollen, og har da uopholdelig derom at underrette den, af eller for hvem han er valgt. Det staaer da denne frit for inden en Frist af fire Uger fra Beslutningens Vedtagelse at fordre den undergiven fornyet Prøvelse. Begjæring herom indgives til Commissionens Formand, og har da denne at foranledige, at der udnævnes Overtaxationscommission, bestaaende af 6 Medlemmer, som vælges paa samme Maade, som foreskrevet i § 8, og som afgjør det omtvistede Spørgsmaal ved en Aastedsforretning, om hvis Afholdelse ogsaa den tidligere Commissions Medlemmer blive at underrette. I Tilfælde af Stemmelighed indstilles Sagen til Indenrigsministerens Afgjørelse. § 10. Naar Ansættelsen af den aarlige Afgift og Kjøbesummen for de i et Stift beliggende Eiendomme, som høre under denne Lov, er tilendebragt, skal Commissionen meddele en kort trykt Beretning om Forretningens Udfald til alle dem, der som Bestyrere af Stiftelserne eller Brugere af Eiendommene deri ere interesserede, samt dernæst efter et Aars

24 April

*) Jvfr. Indenrigsmin. Skriv. 24 Juni 1861.

24 April Forløb i dertil berammede og for de Vedkommende bekjendtgjorte offentlige Møder modtage deres Erklæringer til Protocollen, om de ere villige til at overtage Stederne til Arvefæste paa de tilbudne Vilkaar, samt hvorvidt de muelig ved Skjødets Udstedelse ville udbetale en større, og da hvilken Deel af Kjøbesummen, end det ved § 3 bestemte Minimum af en Femtedeel. En Udskrift af Protocollen bliver derefter at tilstille Stiftsøvrigheden eller den paagjældende Stiftelses særlige Overbestyrelse, for at samme kan foranstalte det Fornødne til Berigtigelse af Arvefæsteoverdragelserne. Dog skal det staae vedkommende Bruger frit for, inden Udløbet af det nævnte Aar, selv at anmelde for Formanden for Taxationscommissionen, at han agter at indgaae paa Arvefæsteoverdragelsen for at erholde denne strax berigtiget. Efter Udløbet af denne Frist kan Brugeren ikke fordre Eiendommens Overdragelse for den engang tilbudte Kjøbesum, hvorimod vedkommende Bestyrelse skal være bemyndiget til at afstaae samme paa de forøvrigt fastsatte Vilkaar, men mod en saadan Kjøbesum og saadan Afbetaling, hvorom den med ham kan blive enig. § 11. Saafremt et Fæste- eller Leiested maatte paa Grund af Besidderens Død være ledigt ved denne Lovs Udgivelse, eller blive ledigt inden Udløbet af den i § 10 bestemte Frist, skal Fæsterens Bo, forsaavidt der er Livsarvinger eller Svigerbørn, være berettiget til at erholde Arvefæste paa Eiendommen, overeensstemmende med nærværende Lovs Indhold, samt paa de Vilkaar og for den Kjøbesum, som Taxationscommissionen maatte fastsætte eller alt har fastsat, dog at det i saa Fald vil beroe paa vedkommende Ministeriums Bestemmelse, hvorvidt nogen Deel af Kjøbesummen kan blive indestaaende, med mindre det er en af Livsarvingerne eller Svigerbørnene, som overtager samme. § 12. Med Hensyn til de Fæste- og Leiesteder, for hvilke Vilkaarene for deres Overdragelse til Arvefæste ikke vedtages af Fæsterne eller Leierne, bliver det at iagttage, at, naar Stederne derefter blive ledige, blive de ved offentlig Auction at sælge til Arvefæste med den faste aarlige Afgift, som Taxationscommissionerne have fastsat, men saavidt nogen Livsarving eller Svigerbarn af Stedets sidste Fæster eller Leier derved maatte

blive den Høistbydende, skal en saadan være berettiget til at afgjøre de fire Femtedele af Kjøbesummen med en for hans Livstid uopsigeleg Panteforskrivning, affattet paa den i § 3 foreskrevne Maade. § 13. Ved de i nærværende Lov omhandlede Overdragelser til Arvefæste af Gaarde eller Huse til Fæstere eller Leiere skal stemplet Papiir til Panteobligationerne samt de lovbefalede Afgifter og Omkostninger udredes af vedkommende Brugere, dog at der for Skjødernes Tinglæsning kun bliver at erlægge det for Tinglæsning af Fæstebreve bestemte Retsgebyr. § 14. Alle Omkostninger, derunder Reiseudgifter og Diæter til Commissionens Medlemmer, der nærmere bestemmes af Indenrigsministeriet, udredes forskudsviis af Kongerigets Finantser, men ved Stedernes Overdragelse til Arvefæste tilsvares af Brugerne en Godtgjørelse, som af Indenrigsministeren bestemmes til visse pCt. af den samlede Taxationssum. Udgisterne til Overtaxation udredes af Parterne med det Beløb og i det Forhold, som bestemmes af Commissionen. § 15. Nærværende Lov finder ingen Anvendelse paa Møller og Kroer, som høre til det i § 1 nævnte Bondergods, selv om der med saadanne Eiendomme er forbundet et større eller mindre Agerbrug. § 16. Denne Lov er ikke gjældende paa Færøerne. 24 April

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Indenrigsmin. Skriv. (til Amtmændene over Hjørring, Thisted, Ringkjøbing og Ribe Amter). 8 Mai

Allerede i længere Tid har Ministeriet havt sin Opmærksomhed henvendt paa, hvorledes den i flere Henseender mindre heldige Maade, paa hvilken Arbeidet ved og Tilsynet med Sandflugtens Dæmpning fortiden er ordnet, vanskeliggjør saavel den tilsigtede Standsning af Flyvesandet, som ogsaa en Formindskelse af de betydelige Udgifter, som herved aarlig paaføres Statskassen og de respective Amtscommuner. Ministeriet er derfor ogsaa, i Erkjendelsen af den, fornemmelig i de 4 vestjydske Amter, der omfatte de af Sandflugten meest hjemsøgte Egne, forhaandenværende Trang til en bedre Ordning af dette Forhold, samt yderligere foranlediget ved en fra

8 Mai Kammerherre Riegels derom modtagen Indstilling, betænkt paa at forelægge den til Efteraaret sammentrædende Rigsdag et hertil sigtende Lovforslag. Forinden der imidlertid skrides til Udarbeidelsen af et saadant Forslag, har man anseet det for rettest, at Sagen tages under Overveielse af sagkyndige, med de paagjældende Forhold og Localiteter tilstrækkeligt bekjendte Mænd, og at der til den Ende nedsættes en Commission, som man har troet passende at kunne bestaae af Kammerherre Riegels som Formand samt af et af hvert af Amtsraadene i Hjørring, Thisted, Ringkjøbing og Ribe Amter valgt Medlem. Efterat Sagen af denne Commission er bleven underkastet den omhyggeligste og grundigste Undersøgelse og Overveielse, ønskede Ministeriet da angaaende de førte Forhandlinger at modtage en samlet Beretning, der maatte indeholde deels en saa detailleret som muligt affattet Fremstilling af de ved den nuværende Ordning af Sandflugtsvæsenet i de nævnte Amter værende Mangler, og deels motiverede Forslag til de Forandringer, der maatte ansees ønskelige, samt ledsages saavel af en nøiagtig Oversigt over de til Sandflugtens Dæmpning fortiden medgaaende Udgifter som af et Overslag over Omkostningerne, saaledes som disse under den forandrede nye Ordning kunne antages at ville stille sig. Endelig kunde det muligen ved denne Leilighed ogsaa blive gjort til Gjenstand for Undersøgelse af Commissionen, om ikke en Reorganisation af Sandflugtsvæsenet i det Hele og en Revision af samtlige om Sandflugtens Dæmpning udgaaede ældre og nyere Anordninger maatte være at foretage, saaledes at disse Lovbestemmelser ophævedes og de Dele af samme, der fremdeles maatte ansees for brugbare og forenelige med den nye Ordning, optages i det eventuelle Lovforslag. Idet man i Overeensstemmelse med Foranstaaende tjenstlig skulde anmode Hr. (Tit.) om behageligen at ville træffe Foranstaltning til at N. N. Amtsraad snarest muligt, om fornødent i et i denne Anledning sammenkaldt extraordinairt Møde, foretager Valget af et Medlem af den omhandlede Commission, samt om, naar Valget er skeet, herom at meddele Kammerherre Riegels Underretning, undlader man ikke at bemærke, at man, ved under Dags Dato at tilskrive

Kammerherre Riegels det i saa Henseende Fornødne, har tilføiet, at man meget maatte ønske, om Commissionen maatte see sig istand til at tilveiebringe sine Arbeider saa betids, at dens Betænkning kunde foreligge Ministeriet inden førstkommende Juni Maaneds Udgang. 8 Mai

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — da Amtmanden — med Hensyn til at det er anseet nødvendigt for Veivæsenets Vedkommende, for en Landvæsenscommission at indanke en af Vandsynsmændene for N. N. Sogn afsagt Kjendelse, hvorved det er paalagt Veibestyrelsen at sænke en under en mindre Landevei i N. N. Amt liggende Steenkiste og afholde samtlige derved foranledigede Udgifter, samt at det derhos ifølge Lov af 30te Decbr. 1858 tilkommer Amtmanden, som i det foreliggeude Tilfælde for det Offentliges Vedkommende er Part i Sagen, at udnævne Landvæsenscommissionens Medlemmer, — har begjært Indenrigsministeriets Resolution for, om der i hans foranførte Stilling til Sagen er Noget tilhinder for, at han udmelder Landvæsenscommissionens Medlemmer og directe tilstiller samme den i Lovens § 4 ommeldte Fremstilling, eller om det ansees fornødent, at en Anden constitueres til at foretage Udmeldelsen, — svares, at Man saameget mindre kunde ansee Amtmanden incompetent til at udnævne Landvæsenscommissionens Medlemmer i den her omhandlede Sag, som fornævnte Lov, saaledes som nærmere er udviklet i Ministeriets Skrivelse af 28de Juni 1859, endog synes at forudsætte, at Amtmanden kan fungere som Formand for Overlandvæsenscommissionen i Sager, der vedrøre Amtscommunens Interesser. 19 Mai

Indenrigsmin. Skriv. (til Justitsministeriet). 29 Mai

Efterat der havde viist sig Meningsforskjel mellem de vaagjældende Sogneforstanderskaber indbyrdes og mellem dem og Districtslægen om Beliggenheden af en ny Jordemoderbolig for et Jordemoderdistrict i N. N. Amt, og Districtet heller ikke havde været istand til ved mindelig Overeenskomst at sikkre sig Byggeplads paa noget af de dertil foreslaaede Steder, blev der udmeldt en Landvæsenscommission til Afgjørelsen af det opstaaede Spørgsmaal, men da denne Commissions Formand formeente samme incompetent til at afgjøre Spørgsmaalet

29 Mai om, hvor den nye Bolig skulde ligge, indstillede Amtet Sagen til Justitsministeriets Afgjørelse, hvorpaa bemeldte Ministerium begjærte sig meddeelt Indenrigsministeriets Ytringer over Sagen.

I denne Anledning yttrede Indenrigsministeriet — næst at udhæve, at der ikke foreligger nogen af Landvæsenscommissionen afsagt Kjendelse, hvorved den har erklæret sig incompetent med Hensyn til det omhandlede Spørgsmaal, men kun en af Commissionens Formand i bemeldte Henseende udtalt Formening, at, ligesom det paa den ene Side følger af Plac. af 27de Aug. 1819, at Landvæsenscommissionen ikke bør tilkaldes, førend det har viist sig, at ingen af Districtets Grundeiere er at formaae til, mod billig Godtgjørelse, paa et beleiligt Sted at afgive fornøden Byggeplads, saaledes følger det paa den anden Side af den citerede Placat sammenholdt med Plac. af 25de Novbr. 1801, at naar Sagen først er bragt ind for Landvæsenscommissionen, bliver den i det Hele at afgjøre af denne. Hvor der er Spørgsmaal om at udlægge en Skolelod, har Commissionen selvstændigt at træffe Bestemmelse om, paa hvilket Sted i Skoledistrictet Lodden, med behørigt Hensyn til Skolevæsenets og vedkommende Jordbrugeres Tarv, bør udlægges, og ganske paa lignende Maade vilde den i nærværende Tilfælde have at bestemme, paa hvilket Sted i Jordemoderdistrictet den nye Bolig bør opføres. Da det nu derhos er en Selvfølge, at det er Landvæsenscommissionen selv, der, under Appel til Overlandvæsenscommissionen og eventualiter Høiesteret, har at afgjøre, hvorvidt dens Competence strækker sig, jvfr. Lov af 30te Decbr. 1858 §§ 14 og 21, maatte Indenrigsministeriet ansee det rettest, at Sagen, uden Hensyn til den af Commissionens Formand udtalte Anskuelse, fordres paakjendt af Landvæsenscommissionen.

2 Juni **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

Efterat Indenrigsministeriet, med Hensyn til at det til Skjelbolernes Regulering i 18⁵⁷/₅₈ fornødne Gangdagsarbeide var blevet bortliciteret for en høiere Betaling pr. Gangdag, end der ved det approberede Regulativ fastsatte Betaling af 40 Sk. — hvorom der ved Revisionen af det af vedkommende Sandflugtscommissair aflagte Regnskab var skeet Udsættelse —, havde tilmeldt vedkommende Amtmand, at Ministeriet ikke, saaledes som af ham indstillet, kunde approbere den stedfundne Overskridelse, samt at Man ei heller kunde billige, at Lici-

tationsbudene af Amtet vare blevne approberede, uagtet de overskred den regulativmæssige Betaling, — androg han i en til Ministeriet indkommen Skrivelse gjentagende paa, at den omhandlede Approbation af Ministeriet maatte blive meddeelt, idet han nærmere udviklede den Anskuelse, fra hvilken han ved at approbere Licitationsbudene var gaaet ud, nemlig at det ovennævnte Gangdagsarbeide efter sin Beskaffenhed ikke kan henføres til det alminbelige Dæmpningsarbeide og saaledes ei heller fordres udført for den samme Betaling, som ved Regulativet er fastsat for Gangdage ved Sanddæmpningen, ligesom han i ethvert Tilfælde havde anseet det hjemlet ved den af Amtet tidligere fulgte Praxis, uden Hensyn til om enkelte Bud maatte overstige den reglementerede Betaling, at approbere det samlede Licitationsbud, naar dette ikke naaede Maximum efter Regulativet; hvorhos han for det Tilfælde, at Ministeriet skulde fastholde sin tidligere Resolution, begjærte nærmere Oplysning om, af hvem det udover Regulativet betalte Beløb, der i Alt udgjorde 42 Rd. 18 Sk., vilde være at tilsvare. 2 Juni

Foranlediget heraf svarede Ministeriet, at da det omhandlede Arbeide ved Skjeldolernes Regulering foretages i Sandflugtdæmpningens Interesse, maatte Ministeriet ansee det for utvivlsomt, at disse Arbeider, saaledes som ogsaa af Amtet i en tidligere Skrivelse udtalt, ere indbefattede under det i Loven af 26de Marts 1852 omhandlede, til Sandflugtens Dæmpning foreskrevne Gangdagsarbeide, for hvis Udførelse efter Licitation eller Accord Loven, uden iøvrigt nærmere at skjelne mellem de herhenhørende Arbeiders forskjellige Beskaffenhed, har villet, at der skulde fastsættes en regulativmæssig Betaling, der ei maa overskrides. Ministeriet maatte derfor saameget mere fastholde sin tidligere i denne Sag afgivne Resolution, som det ifølge Loven endog maatte ansee sig uberettiget til at approbere den stedfundne Overskridelse, ligesom Man ogsaa vedblivende ikke kunde billige, at Amtet for sit Vedkommende havde meddeelt Approbation paa de ved Licitationen gjorte Bud, uagtet disse vare høiere end den ved Regulativet fastsatte Betaling, i Stedet for at følge den i Lovens § 4 in fine for saadanne Tilfælde foreskrevne Fremgangsmaade. Den af Amtmanden som Hjemmel herfor paaberaabte Praxis kunde vel ikke ubetinget siges at stride imod Udtrykkene i Loven af 1852 — „hvor de Bud, som paa denne Maade maatte erholdes, overstige den Sum, hvortil Arbeidet kan beløbe efter de i § 5 nævnte Regulativer" —, men ligesom disse noget ample Udtryk vistnok fornemmelig ere brugte for at muliggjøre en Udførelse af Dæmpningsarbeide i Entreprise, saaledes

2 Juni vilde de i ethvert Fald selvfølgelig kun kunne hjemle en saadan Approbation en bloc af Licitationsbudene, naar disses samlede Beløb ikke overskrider den regulativmæssige Betaling for det til Dæmpningsarbeidet fornødne Antal fulde Spand- og Gangdage, medens derimod i nærværende Tilfælde med Hensyn til Udplantningsarbeiderne en Drengs eller Piges Arbeide i 3 à 4 Timer saaes at være beregnet som en heel Gangdag. — Forsaavidt Amtmanden derhos havde forespurgt, hvo der, saafremt Ansvar maatte findes at være paadraget, skulde bære samme, bemærkede Ministeriet, at det vel maatte ansee det for en Selvfølge, at Ansvaret maa paahvile vedkommende Sandflugtscommissair som Regnskabsfører, dog muéligen mod Regres til Amtet, der har approberet den afholdte Licitationsforretning, men at dette Spørgsmaal iøvrigt vilde finde sin Afgjørelse ved Regnskabets Decision og eventualiter ved Domstolene. Sluttelig tilføiede Ministeriet endnu, med Hensyn til at det af de i Sagen indeholdte Oplysninger, som ovenantydet, erfaredes, at det sædvanlige Gangdagsarbeide i Reglen kan udføres af en Dreng eller Pige i 3 à 4 Timer daglig, at den i Regulativet fastsatte Betaling er bestemt som Vederlag for en heel Dags Arbeide, og at der derfor i Tilfælde som det omhandlede, hvor den daglige Arbeidstid er kortere, ogsaa kun kan tilkomme de Paagjældende en forholdsmæssig Deel af den regulativmæssige Dagbetaling, i hvilken Henseende Ministeriet forventede, at Amtet vilde iagttage det Fornødne ved den fremtidige Affattelse af Licitationsconditionerne.

2 Juni **Indenrigsmin. Circ.** (til vedk. Amtmand).

Som Hr. (Tit.) bekjendt grasserer den saakaldte „Been- eller Stivesyge" fortiden blandt Køerne paa flere Steder i Jylland og paa Øerne. Ihvorvel Ministeriet, efter hvad hidtil er kommet til Sammes Kundskab om denne Sygdoms Beskaffenhed, ikke har Grund til at antage samme for smitsom, og man saaledes ikke fortiden kan ansee sig bemyndiget til at udvide de i Lov af 29de Decbr. 1857 om smitsomme Sygdomme hos Huusdyrene givne Forskrifter til samme, vil man dog, saafremt Amtsraadet for det paagjældende Amtsraadsdi-

strict, hvori Sygdommen enten fortiden grasserer eller senere maatte udbryde, dertil finder Føie, efter Omstændighederne Intet have mod at Usormuendes Kreaturer, der lide af denne Sygdom, tages under Behandling for Amtsrepartitionsfondens Regning. Hvilket man ikke skulde undlade tjenstlig at meddele Dem til behagelig Efterretning. 2 Juni

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af en fra et Sogneforstanderskab for et af tvende Sogne bestaaende Pastorat indkommen Begjæring om Ministeriets Resolution for, hvorvidt et i Pastoratet beliggende Stamhuus var pligtigt deels til at levere Brændsel til det ene Sogns Skole af Stamhusets i Pastoratets andet Sogn beliggende Eiendomme, deels til at have en Befuldmægtiget i det sidstnævnte Sogn, til hvem Sogneforstanderskabet kunde holde sig med Hensyn til de Eiendommene paahvilende communale Præstationer, — svares, efter forudgaaet Brevvexling med Indenrigsministeriet, at der formeentlig ikke i det ommeldte Tilfælde kunde paahvile Besidderen af Stamhuset nogen Forpligtelse til at levere Brændsel til førstnævnte Sogns Skole, da Brændsel til Skolen efter Anordn. af 29de Juli 1814 § 55 b, skal paalignes ethvert District for sig og ikke hele Pastoratet under Eet, samt at der, forsaavidt de under Stamhuset hørende Eiendomme i det andet Sogn ikke ere Parceller, der ere erhvervede fra andre Eiendomme, vel ikke er nogen udtrykkelig lovhjemlet Forpligtelse for Besidderen til at holde en Fuldmægtig i det ovennævnte Øiemed, men at det dog ikke skjønnedes rettere, end at den i Fdn. af 25de Juni 1810 § 8 derom givne Bestemmelse, som en Udtalelse af et almindeligt i Forholdets Natur ligefrem grundet Princip, ogsaa her analogisk maatte komme til Anvendelse. Ministeriet bemærkede derhos, at i ethvert Fald maatte Sogneforstanderskabet, naar ingen saadan Befuldmægtiget fandtes i Sognet, og det vilde gjøre sin Ret i de paagjældende Eiendomme gjældende, kunne indskrænke sig til at varsle de i Sognet boende Besiddere, og Stamhuset maatte da bære de deraf for samme muligen flydende Ulemper. 4 Juni

12 Juni **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at en Amtmand havde, ifølge den af Amtsraadet derom tagne Beslutning, indstillet til Indenrigsministeriets Approbation et af Eieren af N. N. Hovedgaard gjort Tilbud, hvorved han erklærede sig villig til at afstaae det Areal af 150 Tdr. Land af bemeldte Hovedgaards Klitter, der ifølge den for Amtet approberede Træplantningsplan er udsat til Beplantning i Trienniet $18^{59}/_{62}$, for en Betaling af 4 Rd. pr. Td. Land, — svares, at Ministeriet ikke anseer sig bemyndiget til at indvillige i, at en til Beplantning bestemt Sandflugtsstrækning, ifølge mindelig Overeenskomst med Eieren, af denne afstaaes til det Offentlige mod Betaling eller overhovedet paa andre Vilkaar end det i Loven af 29de Decbr. 1857 § 2 nævnte, nemlig at det Offentlige fremtidig overtager alle Udgifter ved Sandflugtens Dæmpning paa den omhandlede Strækning, og at det derfor, saafremt den ovenmeldte Hovedgaardseier ikke maatte være villig til paa det anførte Vilkaar og uden videre Vederlag at afstaae den paagjældende Klitstrækning, vil være nødvendigt, at samme søges erhvervet ved Expropriation.

19 Juni **Indenrigsmin. Skriv.** (til Kirke- og Underviisningsministeriet) hvori — i Anledning af en Forespørgsel fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, om der kunde være Noget til Hinder for, at et Sognekald ved Afhændelsen af en Samme tilhørende Annexgaard forbeholdtes Ret til Tørveskjær i Gaardens Mosepart, — svares, at Ministeriet ikke skjønnede rettere, end at der ved en saadan Afhændelse vilde opstaae et nyt Fælledsskab, og at et Forbehold som det ommeldte saaledes maatte ansees lovstridigt, jvfr. Fdn. af 23de April 1781 §§ 25, 34, Fdn. af 3die Decbr. 1829 § 7 og Lov af 30te Decbr. 1858 (ang. Tørvemosers Udskiftning m. v.) § 8.

23 Juni **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Landsession). hvori — da Landsessionen havde begjært Ministeriets Resolution for, hvorvidt „slet Røgt“, naar derved alene forstaaes Hestens „saagodtsom aldeles ustriglede Tilstand“, kan være Gjenstand for

Mulct i Henhold til Lov af 16de Marts 1851 § 13, samt derhos henstillet, om der ikke maatte findes Anledning til at bevirke en Bestemmelse for, at Sessionerne for saadanne Tilfælde kunde tilkjende en mindre Mulct af 1 à 2 Rd., — svares, at Justitsministeriet, efter forudgaaet Brevvexling med Indenrigsministeriet, maatte holde for, at Mulct efter bemeldte Lovs § 13 i Henhold til samme Lovs § 12 Nr. 2 maa kunne anvendes, naar Hesten befindes at være holdt i ustriglet Tilstand, samt at der ikke fandtes Anledning til at bevirke en saadan Bestemmelse som af Sessionen foreslaaet. 23 Juni

Kongl. Resol., hvorved allernaadigst bifaldes, at Overjægermesterens*) Forretninger og Forpligtelser bestemmes saaledes: a) at han, efter derom directe nedlagt allerunderdanigst Forestilling og modtaget allernaadigst Resolution, meddeler vedkommende Overførster til videre Bekjendtgjørelse, hvilke Skove eller Skovafdelinger der skulle reserveres til Jagters Afholdelse for Hans Majestæt Selv; b) at han derved ligeledes giver de fornødne Forholdsregler til Jagtens Fredning og Pasning i disse Skove eller Skovafdelinger, under Jagttagelse af Budgettets Forslag; c) at han, efter nærmere allerhøieste Befaling, giver Ordre med Hensyn til Jagtens Inddeling og Afholdelse, og endelig selv leder denne; d) at den Kgl. Meute paa Jægersborg under vedkommende Districtsskovriders directe Tilsyn, det vilde Fasaneri paa Amager og Jagten paa Saltholmene specielt underlægges Overjægermesteren; samt e) at han fremtidig affatter og indgiver de specielle Budgetforslag for de ommeldte Dele af Jagtbestyrelsen. 25 Juni

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Landsession), hvori — da en Landsession havde andraget, at der hidtil ved Landsessionerne i N. N. Udskrivningsdistrict havde været fulgt den Praxis, at Sessionen, naar en Hest, der i Mellemtiden imellem Sessionerne i rette Tid ved Indsendelse af Dyrlægeattest var bleven anmeldt til Besættelse af et vacant Districtsnummer, senere ved Frem- 26 Juni

*) Overjægermesterembedet blev oprettet ved Kgl. Resol. 7 Mai 1860, men er nu nedlagt, see Kgl. Resol. 27 Febr. 1861.

26 Juni stillingen for Sessionen befandtes uantagelig, i Analogi af Bestemmelserne i Loven af 16de Marts 1851 § 14 sidste Afsnit, sammenholdt med § 7, kun havde indrømmet en ny Frist af 14 Dage til Nummerets Besættelse, men at der imidlertid var opstaaet Tvivl, om denne Praxis kunde ansees for lovmedholdelig. — Ministeriet, efterat have i denne Anledning brevvexlet med Indenrigsministeriet, der atter havde indhentet Krigsministeriets Betænkning over Sagen, svarer, at Man med førstnævnte Ministerium maatte være enig i, at der ikke i Loven af 16de Marts 1851 haves Hjemmel for den anførte Praxis, men at der derimod i det omhandlede Tilfælde bør indrømmes den sædvanlige Frist af 8 Uger til Besættelsen af det ledige Hestenummer.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand).

3 Juli Efterat den med Hensyn til Udskiftningen af en Fælledsmose nedsatte Landvæsenscommission ved en afsagt Kjendelse havde eragtet, at det, forinden Udskiftningssagen endelig paakjendtes, af en af vedkommende Ministerium dertil beskikket Landinspecteur burde undersøges og oplyses, om den af vedkommende Landinspecteur foretagne Udregning og Afsætning befandtes at være rigtig, anmodede Commissionens Formand Amtet om, forsaavidt Samme ikke maatte antage, at det er de paagjældende Parters egen Sag at begjære en Landinspecteur beskikket til at foretage den omhandlede Undersøgelse, ved Indstilling til Indenrigsministeriet at foranledige det i saa Henseende Fornødne.

I denne Anledning svarede Indenrigsministeriet, at det i et Tilfælde som det nærværende ikke paahviler Indenrigsministeriet at beskikke den Landinspecteur, der skal foretage den forlangte Undersøgelsesforretning, men at det maa beroe paa vedkommende Landvæsenscommission, om den overeensstemmende med Loven af 30te Decbr. 1858 § 12 vil paalægge en af Parterne at foranstalte Undersøgelsesforretningen foretagen — og i saa Fald tilkommer Valget af Landinspecteuren naturligviis Parten —, eller om den overeensstemmende med bemeldte Lovs § 13 selv vil tilkalde en teknisk sagkyndig Mand. Den af Landvæsenscommissionen i det foreliggende Tilfælde afsagte Kjendelse gik imidlertid tydelig ud fra en anden Opfattelse, idet den udtrykkelig forlanger, at Undersøgelsen skal skee ved en af vedkommende Ministerium beskikket Landinspecteur, og kun lader det henstaae som tvivlsomt, om denne Landinspecteur skal

reqvireres af vedkommende Part — her altsaa dem, der have erklæret sig misfornøiede med Udskiftningen — eller af Commissionen; og ihvorvel Ministeriet i Henhold til det Ovenanførte ikke kunde ansee sig beføiet til ligefrem at beskikke en Landinspecteur til den ommeldte Forretning, vilde Ministeriet dog, for at lette en hurtigere Afgjørelse af Sagen, ikke undlade at udpege Landinspecteur N. N. som en Mand, hvem en saadan Undersøgelsesforretning passende vilde kunne overdrages. Med Hensyn til at det, som ovenomtalt, saavel af Kjendelsen som af den fremsendte Skrivelse fra Landvæsenscommissionens Formand syntes at fremgaae, at man med Forsæt havde ladet det være tvivlsomt, om den omhandlede Undersøgelsesforretning skulde reqvireres af Klagerne eller af Commissionen, bemærkede Ministeriet slutteligt, at det in casu nødvendigviis maatte blive Commissionen, der maa optræde som Reqvirent, da der ikke ved Kjendelsen er fastsat nogen Frist for Tilveiebringelsen af Undersøgelsesforretningen og Klagerne saaledes, saafremt det skulde paahvile dem at optræde som Reqvirenter, forsaavidt de maatte ønske Udskiftningen i det Hele standset, vilde kunne bevirke dette i det mindste for en rum Tid ved at undlade at reqvirere Landinspecteuren. 3 Juli

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Skoledirection), hvori — da en Skoledirection havde udbedet sig Ministeriets Resolution for, hvorledes de Lærerne i et Sogn tilkommende Ydelser af Fourage vilde være at fordele paa Hartkornet, af hvilket i tvende af Sognets Skoledistricter den overveiende Deel var Huusmands-Hartkorn, — Ministeriet, efter i Anledning heraf at have brevvexlet med vedkommende Amtsraad, svarer, at Fourageydelsen som en Hartkornsbyrde maatte paahvile alt Hartkornet i Districtet, idet Man dog maatte finde det rettest, at Ydelsen for de Steders Vedkommende, hvis Hartkorn er under 1 Td., converteres til Penge efter gangbar Priis, i hvilken Henseende Middelpriserne paa Cavallerifourage paa nærmeste Cavalleristation formeentlig passende kunde lægges til Grund. 16 Juli

7 Aug. **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

Efter Indstilling af Justitsministeriet har det behaget Hans Majestæt Kongen under 14de f. M. allerhøist at bestemme: at det ved Plac. af 27de Novbr. 1839 bestemte femaarige Syn over og Omtaxation af Møller for Fremtiden maa afholdes af Branddirecteuren og to Skjøns- og Taxationsmænd paa den Maade, at der foretages en foreløbig Undersøgelse af Møllens Tilstand, samt at Omtaxation alene bliver at foretage i det Tilfælde, at Taxationsmændene eller den ene af disse og Branddirecteuren maatte skjønne, at Eiendommen i virkelig Værdie og uden Hensyn til den Sum, som en ny Mølle af samme Construction vilde koste at opføre, ikke svarer til Taxationsbeløbet; at Skjøns- og Taxationsmændene maae udnævnes for hvert Branddirectorat især af den vedkommende Repræsentant og Branddirecteur i Forening med en i Districtet boende Interessent i Brandforsikkringen, som vælges i dette Øiemed af Repræsentanten og Branddirecteuren, saaledes at i Tilfælde af Meningsulighed om, hvem der bør vælges, Repræsentantens Stemme gjør Udslaget; at det maa overdrages Repræsentanten paa ethvert Sted at bestemme Valgmøderne og at foranstalte det videre Fornødne i Anledning af Valgene; at Justitsministeriet bemyndiges til, naar en Branddirecteur eller Møller maatte være valgt som Repræsentant for Forsikkringen, iblandt Nabo-Repræsentanterne at vælge en Anden til i hans Sted ved den nævnte Leilighed at fungere som Valgbestyrer og Vælger af Taxator for det paagjældende District; at der for Udførelsen af de nævnte Forretninger maa tillægges Branddirecteurerne 3 Rd. i Diæter for hver Dags Forretning, Syns- og Taxationsmændene hver 1½ Rd., samt Branddirecteuren i Befordringsgodtgjørelse 4 Mk. pr. løbende Miil, som han og Taxationsmændene i den Anledning maae reise, for hvilken Godtgjørelse han tillige skal befordre de Sidste. — Hvilket herved tjenstligst meddeles (Tit.) til behagelig Efterretning med Tilføiende, at jeg, for at fremskynde Valget af de i Henhold til allerhøistbemeldte Resolution fornødne Valgmænd og Taxatorer og Eftersynets snarest muelige Afholdelse, under Dags Dato har tilskrevet vedkommende Repræsentanter og Brand-

directeurer det i denne Henseende videre Fornødne. Ligeledes meddeles til behagelig Efterretning, at jeg med Hensyn til Taxationernes Omfang har meddeelt Branddirecteurerne til fornøden Jagttagelse, at det kun er Mølleværkerne og de Bygninger, hvori disse ere anbragte, som skulle eftersees og eventuelt omtaxeres, men ikke de til disse Eiendomme hørende Vaanings- og Udhuse, med mindre dertil i Omstændighederne skulde foreligge nogen særlig Opfordring, samt at Møller, der ere omtaxerede i forrige eller indeværende Aar, kunne undtages fra Eftersynet, og at Møller, der ikke ere forsikkrede i Landets almindelige Brandforsikkring, ere Eftersynet uvedkommende. 7 Aug.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 14 Aug.

I flere til Ministeriet indkomne Andragender havde adskillige Fæstere under N. N. Godser anket over, at Godseieren i Overeensstemmelse med en i deres Fæstebreve indført Clausul tilsigtede at fratage deres Gaarde nogle Arealer, af Størrelse for den enkelte Gaards Vedkommende i Almindelighed 6 Tdr. Land til Hart 24, for deraf at etablere Huuslodder, idet de formeente Godseieren uberettiget til saadan Jordsfratagelse undtagen i de i Fdn. af 8de Juni 1787 § 1 om Fæstebønders Jorder ommeldte Tilfælde og under de deri foreskrevne Indskrænkninger. Vedkommende Herredsfoged havde ligeledes antaget den citerede Forordning anvendelig i de heromhandlede Tilfælde, og ihvorvel Amtmanden i sin over Sagen afgivne Erklæring ikke her havde fundet umiddelbar Anvendelse for Bestemmelserne i Fdn. af 8de Juni 1787 § 1 om at det, naar en Godseier uden Samtykke fra Fæsternes Side vil fratage deres Fæstegaarde Jord, i Tilfælde af Klage skal paakjendes af Landvæsenscommissionen, om der tilsigtes frataget Gaardene mere Jord, end disse kunne taale, havde Amtmanden dog meent at burde henstille til Ministeriets Afgjørelse, hvorvidt Udøvelsen af Godseierens Ret til den omhandlede Jordfraskillelse skulde gjøres afhængig af Tilveiebringelsen af en saadan Landvæsenscommissionskjendelse, hvorefter der Intet herfor er til Hinder, ligesom Amtmanden ogsaa stod i den Formening, at Godseieren, naar han gjorde Brug af den ham tilkommende Ret til ved indtrædende Fæsteledighed at omdele sit Fæstegods, skulde ifølge Fdn. af 25de Marts 1791 § 8 anmelde Saadant for Ministeriet.

I denne Anledning har Indenrigsministeriet, næst at forudskikke den Bemærkning, at det kun er, naar en Gaard agtes nedlagt i Henhold til Fdn. af 25de Marts 1791 § 7, at den i Forordningens § 8 omhandlede Anmeldelse skal afgives til Ministeriet, og at der saaledes ikke blev Spørgsmaal om en saadan Anmeldelse i de heromhandlede Tilfælde, da de paagjældende Gaarde efter de fremkomne Oplysninger have en saadan Størrelse, at ingen af dem vil blive nedlagt som Følge af

14 Aug. Jordfraskillelsen, — iøvrigt bemærket, at det beroede paa en urigtig Opfattelse af den omnævnte Fdn. af 8de Juni 1787 § 1, naar det antoges, at Godseieren i de heromhandlede Tilfælde var undergiven de i bemeldte § foreskrevne Indskrænkninger, naar han vilde iværksætte den paaklagede Jordfraskillelse, idet denne ikke agtedes iværksat uden Bondens Minde — hvilke Tilfælde bemeldte § alene omhandler — men netop støttede sig til det af Fæsterne i Fæstebrevene givne Samtykke, som maatte ansees gyldigt og forbindende for dem; og med denne Opfattelse for Øie havdes der heller ikke Hjemmel til i Overeensstemmelse med Amtmandens Henstilling at gjøre Godseierens Udøvelse af hans Ret til Jordfraskillelse afhængig af, at han paa den i den omhandlede Forordning foreskrevne Maade ved Landvæsenscommissionens Kjendelse godtgjør, at Gaardene kunne taale samme. Heller ikke fandt Ministeriet noget Utilladeligt i, at Godseieren, som Herredsfogden havde paapeget, paa Begjæring af Fæsterne af nogle af de paagjældende Gaarde har tilladt dem at beholde deres Gaarde ubeskaarne, mod at deres Afgifter forhøies med det Beløb, som Godseieren vilde have kunnet indvinde i Indfæstning og Landgilde ved at bortfæste de fra disse Gaarde forbeholdte Arealer til Andre. Naar endelig Andragerne havde anholdt om, at de Udstykningssager, som maatte blive indsendte til Ministeriet til Iværksættelse af den omhandlede Jordfraskillelse, maatte blive stillede i Bero, indtil Godseierens Ret til samme var afgjort i fornødent Fald ved Dom, bemærkede Ministeriet hertil, at de af Samme meddeelte Udstykningsapprobationer ikke i nogen Henseende have Indflydelse paa de bestaaende private Retsforhold, og at Ministeriet, naar denne Omstændighed toges i Betragtning ved Siden af Sammes ovenfor udviklede Opfattelse af Sagen, ikke kunde finde Anledning til at efterkomme den saaledes fremsatte Begjæring. Sluttelig tilføiede Ministeriet, at saafremt Andragerne dertil maatte finde Anledning, var der efter det Anførte selvfølgelig desuagtet Intet til Hinder for, at de undergave Godseierens og deres gjensidige Mellemværende i ovenmeldte Henseende Domstolenes Afgjørelse.

Instructoriske Bestemmelser for Bestyrelsen af Domaineskovene og Jagten i Kongeriget samt ved det med Samme forbundne Regnskabsvæsen: 25 Aug.

Da der Tid efter anden er foretaget adskillige Forandringer i de ved allerhøieste Resolution af 27de Marts 1851 vedtagne instructoriske Bestemmelser og da Loven af 8de Decbr. 1859 har medført en gjentagen Revision af disse, er det fundet hensigtsmæssigt at forelægge Hans Majestæt Kongen Forslag til nye instructoriske Bestemmelser for Bestyrelsen af Domaineskovene og Jagten i Kongeriget samt ved det med Samme forbundne Regnskabsvæsen. Da dette Forslag af Hans Majestæt Kongen under 17de Aug. d. A. er allernaadigst bifaldet, ville følgende instructoriske Bestemmelser herefter gjælde i Stedet for Bestemmelserne af 27de Marts 1851, som herved ophæves.

A. Om Skovbrugets Bestyrelse.

§ 1. Bestyrelsen af samtlige Statsskove i Kongeriget henhører under Finantsministeriet. § 2. Overførsteren fører det overordnede Tilsyn og Controllen med Skovbruget i samtlige Skovdistricter. Skovriderne forestaae det egentlige Skovbrug i deres Districter og understøttes derved af Skovfogder og Opsynsmænd samt af Skovløbere og Ledvogtere eller Hegnsmænd. Til Skovridere henregnes ogsaa de i Lovene af 25de Febr. 1851 og 8de Decbr. 1859, om Statsskovenes Bestyrelse, ommeldte Planteurer. Assistenterne ere til Hjælp for Overførsterne og Skovriderne ved Udførelsen af disses Embedsforretninger. Skovkassererne oppebære for eet eller flere Skovdistricter Indtægterne og udbetale Udgifterne samt føre Regnskab derover. Overførsterne. § 3. Overførsteren har for sin Inspections Vedkommende den øverste Myndighed, umiddelbart under Finantsministeriet. Som saadan modtager han fra sine Underordnede saavel de befalede Indberetninger, Regnskaber og Andragender, med hvilke han handler efter de givne Bestemmelser, som og alle andre Skovbruget vedkommende Meddelelser og Andragender, hvilke hans Underordnede have at indgive til ham eller gjennem ham til Overbestyrelsen, og indsender uopholdelig de sidstnævnte. § 4. Overførsteren fører det overordnede Tilsyn med Skovbruget i de ham underlagte

25 Aug. Districter. Han har derved at paasee, at Skovriderens aarlige Hugnings- og Culturforslag stemme med de gjældende Planer, at der ikke uden gyldige Grunde afviges fra de approberede aarlige Forslag til Hugninger, Culturer og andre Skovarbeider, og i Almindelighed at Skovene selv og Indtægten af samme ei forringes ved Feil i Skovbruget. § 5. For at kunne føre dette Tilsyn med Skovbruget, saaledes som samme bestyres af Skovriderne, deels i egen Person, deels ved de underordnede Skovbetjente, skal Overførsteren til enhver Tid enten alene eller med sin Assistent kunne foretage Inspectioner i de ham underlagte Districter. § 6. Navnligen skal det paaligge Overførsteren selv, i det mindste een Gang om Aaret, at foretage en almindelig Inspicering af samtlige Skove, og derved undersøge, om Hovedbenyttelsen og Gjennemhugningerne saavelsom alle Culturer og Grundforbedringer samt Vei- og Hegnsarbeider ere forsvarligen udførte efter de gjældende Forskrifter, med Skovriderne at aftale det Fornødne med Hensyn til de næste Forslag til Hugster og Culturer, samt i det Omfang, som han finder fornødent, ved Optælling og Opmaaling at forvisse sig om, at de Culturer og Arbeider, hvortil Udgifter ere anførte i det sidste Regnskabsaar, virkelig ere udførte. § 7. Ved disse Eftersyn har han ogsaa at lade sig forevise Skovriderens Embeds- og Regnskabsbøger med Bilag, at uddrage, hvilke Beholdninger af alt Slags Materiale der skulle være tilstede, og lade samme i sin personlige Nærværelse eftertælle og eftermaale, samt at eftersee de paa Districtet værende Inventariigjenstande, hvorved Skovrideren, naar han ikke hindres ved uopsættelige Forretninger, skal være tilstede. Derefter skal han til Skovriderens Bedregnskab give en Attestation om, hvorvidt Beholdningerne og Inventariigjenstandene ere forefundne saaledes som de i Regnskabet ere anførte. § 8. Formener Overførsteren, at Noget bør forandres i den Maade, hvorpaa Administrationen føres af Skovriderne, navnlig Maaden, hvorpaa Hugster, Culturer og andre Skovarbeider udføres, skal han meddele Skovrideren sin Anskuelse til Overveielse og Drøftelse. Hvis da hver bliver ved sin Anskuelse og Overførsteren anseer den af ham attraaede Forandring for saa vigtig, at Sagen

bør forelægges Domainebestyrelsen, har han at forelægge Sagen til Finantsministeriets Afgjørelse. § 9. Overførsteren skal, naar han maatte antage, at en Skovriders Administrationsmaade i et enkelt Forhold vilde medføre en mærkelig uoprettelig Skade for Skoven, og Skovrideren ei godvillig vil suspendere sin brugte Fremgangsmaade, foreløbigen kunne standse samme. Dette skal skee ved en skriftlig Bestemmelse, paa hvis Duplicat Skovrideren meddeler sin skriftlige Tilstaaelse om at have modtaget samme, og det Passerede skal uopholdeligen af Overførsteren indberettes til Finantsministeriet. § 10. Afvigelser fra de approberede Forslag eller eventualiter ogsaa fra de nuværende Planer kan kun tilstedes, naar de ere af mindre Betydenhed, og naar Overførster og Skovrider derom ere enige, men i modsat Fald maa Finantsministeriets Approbation dertil erhverves. I ethvert Tilfælde maa Overførsteren sørge for, at enhver Afvigelse fra Planen eller de approberede Forslag kommer til Regjeringens Kundskab. § 11. Overførsteren er forpligtet til at foranledige den uduelige eller efterladne Embedsmands Feil oplyste for Regjeringen, hvis han ikke ved Veiledning og ved Advarsel kan hjælpe paa hans Mangler. § 12. Ved Optællinger, Maalinger, Efterregninger og andet sligt Arbeide paa Districterne, kan Overførsteren benytte sin Assistents Medhjælp, dog paa sit Ansvar, saa at han selv personligen indestaaer for de udførte Forretningers Rigtighed, ligesom han selv personligen skal være tilstede og lede den hele Forretnings Udførelse. Overførsteren er berettiget til ved alle Revisionsforretninger at fordre Skovriderens Nærværelse, naar denne ei kan godtgjøre ved uopsættelige Forretninger at være forhindret derfra. § 13. Uagtet Skovriderens, Skovfogdernes og Opsynsmændenes Tjenestesteder ere eller ville blive underlagte den Kongelige Bygningsinspecteurs specielle Tilsyn, har Overførsteren dog ved sine Eftersyn at paasee at vedkommende Brugere efterkomme de dem i Henseende til disse paahvilende Forpligtelser. De Skovriderens specielle Tilsyn overdragne Skovløber- og Ledvogter- samt Arbeiderhuse ere ogsaa undergivne Overførsterens særlige Control. § 14. Iøvrigt henvises til hvad herefter udførligen er fremsat om Skovriderens Stilling, 25 Aug.

25 Aug. hvorved tillige er betegnet Overførsterens Forhold til de forskjellige Gjenstande for Skovriderens Administration. — Skovriderne. § 15. Skovrideren forestaaer paa eget Ansvar i sit District Skovbruget med underliggende Enge og Tørvemoser og fører derover Regnskab paa den nedenfor bestemte Maade. Han har derved saavidt muligt at holde sig til de aarlig approberede Forslag til Hugninger, Culturer og andre Skovarbeider; men naar han formener, at de approberede Planer eller de nævnte Forslag ikke uden Skade kunne følges, har han snarest muligt at andrage paa Forandringer i samme (vide § 10). Skovrideren kan iøvrigt i de under hans Afgjørelse hørende Sager, hvori han befinder sig i Tvivl, henvende sig til Overførsteren om Raad og Veiledning, men dog ikke derved befrie sig for Ansvar, hvor dette ifølge Forholdets Natur maa paahvile ham selv. § 16. Han er i hele sin Embedsførelse undergiven Overførsterens Inspection og Control, forsaavidt vedkommer Domaineskovene og Tørvemoserne samt Jagten i Skovene og paa de ikke afløste Jagtdistricter. § 17. Han har saaledes paa den hidtilværende Maade at anmelde Auctioner for Overførsteren med summarisk Angivelse af Effecterne, efter afholdt Auction at meddele ham sammes Udfald summarisk, samt at give Maanedsrapport, om Skov- og Jagtforseelser ere begaaede, og i bekræftende Fald hvilke, saavelsom over de i Maanedens Løb udførte Hugster samt Culturer og andre Arbeider. Alle Indberetninger, Forestillinger eller Andragender, Skov- og Jagttjenesten vedkommende, som Skovrideren har at indgive eller af egen Drift vil indgive til Finantsministeriet, skulle fremsendes giennem Overførsteren, derunder ogsaa indbefattet mulige Besværinger over Overførsteren selv, dog at Skovrideren i sligt Tilfælde tillige kan indsende Gjenpart af sin Besværing directe til Finantsministeriet. § 18. Skovrideren har, saafremt ikke nogen anden Termin særligt foreskrives, inden Juni Maaneds Udgang til Overførsteren in duplo at fremsende sit Forslag om samtlige Hugster, Culturer samt alle andre Arbeider, der blive at foretage i den næstpaafølgende Finantsperiode, saaledes at disse Foranstaltninger ere alle saa tilstrækkeligen betegnede, at en nøiagtig Revision af

de i Henhold hertil udførte Arbeider senere kan finde Sted. 25 Aug.
I Henhold hertil bliver at udarbeide og med det samme at indsende et fuldstændigt Budget for Districtet i samme Form som det forrige Budget, forsaavidt ei nogen Forandring i saa Henseende er bleven foreskreven. Disse Forslag og Budgetter har Overførsteren, efterat have indhentet Skovriderens Erklæring om de Forandringer, han kunde finde sig foranlediget til at foreslaae, og efter, hvis det er fornødent eller hensigtsmæssigt, derom at have confereret med Skovrideren paa Stedet, at indsende til Finantsministeriet inden 1ste Septbr. næstefter. Iøvrigt er det en Selvfølge, at naar uforudseete Hindringer i Finantsaarets Løb indtræde for et Arbeides Udførelse efter de approberede Forslag, bliver samme at udsætte, og har Skovrideren herom at gjøre Indberetning til Overførsteren, som, naar han, i fornødent Fald efter foregaaende Undersøgelse, finder Udsættelsen begrundet, approberer samme, men i modsat Fald forelægger Finantsministeriet Sagen til Afgjørelse. § 19. Skovrideren har at affatte Hugnings- og Culturforslagene overeensstemmende med den approberede Plan eller de midlertidigen givne Regler. § 20. Dersom han mener, at Planernes Efterfølgen paa enkelte Steder ifølge de locale Forhoid vil have mærkelig uheldige Følger for Skovbruget, er det hans Pligt derom at gjøre Indberetning til Overførsteren (§ 15), men som en særegen Sag, der ei bør indblandes i det aarlige Hugningsforslag eller i Budgettets Affattelse, og han har at afvente, hvorvidt nogen Forandring bliver bifaldet, forinden samme tør bringes i Anslag i et følgende Hugningsforslag eller Budget. § 21. Naar Hugningsforslagene ere approberede, besørger Skovrideren selv alle Udviisninger uden anden Undtagelse, end at han ved Gjennemhugningen af ensartede unge Bestande kan indskrænke sig til at give vedkommende Underbetjent den fornødne Anviisning til at lede Gjennemhugningen, hvorved han dog bør føre det nøieste Tilsyn navnligen med de unge Egebestandes Gjennemhugning, under det ham paahvilende Ansvar. § 22. Fremdeles bringer han alle øvrige Arbeider, som efter det approberede Budget skulle foretages, til Udførelse, bestemmer Arbeidspriserne, hvorved det paasees, at de saavidt

25 Aug. mueligen fastsættes ligeligen paa tilstødende Districter, og maa der navnligen ei skrides til Udførelse af nogetsomhelst større Accordarbeide, forinden han selv forud har afsluttet Accorden. Uagtet han ved Tilsyn med Arbeidernes Udførelse kan betjene sig af Underbetjentes Hjælp, skal han dog tillige personligen vaage over Arbeidernes Udførelse, staaer personlig til Ansvar for at al uforsvarlig Udførelse bliver paatalt og saavidt mueligt Skaden gjenoprettet, ligesom han er personligen ansvarlig for at Budgettets Udgiftsposter ikke overskrides. § 23. Da Skovrideren selv anordner og leder alle de Arbeider, som paa det ham anbetroede District bringes til Udførelse, saa er det ham under ingen Betingelse tilladt for egen Regning at overtage Udførelsen af noget af disse Arbeider. § 24. Til alle uforudseete Udgifter og andre Udgifter, som ei have Hjemmel i det approberede Budget, har han gjennem Overførsteren at indhente Finantsministeriets Appobation, undtagen i saa paatrængende Nødstilfælde, at ikke engang Overførsterens Approbation kan indhentes, saasom ved Foranstaltninger i Anledning af Ildsvaade. § 25. Med Hensyn til Bogføring, Regnskab og Arbeidsregningers Udstedelse saavelsom til Skovriderens Forhold til Skovkassereren har han at iagttage de Forskrifter, som ere givne i det følgende Afsnit om Regnskabsvæsenet. Dersom der findes saadanne Urigtigheder ved Underbetjentenes Arbeidsregninger, at der kan være Mistanke om at de hidrøre fra uredelig Fremgangsmaade, bliver Sagen uopholdelig at indberette til Overførsteren og af denne strax at undersøge paa Stedet samt det videre Fornødne at foranstalte, hvilket ogsaa bør iagttages i ethvert andet Tilfælde, hvori der opstaaer Mistanke om uredeligt Forhold fra Underbetjentenes Side. § 26. Hvad angaaer Forauctioneringen af Skoveffecterne — Salg underhaanden tør i Almindelighed ei finde Sted uden Finantsministeriets gjennem Overførsteren givne Samtykke, og kan kun ventes tilstaaet, hvor særegne Omstændigheder tilraade det —, da skal Skovrideren efter Conference med Auctionsdirecteuren og Skovkassereren ansætte Auctionerne i sit District og foranstalte dem afholdte. Hvor flere Skovriderdistricter ere saaledes beliggende, at de have fælleds Afsætning og Jurisdiction, bør

samtlige Skovridere og Skovkasserere, efterat have anmodet Auctionsdirecteurerne om at tiltræde, forinden Finantsaarets Begyndelse træffe Aftale om Auctionernes Afholdelse i Løbet af det følgende Aar, saaledes at Collisioner undgaaes og Auctioner ei blive afholdte paa de Dage, som maae være forbeholdte til Eftersyn og Eftertællinger samt til Udbetaling af Arbeidsregninger. § 27. Skovauctionerne afholdes efter de hidtil paa de enkelte Districter særligen fulgte Regler, overeensstemmende med de approberede Auctionsconditioner, og saalænge den hidtil fulgte Regel forbliver i Kraft, at Effecterne taxeres til en vis Værdie, under hvilken de ei tør sælges, bliver den af Skovrideren ansatte Taxationspriis for Favnebrændet og større Tømmersortimenter at undergive Overførsterens Approbation hver Gang Skovrideren finder en Forandring af de hidtil gjængse Priser for nødvendig. Paa Grund af Misligheden ved at sælge større Partier aftaget Egebark ved de offentlige Skovauctioner er det Skovriderne tilladt, efter erhvervet Approbation af Overførsteren paa Taxterne for Barken, at udbyde denne i de offentlige Blade til Afhændelse underhaanden. § 28. Da det paaligger samtlige Skovridere, Skovfogder og Opsynsmænd fremtidig for egen Regning at vedligeholde de dem overdragne Tjenestesteder, og disse derfor ogsaa enten ere eller ville blive underlagte den Kgl. Bygningsinspecteurs specielle Tilsyn, saa har Skovrideren ikke blot for sit eget Vedkommende at efterkomme de ham af Bygningsinspecteuren ved de aarlige Bygningssyn i saa Henseende givne Paalæg, men ogsaa at paasee, at de ham underordnede Skovfogder og Opsynsmænd opfylde de dem med Hensyn til Tjenestestederne paahvilende Forpligtelser i Almindelighed og navnligen de dem af Bygningsinspecteuren givne specielle Paalæg. § 29. Derimod forblive de mindre Skovløber-, Ledvogter- og Arbeiderhuse, som hidtil, underlagte Skovriderens specielle Tilsyn, og ligesom han for disses Vedkommende har nøie at vaage over at de paagjældende Brugere for den dem tilstaaede Vedligeholdelseshjælp selv besørge den sædvanlige aarlige Vedligeholdelse af Taget, saavelsom den nødvendige Spækning, Hvidt- 25 Aug.

25 Aug. ning, Maling, Tjæring m. v., saaledes har har han ogsaa over Opførelsen af slige Huse saavelsom over de muelige Hovedreparationer ved de allerede bestaaende Huse at indgive de specielle Forslag og Overslag tilligemed de i § 18 foreskrevne Forslag til Budgettet. § 30. Ligesom Overførsteren, for at kunne udøve den ham paalagte Control, skal have den frieste Adgang til alle Districtets Skove, Bygninger, Arbeidssteder, Beholdninger m. v., og ligesom han kan kalde alle de underordnede Betjente og Arbeidere for sig og affordre dem Oplysninger, saaledes er Skovrideren navnligen forpligtet til paa sin Bopæl at forevise Overførsteren alle sine Embedsbøger, alle de til Samme hørende Bilag, besvare Overførsterens, Tjenesten vedkommende, Spørgsmaal mundtligen eller skriftligen, som denne begjærer det, kortelig: meddele enhver hans Embedsførelse vedkommende Oplysning, som han er istand til at meddele, naar han dertil af Overførsteren opfordres. § 31. Med Hensyn til Udførelsen af Skovriderens Administration, navnligen den Maade, hvorpaa Hugsten, Culturen og andre Skovarbeider udføres, er Skovrideren pligtig at modtage Overførsterens Meddelelser om hvad han mener deri burde forandres, og at gaae ind paa en nærmere Overveielse af de forskjellige Anskuelser; men han er ei forpligtet til at rette sig efter Overførsterens Formening, naar han beholder den Overbeviisning, at hans er den rigtige. Dog kan Overførsteren, som ovenfor anført (§ 9), midlertidig standse den af Skovrideren brugte Fremgangsmaade. § 32. Hindres Skovrideren ved Sygdom fra at udføre sine Embedspligter, maa han snarest muelig melde det til Overførsteren, for at denne kan foranstalte det Fornødne, og hvis Sygdommen bliver langvarig, bliver Spørgsmaalet om Embedets Besørgelse at forelægge Finantsministeriet. — De underordnede Skovbetjente. § 33. De efter Loven af 8de Decbr. 1859 § 5 til Hjælp for Overførstere og Skovridere antagne Assistenter ere — forsaavidt ikke særlige Hverv af Regjeringen maatte blive dem overdragne — at betragte som private Fuldmægtige, der skulle være disse Embedsmænd til Hjælp ved Udførelsen af deres Embedsforretninger, men ikke kunne benyttes til selvstændig

Udførelse af Forretninger, hvorved de maatte optræde som de undergivne Embedsmænds og Betjentes Foresatte; dog skulle Assistenterne hos Overførsterne, under disses længere Fraværelse paa Embedsreiser, kunne under eget Navn udfærdige alle løbende skriftlige Indberetninger og Meddelelser, og Assistenterne hos Skovriderne ogsaa kunne udføre de mindre vigtige til Skovriderembedet hørende udvendige Forretninger, som af Skovrideren under Jagttagelse af det Ovenanførte overdrages dem, dog at Skovrideren bliver ansvarlig for Udførelsen af de Assistenten overdragne Forretninger. Assistenten foreslaaes af vedkommende Embedsmand, men antages derpaa af Finantsministeriet paa Fjerdingaars Opsigelse. § 34. For at ansættes som Skovfoged eller Opsynsmand er det nødvendigt, at den Vedkommende, hvis han ikke er Forstcandidat, har erhvervet Lærebrev overeensstemmende med Kgl. Resol. af 19de Novbr. 1839; derhos skal fremtidigen af Enhver, der skal kunne ansættes som Skovfoged eller Opsynsmand, foruden Lærebrev fordres Beviis for at han i en tilstrækkelig Tid selv har deeltaget i alle de Arbeider, med hvis Udførelse han har at føre Tilsyn, saaledes at han selv er istand til forsvarligen at udføre hvert enkelt Arbeide, og derved fuldkommen dygtig til, deels at anvise de ham undergivne Arbeidere, hvorledes de skulle udføre Arbeiderne, deels at bedømme Udførelsen. Skovfogderne og Opsynsmændene ansættes af Finantsministeren og kunne opsiges til Fratrædelse til 1ste Mai med et Aars Varsel, indtil de ifølge Lov af 8de Decbr. 1859 § 8 kunne erholde Kgl. Udnævnelse. Ansøgninger om Ansættelse som Skovfoged eller Opsynsmand skulle altid være ledsagede af Attester fra den Skovrider og den Overførster, under hvilke Vedkommende maatte have arbeidet i Statsskovene*). § 35. Skovfogderne og de Opsynsmænd, som der overdrages Skovfogedforretninger, skulle have det hele Politieopsyn med de dem tillagte Skovsparter, anholde dem, der træffes i Skov- og Jagtforseelser, 25 Aug.

*) Ifølge Kgl. Resol. 29 Septbr. 1860 skal Armeens Reserveofficerer have fortrinsviis Adgang til Skovfoged- og Opsynsmandsposter ved Statsskovene, dog skal de godtgjøre den specielle Fagdannelse til disse Bestillinger paa den Maade, som er fastsat i de instructoriske Bestemmelser om Statsskovenes Bestyrelse.

25 Aug. understøtte Skovrideren ved Udførelsen af hans Embedsforretninger, navnligen ved Opsynet med alle Arbeider, ved Udviisning af Gjennemhugning i eensartede unge Bestande, ved at foretage Nummereringer, Mærkninger, Eftermaalinger, Optællinger og Udleveringer samt ved Pletning og Stempling af Træer. Fremdeles skulle de hver 14de Dag, eller til hvilken Tid det af Skovrideren forlanges. affatte og tilstille denne en Regning in duplo over de i deres Skovspart i den sidstforløbne Tid udførte Arbeider. § 36. Naar en Skovfoged eller Opsynsmand ved Sygdom eller af anden Grund for en Tid ei kan udføre sine Forretninger, saaledes at en Anden maa overtage disse, har Skovrideren at gjøre Forslag til Forretningernes Udførelse, og Overførsteren at meddele den fornødne Constitution. § 37. Skovløbere ansættes til Hjælp ved Tilsyn enten med smaa isolerede Skove eller med større sammenhængende Skovafdelinger, og ere de enten underordnede Skovfogden, hvor en saadan er ansat, eller ogsaa directe underordnede Skovrideren, i hvilket sidste Tilfælde Skovloberen overtager Skovfogdens sædvanlige Forretninger. Skovløberne lønnes forskjelligt i Forhold til Vigtigheden og Omfanget af den Tjeneste, der fordres af dem, og det Ansvar, der paahviler dem. § 38. Til Skovløbere skulle ufravigeligen vælges de bedste af Skovarbeiderne, som i det mindste i 2 Aar ved at arbeide i Statens Skove have viist Redelighed og Nøiagtighed i deres Gjerning samt kunne læse Tryk og Skrift, skrive og regne. Skovrideren har at indgive motiveret Indstilling om de 3 Arbeidere eller allerede ansatte Skovløbere fra hans eget eller andre Districter, som han anseer for meest skikkede til den ledige Skovløberpost; af dem udvælger Overførsteren een. Om enhver indtraadt Vacance og sammes Besættelse gjøres Indberetning til Finantsministeriet. § 39. Alle Skovløbere antages paa Fjerdingaars Opsigelse til hvert Aars 1ste Mai eller 1ste Novbr., med mindre den Vedkommende gjør sig skyldig i Utroskab i Tjenesten, da han strax har at fravige samme og dermed sin Bolig. En Skovløber kan kun opsiges af Overførsteren efter Skovriderens Indstilling eller efterat denne har havt Leilighed til at yttre sig derom. Hvis der om Opsigelsen

25 Aug.

er Dissents mellem Skovrideren og Overførsteren, forelægges Sagen til Finantsministeriets Afgjørelse. Overførsteren kan suspendere enhver Skovløber, indtil Bestemmelse kan blive tagen om hans Entledigelse. § 40. Enhver Skovløber er for sin tillagte Løn eller faste Arbeidspenge forpligtet til paa sin Skovspart uden Vederlag at assistere ved det almindelige Politieopsyn, og efter Skovriderens Ordrer at assistere ved Udviisning, Nummerering og Udlevering, at udføre de Jagten vedkommende Forretninger, og endelig at gaae Bud i Anledning af Auctionsforretninger og Rapporter, i hvilken sidste Henseende Skovrideren saavidt muenligt bør fordele Byrden ligeligen mellem de forskjellige Skovløbere. Andre Forretninger, der af Skovrideren overdrages Skovløberne, blive vel af disse uvægerligen at udføre, men der skal for disse tilstaaes dem en saadan Dagløn, som de kunde fortjene ved Arbeide i Skoven. Endeligen ere alle Skovløbere i den Tid, der ei optages af de fornævnte dem overdragne Forretninger, berettigede og forpligtede til at udføre almindeligt Skovarbeide, som Skovrideren har at anvise dem særskilt fra de andre Arbeidere, og for hvilket Prisen fastsættes paa samme Maade som for andre Arbeidere. § 41. For hver Skovløberpost antager Skovrideren med Overførsterens Approbation en Arbeider med de fornødne Egenskaber, der kan træde i Skovløberens Sted, naar denne ikke kan udføre det ham paahvilende Arbeide, enten paa Grund af Sygdom eller fordi hans Nærværelse samtidig vilde udfordres paa flere Steder, mod en af Skovrideren for saadant Arbeide bestemt passende Dagløn. § 42. I Ledvogter- eller Hegnsmandshusene ansættes af Skovrideren med Overførsterens Approbation faste Skovarbeidere, som, foruden at kunne overdrages Tilsyn med Led og med at der ei skeer Brud paa Skov- og Jagtfreden, skulle for deres nærmeste Foresatte anmelde alle Uordener, som de opdage i Skoven. De kunne af Skovrideren med Overførsterens Approbation opsiges til enhver Flyttetid med 1/4 Aars Varsel, ligesom de ved at deeltage i eller tie med dem bekjendte Uordener i Skoven strax have forbrudt deres Tjeneste og Bolig.

25 Aug.

B. Jagtens Bestyrelse.

§ 43. Med Bestyrelsen af Skovene er forenet Bestyrelsen af Jagten i Skovene og paa den kongelige Vildtbane, hvorved Overførsteren (som fungerende Jægermester), Skovriderne og Underbetjentene gjøre Tjeneste. § 44. Bestyrelsen af Jagten hører under Finantsministeriet, med Undtagelse af de Jagter, i hvilke Hans Majestæt Kongen selv vil deeltage. For disses Vedkommende har Overjægermesteren at meddele Hans Majestæts Befalinger, ligesom han ogsaa umiddelbart leder disse Jagter. Hvad derimod al anden Jagt angaaer, da har Overførsteren at lade samme afholde gjennem Skovriderne, som de administrative Embedsmænd paa deres respective Districter, hvad enten han selv vil deeltage i samme eller ikke. § 45. Ligesom Skovrideren skal besørge hele Salget af Vildtet, og derfor aflægge Regnskab, saaledes bør han sættes istand til (overeensstemmende med Jagtbudgettet for sit District — hvilket af Jægermesteren skal indsendes for hvert Skovriderdistrict tilligemed Jagtbudgettet for det hele Jægermesterdistrict —) at kunne, paa Opfordring af Kjøbere, lade skyde det attraaede Vildt, saalænge det kan leveres fra Districtet uden Skade for Jagten. § 46. Overførsteren kan for Jagtens Vedkommende ikke gjøre eller foranledige nogen Udgift for Statskassens Regning, med mindre den har Hjemmel i Budgettet og de Overførsteren i Henhold til samme gjorte Meddelelser. § 47. Overførsteren er som Jægermester forpligtet til at vaage over, at Vildtstanden ei saaledes formeres, at Vildtet gjør den yngre Skovbestand eller Culturerne utilbørlig Skade.

C. Om Orlov.

§ 48. Skovfogder og andre Underbetjente tør ei forlade deres District eller Skovspart uden Skovriderens Samtykke, hvilket han kan kan meddele indtil for 3 Gange 24 Timer. Til en længere Fraværelse fordres Overførsterens, og, naar en Skovfoged vil være fraværende over 8 Dage, Finantsministeriets Samtykke. Naar en Skovrider eller Planteur vil forlade sit District i indtil 8 Dage, har han at anmelde det for Overførsteren og meddele denne Underretning om, hvorledes han paa sit Ansvar har sørget for Forretningernes forsvarlige Udførelse.

Orlov for længere Tid bliver at søge hos Finantsministeriet gjennem Overførsteren, som forelægger dette Sagen med sin Betænkning og navnligen yttrer sig om Forretningernes Besørgelse. Naar Overførsteren ønsker at forlade sin Inspection, har han at underrette Finantsministeriet om, hvorledes han har draget Omsorg for Forretningernes Besørgelse paa sit Ansvar. Længere Orlov end for 8 Dage søges hos Finantsministeren. 25 Aug.

D. Regnskabsvæsenet.

a. Arbeidsregninger og disses Udbetaling til Arbeidere. § 49. Hver anden Onsdag Aften indleverer Skovfogden eller den som Skovfoged fungerende Underbetjent til Skovrideren i tvende Afskrifter den i § 35 nævnte Regning over de Arbeider, der ere udførte i Districtet i de sidste 14 Dage indtil Tirsdag Aften, og skal særskilt Regning udfærdiges for hver Art af Arbeide, hvortil særskilte Pengebeløb ere opførte i Districtets Budget. Ved Anførselen af Arbeidsfolkenes Navne opgives tillige, hvilke af dem der arbeide i Fælledsskab, samt af hvem Betalingen skal modtages, forsaavidt som nogle af de Nævnte have givet Andre Fuldmagt dertil, saaledes at Regningerne udvise, hvormeget hver Arbeider især skal have eller hvad der tilkommer de Flere, som arbeide samlede for fælleds Regning, og til hvem af disse Pengene skulle udbetales. Til disse Regninger erholde Vedkommende trykte Blanquetter, med Plads til Overskrift af det Skovriderdistrict, de vedkomme, og hvilket Slags Arbeide de angaae. Regningernes Rigtighed skulle Skovriderne ufravigeligen undersøge paa selve Arbeidsstederne, og foranledige indløbne Feil berigtigede af vedkommende Skovfoged eller anden Underbetjent. § 50. Skovrideren har derefter at paategne Attestation om, at, da de paagjældende Arbeider af ham ere undersøgte og befundne forsvarligen udførte, og da de anførte Priser ere de af ham fastsatte og Regningen iøvrigt er rigtig, kan den udbetales; og har han derpaa, efterat have indført Regningerne i vedkommende Embedsbog, at tilstille Skovkassereren dem, inden denne den førstkommende Løverdag skal udbetale dem, paa hvilken Dag Arbeidsfolkene skulle møde paa det dertil bestemte Sted og den bestemte Tid, for af Kassereren at modtage Betalingen,

25 Aug. § 51. Tiden fastsættes saaledes for de Skovriderdistricter, som tilsammen henhøre til et Skovkassererdistrict, at den for to af dem er den ene Løverdag, Formiddag for det ene og Eftermiddag for det andet, og for det tredie og fjerde District, som Skovkassererdistrictet omfatter, paa samme Maade den næstpaafølgende Løverdag. Omfatter et Skovkassererdistrict flere end fire Skovriderdistricter, har Skovkassereren ved en Befuldmægtiget at lade Arbeidspengene udbetale paa det eller de Skovriderdistricter, hvor han ei selv kan møde. Bestemmelse bliver betimelig at tage om, hvilken Løverdag, og naar paa samme, Betalingstiden skal være for hvert Skovriderdistrict, saa og om Stedet, hvor Udbetalingen skal skee, efter nærmere Overeenskomst mellem Overførsteren, Skovriderne og Skovkassereren. § 52. Til den saaledes bestemte Tid indfinder vedkommende Skovkasserer sig paa de bestemte Steder. Udbetalingen skeer til Arbeiderne selv; for den Sum, som tilkommer en enkelt Arbeider, paategner denne sin Qvittering, og for hvad der tilkommer et Hold eller en Forening af Arbeidere qvitterer den paa Regningen opgivne Person. b. Om andre Anviisninger af Skovrideren. § 53. Til Udgifter for Budløn udenfor de Tilfælde, hvor Skovløberen skal gaae Bud, til Avertissementer, Brevporto og andre slige smaa Udgifter, som Skovrideren ei hensigtsmæssigen kan anvise til Udbetaling hos Skovkassereren, kan han selv gjøre Udlæg, og skal han derhos være beføiet til, hvis han ønsker dette Udlæg godtgjort af Skovkassereren paa de almindelige Udbetalingsdage i Districtet, at erholde dette, naar han indleverer en i Henhold til Budgettets Conti opgjort og qvitteret Beregning over saadanne Udlæg, bilagt med den Legitimation, hvormed han i sin Tid ved Revisionen vil hjemle den. § 54. De Skovnings- og Stempelpenge, som af Deputatister, i Overeensstemmelse med Skovfdn. af 18de April 1781 § 19, skulle erlægges til Skovrideren, forinden Deputatet anvises dem, har Skovrideren inden 15de Marts at afgive med behørig Beregning til Skovkassereren, som skal lade Beregningen følge med sit Regnskab, for at den kan undergives Revision. § 55. Fremdeles har Skovrideren, som hidtil, for hver Maaned, i hvilken der forekomme Jagtindtægter og Jagtudgifter,

inclusive Skydepenge for bortsolgt Vildt, at indsende Beregning over samme gjennem Overførsteren til Finantsministeriet, for at fornøden Indtægts- og Udgiftsordre kan blive udfærdiget. Over det Vildt, som indleveres til Hs. Majestæts Hofholdning, indgives særskilt Beregning. § 56. Skovrideren har ved alle Anviisninger af hvilkesomhelst Udgifter altid at henvise til vedkommende Conto i Budgettet, og ligesom han er personlig ansvarlig for, at han ei anviser udover det ved Loven bevilgede Beløb, saaledes er Skovkassereren, dersom dette skulde skee, forpligtet til at nægte Udbetaling udover samme Beløb og har derhos at gjøre Anmeldelse derom til Finantsministeriet. c. Auctioner. § 57. Skovrideren forfatter Auctionscataloget med Vedføining af de gjældende Conditioner i 3 Exemplarer, det ene til eget Brug, det andet for Skovkassereren og det tredie for Auctionsdirecteuren. Samtlige Salgsposter gives heelt igjennem Forretningen fortgaaende Løbenummere. Efter endt Auction confereres disse Exemplarer, og Skovriderens og Skovkassererens paategnes af Auctionsdirecteuren, at de ere overeensstemmende med det af ham førte Exemplar, hvilket følger med Auctionsprotocollen. Skovrideren har derhos at sørge for, at hver Skovfoged for sin Skovspart erholder en Afskrift af Auctionsforretningen. § 58. Strax efter Auctionen, og senest inden 4 Dage efterat denne er afholdt, giver Skovrideren Overførsteren Underretning om, naar og hvor den er afholdt, hvormeget der i det Hele er udkommet, og om Conditionerne have været afvigende fra de sædvanlige, om hvilket Alt denne gjør Indberetning til Finantsministeriet, hvorfra Anmeldelse skeer til vedkommende Revisionscontoir. § 59. Senest inden 3die Dag efter Auctionens Afholdelse udfærdiger Skovkassereren Qvitteringerne, saa at Indbetalingen kan begynde paa denne Dag og skal derefter hver Søgnedag uvægerligen modtages paa Skovkassererens Contoir i den sædvanlige Contoirtid. Med hver Qvittering følger en vedhængende, fra begge Sider indskaaren, af Skovkassereren udfyldt Udleveringsordre, som vedkommende Skovbetjent ved Qvitteringens Foreviisning afriver og beholder. Disse Udleveringsordrer tjene ogsaa til Control med Skovkassererens Restanceliste. § 60. Naar Skovbetjenten indgiver sin

25 Aug.

25 Aug. Arbeidsregning til Skovrideren, afleverer han tillige de i Løbet af de sidste 14 Dage af ham modtagne Udleveringsordrer. De paa Udleveringsordrerne anførte Nummere betegner Skovrideren i de paagjældende Auctionsforretninger ved et Kors, og samler dernæst Udleveringsordrerne særskilt for hver Auction. § 61. Naar Skovrideren skal attestere Skovkasserens Liste over de Restancer, der gaae over i næste Halvaars Regnskab, lader han de endnu ikke til ham afgivne Udleveringsordrer afhente hos Skovbetjentene, og undersøger derefter, hvorvidt Restancelisten stemmer med Udleveringsordrerne, hvorom han da meddeler Attestation. § 62. Naar der foretages Kasseundersøgelser, lader han ligeledes, efter modtagen Begjæring af den, der foretager Kasseeftersynet, uopholdeligen de endnu ikke afgivne Udleveringsordrer hente hos Skovbetjentene, noterer dem i sine Auctionsforretninger og tilstiller strax Kasse-Revisor disse Forretninger med alle de tilhørende Udleveringsordrer, for at tjene til Sammenligning med de af Skovkassereren opgivne Restancer. Efter endt Undersøgelse har Revisor igjen at tilstille Skovrideren de fra ham modtagne Forretninger tilligemed de tilhørende Udleveringsordrer. d. Skovriderens Bogføring og Regnskabsvæsen. § 63. Skovrideren har foruden Bedriftsbogen at holde tvende gjennemdragne og af Overførsteren forseglede og autoriserede Protocoller, nemlig: 1) En Skovningsprotocol, som bestaaer af: a. Indtægtsprotocollen. I denne indføres alt det efter Arbeidsregningerne ved Hovedskovning, Gjennemhugning, Afbarkning og Tørvs Tildannelse vundne Material. b. Udgiftsprotocollen, i hvilken noteres samtlige ved Auction eller underhaanden bortsolgte Skoveffecter og Biproducter saavelsom alle Deputater og andre Udleveringer af Skovproducter. 2) En Pengeregnskabs-Protocol. I denne indføres samtlige af Skovrideren anviste Pengebeløb, ordnede efter vedkommende Budgetconti, ligesom i samme bliver at notere de for de afhændede Effecter opnaaede Pengebeløb, saavelsom de for Deputater og andre slige Udleveringer udkommende taxerede Beløb. § 64. Skov- og Vedregnskaberne, der affattes overeensstemmende med det dertil givne Schema, aflægges halvaarsviis, nemlig fra

Tiderne fra 24de Marts til 30te Septbr. og fra 1ste Octbr. til 24de Marts, og indsendes fra Skovriderne til Overførsteren saaledes: Regnskabet for Sommerhalvaaret inden 15de Novbr., og det for Vinterhalvaaret inden 15de Juni. Af Overførsteren indsendes disse Regnskaber derefter snarest muligt til Finantsministeriet. § 65. Inden hvert Halvaars Udløb har Skovrideren at meddele Skovkassereren en Fortegnelse over de i det afvigte Halvaar afgivne Deputater og andre Udleveringer uden Betaling, med vedføiet Taxationspriis, for at sidstmeldte Embedsmand kan fremlægge den ved sit Regnskab. § 66. Ved Sommerhalvaarets Slutning indsender Skovrideren til Overførsteren en specificeret Fortegnelse over alle paa Districtet værende Beholdninger af udviste og fældede Skoveffecter, der enten ikke ere solgte eller senere hjemfaldne Statskassen, hvorefter da Overførsteren — forsaavidt dette ikke allerede ved et tidligere Eftersyn har kunnet skee — snarest muligt foretager en almindelig Eftertælling af disse Beholdninger og meddeler dernæst en positiv Attestation om, hvilke Beholdninger der ere tilstede, hvorimod en saadan Eftertælling og Attestation af Beholdningerne efter de til den 24de Marts aflagte Regnskaber ei behøves. e. Skovkassererens Pligter i Almindelighed. § 67. Skovkassereren modtager i det Hele de Indtægter og besørger de Udbetalinger, som vedkomme de Skovriderdistricter, for hvilke han er Kasserer. Over samme fører han Bog, og aflægger han selvstændigt Regnskab paa den nedenfor bestemte Maade. Overskuddene indsender han directe til Finantsernes Hovedkasse. Med de forhen nævnte Undtagelser skee alle Indbetalinger og Udbetalinger paa hans Contoir, som dertil skal staae aabent hver Søgnedag paa den sædvanlige Contoirtid, der bliver at anmelde for og i fornødent Fald at bestemme af Finantsministeriet og derefter offentlig at bekjendtgjøre. § 68. Saafremt han enten som Amtsforvalter eller som Domaineforvalter har andre Oppebørseler, maae Skovkassens Midler ikke sammenblandes med hine, saa at de til enhver Tid ved Kasseundersøgelser — overeensstemmende med § 40 i Fdn. af 8de Juli 1840 om Kasse- og Regnskabsvæsenet i Almindelighed — kunne paavises særskilt opbevarede og særskilt 25 Aug.

25 Aug. fremlægges. § 69. Dog skal vedkommende Amtsforvalter i Overeensstemmelse med Forskristerne i 5te § i Fdn. af 8de Juli 1840 om Amtstueoppebørseler have en særskilt Rubrik anlagt i sin Hovedkassebog for Skov-Indtægter og Udgifter, men i denne bemærker han blot ved hver Maaneds Udgang Maanedens Indtægter og Udgifter i samlede Summer, overførte fra Skovkassebogen. § 70. For Oppebørselerne stilles den for Kongelige Kassebetjente anordnede Sikkerhed, hvis Størrelse af Finantsministeriet bestemmes for hver Betjent især i Forhold til Oppebørselens Størrelse, jvfr. Fdn. af 8de Juli 1840 § 1. I Henseende til de til Sikkerhed stillede Effecters Art, Bestallingernes Tinglæsning, den stiltiende Panterets Medfør o. s. v., blive de i Fdn. af 8de Juli 1840 om det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen i Almindelighed givne Forskrifter at følge, ligesom Alt, hvad deri er anordnet om Straf for Kassemangel, for Undladelse af at føre de befalede Bøger, eller for deres Førelse paa saadan Maade, at Hensigten ikke opnaaes, for falske Extracter eller Regnskaber, for Forsømmelse med til befalet Tid at indsende Extracter og Regnskaaer samt Besvarelser paa Antegnelser, og hvad deri er bestemt om Ansvar for Fuldmægtige og Contoirbetjente, ogsaa er at anvende paa Skovkassererne. § 71. Som Indtægtsordrer for Skovkassereren tjene hans af Auctionsdirecteuren attesterede Auctionscataloger saavelsom Skovriderens Beregninger over de af Deputatister erlagte Opskovnings-, Apterings- og Stempelpenge (§ 54). Alle andre Skov- og Jagtvæsenet vedkommende Indtægtsordrer modtager han af Finantsministeriet. Indenfor de Summer, som overeensstemmende med Finantsloven bestemmes til Skovarbeider for hvert District, saavelsom de ovenfor i § 53 anmeldte Udgifter, kan Skovrideren anvise til Udbetaling. Andre Udgiftsordrer — saavel staaende som specielle — modtager Skovkassereren fra Finantsministeriet. § 72. Paa de bestemte Dage møder Skovkassereren eller hans Befuldmægtigede i rette Tid paa de til Arbeidsregningers Betaling bestemte Steder og udfører denne Forretning. Skovriderne have at være opmærksom paa, om Møde regelmæssigen afgives til den bestemte Dagstid, saa at Arbeiderne ei skulle vente, og, hvor dette forsømmes, derom at

gjøre Indberetning til Overførsteren. Saalænge Arbeidere ere tilstede for at modtage Betaling, bør Udtællingen til dem skee forinden Skovkassereren befatter sig med andre Forretninger, som han muel igen til samme Tid og Sted kunde have at udføre. § 73. Skovkassereren maa, naar han selv er forhindret fra at møde ved Auctioner og paa Udbetalingssteder, lade møde ved Fuldmægtig, saa og lade Modtagelse af Penge og Udbetalinger skee ved Fuldmægtig, hvis Navn da maa være anmeldt for Finantsministeriet og gjøres bekjendt ved en paa Contoiret opslaaet Kundgjørelse. Saa bør og Skovkassereren give Skovriderne Underretning om enhver slig af ham udstedt Fuldmagt til videre Bekjendtgjørelse for Skovbetjentene og Skovarbeiderne. f. Skovkasserens Embedsbøger. § 74. Han har at holde tvende Bøger over de ham betroede Oppebørseler, nemlig en Hovedbog eller speciel Oppebørselsbog og en Journal eller Kassebog, hvilken sidste, gjennemdraget og forseglet, men paa ustemplet Papiir, autoriseres af Overførsteren; hiin kan indrettes for flere Aar, denne kun for et Regnskabshalvaar. Schema for Hovedbogen og Kassebogen er meddeelt. § 75. Hoovedbogen har tvende Afdelinger; i den ene indføres Auctionsbeløbene efter Forretningernes Udvisende samt i en vedføiet Rubrik Omkostningerne, og i en anden dertil anlagt Rubrik skeer Afskrivning under Indbetalings-Datum; i den anden debiteres enhver anden Sum, som Skovkassereren har staaende Ordre til at modtage, saa og de, til hvis Modtagelse speciel Ordre erholdes; for disse Indtægter, som afskrives strax, naar de betales, anlægges de fornødne Rubrikker. § 76. Kassebogen har tvende Afdelinger, den ene for Indtægten og den anden for Udgiften. I Indtægtsafdelingen indføres enhver Indbetaling strax, naar den kommer til Indtægt for Kassen, med Henviisning til det Folium i Hovedbogen, hvor den videre findes specificeret, og med Tilføining af Betalingsdagen; der anlægges en Rubrik for Skoveffecter, solgte ved Auction i Regnskabshalvaaret, og en anden for andre Indtægter, men derhos opføres paa et særskilt Sted i Kassebogen de Restancer, der indkomme af Auctionssummer for tidligere Halvaar. Over Auctionsindtægterne føres en Bikassebog med særskilt Rubrik 25 Aug.

25 Aug. for hver Auction, hvorfra skeer, senest ved hver Maaneds Udgang, summarisk Overførelse til hiin Hovedkassebog, og bliver særskilt at indføre hvad der vedkommer hver Auction. Udgiftsafdelingen har Rubrum for Remisser til Finantshoved-hovedkassen, dernæst særskilt for hver Budgets-Udgiftsconto. Naar Kassereren har gjort Udbetaling efter Skovriderens Anviisning, indfører han den udbetalte Sum med Bedtegning af Skovriderdistrictet og Regningens Løbenummer. Forøvrigt maa Kassebogen føres saaledes som i 23de § i Fdn. af 8de Juli 1840 om det offentlige Regnskabs- og Kassevæsen i Almindelighed er befalet, saa at man til enhver Tid, ved at fradrage Udgiften fra Indtægten, kan see, hvad der skal være i Beholdning.

g. Kasseextracter og Beholdningernes Indsendelse.

§ 77. Ved hver Maaneds Udgang afsluttes Kassebogen, og med den første derefter afgaaende Pakkepost indsendes til Finantsernes Hovedkasse Beholdningen, efter Fradrag af det, som der maatte behøves til Udgifter, der vides at ville forefalde før dertil fornødne Indtægter indkomme, hvorom inden Maanedens Udgang Erklæring meddeles af hver Skovkasserdistricts Skovridere. § 78. Ved Udløbet af hvert Qvartal blive, i Lighed med hvad i Henseende til Amtstue-Extracterne er foreskrevet, at affatte Qvartals-Extracter in duplo i den ved det forrige Domainedirectorats Circulairskriv. af 27de Juni 1853 bestemte Form, og begge Exemplarer til de anordnede Tider, nemlig inden 14 Dage efter hvert Qvartals Udløb, at indsende til Finantsministeriet, for af dette at fordeles mellem Statsbogholderiet og Revisionen. § 79. Samtidig med disse Qvartals-Extracter skal tillige indsendes til Finantshovedkassen den hele Kassebeholdning, og vil kun et saadant Beløb deraf være at tilbageholde, som efter de derom fra vedkommende Skovridere erhvervede skriftlige Erklæringer maa antages nødvendigt til de nærmest forestaaende Udgifters Bestridelse. § 80. De sidstnævnte Erklæringer og Finantshovedkassens Secunda-Qvittering for indsendte Overskud blive at vedlægge Duplicat-Extracterne, og forsaavidt Qvittering for nogen indsendt Sum ikke er modtaget før Extractens Affendelse, bliver den at eftersende med næste Post. § 81. For at Regnskabsføreren kan

have fornøden Tid til Kassebogens Gjennemsyn og Indtægtsanmeldelsernes samt Qvitteringernes gjentagne Sammenhold med Kassebogen, forinden den sidste Remis for Regnskabshalvaaret skal skee, tilstedes følgende Afvigelser fra Ovenstaaende: Kassebogens Afslutning for Marts Maaned skal skee den 24de Marts, og hvad der fra 24de Marts til Maanedens Udgang indkommer og hvad der i det Tidsrum udbetales skal indføres under 1ste April i den for Regnskabshalvaaret fra 1ste April til 30te September indrettede Kassebog, dog med Vedtegning af den virkelige Betalingsdag. Indsendelsen af de Beholdninger, som haves den 24de Marts, samt af den med den 24de Marts afsluttede Januar Qvartals-Extract, skeer dog først efter Maanedens Udgang til den for Beholdningernes og de andre Extracters Indsendelse bestemte Tid. h. Skovkasserens Regnskab. § 82. Regnskabet for Halvaaret fra 1ste April til 30te Septbr. aflægges senest den 15te Novbr. Det indeholder i Overeensstemmelse med Foranførte de Indtægter og Udgifter, som have fundet Sted fra 24de Marts til 30te September og maa nøie stemme med April og Juli Qvartals-Extracter, da, naar ved Affattelsen af Juli Qvartals Extract nogen Feil maatte befindes at være begaaet i April Qvartals Extract, Berigtigelse bør skee i Juli Qvartals Extract, men skulde Feilen først opdages efterat Juli Qvartals Extract er affendt, saa skal der med Hensyn til disse Feil saavelsom til de Feil, der opdages i denne sidst affendte Extract, vel inden Linien skee Forklaring i Regnskabet, men Rettelsen først skee i October Qvartals Extract. § 83. Regnskabet for Halvaaret fra 1ste October til 31te Marts aflægges senest den 15de Mai og indeholder de Indtægter og Udgifter, som forefalde fra 1ste October til 24de Marts. Angaaende dets Overeensstemmelse med October og Januar Qvartalers Extracter og hvorledes de indløbne Feil skulle berigtiges, bliver at iagttage, hvad ovenfor er bemærket angaaende det foregaaende Halvaars Regnskab. § 84. Ved sidstnævnte Regnskab, hvortil Statsregnskabet støtter sig, maa ikke fremlægges nogen Qvittering fra Hovedkassen, uden at der paa den af Sammes Kasserer er bemærket, at den vedkommer Finantsaaret til 31te Marts, og den vil ikke

25 Aug.

25 Aug. blive meddeelt uden at Indsendelsen senest skeer til forannævnte Tid, og ved Regnskabshalvaarets sidste Beholdnings Indsendelse maa skee Forklaring om at den er den sidste. For Regnskabet er Schema meddeelt. § 85. For enhver Indtægt, der optages i Regnskabet, maa den Ordre, som begrunder sammes Modtagelse, paaberaabes, og, saafremt den er modtaget i Regnskabsaaret, tillige fremlægges; dog vil for ved Auction solgte Effecter Fremlæggelse af de af Auctionsdirecteuren verificerede, med Tilføining af Conditionerne affattede Cataloger være tilstrækkelig, men det bliver at bemærke, at det, som Kjøberne efter de gjældende Forskrifter skulle betale mere end Auctionsbudet, tilføies under fornøden Forklaring. § 86. Ved Udgifterne maa ligeledes vedkommende Autoritets Ordre fremlægges, med mindre Udgiften har sin Hjemmel i staaende Ordre, f. Ex. Gager og Lønninger. Qvitteringer fremlægges for Auctionsforvalterens, Skovriderens og Skovkassererens Salair, med Hensyn til hvilke Auctionsforretningen afgiver Hjemmel. Ordrerne følge Regnskabet for det Halvaar, hvori de ere modtagne, men i de paafølgende Regnskaber skeer Henviisning. § 87. Som Beviis for det i Skoven udførte Arbeide fremlægges de af Skovriderne anviste Regninger, ordnede postviis efter forannævnte Brancher og under hver Post især særskilt for hvert Skovriderdistrict. § 88. For enhver Udgift fremlægges Qvittering fra rette Vedkommende. Ved Regnskabet fremlægges Hovedkassens prima Qvitteringer. § 89. De Restancer, der ved Regnskabshalvaarets Udgang, respective 24de Marts og 30te Septbr., maatte udestaae, kunne føres til Udgift under Fremlæggelse af specificeret Fortegnelse, der efter anstillet Sammenligning med Udleveringsordrerne erholder Skovriderens Paategning. § 90. De samlede Restancebeløb overføres under Indtægten i det paafølgende Halvaars Regnskab, som og den Beholdning, til hvis Tilbageholdning Kassereren har været foranlediget ved de i Januar Qvartals Extract vedlagte Erklæringer fra vedkommende Skovridere. § 91. Endelig har han i hvert Halvaars Regnskab at føre til Indtægt og Udgift den samlede taxerede Sum af de Effecter, som enten til Deputater eller efter Ordre ere uden Betaling udleverede, hvorover Skovrideren til Fremlæggelse

tilstiller ham specificeret Fortegnelser, jvfr. § 65. § 92. De foran givne Bestemmelser om Arbeidsregningernes Udbetaling og Regnskabsvæsenet blive ikke anvendelige paa Randbøl, Palsgaards og Feldborgs Planteurdistricter, ei heller paa Velling Skov, for hvilke der ved den af Finantsministeriet under 27de Jan. 1855 meddeelte Instruction er givet særegne efter de locale Forhold tillempede Forskrifter. 25 Aug.

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af et Andragende, hvori et Sogneforstanderskab havde udbedet sig Ministeriets Resolution for, om den til Opførelsen af et Stakit ved en Skole medgaaede Udgift, der var udredet af Skolekassen, skulde bæres af vedkommende Skoledistrict alene eller af den hele Skolecommune, — svares, efter forudgaaet Brevvexling med Indenrigsministeriet, at man maatte holde for, at den omhandlede Udgift vilde være at bære alene af Gaardmændene i Skoledistrictet. Ligesom det nemlig formeentlig maatte ansees for utvivlsomt, at Anordn. af 29de Juli 1814 § 54, ved at paalægge de gaardbrugende Beboere forsvarligt at vedligeholde Hegnet omkring Skolens Gaard, Have og Jordlod, alene har havt Skoledistrictets Gaardmænd for Øie, og det derhos ikke skjønnedes, at denne Bestemmelse skulde, som af Forstanderskabet formeent, in casu være uanvendelig paa Grund af Beskaffenheden af det opførte Hegn, saaledes kunde man ikke dele den af Skoledirectionen udtalte Anskuelse, at, naar Arbeidet ved Skolehegnene efter de Arbeidspligtiges Begjæring udføres ved leiede Folk, der da i Fdn. af 27de Mai 1848 § 1 skulde haves Hjemmel til at ligne Udgiften paa hele Communen, eftersom bemeldte Forordning ikkun hjemler Gaardmændene Ret til at fordre det dem paahvilende Arbeide, der „hidtil har paahvilet saavel Gaardmænd som Huusmænd og Inderster efter Omgang", udført ved leiede Folk paa Communens Regning. 28 Aug.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 15 Sept.

Med Hensyn til at Amtet havde nægtet at meddele Udpantningsordre til Inddrivelse af et Beløb af 2 Rd. 3 Mk., der tilkom Vand-

15 Sept. Synsmændene for N. N. Sogne for en af dem foretagen Synsforretning over et mindre Vandløb, havde bemeldte Vandsynsmænd i et til Justitsministeriet indkommet Andragende forespurgt, om de ikke i Medfør af Anordn. af 29de Juli 1846 §§ 30 og 70 vare berettigede til at fordre bemeldte Beløb inddrevet ved Udpantning.

Foranlediget heraf svarede Ministeriet, at da den i Andragendet paaberaabte § 30 kun angaaer de større Vandløb, og den ligeledes paaberaabte § 70, der indeholder Reglerne for hvad der tilkommer Synsmændene ved de mindre Vandløb, ikke indeholder noget om Udpantning, medens § 52, der hjemler Udpantning for Omkostningerne ved Arbeidets Udførelse paa de Forsømmeliges Bekostning, ikke omtaler Bekostningerne ved selve Synsforretningernes Afholdelse, kunde Ministeriet, overeensstemmende med hvad man havde udtalt i Skriv. af 25de Octbr. 1852, ikke ansee Udpantning for Omkostningerne ved Forretninger i Anledning af de mindre Vandløb hjemlet i Lovgivningen, men maatte i deslige Tilfælde have Vandsynsmændene henviste til at sagsøge de Vedkommende til Betaling af de dem tilkommende Godtgjørelser.

22 Sept. **Kundgj.** (fra Indenrigsministeriet) for Kongeriget Danmark.

De i Lov af 29de Decbr. 1857 §§ 1—7, 9, 12—14 givne Forskrifter angaaende hvad der med Hensyn til ondartede smitsomme Sygdomme blandt Huusdyrene er at iagttage skulle for Fremtiden ogsaa være anvendelige paa Rygmarvstyphus blandt Hestene. Hvilket i Overeensstemmelse med fornævnte Lovs § 2 herved bringes til almindelig Kundskab.

22 Sept. **Indenrigsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

Næst at henvise til en under Dags Dato herigjennem ududfærdiget Kundgjørelse angaaende at de i Lov af 29de Decbr. 1857 om ondartede smitsomme Sygdomme hos Huusdyrene givne Forskrifter ogsaa skulle være anvendelige paa Rygmarvstyphus blandt Hestene, skulde Man tjenstlig anmode Hr. (Tit.) om at indskjærpe samtlige i det Dem anbetroede Amt practiserende Dyrlæger ved denne Sygdoms Behandling at iagttage de i Instruxen af 28de Septbr. 1858 under B. a. indeholdte almindelige Forskrifter angaaende Forholdsregler i Anledning af ond-

artede smitsomme Sygdomme, samt om at henlede saavel Dyr- lægernes som Politiemestrenes Opmærksomhed paa efterfølgende nærmere Forskrifter, der i saa Henseende ville være at iagttage: De angrebne Dyr bør strax affondres fra de sunde og hensættes paa et afsides liggende Sted, til hvilket andre Dyr ikke kunne komme, ligesom der omhyggelig maa vaages over, at disse ikke komme til Gjødningen af de syge Dyr, til døde Dyr, som endnu ikke ere nedgravede, eller til Gjenstande, som ere besudlede med Blod eller Raad af de angrebne Dyr (Simer, Aareladsblod o. s. v.) og som ikke kunne desinficeres, hvilke samtlige Gjenstande i modsat Fald saa hurtigt som muligt maae fjernes fra Stalden og nedgraves. De døde Dyr bør nedgraves med Hud og Haar i Gruber, der i det mindste maae være saa dybe, at de smittede Gjenstande bedækkes med et Jordlag af 4 Fod, i hvilket der kastes noget Kalk, hvormed Dyret ogsaa skal bestrøes, inden Gruben tilkastes. Der bør strengt vaages over, at der ikke skeer nogensomhelst oeconomisk Anvendelse af de døde Dyr. Rensningen af den Deel af Stalden hvor de syge Dyr have staaet, og de Gjenstande, hvormed de have havt Berøring (Krybbe, Hække, Spiltoug, Gulv, Sadeldækken, Seletøi o. a. desl.), maa skee strax efter Bortflytningen af de syge Dyr, ligesom de Stalde, hvor de have staaet, maae renses saasnart Omstændighederne tillade det. I Staldene bør der sørges for en god Ventilation; de bør jevnligen udskylles, ligesom der af og til bør anvendes Chlorrygninger. Gaae Dyrene paa Græs, maae de ikke gaae løse, med mindre de ere under meget nøiagtigt Tilsyn. De tilsyneladende sunde Heste af en Besætning, i hvilken Sygdommen har viist sig, kunne benyttes udensor Hjemmet — uden dog at fodres eller vandes sammen med andre Heste, at opstaldes paa fremmede Steder eller at føres paa Markeder eller Torve — naar 8 Dage ere forløbne siden de ere blevne affondrede i fuldkommen afsmittede Stalde, eller siden de Stalde, i hvilke de, medens Sygdommen herskede, henstode, ere blevne fuldstændigt rensede. Dyrlægens Eftersyn maa skee omtrent hver 8de Dag. Een Maaned efter det sidste Sygdomstilfælde kan det Offentliges Tilsyn hæves.

22 Sept.

24 Sept. **Justitsmin. Skriv.** (til Amtmanden over Kbhvns Amt), hvori — i Anledning af at N. N. i et til Finantsministeriet indgivet Andragende havde anholdt om bemeldte Ministeriums Medvirkning til at erholde udslettet en, ved Tinglæsningen af det ham af Statskassen under 14de Septbr. 1858 meddeelte Skjøde paa en i Kjøbenhavns Amt beliggende Fæstegrund, paa bemeldte Skjøde gjort Paategning om at Statskassen ikke har tinglæst Adkomst paa Eiendommen, — Justitsministeriet, til hvilket Ministerium dette Andragende var blevet oversendt af Finantsministeriet, svarede, til Efterretning samt Meddelelse for og Jagttagelse af Retsskriverne i samme Amt, at deslige Paategninger om at Statskassen mangler tinglæst Adkomst til Fæstegrundene paa Amtet for Fremtiden kunne bortfalde, naar det er notorisk, at Statskassen i umindelige Tider har været Eier af disse Grunde, samt at de allerede givne Anmærkninger af denne Art paa Forlangende ville være at udslette.

29 Sept. **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

Ved at fremsende et Andragende, hvori en Sognefoged forespurgte, om der ikke tilkom ham Betaling efter Sportelreglem. af 22de Marts 1814 § 147 for efter vedkommende Eiers Begjæring at bekjendtgjøre ved Kirkestevne Listerne over resterende kongelige Skatter af en Deel af det N. N. Gaard tilliggende Fæstegods, og om han i bekræftende Fald var berettiget til at forlange Betalingen forud erlagt af Reqvirenten, havde vedkommende Amtmand, næst at bemærke, at det vel var ham bekjendt, at Justitsministeriet i den i Andragendet paaberaabte Skrivelse af 17de Juli 1852 havde udtalt sig for Spørgsmaalets bekræftende Besvarelse, i sin Erklæring yttret den Formening, at dette Resultat efter nærmere Overveielse ikke vilde vise sig holdbart. Han havde i saa Henseende navnlig fremhævet, at de Bekjendtgjørelser, som omtales i Sportelreglementets ovennævnte §, ikkun angaae Foranstaltninger, der ere af en privat retlig Character („Skifter, Auctioner eller andre saadanne Foranstaltninger“), under hvilken Categori de her omhandlede Bekjendtgjørelser ikke kunde henføres. Forsaavidt det i Ministeriets fornævnte Skrivelse paaberaabtes, at den Forudsætning, hvorunder Betalingen ifølge Sportelreglementets § 153 bortfalder, her ikke er tilstede, havde Amtmanden bemærket, at Kongens Foged netop ikke nyder noget Gebyr for den i Forordningen om Amtstueoppebørseler af 8de Juli 1840 § 12 foreskrevne Udstedelse af Bekjendtgjørelser om at Restancelisterne ere modtagne; men naar Sognefogden er pligtig uden Betaling at oplæse de Bekjendtgjørelser og Restancelister, som i Henhold til det nysnævnte Lovbud directe udgaae fra Kongens Foged, synes der heller ikke at haves nogen Hjemmel til udenfor Bestemmelserne i Fdn. af 8de Juli 1840, som Intet derom indeholder, at tilstaae ham saadan Betaling for de ganske tilsvarende Bekjendtgjørelser, som skulle finde Sted med Hensyn til de Skatter, som Godseierne have at

indfordre. Amtmanden havde endelig bemærket, at skjøndt Gjenstanden vistnok ikke er betydelig, vilde det dog i og for sig være ubilligt, om Godseieren skulde have en positiv Udgift for at faae de Skatter betalte, som han igjen skal indbetale i Statskassen, hvorfor det ogsaa i Ministeriets titnævnte Skrivelse er forudsat, at Sognefogdens Gebyr, ligesom de øvrige ved Executionen foraarsagede Omkostninger, maa blive at tilsvare af Restancedragerne; men naar Restancerne, efterat Bekjendtgjørelse ved Kirkestevne har fundet Sted, godvillig betales, og der saaledes ikke bliver Spørgsmaal om Skatternes Inddrivelse ved Udpantning, vilde det dog være en aabenbar Urimelighed, om de Skillinger og Brøkskillinger, som ved en Fordeling af Sognefogdens Gebyr for Bekjendtgjørelsen kunde falde paa hver enkelt af de paa Restancelisterne opførte Skatteydere, skulde kunne blive Gjenstand for ligesaa mange Udpantningsforretninger, af hvilke hver enkelt igjen skulde betales med det sædvanlige Udpantningsgebyr. — I Henhold hertil havde Amtmanden indstillet, at Ministeriet vilde frafalde den i dets tidligere Skrivelse udtalte Anskuelse, der, saavidt han havde havt Leilighed til at erfare, intetsteds har fundet Indgang i Praxis. 29 Sept.

I denne Anledning svarede Ministeriet, at man bifaldt den af Amtmanden i hans ovennævnte Erklæring udtalte Anskuelse, og at man derfor maatte anmode ham om i Overeensstemmelse hermed at give Andrageren Besked.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — da Amtmanden, i Anledning af et Andragende, hvori en Stamhuusbesidder har forespurgt, om han, paa Grund af Stamhusets Eiendomsret til Kyststrækningen ved sammes Grund, kan forbyde Baadførere at borttage Steen paa Strandbredden og i den Samme tilstødende Deel af Stranden, hvor saadanne kunne optages ved at vade i Vandet, havde begjært sig underrettet, om der maatte være vedtaget almindelige Regler for Besvarelsen af det reiste Spørgsmaal, og navnlig om, til hvilken Grændse Staten udstrækker sin Ret til at disponere over Forstrandene, — svares, overeensstemmende med hvad tidligere paa lignende Forespørgseler er blevet Vedkommende tilkjendegivet, at Eiendomsretten til de til Havet grændsende Grunde efter Ministeriets Formening kun strækker sig til Havstokken ɔ: til Grændsen for den Deel af Havbunden, der jevnlig overskylles af Havet, men at Spørgsmaalet om, hvorvidt den tilstødende Grundeier kan formene Andre at passere over Havstokken, forøvrigt henhører under Domstolenes Afgjørelse, i hvilken Henseende Ministeriet dog skulde henvise til en i Juri- 2 Octbr.

2 Octbr. dist Ugeskr. for 1848 S. 746 indført, under 11te Novbr. af Høiesteret stadfæstet Dom*).

6 Octbr. **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at en Skoveier i et til Indenrigsministeriet indkommet Andragende havde anholdt om at tilstaaes Henstand til 1ste Novbr. 1865 med Opfyldelsen af et ham af Ministeriet givet Paalæg om inden 1ste Novbr. 1861 at have den ham tilhørende Skov indhegnet, idet han derhos havde erklæret, i saa Fald ikke at ville benytte den ham efter Fdn. af 27de Septbr. 1805 § 14 2do, formeentlig tilkommende Ret til at fordre en Deel af Skoven udlagt til fri Raadighed i Vederlag for den af ham tidligere benyttede Græsning sammesteds, — svares, at den Tid, inden hvilken en Skoveier i Henhold til det citerede Lovbud kunde fordre sig et Vederlagsareal udlagt for den ham tidligere tilkommende Græsningsret i hans eget Skovskifte, forlængst var udløben, jvfr. Rentek.-Skriv. af 28de April 1835, men at Man iøvrigt efter de oplyste Omstændigheder Intet imod det Ansøgte havde fundet at erindre.

6 Octbr. **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

Efterat flere Beboere af N. N. Sogn havde anket over, at Vedligeholdelsen af et Hovedvandløb siden Aaret 1856 underhaanden var bleven bortaccorderet af Vandløbsinspecteuren paa Amtets Approbation, uden at der havde været givet dem Leilighed til selv at overtage bemeldte Vedligeholdelsesarbeides Udførelse in natura eller herover var bleven afholdt nogen Licitation, hvilken Fremgangsmaade, efter vedkommende Amtmands Forklaring, havde sin Hjemmel i det under 29de Novbr. 1851 for Hovedvandløbet udfærdigede Regulativ, hvorfor Amtsraadet heller ikke havde fundet den fremkomne Besværing begrundet, anmodede Indenrigsministeriet, da det ikke af Sagen kunde sees, at det omhandlede Vandløb, overeensstemmende med Lov af 17de Jan. 1859 § 1 cfr. § 4, var overtaget af Amtsraadet, eller at Raadet overeensstemmende med samme Lovs § 16 havde taget nogen særlig Beslutning om, at Naturalarbeide ikke maatte anvendes ved samme, Amtmanden om paany at forelægge Amtsraadet Sagen til Betænkning, med Bemærkning, at Ministeriet ikke skjønnede rettere, end at den paaberaabte Bestemmelse i Regulativet stod i Strid med Anordn. af 29de Juli 1846 § 34 jvfr. §§ 28—30, hvorefter det aarlige Vedligeholdelsesarbeide skal udføres enten af de Arbeidspligtige in natura eller, saafremt Pluraliteten deri er enig, efter Licitation, i sidste Fald dog tillige saaledes, at det er enhver Arbeidspligtig overladt selv at udføre den ham paahvilende Deel af Arbeidet. Efterat Sagen derpaa paany var bleven forelagt Amtsraadet, indsendte Amtmanden en af Amtsraadet tiltraadt, af Vandløbsinspecteuren afgiven Erklæring, som gik ud paa, at der ved

*) Jvfr. Lov 23 Jan. 1862.

den under 9de Octbr. 1851 til Sagens Ordning afholdte Landvæsenscommissions-Forretning, hvortil samtlige Vedkommende vare personlig indkaldte, ikke af Nogen af de Tilstedeværende var gjort Paastand paa det omhandlede Vandløbs Vedligeholdelse ved Naturalarbeide, hvilken Art af Arbeide derhos var betegnet som uanvendelig efter de locale Forhold, da Vedligeholdelsen væsentlig bestaaer i, naar paafordres, at bortskaffe de Sandmasser, som Østersøen ved Storm eller Høivande opkaster i Vandløbets Munding, samt at det derhos ved bemeldte Landvæsenscommissions-Forretning var vedtaget, at bemeldte Vedligeholdelse skulde udføres ved Accord underhaanden og ikke ved Licitation, i hvilken Henseende det tillige udhæves, at det er i Participanternes Interesse, at Vandløbsbestyrelsen kan tage Bestemmelse om, hvem Arbeidets Udførelse skal overdrages, da Arbeidsstedets afsides Beliggenhed, som vanskeliggjør Controllen, i Forbindelse med den Omstændighed, at Tiden, naar Oprensning bliver at foretage, saavelsom Størrelsen af den ved enhver Leilighed nødvendige Arbeidskraft beroe paa Vind og Veir, gjøre det ønskeligt, om ikke nødvendigt, at Entrepreneuren er en særdeles paalidelig Mand, som nøie kjender de locale Forhold og boer i en saadan Nærhed, at han strax kan være ved Haanden, naar Udløbet tilstoppes. 6 Octbr.

I denne Anledning svarede Ministeriet, at man ikke kunde erkjende de for Undladelsen af Licitations Afholdelse anførte Grunde for fyldestgjørende, og at man derfor, saafremt Amtsraadet vedblivende fastholdt den Mening, at Arbeidet ikke bør udføres in natura, hvorom i saa Fald formelig Beslutning blev at tage i Overeensstemmelse med Lov af 17de Jan. 1859 § 16, maatte ansee det for aldeles nødvendigt, at Licitation prøvedes forinden Arbeidet bortaccorderedes underhaanden, saameget mere som der utvivlsomt ved en hensigtsmæssig Affattelse af Licitationsconditionerne vilde kunne opnaaes den samme Sikkerhed for en god og hurtig Udførelse af Arbeidet, som ved Bortaccordering underhaanden. Med Hensyn til at denne Fremgangsmaade ikke stemmede med Bestemmelserne i det under 29de Novbr. 1851 af Amtsraadet approberede Regulativ, bemærkede Ministeriet dernæst, at disse, selv om de, hvad man ikke kunde see af Acterne, vare, som forklaret, blevne vedtagne paa Landvæsenscommissionsmødet den 9de Octbr. 1851, dog, som afvigende fra Bestemmelserne i Anordn. af 29de Juli 1846 §§ 28—30 og 34, ikke kunne være forbindende for Andre end dem, der udtrykkelig have vedtaget dem.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af et Andragende fra Eieren af N. N. Godser, hvori han forespørger om, hvad der vil være at foretage i Anledning 9 Octbr.

9 Octbr. af at N. N., der har Fæsteaccord paa en Gaard, som ved Dødsfald den 8de Septbr. f. A. er bleven fæsteledig, har vægret sig ved at modtage det ham af Godseieren tilbudte Fæstebrev paa bemeldte Gaard, paa Grund af at samme ikke ikke er ordlydende overeensstemmende med Fæsteaccorden, hvorved Godseieren er sat ud af Stand til overeensstemmende med Fdn. af 9de Febr. 1820 § 2 at udstede Fæstebrev paa Gaarden inden 14 Dage efter Udløbet af det Aar, hvori Gaarden har været fæsteledig, — svares, at naar Godseieren inden Forløbet af 6 Maaneder, fra den Paagjældendes Vægring af at regne, godtgjør for Amtet enten at have Gaarden bortfæstet eller Sag anlagt, hvorved den Paagjældende søges tilpligtet til at modtage Fæstebrev paa Gaarden, maa Ministeriet i Overeensstemmelse med Fdn. af 9de Febr. 1820 § 5 ansee ham ansvarsfri med Hensyn til det skete Ophold med Gaardens Bortfæstning.

9 Octbr. **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at Cigarmager og Huuseier N. N. i N. N. Sogn i et til Indenrigsministeriet indkommet Andragende havde anholdt om Tilladelse til at curere Creaturer, navnlig for den saakaldte Stive- eller Beenbrudssyge, naar disse af vedkommende autoriserede Dyrlæge ere erklærede for uhelbredelige og af den Grund unddragne hans Behandling, — Amtmanden anmodes om at tilkjendegive Andrageren, at Minsteriet ikke kan meddele ham yderligere Berettigelse til at practisere som Dyrlæge, end den, der ifølge Lovgivningen tilkommer Enhver, jvfr. Canc. Skriv. af 29de Mai 1827, hvorefter det ikke kan formenes den, der maatte tiltroe sig den i saa Henseende fornødne Kyndighed, at helbrede Dyr, naar Sygdommen ikke er smitsom.

13 Octbr. **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

Med Hensyn til at Indenrigsministeriet, ved at meddele Amtmanden over N. N. Amt, at der fra Sammes Side Intet fandtes at erindre imod, at det til Sandflugtens Dæmpning i Amtet fornødne Gangdagsarbeide bortliciteredes overeensstemmende med det af vedkommende Sandflugtscommissair affattede oprindelige Forslag, havde tilføiet, at det dog herved maatte iagttages, at intet Bud antoges, som oversteg den regulativmæssige Betaling for den tilsvarende Deel af en

fuld Dags Arbeide, at Reisen til og fra Arbeidsstedet kun maatte medregnes i Arbeidstiden, forsaavidt den faldt mellem Arbeidsstedet og nærmeste By, samt at en fuld Dags Arbeide ikke kunde ansættes til mindre end 8 Timers Arbeide, androg bemeldte Amtmand i en til Ministeriet indkommen Skrivelse paa, at det maatte have sit Forblivende ved det af Sandflugtscommissairen gjorte Forslag uden de nævnte Tillæg, der efter Amtmandens Formening vilde medføre uheldige og ubillige Conseqventser. 13 Octbr.

Foranlediget heraf svarede Ministeriet, at det formeentlig maatte beroe paa en Misforstaaelse, naar Amtmanden havde opfattet Ministeriets ovennævnte Resolution saaledes, at det ved samme skulde være bestemt, at den for et nyt Arbeide tilsagte Betaling ikke maatte godtgjøres Arbeideren, med mindre hans Arbeide havde medtaget fulde 8 Timer, saaledes at den, der blev tidligere færdig med det liciterede Dagsqvantum, skulde lide en forholdsmæssig Afkortning. Ministeriet havde nemlig ikkun villet, at de om Betalingen for Sanddæmpningsarbeiderne gjældende Regulativer strengt skulde overholdes, og havde til den Ende kun fundet sig foranlediget til at indskjærpe, at der ved Spørgsmaalet om Antagelsen af de ved Licitationen gjorte Bud burde tages Hensyn til, hvorvidt det paagjældende Arbeide var af den Beskaffenhed, at dets Udførelse kunde antages at ville for en Arbeider med almindelig Flid og Dygtighed medtage en heel Arbeidsdag, eller om det af en Saadan maatte kunne tilveiebringes i kortere Tid, og at da de Bud, der gik ud paa den fulde regulativmæssige Dagbetaling, ikkun i det første Tilfælde burde antages, i det sidste Tilfælde derimod kun forholdsviis mindre Bud. Hvorvidt Arbeidets forsvarlige Udførelse da virkelig havde krævet saa lang Tid, som den, til hvilken det var anslaaet, eller om Arbeideren havde kunnet fuldføre det i kortere Tid, maatte selvfølgelig være uden Indflydelse med Hensyn til den for Samme tilsagte Betaling. At en fuld Dags Arbeide ansættes til 8 Timer, var formeentlig ikke mere, end hvad der med Billighed kunde fordres, og det maatte vistnok ogsaa erkjendes, at Arbeiderens Reise til og fra Arbeidsstedet ikke ubetinget, og navnlig ikke uden Hensyn til Afstanden mellem hans Bopæl og Arbeidsstedet, kunde medregnes til Arbeidstiden, men at der i saa Henseende burde sættes en saadan Grændse, som i Ministeriets ovennævnte Re-

13 Octbr. solution var foreskreven. Sluttelig henledede Ministeriet, med Hensyn til at det under de tidligere Forhandlinger i denne Sag var oplyst, at det sædvanlige Gangdagsarbeide i Reglen kan udføres af Fruentimmer og Børn, Opmærksomheden paa Ønskeligheden af, at der ved Udarbeidelsen af Betalingsregulativerne tages behørigt Hensyn hertil, saaledes at der for deslige Arbeider fastsættes en ringere Dagbetaling end for Arbeider, der kun forsvarligt kunne udføres af en fuldvoxen Mand.

13 Octbr. **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af et Andragende hvori Sognepræsten for N. N. Sogne paa Sogneforstanderskabets Vegne havde reist Spørgsmaal om, hvorvidt der tilkom Medlemmerne af en Landvæsenscommission, som, udmeldt efter Veivæsenets Reqvisition i Anledning af at Sogneforstanderskabet havde forlangt en Steenkiste under Hovedlandeveien fordybet og et Stykke Hovedlandeveisgrøft opgravet, havde afholdt et Aastedsmøde og derpaa affagt Kjendelse i Sagen, Diæter og Befordringsgodtgjørelse ikke blot for den Dag, der var medgaaet til Reisen til og fra Aastedet og Mødet paa samme, men ogsaa for den Dag, paa hvilken Kjendelsen blev affagt, uanseet at dette ikke skete paa Aastedet, — svares, at da Diæter skulle tjene til Godtgjørelse for Udgifter udenfor de egentlige Befordringsomkostninger paa Reiser, som ere foranledigede ved Varetagelsen af det Embede eller den Bestilling, hvormed Adgang til Diæter er forbunden, kan der ikke blive Spørgsmaal om at indrømme Landvæsenscommissairerne Diæter for de Dage, som de tilbringe i deres Hjem enten enkeltviis med Arbeide, vedrørende deres Stilling som saadanne, eller under Sammenarbeide med deres Medcommissairer. Derimod tilkommer der Landvæsenscommissairerne ifølge Lov af 30te Decbr. 1858 § 24 saavel Diæter som Befordringsgodtgjørelse ikke blot for de Dage, der medgaae til Reiser til og fra Aastedet samt til Møder paa samme, men ogsaa for de Dage, der medgaae til Reiser til og fra andre Steder end Aastedet og Møder andetsteds udenfor deres Hjem, jvfr. den citerede Lov § 15. I det foreliggende Tilfælde tilkom der saaledes Formanden for Landvæsenscommissionen og

det ene af dennes tvende andre Medlemmer Diæter og Befordringsgodtgjørelse for begge de Dage, som Forretningen havde udkrævet, hvorimod det andet Medlem, som bosiddende paa det Sted, hvor Mødet blev afholdt den sidste Dag, ikke havde Krav paa Diæter for denne Dag, men kun paa Diæter og Befordringsgodtgjørelse for den Dag, Aastedsmødet blev afholdt. 13 Octbr.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 27 Octbr.

I et med Amtets Erklæring til Indenrigsministeriet indkommet Andragende havde nogle Beboere af N. N. Sogn besværet sig over, at den Lettelse i deres Naturalarbeide til Sandflugtens Dæmpning, som de formeente at tilkomme dem, fordi de frivilligt have afstaaet en Deel af de dem tilhørende Klitlodder til Indtagelse til Træplantning, imod at det Offentlige i Overeensstemmelse med Lov af 29de Decbr. 1857 § 2 overtager alle Udgifter til Sandflugtens Dæmpning paa den indtagne Strækning, ikke er kommen dem alene tilgode, idet Lettelsen er bleven fradragen i den hele Sognet paahvilende ¼ af Arbeidet og saaledes er kommen hele Sognet i Stedet for Andragerne alene tilgode; i hvilken Anledning Amtsraadet, for hvilket Sagen var bleven forelagt, havde yttret, at da Loven kun omtaler, at det Offentlige overtager Udgifterne ved Dæmpningsarbeidet, uden at nævne, hvem dette skal komme til Afdrag i Naturalarbeidet, saa maa det antages at komme dem til Afdrag, hvem Arbeidet med Hensyn til de paagjældende Arealer tidligere paahvilede, hvilket formeentlig maatte være det hele Klitsogn og ikke de enkelte Lodseiere, og idet Amtet henholdt sig til den af Raadet saaledes yttrede Anskuelse, indstillede Samme Sagen til Ministeriets Afgjørelse.

Foranlediget heraf svarede Ministeriet, at da den ¼ af Sandflugtsarbeidet, som forlods skal udredes uden Vederlag, ifølge Lov af 26de Marts 1852 § 2 paahviler Klitsognet som en Heelhed og ikke de enkelte Lodseiere, hver for de ham tilhørende Klitstrækningers Vedkommende, er det heraf en Følge, at den Omstændighed, at endeel af Sognets Klitarealer, ved at indtages til Træplantning, undtages fra de almindelige Regler om Sandflugtsarbeidets Udførelse, ikke udelukkende kan komme Eierne af de paagjældende Sandflugtsstrækninger tilgode, men alene kan medføre, at den Sognet paahvilende ¼ af Arbeidet bliver mindre og at da ligeledes det Arbeide, der ifølge fornævnte Lovs § 3 paalignes de enkelte Lodseiere i Sognet, formindskes. Idet Ministeriet derfor med Amtsraadet maatte være enigt i, at den i nærværende Tilfælde indtraadte Formindskelse af Sandflugtsarbeidet ikke udelukkende kan komme

27 Octbr. Andragerne tilgode, men maa medføre en forholdsviis Afgang i Arbeidet for samtlige Lodseiere i Sognet, anmodede Man Amtet om i Overeensstemmelse hermed at give Andragerne Besked.

16 Novbr. **Kirke- og Underviisningsmin. Skriv.** (til vedk. Skoledirection).

Efterat Ministeriet, med Hensyn til et om Ydelsen af Brændsel til en Landsbyskole opstaaet Spørgsmaal, under 27de Juni 1859 havde erklæret sig enigt med vedkommende Skoledirection i, at det maatte staae enhver Yder frit for, uafhængig af Districtets øvrige Beboere, at bestemme, om han vilde levere Brænde eller Tørv, naar ikkun det i Canc. Skriv. af 6te Novbr. 1838 opstillede Forhold imellem disse to Sorter Brændsel iagttoges, havde Skoledirectionen ved Fremsendelsen af et Andragende fra Sogneforstanderskabet, hvori dette havde paaveget de practiske Vanskeligheder, der vare forbundne med forannførte Princips Gjennemførelse i det foreliggende Tilfælde, indstillet, at det maatte tillades Sogneforstanderskabet at kjøbe det til Skolen fornødne Qvantum Brænde og lade det transportere til Skolen, saaledes at Beløbet kunde udpantes, hvis det ikke godvillig blev erlagt.

I Anledning heraf meddeelte Ministeriet, efterat have brevvexlet om Sagen med Indenrigsministeriet, at man efter Omstændighederne ikke vilde have Noget at erindre imod, at Sogneforstanderskabet, naar det aarlig ved Beboernes Valg var afgjort, hvormeget Skolebrændsel der blev at yde i Brænde, og hvormeget i Tørv, da i Stedet for Udskrivning in natura bortliciterede det fornødne Qvantum af hver Sort til Levering paa Stedet (hvorved videre Spørgsmaal om Transporten bortfaldt), saaledes at Betalingen fordeeltes imellem de respective Vælgere af hver Sort og i fornødent Fald inddreves ved Udpantning.

8 Decbr. **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en Forespørgsel fra en Lehnsbesidder, om Loven af 30te Decbr. 1858 angaaende Tørvemosers Udskiftning m. v. giver Fæstere Ret til uden Godseierens Samtykke at fordre Udskiftning af Fælledsskab i Tørvemoser, — svares, at man saavel efter Indholdet af bemeldte Lov, som efter de deri gjorte Henviisninger til Fdn. af 23de April 1781, der ikke angaaer Fæstere, maatte holde for, at Lovens Bestemmelser om Udskiftning af Tørvemoser ikke kunne fordres bragte i Anvendelse af Fæstere paa de dem tilfæstede Jorder.

Lov indeholdende Tillæg til Lov af 14de April 1852 angaaende nogle nærmere Bestemmelser om Korntiendens Forandring fra Ydelse i Kjærven til faste aarlige Afgifter. 12 Decbr.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Enhver Tiendetager, som formener sig berettiget til at oppebære Korntiende, der endnu ikke overeensstemmende med Lov af 14de April 1852, indeholdende nogle nærmere Bestemmelser om Korntiendens Forandring fra Ydelse i Kjærven til faste aarlige Afgifter, er bestemt til en fast aarlig Afgift, har, forsaavidt Sagen ikke allerede er indbragt for vedkommende Amtstiendecommission, inden 15de Mai 1862 derom at gjøre Anmeldelse for samme. § 2. Tiendecommissionerne have derefter snarest muligt og senest inden 1ste Jan. 1863 at ansætte de Korntiender, om hvilke saadan Anmeldelse er skeet, til faste aarlige Afgifter, forsaavidt det ikke ved nærmere Undersøgelse oplyses, at Vederlaget for en saadan anmeldt Korntiende maa betragtes som indbefattet under et allerede tidligere fastsat Tiendevederlag, hvorom dog i saa Fald formelig Kjendelse bliver at afsige inden Udløbet af ovenanførte Frist. Omkostningerne ved disse Forretninger blive at afholde af vedkommende Anmeldere, med mindre de maatte see sig istand til for Commissionen at godtgjøre, at det ikke kan tilregnes dem, at den Korntiende, for hvilken Vederlaget i Henhold til deres Anmeldelse fastsættes, ikke tidligere er bleven ansat til en fast aarlig Afgift, i hvilket Fald der med Hensyn til Udredelsen af Omkostningerne bliver at forholde efter Lovgivningens almindelige Regler. § 3. Tiendecommissionerne skulle, uanseet Bestemmelsen i fornævnte Lov af 14de April 1852 § 1, være bemyndigede til, uden særlig dertil erhvervet Tilladelse, indtil 1ste Jan. 1863 at foretage saavel de i foregaaende § ommeldte som de øvrige dem ved oftnævnte Lov paalagte Forretninger, der endnu maatte staae tilbage, ligesom ogsaa til, hvor fornødent gjøres, at afsige Kjendelser efter den i Fdn. af 8de Jan. 1810 § 28 3tio, fastsatte Tid. Det skal heller ikke kunne svække en tidligere afholdt Tiendecommissions-Forretnings Gyldighed, at den uden særlig Tilladelse er foretaget efter den

2 Decbr. i Fdn. af 8de Jan. 1810 § 28 3tio, eller Lov af 14de April 1852 § 1 fastsatte Tid. § 4. Den 1ste Jan. 1863 skulle alle Amtstiendecommissioner have afsluttet deres Virksomhed, og efter den Tid kunne de uden Indenrigsministeriets særlige Bemyndigelse kun foretage saadanne Forretninger, som det ved Kjendelser af den overordnede Tiendecommission i de til Samme indankede Sager maatte paalægges dem at udføre. Den overordnede Tiendecommission skal have afsluttet sin Virksomhed senest den 1ste Jan. 1865 og skal til den Ende være bemyndiget til at foreskrive en passende Frist for Afgivelsen af de Erklæringer, den maatte finde Anledning til at affordre Appellanternes Modparter eller vedkommende Amtstiendecommissioner, saavelsom for Tilendebringelsen af de yderligere Amtstiendecommissions-Forretninger, der til Sagernes Oplysning maatte findes nødvendige. Oversiddes den forelagte Frist af Amtstiendecommissionen, kan den overordnede Tiendecommission ikjende den en Mulct til Amtsfattigkassen af 10 til 25 Rd. for hver Uge, Fristen er oversiddet. Oversiddes Fristen derimod af de indklagede Parter, bliver Sagen af den overordnede Tiendecommission at paakjende uden Hensyn til de Oplysninger, der muligen senere fra deres Side maatte fremkomme*). § 5. Efter 1ste Jan. 1863 kan ingen Korntiende fordres ydet i Kjærven, med mindre Sagen angaaende dens Ansættelse til en fast aarlig Afgift allerede forinden den i nærværende Lovs § 1 fastsatte Tid er indbragt for vedkommende Amtstiendecommission. Hvor Retten til at fordre Tiende i Kjærven saaledes er bortfalden, uden at nogen Ansættelse til fast Vederlag har fundet Sted, medens Tienden dog hidtil enten efter Vedtægt eller udtrykkelig Overeenskomst har været ydet med et vist aarligt Vederlag, skal dette Vederlag for Fremtiden træde i Stedet for det, som ved Tiendecommissionens Medvirkning skulde have været fastsat. Er en Tiende, der eies af vedkommende Yder, ikke inden den i § 1 nævnte Tid bleven anmeldt for Amtstiendecommssionen, bliver Vederlaget for samme at betragte som ansat til det samme Beløb, som er bestemt for hver af de andre tvende

*) Jvfr. Circ. 12 Febr. 1861.

Tiender, eller, saafremt dette er af ulige Størrelse, til Middelværdien. § 6. Indenrigsministeriet skal være bemyndiget til at dictere de Amtstiendecommissioner, der ikke overeensstemmende med § 4 have afsluttet deres Virksomhed til den 1ste Jan. 1863, en Mulct til Amtsfattigkassen af 10 til 25 Rd. for hver Uge, Fristen oversiddes. 12 Decbr.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af en Forespørgsel fra en Sognepræst, om Præstegaards-Hartkorn er pligtigt at tage Deel i Ydelsen af Skolebrændsel, — svares, at den omhandlede Forpligtelse, der, saaledes som Canc. Skriv. af 29de Jan. 1820 udviser, paahvilede Præstegaards-Hartkornet før Afgivelsen af den ved Canc. Circ. af 3die Aug. 1822 bekjendtgjorte Kgl. Resol. af 17de Juli s. A., men i Henhold hertil bortfaldt, vel ikke var indbefattet under de Forpligtelser til Skolevæsens-Ydelser, der ved Lov af 20de Juni 1850 §§ 14 og 16 paalagdes Præstegaards-Hartkornet, men at den derimod nu, da Lov af 8de Marts 1856 § 8 i det Hele har hævet den ifølge ovennævnte Resolution endnu tilbageværende Fritagelse for Præsterne, maatte antages igjen at paahvile dem. 13 Decbr.

Justitsmin. Skriv. (til Overinspectionen over Fængselsvæsenet), hvorved meddeles, at Circ. af 19de Decbr. 1851 ikke sigter til Andet end de til Fangens Transport fornødne Klædningsstykker, men at Tilveiebringelsen af Klædningsstykker til Hjemsendelsen eller ved Løsladelsen er Jurisdictionen uvedkommende og paahviler Fattigvæsenet. 14 Decbr.

Kundgj, ang. Stadfæstelse af Statuter for den vest- og sønderjydske Creditforening*). 15 Decbr.

*) Denne Creditforening, hvis Formaal det er at skaffe dens Medlemmer uopsigelige Laan i Landeeindomme, som forrentes og afdrages ved uforanderlige halvaarlige Indbetalinger, er indrømmet de i Loven af 20de Juni 1850 ommeldte Begunstigelser og har ved Kundgj. af 10de Decbr. 1861 erholdt Adgang til at optage Interessenter fra nogle Dele af Hertugdømmet Slesvig og endvidere ved samme og ved Kundgj. af 16de Juni 1862 erholdt Tillæg til dens Statuter.

10 Jan. **Kirke- og Underviisningsmin. Skriv.** (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af en fra en Skoledirection indkommen Forespørgsel om, hvorvidt Hovedgaardes Hartkorn i Henhold til Anordn. af 29de Juli 1814 § 54 og Lov af 20de Juni 1850 § 14 bør tage Deel i Vedligeholdelsen af Skolehegn, — efter forudgaaet Brevvexling med Indenrigsministeriet, meddeles, at det fremsatte Spørgsmaal formeentlig maatte besvares bekræftende.

21 Jan. **Kirke- og Underviisningsmin. Skriv.** (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af at et Sogneforstanderskab, foranlediget af en af Amtsraadet ved Sognets Skoleregnskab gjort Udsættelse om, at de saakaldte gamle Degneindtægter fremtidig vilde være at udrede paa den oprindelige Maade, saaledes at Ydelsen blev paalagt de Samme, hvem den fra gammel Tid rettelig maatte have paahvilet, havde anholdt om, at de omhandlede Indtægter fremdeles, saaledes som det i en lang Række af Aar havde været Tilfældet, maatte lignes paa Sognets Hartkorn, — Ministeriet, efterat have brevvexlet om Sagen med Indenrigsministeriet og Amtsraadet, meddeler, at man med Skoledirectionen maatte være enig i, at en almindelig Paaligning paa Sognets Hartkorn af de omhandlede Indtægter ikke lovlig kunde finde Sted uden ministeriel Sanction, men at man i nærværende Tilfælde efter Omstændighederne Intet vilde have at erindre imod, at Sagen ordnedes paa den ansøgte Maade, saalænge ingen Protest fra vedkommende Bidragydere derimod fremkom.

22 Jan. **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en fra en Vandsynsmand indkommen Forespørgsel om, hvorvidt Vandsynsmændene, naar der med Hensyn til et mindre Vandløb existerer ældre Forlig, Vedtægter eller Kjendelser, men det desuagtet paaklages, at der paa enkelte Steder er foreskrevet en utilstrækkelig Dybde eller Brede for Vandløbet, ere berettigede til i Henhold til Anordn. af 29de Juli 1846 § 43, 5te Post, og under de der nævnte Betingelser, at paalægge Vedkommende uden Godtgjørelse at udrede og forbyde

saadanne Steder, — svares, at da de om de mindre Vandløbs Regulering og Vedligeholdelse for Landvæsenscommissionerne indgaaede Forlig og de af Samme afsagte Kjendelser ifølge fornævnte Anordnings § 49 skulle indeholde en endelig Afgjørelse af Sagen, bindende ikke mindre for Synsmændene end for de paagjældende Brugere, og da det Samme maa gjælde om de for Synsmændene indgaaede Forlig og de af disse afsagte Kjendelser, forsaavidt som de ere forblevne upaaankede, skjønner Ministeriet ikke, at der, hvor saadanne Afgjørelser foreligge, kan blive Anvendelse for Bestemmelsen i Anordningens § 43 5te Post, hvis Udtryk ogsaa nærmest synes at henvise til de Tilfælde, hvor saadanne positive Bestemmelser savnes. 22 Jan.

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af at en Skolelærer havde besværet sig over, at en Gaardmand, som havde kjøbt og under sin Gaard drev en Parcel fra en anden Gaard, for denne Parcels Vedkommende vægrede sig ved at overtage en efter den udstykkede Gaards Hartkorn afpasset Andeel i den Bygafgift efter Capitelstaxt, hvormed den Læreren tillagte Smaaredsel i Henhold til Lov af 8de Marts 1856 § 17 var bleven afløst, og derhos havde forespurgt, om ikke hele den omhandlede Bygafgift som en anden Communeafgift maatte kunne lignes paa Communens samlede Hartkorn, — meddeles, at Ministeriet er enig med Skoledirectionen i, at den omhandlede Bygafgift efter Capitelstaxten ikke kunde gaae over til at blive Gjenstand for Ligning paa Communens Hartkorn, men fremdeles maatte paahvile de hidtilværende Ydere af Smaaredsel in natura, samt at den i Tilfælde af en Gaards Udstykning, eftersom den uden Vanskelighed lader sig dele, i Henhold til Fdn. af 25de Juni 1810 § 8 maa opkræves hos hver enkelt Parcellist med et efter den udstykkede Gaards Hartkorn afpasset Beløb. 28 Jan.

Justitsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). 30 Jan.

Da det af de til Ministeriet indsendte Beretninger om anviste Erstatninger for Bygninger, der have været forsikkrede

30 Jan. under Landets almindelige Brandforsikkring, er bragt i Erfaring, at de af Sognetaxationsmænd uden Branddirecteurens Mellemkomst ifølge Lov af 4de Marts 1857 afholdte Forretninger til Indtegning af de nye Bygninger under Forsikkringen i mange Tilfælde tages for Fyldest som Beviis for Erstatningernes anordningsmæssige Anvendelse, har Ministeriet fundet Anledning til at tage under Overveielse, om en saadan Forretning efter Brandforsikkrings-Anordningen af 29de Febr. 1792 § 13 kan ansees som tilstrækkeligt Beviis i den omhandlede Henseende, og maa man herefter være af den Formening, at Branddirecteurens Mellemkomst ved Forretninger til Beviis for Branderstatningers anordningsmæssige Anvendelse overeensstemmende med bemeldte § 13, jvfr. Fdn. af 26de Marts 1800 § 7 Litr. B Nr. 1, fremdeles maa ansees nødvendig, da disse Bestemmelser ikke ere forandrede ved den ovennævnte Lov af 4de Marts 1857, hvilken kun med Hensyn til visse Indtegninger under Brandforsikkringen har ophævet Nødvendigheden af Branddirecteurens Tilstedeværelse, men ikke omfatter det her nævnte Tilfælde, hvori det ikke alene bliver at paasee, at der er opført Bygninger af samme Værdie, som den for de afbrændte Bygninger udbetalte Forsikkringssums Beløb, men ogsaa, at Bygningerne ikke ere opførte udenfor Brandtomten. Derimod finder jeg ikke Noget til Hinder for, at en saaledes ved Branddirecteurens Mellemkomst afholdt Forretning tillige kan lægges til Grund for det vedkommende Steds Indtegning eller forandrede Indtegning under Brandforsikkringen, saa at der ikke i denne Anledning behøver at afholdes nogen særlig Forretning. Hvilket herved tjenstligst meddeles til behagelig Efterretning og Jagttagelse samt videre Bekjendtgjørelse.

30 Jan. **Lov** indeholdende nogle nærmere Bestemmelser angaaende Jagten.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. A.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Det skal indtil 1ste Novbr. 1870 under Bøder fra 1 til 25 Rd. til vedkommende Fattigkasse være forbudt i i Tidsrummet fra 1ste Februar til 1ste November at fange eller

dræbe Flagermuus, Muldvarpe, Spidsmuus, Pindsviin, Ildere, Væseler, Grævlinge og, i indfredede Sandflugtsstrækninger, der ere indtagne til Beplantning med Træer, Ræve; samt endvidere Taarnfalke, Musemaager, Hvepsemaager, Ugler, med Undtagelse af den store Hornugle, Storke, Maager, Raager (Kornkrager), Alliker, Brokfugle, Ellekrager, Hærfugle, Natravne, Gjøge, Spetter, Stærer, Meiser, Sangdrosler, samt alle mindre Sangfugle. Dog skal det være Enhver tilladt i sin Gaard, sit Huus eller sin Have, at fange, under Iagttagelse af Brandanordningerne at skyde eller paa anden Maade dræbe Ildere, Væseler, Ræve, Muldvarpe og Spidsmuus. § 2. Bestemmelsen i Lov af 25de Marts 1851 § 7 forandres derhen, at det herefter skal være den Eier, der selv er Bruger af sin Eiendom, tilladt at overdrage Jagtretten til en Anden enten for sin Besiddelsestid eller for et bestemt Aaremaal, dog ikke over 10 Aar. § 3. Sager angaaende Overtrædelser af de i denne Lovs § 1 indeholdte Forbud behandles som offentlige Politiesager. 30 Jan.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Lov ang. Forbud mod at medtage løse Hunde i Jægersborg Dyrehave, m. v. 30 Jan.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark etc. G. A.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Løsgaaende Hunde maae ikke komme i de Dele af Jægersborg Dyrehave, der ere bestemte til Opholdssteder for Vildtet. Træffes en løsgaaende Hund i fornævnte Dele af Dyrehaven, bør dens Eier bøde 5 Rd. til Politiekassen og desuden erstatte den Skade, som Hunden maatte have tilføiet Vildtstanden i Dyrehaven. § 2. De Kongelige Jagt- og Forstbetjente have at optage løsgaaende Hunde, som de træffe i de til Opholdssteder for Vildtet bestemte Dele af Jægersborg Dyrehave. Lader dette sig ikke gjøre og Hunden streifer omkring udenfor Veiene eller Spadseregangene, skal det være de fornævnte Betjente tilladt at nedskyde den, dog forsaavidt Hunden er i Følge med Eieren eller Andre, der træde i hans Sted, først efterat Betjentene forgjæves have opfordret dem til at kalde Hunden til sig. § 3. Optages en løsgaaende Hund i

30 Jan. fornævnte Dele af Dyrehaven, bør det, naar Eieren er tilstede, af vedkommende Jagt- eller Forstbetjent tilkjendegives ham, at, hvis han ikke inden 8 Dage har godtgjort for Skovrideren i 1ste Kjøbenhavnske Skovdistrict, at den i § 1 bestemte Bøde er betalt til Politiekassen, vil Hunden blive dræbt, og han selv dragen til Ansvar efter denne Lov. Er Hundens Eier ikke tilstede ved Optagelsen, bør vedkommende Jagt- eller Forstbetjent uopholdeligen underrette Skovrideren om det Passerede. Denne har derpaa at drage Omsorg for, at Optagelsen med en nøiagtig Beskrivelse af Hunden, samt Angivelse af Tid og Sted snarest muligt bekjendtgjøres i den Berlingske- politiske og Avertissementstidende med Tilføiende, at Hunden vil blive dræbt, hvis det ikke inden 8 Dage efter Bekjendtgjørelsen for ham godtgjøres, at den i § 1 bestemte Bøde er betalt til Politiekassen. Dog kan Hunden ikke ventes udleveret, inden dens Eier har endvidere erlagt et Beløb af 16 Sk. daglig til Skovrideren for Hundens Pleie og Røgt, samt har erstattet ham Omkostningerne ved den omhandlede Bekjendtgjørelse i den Berlingske Tidende, forsaavidt en saadan har været fornøden. Saafremt dette ikke er skeet inden 14 Dage efter Anholdelsen, bliver Hunden at dræbe. § 4. Nedskydes en løsgaaende Hund i fornævnte Dele af Dyrehaven, bør det, naar Eieren er tilstede, af vedkommende Jagt- eller Forstbetjent tilkjendegives ham, at, hvis han ikke inden 8 Dage har godtgjort for Skovrideren i 1ste Kjøbenhavnske Skovdistrict, at den i § 1 bestemte Bøde er betalt til Politiekassen, vil han blive foranstaltet saggiven i denne Anledning. § 5. Saafremt Eieren af en optagen eller paa Stedet nedskudt Hund ikke er villig til at betale de ham efter foranstaaende Bestemmelser paahvilende Erstatnings- og Bødebeløb, bliver han hertil at tiltale under en offentlig Politiesag. Formener Nogen, at hans Hund ulovlig er bleven optagen eller at det fordrede Erstatningsbeløb er for stort, kan ogsaa han forlange Spørgsmaalet herom afgjort politieretsviis; ligesom han dog ikke kan fordre Hunden, forsaavidt den maatte være optagen og ilive, udleveret, medmindre han deponerer det fordrede Beløb, saaledes er Skovrideren heller ikke pligtig i saadanne Tilfælde at beholde Hunden ud-

over de ovenfor nævnte Frister, medmindre Eieren forudbetaler eller stiller Sikkerhed for Omkostningerne ved dens Fodring og Pasning, beregnede til 16 Sk. daglig. 30 Jan.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette

Indenrigsmin. Skriv. (til samtlige Amtmænd med Undtagelse af Bornholms Amtmand). 12 Febr.

Det har, som Hr. (Tit.) bekjendt, hidtil været Skik, naar Amtstiendecommissionskjendelser indankes for den overordnede Tiendecommission, at udsende Klagen til Modparternes saavelsom til Appellantens og Amtstiendecommissionens Erklæring. Appellanten har saaledes, forsaavidt der ikke fra Modparten er fremkommet en bestemt Begjæring om at blive bekjendt med hvad Appellanten senere maatte yttre, tvertimod de almindelig gjældende Procesregler havt det sidste Ord i Sagen, hvilket igjen har ledet til, at Klagerne oftere have indskrænket sig til ved Indankningen i almindelige Udtryk at erklære sig utilfredse med den af Amtstiendecommissionen afsagte Kjendelse og derimod forbeholde sig, naar Sagen senere kommer til deres Erklæring, nærmere at motivere Indankningen. Ihvorvel den overordnede Tiendecommission vistnok, hvor der paa denne Maade ved Appellantens senere Erklæring maatte være fremkommet nye Momenter i Sagen, har draget Omsorg for, at Modparterne have erholdt Leilighed til at erklære sig over samme, medfører dog den hidtil fulgte Fremgangsmaade en unødvendig Vidtløftighed og Forhaling af Sagerne. Efterat der ved § 4 i Lov af 12te Decbr. f. A., indeholdende Tillæg til Lov af 14de April 1852 angaaende nogle nærmere Bestemmelser om Korntiendens Forandring fra Ydelse i Kjærven til faste aarlige Afgifter, er fastsat en definitiv Tidsfrist for Tilendebringelsen af den overordnede Tiendecommissions Forretninger, bliver det saameget mere nødvendigt at forebygge en saadan Forhaling af Sagerne, og man skulde derfor tjenstligst anmode Hr. (Tit.) om at bringe til almindelig Kundskab i det Dem anbetroede Amt, at der for Fremtiden i Reglen ikke vil blive givet dem, der for den overordnede Tiendecommission indanke en af en Amtstiendecommission afsagt Kjendelse, yderligere Leilighed til

12 Febr. at yttre sig angaaende Sagen, hvorimod de have strax ved Indankningen at specificere de Grunde, hvorpaa de støtte deres Utilfredshed med den afsagte Kjendelse.

19 Febr. **Lov** om nogle Forandringer i Fæstelovgivningen.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Den i Kgl. Resol. af 6te Juni 1806 (bekjendtgjort ved Rntk.-Plac. af 7de s. M.) indeholdte Regel, at Bestemmelserne i Fdn. af 19de Marts 1790 og 15de Juni 1792 om Bøndergaardes Bortfæstning eller Bortforpagtning paa langt Aaremaal ere gjældende ogsaa i Henseende til Selveier- og Arvefæste-Bøndergaarde, ophæves forsaavidt angaaer de Bøndergaarde, der i det mindste i 20 Aar have været besiddede af Selveiere eller Arvefæstere med Ret til at sælge og pantsætte, altsaa i dette Tidsrum hverken have henhørt til nogen Hovedgaards, Stiftelses eller Embedes Fæstebøndergods eller til nogen ved Sammenkjøb eller paa anden Maade paa een Haand samlet Besiddelse af flere Bøndergaarde. § 2. Naar en Eier af Fæstegods, hvorved denne Lov ogsaa forstaaer en Besidder af Lehn, Stamhuus eller Fideicommisgods, for Indenrigsministeriet godtgjør, at han efter denne Lovs Udgivelse til fuldkommen Eiendom eller til Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte deraf har afhændet mindst 9 Gaarde til Brugerne eller et af disses Børn, Svigerbørn, Sted- eller Pleiebørn (hvorved det af disse altid skal have Fortrin, som Faderen eller, hvis han ingen Bestemmelse har efterladt sig, Moderen beviislig dertil have udseet), da skal Eieren være berettiget til ved Fæsteledighed eller med Brugernes Samtykke at udtage til fri Raadighed som over Hovedgaardsjord saameget Hartkorn af det øvrige Bøndergods, som udgjør $^1/_9$ af det Bortsolgte. Det Samme gjælder for hver 9 Gaarde, han fremdeles paa saadan Maade afhænder, og skal samme Ret tilkomme den, som ved nærværende Lovs Udgivelse ikke eier 10 Bøndergaarde, naar han paa fornævnte Vilkaar sælger, hvad han har, med Undtagelse af den Deel, som efter det Foreslaaende tilfalder ham selv. Denne Ret tilkommer ikke Bestyrelserne af de offent-

lige Stiftelser, som henhøre under Loven af 24de April 1860, 19 Febr.
eiheller Valls Stift, Vemmetofte og Gisselfelt Klostre og Herlufsholms Skole. Det Areal, som ifølge det Ovenstaaende agtes indtaget til fri Raadighed, skal nøiagtig opgives for Indenrigsministeriet, og kan dettes Meddelelse om, at den foreskrevne Betingelse er opfyldt og at der Intet findes mod Beregningen at erindre, tinglæses som Adkomst for Eieren til i sin Tid frit at disponere over dette Hartkorn, som over Hovedgaardsjord. Naar Eieren sælger eller arvefæster med Ret til at sælge og pantsætte til en Bruger af det til Inddragning bestemte Areal, hans Børn, Svigerbørn, Stedbørn eller Pleiebørn, noget andet Sted paa Godset, hvorpaa der ikke findes Familier, der have Børn, Svigerbørn eller Stedbørn, da skal dette ansees som solgt i Henhold til denne Paragraph. Eieren er i saadant Tilfælde berettiget til for et af Indenrigsministeren nærmere begrændset Tidsrum at bortleie det fraflyttede Sted eller selv at drive det, dog at der holdes Dug og Disk, indtil Betingelserne for hans frie Disposition derover efter denne Paragraph ere fyldestgjorte. § 3. Døer Gaardfæsteren og hans Enke inden Udløbet af 30 Aar, at regne fra Fæstecontractens Indgaaelse, skal Godseieren, saafremt han ikke afhænder Gaarden paa den i § 2 nævnte Maade og til en af de der ommeldte Personer, til Boet udbetale ligesaa mange Tredivtedele af den erlagte Indfæstningssum, som der mangler Aar i at Fæstecontracten har varet i 30 Aar. § 4. Almindelig Fardag for Fæstere er 1ste April. I Tilfælde af Fæstets Ophør ved Dødsfald tilkommer der Dødsboet eller Arvingerne Ret til imod fornøden Sikkerhedsstillelse at beholde Gaarden og fortsætte Driften indtil den 1ste April i det paafølgende Aar, til hvilken Tid Contract om nyt Fæste skal være afsluttet, medens Fæstebrevets Udstedelse kan udsættes til 1 Aar og 14 Dage derefter. § 5. Den en fratrædende Fæster eller hans Arvinger ved Bestemmelsen i Fdn. af 8de Juni 1787 § 5 tillagte Ret til at erholde Erstatning hos Eieren (Jorddrotten) for Istandsættelse eller Opførelse af Nyt af saadanne Bygninger paa Gaarden, som ere nødvendige til dens Drift, udvides til ogsaa at gjælde med Hensyn til saadanne Tilbyg-

19 Febr. ninger og Forøgelser af det muur- og nagelfaste Inventarium, som, selv om de ikke kunne ansees for strengt taget „nødvendige“ til Fæstegaardens Drift, dog maae erkjendes for at være hensigtsmæssige, naar de uomtvisteligt have forøget Gaardens almindelige Handelsværdie som Avlsgaard. Erstatningsretten udvides endvidere til at omfatte ikke blot saadanne større Grundforbedringer af Gaardens Tilliggende, der utvivlsomt have varigen forøget Gaardens Værdie, saasom Opdyrkning af Overdrev, Heder, Mose eller Kjær, Rydning af steenlagte Jordstykker, Udtørring af Moradser, Afsivnings- og Overrislingsanlæg, men ogsaa de, nyttige og hensigtsmæssige, mindre Grundforbedringer, t. Ex. Mergling, omfattende Udgravninger, Brøndsætning eller deslige, hvoraf Fæsteren eller hans Arvinger paa Grund af Besiddelsens Afbrydelse ikke have faaet Leilighed til at høste den fulde Nytte. Adgangen til den ved nærværende § hjemlede Erstatning bliver imidlertid, saavel for Tilbygninger og Inventarieforøgelser, som for Grundforbedringer, betinget af, at Fæsteren enten forud har erhvervet Godseierens skriftlige Anerkjendelse af Bygningernes eller det paagjældende Jordstykkes Tilstand forinden Bygningsarbeidets eller Grundforbedringens Foretagelse, eller i Mangel deraf har sørget for ved en Synsforretning at beviisliggjøre samme, samt at han, umiddelbart forinden Arbeidet paabegyndes, derom beviisligen har gjort Anmeldelse for Eieren. Den ovennævnte Synsforretning foretages af to Skjønsmænd, hvoraf hver af Parterne vælger een. Kunne Skjønsmændene ikke blive enige, vælge de en Opmand, og kunne de ikke forenes om dennes Valg, beskikker Amtmanden en Opmand. Den samme Fremgangsmaade med Skjønsmænd og Opmand benyttes til at afgjøre saavel Erstatningspligten som Erstatningens Størrelse i Mangel af mindelig Overeenskomst om den ved nærværende Paragraph hjemlede Erstatning. Ved Erstatningens Bestemmelse bliver ikke blot at tage Hensyn til den Værdieforøgelse, Eiendommen har erholdt ved den foretagne Forbedring, men tillige til den Fordeel, som Brugeren i den længere eller kortere Tid, der er forløben siden Forbedringens Udførelse, selv har høstet af

samme. Dog bortfalder Erstatningsretten ved større Grundforbedringer efter 30, og ved de mindre Grundsforbedringer efter 10 Aars Forløb efter Forbedringens Udførelse, og maa Erstatningen i intet Tilfælde overstige Pengeværdien af det af Brugeren anvendte Arbeide og tillagte Materiale efter gangbar Priis paa den Tid, da det paagjældende Foretagende er udført. Omkostningerne ved Skjønsmændenes Forretning bæres lige af begge Parter. Er der ved Afleveringen beviisligen nedlagt mere eller kostbarere Saasæd i Fæstegaardens Jorder, end der i og med disse er overleveret Fæsteren, skal Forskjellen erstattes efter de paa Saatiden gangbare Priser. Dersom nogen af Parterne anseer sig brøstholden ved Skjønsmændenes Forretning, skal han inden 14 Dage, efterat Kjendelsen er ham lovlig forkyndt, erklære saadant, inden 14 Dage efter denne hans Erklærings Forkyndelse for Modparten har da hver af Parterne at udnævne tvende nye Skjønsmænd. For denne Overskjønscommission gjælde de samme Regler, som ovenfor ere givne for Skjønsmændene, kun at Commissionen tillige har at bestemme, om begge Parterne, eller kun den ene af dem, skal bære de ved den fornyede Undersøgelse foranledigede Omkostninger. Undlader en af Parterne betimelig at udnævnne Skjønsmænd, skal den anden Parts Skjønsmænd i Forening med en af Amtmanden beskikket tredie Mand afgjøre Sagen. § 6. Den Synsforretning, som i Medfør af Fdn. af 8de Juni 1787 skal finde Sted ved Overtagelsen og Afleveringen af en Gaard, foretages for Fremtiden af Skjønsmænd, og om fornødent med Opmand, som det er fastsat i ovenforstaaende § 5 *). § 7. Naar en Enke efter en Fæster frasiger sig sit Fæste, da komme de i §§ 3, 4 og 5 indeholdte Bestemmelser til Anvendelse paa samme Maade, som hvis Fæstet var ophørt ved Dødsfald. Forsaavidt Enken var den afdøde Fæsters første Kone eller dog har levet i Ægteskab med ham i mindst 10 Aar forinden hans Død, skal hun endvidere være berettiget til efter Fæstets Fratrædelse, om hun end senere gifter sig, for Livstid at erholde en aarlig Aftægt af en Værdie, der svarer til Halvdelen af den aarlige Afgift efter hendes eller Mandens Fæstebrev. Hvis

19 Febr.

*) Jvfr. Skriv. 16 April 1861.

19 Febr. denne Aftægt ikke ifølge Overeenskomst sikkres paa anden Maade, betragtes den som en den afstaaede Gaard paahvilende Byrde, der bliver at udrede fremfor al Gaarden tidligere paahvilende eller senere paadragen Pantehæftelse, hvorom Eieren har at udstede og at lade tinglæse sit Beviis; i Mangel af Betaling kunne Aftægtsrestancer inddrives ved Udpantning, men saavel deres Fortrinsret i Pantet som Udpantningsretten tabes, naar det Fornødne til Inddrivelsen ikke foranstaltes inden der paaløber mere end eet Aars Restance. § 8. Eieren af en i Henhold til denne Lov bortfæstet Gaard skal være uberettiget til uden Fæsterens Samtykke at fratage denne enten hele Gaarden eller nogen Deel af dens Tilliggende, være sig Ager, Eng, Tørveskjær eller deslige, samt til imod hans Villie at lade Gaarden udflytte, med mindre dette skeer som Følge af en Gaarden overgaaet Ildebrand eller i Tilfælde af Udskiftning. § 9. Naar Gaardens Bygninger befindes brøstfældige ved en ny Fæsters Tiltrædelse, og Huusbonden vil have dem istandsatte, ombyggede eller nye Bygninger opførte, da maa saadant ikke paalægges Fæsteren, selv om denne derfor gives Erstatning; men Jorddrotten skal selv besørge Bygningerne opførte og Forbedringerne fuldførte. § 10. De i §§ 3, 4, 5 og 7 indeholdte Bestemmelser komme kun til Anvendelse paa de Fæsteforhold, som indgaaes efter denne Lovs Udgivelse. Enhver Overeenskomst, hvorved Fæsteren fraskriver sig de i denne Lov fastsatte Rettigheder, eller hvorved paa anden Maade klarligen tilsigtes at omgaae hvad deri er fastsat, er ugyldig.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

19 Febr. **Lov** om Afhændelse af den Sorø Academie tilhørende Hovedgaard Sorø Store Ladegaard.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet bemyndiges til at foranstalte den Sorø Academie tilhørende Hovedgaard Sorø Store Ladegaard bortsolgt ved offentlig Auction, saaledes at der skal paahvile Eiendommen en uforanderlig Afgift af 150 Tdr. Rug, 150 Tdr. Byg og 150 Tdr. Havre

aarlig til Sorø Academie, betalbar efter hvert Aars Capitels- 19 Febr.
taxt for Sjællands Stift, og at der desforuden erlægges en Kjøbesum, paa hvilken Tilslag ved Auctionen gives under Forbehold af bemeldte Ministeriums Stadfæstelse.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Lov om nogle Bestemmelser vedrørende Kirkesyn m. v.*) 19 Febr.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

I. § 1. Alle Kirker skulle være underkastede et aarligt Syn. § 2. Ved enhver Kirke skal være en særlig af Stiftsøvrigheden autoriseret Protocol, i hvilken foranstaltes indført af Eieren af dens Tiender en nøiagtig Angivelse af disse, fordeelte paa de enkelte Matriculnummere, og dens andre lignende Eiendomme, dens muelige Capitalformue og Gjæld, en i det Enkelte gaaende Beskrivelse af Kirken, samt en Fortegnelse over Kirkens Inventarium. De Forandringer, der i Aarenes Løb maatte foregaae i ovennævnte Henseender, saavelsom de aarlige Kirkesyn foranstaltes ligeledes af Tiendeeierne indførte i Kirkeprotocollen; Tilsynet med at denne Bestemmelse efterkommes paahviler Provsten ved det aarlige Syn. Naar en Kirketiende overgaaer til en ny Eier, bør denne derom gjøre Anmeldelse for Provsten. § 3. Kirkesynet skal fornemmelig vaage over, at Gudstjenesten ikke lider ved Mangler i Kirkens Tilstand, eller i det Tilbehør, som til Gudstjenesten er nødvendigt; det bør varetage, at Kirkens Indre fyldestgjør Fordringen om Orden, Sømmelighed og saadan Beqvemmelighed, som er fornøden til uforstyrret Andagt; og det har at paasee, at Mangler afhjælpes, der true Kirkens Bygning og dens øvrige Tilbehør med Forfald eller Tab i Værdie. Paa Tiendeeierens Andragende kan Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet tilstede Afvigelser fra Lovens efterfølgende enkelte Bestemmelser for saadanne Kirkers Vedkommende, med Hensyn til hvilke de paagjældende Bestemmelser skjønnes at være for byrdefulde. De Forbedringer, der udover det Nødvendige ere blevne en Kirke tildeel, bør ikke tilstedes afskaffede; og Kirkens Prydelser

*) De udeladte Paragrapher vedkomme ikke Tiendeeierne.

19 Febr. maae ikke borttages eller lades uden Vedligeholdelse, men skulle, naar de paa Grund af Ælde enten forgaaee eller ei længer opfylde deres Formaal, erstattes af nye, med mindre Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet tillader, at det undlades. Naar en Tiendeeier imidlertid anskaffer eller tillader anbragt nogen ny Prydelse til Kirken, hvortil han ei er forpligtet, kan han frigjøre sig og de kommende Eiere fra Forpligtelsen til, naar de ældes, at erstatte dem med nye ved herom at gjøre en Tilførsel til Kirkens Protocol; og den samme Rettighed har han med Hensyn til saadanne Prydelser, som han alt har anskaffet uden dertil at være forpligtet, naar Rigtigheden af hans Tilførsel til Protocollen attesteres af Synet. Enhver Kirke skal, saavidt andre Hensyn tilstede det, vedligeholdes saavel indvendig som udvendig paa den Maade, der stemmer overeens med dens oprindelige Stiil; og forsaavidt dette tidligere ei har været Tilfældet, skal der, naar passende Anledning dertil maatte tilbyde sig, og det kan skee uden uforholdsmæssig Bekostning, arbeides hen til, at den føres tilbage til samme Stiil. Dog kan det aarlige Syn ikke give Paalæg herom imod Tiendeeierens Indsigelse, men Sagen bliver i saa Tilfælde at indstille til Afgjørelse af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, der inden Afgjørelsen foranstalter fornøden Undersøgelse foretagen af en Sagkyndig uden Udgift for Tiendeeieren. Synet bør saavel i Almindelighed, som navnlig naar der er Tale om bekostelige Hovedforandringer ved Kirken, omhyggelig overveie, om de Omordninger, som det begjærer, ville lede til varig Forbedring, og om den Nytte, de ville stifte, staaer i passende Forhold til de Udgifter, de ville foranledige. Det paasees, at Kirken holdes assureret for dens virkelige Værdie. Godtgjør Tiendeeieren, at Kirkens Mure ei bestaae af tvende indvendig fyldte Skaller, men ere fuld Grundmuur, da kan han fra Assurancen undtage Kirkens Mure; ligesom han ogsaa i det Hele kan fritages for at assurere Kirken, naar Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet anseer den Sikkerhed, som han paa anden Maade maatte kunne stille, for tilstrækkelig. § 4. Viser gjentagen Erfaring idetmindste i tre paa hinanden følgende Aar, at Kirken ikke er

saa rummelig, at den afgiver beqvem Plads for Sognets Kirke- 19. Febr.
Kirkegængere, og paabyder Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet dens Udvidelse, da afgjøre Domstolene Sagen, hvis Tiendeeieren ei retter sig efter det givne Paalæg. Skulde det vise sig, at det bestaaende Retsforhold ei fyldestgjør Kirkens Tarv, vil Forholdet være at ordne ved Lov. § 5. Naar Menigheden ønsker det, kan Tiendeeieren ei modsætte sig, at der i Kirken anbringes en Varmeindretning og et Orgel eller lignende Instrument, men han kan fordre, at der ei herved paaføres ham enten strax eller fremtidig nogen forøget Udgift, hvorfor ogsaa den ved en Varmeindretning bevirkede Forhøielse af Assurance-Præmion bliver ham uvedkommende. § 6. Alteret bør i Reglen staae paa en ophøiet Plads i nogen Afstand fra Muren, men denne Forandring kan kun paabydes af Synet, naar dens Udførelse lettes ved anden Reparation af Kirken, og ei andre Forhold ved Kirkens Bygning gjøre den utilraadelig. Alterklædet skal være af Silkefløiel, eller Uldfløiel, eller Bomuldsfløiel, eller fiint Klæde, og tilstrækkeligt stort til at bedække eller beklæde det hele Alterbord, forsaavidt det er synligt medmindre det er af saadan Beskaffenhed, at det er til Prydelse, at det sees. Alterdugen skal være af hvidt Linned- eller Bomulds-Dreiel med passende Kant. Synet kan fordre, at Alterklædet forsynes med et Kors af ægte Sølv- eller Guld-brocade, og at Alterdugen kantes med Kniplinger. Altertavlen bør vedligeholdes omhyggeligt og nænsomt, og kan ikke opmales eller restaureres uden efter Forhandling med Synet. Naar Synet kasserer en gammel Altertavle, kan Eeren vælge mellem Anskaffelsen af en ny Altertavle eller Anbringelsen af et Billedhuggerarbeide eller af et Kors med passende Baggrund, dog at Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet i alle Tilfælde er berettiget til at træffe særlige Forholdsregler, hvorved det sikkres, at det Nye kommer til at svare til sin Bestemmelse, og Kirkens Prydelse ikke forringes. De gamle i Træ udskaarne Altertavler bør, naar en anden Tavle kommer i deres Sted, ei tilintetgjøres, før der er givet Conservatoren ved det nordiske Museum Leilighed til at gjøre sig bekjendt med dem. Altertavlens Ramme bør vedligeholdes paa en efter

19 Febr. dens Beskaffenhed passende Maade, og forsaavidt den har kunstnerisk Værd, bør den, saavidt skee kan, bibeholdes, om end en ny Altertavle anskaffes. Knæfaldet skal saavidt muligt være ½ Alen bredt; det udstoppes og betrækkes med Skind, Klæde eller Fløiel, og forsynes med nedhængende Garniturer, saa at dets Træværk skjules, med mindre det er afpoleret Egetræ eller andet lignende Træ eller forsynet med passende Maling. Det bør have den for Sognets Menighed fornødne Størrelse, idet der dog ogsaa er at tage et passende Hensyn til Alterets Fremspring og Chorets Størrelse. Kalken og Disken skulle være af Sølv, indvendig forgyldte, og skal Kalken være saa stor, at den kan rumme tilstrækkelig Viin til det Antal Communicanter, der paa eengang knæle ved Alteret. Alterkanden skal være af Sølv eller Porcellain eller andet af Synet godkjendt Materiale. Der skal paa Alteret være tvende Lysestager af Sølv eller Messing eller af andet af Synet godkjendt Materiale; de bør være af en passende Størrelse, og holdes paa Tiendeeierens Bekostning forsynede med Vox- eller Stearinlys, eller Lamper med Olie eller anden passende Belysningsvædske anbragte paa en passende Maade, at tænde under Communionen, hvorimod Tiendeeieron fritages for at svare Kirkelysepenge. Ligeledes skal der paa Alteret være en Æske til Oblater af Sølv eller Porcellain eller andet af Synet godkjendt Materiale. Ved enhver Hovedkirke skal være en lille Kalk og Disk af Sølv og i Kapsel til Brug for Præsten ved Sygeberettelser. Hvor der i samme Pastorat er flere Kirker, skal enhver Kirke tage lige Deel i Bekostningen heraf. Messeskjorten skal være af hvidt Cambridge eller fiint Lærred. Messehaglen skal være af rødt Silkefløiel eller et andet af Synet godkjendt Materiale; Synet kan fordre, at den forsynes med ægte Sølv- eller Guldgalloner og med et Kors af ægte Sølv- eller Guldbrocade. Knæleskammelen bør være udstoppet og betrukket med samme Stof som Alterklædet. Paa Døbefonten bør være et særskilt Døbefad af Sølv eller Messing eller af andet af Synet godkjendt Materiale og af en i Forhold til Døbefonten passende Størrelse. Hvor Anskaffelsen af en ny Døbefont paabydes, skal den være af Steen eller Messing eller af andet af Synet godkjendt

Materiale. Til at bringe Døbevandet i, anskaffes en passende Kande af Tin eller andet Metal, forsynet med Laag. Til Præstens Brug ved Daaben kan et Haandklæde fordres anskaffet. Prædikestolen skal være forsynet med en Læsestol. Beklædningen af dens Kant bør saavelsom Læsestolens være af samme Beskaffenhed som Alterklædet, forsaavidt Synet ei bifalder anden Bestemmelse. Saavel Prædikestolen som dens Himmel, hvor saadan findes, bør være velbefæstede, og Mangel i saa Henseende bør udsættes til Afhjælpning inden en kort Frist. Til Prædikestolen skal der være en fast og beqvem Trappe, forsaavidt skee kan, med en egen Adgang. Det kan forlanges, at der skal være Himmel over Prædikestolen, hvor Kirkens Rumforhold gjør det fornødent til Talens Tydelighed. Det paasees af Synet, at der er tilstede en Bibel, en Alterbog, to Psalmebøger, en Communionbog og en Tillysningsbog og een eller, hvis der er en Organist, to Choralbøger efter nærmere Bestemmelse af Minsteriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, ligesom ogsaa de fornødne Tavler, Bøsser og Begravelsesreqvisiter. En Kirkeblok med to forsvarlige Laase kan forlanges af Synet. Forsaavidt nogen af Ministerialbøgerne, hvis Anskaffelse, som hidtil, paahviler Tiendeeieren, forgaaer ved Ildsvaade, skal han bekoste et nyt Exemplar og bekoste det tilbørligen udfyldt ved Afskrift efter det andet i Behold værende Exemplar. Hvor i denne eller følgende Paragrapher Valget er givet mellem flere Stoffer, overlades dette til Tiendeeieren, kun at han ikke kan vælge et Stof, som er af ringere Værd end det, der hidtil har været anvendt. § 7. Gulvet maa ikke være af Leer eller af Kampesteen, men af Bræder, Steen- eller Muurfliser, eller heelbrændte gule eller røde Muursteen eller af et andet af Synet godkjendt Materiale; hvor der nu er Brædegulv, kan dette fordres fornyet ved Forfald, ligesom det stedse kan forlanges lagt mellem Knæfaldet og Alteret samt i Præstens og Kirkesangerens Stol. Naar Gulvet i Stolene ei er Bræder, forsynes det efter Synets nærmere Bestemmelse med Maatter eller Træskamler. Det maa paasees, at Pulpituret og Pulpiturstolene ere vel befæstede, og at Mangler i saa Henseende afhjælpes inden en kort Frist.

19 Febr.

19 Febr. Hvor et Pulpitur ei er fornødent paa Grund af Menighedens Størrelse, kan det forlanges borttaget, naar det er til Vansiir i Kirken eller hindrer Lysningen. Har Nogen lovlig Ret til saadant Pulpitur, kan han forlange sig anviist særskilt Stolestade nede i Kirken, men iøvrigt skulle paa Landet alle Stolestaderne, med Undtagelse af Præstens, Kirkesangerens og Tiendeeierens, være tilgængelige for alle Kirkegængerne, saa at den Forskjel, som Loven i saa Henseende gjør mellem Gaardmænd, Huusmænd og Inderster, er hævet. Saavel Præstens som Kirkesangerens Stole kunne forlanges fjernede fra Choret, idet der anvises Kirkesangeren Plads nede i Kirken nærmest Choret, og enten Sacristiet, hvor saadant findes, eller Pladsen mellem Alteret og Kirkemuren, hvor Forholdene tilstede det, indrettes til Opholdssted for Præsten. Synet kan forlange, at Stolestaderne skulle være forsynede med et passende Rygstød, der er 16 Tommer høiere end Bænkene, og at der paa dette, hvis der ei paa begge Sider af Stolestaderne er Bænke, anbringes en Skraapult af et Bræt, som er 5 Tommer bredt, og derunder Knager til Hatte. Disse Knager kunne ogsaa anbringes i Vaabenhuset eller fastgjøres paa Kirkemuren, hvor Omstændighederne tale derfor. I enhver Kirke skal der være en passende Tavle, til derpaa at opskrive Psalmenummerne, eller saaledes indrettet, at smaa Tavler med paamalede Nummere kunne indskydes eller indsættes deri. Dersom fornødent gjøres, kan Synet paabyde flere saadanne Tavlers Anskaffelse. Er Kirken ikke tilstrækkelig lys, bør der anbringes flere eller større Vinduer, eller deres Plads forandres, forsaavidt skee kan uden utilbørligen at svække Kirkens Soliditet. Ved at foreskrive Vinduernes Form, Materiale og Størrelse, bør Synet ikke undlade at tage Hensyn til Kirkens Stiil. Vinduerne paa begge Sider af Kirken forsynes med Trækruder med Staaltraadsgitter, ligesom der ogsaa, hvis fornødent gjøres, kan forlanges Gitterdøre indrettede ved Kirkens Indgange. Er der kun Vinduer paa den ene Side af Kirken, kan Synet forlange, hvor det hensigtsmæssigt kan skee, at der i Loftet anbringes en Ventil, hvis Rør føres op gjennem Kirkens Tag. Under Gudstjenesten maa Kirken kunne holdes fri for Træk, uagtet

19 Febr.

der er sørget for den fornødne Ventilation. Der kan fordres de fornødne Gardiner for at forhindre Solens forstyrrende Virkning under Gudstjenesten, og for at forebygge dens Beskadigelse af Malerierne i Kirken og af Farven paa Alterklædet og Prædikestolens Beklædning. Præstens Stol kan ligeledes fordres forsynet med Gardin. § 8. Hvis Kirkens Loft er af Træ, bør det altid males med en passende Oliefarve. Bjelkerne kunne fordres beklædte med Bræder. Dersom Kirkens Loft er gipset, bør de yderste 3 à 4 Bræder i det egentlige Loft over Bjelkerne paa hver Side ind mod Ydermuren indrettes som Lemme til at oplukke, for at Synet kan faae Adgang til at undersøge Bjelkehovedernes Beskaffenhed. Bænke, Stolestader, Pulpitur med Gelænder, Paneel, Alterets Omgivelse og andet lignende Træværk i Kirken, og dens Vinduer og Døre saavel foruden som forinden, skal være malet med en passende Oliefarve, med mindre de ere af Egetræ eller anden haard Træsort, hvor Fernis kan være tilstrækkelig. Ved Alteret, Døbefonten og de prydede Gjenstande kan til et tydeligere Ydre og en bedre Bevaring fordres Fernisering enten med eller uden underlagt Farve efter Gjenstandens Beskaffenhed. Er Døbefonten eller et Skulpturarbeide af haard Steen, bør de ikke forordnes malede, men alene holdte frie for Støv og Smuds, og, hvis Stenens Art gjør det fornødent, overgivne med en klar Fernis, og paa samme Maade forholdes med andre Dele af Bygningen, der ere af tilhugget Granit, saasom Søiler, Portaler. Alt Kirkens Træværk og dens Vinduer skulle aarlig idetmindste een Gang, og altid efter en Reparation, af Tiendeeieren foranstaltes afvaskede. § 9. Synet maa være opmærksomt paa, at de Gravcapeller, der ere aabne ind til Kirken, eller Gravkjeldere under Kirkens Gulv, ikke fordærve Luften i Kirken eller volde Træk, og hvis dette er Tilfældet, maa der træffes betryggende Foranstaltning derimod. Capellet kan afmures og Kisterne flyttes og, hvor de ere værdiløse, nedsænkes paa Kirkegaarden, forsaavidt Ingens lovlige Ret derved krænkes, i hvilken Henseende der gaaes frem paa den hidtil brugelige Maade, at de Vedkommende i fornødent Fald gjennem Stifts-

19 Febr. tidenden opfordres med 12 Ugers Varsel til at anmelde og godtgjøre deres Krav. Paa samme Maade kan forholdes med Kister, der maatte befindes i Choret eller andensteds i selve Kirken. § 10. Vaabenhuset bør være tilstrækkeligt lyst og forsynet med tætte Døre, Loft og nogle Bænke, samt Gulv af Træ, Fliser, brændte Muursteen eller Qvadersteen eller af andet af Synet godkjendt Materiale. Hverken det eller Taarnet, dersom dette er aabnet indad til Kirken, maa bruges til Opbevaringssted for Kalkbænk, Stiger, Brandredskaber eller andet Lignende. Naar der ved en Kirke ei er et Vaabenhuus eller anden passende Forstue, kan samme af Synet forlanges opført eller indrettet. § 11. Kirkens Indgange bør være tilstrækkelige i Antal og ikke for lave eller for smalle. Dørene maae være tætte og til at aabne og lukke uden Larm; de skulle have et sømmeligt og smukt Udseende, og, forsaavidt skee kan uden uforholdsmæssig Bekostning, være til at aabne udad eller at skyde til Siden. § 12. Kirkens forskjellige Afdelinger, derunder dens Loft iberegnet, bør, forsaavidt skee kan uden uforholdsmæssig Bekostning, være let tilgængelige for Synets Undersøgelse, og de dertil fornødne Gjenstande maae haves og være ved Haanden, naar Synet foretages. Gjentagen Mangel heraf paadrager Bøde som en uafhjulpen Mangel. Der bør ligeledes drages Omsorg for, at der, hvor Omstændighederne tillade det, tilveiebringes det for Synet fornødne Lys paa Lofterne, f. Ex. ved Anbringelsen af et Par Jerntagvinduer eller Glastagstene. § 13. Paa Kirkens eller dens Tilbygningers Loft maa ikke gjemmes Korn eller deslige, og overhovedet maa Kirken ikke benyttes til verdsligt Brug. Derimod maa der opbevares saadanne enkelte Gjenstande, Epitaphier, Inscriptionstavler og deslige, der findes at burde fjernes fra Kirken paa Grund af deres Beskaffenhed, deres Forfald eller af anden Aarsag. De hensættes der midlertidig, indtil Bestemmelse med Tiendeeierens Samtykke kan tages om deres Anvendelse. § 14. Med Hensyn til en Kirkes Ydre, da kan der ikke fordres Ombygning eller Forandring af samme, fordi dens Stiil eller Form ikke maatte stemme med Synets Anskuelser. Men paa den anden Side maa heller ingen Forandring deri foretages

af Tiendeeieren uden med Synets Samtykke. Saaledes maa Kirkens Tag ikke ved Ombygning vilkaarligen gjøres lavere, eiheller dets Blytække afløses uden særlig Tilladelse af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet; paa samme Maade forholdes der, hvis der opstaaer Spørgsmaal om at gjøre Taarnet lavere eller forandre dets Udseende. Med det Overskud, der fremkommer ved at et Blytag tilstedes ombyttet med andet Tag, forøges Kirkens Capitalformue; dog kan det, forsaavidt Tiendeeieren dertil giver sit Samtykke, anvendes til Forbedringer, hvorpaa Synet ei kan gjøre Krav, efter nærmere Bestemmelse fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet. Straa- eller Rørtag paa en Kirke tilstedes ikke uden særlig Tilladelse fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, og Spaan- eller Trætag kan kun tilstedes hvor det tidligere har været og Forholdene tale for dets Bibeholdelse. Tagrender med Nedløbsrender bør anbringes over Indgangsdørene, hvis Indgangene ere udsatte for Regn fra Taget. § 15. Kirkens Muur holdes udvendig udfuget med Kalk eller Cement imellem de synlige Steen, og de fornødne Reparationer bør skee ved Indsættelsen af Steen af lignende Materiale som det, hvoraf Kirken er opført. Er Muren overtrukken med Kalk, bør den hvidtes eller overstryges med en passende Kalkfarve. Indvendig bør den være udrappet og afpudset med Kalk samt hvidtet eller overstrøgen med en passende Kalk- eller Liimfarve. Ved Kirker, der eie sig selv og have Midler dertil, kunne Murene ud- og indvendig fordres optrukne med Kalk efter Lod og oliemalede. Hvis overhovedet nogen Kirke allerede er saaledes istandsat, bør den ikke forringes. § 16. Kirkeklokkerne bør være af passende Størrelse, godt befæstede, og hænge saaledes, at de kunne høres tydeligt. Revnede Klokker bør ei taales, med mindre denne Tilstands Indflydelse paa Lyden ved en hertil sigtende Foranstaltning maatte være hævet. Hvor det er fornødent, kan det paalægges at opføre et Klokkehuus ved Kirken. Adgangen til at ringe med Klokken gjøres saa let og beqvem, som Omstændighederne tillade det uden uforholdsmæssig Bekostning. Hvis Kirken har et Uhr, maa Synet paasee, at det holdes ved god Gang og viser tydeligt 19 Febr.

19 Febr. § 17. Omkring enhver Kirke kan, naar Kirken eier Grunden, forlanges anbragt efter Synets nærmere Bestemmelse Brolægning eller et Leerlag bedækket med skarpt Gruus, med passende Skraaning fra Kirken og af 1½ Alens Brede med Rendesteen af tilbørligt Fald, som bortleder Vandet. Hvor Fugtighed gjør det fornødent, kan der forlanges Draining udenom Kirken. § 18. Fremlægger Tiendeeieren en Plan for, hvorledes han i Løbet af 10 Aar vil bringe Kirken til at fyldestgjøre de i denne Lov gjorte Fordringer, ved hvert Aar at udføre en passende Deel af de forlangte Forbedringer, og finder Ministeriet, til hvis Afgjørelse Sagen indsendes, den fremlagte Plan tilfredsstillende, da er Tiendeeieren berettiget til efterhaanden, saaledes som i Planen er fastsat, at udføre de omhandlede Arbeider, dog at selvfølgelig nye tilkommende Mangler desuagtet behørigen afhjælpes. I denne Plan kan det ogsaa med Samtykke af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet fastsættes, at visse af denne Lovs Bestemmelser først komme til Udførelse, naar de Gjenstande, hvortil de sigte, trænge til Fornyelse. Besidder Eieren af en Kirketiende flere saadanne, kan Planen omfatte alle de Kirker, hvortil de ere henlagte, saaledes at Arbeidet kan fuldføres ved een eller flere af disse, inden det paabegyndes ved de andre. § 19. Tiendeeieren bør holde Kirkegaarden og Gravstederne i Almindelighed ryddelige for Nelder og Ukrud, lade Græsset afslaae, inden det bliver langstraaet, og Gangene holde rene saavel for Græs som for Ukrud samt belægge dem med Gruus, hvor det kan haves. Enhver Afgræsning af Kirkegaardens Grøde ved større eller mindre Kreaturer er aldeles utilladelig. Enhver er berettiget til selv at vedligeholde sine Gravsteder, men de, der have indhegnet dem eller anbragt Ornamenter derpaa, ere dertil forpligtede. Oplyses det, at Tiendeeieren eller nogen Anden gjør sig skyldig i nogen Forsømmelse i ovennævnte Henseende, er han ifalden en Bøde fra 2 til 10 Rd. R. M. Sagen paadømmes af Politiretten, med mindre den Paagjældende selv maatte ønske at faae den afgjort ved Amtmandens Kjendelse. Det er at paasee af Synet, at Kirkegaardens Hegn holdes i forsvarlig Stand, og at der for dens Indgang er tilbørligt Lukke, saa

at dens Fred kan blive uforstyrret. Ved Kirkens Indgangsdøre kan forlanges anbragt tvende Skrabejern. § 20. Tiendeeieren er ikke berettiget til at borttage de paa Kirkegaarden staaende Træer, med mindre Synet dertil giver sit Samtykke. Det ved Træernes Salg indkomne Beløb bliver en Kirken tilhørende Capitaleiendom, hvis det ikke anvendes til Kirkens Forskjønnelse og Kirkegaardens Beplantning. Vil Tiendeeieren foretage en saadan, skal han forelægge Synet Planen dertil og have dets Samtykke. § 21. Ønsker Tiendeeieren i Aarets Løb at foretage Hovedreparationer eller væsentlige Forandringer ved Kirken, Kirkegaarden eller dennes Muur, uagtet Saadant ei er ham paalagt ved Synet, da har han derom ved det aarlige Syn at afgive en skriftlig Erklæring med nøiagtig Oplysning om de Arbeider, han agter at udføre. Finder Synet, at Kirken eller Kirkegaarden ved de paatænkte Arbeider vil forbedres, da er Tiendeeieren berettiget til at lade dem foretage. § 22. Ved det aarlige Syn er tillige at bestemme, hvor lang samlet Tid der af Tiendeeieren maa anvendes til Afhjælpningen af de udsatte Mangler og til Udførelsen af de Arbeider, han agter at foretage, og er Tiendeeieren forpligtet at rette sig efter hvad saaledes er bestemt, forsaavidt Kirken i modsat Fald i længere Tid, end ved Synet er fastsat, ei vilde kunne afbenyttes til Gudstjeneste i en til denne passende Stand, og forsaavidt han ikke ved at indstille Sagen til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet eller indanke den for et Oversyn faaer den af Synet trufne Bestemmelse forandret. Er Tiendeeieren forpligtet til at rette sig efter den af Synet eller paa anden Maade satte Tidsfrist, har han at erlægge en Bøde af 2 Rd. R. M. for hver Uge Arbeidet maatte vare længere, end ved Synet er fastsat. Otte Dage inden Arbeidet paabegyndes, har Tiendeeieren herom at meddele Præsten Underretning, og skal Tiden, der medgaaer til Arbeidet, regnes fra den af Tiendeeieren bestemte Dag. Saasnart et Bygningsarbeide, der har medført Afbrydelse af Gudstjenesten, er tilendebragt, har Sognepræsten derom at afgive Indberetning til Provsten, og skal denne, dersom Tiendeeieren ei frivillig erlægger den Bøde, som han maatte være skyldig at betale,

19 Febr.

19 Febr. gjøre Anmeldelse for Amtmanden, der har at sætte Tiendeeieren under Tiltale ved Politieretten til Bødens Erlæggelse. Tale imidlertid særlige Omstændigheder til Undskyldning for Tiendeeieren, da kan Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet efter et af ham indgivet Andragende saavel nedsætte Bøden, som tillade, at den aldeles bortfalder. § 23. Provsten meddeler Udskriften af de i denne Lov omhandlede Syn til Biskoppen, der, naar Mangler henstaae uafhjulpne, uden at det iagttages, hvad der i denne Lov er foreskrevet, har derom at afgive Beretning til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet. § 24. Det paahviler den Skolelærer, der besørger Klokkernes Ringning, at drage Omsorg for, at Trækruderne i tørt Veir aabnes hver Morgen og lukkes hver Aften, og kan han, forsaavidt han enten i denne Henseende eller med Hensyn til Klokkernes Ringning, Kirkens og Alterkarrenes Reengjørelse, Kirkeuhrets Optrækning m. m., gjør sig skyldig i Forsømmelighed, af Biskoppen paalægges en Bøde fra 1 til 5 Rd. R. M. § 25. Eier en Kirke sig selv, og er den istand til at bestride alle de med dens Vedligeholdelse forbundne Udgifter uden Ligning paa Menigheden, da har Bestyrelsen alle de Rettigheder og Forpligtelser, som ere bestemte med Hensyn til Tiendeeierne, efter de nærmere Bestemmelser, som herom maatte blive givne af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet. Dersom Menigheden derimod ved Paaligning maa bidrage til Kirkens Vedligeholdelse, da kan Communalbestyrelsen eller Sogneforstanderskabet forlange Oversyn eller et særligt Syn eller Sagens Indstilling til Afgjørelse af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, selv om vedkommende Bestyrelse maatte finde, at der dertil ei er nogen Anledning, men de Udgifter, som derved maatte blive foranledigede, udredes da ogsaa af Communens Kasse. Gjør Bestyrelsen sig skyldig i Forsømmelser, hvorfor § 19 og § 22 har fastsat Bøder, maae dens Medlemmer betale dem af deres egne Midler. § 26. Med Hensyn til saadanne Kirker, der eies af de tiendepligtige Sognebeboere eller af andet lignende Interessentskab, har det sit Forblivende ved Fdn. af 13de Novbr. 1829, saa at den eller de beskikkede Kirkeværger ogsaa med Hensyn til denne Lovs Bestemmelser

indtræde i Tiendeeiernes Sted ligeover for det Offentlige, dog med følgende nærmere Bestemmelser. Tiendeeierne skulle være berettigede til at udnævne paa den i samme Anordnings § 6 bestemte Maade tvende Mænd til paa deres Vegne at tage Beslutning, om det skal have sit Forblivende ved Synets Bestemmelse, eller om Sagen skal afgjøres ved et Oversyn eller af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, ligesom de ogsaa skulle være berettigede til at forlange et særligt Syn afholdt samt i Forbindelse med Kirkeværgerne at vedtage den i § 18 omhandlede Plan. Forsaavidt Tiendeeierne imidlertid ei gjøre Brug af denne deres Ret, eller de af dem valgte Mænd undlade til rette Tid at tilkjendegive deres Beslutning, ere Kirkeværgerne bemyndigede til ogsaa i disse Henseender at tage Bestemmelse. Gjøre Kirkeværgerne sig skyldige i Forsømmelser, hvorfor der i Henhold til § 19 og § 22 ere fastsatte Bøder, da ere de forpligtede til selv at udrede Bøden, uden at de kunne forlange sig deres Beløb godtgjort af Tiendeeierne. 19 Febr.
— — II. § 28. Synet saavel af Kirkerne som af Præstegaardene afholdes, under Ledelse af Districtsprovsten, af tvende bygningskyndige Mænd, som dertil udnævnes i Kjøbenhavn af Magistraten og andetsteds af Skoleraadet og Amtsskoledirectionen i Forening. Forinden de tiltræde deres Forretninger, have de at afgive gjennem Provsten til Biskoppen, efter en af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet affattet Formular, et skriftligt, edeligt Tilsagn om, at de forsvarligt ville udføre det dem betroede vigtige Hverv. Oversynet bestaaer af den Provst og de fire Mænd, som Stiftsøvrigheden i hvert enkelt Tilfælde dertil udnævner blandt Stiftets Provster og Synsmænd. Eier Districtsprovsten selv en Kirketiende i Provstiet, eller er han beneficeret med en Kirketiende, da træder en af Biskoppen dertil udnævnt Sognepræst i hans Sted ved Synet over den Kirke, hvortil Tienden er henlagt. Synsforretningen indføres af Provsten i en af Biskoppen autoriseret, pagineret og med Biskoppens Segl forsynet Synsbog, og af Tiendeeieren umiddelbart efter endt Synsforretning i Kirkens Protocol; og den underskrives i begge Bøger saavel af Provsten selv som af begge Synsmændene. § 29. Det aarlige Syn

19 Febr. afholdes i Juni og Juli Maaneder efter Provstens nærmere Bestemmelse. Provsterne have derhos at drage Omsorg for, at Præsterne og Tiendeeierne underrettes om Synets Afholdelse, i det mindste 3 Dage inden det finder Sted. Boer Tiendeeieren udenfor Sognet, bør han sørge for sammesteds at have en Befuldmægtiget, som paa hans Vegne kan modtage Anmeldelsen. Tiendeeieren har tre Maaneder, efterat Synet er afholdt, at udstede til Provsten en Erklæring, om han ønsker Sagen afgjort af Ministeriet for Kirke og Underviisningsvæsenet eller forlanger Overslyn, eller vil lade det beroe ved det afholdte Syn. Undlader han at afgive Erklæring, da anerkjender han dermed Synets endelige Gyldighed. Samtidig med at afgive denne Erklæring har han at gjøre de fornødne Skridt for at faae Sagen afgjort ved et Overslyn eller Ministeriets Resolution, dersom han ei vil lade det beroe ved hvad af Synet er bestemt. I sidstnævnte Tilfælde er han forpligtet til at afhjælpe de udsatte Mangler inden Udgangen af næste Aars Mai Maaned, forsaavidt ikke en anden Frist maatte være fastsat af Synet for Manglens Afhjælpning, hvilken Frist han i saa Fald maa holde sig efterrettelig. Dersom Manglerne ei ere afhjulpne til den fastsatte Tid, har han at erlægge en Bøde fra 5 til 10 pCt. af det Beløb, som Manglens Afhjælpning af Synet er ansat at ville koste ham, hvorhos han ved en Dagmulct fra 1 til 5 Rd. R. M. kan tilholdes til at efterkomme sin Forpligtelse. Findes de uafhjulpne Mangler ved de i § 25 omhandlede Kirker, ere Medlemmerne af Bestyrelsen, ved hvis Forsømmelse Manglen er forbleven uafhjulpen, ifaldne hver en Bøde fra 2 til 50 Rd. efter nærmere Bestemmelse af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, ligesom samme Ministerium har at bestemme, paa hvad Maade der vil være at gaae frem for at faae Manglerne afhjulpne. Er der uafhjulpne Mangler ved de Kirker, der omtales i § 26, da ere Kirkeværgerne, ved hvis Forsømmelse dette er Tilfældet, ifaldne hver en Mulct fra 1 til 20 Rd. R. M., og med Hensyn til Manglernes Afhjælpning ville ogsaa i Fremtiden de fornødne Foranstaltninger være at træffe paa den i

Fdn. af 13de Novbr. 1829 § 5 bestemte Maade. Det tilkommer Synet, enten ved næste Aars Syn, eller, dersom Omstændighederne kræve det, ved en særlig Forretning, at afgjøre, om Manglerne ere afhjulpne. Tiendeeieren har umiddelbart efter denne Forretnings Afholdelse at erklære, om han i saa Henseende underkaster sig Synets Afgjørelse, eller fordrer et Oversyn. Efterat det saaledes endelig er afgjort, om Mangler henstaae uafhjulpne, og i hvad Omfang, bliver Tiendeeieren af det Offentlige at sagsøge, til Bødes Erlæggelse og Opfyldelse af sin Forpligtelse. Under Sagen er Tiendeeieren berettiget til at faae det paakjendt, om Synet ved de givne Paalæg maatte have overtraadt den Samme tilkommende Myndighed. Dersom han imidlertid inden Sags Anlæggelse erklærer for Amtmanden, at han er villig til at underkaste sig sammes Kjendelse, da har denne at bestemme saavel Bødens som Dagmulctens Størrelse inden de ovenfor fastsatte Grændser og meddele Provsten Underretning om Udfaldet. Ovennævnte Bestemmelser gjælde ogsaa om Kirkeværgerne og de særlige Bestyrelser. Det paaligger Provsten snarest muligt at gjøre de Anmeldelser eller træffe de Foranstaltninger, der behøves til Iværksættelsen af ovenstaaende Bestemmelser, og tillige derom gjøre Beretning til Biskoppen. 19 Febr.

§ 30. Indankes Sagen for et Oversyn, da har dette at træffe endelig Bestemmelse med Hensyn til Afhjælpningen af de udsatte Mangler og fastsætter derhos Tiden, inden hvilken dette bør skee. Dersom Tiendeeieren ei efterkommer hvad ved Oversynet er blevet bestemt, da forholdes der ganske paa samme Maade, som naar han lader et Paalæg af Synet, der har endelig Gyldighed, uopfyldt, og navnlig har han, forsaavidt Sag maatte blive anlagt imod ham, den i § 29 forbeholdne Ret til at faae paakjendt, om Oversynet maatte have overskredet sin Myndighed. Stadfæster Oversynet det afholdte Syn, da afholdes de ved Oversynet foranledigede Udgifter af Tiendeeieren. Giver derimod Oversynet Tiendeeieren Medhold i alle hans Paastande, da afholdes ovennævnte Udgifter af det Offentlige. Dersom Oversynet endelig deels stadfæster, deels underkjender, hvad af Synet er fastsat og af Tiendeeierne paaanket,

19 Febr. da har det tillige at bestemme, i hvilket Forhold Bekostningen ved Oversynet er at fordele mellem det Offentlige og Tiendeeieren. § 31. Indstiller Tiendeeieren Synet til Afgjørelse af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, da ledsages Ministeriets Afgjørelse af en Bestemmelse om, inden hvilken Tid Tiendeeieren har at efterkomme hvad der paalægges ham. Dersom Tiendeeieren viser nogen Forsømmelse i at opfylde hvad af Ministeriet er besluttet, da iagttages hvad i § 30 er bestemt, for at skaffe Synets upaaankede Bestemmelser Fyldestgjørelse, uden at dog Spørgsmaalet om Synets Competence i saa Fald kan gjøres til Gjenstand for Domstolenes Paakjendelse, da det ogsaa i saa Henseende har sit Forblivende ved Ministeriets Resolution. § 32. I Reglen skeer Eftersynet af, om de udsatte Mangler ere afhjulpne, i Forbindelse med det næste Aars Syn; men forsaavidt en Mangel er udsat til Afhjælpning inden en kortere Tid end Udgangen af Mai Maaned, og Provsten ikke formener, at det kan beroe foreløbig ved en Erklæring fra Præsten om, at Manglen er afhjulpen, eller denne Erklæring gaaer ud paa, at Manglen ikke er afhjulpen, da bliver Reiseudgiften ved det Eftersyn, der bør afholdes, samt Godtgjørelsen til de tvende Synsmænd at udrede af den Kirke, for hvis Skyld den finder Sted. Medtager Synet af Kirken 5 Timer eller derunder, udredes der af Tiendeeieren 72 Sk. R. M. til hver af de tvende Synsmænd, men forsaavidt Synet medtager længere Tid, da erlægges det dobbelte Vederlag. Med Hensyn til Tiendeeierens Forpligtelse til at befordre Provsten og Synsmændene, da har det sit Forblivende ved de nu gjældende Regler, og skal samme Forpligtelse paahvile ham med Hensyn til Eftersynet. Ved Oversynet tilkommer der saavel Provsten som Synsmændene Ret til Fribefordring samt hver især 3 Rd. R. M. i Diæter. Dersom en Tiendeeier vægrer sig ved at erlægge hvad han har at erlægge for Synet eller Oversynet, da kan Beløbet inddrives ved Udpantning, eller, efter Stiftsøvrighedens Bestemmelse og paa dens Foranstaltning, ved Seqvestration af en passende Deel af Kirkens Indtægter. Ingen Synsmand maa befatte sig med Arbeide for den Kirke eller ved den Præstegaard, som han

syner eller i hvis Oversyn han deeltager. Handler han der- 19 Febr.
imod, da har han forbrudt sin Stilling som Synsmand, og kan desuden idømmes en Mulct fra 20 til 100 Rd. § 33. Dersom enten Synet eller Tiendeeieren finder, at de ved en Kirkes Istandsættelse eller en Kirkegaards Omlæggelse forefaldende Arbeider ere af en saadan Beskaffenhed eller af et saadant Omfang, at Bestemmelse bør tages saavel om Nødvendigheden af deres Udførelse som om Maaden, hvorpaa Udførelsen bør skee, af Mænd, der have den dertil fornødne særlige Sagkundskab, da udnævnes af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet tre Mænd til i Stedet for det sædvanlige Syn at tage Bestemmelse om de Spørgsmaal, der forelægges til deres Afgjørelse. Hvad der saaledes af dette særlige Syn fastsættes, kan ikke indankes for noget Oversyn. Saavel Provsten som de ordinaire Synsmænd skulle være tilstede ved det særlige Syn og skulle derfor betimelig underrettes om dets Afholdelse. Til Medlemmerne af det særlige Syn saavelsom til Provsten og de ordinaire Synsmænd udredes 3 Rd. R. M. Diæter foruden Erstatning for deres Befordringsudgifter. Disse Udgifter udredes af Tiendeeieren, hvis han har forlangt det særlige Syn afholdt, men i modsat Fald af det Offentlige. Finder imidlertid Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, at der har været gyldig Grund til Afholdelsen af et særligt Syn, kan det bestemme, at ovennævnte Udgifter afholdes af det Offentlige, selv om Synet afholdes efter Tiendeeierens Forlangende*). Under et saadant særligt Syn kan ogsaa af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet umiddelbart henlægges fortrinlig vigtige Kirker, saasom Domkirker, for hvilke da dette særlige Syn hvert Aar i Juni eller Juli Maaned bliver at afholde. Som Følge deraf bortfalder for en saadan Kirke det almindelige Syn samt Oversynet, hvorimod det særlige Syns Bestemmelser af Kirkens Bestyrelse kan indstilles til Ministeriets Bedømmelse og Afgjørelse. III. § 34. For at sætte en Kirke, der eier sig selv, istand til at opfylde de den efter D. L. 2—22—64 paahvilende Forpligtelser, der udvides til at paahvile alle Kirker, som eie sig

*) Jvfr. Lov 19 Jan. 1863 § 3.

19 Febr. selv, og til, uanseet Stiftsgrændsen, at gjælde med Hensyn til alle saadanne Kirker i Kongeriget, er Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet bemyndiget til at bestemme, at dens Udgifter ikke maae overstige hvad der efter et af Kirkebestyrelsen affattet og af Ministeriet approberet aarligt Budget er fastsat som fuldkommen tilstrækkeligt. Ved Affattelsen af Budgettet taget fornødent Hensyn til det sidst afholdte Syn[1]). § 35. Den Brandhjælp, der i Henhold til D. L. 2—12—4 skal ydes til Opførelsen af Præstegaarde, bortfalder fremtidig. — — § 41. Alle de i denne Lov bestemte Bøder tilfalde den i Henhold til Lov af 8de Marts 1856 oprettede „Fattiges Kasse" i det Sogn, for hvis Kirke eller Præstegaard Boden er paalagt.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

19 Febr. Lov om stemplet Papiir.

— — § 31. — — Som Kjøbecontracter og Skjøder blive ogsaa at ansee Contracter angaaende Overdragelse til Arvefæste og Arvefæstebreve, forsaavidt Arvefæsteren har Ret til at sælge og pantsætte den paagjældende Eiendom. Undtagelsesviis skulle de i Lov af 4de Juli 1850 om Begunstigelser ved Afhændelser af Bøndergods til Brugerne eller deres Børn og Svigerbørn hjemlede Stempellettelser fremdeles staae ved Magt, dog saaledes, at de deri omhandlede Kjøbecontracter og Skjøder stemples til Taxt 48 Sk. — — § 33. Oprettes der om nogen enkelt Afgift, saasom Aftægt, særskilt Contract paa behørigt stemplet Papiir mellem Kjøber og Sælger, bliver saadan Afgift ikke at medregne ved Bestemmelsen af Stempeltaxten[2]). Til de Afgifter, der komme i Betragtning ved Beregningen af Vederlagets Størrelse[2]), henhøre ikke Bankhestelsen, Skatter, Tiender og andre offentlige Afgifter, som udredes af Eiendomme. Værdien af Jordskyld, Arvefæsteafgifter, ældre Afgiftsydelser og andre lignende vedvarende Byrder tages derimod med i Beregning, selv om de allerede inden Eiendommens Afhændelse maatte være lagte paa denne og det Samme gjælder med Hensyn til de Statskassen tilhørende halve Kjøbesummer, der indestaae i

[1]) Jvfr. Lov 19 Jan. 1863 § 1 og 2.

[2]) For Kjøbecontracten eller Skjødet.

visse Eiendomme paa de forrige Rytterdistricters Godser. — — 19 Febr.
§ 39. Forpagtningscontracter, saavelsom Contracter om Leie af Huse, Huusrum, Pladser eller deslige skulle stemples til 2den Klasses Taxt efter det for den hele Contractstid betingede Beløb — dog ikke over det aarlige Beløb taget 25 Gange. Er Contracten indgaaet paa ubestemt Tid, beregnes Tiden i Overeensstemmelse med de i § 21 givne Regler*); er Opsigelse betinget for en Contracts Ophør, ansees den indgaaet for ubestemt Tid, dog saaledes, at hvor Opsigelse først kan finde Sted efter en bestemt Aarrække, bliver Contracten stempelpligtig som forsaavidt indgaaet paa bestemt Tid, saafremt Taxten herefter vilde blive høiere. — — Under Forpagtnings- eller Leieafgiften indbefattes Alt, hvad der skal svares i Penge, Varer eller Arbeide, men derimod ikke de Skatter eller offentlige Afgifter, som Forpagteren eller Leieren maatte have at udrede af det Leiede. I Henseende til Foreninger om et Leie- eller Forpagtningsforholds Forlængelse saavelsom om Afgiftens Forhøielse gjælde i det Hele Reglerne i § 19*), hvad enten saadanne Foreninger paategnes Leie- eller Forpagtningscontracten eller særskilt udfærdiges. § 40. Fæste- og Arvefæste-Contracter — de sidste dog kun forsaavidt de angaae egentligt Arvefæste uden Ret for Arvefæsteren til at sælge og pantsætte Eiendommen — samt Forpagtningscontracter angaaende Gaarde og Huse i Medfør af Fdn. af 15de Juni 1792 § 11 stemples efter de i § 39 givne Regler, saaledes at Indfæstning og Recognitioner medregnes ved Bestemmelse af den stempelpligtige Værdie. Paa samme Maade blive ogsaa Fæste- og Arvefæste-Breve at stemple, forsaavidt Contract ei tidligere er oprettet paa behørigt stemplet Papiir, i hvilket Tilfælde Fæste- eller Arvefæstebrevet kan udfærdiges uden Stempel. — — § 41. Oprettes skriftlige Documenter, hvorved der indrømmes Nogen Jagtret, Servitutrettigheder eller deslige Rettigheder paa en Andens Eiendom, beregnes Stempeltaxten, forsaavidt saadan Rettighed afstaaes for bestandig, efter 1ste Klasse efter Værdien af det derfor betingede Vederlag. Indrømmes derimod slig Rettighed mod Vederlag for en vis bestemt eller ubestemt Tid,

*) ɔ: de almindelige Regler.

19 Febr. komme Reglerne om Forpagtnings- og Leiecontracter til Anvendelse. Betinges intet Vederlag for Overdragelsen af en Servitutrettighed, bliver det desangaaende oprettede Document stempelpligtigt som en Declaration[1]. — — § 44. Naar ved Salg af fast Eiendom Aftægt eller Undentag betinges og derom oprettes særskilt Contract (jvfr. § 33), bliver samme at stemple efter 1ste Klasses Taxt efter Aftægtens eller Undentagets Capitalværdie, hvilken bestemmes ved at sammenlægge det enkelte Beløb af de for een Gang betingede Præstationer, saasom Værelsers Indretning, Begravelsesomkostninger o. s. v., og Værdien af de aarlige Ydelser, beregnet efter de i § 21, navnlig sammes Litr. b, d, f og g angivne Regler[2]. I alle andre Tilfælde stemples Contracten om Aftægt eller Undentag efter 2den Klasses Taxt efter Aftægtens eller Undentagets Capitalværdie, beregnet paa ovenanførte Maade. — — § 63. Bestemmelserne om Overtagelse af Gjæld ved Erhvervelsen af en fast Eiendom, komme dog ikke til Anvendelse med Hensyn til de Statskassen tilhørende, fra det i sin Tid skeete Salg af de forrige Rytterdistricters Godser i visse Eiendomme indestaaende halve Kjøbesummer — — i det nemlig Erhververen, uden Udstædelse af nye Panteobligation, ved Eiendommens Overdragelse tillige bliver personlig Debitor for deslige Hæftelser for den Tid, i hvilken han er Eier af den paagjældende Eiendom. — — § 73. Enhver, som besidder Fæstegods, være sig Jorddrot, Beneficiarius, Statskassen, offentlige Stiftelser m. v. skal holde en Hoved- eller Kassebog og en Fæsteprotocol. Til hver af disse Bøger, angaaende hvis Indretning og Brug det isvrigt skal have sit Forblivende ved Fdn. af 3die Decbr. 1828 § 6 Nr. 4, bør bruges Stempel: naar Godset er 100 Tdr. Hartkorn eller derunder, til Taxt 2 Rd.; naar Godset er over 100, men ikke over 200 Tdr. Hartkorn, til Taxt 4 Rd.; naar Godset er over 200, men ikke over 500 Tdr. Hartkorn, til Taxt 8 Rd.; naar Godset er over 500 Tdr. Hartkorn til Taxt 12 Rd. Skatteqvitteringsbøger ere stempelpligtige: for Selveier- eller Fæstehuusmænd uden Hartkorn til Taxt 8 Sk.; for Gaard-

[1]) ɔ: i Reglen til Taxt 48 Sk.
[2]) ɔ: de alminbelig Regler.

og Huuseiere i Kjøbstederne, for Præster og andre Beneficiarier, der ikke ere benaadede med Fæstebøndergods, saavelsom for Eiere eller Fæstere af enkelte Bødergaarde, Møller og udstykkede Jordlodder samt af Huse med Jord, til Taxt 48 Sk.; for Præster og andre Beneficiarier, der ere benaadede med Bøndergods, saavelsom for Eiere af enkelte Fæstegaarde eller Huse, der ikke tilsammen udgjøre over 25 Tdr. Hartkorn, samt for særskilte Tienders Eiere, til Taxt 1 Rd.; for Eiere eller Besiddere af Hovedgaarde med Fæstegods eller af Fæstegods alene, naar dette udgjør over 25 Tdr. Hartkorn, til Taxt 2 Rd. Enhver Qvitteringsbog skal lyde paa den daværende Eiers, Besidders eller Fæsters Navn, og en nye Eier eller Besidder maa ikke indføres i samme. Besidder Nogen flere selvstændige Eiendomme, bør han have særskilt Qvitteringsbog for hver især. § 74. Brugen af ustemplet Papiir skal — — være tilladt: — m) til — — Landvæsenscommissioners Protocoller saa og til Protocoller, der indrettes til Brug for de faste Jordboniteringsmænd efter Lov af 4de Juli 1850, for de til Afløsningen af Hoverie og Pligtarbeide samt Jagtret beskikkede Commissioner, for Hegns- og Synsmænd m. m. — — samt til private Hoverie- og Hoverieafløsnings-Foreninger. n) Til alle Stævninger og Indkaldelser, Fuldmagter, Indlæg, Udskrifter, Beskrivelser og andre Udfærdigelser, der vedkomme Landvæsenscommissionssager. — — § 83. — — Det har iøvrigt sit Forblivende ved det Amtmændene i Fdn. af 3die Decbr. 1828 § 48 paalagte særlige Tilsyn med de der omtalte Landvæsens-Protocoller og Documenter (Hoved- eller Kassebøger, Fæsteprotocoller og Skatteqvitteringsbøger), saavelsom hvad iøvrigt i bemeldte Paragraph er foreskrevet. 19 Febr.

Lov om Forandring i Udredelsen af Tiendeafgiften for Føl, Kalve, Lam, Kid og Bisværme samt Smaaredsel m. m. 19 Febr.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Den ved Fdn. af 7de April 1740 fastsatte Tiendeafgift for Føl, Kalve, Lam, Kid og Bisværme (jvfr. Fdn. af 8de Jan. 1810 § 6) forandres til en Afgift i Byg, der

19 Febr. svares af det tiendepligtige Hartkorn. Beregningen af denne Afgift skeer efter et Skjøn om, hvor stor bemeldte Afgift har været i Aarene 1851—1860, ved hvilket Skjøn de Oplysninger lægges til Grund, som navnlig fra Modtagernes og Ydernes Side herom kunne tilveiebringes. Den saaledes fremkomne Sum deles derpaa med 10, omsættes til Byg efter Gjennemsnittet af Capitelstaxterne for 1851—1860 og fordeles paa det ommeldte Hartkorn, dog saaledes, at de Eiendomme, som ere saa smaa, at kun ganske undtagelsesviis Tillæg der finder Sted, ei inddrages under Paaligningen[1]). § 2. Den Smaaredsel, der hidtil er bleven udredet til Præsterne eller Skolelærerne under Navn af Julerente, Paaskerente, Midsommersrente, St. Hans Rettighed, Smørbyrd, Rannest og andre forskjellige Navne, forandres for hvert enkelt Jordbrug, hvoraf Ydelsen er svaret, til en Afgift i Byg efter Gjennemsnittet af Ydelsernes Værdie og af Capitelstaxterne i Aarene 1851—1860, og erlægges denne Byafgift, saavelsom den i § 1 bestemte, til Mikkelsdag i Penge efter hvert foregaaende Aars Capitelstaxt[2]). § 3. Til at foretage de i §§ 1 og 2 nævnte Ansættelser sammensættes en Commission af 3 Medlemmer, hvoraf Indenrigsministeriet for hver Amtsraadskreds udnævner Formanden; af de tvende andre Medlemmer, der udnævnes for hver enkelt Forretning, udnævner Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet det ene, og vedkommende Sogneforstanderskab (dog med Udelukkelse af Præsten, forsaavidt han hører dertil) det andet, som ikke maa være afgiftspligtigt i det paagjældende Sogn. § 4. Formanden berammer Tiden og Stedet (inden hvert paagjældende Sogns Grændser) til Forretningens Afholdelse (hvortil Skolen i fornødent Tilfælde kan benyttes) og udfærdiger en Indkaldelse til at give Møde ved samme, hvilken med 14 Dages Varsel bekjendtgjøres til Efterretning for samtlige i Sagen Interesserede saavel ved Indrykkelse i vedkommende Stiftstidende og et andet i Egnen udbredt localt Blad, hvis et saadant findes, som ved Oplæsning til Kirkestævne to paa hinanden følgende Søndage, der foranstaltes af Sognefor-

[1]) Jvfr. Skriv. 18 Juni 1861, 1 Marts 1862 Nr. 1.

[2]) Jvfr. Skriv. 1 Marts 1862 Nr. 3.

standerskabet, hvem Indkaldelsen itide bliver at tilstille af Formanden. Til det berammede Møde have Vedkommende, der ere berettigede til at oppebære de omhandlede Afgifter eller Ydelser, at medbringe saa fuldstændige Fortegnelser som muligt over hvad samme for Enhver af dem har udgjort i Løbet af de sidste 10 Aar. Derom Nogen af de Afgifts- eller Ydelsespligtige hverken møder personligen eller ved Befuldmægtiget, da kan Afløsningen af den ham vedkommende Ydelse desuagtet afgjøres ved Commissionens Kjendelse, som derefter ved Stævningsmændene bliver at forkynde ham. Møder ingen af de Afgifts- eller Ydelsesberettigede enten selv eller ved Befuldmægtiget, da have de, saafremt der ikke godtgjøres Forfald, som Commissionen erkjender for gyldigt, at afholde samtlige ved det forgjæves holdte Møde foranledigede Omkostninger. Møde de heller ikke selv eller ved Befuldmægtiget ved den paany berammede Forretning, fremmes denne ikke destomindre. Dersom nogen Enkelt af de Afgifts- eller Ydelsesberettigede udebliver, skal Ansættelsen dog kunne foregaae for hans Vedkommende, hvis Commissionen finder Sagen tilstrækkeligt oplyst ogsaa for hans Vedkommende ved de af de Andre, der have givet Møde, fremlagte Fortegnelser og øvrige tilveiebragte Oplysninger. I modsat Tilfælde forholdes for hans Vedkommende efter Ovenstaaende*). § 5. Hvis Commissionen ikke ved Mægling, der først skal forsøges, kan tilveiebringe en mindelig Overenskomst mellem Parterne om de Afgjørelser, der i Henhold til denne Lovs §§ 1 og 2 ere fornødne, da blive de at fastsætte af Commissionen ved Kjendelse. Forhandlingerne bør saavidt muligt foregaae mundtlig. Det Væsentligste af Forhandlingerne saavelsom de ved mindelig Overenskomst eller Kjendelse tilveiebragte Afgjørelser besørges af Formanden indførte i Protokollen, der ved Forretningens Slutning bør oplæses samt underskrives saavel af de tilstedeværende Parter eller deres Befuldmægtigede som af Commissionens Medlemmer. Extract-Udskrifter af Protocollen gives uden Betaling saavel Præsten til Opbevaring ved Embedet, som 19 Febr.

*) Jvfr. Skriv. 1 Marts 1862 Nr. 3.

19 Febr. Eierne af de tvende andre Parter af den i § 1 omhandlede Tiendeafgift. Ligeledes meddeles en Udskrift uden Betaling til Sogneforstanderskabet, der fremlægger den til Eftersyn for Skolelærerne saavelsom for samtlige Ydere i 14 Dage fra Forretningens Slutning og derefter foranstalter samme tinglæst. Videre Forkyndelse af Afgjørelsen finder ikke Sted. De fornødne Protokoller ville, forsynede med Indenrigsministeriets Autorisation, blive Formændene tilstillede uden Betaling. Naar Protokollerne ei mere kunne forventes afbenyttede, blive de afgivne til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet til Opbevaring*). § 6. Skulde der under Forretningen opstaae retlige Spørgsmaal, af hvis Afgjørelse dens Udfald i det Hele eller for en Deel vil være afhængig, og en mindelig Overeenskomst mellem Parterne ei kan tilveiebringes ved Mægling, da kunne vel Parterne, hvis de derom ere enige, lade Spørgsmaalet afgjøre af Commissionens Kjendelse, men i andet Fald bliver Sagen at henvise til Domstolene. Dog skal Commissionen, forsaavidt den dertil seer sig istand, fremme Forretningen ogsaa med Hensyn til den omtvistede Gjenstand, skjøndt det vil beroe paa Retsspørgsmaalets endelige Afgjørelse, om og hvorvidt den i saa Henseende af Commissionen trufne Afgjørelse kommer til at træde i Kraft. Gjør Retssagens Udfald desuagtet en Continuations-Forretning af Commissionen fornøden, da vil samme have at afgjøre, af hvem Omkostningerne ved denne Forretning skulle udredes. § 7. Er nogen af Parterne misfornøiet med den affagte Kjendelse, kan denne underkastes en yderligere Prøvelse, naar denne Part inden 3 Maaneder efter Kjendelsens Affigelse derom henvender sig til Indenrigsministeren, der foranstalter en Overcommission bestaaende af 5 Medlemmer, hvoraf fornævnte Minister udnævner Formanden; Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet udnævner to og vedkommende Sogneforstanderskab to Medlemmer, af hvilke intet maa have deeltaget i den paaankede Afgjørelse. § 8. Med Hensyn til Mændenes Udnævnelse, Parternes Indkaldelse, Forhandlingerne og Protokollerne komme, for Over-

*) Jvfr. Lov 23 Jan. 1862 § 9, Circ. 12 Marts 1863 Nr. 6.

commissionens Vedkommende, Bestemmelserne i §§ 3, 4 og 5 til Anvendelse. Til Forretningen blive ogsaa de Mænd at indkalde, som have deeltaget i den paaankede Kjendelses Afsigelse. Overcommissionen afsiger med absolut Stemmefleerhed sin Kjendelse, hvorved det skal have sit endelige Forblivende. § 9. Der tilkommer saavel Formændene som ethvert Medlem af Commissionerne og Overcommissionerne fri Biforbring, eller Godtgjørelse derfor 1 Rd. for hver Miil, som de have at reise, og 2 Rd. daglig i Diæter. Desuden tilkommer Formanden særlig Godtgjørelse efter Regning for Udførelsen af de fornødne skriftlige Arbeider, saavelsom for havte Udgifter i Anledning af de ham som Formand overdragne Forretninger, saasom til Porto, Budløn m. m. For Forkyndelsen af Kjendelser erholde Stævningsmændene til lige Deling 16 Sk. R. M. for hver af de 6 Første, for hvilke Forkyndelsen skeer, og 8 Sk. R. M. for hver af de Øvrige*). § 10. Afholdes en Overcommissions-Forretning efter een eller flere Yderes Forlangende, og stadfæster Overcommissionen Commissionens Kjendelse, eller er dens Afgjørelse mere ugunstig for Yderne end Commissionens, da ere alle de med Overcommissionens Forretning forbundne, i § 9 omhandlede Udgifter at udrede af den eller de Ydere, der have paaanket Commissionens Kjendelse, og kunne inddrives ved Udpantning, dersom de ei godvillig erlægges. Afholdes en Overcommissions-Forretning efter Forlangende af de Afgifts- eller Ydelsesberettigede, eller nogen af dem, og stadfæster Overcommissionen Commissionens Kjendelse, eller er dens Afgjørelse mindre gunstig for Paagjældende end Commissionens, da udredes de med Forretningen forbundne Udgifter af dem eller ham. Iøvrigt fordeles de ved Bestemmelserne i § 9 foranledigede Udgifter for hvert Pastorat eller Sogn saaledes, at det Halve udredes forskudsviis af Communens Kasse, imod at denne hos de enkelte Ydere erholder Godtgjørelse, der opkræves i Forbindelse med de andre communale Afgifter, og den anden Halvdeel afholdes af de Afgifts- eller Ydelsesberettigede, og fordeles mellem dem i Forhold til det Enhver tillagte Vederlag. 19 Febr.

*) Jvfr. Skriv. 25 Febr. 1862.

19 Febr. i fornødent Fald ved Commissionens Bestemmelse*). § 11. Til samtlige Indkaldelser, Protokoller, Udskrifter og øvrige Dokumenter, der bruges i de her omhandlede Sager, kan benyttes ustemplet Papir. Udskrifter af Protokollen blive af Formanden at meddele de Vedkommende, der begjære det, mod en Betaling af 24 Sk. for hvert Ark.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

19 Febr. **Lov om Forandring af Loven 20de Juni 1850 om Oprettelsen af Creditforeninger m. m.**

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Indenrigsministeriet bemyndiges til at lade de Creditforeninger, hvem det har tillagt de i Lov af 20de Juni 1850 ommeldte Begunstigelser, fremdeles beholde disse, uanseet at det i deres Statuter maatte vedtages, at Indtrædelse af Interessenter og den tilsvarende Udstedelse af Creditforeningsobligationer skeer i Afdelinger eller Serier, saaledes at der ikke finder solidarisk Ansvarlighed Sted mellem de forskjellige Afdelinger — dog paa Betingelse af: a) at ingen Afdeling sluttes, forinden den indeholder Interessenter for mindst 3 Millioner Rigsdaler; b) at Interessenterne i den senest sluttede Afdeling og i den nærmest paafølgende nye Afdeling ere solidarisk ansvarlige for hverandre, indtil den nye Afdeling har Interessenter for mindst 1 Million Rigsdaler; c) at for alle Interessenter, der indtræde i Foreningen, efterat første Serie er sluttet, Retten til Omskrivning af deres oprindelige Gjæld som Følge af den statutmæssige aarlige Amortisation bortfalder, saasnart den Serie, hvortil de høre, er afsluttet; og d) at ingen Interessent, der udtræder af Foreningen eller en bestemt Serie, meddeles Qvittering for Ophøret af det ham paahvilende solidariske Ansvar, forinden Regnskabet for det paagjældende Aar af Indenrigsministeriet er blevet forsynet med Paategning om, at der ved samme Intet fra det Offentliges Side er fundet at erindre, eller der haves saadan Sikkerhed for Fyldestgjørelsen af det

*) Jvfr. Skriv. 1 Marts 1862 Nr. 2.

solidariske Ansvar, som Indenrigsministeriet finder tilstrækkelig. 19 Febr. § 2. Indenrigsministeriet kan endvidere tillade de ifølge Lov af 20de Juni 1850 oprettede Creditforeninger at optage Interessenter fra de andre Landsdele. § 3. De i Lov af 20de Juni 1850 omhandlede Begunstigelser for Creditforeninger og Laanekasser for Grundeiere kunne for Fremtiden ikkun meddeles ved Lov.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Lov ang. Forandring i Fdn. af 8de Febr. 1810 § 6 m. m. 19 Febr.
Den ved Fdn. af 8de Febr. 1810 § 6 paabudne Afgift i Anledning af Fæste- og Arvefæstesteders Overgang til nye Fæstere eller Arvefæstere bortfalder fra den 1ste April 1862 at regne, forsaavidt de paagjældende Fæste- eller Arvefæstebreve ikke ere udstedte tidligere end bemeldte 1ste April 1862.

Kongl. Resol. Paa Finantsministeriets derom allerunderdanigst nedlagte Forestilling har det under 27de Februar behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at bifalde, at den ved allerhøieste Resolution af 7de Marts 1860 blandt Andet oprettede, nu ledig blevne, Overjægermesterpost atter maa inddrages, og de Samme underlagte Forretninger overdrages til hver Overførster for sin Inspection, dog uden at der hersor tillægges dem noget særligt Vederlag. 27 Febr.

Indenrigsmin. Skriv. (til Kirke- og Underviisningsministeriet) 28 Febr.
I Anledning af at Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet havde begjært sig Indenrigsministeriets Yttringer meddeelte angaaende Supplering af Skolelodden i N. N. By, hvilken Byes Jorder vare blevne udskiftede ved en Forretning af 10de Decbr. 1801, svarede sidstnævnte Ministerium i Skrivelse af 28de Februar s. A., at da Spørgsmaalet om Udlæggelse af Jord til bemeldte Skolelod ikke saaes at have været Gjenstand for Landvæsenscommissionens Overveielse siden den 29de August 1801 — da Bestemmelse overeensstemmende med en mellem Godseieren og Bønderne truffen Overeenskomst blev tagen angaaende det Sted, paa hvilket Skolelodden skulde

28 Febr. udlægges —, vilde der, saafremt anden Oplysning i saa Henseende ikke tilveiebragtes, Intet være til Hinder for, at Spørgsmaalet om bemeldte Skolelods Supplering til anordningsmæssig Størrelse bringes til Afgjørelse paa den i Plac. af 25de Novbr. 1801 med flere herhenhørende Bestemmelser, cfr. Indenrigsmin. Skriv. af 23de April 1859, foreskrevne Maade, hvorhos dog bemærkedes, at det med Hensyn til det i Sagen allerede Passerede turde være det Heldigste, om Forholdet kunde ordnes ved en mindelig Overeenskomst mellem alle Vedkommende. I saa Henseende tilføiede Indenrigsministeriet, at det navnlig maatte ansee det for utvivlsomt, at der ikke kan fordres udlagt mere Jord til Skolelodden, end fornødent gjøres for stadig at afgive Græsning til 2 Køer og 6 Faar, og at der saaledes ikke kan fordres udlagt saa stort et Areal, at det, ved at drives som almindelig Bondejord, skulde i den Deel af samme, der efter almindelig Driftsmaade hviler, indeholde den fornødne Græsning. Forsaavidt man til Forsvar for denne Mening vilde henvise til Anordningen af 29de Juli 1814 § 52, da er den der opstillede Fordring til Skolelærerens Bolig, at den skal indeholde fornøden Leilighed til Opbevaring af den ham tillagte Jords Avling, tilstrækkelig motiveret deels ved at Skolelodden i mange Tilfælde er større end anordningsmæssig fornødent, deels ved at det i andet Fald maa staae Skolelæreren frit for at anvende en Deel af Lodden til Dyrkning imod at holde færre Kreaturer, og ligesaa lidt synes der at kunne hentes noget Argument i den antydede Retning fra Canc. Skriv. af 2den Decbr. 1820, hvor det tvertimod forudsættes, at den Omstændighed, at Skolelodden er af en saadan Beskaffenhed, at samme foruden den reglementerede Græsning kan afgive Kornavl, ved indtrædende Vacance kan tages i Betragtning til Nedsættelse i Skolelønnen. Hvorvidt det derimod, for at Skolelodden stadig kan afgive den fornødne Græsning, er nødvendigt, at den er saa stor, at en Deel af den jævnlig kan indtages til Dyrkning, er et Spørgsmaal, som i hvert enkelt Tilfælde maa afgjøres af de dertil competente Autoriteter: Jordboniteringsmændene og Landvæsenscommissionen.

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Skoledirection). I Anledning af en fra en endeel Huusmænd i et Skoledistriet indkommen Besværing over ved Amtets Resolution at være blevne tilpligtede at deeltage i Tilberedningen og Hjemkjørselen af det Skolelæreren tilkommende Brændsel, havde vedkommende Amtmand, næst for sit Vedkommende at henstille Sagen til Ministeriets Resolution, indsendt en Betænkning fra Skoledirectionens tvende andre Medlemmer, som deri havde udtalt en fra den afgivne Resolution afvigende Anskuelse, idet de antoge, at Spørgsmaalet om Tilberedningen og Transporten af Skolebrændselet maatte besvares derhen, at Tilberedningen paahviler Districtets Gaardmænd, saafremt de ikke foretrække at faae den udført ved Communen af leiede Folk, og at Hjemkjørselen paahviler Districtets kjørepligtige Hartkornsbrugere, hvoraf vilde følge, at Huusmændene maatte være berettigede til at fordre Refusion af Gaardmændene for hvad der urettelig var blevet dem affordret, svares, at Ministeriet tiltræder den saaledes af Skoledirectionens Majoritet i Sagen yttrede Formening. 28 Febr.

Lov om Brandpolitiet paa Landet og det nærmest dermed i Forbindelse staaende Bygningsvæsen. 2 Marts

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Cap. I. Regler for Bygningers Opførelse paa Landet. § 1. Naar et Sted, hvorved her forstaaes en Gaard, et Huus eller en Samling af Bygninger, bestemte til selvstændig Bedrift, af Nyt opføres paa Landet, skal der imellem et saadant Sted og ethvert andet Sted være følgende Mellemrum: 1) 5 Alen, naar begge Steder ere opførte af Muur, stampet Leer eller Muur- og Bindingsværk med ildfast Tag og Ydervæggene ikke ere beklædte med Bræder eller andet ildfængende Materiale (ikke brandfarlige Bygninger); dog kunne saadanne Steder endog bygges umiddelbart op til hinanden, naar de adskilles ved en Brandgavl; 2) 50 Alen, naar begge Steder ere opførte af eller beklædte med brandfarligt Materiale, eller ere dækkede med ildfængende Tag (brandfarlige Bygninger); og

2 Marts 3) 20 Alen, naar det ene Sted ikke er brandfarligt og det andet er brandfarligt. Bestaaer et Sted af baade ikke brandfarlige og brandfarlige Bygninger, maa ingen af disse komme Nabostedet eller sammes enkelte Dele nærmere, end det er tilladt efter enhver enkelts Bygningsmaade. Herfra undtages dog saadanne smaa Skure og desl., der med Taget ikke ere over $4^1/_2$ Alen høie og intet Ildsted indeholde. Afstanden regnes stedse i lige Linie fra Væg til Væg. § 2. Enhver Brandgavl, der adskiller en Bygning fra Nabostedet, skal være Grundmuur af mindst een Steens Tykkelse og række 6 Tommer over Taget, samt være udfuget med Kalk eller Cement, forsaavidt den er udsat for Veirligets umiddelbare Paavirkning. Ingen Drager eller andet Træværk maa lægges dybere ind i en saadan Gavl end Murens halve Tykkelse, og maa der i samme kun anbringes Aabninger med Jerndør i Jernramme. En Brandgavl kan iøvrigt være fælleds for to til hinanden stødende, til forskjellige Eiendomme hørende Bygninger, naar den, foruden at opfylde de ovennævnte Betingelser, er forsvarlig forbunden med begge Bygninger, og der ved tinglæste Declarationer er erhvervet Sikkerhed for, at den ikke kan borttages af nogen af Eierne, saalænge en af Bygningerne endnu staaer. § 3. Beg-, Tjære-, Fernis- og Trankogerier, Tegl- og Kalkovne samt Vindmøller maae ikke opføres nærmere ved anden Mands Grund end 50 Alen, med mindre Naboen dertil giver sit Samtykke. Ved Vindmøller maa desuden kun Møllerhuset opføres enten i umiddelbar Forbindelse med Møllen eller i en kortere Afstand end den ommeldte. Stubmøller og lignende lavtstaaerde Møller, saavel de nuværende som de fremtidige, skulle være omgivne af et Stakit eller andet forsvarligt Hegn udenom Vingeslaget. § 4. Bygninger, som ere bestemte til Opbevaring eller Tilberedning af Fyrværkeriesager, maae ikke fra Nyt af anlægges indenfor 100 Alens Afstand fra anden Mands Grund, og ei heller indenfor denne Afstand fra nogen Bygning, der benyttes til Beboelse, selv om den henhører til samme Eiendom. Bygninger, bestemte til Opbevaring eller Tilberedning af Krudt, maae ikkun anlægges efter særlig Tilladelse af Justitsministeren. § 5. Naar Nogen vil

gjøre en Tilbygning til sit Sted, komme de samme Forskrifter med Hensyn til Afstanden fra Nabostedet og Bygningsmaaden, som gjælde for nye Bygningers Opførelse, til Anvendelse, med mindre Tilbygningen ikke kommer Nabostedet nærmere end selve Bygningen, og ikke er af ringere Bygningsmaade med Hensyn til Brandfare end denne. § 6. De i det Foregaaende indeholdte Bestemmelser om Afstande og Bygningsmaader finde ogsaa Anvendelse paa de Steder, der gjenopføres efterat være heelt afbrændte eller nedbrudte, forsaavidt den til Vedkommendes Raadighed staaende Byggegrund tillader det; i modsat Fald eller naar kun en Deel af Stedet er afbrændt eller nedbrudt, selv om denne Deel udgjør en selvstændig Bygning, kan den opføres paa samme Plads og med samme Bygningsmaade som hidtil. Ved Gjenopførelse efter Ildebrand eller Nedbrydelse af de i §§ 3 og 4 nævnte Bygninger maa ingen Afvigelse finde Sted fra de i disse Paragrapher fastsatte Afstande. § 7. Straatækkede Bygninger maae ikke anbringes nærmere nogen Jernbane end 70 Alen fra sammes Midte. § 8. Over de Dele af en Bygning, hvori færdes med Ild eller Lys, saasom Beboelsesværelser, Forstue, Kjøkken, Bryggers, saavelsom over Værksteder, hvor der færdes med Ild eller med let antændelige Gjenstande, bør være et forsvarligt Loft. Dog er Saadant ikke nødvendigt i teglhængte Bygninger, naar Loftsrummet over de nævnte Dele ved forsvarligt Skillerum er adskilt fra det øvrige Loftsrum. Ligeledes skulle disse Localer være forsvarligt adskilte fra Udhuusleiligheder eller andre Rum, hvor der henlægges eller opbevares ildsfængende Gjenstande. § 9. Ildsteder i Kjøkkener, Bryggerser og deslige skulle have en muret Underbygning samt murede eller Metal-Kapper, hvis Røgfang udmunder i Skorsteensrøret. Hvor Luen kan spille paa aabne Ildsteder, skulle disses Vægge være 8½ Tommer tykke; dog maae mindre murede saakaldte aabne Kakkelovne kunne være indskrænkede til den halve af den angivne Muurtykkelse. I Skorstenen maa med Undtagelse af Skorsteenshamre intet Træværk anbringes, ligesom Gulvet foran i 18 Tommers Afstand heller ikke maa være af antændeligt Materiale. Kakkelovnsrør maae ikke anbringes nærmere ved Træ- 2 Marts

2 Marts værk end 6 Tommer. De skulle ledes ind i Skorstenen og maae ikke føres igjennem Vinduer eller Vægge ud i Luften. § 10. Skorsteensrør, der tjene til Afledning af Røg fra Kjøkkenildsteder, Kakkelovne og Kaminer skulle, naar det er nødvendigt, at Skorsteensfeieren ved Renskningen gaaer igjennem dem, overalt være af mindst 1/2 Steens Grundmuur, og have et indvendigt Gjennemsnit af 18 Tommer i Qvadrat eller af 16 og 20 Tommer i de 2 Retninger, naar en anden retvinklet Form foretrækkes, samt være forsynede med en i enhver Henseende forsvarlig Renskningsdør af samme Lysning. Hvor Røret gaaer igjennem Bjelkelag eller andre Bygningsdele, skal dets indvendige Side holdes mindst 8 1/2 Tommer fjernet fra alt Tømmerværk og ildsfængende Materiale, ligesom et saadant Rør ikke maa paneles, forskalles eller gives Betræk paa Blindlister. Røret maa være opført enten fra Grunden af eller hvile paa en Hvælving mellem to Grundmure eller paa et andet brandfrit Underlag, og maa det i intet Tilfælde kunne komme til at hvile paa Bjelkerne. Det skal ogsaa være tilladt at udkrage disse Rør fra en Grundmuur. Naar Rørene trækkes i en skraa Retning, skulle deres lodrette Sider være understøttede af en Stol, forsynet med en tør Muursteen paa Fladen mellem Stolen og Røret; dog maa den skraae Retning ikke danne en større Vinkel end 45 Grader med den lodrette Linie. I Stedet for de ovenomhandlede Skorsteensrør skal det være tilladt ogsaa at benytte snevre Rør, der renses med Snoreredskaber. Det overlades iøvrigt Justitsministeriet at give de nærmere Forskrifter angaaende disses Indretning*). Om endog et Skorsteensrør iøvrigt opføres af raae Steen, bør dog stedse Skorsteenspiben indtil 1 Alen under det Sted, hvor Røret gaaer igjennem Taget, være af brændte Steen og række mindst 1 Alen op over Tagryggen. Forsaavidt noget Skorsteensrør gaaer igjennem Rum, der benyttes til Opbevaring af Foder eller andre ildsfængende Gjenstande, skal der uden om det anbringes en Ramme eller et Tralværk en Alen fra Skorstenen, for at forhindre de ildsfængende Gjenstande fra at komme i Berørelse med det. § 11. Enhver Bygning, som opføres eller

*) Jvfr. Circ. 24 Jan. 1862.

indrettes til et Fabrikbrug, der er særdeles brandfarligt paa 2 Marts
Grund af stærk Anvendelse af Ild eller Beskaffenheden af det Materiale, som der forarbeides eller opbevares (derunder indbefattet Brændeviinsbrænderie saavelsom større Bagerie, Bryggerie og Maltgjørerie), eller hvori bruges Dampmaskine, skal, naar den ikke er fjernet over 100 Alen fra nærmeste Nabosted, opføres som ikke brandfarlig Bygning. Fabrik eller Dampskorstenen skal altid være mindst 10 Alen høiere end noget ildfængende Tag indenfor 20 Alens Afstand. Med Hensyn til Dampmaskiner har det iøvrigt sit Forblivende ved Loven af 12te April 1851. § 12. Bagerovne skulle være af mindst 12¾ Tommers Tykkelse, naar de opføres af brændte Steen, og 17 Tommers Tykkelse, naar de opføres af raae Steen. De skulle anbringes saaledes, at de kunne eftersees fra alle Sider, og maa intet Træværk findes nærmere ved Ovnens indvendige Side end 22 Tommer. Nye Bagerovne i Landbagerier skulle altid forsynes med dobbelte Hvælvinger. § 13. Køller skulle rundt om være af Grundmuur, mindst 8½ Tommer tyk. Grisen skal overalt være af samme Tykkelse, og Køllen være forsynet med Flager af Metal eller brændte Køllesteen. Intet Træværk maa anbringes nærmere ved Køllens indvendige Side end 18 Tommer. Dog skal der under Køller ikke være indbefattet saadanne Indretninger, som til Huusbrug anbringes i selve Skorstenen. § 14. Enhver Bygning, hvori indrettes Smedie, skal i Byerne og indenfor en Afstand af 50 Alen fra anden Mands Bygning være teglhængt. § 15. Slunke eller Stikskorstene, anlagte paa Træ-Bjelkelag, samt vandrette Skorsteensrør, hvilende paa Lofter, saavelsom Ildsteder umiddelbart under Stænge, Tag af Straa eller andet ildfængende Materiale, forbydes aldeles og skulle, hvor de forefindes, inden 10 Aar være afskaffede. § 16. Enhver er pligtig at vedligeholde sine Bygninger og de i samme værende Ildsteder og lignende Indretninger overeensstemmende med nærværende Lovs Forskrifter, og maa der, naar et Sted, paa Grund af sin Beliggenhed, er opført efter Forskrifterne i § 1 Nr. 1, ikke senere ved det foretages nogen Forandring, hvorved den saaledes tilsigtede Brandsikkerhed forringes. § 17. De i §§ 8

2 Marts til 16 foreskrevne Regler skulle ikke blot komme til Anvendelse ved Opførelsen af nye Bygninger eller ved Anbringelsen af nye Indretninger af den i de enkelte Paragrapher ommeldte Art i ældre Bygninger, men tillige med Hensyn til de Dele af ældre Bygninger, eller de deri af den omhandlede Slags værende Indretninger, der efter Ildebrand underkastes Ombygning. Derimod skulle disse Regler ikke komme til Anvendelse paa Steder, hvis Taxationsværdie ikke er over 300 Rd., naar de ligge over 300 Alen fra ethvert andet Sted. § 18. Amtmanden kan efter Indstilling af vedkommende Sogneforstanderstab meddele Fritagelse fra de i det Foregaaende foreskrevne Bestemmelser, forsaavidt Hensynet til den offentlige Sikkerhed tilsteder det og de stedlige Forhold gjøre Saadant nødvendigt. § 19. Naar Nogen efter nærværende Lovs Kundgjørelse opfører en ikke tidligere paabegyndt Bygning, eller i en Bygning gjør nogen Indretning, som er i Strid med de i det Foregaaende indeholdte Bestemmelser, bliver han for saadan Overtrædelse ved Politieretten at ikjende en Bøde af 2 til 50 Rd. Derhos skal han ved Dommen under en daglig Bøde tilpligtes, inden en af Retten bestemt Frist, at foranstalte den ulovlig opførte Bygning nedreven, eller den lovstridige Indretning borttagen eller tilbørlig forandret, medmindre han herfor fritages af Justitsministeren efter et derom gjennem Retten indgivet Andragende. Desuden bliver han at idømme særlig Straf efter Lovgivningens almindelige Bydende, saafremt han har overtraadt et af Politiet nedlagt Forbud mod den ulovlige Bygnings eller Indretnings midlertidige Afbenyttelse, hvilket Forbuds Efterlevelse i fornødent Fald kan fremtvinges med Magt. Har Bygherren overdraget Arbeidet til een eller flere Haandværkere, gaaer Ansvaret over paa disse, medmindre han udtrykkelig har paalagt dem at udføre Arbeidet saaledes som skeet er. Cap. II. Om Omgang med Ild og Lys m. m. § 20. Enhver er pligtig med tilbørlig Forsigtighed at omgaaes med Ild, Lys, Svovlstikker og med Alt, hvad der kan fremkalde eller befordre Ildebrand. Saa skal og enhver Huusfader eller Huusbond paasee, at hans Børn, Tyende eller andre Personer, der høre til hans Huusstand, eller have Forretninger

i hans Tjeneste, i saa Henseende udvise forsvarligt Forhold 2 Marts
§ 21. Skorstenene maae ikke udbrændes, men skulle flittig renses, hvilket, naar de bruges jævnlig, skal skee mindst 4 Gange om Aaret. Ansvaret herfor paaligger Huuseieren, naar denne enten selv beboer Stedet, eller dette er overdraget i Brug til flere forskjellige Leiere, men Brugeren, dersom denne har hele Stedet i Fæste eller Leie, eller paa anden Maade til udelukkende Afbenyttelse. Reenholdelsen af Kakkelovne og Kakkelovnsrør har hver Huusfader at paasee for sin Beboelsesleiligheds Vedkommende. § 22. Amtmanden kan efter Overeenskomst med vedkommende Sogneforstanderskaber ansætte faste Skorsteensfeiere og meddele disse en Instrux om de dem paahvilende Pligter, samt fastsætte den Betaling, for hvilken de ere pligtige til at rense Skorstene af forskjellig Beskaffenhed. Enhver kan, ved at benytte den fast ansatte Skorsteensfeier til Rensning af Skorstene og Kakkelovne, befrie sig for det i § 21 ommeldte Ansvar. Sogneforstanderskabet er bemyndiget til, naar i det mindste $^{3}/_{4}$ af en samlet Byes Gaard- og Huusbesiddere ønske det, at ansætte en Vægter for hele Byen, samt at bestemme hans Løn og efter hvilke Regler den skal udredes. § 23. Fyrværkerisager til Salg eller offentlig Afbrænding, samt Krudt, maae ikke tilberedes i andre end udelukkende dertil bestemte Bygninger, og maa intet Fyrværkeri afbrændes, uden hver Gang hos Politiemesteren dertil forud indhentet Tilladelse, som af Vedkommende forinden skal forevises Brandfogden paa Stedet. Med Hensyn til Opbevaring af Krudt skulle de i Forordningen af 4de April 1845 for Kjøbstederne gjældende Forskrifter for Fremtiden ogsaa komme til Anvendelse for de Byer eller Pladser, hvis communale Forhold ere eller maatte blive ordnede ved særlige Bestemmelser i Lighed med de for Kjøbstederne gjældende Regler. § 24. Den, der gjør sig skyldig i Overtrædelse af de ovenfor i §§ 20, 21 og 23 givne Bestemmelser, bliver efter de befundne Omstændigheder at ansee med Bøder fra 1 indtil 50 Rd., om der endog ingen Skade derved er afstedkommet, hvilken Straf ei blot den er ifalden, som selv har foretaget den paagjældende Handling, eller overtraadt det givne Paalæg eller Forbud, men ogsaa den Huus-

2 Marts bond eller Huusfader, hvem Saadant paa Grund af grov Uagtsomhed eller uforsvarlig Forsømmelse i Henseende til det ham paahvilende Tilsyn med hans Tyende, Børn eller andre Undergivne, kan tilskrives. Opstaaer deraf Skade, da komme de i den øvrige Lovgivning givne Forskrifter om Straf og Erstatningspligt i Anledning af Ildsvaade, som er foraarsaget af Uagtsomhed, til Anvendelse. § 25. I Tidsrummet fra 1ste Juli til 15de September maa der i Heder ingensinde afbrændes paa Roden staaende Lyng; eiheller maa i samme Tidsrum afbrændes Hedetørv eller Mosetørv, Hede- og Mose-Jord, medmindre det, som skal afbrændes, er affondret fra den tilgrændsende Hede derved, at et Belte af mindst 30 Alens Brede forud i samme Aar er afbrændt, afskrællet, eller, hvis Jordskorpen ikke er brændbar, omploiet; samt iøvrigt under Jagttagelse af de nedenfor for saadan Afbrænding foreskrevne Forsigtighedsregler. Vil Nogen til anden Aarstid i sin Hede afbrænde den paa Roden staaende Lyng, da skal saadan Afbrænding stedse foregaae under Brandfogdens Tilsyn og efter dennes Forskrifter, samt efter et idetmindste 3 Dage forud givet Varsel saavel til Stedets Brandfoged som til de nærmest tilgrændsende Naboer. Hvor der ikke alt findes betryggende kunstig eller naturlig Adskillelse, skal det Areal, hvorpaa Afbrændingen agtes foretagen, forud affondres fra tilgrændsende Bygninger, Sæd, Hede eller Skov ved Afskrælling eller Omploining af et Belte, hvis Brede foreskrives af Brandfogden, som ogsaa bestemmer, hvor stort Vagthold der efter Arealets, Terrainets, Bevoxningens og Veirligets Beskaffenhed er nødvendigt. Det paaligger i Reglen Afbrænderen selv at tilveiebringe det til Vagthold fornødne Mandskab; men er han i enkelte Tilfælde ude af Stand dertil, skulle Naboerne, paa Tilsigelse af Brandfogden og efter ligelig Omgang, afgive de manglende Folk imod et Vederlag, der svarer til den almindelige Dagløn i Egnen og udredes af Afbrænderen, som derhos er pligtig forud at stille Sikkerhed for bemeldte Vederlag, naar Brandfogden forlanger Saadant. Mandskabet bør være forsynet med de fornødne Redskaber, og et tilstrækkeligt Vagthold skal stedse være tilstede, indtil Ilden er aldeles udbrændt og slukket. Ilden maa ikke antændes, for-

inden Brandfogden dertil har givet Tilladelse; der skal altid begyndes i Læsiden, og Antændelsen maa slet ikke finde Sted under stærk Blæst. Brandfogden bør saavidt muligt uafbrudt forblive tilstede og føre Commandoen, imod derfor hos Afbrænderen at erholde en Betaling af 48 Sk. for hver 6 Timer Afbrændingen varer. Bliver Afbrændingen paa Grund af Veirliget afbrudt, maa den ikke paabegyndes igjen uden efter forudgivet nyt Varsel til Brandfogden og Naboerne. Naar Afbrænderen nøie har fulgt Brandfogdens Forskrifter, er han i Ulykkestilfælde fri for Ansvar. Derimod skal den, som i sin Hede ikkun vil afbrænde Hedetørv, Mosetørv eller Hede- og Mose-Jord, eller som udenfor Heder vil foretage lignende Afbrænding i Moser, hvori Flere ere lodtagne, saafremt han ikke vil lade det udføre under Brandfogdens Tilsyn med de for staaende Lyngs Afbrænding foran fastsatte Forsigtighedsregler, selv være ansvarlig for, at derved iagttages tilbørlig Forsigtighed, at navnlig Afbrændingen paabegyndes i Læsiden, at den ikke foretages eller fortsættes i stærk Blæst, og at Pladsen, hvorpaa den skal foregaae, er omgiven af et iforveien afskrællet tilstrækkeligt bredt Belte. Dog skal Afbrænderen ogsaa i ethvert af de her nævnte Tilfælde, mindst 3 Dage forud, give sine nærmeste Naboer og Brandfogden Underretning om den paatænkte Afbrænding, ligesom han tillige er pligtig til uvægerlig at efterkomme de yderligere Forholdsregler, som Brandfogden maatte finde Anledning til at foreskrive ham, dette Sidste under Adgang for ham til, ved Henvendelse til Politiemesteren, at søge Brandfogdens Paalæg forandrede. Naar Brandfogden enten i Beskaffenheden og Beliggenheden af den Plads, hvorpaa Afbrændingen skal foregaae, eller i personlige Forhold dertil finder Anledning, bør han ikke undlade, forinden Ilden antændes, ved personligt Eftersyn at overbevise sig om Afsondringens Tilstrækkelighed og at føre Tilsyn med at der under Afbrændingen vises forsvarlig Omgang. Ere alle Lodseierne i en Mose, der antages tilstrækkelig afsondret fra Andres Bygninger, Sæd, Hede eller Skov, enige om den Fremgangsmaade, der skal anvendes ved Afbrændingen, og Overeenskomsten forevises Brandfogden, uden at denne finder noget at erindre imod Afsondrin-

2 Marts

2 Marts gens Tilstrækkelighed, kan Afbrændingen iværksættes paa den angivne Maade, dog at der gives Naboerne fornøden Underretning med det foran bestemte Varsel. Enhver — det være sig Afbrænderen, Brandfogden eller Andre —, som i fornævnte Henseender gjør sig skyldig i uforsvarlig Omgang eller Forsømmelse, eller som paa anden Maade ved Skjødesløshed med Ild foranlediger Hede- eller Mosebrand, ansees med Bøder fra ½ til 100 Rd. § 26. Opstaaer der Hede-, Mose- eller Skovbrand, skal derom ligesom ved anden Ildløs strax gjøres Anskrig. Brandfogden, som ligeledes bliver at underrette om Branden, har uopholdelig at indfinde sig paa Stedet, opbyde hvad Mandskab der kan skaffes tilstede, og lede de til Ildens Standsning nødvendige Foretagender. Ligesom i saa Fald den i § 33 omhandlede almindelige Pligt til i Ildebrandstilfælde at yde Hjælp indtræder, saaledes skulle Straffebestemmelserne i § 43 komme til Anvendelse paa enhver derved udviist Forsømmelse eller Ulydighed. § 27. Med Hensyn til Forbrænding paa Marken af Rapsæds- eller anden Halm, Foder og deslige, forbliver det ved de hidtil gjældende Bestemmelser, hvorefter Forbrændingen under en Bøde af 16 Rd. ikke maa paabegyndes paa anden Tid paa Dagen end fra Kl. 8 til Kl. 10 Formiddag, dog at der for Fremtiden tillige forud skal gives Brandfogden og nærmeste Naboer Underretning om saadanne Forbrændinger. **Cap. III.** Om Sprøiter og andre Brandredskaber, deres Betjening m. m. § 28. Den Hovedgaardseierne hidtil paahvilende Forpligtelse til at holde Sprøite bortfalder fra 1ste Januar 1865, hvorimod der inden samme Tid bliver i enhver Commune at anskaffe een eller flere Sprøiter med de fornødne Redskaber, forsaavidt Sogneforstanderskabet maatte ansee Saadant nødvendigt. Inden Udgangen af Aaret 1862 har ethvert Sogneforstanderskab at meddele Amtsraadet Underretning om, hvorvidt det anseer det nødvendigt at anskaffe nogen Sprøite, samt, naar Nødvendigheden erkjendes, til hvilken Tid og af hvilken Størrelse en saadan Sprøite agtes anskaffet. Skulde Amtsraadet da i enkelte Tilfælde finde det urigtigt, at et Sogneforstanderskab har besluttet at undlade Anskaffelse af Sprøite med Tilbehør, eller finde den opgivne Størrelse af

2 Marts

Sprøiten at være utilstrækkelig, bør det afæske paagjældende Sogneforstanderskab en Fremstilling af de Grunde, hvorpaa den tagne Beslutning støttes; og forsaavidt disse Grunde ikke findes fyldestgjørende, kan Amtsraadet indstille Sagen til Justitsministeriets endelige Afgjørelse. § 29. Enhver Communesprøite og de til samme hørende Brandredskaber stilles med Hensyn til deres Beskaffenhed, Vedligeholdelse og Afbenyttelse, under offentligt Tilsyn, hvilket bliver nærmere at ordne af Amtsraadet, efter Forslag fra vedkommende Sogneforstanderskaber, ved Regulativer, som indsendes til Justitsministeriets Stadfæstelse. § 30. Har en Commune undladt inden den dertil givne Frist at anskaffe nogen den paalagt Sprøite, eller har et Sogneforstanderskab undladt i rette Tid at udføre dets Beslutning om at anskaffe Sprøite, eller forsømmer en Commune forsvarligen at vedligeholde sin Sprøite og øvrige Brandredskaber, eller at afhjælpe Mangler, som derved ere blevne udsatte, er Politiemesteren bemyndige til paa Communens Bekostning at anskaffe det Manglende eller at lade de udsatte Mangler afhjælpe. Omkostningerne kunne i fornødent Fald forskudsviis afholdes af Amtsrepartitionsfonden. Foranlediges Skade paa noget Brandredskab ved dets Afbenyttelse udenfor Communen, da blive Omkostningere ved dets Istandsættelse ligefuldt at afholde af den Commune, det tilhører. § 31. Sogneforstanderskabet har at drage Omsorg for, at de Communen tilhørende Sprøiter og øvrige Brandredskaber anbringes paa et passende Sted i Kredsen og opbevares i et dertil skikket Locale. § 32. Sprøiten m. v. bør, naar Brandallarm skeer, henføres til ethvert Sted, hvor Ildebrand opstaaer, ei blot i selve Sognet eller Kredsen, men ogsaa udenfor samme i en Afstand af 1 Miils Veilængde fra Opbevaringsstedet. Saa bør og Sprøiten henføres til Steder, der ligge udenfor den almindelig bestemte Grændse, naar derom skeer udtrykkeligt Forlangende fra vedkommende Brandfoged eller Politiemester. Den i nærværende Paragraph omhandlede Forpligtelse gjælder ei blot, naar Ildebrand opstaaer paa Landet, men ogsaa, naar en saadan finder Sted i en Kjøbstad, medens omvendt Kjøbstaden er pligtig i Tilfælde af Ildebrand paa Landet at sende

2 Marts een eller efter Omstændighederne flere Sprøiter med fornødent Mandskab til Hjælp. § 33. Det er en almindelig Borgerpligt for Enhver i Tilfælde af Ildebrand at yde al den Tjeneste, han formaaer. Derfor bør i saadant Tilfælde fra ethvert Beboelsessted, inden en i nedennævnte Vedtægt nærmere bestemt Veilængde fra Brandstedet, uopholdelig gives Møde med saameget, med Redskaber forsynet, arbeidsdygtigt Mandskab, som staaer i passende Forhold til det arbeidsdygtige Beboerantal, samt fra Gaardene afgives et i Vedtægten nærmere bestemt Antal Heste og Vogne til Brandpolitiets Tjeneste. Yderligere Forstærkning kan paabydes af den Commanderende paa Brandstedet. De nærmere Regler om Enhvers Pligter i Anledning af Sprøiternes Befordring og Betjening, hvilken sidste især skal paaligge det arbeidsdygtige Mandskab inden en bestemt Omkreds, saa og med Hensyn til Vandtilførsel, Vandøsning, Slukning, Bjergning, Vagthold paa Brandstedet o. s. v., fastsættes for enhver Kredses Vedkommende ved en Vedtægt, som affattes af Sogneforstanderskabet og stadfæstes af Amtmanden, hvorefter den tilføres Kredsens Brandbog. Enhver, som i Brandpolitiets Tjeneste yder en Kjøre- eller Rideægt, faaer samme godtgjort i Omgangen af Sogneægter. Saavel de ved Sprøiten ansatte Folk som Enhver, der i Tilfælde af Ildebrand er paalagt nogen særlig Forretning, ere forpligtede til at indfinde sig til Sprøiteøvelser, naar de dertil tilsiges af Brandfogden, hvilket dog ikke kan skee i Sæde- eller Høsttid. § 34. Ethvert Sogneforstanderskab har snarest muligt at drage Omsorg for, at der, saavidt Omstændighederne tillade det, i enhver Landsby, saavelsom i andre stærkt bebyggede Dele af Communen, haves tilstrækkeligt Forraad af tjenligt Vand til Sprøiternes Forsyning. Til den Ende skal Sogneforstanderskabet i Forening med Brandfogden bestemme, hvilke Brønde, Vandsteder, Gadekjær o. s. v. der, i fornødent Fald efter Overeenskomst med vedkommende Eier, skulle stilles under offentligt Tilsyn, samt oprenses og vedligeholdes paa offentlig Bekostning. Bestemmelser i denne Henseende tilføres den i § 44 ommeldte Brandbog. Skulde det, for at tilveiebringe det fornødne Vandforraad, i noget Tilfælde findes nødvendigt at ind-

rette nye Vandsteder, og det ikke lader sig gjøre ved Overeens- 2 Marts
komst at erholde den dertil tjenlige Plads, kan denne erhverves ved Expropriation imod Erstatning efter de almindelige Regler om Afstaaelsen af Eiendom til offentlig Brug. Opstaaer der Spørgsmaal om Omfanget af Communens Forpligtelse med Hensyn til slige under offentligt Tilsyn stillede Vandbeholdninger, afgjøres de af Amtsraadet. Forøvrigt er det Pligt for Enhver i Ildebrandstilfælde at tilstede fri og uhindret Adgang til og Afbenyttelse af det Vand, der findes i nærliggende Brønde og Vandsteder. § 35. De Udgifter, som medgaae til den første Anskaffelse af de Communerne eller Kredsene tilhørende Sprøiter og øvrige Brandredskaber, samt til Anskaffelse af det fornødne Opbevaringssted og til nye Vandsteders Tilveiebringelse, derunder indbefattet Expropriationsomkostninger, dækkes ved Paaligning med 2/3 paa de paagjældende Steder efter disses Taxationsværdie og med 1/3 paa de vedkommende Beboere efter Formue og Leilighed. De aarlige Udgifter til Sprøiters og andre Brandredskabers Vedligeholdelse, derunder indbefattet Fornyelse, eller som paa anden Maade medgaae til Communens eller Kredsens Brandpolitie, udredes som andre Communeudgifter; hvorimod Vandsteders Oprensning og Vedligeholdelse særligt paahvile Brandfogedkredsen. Bidraget af Steder, naar disse ere overladte Andre til Brug, udredes af Eieren; dog skal Halvdelen udredes af Brugeren, forsaavidt denne er forpligtet til at udrede Brandcontingent, og Brugsrettens Varighed ikke efter Adkomstdocumenternes Indhold er gjort afhængig af et bestemt Aaremaal, som udløber inden 3 Aar. Ere Stederne forsikkrede i en indenlandsk Brandkasse, lægges deres Taxationsværdie ved deres Forsikkring til Grund; i andet Fald bliver den, forsaavidt Saadant forlanges, at bestemme af Brandfogden i Forening med tvende uvillige Mænd, af hvilke Sogneforstanderskabet vælger den ene og Eieren den anden. De paalignede Bidrag blive i Mangel af Betaling at inddrive ved Udpantning. Udgifterne optages i Communens aarlige Regnskaber. § 36. Foruden de Brandredskaber, som ifølge § 28 skulle bekostes af Communen eller Kredsen, har Eieren af ethvert enkelt Sted paa Landet inden den 1ste Jan.

2 Marts 1865 at anskaffe og enten selv eller ved Brugeren at vedligeholde nedenstaaende Brandredskaber: a) Ved et Sted, hvis Taxationsværdie er over 20,000 Rd.: 1 stor Brandstige, 1 mindre ditto, 2 store Brandhager og 8 Spande. b) Ved et Sted, hvis Taxationsværdie er over 5,000 Rd.: 1 Brandstige, 2 Brandhager og 4 Spande. c) Ved et Sted, hvis Taxationsværdie er over 500 Rd.: 1 Stige, 1 Brandhage og 2 Spande. d) Ved et Sted, hvis Taxationsværdie er mindre end 500, men over 200 Rd.: 1 Brandhage og 1 Spand. For Bygninger, hvis Bestemmelse er at optage en stor Mængde Mennesker, er Amtmanden bemyndiget til at bestemme, hvilke og hvormange Brandredskaber der i ethvert Tilfælde skal anskaffes og holdes vedlige, samt til at træffe de yderligere Foranstaltninger, der efter Omstændighederne findes fornødne til at forebygge en Ulykke. De ovennævnte Brandredskaber, som skulle være mærkede med Stedets Matriculnummer, ere Eierne eller Brugerne pligtige til at forevise ved de aarlige Brandsyn, og naar Brandsogden ved personligt Eftersyn begjærer det. § 37. Naar Een eller Flere for egen Regning have anskaffet og vedligeholde en Sprøite af passende Størrelse med tilhørende Redskaber, og ere villige til at stille samme under offentligt Tilsyn og til Afbenyttelse efter de om Communesprøiter gjældende Regler, saa at Anskaffelsen af en Sprøite for Communens Regning derved bliver unødvendig, kan Sogneforstanderskabet med Amtsraadets Samtykke træffe Overeenskomst med Sprøitens Eier om en billig Godtgjørelse for dens Brug som Communesprøite, og bliver denne Bestemmelse tillige anvendelig med Hensyn til de nuværende Hovedgaardssprøiter. § 38. Naar i paatrængende Tilfælde den Commanderende ved Ildebrand forlanger en privat Sprøite, der ikke paa fornævnte Maade er stillet til offentlig Afbenyttelse, til Hjælp, bør Eieren, naar han ikke behøver den til at afværge Fare for sin egen Eiendom, uvægerlig udlevere samme, imod at der drages Omsorg for dens Befordring til og fra Brandstedet, og at den Skade, den under Afbenyttelsen maatte lide, istandsættes for det vedkommende Amtsrepartitionsfonds Regning. Cap. IV. Om Foranstaltninger i Anledning af opkommen Ildebrand.

§ 39. Skjøndt Enhver, i hvis Huus Ildebrand opkommer, bør stræbe, ved alle til hans Raadighed staaende Midler, selv i Begyndelsen at dæmpe Ilden, maa han dog ikke fordølge samme, men skal strax gjøre Anskrig og snarest mueligt sørge for, at Brandfogden og Sognefogden underrettes derom. Ligeledes skal Enhver, som først bliver Ilden vaer, strax gjøre Anskrig, for at den, saa hurtigt som mueligt, kan komme til almindelig Kundskab. § 40. Commandoen ved Ildebrands Slukning, med al deraf flydende Myndighed og det dermed følgende Ansvar, har Brandfogden. Derimod paaligger det Sognefogden at overholde den tilbørlige Orden paa og omkring Brandstedet, og er han til den Ende berettiget til at fjerne Enhver, som forstyrrer Arbeidet eller under Ildebranden viser et mistænkeligt Forhold. Kommer Politiemesteren tilstede, kan han tage Commandoen, hvis han dertil finder Anledning. § 41. Enhver, hvem nogen særlig Forretning eller noget Arbeide ved Brandstedet paalægges, har ikke blot uvægerlig at efterkomme Befalingen, men maa heller ikke forlade den ham anviste Post uden Tilladelse af den Commanderende, hvorimod denne har at sørge for tilbørlig Afløsning. Enhver, hvem der ved Ildebrande betroes nogen særlig Forretning, hvis Udførelse udkræver Myndighed, forsynes med et iøinefaldende Mærke paa sin Bestilling og nyder, saalænge han bærer dette Tegn, den ved Lovgivningen Politiets Betjente tilladte Ukrænkelighed. § 42. Enhver er pligtig at tilstede de ved Slukningen eller Bjergningen anvendte Folk, Vogne og Brandredskaber fri Adgang over sin Grund, og at taale, at efter den Commandes Befaling saadan Gjennemfart banes ved at nedrive Gjærder eller anden Indhegning, bortskaffe Træer o. desl. Eiheller kan Nogen modsætte sig, at en ham tilhørende Bygning nedrives, naar dette af den Commanderende findes nødvendigt for at standse Ildens Udbredelse. Dog maa dette, naar Politiemesteren er tilstede, ikke skee uden efter Tilladelse af denne eller af Amtmanden, hvis han er tilstede. Den saaledes i Brandpolitiets Tjeneste tilføiede Skade betragtes som Brandskade. § 43. Enhver, som fordølger en hos ham opstaaet Ildebrand, eller som viser sær Brangvillighed eller uforsvarlig Forsømmelse i Opfyldelsen af den Enhver paa- 2 Marts

2 Marts hvilende Pligt, ogsaa uden særlig Befaling at yde sin Hjælp i Ildebrandstilfælde, eller som, uden lovligt Forfald, udebliver derfra, uagtet han har erholdt særlig Befaling af Brandfogden eller en høiere Commanderende til Møde, eller som nægter Lydighed mod et af den Commanderende givet Paalæg eller Forbud, eller uden Tilladelse forlader en ham anviist Post, saa og Enhver, som under en Ildebrand gjør sig skyldig i Politieuorden, ansees med Bøder fra 1 til 5 Rd., og skulle Bøderne kunne forhøies til 20 Rd., hvis han derved har gjort sig skyldig i grovere Opsætsighed eller har forledet andre til lige Ulydighed, eller ved sin Adfærd har forvoldt Skade, foruden den høiere Straf, han efter Lovgivningens almindelige Bydende forøvrigt maatte have forskyldt. Enhver, som uden lovligt Forfald, uagtet skeet Tilsigelse, udebliver fra Sprøiteøvelser eller Mønstringer, ansees med en Bøde af 1 Rd. Skulde nogen Brandfoged gjøre sig skyldig i ulovlig Udeblivelse eller anden grov Forsømmelse, ansees han med en Bøde af 5 til 50 Rd. **Cap. V. Om Brandsyn.** § 44. Hvert Foraar og Efteraar skal der afholdes Brandsyn over samtlige Bygninger for at paasee, at Skorstene, Bagerovne og Ildsteder ere tilbørlig vedligeholdte og rensede, og at de befalede Brandredskaber overalt ere tilstede og i forsvarlig Stand. Disse Brandsyn afholdes af Brandfogden i Forening med tvende andre af Sogneforstanderskabet dertil paa tre Aar valgte Mænd. Befindes der ved Brandsynet nogen Mangel i fornævnte Henseende, giver Brandfogden Eieren eller andre Vedkommende Paalæg om at afhjælpe samme inden en opgiven passende Tidsfrist, og skal han siden, naar Fristen er udløben, eftersee, hvorvidt Saadant er skeet eller ikke. Befindes ved Eftersynet Nogen ikke at have afhjulpet de ved det første Syn udsatte Mangler, eller bliver Brandfogden ellers opmærksom paa nogen Overtrædelse af Brandanordningerne, indberetter han Saadant til Politiemesteren, for at de Vedkommende kunne blive dragne til Ansvar. Om Brandsynenes Afholdelse, de derved befundne Mangler og givne Paalæg, samt om hvorvidt disse ved Eftersynet ere befundne afhjulpne, og i hvilke Tilfælde der er gjort Indberetning til Politiemesteren gjør han en kort Tilførsel til en af

Communen anskaffet, af Politiemesteren bekræftet Brandbog, som underskrives af Brandfogden og begge Brandsynsvidnerne for de Syn, hvori de have deeltaget; Brandbogen forbliver i Brandfogdens Værge. § 45. Undlader Nogen at afhjælpe de udsatte Mangler eller at opfylde de givne Paalæg, ansees han med Bøder fra 1 til 50 Rd. og tilpligtes derhos ved Dommen at udføre det Undladte under en passende daglig Bøde. **Cap.** VI. Om Forretningsførelsen, § 46. Tilsynet med de i denne Lov givne Regler for Bygningers Opførelse paa Landet paahviler Sognefogderne under Politiemesterens og Amtmandens Overtilsyn. Paa samme Maade paahviler Brandfogderne Tilsynet med Overholdelsen af de om Brandpolitiet givne Forskrifter. § 47. Brandfogedkredsene bestemmes af Amtsraadet, som efter Forslag af vedkommende Sogneforstanderskab kan foretage Forandring i den nu bestaaende Inddeling, hvor Forholdene gjøre Saadant ønskeligt. Brandfogderne beskikkes af Amtmanden efter Forslag af vedkommende Sogneforstanderskab og meddeles ved deres Beskikkelse en Instrux om de Pligter, som i denne Egenskab paahvile dem. De ere forpligtede til at modtage og vedblive deres Bestilling i mindst 3 Aar, med mindre de maatte have gyldig Grund til at begjære sig fritagne, hvilket bliver at bedømme af Amtmanden. Den, der har udtjent sin Tid som Brandfoged, er ikke pligtig at modtage nyt Valg før efter Forløbet af saa langt et Tidsrum, som det, hvori han har gjort Tjeneste. § 48. For de Byer eller Pladsers Vedkommende, hvis communale Forhold ere eller blive ordnede ved særlige Bestemmelser i Lighed med de for Kjøbstederne gjældende Regler, saavelsom hvor Forholdene ellers maatte tilraade det, er Justitsministeriet bemyndiget til, efter Indstilling fra vedkommende Communalbestyrelse eller Sogneforstanderskab, at ordne Forretningsførelsen saavelsom Commandoen ved Ildebrandes Slukning paa anden Maade end den, der er bestemt i §§ 40 og 46. **Cap.** VII. Om Brandsagers Behandling. § 49. Alle Sager angaaende Overtrædelser af nærværende Lov blive at behandle som offentlige Politiesager. Dog forsaavidt Nogen er justitialiter tiltalt for forsætlig Brandstiftelse eller Meddeelagtighed deri, eller for 2 Marts

2 Marts nogen anden Forbrydelse, der efter de almindelige Regler henhører under Justitsforfølgning, men det under Sagen viser sig, at han enten allene eller i Forbindelse med andre Forbrydelser har gjort sig skyldig i Overtrædelse af nærværende Lov, bliver dette hans Forhold at tage under Paakjendelse af den Ret hvorunder Sagen er indkommen. § 50. Alle Bøder, der skulle erlægges i Henhold til nærværende Lov, tillægges Jurisdictionens Politiekasse og optages i Regnskabet for denne; men deres Beløb bliver, efter Politiemesterens Indstilling til Amtmanden, at anvende til Belønninger for duelige og virksomme Brandfogder, for det ved Sprøiterne fast ansatte Mandskab eller for Andre, som under Ildebrand have udviist særdeles Raskhed og Nidkjærhed. § 51. Brandfogder og Sognefogder skulle ved deres personlige Nærværelse ved Ildebranden være opmærksomme paa, hvad der kan have givet Anledning til Ildens Opkomst, og, hvor der findes mistænkelige Spor, strax give det tilkjende for Politiemesteren, ifald han er tilstede, og i modsat Fald ere de berettigede til, saavidt mueligt, at sørge for, at Beviset desangaaende sikkres. Om Udfaldet af deres Iagttagelser have de strax efter Branden at afgive Melding til Politiemesteren. § 52. Strax efter enhver Ildebrand har Politiemesteren, uden at afvente den ovenberørte Melding, saavidt mueligt paa Brandstedet, men undtagelsesviis dog altid hos en af de nærmeste Naboer, at afholde Forhør til Oplysning om Ildens Anledning og Opkomst. Af Forhøret sendes en Udskrift til Amtmanden, som derefter foranstalter det videre Fornødne. Tillægsbestemmelser. § 53. Justitsministeren har at træffe de videre fornødne Foranstaltninger til Ordningen af Brandpolitiet paa Landet. § 54. Fdn. af 29de Febr. 1792 angaaende Brandvæsenet paa Landet, og den sig dertil sluttende Anordn. af 27de Marts 1793; Fdn. af 26de Marts 1800 om Branddirecteurer paa Landet § 7 A og § 7 B Nr. 8;

Plac. 8de Decbr. 1809,
Bekdgj. 22de April 1817,
Canc. Plac. 12te Juni 1832, } angaaende Bygningshjælp for Gaard- og Huusmænd, som udflytte efter Ildebrand;

Plac. 13de Juni 1818 og
Canc. Plac. 28de Febr. 1833, } angaaende frivilligt anskaffede Sprøiter,

og Plac. af 31te Octbr. 1766 om skjødesløs Omgang med Ild paa Hederne, samt den 4de § af Canc. Plac. af 15de April 1828, indeholdende adskillige Bestemmelser, Landbygninger og disses Brandforsikkringer angaaende, saavelsom alle andre fortiden gjældende Bestemmelser, der ere i Strid med nærværende Lov, sættes ud af Kraft. § 55. Et Exemplar af denne Lov henlægges hos enhver Sogneforstanderskabsformand, Sognefoged og Brandfoged paa Landet. 2 Marts

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori, i Anledning af en indkommen Forespørgsel, meddeles, at Ministeriet maa henholde sig til sin Skrivelse af 19de Marts 1858, hvorefter Sognefogdernes Fritagelse for Sneekastning maa ansees bortfalden ved Lov af 4de Marts 1857 om Sognefogdernes Lønning. 2 Marts

Indenrigsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). 26 Marts

Uagtet man maatte kunne forudsætte, at de Principer, som Ministeriet følger ved Afgjørelsen af Sager angaaende Landeiendommes Udstykning, uden Vanskelighed lode sig udfinde ved Betragtningen af den Mængde Resolutioner, der i denne Slags Sager aarlig afgives af Ministeriet, og uagtet flere fra Ministeriet udgaaede Circulairer i denne Henseende maatte kunne tjene til Veiledning, har man dog Grund til at antage, at der endog blandt dem, der jevnligt beskjæftige sig med Udstykningssager, navnlig de autoriserede Landmaalere og Landinspecteurer, hersker ikke lidet uklare Anskuelser desangaaende, hvilket medfører blandt Andet den Ulempe, at Sager, som, rigtigt behandlede, uden videre Ophold vilde være blevne approberede af Ministeriet, enten blive remitterede til Omarbeidelse eller expederede med en afslaaende Resolution, ofte til ikke ringe Tab for den vedkommende Landeiendomsbesidder. Man har derfor til Veiledning ved Bedømmelsen af, hvorvidt Approbation paa tilsigtede Udstykninger af Landeiendomme vil kunne ventes meddeelt, saavelsom for at fremme Udstykningssagernes hurtigst muelige Afgjørelse, fundet det hensigtsmæssigt at meddele Følgende til Efterretning for og Iagttagelse af alle Vedkommende:

1) Enhver Udstykning, der er foretagen i Overeensstemmed de i Fdn. af 3die Decbr. 1819 §§ 1—7 jvfr. §§ 11 og 12 foreskrevne Betingelser, og ved hvilken den i bemeldte Forordnings § 9 ff., jvfr. Fdn. 25de Juni 1810, befalede Fremgangsmaade er iagttagen, vil selvfølgelig blive approberet, saafremt der ved Revisionen af de indsendte Udstykningsdocumenter Intet maatte findes at udsætte. 2) Udstykningen kan

26 Marts i Reglen ikke ventes approberet, naar de Parceller, hvori Eiendommen deles, gives uforholdsmæssige Figurer, t. Ex. naar de gives en uforholdsmæssig Længde eller afsættes med irregulaire Grændser, eller naar en Eiendom bestaaer af et større Antal Lodder, og enhver af disse eller i alt Fald Hovedlodden eller Hovedlodderne blive deelte. 3) Naar der ved en tilsigtet Udstykning af en Bondegaard ikke vilde blive en Hovedparcel tilbage med et Tilliggende af i det mindste 20 Tdr. Land boniteret Jord til Taxt 24, vil Udstykningen i ethvert Fald kun kunne approberes i Henhold til en dertil meddeelt Bevilling, hvilken Ansøgeren derfor i sit Andragende om Approbation paa Udstykningen maa erklære sig villig til at indløse med 14 Rd. 48 Sk., med mindre en saadan Bevilling alt maatte være løst i Anledning af en tidligere Udstykning af den samme Eiendom, hvilket da i Ansøgningen maa oplyses med Angivelse af Bevillingens Dato, jvfr. Circ. af 30te Novbr. 1852 Nr. 2. 4) Til Udstykning af en Bondegaard, der, uden at have den i Fdn. af 3die Decbr. 1819 § 1 nævnte Størrelse, dog har et Jordtilliggende paa over 2 Tdr. Hartkorn, vil, naar Hovedparcellen ligeledes beholder i det mindste 2 Tdr. Hartkorn, Bevilling i Reglen kunne ventes meddeelt; hvis derimod Hovedparcellen vilde gaae under nysnævnte Hartkornsbeløb, kan Bevilling i Reglen ikke ventes, medmindre særegne Forhold, saasom Gaardens slette Figur, dens Jorders adspredte Beliggenhed, et uforholdsmæssigt stort Areal eller deslige maatte anbefale Saadant. Er den Gaard, der agtes udstykket, alt under 2 Tdr. Hartkorn, vil Bevilling i Reglen blive meddeelt. 5) Udstykningen af en Hovedgaard vil i Reglen kunne ventes approberet, naar der bliver en Hovedparcel paa i det mindste 60 Tdr. Land boniteret Jord til Taxt 24 tilbage, selv om der tidligere har været udredet flere end een Rytterhest af Gaarden. 6) Udstykning af saadanne Jordeiendomme, der ikke ere at ansee som Gaarde, vil i Reglen kunne ventes approberet. At en til Bebyggelse bestemt Parcel ei erholder det i Fdn. af 3die Decbr. 1819 § 4 bestemte Jordtilliggende vil i Reglen ikke være til Hinder for Approbationens Meddelelse. Iøvrigt bliver herved at bemærke Circ. af 30te Novbr. 1852

Nr. 1, hvorefter enhver Eiendom, der har et Jordtilliggende paa 1 Td. Hartkorn eller derover, bliver at betragte som en Gaard, indtil det bevises, at den er en mindre Parcel af en Gaard, af hvilken en Hovedparcel er bleven tilbage, hvorom Ansøgningen da maa indeholde fornøden Oplysning, samt Circ. af 14de Decbr. 1854, hvorefter i de Tilfælde, i hvilke i en tidligere Periode en Gaard er bleven udstykket i flere Parceller til Bebyggelse, hver paa mindst 1 Td. Hartkorn, uden at det udtrykkelig er bestemt, at nogen af Parcellerne skal betragtes som Hovedparcel, enhver af disse Parceller, forsaavidt angaaer dens Udstykning, vil blive betragtet som Hovedparcel. 7) Ved Afgjørelsen af Spørgsmaalet om, hvorvidt mindre betydelige og særskilt beliggende Jordlodder kunne skyldsættes i Ministeriet efter Matriculstaxationen i Henhold til Lov af 4de Juli 1850 § 4, vil der hovedsageligen blive taget Hensyn til, om den paagjældende Lod er mindre betydelig i Henseende til dens virkelige Størrelse; Skyldsætningen af Ager- eller Englodder vil Ministeriet saaledes i Reglen ikke paatage sig, naar de ere større end 1 Td. Land; bestaaer Lodden af uopdyrkede Hede- eller Mosejorder, eller handles der alene om en Gammelskatsfordeling, ville dog ogsaa noget større Arealer kunne komme i Betragtning. Med Hensyn til de Oplysninger, der skulle ledsage Ansøgninger om deslige Skyldsætninger, samt til hvad der iøvrigt i saa Henseende bliver at iagttage, henvises til Circ. af 30de Novbr. 1852 Nr. 4 og 11te Juli 1857. 8) Naar en Gaard ved den tilsigtede Udstykning vilde blive nedlagt, ɔ: naar der ikke vil blive nogen Hovedparcel tilbage med mindst 1 Td. Hartkorn, vil Approbation i Reglen ikke kunne forventes; kun naar ganske særdeles Omstændigheder maatte anbefale Saadant, saasom naar Gaarden har et uforholdsmæssigt stort Areal af ringe Bonitet, der ved at udparcelleres maa antages lettere at kunne opdyrkes, vil Nedlæggelsesbevilling undtagelsesviis blive meddeelt. 9) Naar der paa Eiendommen findes Skov, som ved den tilsigtede Udstykning vilde blive deelt, vil Ministeriet, forinden endelig Resolution afgives, correspondere angaaende Sagen med vedkommende Districtsforstmand. Skjøndt det, for at denne kan afgive sin

26 Marts

26 Marts Erklæring, ofte ikke vil være fornødent, at han foretager en Localundersøgelse, vil det dog til Sagens Fremme være hensigtsmæssigt, at Vedkommende i Ansøgningen erklærer, hvorvidt han er villig til at afholde de med en saadan Undersøgelse forbundne, iøvrigt mindre betydelige, Omkostninger. Befindes Skoven at være Fredskov, vil Approbationen i Reglen blive nægtet, med mindre Forstmanden maatte foreslaae og Andrageren indgaae paa at foretage saadanne hensigtsmæssige Culturarbeider i den ved Eiendommen tilbageblivende Skov, hvorved denne vil vinde ligesaameget, som den taber ved at endeel af dens Areal afhændes. Naar det blandt Udstykningsdocumenterne indsendte Hovedkort er en Copie af et ældre Udstykningskort eller af Matriculskortet, og der paa disse ældre Kort findes antegnet Skovsignaturer, som altsaa ogsaa blive at overføre paa Copien, uagtet der ei længer findes Skov paa Eiendommen, bør det ikke alene i Udstykningsberegningen men ogsaa paa Kortet anmærkes, at der i saa Henseende er Uovereensstemmelse mellem Kortet og Marken, hvorhos der da i Udstykningsberegningen tillige saavidt muligt maa meddeles Oplysning om Beskaffenheden af den tidligere paa Eiendommen værende Skov, saavelsom om naar og af hvem den er bleven ryddet. 10) Naar Ministeriet, forinden endelig Resolution paa en Udstykningssag kan afgives, maatte attraae yderligere Oplysninger angaaende Udstykningen, ville disse for Fremtiden, forsaavidt den af denne Fremgangsmaade tidligere fulgte Ulempe ikke atter spores, blive reqvirerede directe hos den Landinspecteur eller autoriserede Landmaaler, af hvem Forretningen er udført, hvorom da Andrageren, hvis Sag det bliver at fremskynde Expeditionen fra Landinspecteurens Side, saafremt dens hurtige Fremme er ham magtpaaliggende, samtidig vil erholde Underretning gjennem Amtet. Paa samme Maade vil der blive forholdt med Hensyn til de ved Udstykningsdocumenternes Revision i Matriculscontoiret gjorte Udsættelser. 11) For at undgaae den ofte besværende Standsning i Udstykningssagernes Gang, som foraarsages derved, at Sogneforstanderskaberne kun sjeldnere holde Møder, vil Ministeriet for sit Vedkommende Intet have imod, at Formændene for Sogneforstanderskaberne

26 Marts

paa disses Vegne for Fremtiden afgive de Forstanderskaberne affordrede Erklæringer over Udstykningssager. 12) I Forbindelse med Ministeriets Circ. Skriv. af 20de April og 1ste Juni 1858 til samtlige Amtstuer paalægges det herved disse, i de Hartkornsattester, der udfærdiges til Brug ved Udstykninger, at anføre samtlige til den paagjældende Eiendom hørende Matriculnummere, at meddele Oplysning om de tidligere muligen stedfundne Udstykninger af Eiendommen med Angivelse af Approbationens Dato, samt udtrykkelig at anmærke, om det for Eiendommen anførte Hartkorn er forhen priviligeret eller forhen uprivilegeret eller Landskatshartkorn. 13) Det paalægges Amtstuerne nøie at overholde Bestemmelserne i Plac. af 21de April 1848 §§ 1 og 2 cfr. Circ. af 25de Juni 1855, hvorefter ny Skatteconto for Parceller ikke maa aabnes i Amtstuens Bøger, medmindre der tilligemed det tinglæste Adkomstbrev forevises Amtstuen et Kort over den paagjældende Eiendom, hvis Overeensstemmelse med Matriculskortet er bekræftet af Ministeriet og af Retsskriveren er paategnet at være foreviist i Retten ved Adkomstbrevets Tinglæsning. Da Ministeriet samtidig med Udstykningens Approbation ikkun, hvor Saadant i Ansøgningen udtrykkeligt er begjært, meddeler Parcelkortene den omhandlede Attestation, vil det, for at undgaae senere gjentagen Indsendelse af bemeldte Kort, være hensigtsmæssigt, at Vedkommende stedse i Ansøgningerne om Approbations Meddelelse begjære Kortene over de Parceller, der agtes afhændede, forsynede med Attestation, samt at det derhos oplyses, paa hvilken Amtstue de saaledes attesterede Kort ønskes indløste, jvfr. Circ. af 30te Novbr. 1852 Nr. 5, idet bemærkes, at det i flere Henseender er ønskeligt, at Kortene ikke længere end høist nødvendigt henligge uindløste paa Amtstuerne. 14) Da det har viist sig, at de i Circ. af 6te Decbr. 1845 Post 1 og 14de Decbr. 1854 givne Advarsler mod at afslutte endelige Handeler om Parceller af Eiendomme, paa hvis Udstykning Ministeriets Approbation ikke forinden er erhvervet, ikke ere blevne tilfulde paaagtede, finder Ministeriet sig foranlediget til at gjentage, at den Omstændighed, at vedkommende Eier i Forventning af Approbation paa Udstykningen af hans Eiendom allerede har afhændet

26 Marts een eller flere Dele af samme, og at Sælgeren altsaa, saafremt Udstykningen nægtes approberet, vil kunne komme til at yde Kjøberen Erstatning, maa blive uden Indflydelse paa Ministeriets Afgjørelse af Spørgsmaalet om, hvorvidt Approbation kan medeeles paa den tilsigtede Udstykning, hvorfor Sælgeren maa tilskrive sig selv Følgerne af at have afhændet hvad han ikke seer sig istand til at hjemle. 15) Det indskjærpes samtlige Landinspecteurer og autoriserede Landmaalere nøie at overholde de i den gjældende Lovgivning saavelsom i Circ. af 6te Juni 1835, 21de Jan. 1851, 30te Novbr. 1852, 1ste Febr. 1853, 10de Febr. 1855 og 22de Mai 1858 givne Forskrifter angaaende hvad de ved Udførelsen af de dem overdragne Udstykningsforretninger have at iagttage, idet Tilsidesættelse af disse Forskrifter vil nødvendiggjøre Correspondence eller Udstykningsdocumenternes Hjemsendelse og saaledes i ethvert Fald medføre Forsinkelse af Sagernes endelige Afgjørelse. Sluttelig undlader man ikke til Forebyggelse af Misforstaaelse at gjøre opmærksom paa, at man ved i det Foregaaende at meddele de Regler, hvorefter der ved Udstykningssagernes Behandling i Ministeriet gaaes frem, selvfølgeligen kun har kunnet udtale, hvorledes der i den omhandlede Henseende ordentligviis vil blive forholdt, og at man saaledes ingenlunde har villet tillægge de opstillede Regler nogen saadan Characteer af Ufravigelighed, at jo Modificationer af og Undtagelser fra samme, begrundede i de i det enkelte concrete Tilfælde forhaandenværende særegne Omstændigheder, maae kunne finde Sted. — Ved at meddele Hr. (Tit.) Foranstaaende til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjørelse for samtlige Vedkommende, skulde man tjenstlig anmode Dem om tillige at ville paalægge disse, navnlig de autoriserede Landmaalere, Landinspecteurer, Sogneforstanderskabernes Formænd og Retsbetjentene, uopholdelig at expedere de til dem fremkommende Udstykningssager, ligesom man ogsaa holder sig forvisset om, at De selv vil lade det være Dem magtpaaliggende at fremme disse Sager saa hurtigt som Omstændighederne tillade det.

Justitsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). 2 April.

I § 15 i Lov af 2den Marts d. A. om Brandpolitiet paa Landet og det nærmest dermed i Forbindelse staaende Bygningsvæsen paa Landet er det bestemt, at Slunke eller Stikskorstene, anlagte paa Træbjælkelag, samt vandrette Skorsteensrør, hvilende paa Lofter, saavelsom Ildsteder umiddelbart under Stænge, Tag af Straa eller andet ildsfængende Materiale, hvor de forefindes, inden 10 Aar skulle være afskaffede. For at det kan paasees, at denne Bestemmelse nøiagtig efterleves, har Ministeriet fundet det nødvendigt, at der ved det Brandsyn, som skal finde Sted i indeværende Aars Efteraar, forfattes Fortegnelser over, hvor slige Slunke, Skorstene, Skorsteensrør eller Ildsteder forefindes, og at ved samme Leilighed alle Vedkommende gjøres opmærksomme paa Lovens ovennævnte Bestemmelse. Af bemeldte Fortegnelser vil der være at meddele Justitsministeriet Afskrifter, og for Fremtiden bliver til Samme inden Udgangen af hvert Aar at indgive Beretning om, hvilke Indretninger af den ommeldte Beskaffenhed der ere blevne afskaffede i Løbet af det sidste Aar. Hvilket herved tjenstligst meddeles til behagelig Efterretning og fornøden Foranstaltning.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 16 April

I et af vedkommende Amtmand til Indenrigsministeriet indsendt Andragende havde en Lehnsbesidder forespurgt: 1) om Bestemmelsen i § 6 i Lov om nogle Forandringer i Fæstelovgivningen af 19de Febr. d. A. — hvorefter den Synsforretning, som i Medfør af Fdn. af 8de Juni 1787 skal finde Sted ved Overtagelsen og Afleveringen af en Fæstegaard, for Fremtiden skal foretages af Skjønsmænd, udvalgte paa den i Lovens § 5 foreskrevne Maade — kan ansees anvendelig i det Tilfælde, at en Gaard er bleven bortfæstet forinden Lovens Emanation, medens dog Synsforretningens Afholdelse endnu ikke er bleven iværksat; og 2) om den citerede Bestemmelse i den nye Lov kan komme til Anvendelse hvor det er et Huus, der bortfæstes.

Foranlediget heraf svarede Ministeriet: ad 1) at det, da Lovens § 6 ikke er anført blandt de i § 10 nævnte Bestemmelser, der først komme til Anvendelse paa de Fæsteforhold, som indgaaes efter Lovens Udgivelse, formeentlig maa ansees for utvivlsomt, at Synsforretningen i det her omhandlede Tilfælde bør foretages paa den i Loven foreskrevne Maade; og ad 2) at Lovens § 6 vel efter dens udtrykkelige Indhold alene

16 April handler om Gaarde, og at Synsforretningen ved Overleveringen af Fæstehuse saaledes, i Mangel af anden Overeenskomst mellem Fæsterne, fremdeles maa skee paa den i Fdn. af 8de Juni 1787 § 3 foreskrevne Maade, men at man paa den anden Side ikke skjønnede rettere, end at en overeensstemmende med Lovens Forskrifter afholdt Synsforretning, naar begge Parter have været enige om at foretrække denne Fremgangsmaade, maa ansees som gyldigen afholdt og bindende for Parterne med Hensyn til fremtidige Spørgsmaal om Godtgjørelse for Fæld.

16 April **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af et med Amtets Erklæring indsendt Andragende, hvori en Herredsfoged anholdt om Godtgjørelse for en Reise, han, i Henhold til Lov af 29de Decbr. 1857 om smitsomme Sygdomme hos Huusdyr, havde foretaget paa Grund af en blandt Hestene paa en i hans Jurisdiction liggende Ø udbrudt Epidemi, — Ministeriet, efter over Sagen at have brevvexlet med Justitsministeriet, svarer, at Ministeriet ikke antog, at der haves Hjemmel for Beregning af Diæter til Politiemesteren i Tilfælde som det foreliggende.

20 April **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at Ministeriets Resolution var begjært med Hensyn til at der i Revisionsdepartementets Antegnelser til Sandflugtsregnskabet for N. N. Herreds Sandflugtsdistrict for 1859—60 var udsat til Tilbagebetaling et Beløb af 50 Rd., der med henholdsviis 6 Rd. og 44 Rd. var udbetalt i Diæter à 1 Rd. daglig til tvende Mænd, som paa Amtsraadets Vegne havde deeltaget i det afholdte Klitsyn, og til Tilsynsmændene for Deeltagelse i bemeldte Syn, — svares, at de 6 Rd., som vare udbetalte i Diæter til tvende Mænd, der paa Amtsraadets Vegne have givet Møde ved Klitsynet, ikke kunde approberes til Udgift for Sandflugtsvæsenet, saameget mindre, som Klitsyn ifølge Lov af 29de Decbr. 1857 § 10 ikke lovmedholdeligen kan afholdes uden at et af Amtsraadets Medlemmer er tilstede, men at man, med denne Undtagelse, iøvrigt Intet fandt at

erindre imod den for Klitsyn udbetalte Sum, der saaledes kunde passere til Udgift i Regnskabet. 20 April

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af en fra nogle Medlemmer af et Sogneforstanderskab indkommen Forespørgsel, om Indkjøbet af et ved en Overlandvæsenscommissions-Forretning til Skolelod udlagt Jordstykke samt Omkostningerne ved de i den Anledning afholdte Landvæsenscommissions-Forretninger burde paahvile det paagjældende Skoledistrict alene, i alt Fald i Forbindelse med de Skoledistricter i Sognet, hvorfra det var udskilt, eller om ikke snarere hele Sognet maatte overtage den omhandlede Byrde, — Ministeriet, efterat have brevvexlet om Sagen med Indenrigsministeriet, meddeler, at samtlige fornævnte Udgifter maatte paahvile det paagjældende Skoledistrict, dog saaledes, at de Districter i Sognet, hvoraf Dele vare henlagte til det nævnte District, i Overeensstemmelse med Canc. Skriv. af 25de Octbr. 1823 udrede en forholdsmæssig Andeel, hvorimod der, efter hvad der forelaae, ikke havdes Hjemmel til at paalægge Sognets øvrige Skoledistricter at tage Deel i den omhandlede Byrde. 29 April

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at Formanden for en landoeconomisk Forening paa Foreningens Vegne havde forespurgt, om der er Noget til Hinder for, at Foreningen af Statskassens Bidrag til Præmier for Huusdyravl anvender et lille Beløb til Biavlens Fremme paa den Maade, der antages for den hensigtsmæssigste, uden Hensyn til om det skeer ved Præmier eller ved andre Midler, — svares, at Ministeriet ingen Hjemmel har til at samtykke i, at nogen Deel af Statskassens forommeldte Bidrag anvendes til Biavlens Fremme paa anden Maade end ved Præmier, da Loven af 31te Marts 1852 § 10 udtrykkelig fastsætter, at den Deel af Statskassens Bidrag, som de landoeconomiske Foreninger anvende til Biavl, skal anvendes til Præmier for saadan Avl, og at den Deel af Foreningens Midler, af hvis 7 Mai

7 Mai Anvendelse Statskassens Bidrag er betinget, selvfølgelig heller ikke vil kunne bruges paa anden Maade end til Præmier. Ministeriet tilføiede iøvrigt, at der fra Sammes Side Intet er til Hinder for, at Statskassens Bidrag anvendes til Uddeling af Bistader som Præmier, i Stedet for til Uddeling af Pengepræmier, hvorimod det, efter hvad ovenfor er anført, ikke, saaledes som af Foreningen syntes tilsigtet, vil kunne anvendes til Oplærelse af Elever i den forbedrede Biavlsmethode eller til almindelig Uddeling af Skrifter om Biavlen*).

7 Mai **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at Proprietair N. N. havde forespurgt, hvorvidt han som Tiendeeier er pligtig til at modtage det til en fast Afgift i Korn ansatte Tiendevederlag med en forholdsmæssig Qvotadeel af hver af Parcellisterne fra udstykkede tiendepligtede Eiendomme, eller om han kan holde sig til vedkommende Hovedparcellister for det fulde Tiendevederlag, der har været svaret af de tidligere samlede Eiendomme, ligesom ogsaa, hvorvidt han, saafremt Tiendevederlaget forholdsviis bliver at præstere af de enkelte Parcellister, behøver af disse at modtage Tiendekornet potte- og pægleviis, — svares, at man ikke skjønnede rettere, end at begge de opkastede Spørgsmaal fandt deres Besvarelse i Fdn. af 25de Juni 1810 § 8, der udtrykkeligt nævner Tiendeafgift, der svares i Korn, blandt de Afgifter, for hvis Udredelse Hovedparcellen skal hæfte mod Regres til de mindre Parceller, samt derhos for det Tilfælde, at ingen Hovedparcel er udlagt og Afgiften saaledes bliver at opkræve directe hos Parcellisterne i Forhold til deres Hartkorn, fastsætter 1/4 Skp. Korn som det Mindste, der af hver enkelt Yder kan leveres. Imod disse udtrykkelige Bestemmelser, der ikke, saaledes som i Canc.-Skriv. af 11te Marts 1828 synes forudsat, kunde ansees hævede ved Fdn. af 3die Decbr. 1819, jvfr. sammes § 18, kunde formeentlig den i nysnævnte Cancellieskrivelse, jvfr. Canc.-Skriv. af 17de Febr. 1846, yttrede modsatte Anskuelse ikke komme i Betragtning, men iøvrigt var

*) Jvfr. Lov 23 Jan. 1862 § 1.

det en Selvfølge, at Spørgsmaalet, saafremt Vedkommende ikke i Mindelighed kunde forenes om en anden Afgjørelse af Sagen, henhørte under Domstolenes Paakjendelse. 7 Mai

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af en indkommen Forespørgsel om, hvorvidt et Sogneforstanderskab ved Paaligning af Udgifter til Skolevæsenet er berettiget til at medtage Beboere af fremmede Sogne, der kun i Henseende til Skolevæsenet ere henlagte under det paagjældende Sogn, — svares, at saadanne Beboere af deres Hartkorn maae svare Skolebidrag til det Sogn, hvortil de i Henseende til Skolevæsenet ere henlagte, i samme Forhold som dette Sogns Beboere, hvorimod de, hvad Formue og Leilighed angaaer, bør yde Skolebidrag til deres eget Sogn i det der gjældende Forhold. 18 Mai

Indenrigsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). 21 Mai

Det er kommet til Ministeriets Kundskab, at der navnlig i Jylland hyppigt gjøres Brug af hvid Arsenik eller Rottekrudt til Creaturvadsk, uden at Vedkommende derved iagttage den i saa Henseende lovbestemte Fremgangsmaade, som har til Øiemed at forebygge Ulykkestilfælde ved uforsigtig Omgang med denne for Mennesker og Dyr særdeles farlige Gift, og man har derfor fundet det fornødent at indskjærpe de herom gjældende Lovbestemmelser til nøie Iagttagelse, saavelsom nærmere at foreskrive Dyrlægerne den Fremgangsmaade, de ved Arsenikvadskninger have at iagttage. Ifølge Fdn. af 1ste April 1796 § 2 sammenholdt med Canc. Skriv. af 15de Septbr. 1812 og Plac. af 19de April 1843 § 3 maa der ikke sælges hvid Arsenik eller Rottekrudt til Creaturvadsk af Andre end Apothekerne, og disse maae ikke til saadant Brug udlevere denne Gift til Andre end Dyrlægerne. Den af Dyrlægerne til Creaturvadsk indkjøbte Arsenik skal ifølge den nævnte Forordnings § 3 i Dyrlægens Hjem være under forsvarlig Laas og Lukke, og den maa ikke gives Andre ihænde, men skal forblive i hans Værge, indtil den er benyttet. Det er saaledes efter bemeldte Lovbestemmelse formeent Landboerne selv at komme i Besiddelse

21 Mai af og altsaa ogsaa selv at betjene sig af hvid Arsenik til Creaturvadsk. Det er en Selvfølge, at Dyrlægen ikke ved Tilberedningen eller Anvendelsen af Arsenikken maa benytte nogetsomhelst Redskab, der kunde blive brugt til Behandling af Føde eller Drikke for Mennesker eller Creaturer og Tilberedningen bør saavidt muligt altid skee i hans Hjem eller paa et Apothek; kun hvor saadant ikke maatte kunne undgaaes, kan Tilberedningen ogsaa foretages udenfor hans Hjem, men han maa da selv føre med sig de Kar, som hertil benyttes, og holde dem under forsvarlig Laas og Lukke, naar de ikke benyttes; ligesom Giften, naar Dyrlægen fører den med sig, ifølge tidtnævnte Forordnings § 4 skal være forseglet i sort Papiir med Paaskrift: Gift, Rottekrudt. Den Anviisning, der med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Arsenikkens Transport maatte blive ham given af det veterinaire Sundhedsraad, er han pligtig at følge. I den Dagbog, som Dyrlægen ifølge Canc. Circ. af 2den Marts 1844 er pligtig at holde over Arsenikvadskninger, bliver paa den Dag, da Vadskningen foretages, foruden Antallet af de vadskende Qvæghoveder og hvem samme tilhøre, at gjøre Bemærkning om, paa hvilket Apothek den brugte Arsenik er kjøbt, i hvilken Mængde og Sammensætning den er anvendt, samt, dersom Arsenikkens Opløsning er skeet udenfor Dyrlægens Hjem, hvorledes denne er iværksat. For at det Offentlige kan vinde Betryggelse for, at de Dyrlægerne paahvilende Forpligtelser med Hensyn til Brugen af Arsenik til Creaturvadsk behørigen overholdes, er Ministeriet betænkt paa, fra Tid til anden, naar dertil findes Anledning, ved en veterinairkyndig Autoritet at lade foretage Eftersyn saavel af den befalede Dagbog, som af de Localer, Dyrlægerne afbenytte til Opbevaring af Arsenikken og de Redskaber, de bruge til dens Behandling. For det Tilfælde, at der skulde forefindes Arsenik i nogen Dyrlæges Dødsbo, paahviler det Skifteforvalteren at varetage det Fornødne til Forebyggelse af den med en ulovlig Anvendelse heraf forbundne Fare. Ministeriet forventer, at Politieøvrighederne ville lade sig det være magtpaaliggende saavel selv som ved Sognefogderne og deres andre underordnede Betjente at føre et vaagent Tilsyn med Overholdelsen af de om den

heromhandlede Gjenstand gjældende Lovbestemmelser og navnlig lægge Vind paa, naar Arsenikvadskning af Creaturer er foretagen uden Tilstedeværelse af en Dyrlæge, at søge Oplysning om, hvem der i det givne Tilfælde har overladt Arsenikken, for at Vedkommende kan blive draget til Ansvar efter Lovgivningens Bestemmelser. Ved til behagelig Efterretning og videre fornøden Bekjendtgjørelse i det Hr. (Tit.) anbetroede Amt tjenstlig at meddele Dem Foranstaaende, skulde man lige tjenstlig anmode Dem om at tilstille hver af de derværende Dyrlæger et Exemplar af dette Circulaire og derhos indskjærpe dem, at de, i Overeensstemmelse med Instrux af 28de Septbr. 1858 A 2det Stykke, ved hvert Aars Slutning have at tilstille det veterinaire Sundhedsraad deels en i nøiagtig Overeensstemmelse med den af dem over Creaturvadskninger førte Dagbog affattet Indberetning om Forbruget af Arsenik ved de af dem i Aarets Løb foretagne Creaturvadskninger, deels en af den autoriserede Protocol uddragen Oversigt over de i Lov af 29de Decbr. 1857 § 10 omhandlede mildere smitsomme Sygdomme, de i det forløbne Aar have havt under Behandling, i hvilken sidste dog ikke bør optages de Sygdomstilfælde, om hvilke der, i Medfør af fornævnte Instruxes Litr. C 3die Stykke, er gjort Anmeldelse til Øvrigheden. Skulde nogen Dyrlæge ikke i Aarets Løb have havt Forretninger af foranførte Beskaffenhed, maa han dog ligefuldt herom afgive Indberetning til Sundhedsraadet. 21 Mai

Kundgj. (fra Indenrigsministeriet) ang. Stadfæstelse paa et Tillæg til de under 1ste Decbr. 1851, 18de April 1857 og 5te Marts 1859 sanctionerede Statuter for en Creditforening af Landeiendomsbesiddere i Nørrejylland. 21 Mai

Tillæg til Statuterne for Creditforeningen af Landeiendomsbesiddere i Nørrejylland. § 1. Naar Indtrædelsen af Interessenter i Foreningen og den tilsvarende Udstedelse af Creditforeningsobligationer er tilendebragt for 11te December Termin 1861, blive de indtil dette Tidspunct i Foreningen indtraadte Interessenter og de paa disses Panteobligationer funderede Creditforeningsobligationer at betragte

21 Mai som udgjørende Foreningens første Afdeling eller Serie, saafremt Foreningen til den Tid indeholder Interessenter for mindst 3 Millioner Rigsdaler, og derefter skal saavel Indtrædelse af Interessenter i Foreningen, som Udstedelse af Creditforeningsobligationer, skee i Afdelinger eller Serier, Alt overeensstemmende med de efterfølgende Bestemmelser. § 2. Efterat den første Afdeling eller Serie er sluttet, skal enhver følgende Afdeling eller Serie sluttes med den 10de halvaarlige Termin efterat den er begyndt, saafremt den da indeholder Interessenter for mindst 3 Millioner Rigsdaler; men har den ikke ved den 10de halvaarlige Termins Slutning naaet dette Beløb, bliver den at slutte med den Termin, hvori dette Beløb naaes. § 3. Bliver en Series Slutning i Medhold af foranstaaende § 2 udsat udover den 10de halvaarlige Termin efter Seriens Begyndelse, skal derom skee Indberetning til Indenrigsministeriet og Bekjendtgjørelse saavel i den til offentlige Bekjendtgjørelser for hele Kongeriget autoriserede Avis, som i de 4 jydske Stiftstidender inden Udløbet af 3 Maaneder efter den tiende halvarlige Termin fra Seriens Begyndelse. Ligeledes skal der skee Indberetning til Indenrigsministeriet og Bekjendtgjørelse paa den nysnævnte Maade hver Gang en Serie er sluttet, senest inden 3 Maaneder efter Udløbet af den Termin, hvormed Serien er sluttet. § 4. Samtlige Interessenter eller Medlemmer af den første Serie vedblive at være solidarisk ansvarlige paa den ved de oprindelige Statuter bestemte Maade for den anden Series Interessenter eller Medlemmer, og disse ogsaa paa samme Maade solidarisk ansvarlige for den første Series Interessenter eller Medlemmer, indtil den anden Serie har Interessenter for 1 Million Rigsdaler, og paa samme Maade vedblive Interessenterne eller Medlemmerne i den senest sluttede Serie og i den umiddelbart derefter paabegyndte Serie at være solidarisk ansvarlige for hinanden, indtil den nye Serie har Interessenter for 1 Mill. Rigsdaler, men naar en nye Serie har Interessenter eller Medlemmer for 1 Million Rigsdaler, ophører den nysnævnte solidariske Ansvarlighed af den ene Series Interessenter eller Medlemmer for den anden Series Interessenter eller Medlemmer. § 5. Med den Indskrænkning,

som følger af forestaaende § 4, blive, efterat første Serie er sluttet, de Panteobligationer, der enten af de allerede indtraadte Interessenter ere udstedte til Foreningen eller fremdeles af indtrædende Interessenter udstedes til Foreningen, førend første Serie er sluttet, at betragte som hørende til denne, og at forsyne med Paategning derom af Bestyrelsen, — og ligeledes blive de Panteobligationer, som, efterat første Serie er sluttet, udstedes til Foreningen af nye indtrædende Interessenter, at betragte som hørende til en bestemt Serie, hvorom fornøden Anførsel optages i selve Panteobligationen. § 6. De Obligationer, der enten allerede ere udstedte af Foreningen eller fremdeles udstedes af denne, førend første Serie er sluttet, blive, naar dette er skeet, at betragte som hørende til Foreningens første Serie og funderede paa de til denne Serie hørende Panteobligationer fra Interessenterne, og ligeledes blive de udstedte Obligationer af en senere Serie at betragte som alene hørende til og funderede paa de til den paagjældende Serie hørende Panteobligationer fra Interessenterne, Alt dog med den Indskrænkning, som følger af forestaaende § 4. Naar første Serie er sluttet, blive de senere Seriers Obligationer og Renteanviisninger at forsyne med en saadan Betegnelse, som viser, til hvilken Serie de høre, og de Obligationer og Renteanviisninger, der ikke have nogen Betegnelse herom, ansees som hørende til første Serie. § 7. Alt hvad en Interessent afbetaler paa det ham af Foreningen meddeelte Laan enten ved de statutmæssig fastsatte aarlige Indbetalinger eller ved extraordinaire Indbetalinger, bliver udelukkende at anvende til Inddragning af de af Foreningen udstedte Obligationer af den Serie, hvortil det den vedkommende Interessent meddeelte Laan hører, og som Følge heraf kan den Interessent, der tilbagebetaler hele det ham meddeelte Laan eller en Deel deraf med de af Foreningen udstedte Obligationer efter disses paalydende Værd, kun erlægge Betalingen med Obligationer af den Serie, hvortil det ham meddeelte Laan hører. Ligeledes bliver hvad der af en Series særlige Reservefond eller af den fælleds Administationsfond eller af en Series Interessenter ifølge extraordinair Paaligning maa tilskydes for at dække lidte Tab, ude- 21 Mai

21 Mai lukkende at anvende til Inddragning af Foreningens Obligationer af den Serie, hvortil det eller de Panter, hvorpaa Tabet maatte være lidt, henhøre. § 8. Vil en Interessent for Restbeløbet af sin Gjæld overføres fra en allerede sluttet Serie til den Serie, som paa den Tid endnu ikke er sluttet, kan dette kun skee ved at han paa den Maade, som Statuterne iøvrigt hjemle, afgjør hele sit Mellemværende med den Serie, hvoraf han agter at udtræde, og den af ham udstedte Panteobligation forsynes da med fornøden Paategning om, at den for dens Restbeløb er overført til den senere Serie. Naar saaledes en Interessent af en sluttet Serie vil for sin Restgjæld overføres til den ikke sluttede Serie, skal hans Gjæld omskrives til dens Restbeløb, og dette bliver da at ansee som det Beløb, hvorfor han indtræder som Interessent i den endnu ikke sluttede Serie. En saadan Overførelse af en Interessent fra en sluttet Serie til den ikke sluttede Serie kan kun skee for saadanne Summer, som ere delelige i hele Rigsdaler med 50, og ikke for mindre Summer end 600 Rd., og maa ikke skee, med mindre det stillede Pant yder statutmæssig Sikkerhed for Gjældens Restbeløb, hvilket Bestyrelsen kan fordre godtgjort ved en paa den foreskrevne Maade afholdt Taxationsforretning. § 9. Naar en Serie er sluttet, kan der ikke meddeles yderligere Laan eller udfærdiges flere Obligationer som hørende til samme Serie; dog kan Bestyrelsen, naar nogen udstedt Obligation enten er som bortebleven mortificeret ved Dom eller indleveret tilligemed de fornødne Renteanviisninger til Ombytning, udstede nye Obligationer for de mortificerede eller til Ombytning indleverede; men de Obligationer, som saaledes udstedes, skulle høre til samme Serie, som de, i hvis Sted de udfærdiges. § 10. De i de oprindelige Statuter, navnlig i disses §§ 34 og 38 indeholdte Bestemmelser om, under hvilke Betingelser en Interessent kan frivillig indbetale hele sin Restgjæld eller en Deel deraf eller erholde sin Gjæld omskreven til dennes tilbageværende Størrelse, saaledes at Forrentningen og de øvrige aarlige Bidrag fra den Tid af beregnes af Gjældens Størrelse paa den Tid Omskrivningen skeer, blive fremdeles gjældende for alle Interessenter i den første Serie, ogsaa efterat

denne Serie er sluttet, alene med den Forandring, at Erlæggelsen af den Kjendelse til Reservefonden, der efter § 34 i de oprindelige Statuter skal erlægges ved frivillig Udtrædelse enten for den hele Gjæld eller en Deel deraf, naar Foreningen paa den Tid ikke har Interessenter for 1¼ Million Rigsdaler eller ved Udtrædelsen bringes ned under denne Størrelse, skal, efterat første Serie er sluttet, i Stedet for at afhænge af den hele Forenings Størrelse, beroe paa, om første Serie paa den Tid, Udtrædelsen skeer, har Interessenter for 1¼ Million Rigsdaler eller ved Udtrædelsen bringes ned under denne Størrelse. De foranførte Bestemmelser i de oprindelige Statuter om frivillig Indbetaling af den hele Gjæld eller en Deel deraf blive ogsaa gjældende for Interessenterne i de senere Serier, dog med den Forandring, at den i § 34 i de oprindelige Statuter fastsatte Kjendelse ved frivillig Udtrædelse af ½ pCt. af det frivillig indbetalte Beløb stedse skal erlægges af de senere Seriers Interessenter, naar de ifølge frivillig Indbetaling enten ganske udtræde eller erholde Gjælden omskreven, om ogsaa Foreningen i det Hele eller den paagjældende Serie paa den Tid Udtrædelsen eller Gjældens Omskrivning skeer har Interessenter for et større Beløb end 1¼ Million Rigsdaler, hvorhos denne Kjendelse af de senere Seriers Interessenter tilfalder den for alle Serier fælleds Administrationsfond, — og ville de Interessenter i de senere Serier, der frivillig indbetale deres hele Restgjæld eller en Deel deraf, tillige have at erlægge den anden i de oprindelige Statuters § 34 bestemte Kjendelse til den paagjældende Series særlige Reservefond, saafremt de ikke paa den Tid ved de aarlige Bidrag til Reservefonden have dertil bidraget ialt 1 pCt. af Gjældens oprindelige Beløb. Derimod ville alle Interessenter, der indtræde i Foreningen, efterat første Serie er sluttet, ikke kunne, saasnart den Serie, hvortil de høre, er afsluttet, erholde deres oprindelige Gjæld omskreven paa Grund af den statutmæssige aarlige Amortisation, og den Interessenterne ved de oprindelige Statuters § 38 hjemlede Ret til Omskrivning af deres oprindelige Gjæld paa Grund af den statutmæssige aarlige Amortisation bortfalder derfor for Interessenterne i de senere Serier, efterhaanden som disse 21 Mai

21 Mai sluttes. Som Følge heraf kunne Interessenterne i en senere Serie, efterat den er sluttet, ikke erholde deres Gjæld omskreven, uden som Følge enten af extraordinair Afbetaling eller af at et Laan paa Grund af Pantets Deling deles i flere Laan, hvorhos det stedse maa iagttages, at det Tidsrum, inden hvilket den hele Serie skal være indløst ved den statutmæssige aarlige Amortisation, ikke ved en saadan Omskrivning bliver forlænget. Den Adgang, som de oprindelige Statuters § 36 hjemler til at Kjøberen af et Pant kan indtræde i Sælgerens Gjældsforhold til Foreningen, vedbliver ogsaa for Interessenterne i de senere Serier, under Iagttagelse af den nysnævnte Forskrift. Det skal derhos iagttages, at ingen Interessent, der udtræder af Foreningen eller en bestemt Serie, meddeles Qvittering for Ophøret af det ham paahvilende solidariske Ansvar, forinden Regnskabet for det paagjældende Aar af Indenrigsministeriet er blevet forsynet med Paategning om, at der ved samme Intet fra det Offentliges Side er fundet at erindre, eller der haves saadan Sikkerhed for Fyldestgjørelsen af det solidariske Ansvar, som Indenrigsministeriet har fundet tilstrækkeligt. § 11. Naar første Serie er sluttet, kunne de til denne Series Obligationer hørende Renteanviisninger, som endnu ikke ere forfaldne til Betaling, indkaldes til Ombytning med Renteanviisninger for et saadant Tidsrum, som Bestyrelsen bestemmer, dog ikke for et kortere Tidsrum end 20 Aar, og kan Bestyrelsen bestemme, om alle ikke forfaldne Renteanviisninger skulle indkaldes paa een Gang, eller om Indkaldelsen skal skee i forskjellige Afdelinger. Ved de nye Renteanviisningers Udlevering bliver den paagjældende Obligation at forevise, og, forsaavidt der ikke til den Tid maatte findes Anledning til at udlevere nye Obligationer i Stedet for de ældre Obligationer, som i saa Tilfælde ville være at opbrænde i Overværelse af Notarius publicus, blive de ældre Obligationer at forsyne med Paategning om, for hvilket Tidsrum der er udleveret Renteanviisninger for at følge Obligationen. Bestyrelsen skal derhos foranstalte, at Udleveringen ogsaa kan skee i Kjøbenhavn uden Bekostning for Obligationseierne. Om den Omgangsmaade, der i saa Henseende bliver at følge, skeer Indberetning til Indenrigsmini-

steriet og Bekjendtgjørelse i de i foranstaaende § 3 nævnte Aviser, senest 3 Maaneder forud. Med de til de senere Serier hørende Obligationer udleveres der ved disses Udstedelse Renteanviisninger for et saadant Tidsrum, beregnet fra Seriens Begyndelse, som Bestyrelsen bestemmer, dog ikke for et kortere Tidsrum end 20 Aar. Naar det senere bliver fornødent at udlevere nye Renteanviisninger til nogen Series Obligationer, forholdes dermed paa den her anførte Maade. § 12. Førend nogen nye Serie begyndes, bestemmer Repræsentantskabet og Bestyrelsen med Indenrigsministeriets Samtykke, hvorledes de til denne Serie hørende Obligationer skulle forrentes og afdrages. § 13. Inddragningen af de følgende Seriers Obligationer skeer, ligesom af de allerede udstedte Obligationer, ved Indkjøb eller ved Opsigelse efter Lodtrækning. De til de følgende Serier hørende Obligationer kunne af Foreningen opsiges med 3 Maaneders Varsel, men for første Series Obligationer vedbliver den hidtil fastsatte Opsigelsestid af 6 Maaneder at være gjældende. § 14. For enhver Serie dannes en særlig Reservefond, og tillige skal der dannes een for alle Serier fælleds Administrationsfond. § 15. Alle de Indtægter, der efter de oprindelige Statuter ere henlagte til Reservefonden og Administrationsfonden, blive, forsaavidt angaaer den første Serie, ogsaa efterat denne er sluttet, at ansee som denne Series særlige Reservefond, dog med den nærmere Bestemmelse, at naar første Serie er sluttet, og en nye Serie er begyndt, blive de nu bestaaende Reservefond og Administrationsfond at sammendrage til een Fond, som første Series særlige Reservefond, og af det Bidrag af 1/4 pCt. aarlig af Laanenes oprindelige Beløb, som første Series Interessenter nu erlægge til Administrationsfonden, bliver Halvdelen eller 1/8 pCt. aarlig at henlægge til den for alle Serier fælleds Administrationsfond. § 16. Enhver senere Series særlige Reservefond har følgende Indtægter: a) Det Bidrag, som Seriens Interessenter have halvaarligen at erlægge, og hvis Størrelse bestemmes af Repræsentantskabet og Bestyrelsen, førend hver Serie begynder, men dette Bidrag maa ikke uden Indenrigsministeriets Samtykke fastsættes til mindre end 1/4 pCt. aarlig af hver Interes-

21 Mai

21 Mai sents Laans oprindelige Beløb. b) Rentes Renter for resterende Indbetalinger til Serien. c) De Kjendelser, som Seriens Interessenter ville have at erlægge, naar de frivillig betale deres hele Gjæld eller en Deel deraf, saaledes at Gjælden omskrives, førend de have ved de aarlige Bidrag til den særlige Reservefond erlagt i det Hele 1 pCt. af deres Gjælds oprindelige Beløb. d) Den Renteindtægt, der erholdes deels af Fondens Beholdning og deels af de af Seriens Interessenter forud betalte Renter og aarlige Afdrag. e) Den Rentebesparelse, der maatte følge af at der maatte blive annulleret et større Beløb af Seriens Obligationer, end der svarer til den af Seriens Interessenter gjorte Afbetaling paa deres Gjæld. f) Den Gevinst, der maatte erholdes ved Realiseringen af de til den paagjældende Serie hørende og overtagne Panter, og ved at nogen af de til Serien hørende Creditforeningsobligationer eller Renteanviisninger maatte forkomme, uden at blive erstattede af Foreningen. § 17. Af hver Series særlige Reservefond afholdes de Tab, der maatte lides ved Realiseringen af noget til den paagjældende Serie hørende Pant, herunder indbefattet de Omkostninger, der maatte foranlediges ved at Foreningen lader et Pant realisere. Tillige skal af enhver Series særlige Reservefond ydes det aarlige Tilskud, der maatte behøves til at dække den fælleds Administrationsfonds Udgifter. Dette Tilskud fra samtlige Seriers særlige Reservefond beregnes procentviis efter det Beløb, hvorfor enhver Serie har Interessenter, saaledes at den halve Deel af et Aars Tilskud ved Regnskabsaarets Slutning tilsvares af enhver af de særlige Reservefonds efter det Beløb, hvorfor enhver Serie har Interessenter ved Regnskabsaarets Begyndelse, og den anden halve Deel efter det Beløb, hvorfor enhver Serie har Interessenter i Regnskabsaarets første Termin. § 18. Naar en Series særlige Reservefond overstiger 5 pCt. af de udstedte Creditforeningsobligationer af samme Serie, kan Repræsentantskabet og Bestyrelsen med Indenrigsministeriets Samtykke tage Bestemmelse om, hvorledes det overskydende Beløb af Beholdningen skal komme Seriens Interessenter tilgode; men forinden en Series særlige Reserve-

21 Mai

fond har opnaaet 5 pCt. af de paa Serien hvilende Creditforeningsobligationer, kan Reservefondens Beholdning ikke anvendes til Lettelse af Interessenternes ordinaire aarlige Indbetalinger eller afskrives paa de Interessenterne givne Laan. § 19. Den for alle Serier fælleds Administrationsfond bliver først at oprette, naar Foreningens første Serie er sluttet og en nye Serie er paabegyndt. — Denne Fonds Indtægter ere: a) Halvdelen af det aarlige Bidrag af 1/4 pCt. af deres Laans oprindelige Beløb, som Interessenterne i den første Serie efter de oprindelige Statuter betale til Administrationsfonden, cfr, foregaaende § 15. b) Et aarligt Bidrag af Interessenterne af de følgende Serier, der, saalænge en nye Serie endnu ikke er sluttet, skal være 1/4 pCt. af det Beløb, hvorfor Serien har Interessenter; men efterat en Serie er sluttet, kan Repræsentantskabet og Bestyrelsen bestemme, at kun en Deel af dette Bidrag, dog ikke mindre end Halvdelen, henføres til den fælleds Administrationsfond, og at den øvrige Deel deraf henlægges til den paagjældende Series særlige Reservefond. c) Den Kjendelse af 1/2 pCt. af det indbetalte Beløb, som enhver Interessent i de senere Serier efter forestaaende § 10 har at erlægge, naar han frivillig extraordinairt indfrier sin Restgjæld eller gjør en saadan Afbetaling derpaa, at hans Gjæld bliver omskreven. d) Den Renteindtægt, som maatte haves af Fondens Beholdning. e) Alle de Indtægter for Foreningen, som ikke efter Bestemmelserne i forestaaende §§ 15 og 16 ville være at henføre til de enkelte Seriers særlige Reservefond. f) Det Tilskud, der af de enkelte Seriers særlige Reservefond efter forestaaende § 17 maatte blive at erlægge for at dække den fælleds Administrationsfonds Udgifter. § 20. Af den fælleds Administrationsfond afholdes alle Udgifter ved Foreningens Bestyrelse, uden Hensyn til om de kunne ansees nærmest vedrørende den ene eller den anden Serie, dog at de Udgifter, der i et Regnskabsaar ere paaløbne ved Realisation af Panter, blive ved Regnskabsaarets Slutning at refundere af og føre til Udgift for den paagjældende Series særlige Reservefond. Derhos bliver, naar der nogensinde i et Regnskabsaar skulde

21 Mai lides et saadant Tab, at den paagjældende Series særlige Reservefond ikke kan dække samme, den Beholdning, som maatte haves i den fælleds Administrationsfond, at anvende til Tabets Dækning, førend der kan affkræves Interessenterne noget extraordinairt Bidrag til Tabets Dækning. § 21. Skulde den fælleds Administrationsfond opnaae en saadan Størrelse, at den, foruden at have en efter Forholdene til den Tid passende Beholdning, kan afholde de aarlige Udgifter, der efter det Foranførte paahvile den ved dens øvrige aarlige Indtægter, uden at det fulde Bidrag, som de enkelte Seriers Interessenter dertil skulle yde, behøves, kan Repræsentantskabet og Bestyrelsen enten nedsætte eller aldeles hæve Interessenternes aarlige Bidrag til denne Fond, og skal saadant først komme de alt sluttede Seriers Interessenter tilgode, eller ogsaa med Indenrigsmenisteriets Samtykke gjøre saadan anden Anvendelse af Fondens Beholdning, som er overeensstemmende med Foreningens Formaal. Bliver Foreningen aldeles opløst, deles Fondens Beholdning overeensstemmende med Bestemmelserne i de oprindelige Statuters § 85. § 22. Bestemmelserne i de oprindelige Statuters § 81 om Beregningen af den Bestyrelsens Medlemmer tilkommende Løn blive, naar den første Serie er sluttet og den nye Serie paabegyndt, at anvende saaledes, at Formandens Løn bliver $^{1}/_{24}$ pCt. og enhver af de to øvrige Medlemmers Løn $^{1}/_{48}$ pCt. af det Beløb, hvorfor samtlige Serier have Interessenter. Lønnen kan derhos ikke overstige 1,500 Rd. for Formanden og 1,000 Rd. for hver af de 2 andre Bestyrelsesmedlemmer, og træder denne sidste Bestemmelse i Anvendelse fra 1ste Juli 1861. § 23. Forsaavidt de i de oprindelige Statuter, der ere stadfæstede den 1ste Decbr. 1851, og i de senere under 18de April 1857 og 5te Marts 1859 stadfæstede Tillæg indeholdte Bestemmelser ikke ere forandrede ved de i nærværende Tillæg indeholdte Bestemmelser, forblive de tidligere stadfæstede Statuter og sammes Tillæg at være gjældende saavel for den første Series Interessenter, som for de følgende Seriers Interessenter, ligesom ogsaa de i nærværende Tillæg indeholdte Bestemmelser blive gjældende for de i Foreningen allerede indtraadte Interessenter, forsaavidt de ikke her

foran ere betegnede som gjældende alene for de følgende Seriers Interessenter. 21 Mai

Bestyrelsen for Creditforeningen af Landeiendomsbesiddere i Nørrejylland, den 27de Marts 1861.

Bregendahl. M. P. Bruun. T. E. Neergaard.

Foranstaaende Tillæg stadfæstes herved i Henhold til Lovene af 20de Juni 1850 og 19de Febr. 1851. Hvilket i Overeensstemmelse med førstnævnte Lovs § 5 herved bringes til offentlig Kundskab.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en indkommen Forespørgsel, — svares, at man ikke skjønner rettere end at vedkommende Sognefoged tilkommer et Gebyr af 20 Sk. for Bekjendtgjørelse ved Kirkestævne af Restancelisten over tilbagestaaende Tiendeafgifter og at Gebyret maatte fordeles i passende Forhold paa Restanterne og saaledes inddrives i Forening med Tienderestancerne og Udpantningsgebyret. 30 Mai

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 13 Juni

I en til Indenrigsministeriet indkommen Skrivelse var begjært Ministeriets Resolution meddeelt for: 1) hvorvidt det henhører under den i Lov af 24de April f. A. ommeldte Taxationscommissions Ressort, naar der med Ministeriets Approbation er forbeholdt eller undtaget fra Afhændelse noget af et Fæstesteds Tilliggende, at bestemme, i hvilket Forhold de hidtil paa den samlede Eiendom hvilende Afgifter ville være at udrede for det Tilfælde, at Fæsteren gaaer ind paa at blive Arvefæster i Medfør af Lovens § 4, eller om Commissionen kun har at ansætte bemeldte Afgifters samlede Værdie, overladende det til nærmere Bestemmelse eller Overeenskomst, hvorledes Afgifterne blive at fordele mellem den afhændede og den forbeholdte Deel af Eiendommen, — og, forsaavidt som Fordelingen antages at henhøre under Commissionens Ressort, om denne da bliver at foretage efter Hartkornet eller ved at sammenholde Værdien af den til Afhændelse bestemte Deel af Eiendommen og den Deel, som forbeholdes; 2) hvorvidt Fæ-

13 Juni steren's Ret til Livsfæste paa den forbeholdte Deel ophører, idet han bliver Arvefæster af den til Afhændelse bestemte Deel af Eiendommen, og, saafremt dette ikke antages, om der da ikke, naar han renoncerer paa sin Fæsteret, tilkommer ham en efter de i Finantsmin. Bkdgj. af 1ste Novbr. 1852 indeholdte Tabeller beregnet Nedsættelse i den fastsatte Kjøbesum. — Foranlediget heraf svarede Ministeriet: ad 1) at Ministeriet ikke skjønnede rettere, end at Taxationscommissionen, naar det ikke er den hele hidtil samlede Eiendom, der skal afhændes, men kun en Deel af samme, maa, for at kunne udfinde den Afgift, med hvilken Stedet skal tilbydes Brugeren, foretage den omhandlede Fordeling, hvilket da formeentlig rettest bør skee efter Hartkornet, om det end i de Tilfælde, i hvilke det forbeholdte Areal endnu ikke er blevet særskilt skyldsat, heraf vil blive en Følge, at Forretningen for den paagjældende Eiendoms Vedkommende maa udsættes indtil Fraskillelsen er bleven endelig berigtiget; ad 2) at det formeentlig maatte ansees for utvivlsomt, at Fæsteretten til det forbeholdte Areal vedbliver, samt at det, naar Fæsteren renoncerer paa denne sin Ret, tillige maa blive Gjenstand for Overeenskomst mellem Parterne, paa hvilke Vilkaar, navnlig ogsaa med Hensyn til Nedsættelse i Kjøbesummen, Afstaaelsen skal finde Sted.

13 Juni **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at Indenrigsministeriets Resolution var begjært angaaende Tilstedeligheden af at tvende Fæstere, hvis Steder skulle taxeres i Overeensstemmelse med Lov af 24de April f. A., havde valgt deres Brødre til Medlemmer af Taxationscommissionen for bemeldte Steders Vedkommende, — svares, at der Intet fandtes at være til Hinder for at de paagjældende Fæstere have valgt deres Brødre til Medlemmer af Commissionen, da Loven af 24de April f. A. ikke indeholder noget Forbud herimod.

18 Juni **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

I en til Indenrigsministeriet indkommen Skrivelse var begjært Ministeriets Resolution meddeelt angaaende forskjellige

Spørgsmaal betræffende Forstaaelsen af Loven af 19de Febr. d. A. om Forandring i Udredelsen af Tiendeafgiften for Føl, Kalve, Lam, Kid og Bisværme samt Smaaredsel m. m., nemlig: 1) om Bestemmelserne i Lovens §§ 1—2 ere at forstaae saaledes, at hele Sognets tiendepligtige Hartkorn bliver at sammenlægge, og Hartkornet for de Eiendamme, der ere saa smaa, at kun ganske undtagelsesviis Tillæg paa samme finder Sted, derefter at fradrage Summen af det samlede Hartkorn; 2) om Afgiften i saa Fald kun bliver at ansætte pr. Tønde Hartkorn, eller om den skal udregnes for hver enkelt Brugers Hartkorn og saaledes indføres i Protocollen; 3) om de i Lovens § 3 ommeldte Commissioner have at fordele Afgiften af den i §§ 1—2 nævnte Tiende og Smaaredsel blandt de forskjellige Modtagere; 4) om Sogneforstanderskaberne, efter i Overeensstemmelse med Lovens § 4 fra Formanden for de nævnte Commissioner at have modtaget den af ham udfærdigede Indkaldelse af de i Sagen Interesserede til at møde ved Forretningerne, have at foranstalte bemeldte Indkaldelse bekjendtgjort saavel ved Indrykkelse i de i §'en nævnte offentlige Blade som ved Oplæsning til Kirkestævne; og 5) om der under den Formændene ifølge Lovens § 9 tilkommende særlige Godtgjørelse for Udførelsen af de fornødne skriftlige Arbeider m. v. tillige er indbefattet Godtgjørelse for Udgifter til en Commissionsskriver. — I denne Anledning svarede Ministeriet: ad 1) at der i den omhandlede Henseende bliver at forholde paa den anførte Maade, saaledes at Hartkornet for de i Lovens § 1 in fine nævnte smaa Eiendomme fradrages Sognets samlede Hartkorn, forinden den udfundne og til Byg converterede Afgift fordeles paa samme; ad 2) at Afgiften maae udregnes for hver enkelt Brugers Hartkorn og fornøden Bemærkning herom tilføres Protocollen; ad 3) at Afgiften bliver at ansætte særskilt for hver enkelt saavel Yder som Modtager; ad 4) at Sogneforstanderskaberne ifølge Lovens § 4 kun have at foranstalte de fra Formanden modtagne Indkaldelser bekjendtgjorte ved Oplæsning til Kirkestævne to paa hinanden følgende Søndage; og ad 5) at der vel Intet kan være til Hinder for, at en Skriver, saafremt det maatte være fornødent, antages til Assistance under 18 Juni

13 Juni steerens Ret til Livsfæste paa den forbeholdte Deel ophører, idet han bliver Arvefæster af den til Afhændelse bestemte Deel af Eiendommen, og, saafremt dette ikke antages, om der da ikke, naar han renoncerer paa sin Fæsteret, tilkommer ham en efter de i Finantsmin. Bkdgj. af 1ste Novbr. 1852 indeholdte Tabeller beregnet Nedsættelse i den fastsatte Kjøbesum. — Foranlediget heraf svarede Ministeriet: ad 1) at Ministeriet ikke skjønnede rettere, end at Taxationscommissionen, naar det ikke er den hele hidtil samlede Eiendom, der skal afhændes, men kun en Deel af samme, maa, for at kunne udfinde den Afgift, med hvilken Stedet skal tilbydes Brugeren, foretage den omhandlede Fordeling, hvilket da formeentlig rettest bør skee efter Hartkornet, om det end i de Tilfælde, i hvilke det forbeholdte Areal endnu ikke er blevet særskilt skyldsat, heraf vil blive en Følge, at Forretningen for den paagjældende Eiendoms Vedkommende maa udsættes indtil Fraskillelsen er bleven endelig berigtiget; ad 2) at det formeentlig maatte ansees for utvivlsomt, at Fæsteretten til det forbeholdte Areal vedbliver, samt at det, naar Fæsteren renoncerer paa denne sin Ret, tillige maa blive Gjenstand for Overeenskomst mellem Parterne, paa hvilke Vilkaar, navnlig ogsaa med Hensyn til Nedsættelse i Kjøbesummen, Afstaaelsen skal finde Sted.

13 Juni **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at Indenrigsministeriets Resolution var begjært angaaende Tilstedeligheden af at tvende Fæstere, hvis Steder skulle taxeres i Overeensstemmelse med Lov af 24de April f. A., havde valgt deres Brødre til Medlemmer af Taxationscommissionen for bemeldte Steders Vedkommende, — svares, at der Intet fandtes at være til Hinder for at de paagjældende Fæstere have valgt deres Brødre til Medlemmer af Commissionen, da Loven af 24de April f. A. ikke indeholder noget Forbud herimod.

18 Juni **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

I en til Indenrigsministeriet indkommen Skrivelse var begjært Ministeriets Resolution meddeelt angaaende forskjellige

Spørgsmaal betræffende Forstaaelsen af Loven af 19de Febr. d. A. om Forandring i Udredelsen af Tiendeafgiften for Føl, Kalve, Lam, Kid ag Bisværme samt Smaaredsel m. m., nemlig: 1) om Bestemmelserne i Lovens §§ 1—2 ere at forstaae saaledes, at hele Sognets tiendepligtige Hartkorn bliver at sammenlægge, og Hartkornet for de Eiendamme, der ere saa smaa, at kun ganske undtagelsesviis Tillæg paa samme finder Sted, derefter at fradrage Summen af det samlede Hartkorn; 2) om Afgiften i saa Fald kun bliver at ansætte pr. Tønde Hartkorn, eller om den skal udregnes for hver enkelt Brugers Hartkorn og saaledes indføres i Protocollen; 3) om de i Lovens § 3 ommeldte Commissioner have at fordele Afgiften af den i §§ 1—2 nævnte Tiende og Smaaredsel blandt de forskjellige Modtagere; 4) om Sogneforstanderskaberne, efter i Overeensstemmelse med Lovens § 4 fra Formanden for de nævnte Commissioner at have modtaget den af ham udfærdigede Indkaldelse af de i Sagen Interesserede til at møde ved Forretningerne, have at foranstalte bemeldte Indkaldelse bekjendtgjort saavel ved Indrykkelse i de i §'en nævnte offentlige Blade som ved Oplæsning til Kirkestævne; og 5) om der under den Formændene ifølge Lovens § 9 tilkommende særlige Godtgjørelse for Udførelsen af de fornødne skriftlige Arbeider m. v. tillige er indbefattet Godtgjørelse for Udgifter til en Commissionsskriver. — I denne Anledning svarede Ministeriet: ad 1) at der i den omhandlede Henseende bliver at forholde paa den anførte Maade, saaledes at Hartkornet for de i Lovens § 1 in fine nævnte smaa Eiendomme fradrages Sognets samlede Hartkorn, forinden den udfundne og til Byg converterede Afgift fordeles paa samme; ad 2) at Afgiften maae udregnes for hver enkelt Brugers Hartkorn og fornøden Bemærkning herom tilføres Protocollen; ad 3) at Afgiften bliver at ansætte særskilt for hver enkelt saavel Yder som Modtager; ad 4) at Sogneforstanderskaberne ifølge Lovens § 4 kun have at foranstalte de fra Formanden modtagne Indkaldelser bekjendtgjorte ved Oplæsning til Kirkestævne to paa hinanden følgende Søndage; og ad 5) at der vel Intet kan være til Hinder for, at en Skriver, saafremt det maatte være fornødent, antages til Assistance under

18 Juni

15 Juni Forretningerne, og at da de hertil medgaaende Omkostninger ville kunne erholdes godtgjorte i Henhold til Lovens § 9, men at man iøvrigt antager, at der, naar de fornødne Forarbeider ere gjorte, i Reglen vil levnes Formanden tilstrækkelig Tid til ved Slutningen af Forretningen selv at gjøre Tilførsel om det Passerede til Protocollen, og at det saaledes kun vil være sjeldnere, at Formanden i saa Henseende vil have Medhjelp behov. Forsaavidt endelig Ministeriets Opmærksomhed var henledet paa Ønskeligheden af at Commissionerne kunde erholde nøiagtige Fortegnelser over Sognenes tiendepligtige Hartkorn, meddeelte Ministeriet Slutteligt, at Formændene til Brug ved Commissionernes Forhandlinger kunne hos Amtstuerne requirere Udskrifter af de derværende Matrikuler.

15 Juni **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmænd).

I en til Indenrigsministeriet indkommen Skrivelse var begjært Ministeriets Resolution for: 1) hvorvidt de i §§ 1—2 i Loven af 19de Febr. d. A. om Forandring i Udredelsen af Tiendeafgiften for Føl, Kalve, Lam, Kid og Biisværme samt Smaaredsel m. m. ommeldte Afgifter og Ydelser skulle af de i Lovens § 3 nævnte Commissioner foranstaltes afløste paa den i Loven fastsatte Maade, uanseet at de i Forholdet Interesserede ikke ønske nogen Forandring i samme, eller om Commissionerne først efter Opfordring af de paagjældende Parter skulle træde i Virksomhed; 2) om det paahviler Formændene for de nævnte Commissioner at foranledige Commissionernes tvende andre Medlemmer udvalgte respective af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet og af vedkommende Sogneforstanderskab; og 3) om det er Commissionernes Medlemmer overladt at bestemme, om de ville enten selv afgive Befordring til Forretningerne mod den i Lovens § 9 fastsatte Betaling eller forlange saadan Befordring præsteret in natura. — Foranlediget heraf svarede Ministeriet: ad 1) at Ministeriet ikke antager, at det kan være nogen Tvivl underkastet, at de i Lovens §§ 1—2 ommeldte Afgifter og Ydelser skulle converteres paa den i Loven foreskrevne Maade, uden Hensyn til om de i Forholdet Interesserede ønske Saadant eller ikke;

ad 2) at Ministeriet med Hensyn til de Valg af Medlemmer til de omhandlede Commissioner, der ifølge Lovens § 3 skulle foretages af vedkommende Sogneforstanderskaber, har truffet Foranstaltning til at disse hvert for sit Districts Vedkommende snarest muligt udvælge et Medlem af bemeldte Commissioner samt om det stedfundne Valg meddele vedkommende Formand Underretning; hvorhos det nærmere vil blive meddeelt, hvorledes der vil blive forholdt med Udnævnelsen af de Medlemmer, der skulle vælges af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet; ad 3) at Ministeriet ikke skjønner rettere, end at Commissionens Medlemmer selv maae sørge for deres Befordring, mod derfor at nyde den i Lovens § 9 fastsatte Betaling, med mindre de i det enkelte Tilfælde maatte komme overeens med Vedkommende om at erholde leveret fri Befordring in natura, som derimod ikke antages at kunne fordres præsteret. 18 Juni

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 22 Juni

Da Eieren af Gaarden N. N., der tillige eier en anden Bondegaard, af hvilken han i Aaret 1854 ved Ægteskab med den daværende Eierinde kom i Besiddelse og som han hidtil har drevet for egen Regning ved faste Tjenestefolk, havde, imod et ham af Amtet under 20de Febr. d. A. givet Paalæg om inden en vis Frist at bortfæste eller i Overeensstemmelse med Fdn. af 15de Juni 1792 § 11 at bortforpagte sidstnævnte Gaard, villet gjøre gjældende, at han, ifølge Bestemmelserne i § 1 i Loven af 19de Febr. d. A. om nogle Forandringer i Fæstelovgivningen, ikke længere hertil kunde ansees pligtig, eftersom begge de nævnte Eiendomme fra gammel Tid have været Selveiergaarde og tidligere hverken have været forenede eller have henhørt til nogen anden Eiendom, — indstillede Amtet, der ansaae det for tvivlsomt, hvorvidt det heromhandlede Tilfælde hørte til dem, i hvilke Bestemmelserne i Plac. af 7de Juni 1806 ifølge nysnævnte Lov af 19de Febr. d. A. ikke længere skulle komme til Anvendelse, Spørgsmaalet til Indenrigsministeriets Afgjørelse.

Foranlediget heraf svarede Ministeriet, at da den Paagjældende, efter hvad der var oplyst, har eiet begge de vedkommende Gaarde siden 1854, i hvilket Tidsrum den sidstnævnte af disse saaledes „har henhørt til en paa een Haand samlet Besiddelse af flere Bondergaarde", skjønnede Ministeriet ikke rettere, end at Slutningsbestemmelsen i den citerede Lov af 19de Febr. d. A. § 1 maa føre til at Forskrifterne i Fdn. af 19de Marts 1790 og Fdn. af 15de Juni 1792 fremdeles maae være anvendelige paa bemeldte Gaard.

25 Juni **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori, efter indkommen Forespørgsel, meddeles, at en af Rygmarvstæring angreben Pige, ikke kan behandles vederlagsfrit af det Offentlige, da § 5 i Lov af 29de Decbr. 1857 ikke i Kundgj. af 22de Septbr. 1860 nævnes mellem de af Lovens §§, hvis Forskrifter ogsaa skulle være anvendelige paa den heromhandlede Sygdom.

29 Juni **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at et Sogneforstanderskab havde andraget om, at der maatte blive nedsat en Overlandvæsenscommission til yderligere Prøvelse af en af N. N. Amts Landvæsenscommission afsagt Kjendelse angaaende Reguleringen og Udrøbningen af et under offentligt Tilsyn sat mindre Vandløb, hvorved bemeldte Landvæsenscommission formeentes ikke at have taget behørigt Hensyn til en tidligere benyttet Grøft, der i flere Aar skal have viist sig tilstrækkelig til at aflede det tilstrømmende Vand, — svares, at man maatte ansee den heromhandlede Sag for endelig afgjort ved Landvæsenscommissionens Kjendelse. Naar nemlig Loven af 17de Januar 1849 § 6 paabyder, hvor mindelig Overeenskomst angaaende Reguleringen af et under offentligt Tilsyn sat mindre Vandløb ikke kan opnaaes, at tilkalde Synsmændene eller i fornødent Fald Landvæsenscommissionen overeensstemmende med Reglerne i Anordn. af 29de Juli 1846, maa derved fornemmelig være sigtet til Bestemmelserne i den nævnte Anordnings 2den Afdelings 2det Afsnit, efter hvilke, jvfr. navnlig § 49, Landvæsenscommissionens Kjendelser i deslige Sager ere inappellable. Ihvorvel det saaledes maatte antages, at Sagen, saafremt den indankedes for Landvæsenscommissionen, vilde blive afviist fra denne, vilde Ministeriet imidlertid paa den anden Side, saafremt Sogneforstanderskabet insisterede paa sin Begjæring om en Overlandvæsenscommissions Nedsættelse, ikke finde nogen Betænkelighed ved at udnævne Medlemmerne af en saadan Commission.

2 Juli **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

I Anledning af den forestaaende Udskiftning af den N. N. Byes Eierlaug tilhørende fælleds Tørvemose havde en Landinspecteur i et til

Indenrigsmininisteriet indkommet Andragende udbedet sig en Udtalelse af Ministeriet angaaende Besvarelsen af følgende Spørgsmaal vedrørende bemeldte Udskiftning, nemlig: 1) om Spørgsmaalet om Mosens Udstrækning i Tvivlstilfælde henhører under Domstolenes eller under Landvæsenscommissionens Afgjørelse; 2) om en retsgyldig Forening om Udskiftningen i Henhold til § 8 i Loven om Tørvemosers Udskiftning af 30te Decbr 1858 kan indgaaes af Lodseierne i Tilfælde som det her foreliggende, hvor 2de Lodseiere, i hvis Jorder Mosen er beliggende, eie den hele Græsning i samme, hver paa sit bestemte Stykke, medens de tilligemed de øvrige Lodseiere ere berettigede til Tørveskjær i Mosen, — naar de Tørveskjærsberettigede paa Grund af Græsningens ringe Værdie ikke kunne være tjente med at erholde Græsning udlagt for Tørveskjær, og derfor kun ønske det med Hensyn til Tørveskjæret bestaaende Fælledsskab hævet ved Udskiftningen; 3) om den af Lodseierne om en Tørvemoses Udskiftning indgaaede Forening skal skrives paa stemplet Papir af 4de Klasse Nr. 4, eller om den kan affattes paa ustemplet Papiir; 4) hvorledes der, naar, som i nærværende Tilfælde, 2de Lodseiere hver have deres bestemte enten særskilt eller under deres øvrige Eiendomsjorder skyldsatte Stykker af Græsningen i Mosen, skal forholdes med Indberetningen om den stedfundne Deling af Tørvemosen, og navnlig om der i saa Henseende kan følges den Fremgangsmaade, at 2de Kort udfærdiges, der begge udvise de forskjellige Delinger, og af hvilke det ene vedhæftes Foreningen og afleveres til den største Lodseier, medens det andet indsendes til Ministeriet til Opbevaring ved Matriculen; og 5) hvilket Forhold der bliver at lægge til Grund for Bestemmelsen af enhver Lodtagers Andeel i Mosen i de Tilfælde, i hvilke ingen Anpart er bestemt. 2 Juli

Efter i denne Anledning at have modtaget vedkommende Amtmands Erklæring, svarede Ministeriet: ad 1) At dette Spørgsmaal formeentlig i ethvert Fald bliver at indbringe for Landvæsenscommissionen, der da, i Overeensstemmelse med § 14 i Lov om Landvæsens- og Overlandvæsenscommissioners Sammensætning og Forretningsgang af 30te Decbr. 1858, selv vil have at afgjøre sin Competence med Hensyn til samme, under Appel til Overlandvæsenscommissionen og eventualiter til Høiesteret, jvfr. nysnævnte Lovs § 21. ad 2) At en Ordning af Forholdet, som den her antydede, hvorefter hver Lodtager skulde have sit Tørveskjær anviist, medens de Græsningsberettigede skulde beholde deres Ret til Græsningen i dens tidligere Omfang, formeentlig ikke vilde kunne ansees som lovlig, idet den vilde være i Strid med den udtrykkelige Bestemmelse i Loven om Tørvemosers Udskiftning af 30te Decbr. 1858 § 6 1ste Membrum, hvorefter enhver Lodseier skal erholde Ret saavel til Græsningen som til Tørveskjæret i den ham tillagte Andeel af Mosen, medens Forholdet paa den anden Side ikke vilde kunne ansees indbefattet under de i nysnævnte §'s 2det Mem-

2 Juli drum hjemlede Undtagelsestilfælde fra den anførte Hovedregel. Naar det nemlig i den sidste Deel af §'en er bestemt, at Fællesskabet mellem de Græsningsberettigede paa den ene Side, og de til Tørveskjæret Berettigede paa den anden Side, ikke skal kunne fordres ophævet, hvor Delingen angaaer saadanne Moser, i hvilke Andre end de Tørveskjærsberettigede have den hele Græsningsret, da er Meningen heraf, hvad ogsaa Forhandlingerne paa Rigsdagen om dette Punct bekræfte, utvivlsomt den, at Undtagelsen kun skal indtræde i de Tilfælde, hvor Græsningen og Tørveskjæret ere i aldeles forskjellige Hænder; men dette var ikke Tilfældet med Hensyn til den heromhandlede Mose, i hvilken de tvende til Græsning berettigede Lodseiere tillige havde Andeel i Tørveskjæret. ad 3) At Foreningen maa affattes paa behørigt stemplet Papiir, med mindre den er indgaaet enten for Landvæsenscommissionen, jvfr. Lov om Landvæsens- og Overlandvæsenscommissioners Sammensætning og Forretningsgang m. m. af 30te Decbr. 1858 § 23, eller for Forligelsesiommissionen, jvfr. Fdn. af 10de Juli 1795 § 46. ad 4) At der i den omhandlede Henseende bliver at forholde i Overeensstemmelse med de om Udskiftningsforretninger i Almindelighed gjældende Bestemmelser, jvfr. Lov om Tørvemosers Udskiftning af 30te Decbr. 1858 § 11. ad 5) At Ministeriet ikke kunde indlade sig paa nogen almindelig Udtalelse angaaende dette Spørgsmaal, der i det enkelte Tilfælde maa afgjøres ved mindelig Overeenskomst mellem de Paagjældende eller i fornødent Fald ved Landvæsenscommissionens Kjendelse.

6 Juli **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

Efterat Forstanderskabet for N. N. Sogn i N. N. Amt, uanseet den af Amtsraadet for bemeldte Amt derom til Samme rettede Opfordring, havde vægret sig ved at gaae ind paa et af et Sogneforstanderskab i et andet Amt fremsat Forslag betræffende Henlæggelse under det Offentliges Tilsyn af den mellem begge de paagjældende Sogne løbende Aa, begjærte Amtsraadet for sidstnævnte Amt Indenrigsministeriets Resolution for, deels hvorledes en endelig Afgjørelse vil kunne opnaaes af de Sager, der i Henhold til Lov af 17de Jan. 1859 § 17 forgjæves ere forhandlede mellem de vedkommende Communalbestyrelser, deels om Amtsraadet, naar samme i Henhold til bemeldte Lovs § 6 stadfæster de af Communalbestyrelserne indsendte Fortegnelser over og Regulativer for de til Henlæggelse under det Offent-

liges Tilsyn bestemte mindre Vandløb, har Ret til heri at foretage Forandringer, eller om saadanne kun kunne foretages efter Indstilling af vedkommende Communalbestyrelser i Overeensstemmelse med den paagjældende § 7. 6 Juli

I denne Anledning svarede Ministeriet, at man ingen Anledning fandt til under nærværende Sag at udtale sig om, hvorledes endelig Afgjørelse vil kunne opnaaes af de i ovenmeldte § 17 omhandlede Sager, da bemeldte §, som, forsaavidt den omhandler de mindre Vandløb, alene angaaer de af disse, der allerede ere satte under offentligt Tilsyn, ingen Anvendelse kunde faae i det foreliggende Tilfælde, hvor Meningsuligheden dreiede sig om, hvorvidt et mindre Vandløb skal undergives offentligt Tilsyn eller ikke. Hvad dernæst angik Spørgsmaalet om Betydningen af den Amtsraadet ved fornævnte Lovs § 6 overdragne Bemyndigelse til at stadfæste de deri omhandlede Fortegnelser og Regulativer, maatte Ministeriet holde for, at bemeldte Myndighed efter den paagjældende Lovbestemmelses Indhold ikkun medfører en Ret til simpelthen at nægte eller meddele den begjærte Stadfæstelse, saa at Amtsraadet altsaa, naar Samme i noget væsentligt Punct ikke bifalder de af Communalbestyrelserne indsendte Fortegnelser og Regulativer, ikke paa anden Maade kan skaffe sin afvigende Mening Vægt, end ved at nægte den begjærte Stadfæstelse og saaledes indirecte tvinge vedkommende Communalbestyrelse til at indkomme med en herefter lempet ny Indstilling, saafremt det er Sidstnævnte af Interesse at erholde den tidligere nægtede Stadfæstelse.

Indenrigsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). 23 Juli

Med Hensyn til at det af en Districtsprovst er blevet indberettet til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, at det i indeværende Aar allerede tvende Gange er indtruffet i hans Provsti, at Landvæsenscommissionsmøder til Udlæggelse af Skolejord have været ansatte til en Løverdag, og at som en Følge heraf, da Districtsprovsten paa Embedsvegne skal være tilstede ved disse Møder, og Afstanden fra hans Bolig til Sted, hvor det paagjældende Møde holdes, kan være 4 à 5 Miil, hele den Dag, paa hvilken den sidste Forberedelse til

23 Juli Embedsgjerningen om Søndagen skal finde Sted, bliver ham berøvet, ligesom det ogsaa bliver ham umueligt at holde Skriftemaal den Dag, — har bemeldte Ministerium anmodet Indenrigsministeriet om at foranledige, at vedkommende Retsbetjente saavidt mueligt undgaae Ansættelse af saadanne Landvæsenscommissionsmøder, ved hvilke Præst eller Provst skal være tilstede, til Dagen umiddelbart før en Helligdag. Da der fra Indenrigsministeriets Side Intet herimod findes at erindre, skulde man tjenstlig anmode Hr. (Tit.) om behageligen at ville paalægge samtlige Retsbetjente i det Dem anbetroede Amt at tage behørigt Hensyn til det ovenfor paapegede Forhold ved Berammelsen af Landvæsenscommissionsmøder, ved hvilke geistlige Embedsmænd ex officio skulle være tilstede.

10 Aug. **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

I Anledning af at det ved Justitsmin. Circ. af 30te Jan. d. A. er indskjærpet, at de Taxationsforretninger, der afholdes til Beviis for Branderstatningers anordningsmæssige Anvendelse, skulle foretages under Branddirecteurens Veiledning, er der til Ministeriet fra forskjellige Sider indkommet Forespørgsel om, hvorledes Gebyrerne til Branddirecteuren og Taxationsmændene for saadanne Forretninger skulle beregnes. — Foranlediget heraf skal jeg til behagelig Efterretning og videre fornøden Bekjendtgjørelse tjenstligst melde, at Gebyrerne til Branddirecteuren i det ommeldte Tilfælde ville være at beregne efter § 19 Nr. 3 i Loven af 4de Marts 1857 angaaende Forandringer i Brandforsikkrings-Anordningen af 29de Febr. 1792, og til Taxatorerne ligeledes efter bemeldte § 19 Nr. 3, forsaavidt der til Forretningen efter Lovens § 13 skal benyttes Amtstaxatorer, men efter § 19 Nr. 1, naar Forretningen kan afholdes ved Hjelp af Sognetaxatorerne.

17 Sept **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

I Anledning af at en Parcellist havde begjært Afløsning af alt det Ægt og Arbeide, som han ifølge Leiecontract paa 90 Aar har at præstere til N. N. Gaard, forespurgte vedkommende Formand for Afløsningen af det Gaarde og Boelssteder paahvilende Hoverie og lignende Pligtarbeide: 1) om denne Forretning skulde betragtes som henhørende u der Loven om Afløsningen af det Gaarde og Boelssteder

paahvilende Hoverie og lignende Pligtarbeide, eller om den skulde henvises til Formanden for Afløsningen af Huusmændenes Pligtarbeide i det paagjældende Amt; og 2) saafremt fornævnte Spørgsmaal besvaredes bekræftende, om da nogle i de vedkommende Leiecontracter specielt ommeldte Kjørseler og Arbeider til det Offentlige kunde, saaledes som af Reqvirenten begjært, indbefattes under Afløsningen. 17 Sept.

Foranlediget heraf svarede Indenrigsministeriet: ad 1) at Loven af 4de Juli 1850 om Afløsning af det Gaarde og Boelssteder paahvilende Hoveri og lignende Pligtarbeide stedse af Ministeriet er bleven forstaaet saaledes, at alt Kjørselsarbeide, som af en Jordbruger med egne Heste og Vogne udføres til Bedste for et andet Jordbrug, maatte være at behandle som Hoveri, og de Steder, af hvilke saadant Arbeide præsteres, at henføre under de i Loven ommeldte Boelssteder, saafremt de ikke ere at ansee som Gaarde; og da nu, som oplyst, det i nærværende Tilfælde omhandlede Arbeide hovedsageligen bestaaer i Spanddagsarbeide, skjønnede Ministeriet ikke rettere, end at det blev at afløse i Overeensstemmelse med fornævnte Lov; ad 2) at det vistnok maatte ansees for tvivlsomt, hvorvidt det heromhandlede Arbeide kunde blive Gjenstand for Afløsning i Henhold til Loven af 4de Juli 1850, men at man dog maatte ansee det for rettest, at det medtoges under Afløsningsforretningen, dog saaledes, at Vederlaget for samme ansattes særskilt og at Vedkommendes Ret forbeholdtes til i fornødent Fald at fordre det afgjort ved Domstolene, hvorvidt det saaledes fastsatte Vederlag skulde træde i Stedet for de ommeldte Præstationer.

Kongl. Resol. Hs. Majestæt Kongen har resolveret: 1) at de af Forstmester Overførster Eide og Forstraad Landskabsgartner Rothe udarbeidede Planer for Charlottenlund og Jægersborg Dyrehaves Behandling allernaadigst approberes, dog saaledes, at Finantsministeriet under Udførelsen kan bestemme saadanne Afvigelser i Enkelthederne, hvorved de væsentlige Hensyn ikke forrykkes; 2) at det nuværende 1ste kjøbenhavnske District fra 1ste April 1862 ophæves, at Bestyrelsen af Charlottenlund og Jægersborg Dyrehave overdrages 2 ved Dyrehaven ansatte Skovfogder, een for Skovvæsenet og een for Jagtvæsenet, under Overførsterens Overbestyrelse, at af den øvrige Deel af Districtet fremtidigt dannes 4 Octbr.

23 Juli Embedsgjerningen om Søndagen skal finde Sted, bliver ham berøvet, ligesom det ogsaa bliver ham umueligt at holde Skriftemaal den Dag, — har bemeldte Ministerium anmodet Indenrigsministeriet om at foranledige, at vedkommende Retsbetjente saavidt mueligt undgaae Ansættelse af saadanne Landvæsenscommissionsmøder, ved hvilke Præst eller Provst skal være tilstede, til Dagen umiddelbart før en Helligdag. Da der fra Indenrigsministeriets Side Intet herimod findes at erindre, skulde man tjenstlig anmode Hr. (Tit.) om behageligen at ville paalægge samtlige Retsbetjente i det Dem anbetroede Amt at tage behørigt Hensyn til det ovenfor paapegede Forhold ved Berammelsen af Landvæsenscommissionsmøder, ved hvilke geistlige Embedsmænd ex officio skulle være tilstede.

10 Aug. **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

I Anledning af at det ved Justitsmin. Circ. af 30te Jan. d. A. er indskjærpet, at de Taxationsforretninger, der afholdes til Beviis for Branderstatningers anordningsmæssige Anvendelse, skulle foretages under Branddirecteurens Veiledning, er der til Ministeriet fra forskjellige Sider indkommet Forespørgsel om, hvorledes Gebyrerne til Branddirecteuren og Taxationsmændene for saadanne Forretninger skulle beregnes. — Foranlediget heraf skal jeg til behagelig Efterretning og videre fornøden Bekjendtgjørelse tjenstligst melde, at Gebyrerne til Branddirecteuren i det ommeldte Tilfælde ville være at beregne efter § 19 Nr. 3 i Loven af 4de Marts 1857 angaaende Forandringer i Brandforsikkrings-Anordningen af 29de Febr. 1792, og til Taxatorerne ligeledes efter bemeldte § 19 Nr. 3, forsaavidt der til Forretningen efter Lovens § 13 skal benyttes Amtstaxatorer, men efter § 19 Nr. 1, naar Forretningen kan afholdes ved Hjelp af Sognetaxatorerne.

17 Sept **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

I Anledning af at en Parcellist havde begjært Afløsning af alt det Ægt og Arbeide, som han ifølge Leiecontract paa 90 Aar har at præstere til N. N. Gaard, forespurgte vedkommende Formand for Afløsningen af det Gaarde og Boelssteder paahvilende Hoverie og lignende Pligtarbeide: 1) om denne Forretning skulde betragtes som henhørende u der Loven om Afløsningen af det Gaarde og Boelssteder

paahvilende Hoverie og lignende Pligtarbeide, eller om den skulde henvises til Formanden for Afløsningen af Huusmændenes Pligtarbeide i det paagjældende Amt; og 2) saafremt fornævnte Spørgsmaal besvaredes bekræftende, om da nogle i de vedkommende Leiecontracter specielt ommeldte Kjørseler og Arbeider til det Offentlige kunde, saaledes som af Reqvirenten begjært, indbefattes under Afløsningen. 17 Sept.

Foranlediget heraf svarede Indenrigsministeriet: ad 1) at Loven af 4de Juli 1850 om Afløsning af det Gaarde og Boelssteder paahvilende Hoveri og lignende Pligtarbeide stedse af Ministeriet er bleven forstaaet saaledes, at alt Kjørselsarbeide, som af en Jordbruger med egne Heste og Vogne udføres til Bedste for et andet Jordbrug, maatte være at behandle som Hoveri, og de Steder, af hvilke saadant Arbeide præsteres, at henføre under de i Loven ommeldte Boelssteder, saafremt de ikke ere at ansee som Gaarde; og da nu, som oplyst, det i nærværende Tilfælde omhandlede Arbeide hovedsageligen bestaaer i Spanddagsarbeide, skjønnede Ministeriet ikke rettere, end at det blev at afløse i Overeensstemmelse med fornævnte Lov; ad 2) at det vistnok maatte ansees for tvivlsomt, hvorvidt det heromhandlede Arbeide kunde blive Gjenstand for Afløsning i Henhold til Loven af 4de Juli 1850, men at man dog maatte ansee det for rettest, at det medtoges under Afløsningsforretningen, dog saaledes, at Vederlaget for samme ansattes særskilt og at Vedkommendes Ret forbeholdtes til i fornødent Fald at fordre det afgjort ved Domstolene, hvorvidt det saaledes fastsatte Vederlag skulde træde i Stedet for de ommeldte Præstationer.

Kongl. Resol. Hs. Majestæt Kongen har resolveret: 1) at de af Forstmester Overførster Eide og Forstraad Landskabsgartner Rothe udarbeidede Planer for Charlottenlund og Jægersborg Dyrehaves Behandling allernaadigst approberes, dog saaledes, at Finantsministeriet under Udførelsen kan bestemme saadanne Afvigelser i Enkelthederne, hvorved de væsentlige Hensyn ikke forrykkes; 2) at det nuværende 1ste kjøbenhavnske District fra 1ste April 1862 ophæves, at Bestyrelsen af Charlottenlund og Jægersborg Dyrehave overdrages 2 ved Dyrehaven ansatte Skovfogder, een for Skovvæsenet og een for Jagtvæsenet, under Overførsterens Overbestyrelse, at af den øvrige Deel af Districtet fremtidigt dannes 4 Octbr.

4 Octbr. det 1ste kjøbenhavnske District under Bestyrelse af en Skovrider af 2den Classe, og at den i Lov af 25de Februar 1851 §§ 2 og 8 normerede Assistentpost for 1ste kjøbenhavnske District inddrages; 3) at Finantsministeriet bemyndiges til at optage de i denne Anledning fornødne Pengebevillinger i den Tillægslov, som forelægges det først sammentrædende Rigsraad.

26 Octbr. **Finantsmin. Circ.** (til samtlige Overførstere).

Efterat det ved de allerhøist approberede instructoriske Bestemmelser af 1860 § 34 var gjort til Betingelse for at kunne antages som Skovfoged eller Opsynsmand ved Statsskovene, at Vedkommende havde erhvervet Lærebrev overeensstemmende med Kongl. Resol. af 19de Novbr. 1839, og det derefter var kommet under Overveielse, om det ikke maatte være ønskeligt at faae den for saadanne Lærebreve foreskrevne Formular modificeret i enkelte Puncter, deels fordi ikke alle de deri forlangte Færdigheder kunne ansees fornødne eller vigtige for saa underordnede Betjente som navnlig de mindre betroede Opsynsmænd ere, og deels fordi det maatte befrygtes, at den Klasse af Betjente, som nærmest egner sig for Opsynsmandsposterne, og af hvilken derfor disse Poster helst maatte ønskes recruterede, nemlig Skovløberklassen, hvis Individer, som udgaaede af Arbeidsklassen, i Reglen ikke vilde kunne præstere Alt det som Lærebrevet forlanger, maatte blive udelukket fra at rykke op til Opsynsmandsposterne, indgik Finantsministeriet desangaaende med allerunderdanigst Forestilling, og har det derpaa behaget Hs. Majestæt Kongen under 4de d. M. allernaadigst at bemyndige Ministeriet til at foretage de af ovennænte Hensyn paabudte Forandringer i det ved Kongl. Resol. af 19de Novbr. 1839 bestemte Forst- og Jagtlærebrev. I Medhold heraf er dette sidste nu blevet modificeret saaledes som den hoslagte Formular udviser, idet endnu til videre Bekjendtgjørelse og fornøden Jagttagelse tilføies, at de i Formularen betingede Egenskaber og Færdigheder ufravigeligen ville være at forlange af Enhver, som for Fremtiden maatte ønske at erhverve et Forst- og Jagtlærebrev, men at de øvrige Færdigheder, som Vedkommende maatte være i Besiddelse af, endvidere ville kunne

tilføies i Lærebrevet, saasom: at han har erhvervet sig practisk Duelighed til selvstændig at bedømme Jordbundens Passelighed for de sædvanlige Træarter og dens Forberedelse til Cultur; at han er bekjendt med og indøvet i de sædvanligste Culturmethoder paa Flyvesand og Lyngheder; at han forstaaer at taxere saavel enkelte Træer som ogsaa hele Bevoxninger, samt at udmaale Figurer med Stokke og Kjede og at construere samt beregne et Terrains Fladeindhold; at han har lært Jagten og har Færdighed i at skyde saavel med Kugle- som med Hagelbøsse; m. v. — Den dette Circulaire hoslagte Formular til et Lærebrev i Henhold til den ovenommeldte allerhøieste Resolution af 4de Octbr. 1861 lyder saaledes: 26 Octbr.

Lærebrev for N. N.

Jeg undertegnede N. N., Kongelig Skovrider paa N. N. District, vitterliggjør herved, at N. N., der er født den d. d. 18 , har i N. Aar gjort Tjeneste her paa Districtet som M. M., og at jeg kan meddele ham det Vidnesbyrd: at han kan skrive og regne tydeligt og rigtigt samt affatte Arbeidsregninger og Rapporter; at han forstaaer at udstikke en ret Linie og maale den med Kjede; at han er istand til forsvarligen at udføre ethvert Skovnings-, Cultur- og Skovforbedringsarbeide paa den ham foreskrevne Maade og derved fuldkommen dygtig til at lede deslige Arbeider og bedømme deres Udførelse; at han har deeltaget i Jagtforretninger, forsaavidt der har været Leilighed dertil, og forstaaer at bruge saavel Kugle- som Hagelbøsse; at han stedse har viist sig tro, flittig, lærvillig og paapassende, samt viist sig i Besiddelse af saadan Energi og Selvstændighed, at han saavel kan sætte sig i dette Forhold til Arbeiderne, som ogsaa anbetroes Politieopsynet i Skovene; at hans moralske Forhold har været ulasteligt, og at han besidder den Udholdenhed og Legemsstyrke, der kan fordres af en aarvaagen og virksom Skovbetjent.

Indenrigsmin. Circ. (til samtlige Amtmænd). 4 Decbr.

Efterat Ministeriets Opmærksomhed var bleven henledet paa de Ulemper, som foraarsages ved de i Lov angaaende Udredning af Districtsheste af 16de Marts 1851, dens § 14,

4 Decbr. indeholdte Bestemmelser om Antagelsen af nye Heste i ledige Nummere, hvorefter vedkommende Lægd, naar længere Tid end 8 Uger vil hengaae, inden den nye Hest kan fremstilles til Bedømmelse for vedkommende Session eller indsendes til Regimentet, foreløbig har at anmelde for Amtet og Regimentet, med hvilken Hest det ledige Nummer agtes besat, medens Hestens endelige Antagelse ofte i længere Tid lades uafgjort, har det været sat under Overveielse, om der ikke i disse Bestemmelser kunde træffes en saadan Forandring, at nyanskaffede Districtsheste kunde antages og indbrændes som tjenstdygtige til enhver Tid af Aaret og ikke, som nu, alene i den Tid, i hvilken Sessionerne holdes. Under den Brevvexling, som desangaaende herfra har været ført deels med Krigsministeriet, deels med Justitsministeriet, har førstnævnte Ministerium erklæret, at Samme Intet har imod, at Lægderne faae Adgang til at erholde Districtsremonterne, som indkjøbes til Besættelse af ledige Nummere, strax mønstrede og indbrændte af det vedkommende Regiments Mønstringscommission, til hvilken Ende derfor Regimenterne af Krigsministeriet ville blive beordrede til paa et Udredningsdistricts Reqvisition, saafremt den fremsættes udenfor Sessionstiden, at lade Mønstringscommissionen sammentræde. Da Krigsministeriet derhos har anseet det ønskeligt, at denne Fremgangsmaade til Hestenes Antagelse benyttes i en saa viid Udstrækning som muligt, er Samme villigt til at indrømme, at de i Lovens § 17 bestemte Føringspenge udbetales for Heste, som saaledes antages, medens derimod den i samme § givne Bestemmelse om, at Overfarten over Færgesteder skal skee under Tilsyn af dertil commanderede Officerer og Underofficerer, saaledes at Krigsbestyrelsen har at tilsvare al hændelig Skade, der ved Ind- og Udskibningen samt paa Overfarten maatte tilstøde Hestene, forsaavidt disse antages paa den her omhandlede Maade, ikke vil kunne komme til Anvendelse, hvilket imidlertid antages at ville blive uden synderlig reel Betydning for Udrederne. Da iøvrigt Hensigten med dette Arrangement kun er at forskaffe Districterne en Lettelse ved at aabne dem Adgang til ogsaa udenfor Sessionstiden at faae deres Heste bedømte og indbrændte, saa følger heraf, at det, for det Til-

fælde, at en Hest forkastes af Mønstringscommissionen, maae staae Districterne frit for efter de hidtil gjældende Regler at faae Spørgsmaalet om Hestens Antagelighed afgjort af vedkommende Session. Sluttelig tilføies, at da det maa antages, at Regiments-Mønstringscommissionerne herefter langt oftere, end hidtil, ville komme til at sammentræde, maae Ministeriet ansee det rettest, at Amtet, for at undgaae det Ophold, som det vilde medføre, hvis de civile Medlemmer af Mønstringscommissionen hver Gang skulde udnævnes af Samme, udnævner disse for et længere Tidsrum ad Gangen og om denne Udnævnelse underretter vedkommende Regiment, som da directe vil kunne henvende sig til de Udnævnte. Ved at meddele Foranstaaende skulde man tjenstligst anmode Hr. (Tit.) om at gjøre samtlige Communalbestyrelser og Sogneforstanderskaber i det Dem anbetroede Amt bekjendte med den saaledes trufne Foranstaltning, 4 Decbr.

1862.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori, i Anledning af en Forespørgsel, meddeles, at vedkommende Retsbetjent maae være berettiget til for Gebyret for Tinglæsning af en Tiendeforening at holde sig til den, som har indleveret Documentet til Tinglæsning. 17 Jan.

Kongl. Resol. Finantsministeriet bemyndiges til fremtidigt, naar et Skovrideræmbede bliver ledigt, at bekjendtgjøre Vacancen som for et Skovrideræmbede enten af 1ste eller 2den Klasse. Det ledige Skovrideræmbede for Falsters Skovdistrict bestemmes foreløbig til et Skovrideræmbede af 2den Klasse. 23 Jan.

Lov ang. Indskrænkning i Adgangen til at borttage Steen, Leer, Sand, Gruus og deslige fra Forstranden. 23 Jan.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Enhver Eier eller Bruger af en til Stranden stødende Eiendom skal være berettiget til, under Iagttagelse af den nedenfor foreskrevne Fremgangsmaade, at forbyde Borttagelsen af Steen, Leer, Sand, Gruus og deslige fra For-

23 Jan. stranden i en saadan Nærhed af Eiendommen, at denne derved udsættes for Beskadigelse fra Havet. § 2. I de Kjøbsteder og Sogneforstanderskabsdistricter, hvori Communalbestyrelserne og Sogneforstanderskaberne efter Forholdene ansee det for fornødent, beskikke disse Myndigheder særlig til dette Hverv udnævnte faste Synsmænd, to for hvert District, Synsmændene ere pligtige at varetage det omhandlede Hverv i 3 Aar, efter hvis Forløb de kunne frasige sig Bestillingen, uden at de ere pligtige at lade sig vælge paany før efter andre 3 Aars Forløb. Saasnart deres Valg er foregaaet, blive de at eedfæste inden deres Værneting og at forsyne med en, for Districtets Regning anskaffet og af Communalbestyrelsen eller Sogneforstanderskabet autoriseret, Protocol, hvori de af dem afholdte Forretninger blive at indføre. Denne Protocol opbevares hos vedkommende Communalbestyrelse eller Formanden for det paagjældende Sogneforstanderskab. Iøvrigt skal det være Synsmændenes Pligt at udføre de dem paaliggende Forretninger ogsaa i nærliggende Districter, naar de i de der ansatte Synsmænds lovlige Forfald dertil reqvireres. De Landdistricter, der ere forenede med Kjøbstadmenigheder og ikke have noget eget Sogneforstanderskab, henlægges, hvad Synsmændene angaaer, under det beqvemmest liggende Landdistrict efter Amtsraadets nærmere Bestemmelse. § 3. Enhver, der agter at gjøre Brug af den i § 1 omhandlede Ret, har derom skriftligen at henvende sig til Synsmændene i Districtet, eller, forsaavidt Eiendommen maatte strække sig igjennem flere Districter, da til Synsmændene i hvert af disse Districter. Flere Eiere eller Brugere i samme District kunne forene sig om en Forretning. Efter modtagen Begjæring have Synsmændene uopholdelig at beramme Tiden og Stedet for Forretningens Afholdelse, hvorom de besørge Bekjendtgjørelse mindst 14 Dage før Mødet 3 Gange indført i den eller de efter deres Skjøn i Egnen meest udbredte Tidender, ligesom de ved Opslag, Kirkestævne og andre hensigtsmæssige Midler saavidt muligt bringe samme til almindelig Kundskab. § 4. Til den berammede Tid undersøge Synsmændene Forholdene paa Stedet og afgjøre derefter, hvorvidt det tilsigtede Forbud kan ansees fornødent

for den paagjældende Eiendom. I bekræftende Fald have de da tillige paa Aastedet selv med tydelige Mærker, der kunne anbringes paa Land, at betegne og i Forretningen nøiagtigt at angive de Grændser, indenfor hvilke saadan Optagning af Steen m. v. forbydes. De have derhos paa Reqvirentens Bekostning at foranstalte Forretningen bekjendtgjort ved Tinglæsning og Indrykkelse i den eller de Tidender, hvori der er givet Varsel til Forretningen. § 5. Saavel den eller de, der have begjært Synet, som Andre kunne, inden 3 Uger efter Synets Afholdelse, indanke samme for Landvæsenscommissionen, og have til den Ende at indgive Begjæring, ledsaget af en Udskrift af Synsforretningen, til Landvæsenscommissionen. Denne har derefter endelig at afgjøre Sagen ved Forlig eller Kjendelse. Fremsættes Begjæring om Sagens Afgjørelse ved Landvæsenscommissionen under Synsforretningens Afholdelse, skeer derom Tilførsel til Protocollen, og der finder da ingen Bekjendtgjørelse Sted, forinden Landvæsenscommissionen har afgjort Sagen. § 6. Naar 5 Aar ere forløbne, efterat Sagen sidst er bleven afgjort ved Syn eller Landvæsenscommissionsmøde, skal det staae saavel Eieren eller Brugeren som Andre frit at fordre ny Undersøgelse og Afgjørelse. § 7. De af Synsmændene eller Landvæsenscommissionen fastsatte Mærker paaligger det Eieren eller Brugeren at vedligeholde under Fortabelse af den ham ved Forretningen hjemlede Beskyttelse. § 8. For Udstedelsen og Besørgelsen af Bekjendtgjørelser om Syns Afholdelse erlægges til hver af Synsmændene 32 Sk., samt for selve Forretningen til hver af Synsmændene 64 Sk. for en halv Dags Arbeide beregnet til 6 Timer, og 1 Rd. for en heel Dags Arbeide. For denne Betaling have de selv at befordre sig til Stedet, forsaavidt dette ligger indenfor det Districts Grændser, for hvilke de ere ansatte, hvorimod de i andet Fald, naar Aastedet ligger 1/2 Miil fra deres Bopæl, ere berettigede til fri Befordring frem og tilbage eller Godtgjørelse derfor med 32 Sk. for hver 1/2 Miil frem og ligesaameget tilbage. For Udskrift af Protocollen betales 16 Sk., hvilken Betaling dog, naar Udskriften optager 1 Ark eller derover, forhøies til 24 Sk. for hver Ark. Til samtlige Bekjendt-

23 Jan.

23 Jan. gjørelser, Protocoller, Udskrifter og øvrige Documenter efter denne Lov kan benyttes ustemplet Papiir. Betalingen til Medlemmerne af Landvæsenscommissionen samt for Udskrifter eller Actsbeskrivelser af Commissionens Forretning er den i Loven af 30te Decbr. 1858 § 24 bestemte. § 9. Saavel den tilgrændsende Eier eller Bruger, som enhver Anden, der borttager Steen, Leer, Sand, Gruus eller deslige fra Forstranden paa et Sted, hvor det ved Mærker, der ere anbragte i Medfør af nærværende Lov, er betegnet, at saadan Optagning er forbudt, straffes første Gang med en Bøde af 2 til 10 Rd. og i Gjentagelsestilfælde med en Bøde af 4 til 20 Rd., hvorhos det er en Selvfølge, at han vil have at erstatte beviislig tilføiet Skade. Samme Straf og Erstatningsansvar er den underkastet, som borttager eller forvansker saadanne Mærker. Sager, der anlægges i Henhold til denne Lov, behandles som private Politiesager.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

23 Jan. **Lov** ang. Foranstaltninger til Huusdyr- og især Hesteavlens Fremme.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark 2c G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Til Uddeling af Præmier for de bedste Tillægsdyr af Hopper, to og tre Aars Hingste, Qvæg, Faar og Sviin, samt for Biavl udredes aarligt af Kongerigets Finantser en Sum af indtil 6,600 Rd. Denne Sum fordeles af Indenrigsministeriet mellem Landboforeningerne i Forhold til det Beløb, de selv udrede til saadan Præmieuddeling, dog saaledes at ingen Forening erholder et større Tilskud af Finantserne end det, den selv udreder. Præmieuddelingen skeer ved aarlige Dyrskuer af Besigtigelsescommissioner, som vælges af Landboforeningerne, der bestemme Tiden for Dyrskuernes Afholdelse, men have inden Udgangen af hvert Aars Marts Maaned at underrette Indenrigsministeriet saavel derom som om Størrelsen af det Beløb, de have bestemt i Aaret at anvende til Præmieuddeling. Lader Ministeriet møde ved Dyrskuerne ved en Befuldmægtiget, har denne Adgang til Besigtigelsescommissionernes

Forhandlinger og er stemmeberettiget. Det maa saavidt muligt paasees, at Præmier ikkun gives til saadanne Dyr, som virkelig blive eller agtes benyttede til Tillæg i Landet. De nærmere Regler for Præmieuddelingen bestemmes iøvrigt af Foreningerne selv. Dog bliver det at iagttage, at der ved enhver Præmieuddeling føres en Protocol, hvori alle de Dyr, for hvilke Præmier gives, indtegnes med en kort Beskrivelse af deres Herkomst og Egenskaber. En Udskrift af denne Protocol bliver tilligemed Regnskab for de uddeelte Præmier inden Udgangen af hvert Aars October Maaned at tilstille Indenrigsministeriet. § 2. Landstutteriet ophæves den 31te Juli 1862 og dets Hingste blive forinden at bortsælge ved offentlig Auction. Dog skal det være den ved denne Lovs § 12 anordnede Commission tilladt at udtage de Hingste, som ansees tjenlige til Forbedring af Landets Hesteavl, og som da enten indordnes i Stamstutteriet, eller, hvis Saadant kan skee uden Udgift for Statskassen, udstationeres hos Landboforeninger eller Private til Afbenyttelse som Beskelere. § 3. Til Præmier for Hingste udredes aarlig af Kongerigets Finantser et Beløb af 11,000 Rd. Disse Præmier uddeles ved Hingsteskuer, med Hensyn til hvilke Landet inddeles i Districter. I Reglen udgjør hvert Amt et District; dog kan Indenrigsministeriet, naar Omstændighederne maatte tale herfor, bestemme, at flere Amter skulle sammenlægges til eet District, eller Dele af et Amt i denne Henseende forenes med et andet Amt. I ethvert District afholdes aarlig et Hingsteskue. Ved Hingsteskuet maa ikke gives Præmie for nogen Hingst, som er under 4 Aar. Fordelingen af Finantsernes Tilskud mellem Districterne skeer af Indenrigsministeriet. Ved Fordelingen bliver væsentlig at tage Hensyn til Størrelsen af det Beløb, Landboforeningerne eller enkelte private Mænd i det foregaaende Finantsaar maatte have tilskudt til Præmier for Hingste. § 4. Hingsteskuet forestaaes af en Commission, hvis Formand udvælges af Indenrigsministeriet. Af Commissionens øvrige Medlemmer vælges 1 af Amtsraadet eller, saafremt der er flere Amtsraad i Districtet, da 1 af hvert af disse. Enhver Landboforening, der yder et 23 Jan.

23 Jan. Tilskud til Præmierne af 100 Rd., er berettiget til at udvælge et Medlem af Commissionen. Forene flere Landboforeninger i samme District sig om at yde et Tilskud af 100 Rd., ere de berettigede til i Forening at vælge et Medlem af Commissionen. Hvor ingen Landboforening har ydet Tilskud, vælger Amtsraadet 2 Medlemmer til Commissionen. Commissionen vælger af sin Midte en Secretair, der fungerer indtil det følgende Aars Hingsteskue er afholdt. § 5. Commissionen tager Bestemmelse om Antallet og Størrelsen af Præmierne, ved hvis Fastsættelse et bestemt Forholdstal bliver at lægge til Grund, og om de Regler, hvorefter Præmieuddelingen skal skee. Saa tager den og Beslutning om Stedet, hvor Skuet skal afholdes, og om de dertil nødvendige Omkostninger. Disse Bestemmelser vedtages første Gang, saasnart denne Lov er traadt i Kraft, af den af Indenrigsministeren udnævnte Formand og de af Amtsraadene valgte Medlemmer, og herefter i et af den hele Commission ved Slutningen af hvert Hingsteskue afholdt Møde. Saavel de oprindelige Vedtægter, som de senere Forandringer eller Tillæg, som af Commissionerne maatte blive besluttede, skulle bringes til offentlig Kundskab. Commissionen foretager Bedømmelsen af de ved Hingsteskuet fremstillede Dyr, i Henhold til hvilken Præmieuddelingen finder Sted. Enhver Hingst, der af Commissionen tilkjendes Præmie, indbrændes med Districtets Mærke og med Kongelig Krone. Den, der modtager en Præmie, paatager sig derved den Forpligtelse, at det belønnede Dyr forbliver og benyttes til Tillæg i Districtet i det mindste i eet Aar. Fører han det forinden ud af Districtet, eller lader han det uden uomgængelig Nødvendighed castrere, bliver Præmien at tilbagebetale. § 6. Commissionens Formand bestemmer Tiden for Hingsteskuets Afholdelse. Han leder Commissionens Forhandlinger og fører ved Hjelp af dens Secretair en Forhandlingsprotocol, der blandt Andet skal indeholde en nøiagtig Beskrivelse af de Hingste, der tildeles Præmie, samt Oplysning om deres Herkomst og Afkom. Han modtager saavel Statens Tilskud som Landboforeningernes Bidrag til Præmierne og udbetaler disse. Han har derhos inden Udgangen af hvert Aars October Maaned at afgive til Inden-

rigsministeriet en fuldstændig Beretning om Resultatet af de 23 Jan.
afholdte Hingsteskuer, ledsaget af Udskrift af Forhandlingsprotocollen, samt Regnskab over det Beløb, som er uddeelt til Præmier og medgaaet til Hingsteskuernes Afholdelse m. m. § 7. Commissionens Secretair, som har at træffe alle forberedende Foranstaltninger til det følgende Aars Hingsteskue, skal 12 Uger, forinden dette finder Sted, bekjendtgjøre saavel det af Commissionen vedtagne Sted som den af Formanden ham opgivne Tid for dettes Afholdelse. Han modtager Meddelelse fra Ministeriet om Statskassens Tilskud til Districtets Præmier og senest 6 Uger, førend Hesteskuet afholdes, bliver ligeledes til ham at afgive Anmeldelse om Præmiebidrag fra de Landboforeninger, som i Overeensstemmelse med § 4 maatte ønske Stemmeberettigelse i Commissionen. Secretairen opgjør derpaa efter det engang vedtagne Forholdstal Præmiernes Antal og Størrelse, og udsteder derom 4 Uger før Hingsteskuets Afholdelse en offentlig Bekjendtgjørelse. § 8. Stamstutteriet forbliver indtil videre paa Frederiksborg og afbenytter fremdeles de det hidtil overladte Bygninger og Jorder. § 9. Stamstutteriet skal for Fremtiden bestaae af: 1) Et Stod af den gamle og opfriskede Frederiksborgske Race, bestaaende af 6 Hingste og 26 Følhopper af samme Race eller en Race, der staaer den saa nær som muligt. 2) Det hvidfødte Stod, som skal bestaae af 2 Hingste og 4 à 6 Hopper, hvis Tillæg fortrinsviis anvendes til Vedligeholdelse af det Kongelige Spand. § 10. Hingstene i Stamstutteriet benyttes tillige til at bedække Landhopper, der af Stutmesteren findes at egne sig til Tillæg og til Parring med de paagjældende Hingste, i et saadant Antal og mod en saadan Betaling, som af ham bestemmes. Det skal være Stutmesteren magtpaaliggende, at saamange af Stutteriets Hingste som muligt for en billig Betaling anvendes til Landhoppers Bedækning. De Hopper, som bedækkes ved Stamstutteriet, skulle paa Forlangende af Eierne brændes med et dertil indrettet Mærke, indføres i en egen Protocol, indrettet efter nærmere Forskrift fra Indenrigsministeren. Om denne Indtegning skal der gives Eieren Vidnesbyrd ved en Udskrift af Protocollen. Der skal i det Hele gives Eiere af de ved

23 Jan. Stutteriets Medvirkning forædlede Heste al Understøttelse, for at de kunne bevise slige Hestes Afstamning og Slægtfølge. Hopper, som bringes til Stamstutteriet for at bedækkes, fra Steder, der ligge over 5 Miil borte, skulle modtages, opstaldes og fodres mod Erlæggelse af en maadeholden Foderpriis, saavel forud som efter Bedækningen, dog tør saadan Opstaldning ikke vare længere end 5 Dage i det Hele. De Oppassere, som bringe slige Hopper, skulle for samme Tid gives fri Huusning ved Stutteriet. § 11. De Hingste, Hopper og Føl, som befindes utjenlige eller overtallige, udsættes af Stutteriet og afhændes ved offentlig Auction. De Hingste og Hingstføl, der imidlertid af den i § 12 ommeldte Commission findes vel skikkede til Forbedring af Landets Hesteavl, blive forinden Auctionen at indbrænde med Stutteriets Mærke og maae ikkun afhændes paa det Vilkaar, at de forblive i Landet og anvendes som Beskelere, indtil de, ved et af de i § 3 anordnede Hingsteskuer, erklæres for ikke længere at være stutteridygtige. Den, som, forinden dette er skeet, afhænder en saadan Hingst til Udlandet, eller lader den castrere, skal til Finantserne erlægge en Bøde, liig den for Hingsten til Stutteriet betalte Kjøbesum, med mindre han godtgjør, at Castrationen har været nødvendig. Dog skal det være den ovennævnte Commission tilladt fra Salget at undtage enkelte Hingste, som ansees som fortrinlige Tillægsdyr, til Udstationering hos Landboforeninger eller Private, saafremt de hos disse kunne anbringes uden Udgift for Statskassen. De Hingste, som ikke findes skikkede til Anvendelse som Beskelere, blive forinden Afhændelsen at castrere. Er det ikke lykkedes at finde Kjøbere til en Hingst eller et Hingstføl under de ovenfor i denne Paragraph nævnte Betingelser, foranstaltes Salget foretaget paany 6 Uger derefter uden noget Forbehold. § 12. Indenrigsministeriet udnævner en Commission, som skal føre Tilsyn med Stutteriet. Den deeltager med Stutmesteren i Indkjøbet af Hingste til Stutteriet samt i Udrangeringen af de Heste, der skulle afhændes. Ethvert Medlem af Commissionen erholder 3 Rd. i daglige Diæter og 64 Sk. pr. Miil i Befordringsgodtgjørelse paa de Reiser, han foretager i sin Bestillings Medfør. Ethvert af sammes Medlemmer

har Adgang til de for Hesteskuer anordnede Commissioners Forhandlinger*). § 13. Stamstutteriet bestyres af en Stutmester. Stutmesteren tillægges i aarlig Gage 1,600 Rd., fri Bolig, samt i Contoirhold aarlig 500 Rd. Med 5 Aars Mellemrum stiger Gagen med 200 Rd. indtil 2,200 Rd. aarlig. Naar han foretager Embedsreiser, erholder han 3 Rd. daglig i Diæter og i Befordringsgodtgjørelse 64 Sk. pr. Miil. Ved Stamstutteriet ansættes to Medhjelpere, hvoraf ordentligviis den ene skal være Dyrlæge, den anden Berider. De erholde hver fri Bolig og en aarlig Løn af 500 Rd., som med 5 Aars Mellemrum, hver Gang med 100 Rd., stiger til 800 Rd. Stutmesteren udnævnes af Kongen. De tvende Medhjelpere antages og afskediges af Indenrigsministeriet efter Stutmesterens Indstilling. De øvrige Betjente ved Stutteriet antages og afskediges af Stutmesteren. § 14. Lov af 31te Marts 1852 om Foranstaltninger til Huusdyr- og især Hesteavlens Fremme ophæves. § 15. Denne Lov træder i Kraft den 1ste April 1862. Naar ei forinden anderledes bestemmes ved Lov, bortfalde §§ 3, 4, 5, 6 og 7 ved Udløbet af Finantsaaret 1871—72. Saa skal og Indenrigsministeriet være bemyndiget til i Finantsaarene 1862—63 og 1863—64 at anvende det i § 3 til Præmier bestemte Beløb til Indkjøb af Tillægsdyr til Stamstutteriet. 23 Jan.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Lov om lettet Adgang til at erholde Tiendevederlagets Størrelse og Ydelsesmaade oplyst og berigtiget. 23 Jan.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc. G. B.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1. Enhver Tiendetager skal være berettiget til for de ham tilkommende Korntienders Vedkommende, der ere fastsatte til bestemte aarlige Afgifter, paa den nedenfor foreskrevne Maade at opfordre Eierne og Brugerne af de paagjældende tiendepligtige Eiendomme til under Retskravs Fortabelse at fremkomme med de Indsigelser, de maatte have at gjøre imod en

*) Denne Commission er udnævnt ved kgl. Resol. 19 Febr. 1862 (Dep. Tid. S. 417—422).

23 Jan. af ham forfattet Fortegnelse over det hver enkelt Eiendom paahvilende Tiendevederlag. § 2. Den i foregaaende Paragraph ommeldte Fortegnelse affattes for hvert Sogn især og bliver tilligemed Afskrift deraf, samtidigt med Opfordringen til Eierne eller Brugerne til at erklære sig over sammes Rigtighed, at fremlægge til almindeligt Eftersyn i 3 Maaneder, Originalen hos vedkommende Retsbetjent, Afskriften paa et af Sogneforstanderskabet eller Communalbestyrelsen bestemt Sted i det paagjældende Sogn. Retsbetjenten bekræfter forinden Fremlæggelsen Overeensstemmelsen af den nævnte Afskrift med den hos ham fremlagte Fortegnelse. Den fremlagte Fortegnelse bliver derefter af Retsbetjenten, og Afskriften af Sogneforstanderskabets eller Communalbestyrelsens Formand eller af den, hos hvem den har henligget, at forsyne med Paategning om, fra og til til hvilken Dag de saaledes have henligget til almindeligt Eftersyn. Fortegnelsen bør indeholde en nøiagtig Opgivelse af de paagjældende Eiendommes Matriculsnummer og Hartkorn, Eiernes eller Brugernes Navne samt Tiendevederlagets Størrelse og Ydelsesmaade, ledsaget af Oplysning om den Hjemmel, som haves for Anførselen. Naar en Eiendom er bleven deelt, efterat Tiendevederlaget for samme var fastsat, bliver Vederlaget, saafremt anden retsgyldig Fordeling ikke tidligere har fundet Sted, at anføre for hver enkelt Deel med den paa samme efter Hartkorn faldende Andeel af det samlede Vederlag. § 3. Opfordringen til Eierne eller Brugerne til at erklære sig over de fremlagte Fortegnelser bør skee ved en saavel i vedkommende Stiftsavis, som i et andet i Egnen udbredt localt Blad, hvis et saadant findes, indrykket offentlig Bekjendtgjørelse om, hvor og i hvor lang Tid Fortegnelserne ere henlagte til Eftersyn, og om at Alle, der formene at kunne gjøre nogen Indsigelse gjældende imod de i Fortegnelserne for deres Eiendomme skete Anførseler, ville have personlig eller ved en dertil af dem befuldmægtiget Mand at møde for vedkommende Retsbetjent paa en af ham fastsat Dag og Tid, til hvilken ved Bekjendtgjørelsen maa gives mindst 3 Maaneders Varsel. De trende sidste Søndage forinden den berammede Dag gjentages Bekjendtgjørelse paa Kirkestævne i de paagjældende Sogne.

§ 4. Giver nogen af de Indkaldte ikke Møde paa den fastsatte Dag, eller fremsættes der ingen Indsigelser fra de Mødendes Side, har Retsbetjenten at forvisse sig om, at de i de paagjældende Sogne og hos ham henlagte Fortegnelser have henligget den befalede Tid til almindeligt Eftersyn, samt om, at den foreskrevne Indkaldelse i Aviserne og Bekjendtgjørelse til Kirkestævne har fundet Sted. Findes Lovens Forskrifter i saa Henseende iagttagne, har han ved sin Kjendelse at tillægge Fortegnelsen Retskraft. Fremsættes der derimod Indsigelser, har han at mægle Forlig, og, hvis saadant ikke opnaaes, ved Kjendelse at afgjøre de Tvistmaal, som maatte vedkomme den af Tiendetageren brugte Omgang, derunder, at behørigt Varsel ikke maatte være givet, hvorimod han, forsaavidt de fremsatte Indsigelser angaae Tiendepligten eller Tiendevederlagets Størrelse og Ydelsesmaade, henviser Tiendetageren til at søge samme afgjorte ved ordinair Rettergang og Dom. Paaanke af de saaledes afsagte Kjendelser maa skee til Overretten inden 6 Uger efter Afsigelsen, og fra Overretten til Høiesteret inden 6 Maaneder. § 5. Alt hvad der saaledes passerer paa den i Indkaldelsen berammede Dag, bliver af Retsbetjenten at tilføre en af Amtet særligt i dette Øiemed autoriseret Protocol. Af denne kan Tiendetageren forlange sig en fuldstændig Udskrift meddeelt, hvori navnlig ogsaa den ommeldte Fortegnelse bliver at indlemme. Denne Udskrift saavelsom Udskrifter af de Domme, der i Henhold til foregaaende § maatte blive erhvervede for Fortegnelsens Rigtighed i et eller andet omtvistet Punct, kan han derefter fordre tinglæste og det Fornødne om Tiendevederlagets Størrelse og Ydelsesmaade noteret paa de Eiendommes Conti i Registrene over Skjøde- og Panteprotocollerne, for hvilke ingen Indsigelse er fremsat, eller for hvis Vedkommende de skete Indsigelser have fundet deres Afgiørelse ved Forlig eller Dom. Lige Notering kan finde Sted for Fæstestedernes Vedkommende, forsaavidt de maatte have særlig Conto i Registrene til Pantebøgerne, samt paa Registrene over Fæstebreve, hvor saadanne maatte være førte i Overeensstemmelse med Fdn. af 28de Marts 1845 § 15. Paa samme Maade kunne ogsaa Foreninger eller Kjendelser angaaende Tiendevederlagets Fast-

23 Jan.

23 Jan. sættelse fordres tinglæste og noterede, naar de fuldstændigen indeholde de i § 2 foreskrevne Oplysninger. § 6. Naar en Eiendom udstykkes, paa hvis Conto i Registrene til Skjøde- og Panteprotocollerne der saaledes er skeet fornøden Tilførsel om den Samme paahvilende Tiendebyrde, bliver denne af den, som udfører Udstykningsforretningen, at fordele paa de enkelte Parceller i samme Forhold som Hartkornet, og denne Fordeling at revidere i Indenrigsministeriet i Forbindelse med Udstykningsforretningen. Forinden saadan Fordeling er skeet, maa intet Skjøde paa nogen af de enkelte Parceller antages til Tinglæsning. Saafremt Fordelingen vel har fundet Sted, men Parcelskjødet ikke indeholder nøiagtig Angivelse af den paa Parcellen efter Fordelingen faldende Andeel af Tiendebyrden, bliver samme at forsyne med fornøden Retsanmærkning desangaaende. Ved Omlægning af Fæstegods, paa hvilket Loven er bragt i Anvendelse, bliver det paa lige Maade at iagttage, at Tiendebyrden fordeles efter Hartkornet og at derom skeer Paategning paa Fæstebrevene, der vil være at læse til Tinge i Overeensstemmelse med Fdn. af 25de Juni 1810 § 13*). Bestemmelsen i Fdn. af 25de Juni 1810 § 8 skal ikke være til Hinder for, at ved Deling af Tiendeafgifter mindre Brøker end 1/4 Skp. antages, dog ikke under 1/4 Fjerdingkar. § 7. Den i Fdn. af 25de Juni 1810 § 8 indeholdte Regel, at Hovedparcellen af en udstykket Gaard skal hæfte for Udredelsen af den paa de mindre Parceller faldende Andeel af den paa hele Gaarden hvilende bestemte Tiendeafgift, naar denne svares i Korn, ophæves for de Tienders Vedkommende, med Hensyn til hvilke denne Lovs Bestemmelser bringes i Anvendelse. Dog skal denne Bestemmelse og de Forandringer, der iøvrigt efter nærværende Lov maatte indtræde med Hensyn til Opkrævningen af Tiendevederlaget af flere særskilte Eiendomme, der tidligere have udgjort een samlet Eiendom, ingen Indflydelse have paa Retsforholdet i de Tilfælde, hvor Eieren af en Hovedparcel, før denne Lov træder i Kraft, contractmæssig har forpligtet sig til, uden Regres til Besidderen af en frasolgt mindre Parcel,

*) Jvfr. Circ. 15 Marts 1862, 12 Marts 1863.

at svare det fulde Tiendevederlag. § 8. For de i §§ 4 og 5 ommeldte Forretninger bliver til lige Deling imellem Dommer og Retsskriver at erlægge en Kjendelse af 8 Skilling Rigsmønt for hver i den fremlagte Fortegnelse særskilt opført Eiendom, dog at Kjendelsen i intet Tilfælde bliver mindre end 2 Rd. For de i § 5 ommeldte Udskrifter erlægges en Kjendelse af 24 Sk. for Arket. For særskilt Attest angaaende den en Eiendom paahvilende Tiendebyrde erlægges en Kjendelse af 12 Sk. Rigsm. § 9. Naar vedkommende Retsbetjent har modtaget de i Lov af 19de Febr. 1861 om Forandring i Udredelsen af Tiendeafgiften for Føl, Kalve, Lam, Kid og Bisværme samt Smaaredsel m. v. § 5 paabudne Udskrifter til Tinglæsning, har han at notere disse Afgifter paa ethvert afgiftspligtigt Jordbrugs Conto, samt for Fæstestedernes Vedkommende paa Registeret over Fæstebreve i Overeensstemmelse med nærværende Lovs § 5. Der bliver herfor at erlægge en Kjendelse af 2 Rd. for hvert Sogns Vedkommende, hvilken Betaling udredes efter Bestemmelserne i ovennævnte Lovs § 10 sidste Afsnit*). § 10. Vedkommende Ministerier bemyndiges til at paabyde offentlige Stiftelser samt geistlige Beneficiarier at lade deres Tiender constatere og notere overeensstemmende med denne Lov. Dog blive for Beneficiariernes Vedkommende i Tilfælde af saadant Paabud Omkostningerne at udrede af det Offentlige. Viser nogen Beneficiarius eller offentlig Stiftelses Bestyrelse sig forsømmelig med Efterkommelsen af et af vedkommende Ministerium i saa Henseende givet Paalæg, kan dette ikjende en Bøde af indtil 5 Rd. til Amtsfattigkassen for hver Uge, Paalæget siddes overhørig. § 11. Til samtlige Indkaldelser, Protocoller, Udskrifter og øvrige Documenter, der bruges i de herombhandlede Sager, kan benyttes ustemplet Papiir, ligesom Forhøielsesafgift efter Sportelreglementets § 156 ikke finder Sted af de i denne Lov fastsatte Kjendelser. 23 Jan.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

*) Jvfr. Skriv. 18 Octbr. 1862.

23 Jan. **Lov om Afhændelsen af Hovedgaarden Mørup.**

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark ꝛc. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet bemyndiges til at foranstalte den Sorø Academie tilhørende Hovedgaard Mørup med tilliggende Skov og Huse bortsolgt ved offentlig Auction, saaledes at der skal paahvile Eiendommen en uforanderlig Afgift af 150 Tdr. Rug, 150 Tdr. Byg og 150 Tdr. Havre til Sorø Academie, betalbar efter hvert Aars Capitelstaxt for Sjællands Stift, og at der desforuden erlægges en Kjøbesum, paa hvilken Tilslag ved Auctionen gives under Forbehold af bemeldte Ministeriums' Stadfæstelse.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

24 Jan. **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

I Henhold til § 10 i Lov af 2den Marts d. A., om Brandpolitiet paa Landet og det nærmest dermed i Forbindelse staaende Bygningsvæsen, træffes herved følgende nærmere Bestemmelser angaaende Indretningen af snevre eller saakaldte russiske Skorstene paa Landet i Danmark: Enhver saadan Skorsteen skal opføres af brændte Steen med en Muurtykkelse af mindst 4½ Tomme. Lysningen skal være af enten retvinklet eller cirkelrund Form, den maa i intet Tilfælde være over 40 Tommer i Qvadratindhold, men kan ellers gives den Størrelse, som den Byggende anseer for tjenligst. Med Hensyn til Anlæget og til Fjernelsen fra Tømmerværk m. m. ere snevre Skorstene forøvrigt underkastede de samme Bestemmelser, som for andre Skorstene ere foreskrevne i den nævnte Lovs § 10. For ethvert Kakkelovnsrør, der indledes i en snever Skorsteen, skal der i denne indmures en Jernbøsning med en indvendig fremspringende Rand, saaledes at Randen forhindrer Enden af Kakkelovnsrøret fra at trænge ind i Skorstenen. Naar snevre Skorstene ikke opføres lodrette, men gives Boininger, skulle de Hjørner, som derved opstaae, indvendig afrundes i en Bue af mindst 3 Fods Radius. Snevre Skorstene, der ere anbragte i Bygninger med ildfast Tag og fjernede i en Afstand af over 20 Alen fra nogen Bygning med

ildfængende Tag, skulle opføres med en Høide af i det mindste 1¼ Alen over Tagets Rygning, men i Bygninger med ildfængende Tag, eller nærmere end 20 Alen fra nogen Bygning med saadant Tag, mindst 2 Alen over Tagets Rygning. Til de heromhandlede Skorstenes Rensning skal Bygningens Eier anskaffe og vedligeholde en Børste, i Form og Størrelse svarende til Skorstenens indvendige Gjennemsnit, og forsynet med et Toug eller en Jernkjæde af samme Længde som Skorstenen, samt med en tilstrækkelig tung Vægt til at trække Kjæden igjennem Skorstenen. Hvor man, for at nedlade Rensningsapparaterne, ikke kan komme til Skorsteensmundingen ved at lægge en Stige til Taget, skal der i straatækkede Bygninger desuden anbringes en Aabning i dette tæt ved Skorstenen, eller i teglhængte Bygninger en Aabning paa selve Skorstenen, hvorhos ethvert saadant Rør bør forsynes med de for Rensningen iøvrigt fornødne Sideaabninger, der, ligesom den sidstnævnte Aabning til Rensningsapparaterne, bør være af samme Lysning som selve Skorstenen og til at lukke med Jerndøre i Jernramme. Hvilket herved tjenstligst meddeles til behagelig Efterretning og Jagttagelse samt Bekjendtgjørelse for Vedkommende. 24 Jan.

Kongl. Resol. Skorsteensfeiningen paa Silkeborg bliver herefter at ordne i Overeensstemmelse med de for Kjøbstederne gjældende Regler, til hvilken Ende det skal være Pligt for Beboerne et vist Antal Gange om Aaret at lade deres Skorstene og Kaminrør reengjøre af Skorsteensfeieren, hvem det derfor vil være at tillægge en af Amtet efter Forslag af Handelspladsens Communalbestyrelse fastsat taxtmæssig Betaling, der i fornødent Fald skal kunne inddrives ved Udpantning. De nærmere Bestemmelser, som denne Foranstaltning maatte gjøre nødvendige, fastsættes af Amtet. 5 Febr.

Kirke- og Undervisningsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori, i Anledning af en Forespørgsel, meddeles, at det, i Henhold til Ministeriets Skriv. af 14de Decbr. 1854, ikke skjønnes rettere, end at alt Hartkornet i et Skoledistrict er 24 Febr.

24 Febr. pligtigt at deeltage i den Skoleembedet tilkommende Ydelse af Hø og Halm og at Saadant derfor ogsaa kunde affordres Huusmænd, saafremt der er paalignet deres Lodder Hartkorn.

25 Febr. **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at Formanden for de i Henhold til § 3 i Loven af 19de Febr. 1861 ang. Tiendeafgiften af Føl o. s. v. nedsatte Commissioner i N. N. Amtsraadsdistrict havde oplyst, at det ved flere af ham berammede Møder har viist sig, at Commissionerne ikke have været i Stand til at tilendebringe deres Forretninger, der paabegyndes Kl. 10 om Formiddagen, førend seent om Aftenen, og derfor forespurgte, om Commissionernes Medlemmer ikke ere berettigede til i saadanne Tilfælde at beregne sig Diæter for 1½ Dag —, efter forudgaaet Correspondence med Kirke- og Underviisningsministeriet, svares, at en saadan Beregning af Diæterne maae ansees stridende imod Bestemmelsen i Lovens § 9, hvorefter Diæterne ere fastsatte til 2 Rd. pr. Dag, og saaledes ikke kan finde Sted.

26 Febr. **Justitsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd), hvori de anmodes om, at henlede Vedkommendes Opmærktomhed paa, at Tilsynet med Overholdelsen af de ved Lov af 2den Marts 1861 Cap. I. givne Regler for Bygningers Opførelse paa Landet ikke længer paahviler Brandsfogderne, men Sognefogderne under Politiemesterens og Amtmandens Overtilsyn, og at instruere Sognefogderne om hvad der i saa Henseende paahviler dem.

26 Febr. **Kirke- og Underviisningsmin. Skriv.** (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af et Andragende fra en Skolelærer, hvori han besværer sig over, at det var blevet ham paalagt at oprense et igjennem Skolelodden gaaende Vandløb — meddeles til Efterretning, at Ministeriet har brevvexlet med Indenrigsministeriet, der i sin Svarskrivelse har yttret, at, ihvorvel Andg. af 29de Juli 1814 § 54 fritager Skolelærere for at vedligeholde Hegnet omkring Skolens Gaard, Have og Jordlod, altsaa saavel det indre som det ydre Hegn, hvilken

Lovbestemmelse i en Skrivelse fra Rentekammeret af 28de Septbr. 1833 er antaget at være analogisk anvendelig ogsaa i det her omspurgte Tilfælde, var Ministeriet dog meest tilbøieligt til at antage, at der i Mangel af en udtrykkelig Bestemmelse, som hjemler saadan Fritagelse, ikke i de ovenfor udviklede Omstændigheder er tilstrækkelig Grund til at unddrage Skolelærere fra at komme ind under den almindelige Lovregel i Andg. af 29de Juli 1846 § 36, i hvis Følge de mindre Vandløbs Oprensning og Vedligeholdelse, forsaavidt ingen contractmæssig eller anden lovlig Bestemmelse derom haves, paahviler Brugerne af de tilgrændsende Jorder, og at Ministeriet i Henhold hertil ikke kunde ansee den ommeldte Besværing for beføiet. 26 Febr.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 28 Febr.

Efterat Sognetaxatorerne i N. N. Sogne, ifølge Begjæring af en Fæster under N. N. Baroni, havde omvurderet dennes Fæstegaard til forandret Indtegning under Landets almindelige Brandforsikkring, ved hvilken Forretning et Par af Bygningerne bleve nedsatte under deres tidligere Assurancesværdie, medens dog Gaardens samlede Assurancesum blev forhøiet, og efterat der igjennem Branddirecteuren havde været givet Godsforvalteren paa Lehnet Leilighed til paa Lehnsbesidderens Vegne at nedlægge Indsigelse imod denne Forretning, som afholdt uden Lehnsbesidderens Samtykke, forespurgte Formanden for bemeldte Taxatorer, om Sognetaxatorerne ere berettigede til at ansætte Bygninger til en lavere Værdie end den, for hvilken de i samme Øieblik ere forsikkrede, naar de finde denne for høi og de ere reqvirerede til at omvurdere de paagjældende Bygninger til forandret Indtegning under Assurancen, samt om, hvorledes de i benægtende Fald have at forholde sig. Ved at indsende Sagen til Ministeriets Afgjørelse yttrede vedkommende Amtmand, at enhver Forretning, der, som den ovennævnte, er foretaget alene efter Fæsterens Reqvisition, i Relation til Herskabet og andre Vedkommende formeentlig vilde være at betragte som en Nullitet, da en Fæster, saavidt skjønnedes, ikke uden sit Herskabs Minde kan foretage nogen saadan Disposition med Hensyn til den ham tilfæstede Gaard og dennes Bygninger, som vedrøre Eiendomsretten.

Foranlediget heraf svarede Ministeriet, at det vel maae staae en Fæster, hvem det efter Loven paaligger at vedligeholde sine Bygninger og at gjenopføre dem, naar de brænde, frit at lade dem assurere og omassurere, men at der dog forinden bør gives Godseieren Leilighed til at tage Bestemmelse om, hvorvidt han selv vil lade de paagjældende Bygninger forsikkre eller omforsikkre, og da Saadant i det foreliggende Tilfælde ikke havde fundet Sted, men der tvertimod paa Godseierens

1 Marts Vegne var nedlagt Indsigelse imod den stedfundne Omtaxation, maatte Ministeriet med Amtet være enigt i, at denne burde betragtes som uretteligt afholdt og derfor være at annullere. Forøvrigt, tilføiede Ministeriet, ville Sognetaxatorerne, naar de reqvireres til at omtaxere en allerede forsikkret Bygning, selvfølgelig have at afholde Forretningen saaledes, som de, om det forlanges, trøste sig til at beedige den, og maa det, naar Forretningen er afholdt efter Reqvisition af en Fæster, paaligge Branddirecteuren at paasee, om Godseieren iforveien har havt Adgang til at bestemme sig i den omhandlede Retning, da Forretningen i manglende Fald ikke kan tages tilfølge.

1 Marts **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

I en til Indenrigsministeriet indkommen Skrivelse havde Formanden for de i Henhold til § 3 i Loven af 19de Febr. f. A. ang. Tiendeafgiften for Føl etc. nedsatte Commissioner i N. N. Amtsraadskreds anholdt om Ministeriets Besvarelse af følgende Spørgsmaal: 1) hvorledes de i Lovens § 1 omhandlede Ansættelser blive at foretage, naar de paagjældende Tiender eies af Yderne selv, og navnlig om Vederlaget, da der i dette Tilfælde ikke kan blive Spørgsmaal om Mægling, skal bestemmes ved Commissionens Kjendelse; 2) hvorledes der i saadanne Tilfælde bliver at forholde med Omkostningernes Udredelse; samt 3) hvorvidt det er nødvendigt, at hver enkelt af de i Sagen Interesserede opgives ved Navn i de i Lovens § 4 ommeldte Indkaldelser til Møde.

Foranlediget heraf svarede Indenrigsministeriet, efter forudgaaet Correspondance med Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, ad 1) at et selvstændigt Skjøn af Commissionen maae være det Afgjørende ved Bestemmelsen af, hvilke faktiske Data der blive at lægge til Grund for Converteringen, men at dette Skjøn ifølge Loven, jvfr. sammes §§ 1 og 5, ikke behøver at affattes i Kjendelses Form, med mindre enten Commissionen ikke erkjender Rigtigheden af vedkommende paa eengang Ydelsesberettigedes og Ydelsespligtiges Forklaring, eller dennes Rigtighed bestrides af andre i Sagen interesserede Hartkornsbrugere i Sognet; det Tilfælde vil iøvrigt være meget sjeldent, at de Ydelsespligtige skulde eie alle 3 Parter af Qvægtienden, og der vil saaledes i Reglen ved de Oplysninger, der tilveiebringes med Hensyn til Ansættelsen af de andre Parter, haves tilstrækkelig Veiledning for Commissionen med Hensyn til den Yderne tilhørende Part; ad 2) at Be-

stemmelsen i Lovens § 10 sidste Passus ogsaa i dette Tilfælde maae komme til Anvendelse, saaledes at de Paagjældende saavel i Egenskab af Ydelsesberettigede som af Ydere komme til at tilsvare en forholdsmæssig Deel af Omkostningerne; ad 3) at det vel maae ansees for ønskeligt, at saadan navnlig Indkaldelse finder Sted, men at det dog ikke skjønnes rettere, end at dette efter Loven ikke kan ansees for nødvendigt. 1 Marts

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 1 Marts

Formanden for de i Henhold til § 3 i Loven af 19de Febr. f. A. ang. Tiendeafgiften for Føl etc. nedsatte Commissioner i N. N. Amtsraadskreds havde blandt Andet forespurgt: 1) om den i Loven omhandlede Afløsning skal skee efter det gamle eller nye Hartkorn; 2) hvorledes der, naar ved det lovligt berammede Møde vedkommende Ydelsesberettigede udeblive efter anmeldt Forfald, som af Commissionen bliver erkjendt for gyldigt, skal forholdes med Udredelsen af Omkostningerne ved det forgjæves holdte Møde; 3) om der, naar et nyt Møde bliver nødvendigt, paany skal finde Indkaldelse Sted paa den i Lovens § 4 bestemte Maade, eller om det ikke er tilstrækkeligt, at der ved det forgjæves afholdte Møde skeer Vedtagelse om det nye Mødes Afholdelse med en kortere Frist, og at da Indvarslingen i Henhold hertil skeer ved en almindelig Bekjendtgjørelse i Stiftstidenden.

Foranlediget heraf svarede Indenrigsministeriet, efter forudgaaet Correspondance med Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, ad 1) at det nye Hartkorn maae lægges til Grund for Fordelingen af det Vederlag, der i Medfør af Lovens § 1 bliver fastsat for den hidtil efter Fdn. af 7de April 1740 (jvfr. Fdn. 8de Jan. 1810 § 6) ydede Afgift: ad 2) at Omkostningerne i det heromhandlede Tilfælde, der ikke falder ind under Bestemmelsen i Lovens § 4, maae fordeles i Overeensstemmende med den almindelige Regel i Lovens § 10 sidste Passus; ad 3) at en Vedtagelse som den omhandlede kun kan være forbindende for dem, som have deeltaget i samme, men ikke træde i Stedet for den i Lovens § 4 foreskaaede Indkaldelsesmaade.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af at et Amtsraad havde begjært Foranstaltning truffet til at N. N., hvem det ved Dom var paalagt under en daglig Mulct af 2 Rd. at afhjelpe de stedfindende Mangler 7 Marts

7 Marts ved Udførelsen af 2de ham af Amtets Veivæsen overdragne Arbeider, kom til at affone de paaløbne Dagmulcter til Beløb 74 Rd., for hvilke Execution forgjæves var foretaget hos ham, — meddeles, at da Amtsraadet privat havde contraheret med den Paagjældende, var det klart, at det paadragne Mulctbeløb, der iøvrigt ved Dommen ikke saaes at være tillagt nogen bestemt Kasse, ikke kunne forlanges affonet ved Fængsel paa Vand og Brød, men at der ikkun vilde kunne gaaes frem efter Fdn. af 16de Novbr. 1836 § 6 in fine sammenholdt med Fdn. af 6te April 1842 § 4 og de sig dertil sluttende Lovbestemmelser.

10 Marts **Bkdtgj.** (fra Indenrigsministeriet) ang. Udfærdigelsen af lithographerede Copier af de i Indenrigsministeriet beroende minorerede Matriculskort.

Da det maa ansees ønskeligt, at Matriculens minorerede Kort, der ere fortrinlig skikkede til Oversigtskort, blive mere udbredte end hidtil har været Tilfældet, idet Anskaffelsen af tegnede Copier af samme, uanseet at disse i Ministeriets Bekjendtgjørelse af 13de Aug. 1853 ere ansatte saa billigt som muligt, naar Kortene omfatte betydeligere Arealer dog medføre en ikke ringe Udgift, har Ministeriet besluttet at forsøge at aabne Vedkommende Adgang til at anskaffe disse Kort for en billigere Priis, ved at foranstalte dem lithographerede, efterhaanden som Begjæring derom maatte indkomme til Ministeriet, og man skal til Oplysning i denne Henseende bemærke Følgende: Bemeldte minorerede Matriculskort ere affattede i en Maalestok, som er 1/20000 af den virkelige Størrelse, og de ere saaledes store nok til at kunne udvise enhver særskilt Lod med sit paategnede Matriculs-Nummer, naar undtages ganske smaa Lodder, f. Ex. smaa Tørvelodder, hvis Brede er ringe imod deres Længde, og Byggepladse i Byerne. Fremdeles ere andre kjendelige Gjenstande, som forefindes i Marken, saasom Bygninger, Veie, Aaløb, Skove, Enge, Agermark og Heder m. m. antegnede paa disse Kort. De i Ministeriet beroende Kort, efter hvilke de paatænkte lithographerede Kort ville blive udfærdigede, ere imidlertid tilveiebragte ved at reducere de

originale Matriculskort, og siden disses Opmaaling er forløbet mellem 40 og 80 Aar, uden at man har seet sig istand til at foranstalte de Rettelser, som vilde være fornødne for at holde den paa Kortene antegnede Situation i Overeensstemmelse med Marken. Det vil følgelig indsees, at de Forandringer, som ere fremkomne ved Veies Omlægning, Bygningers Opførelse eller Nedbrydning, Opdyrkning af Jorder m. m., ikke kunne ventes antegnede med den samme Nøiagtighed som Skjellinierne, hvilke ved Hjælp af de til Ministeriet indsendte Udstyknings- og Udskiftningskort stedse ere holdte i Overeensstemmelse med de paa Marken værende Skjel. Det Ønskelige ved ogsaa i Henseende til Situationen at kunne bringe en saadan Overeensstemmelse tilveie er langtfra undgaaet Opmærksomheden, men man har ikke destomindre været nødt til at opgive Tanken om at kunne skaffe den tilstede, saameget mere, som den vedvarende Forandring af Situationen vil have tilfølge, at Bekostningerne ved at lade de fornødne Localundersøgelser foretage stedse ville gjentage sig efter nogle Aars Forløb, dersom man vil søge den omhandlede Overeensstemmelse vedligeholdt. Ligesom Ministeriet hidtil, paa Begjæring derom, har udfærdiget Copier af de minorerede Kort mod en Betaling af 1/4 Sk. pr. Tønde Land, saaledes vil der fremtidig blive meddeelt Vedkommende, som maatte attraae det, lignende lithographerede Kort over enkelte Sogne i et Antal af 30 Exemplarer, mod en Betaling af 3/4 Sk. pr. Tønde Land, og skjøndt Omstændighederne i Almindelighed ville forhindre at udføre Lithographeringen af større Kort end saadanne, som indbefatte et Sogns Jorder, hvis Størrelse i Gjennemsnit vil beløbe til c. 4000 Tdr. Land, saa vil der dog Intet være til Hinder for, at ogsaa to Sognes Jorder kunne blive aflagte paa samme Blad, forudsat at Kortets Størrelse ikke derved overstiger de Grændser, indenfor hvilke man er indskrænket. Ogsaa over Dele af et Sogn kunne lithographerede Kort erholdes, men indbefatte saadanne mindre end 512 Tdr. Land, vil der for 30 Exemplarer dog blive at erlægge 4 Rd., som er den mindste Betaling, hvorfor dette Antal lithographerede Kort kunne erholdes. Attraaer

10 Marts

10 Marts Nogen et større Antal end 30 Exemplarer, vil der for hvert Antal af 10 Exemplarer, der forlanges flere, blive at erlægge en Extrabetaling af 1 Rd., hvorimod den Omstændighed, at et mindre Antal end 30 Exemplarer reqvireres, ingen Nedsættelse vil medføre i den ovenfor angivne Betaling. Imidlertid bemærkes, at Minoreringen af Kortene over Bornholm endnu ikke er tilendebragt, samt at 14 Sognes Kort af Ribe Amts blandede District ere minorerede, alle henhørende til dette Districts nordligste Deel, hvorimod Minoreringen af de øvrige sydligere beliggende Sognes Kort endnu ikke er fuldført. Ministeriet vil derfor ikke see sig istand til fortiden at meddele lithographerede minorerede Kort over Eiendomme beliggende i bemeldte Dele af Landet, men man vil bestræbe sig for, at ogsaa de manglende minorerede Kort blive tilveiebragte snarest muligt.

15 Marts **Indenrigsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd).

I den 6te Paragraph i Loven af 23de Jan. d. A., om lettet Adgang til at erholde Tiendevederlagets Størrelse og Ydelsesmaade oplyst og berigtiget m. v., er det bestemt, at naar en Eiendom udstykkes, paa hvis Conto i Registrene til Skjøde- og Panteprotocollerne der i Medfør af Lovens § 5 er skeet Tilførsel om den Samme paahvilende Tiendebyrde, bliver denne af den, som udfører Udstykningsforretningen, at fordele paa de enkelte Parceller i samme Forhold som Hartkornet, og denne Fordeling at revidere i Indenrigsministeriet i Forbindelse med Udstykningsforretningen, samt at en lignende Fordeling af Tiendebyrden efter Hartkornet skal finde Sted ved Omlægning af Fæstegods, paa hvilket Loven er bragt i Anvendelse. I Henhold hertil skulde man tjenstlig anmode Hr. Amtmanden om deels at indskjærpe samtlige i det Dem anbetroede Amt practiserende Landinspecteurer og autoriserede Landmaalere, at de for Fremtiden have i Overeensstemmelse med Foranførte at indrette de Udstyknings- og Omdelingsberegninger, der af dem maatte blive affattede over Eiendomme, paa hvilke fornævnte Lov er bragt i Anvendelse, og deels at bringe til almindelig Kundskab i Amtet, at samtlige efter

den 1ste Juli d. A. til Ministeriet indsendte Ansøgninger om Approbation paa foretagne Udstykninger eller om Notering i Matriculen af Omdelinger af Fæstegods blive at ledsage af en udtrykkelig Erklæring om, hvorvidt der paa den paagjældende Eiendoms Conto i Skjøde- og Panteprotocollen er skeet nogen saadan Tilførsel, som ovenanført, eller ikke, at lignende Erklæring bør medfølge de Ansøgninger, som hertil indsendes om mindre betydelige og særskilt beliggende Jordstykkers Skyldsætning ved Ministeriets Foranstaltning efter Matriculstaxationen i Henhold til Loven af 4de Juli 1850 § 4, samt at de paagjældende Sager ikke ville kunne ventes endelig berigtigede i Ministeriet, medmindre en saadan Erklæring foreligger*). 15 Marts

Justitsmin. Circ. (til samtlige Branddirecteurer). 29 Marts

Da Indenrigsministeriet har givet Tilladelse til at Stempelafgiften af de ved Landbygningernes Brandforsikkring udfærdigede Policer indtil videre maa erlægges med en aarlig Afgift, ville de nævnte Policer følgelig fremdeles kunne udfærdiges paa ustemplet Papiir ligesom hidtil, hvilket herved meddeles Hr. (Tit.) til fornøden Efterretning.

Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. (til vedk. Skoledirection), hvori — i Anledning af en Forespørgsel om det paahviler Eieren af en Hovedparcel, imod Regres til Eierne af Biparcellerne, at udrede den paa disse faldende Andeel af de tidligere Ydelser til Degnen, naar samme i Medfør af Loven af 8de Marts 1856 § 18 ere converterede til en Pengeafgift efter Capitelstaxt, — Ministeriet, der om denne Sag havde brevvexlet med Indenrigsministeriet, svarede, at, da Hovedparcellen ifølge Fdn. af 25de Juni 1810 § 8 kun skal hæfte for Udredelsen af alle de Gaarden med dens fulde Hartkorn paaliggende Byrder af det Slags, som ikkun med Vanskelighed kan deles i det Mindre, skjønnede man ikke rettere, end at det kun er, naar Ydelserne til Degnen svares in natura, at Eieren af Hovedparcellen hæfter for hele den Byrde, der paa- 2 Mai

*) Jvfr. Circ. 12 Marts 1863 Nr. 7.

2 Mai hvilede Eiendommen før Udstykningen, men at det derimod, naar en Pengeafgift er traadt i Stedet, og Vanskeligheden ved Delingen som Følge heraf er bortfalden, maa paaligge den til Odelserne Berettigede at indkræve Parcellisternes Andele hos disse selv.

12 Mai **Kongl. Resol.** hvorved Examinationscommissionen for den forenede Landmaaler- og Landinspecteurexamen*) ophæves.

17 Mai **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori, i Anledning af en indkommen Forespørgsel, meddeles, at Ministeriet vel, i Overeensstemmelse med dets Skrivelse af 28de April 1851, maatte ansee Physicus for berettiget til Befordring og Diæter under Reiser til berammede Jordemoderconferencer, men at Jordemødre ikke tilkom fri Befordring paa deres Reiser til og fra disse Conferencer.

1 Juli **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en Forespørgsel, om — med Hensyn til at Lov af 19de Febr. 1861 (ang. en Forandring i de ved Fdn. af 12te Septbr. 1792 og 8de Febr. 1810 paabudne Afgifter af Arv m. v.) § 4 bestemmer, at den ved sidstnævnte Fdn.s § 6 paabudne Afgift i Anledning af Fæste- og Arvefæstesteders Overgang til nye Fæstere eller Arvefæstere bortfalder fra 1ste April 1862 at regne, — bemeldte Afgift fremdeles bliver at udrede i Henhold til Lov af 4de Juli 1850, naar Bøndergods afhændes til fuldkommen Eiendom eller Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte til Brugerne, deres Børn og Svigerbørn — meddeles, at det opkastede Spørgsmaal maa besvares bekræftende.

6 Juli **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

Af en til Indenrigsministeriet indkommen Sag fremgik, at der angaaende Oprensningen af et mindre Vandløb i N. N. Sogn var for Vandsynsmændene indgaaet et Forlig, som støttede sig til et i 1841 for Landvæsenscommissionen indgaaet Forlig om det nævnte Vandløbs Regulering og Oprensning, samt at Reqvirenterne af den

*) Jvfr. Kgl. Resol. 24 Apr. 1855.

Udskafholdte Forretning havde formeent, at Bestemmelserne i det ommeldte Forlig ikke vare blevne fyldestgjorte, hvorimod vedkommende Sogneforstanderskab havde været af en modsat Anskuelse og derfor vægret sig ved at behandle Sagen i Overeensstemmelse med Andn. af 29de Juli 1846 § 51. Reqvirenterne anholdt nu om Amtets Bistand til at erholde de efter deres Formening endnu tilstædeværende Mangler afhjulpne, og Amtmanden begjærte derfor, idet han fandt det tvivlsomt, hvorledes det Spørgsmaal, paa hvilket Sagen beroede, nemlig om det indgaaede Forlig var opfyldt eller ikke, rettelig skulde afgjøres, en Udtalelse fra Ministeriet om, under hvilken for alle Vedkommende bindende Omgang det vilde være at godtgjøre, om det omhandlede Forlig var efterkommet eller ikke. 6 Juli

Foranlediget heraf svarede Ministeriet, at man, i Overeensstemmelse med hvad der er udtalt i Ministeriets Skrivelse af 24de Jan. 1852 ligesom ogsaa forudsat i en af Høiesteret under 12te Febr. 1861 stadfæstet Overretsdom (jvfr. Høiesteretst. for 1860 S. 875), var af den Formening, at det maa være Sogneforstanderskabet, der i Henhold til Anordn. af 29de Juli 1846 § 51 har at foranstalte den af Synsmændene eller Landvæsenscommissionen afsagte Kjendelse eller det for Samme indgaaede Forlig exeqveret, saafremt nogen af Vedkommende undlader at opfylde deres Forpligtelse paa den i Kjendelsen eller Forliget fastsatte Maade, overladt, forinden det hertil træffer Foranstaltning, at afgjøre, hvorvidt den ommeldte Forpligtelse virkelig er forsømt eller ikke, hvilken Afgjørelse dog, ligesom enhver anden administrativ Afgjørelse, vil kunne underkjendes af de overordnede administrative Autoriteter.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 15 Juli

I en til Justitsministeriet indkommen Skrivelse havde en Amtmand, næst at meddele, at Amtets Repartitionsfond, i Henhold til Lov af 29de Decbr. 1857 om Afløsning af Brokorn og Bropenge, havde indløst en paa en mindre Landevei beliggende Bro saaledes, at Brokornsyderne tilsvare det Femtendobbelte af det fastsatte Pengevederlag, hvis Betaling er fordeelt paa et Tidsrum af 5 Aar, mod at der af Capitalen svares Renter, forespurgt, om Amtsrepartitionsfonden har Udpantningsret med Hensyn til de ikke betalte Pengebidrag, og om det i alt Fald ikke kunde antages, at Amtsraadet maatte være berettiget til paa Amtsrepartitionsfondens Vegne under eet Søgsmaal at sagsøge de Bidragydende, som ikke have betalt, forsaavidt de boe i samme Herred.

I denne Anledning svarede Justitsministeriet, efter over Sagen at have brevvexlet med Indenrigsministeriet, at da Brokornsydernes Forpligtelse til at udrede de omhandlede Af-

15 Juli Lønningssummer er paalagt dem ved Lov, skjønnedes det ikke rettere, end at de Beløb heraf, der ikke erlægges i rette Tid, i Henhold til Plac. af 2den Novbr. 1836 § 1 maae kunne inddrives ved Udpantning.

22 Juli **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

I en til Indenrigsministeriet indkommen Skrivelse har Amtmanden over N. N. Amt forespurgt, hvorledes de Dyrlægerne for de i det Offentliges Tjeneste udførte Forretninger ifølge Lov af 29de Decbr. 1857 § 13 tilkommende Diæter af 1 Rd. 24 Sk. for hver halve Dag, de derpaa anvende, skulle beregnes: om der nemlig kan fordres Diæter for en heel Dag, naar den paagjældende Forretning, Reisen derunder indbefattet, varer over 4 Timer, og om det i saa Fald ogsaa kan antages, at der kan fordres Diæter for 1½ Dag, naar Forretningen medtager over 8 Timer.

Foranlediget heraf har Ministeriet svaret, at man maa ansee Dyrlægerne berettigede til at fordre Diæter for en heel Dag, naar Forretningen i det Hele har medtaget over 4 Timer, men at Diæterne derimod ikke ville kunne overstige et Beløb af 2 Rd. 48 Sk. om Dagen, uanseet hvor mange Timer der medgaae til den eller de paagjældende Forretninger.

13 Aug. **Indenrigsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

I en til Indenrigsministeriet indkommen Skrivelse har en Amtmand i Anledning af den i Ministeriets Circulaire af 4de Decbr. f. A., angaaende Antagelsen af nyanskaffede Districtsheste udenfor Sessionstiden, indeholdte Bestemmelse om, at det, for det Tilfælde at en Hest forkastes af Mønstringscommissionen, maa staae vedkommende District frit for at faae Spørgsmaalet om Hestens Antagelighed afgjort af Sessionen, forespurgt, om der i Stedet for en saadan af Mønstringscommissionen forkastet Hest skal anmeldes en ny Hest inden 8 Uger, eller om den kasserede Hest, dersom Lægdet ikke vil acqviescere ved Mønstringscommissionens Kjendelse, men forlanger Spørgsmaalet afgjort ved Sessionen, kan vedblive at staae i Nummer indtil Sessionen endelig afgjør Sagen.

I denne Anledning har Indenrigsministeriet, efterat have brevvexlet med Krigsministeriet, svaret, at naar en Hest, efter forud paa lovbefalet Maade at være anmeldt for Amtet og Regimentet, i Overeensstemmelse med Ministeriets ovennævnte Circulaire fremstilles til Mønstringscommissionens Bedømmelse, da maa vedkommende Lægd, forsaavidt Hesten forkastes, være pligtigt til, udmiddelbart efter Kjendelsens Afgivelse, for Commissionen at erklære sig om, hvorvidt det acqviescerer ved den

afgivne Kjendelse eller ønsker Spørgsmaalet om Hestens Antagelighed endelig afgjort af Sessionen. I første Tilfælde tilkommer der paany Lægdet den lovbefalede Frist af 8 Uger til Nummerets Besættelse, med mindre Indkaldelse af Hesten forestaaer, da Nummeret i saa Fald skal være besat til Mødedagen, dog saaledes at der altid indrømmes Lægdet en Frist af mindst 14 Dage. I sidste Tilfælde derimod forbliver den anmeldte men af Commissionen forkastede Hest staaende i Nummer, indtil den paa lovbefalet Maade enten fremstilles for Sessionen, eller forinden, efter Indkaldelse, møder for vedkommende Regiments-Mønstringscommission. Ministeriet føiede imidlertid hertil den Bemærkning, at det nys Anførte dog kun er anvendeligt, naar, som ovenfor forudsat, den i Lov af 16de April 1851 § 14 paabudne Indberetning til Amtet og Regimentet, ledsaget af Dyrlæge-Attest for den anskaffede Hests Tjenstdygtighed, er gaaet forud for Hestens Fremstilling for Mønstringscommissionen. Er dette derimod ikke Tilfældet, vil den af Commissionen forkastede Hest, der i saa Fald i Virkeligheden aldrig har været disponibel til Nummerets Besættelse, idet en saadan Dyrlægeattest, ifølge den nævnte Lovbestemmelse, er en væsentlig Betingelse for at en Hest foreløbig kan betragtes som Erstatning for en tilstedeværende Vacance, være at ansee som definitivt udtraadt af Nummer, og det vil da paaligge Lægdet paa anordningsmæssig Maade at besætte det ledige Nummer inden 8 Ugers Forløb fra den Tid, da den oprindelige Vacance opstod. 13 Aug.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 13 Sept.

Ved at fremsende en Forespørgsel fra Gjerdesynsmændene i N. N. Sogn om, hvilken Betaling der tilkom dem for en efter privat Reqvisition foretagen Synsforretning over et Gjerde, for et senere Møde til Undersøgelse af, hvorvidt de ved Synet udsatte Mangler vare afhjulpne, samt for Parternes Indvarsling til begge disse Forretninger, havde Indenrigsministeriet udbedt sig Justitsministeriets Ytringer over Sagen meddeelte.

Foranlediget heraf svarede Justitsministeriet, at da Hegnet af Sagen saaes ikke at have været et saakaldet varigt Hegn, havde Gjerdesynsmændene efter Ministeriets Formening ikke været pligtige til efter en privat Reqvisition at foretage Synene,

13 Sept. og at der derfor ikke kunde tilkomme dem Gebyr efter Fdn. af 29de Octbr. 1794 § 17, ligesaalidt som der, da de ikke vare udmeldte til Forretningen, kunde tilkomme dem Gebyr efter Sportelreglementet.

24 Sept. **Justitsmin. Skriv.** (til Kirke- og Underviisningsministeriet), hvori meddeles, at Ministeriet ikke skjønner rettere end at der, hvor det maatte ansees nødvendigt for Præsten at anskaffe særskilte Vaccinationsprotocoller, Omkostningerne ved Anskaffelsen af disse, der formeentlig kun kunne ansees som Supplementer til Kirkebøgerne, hvori Vaccinationerne i Almindelighed vilde være at indføre, bør afholdes paa samme Maade som Omkostningerne ved Anskaffelsen af selve Kirkebøgerne.

30 Sept. **Indenrigsmin. Circ.** (til Amtmændene over Kjøbenhavns, Frederiksborg, Odense, Svendborg og samtlige Nørrejyllands Amter med Undtagelse af Hjørring Amt).

Hvorvel der ved Valget af Jernbanernes Stationer stedse tages væsentligt Hensyn til at bringe dem i saa nær Berøring som muligt med de alt bestaaende Veie, er det dog en Selvfølge, at omvendt ogsaa disse herefter maae rette sig efter de Puncter, som ved at gjøres til Stationer erholde en Betydning for den almindelige Færdsel, som de ikke tidligere have havt. Der kan heller ikke være nogen Tvivl om, at dette efterhaanden vil skee af sig selv; men det er af Vigtighed, at det skeer saa hurtigt og saa fuldstændigt som muligt, — og det ikke blot for Jernbanen, som kun gjennem Stationerne kan erholde den Tilgang af Personer og Gods, hvorved den skal bestaae, men i ligesaa høi Grad for Befolkningen, som kun derigjennem kan deelagtiggjøres i alle de Fordele, Jernbanen skal tilføre samme. Til et godt Jernbanesystem er det derfor en af de første og vigtigste Fordringer, at hver Station bliver Midtpunctet for saa mange derfra udstraalende Veie, som muligt. Uden en saadan let og levende Forbindelse med den Egn, hvorigjennem Jernbanen gaaer, vil den for denne være en død Skat og selv savne den nødvendige Næring. Ministeriet maa derfor have Hr. Amtmanden opfordret til, saasnart

endelig Bestemmelse er taget om Stationspuncterne i Amtet — hvorom Underretning uopholdeligen vil vorde Dem meddeelt gjennem den Kongelige Commissarius —, strax, og uden at oppebie selve Anlægets Fuldførelse, at tage denne Sag under nøieste Overveielse. Løsningen af den Opgave, at lempe det bestaaende Veisystem efter Stationerne, vil udkræve ikke faa Rettelser, Omlæggelser og Forbedringer af de nuværende offentlige Veie, Optagelse af Markveie blandt disses Tal, stundom vel ogsaa Anlæg af nye Veistykker, og selv om det Hele ikke paa een Gang kan bringes til Udførelse, er det dog af Vigtighed, at der strax lægges en fuldstændig og sammenhængende Plan, og at ved denne tages tilbørligt Hensyn ogsaa til Fremtidens voxende Krav. Udkastet til en saadan Plan bør helst affattes af Hr. Amtmanden med de til Veivæsenets Raadighed staaende Kræfter, og derefter undergives saavel Amtsraadets Bedømmelse som Forhandling paa selve Aastedet mellem dette og de paagjældende Sogneforstanderskaber. Skulde Amtsraadet derved ønske vedkommende Veiofficeers Bistand, er der sørget for, at denne paa derom skeet Anmodning vil vorde ydet. Skulde det findes nødvendigt, for i det omhandlede Øiemed at fremhjelpe en eller anden større Forbedring af Sogneveie, dertil at yde et Tilskud af Amtsrepartitionsfondet, vil en af Amtsraadet derom tagen Beslutning kunne vente Ministeriets Stadfæstelse. Planen og de dertil hørende Rids, hvorpaa alle de nuværende Veie i en Fjerdingveis Omkreds af hver Station og de foreslaaede Forandringer i samme maae være angivne, bedes indsendte til Ministeriet tilligemed Udskrift af de med Amtsraadet og Sogneforstanderskaberne derom førte Forhandlinger og tagne Beslutninger. 30 Sept.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 30 Sept.

I et til Indenrigsministeriet indkommet Andragende havde en Dyrlæge forespurgt, om den de examinerede Dyrlæger ved Veterinairskolens Fundats af 23de Juli 1777 § 9 jvfr. Canc. Skriv. af 28de Febr. 1837 formeentlig tilstaaende Eneret til at tage Heste i Cuur er dem frataget ved nogen senere Lovbestemmelse, samt om en Angiver kan bebyrdes med nogen Udgift ved Retten i Anledning af Qvaksalveres Angivelse og Saggivelse for at have castreret Heste eller andre vorne Creaturer.

30 Sept. Foranlediget heraf svarede Ministeriet, at der vel, efter hvad der er forudsat i Loven af 29de Decbr. 1857 om smitsomme Sygdomme hos Huusdyrene, jvfr. navnlig sammes § 3, maa antages at tilkomme de examinerede Dyrlæger Eneret til Behandlingen af smitsomme Sygdomme saavel hos Hesten som hos andre Huusdyr, uden at der imidlertid i Loven indeholdes nogen Straffebestemmelse for de uexaminerede Personer, som desuagtet befatte sig med Behandlingen af deslige Sygdomme, hvorimod der paa anden Maade, navnlig ved den vedkommende Eier i Loven af 29de Decbr. 1857 §§ 3 og 10 paalagte Forpligtelse til at anmelde Sygdommene for en examineret Dyrlæge eller for Politiemesteren, er forskaffet det Offentlige den Betryggelse, der i saa Henseende er anseet fornøden. Hvad derimod de ikke smitsomme Sygdomme hos Huusdyrene og navnlig hos Hestene angaaer, antog Ministeriet ikke, at der tilkommer Dyrlægerne Eneret til sammes Behandling, men forøvrigt henhørte Spørgsmaalet under Domstolene, ved hvilke det maa være Dyrlægernes egen Sag at forfølge forefaldende formeentlige Indgreb i deres Næringsrettigheder. Med Hensyn til det andet af Andragerne fremsatte Spørgsmaal tilføiede derhos Ministeriet, at, da Overtrædelser af Fdn. af 8de Mai 1795 § 18, angaaende hvilke Personer der maae befatte sig med at castrere Heste og andre Creaturer, blive at behandle som offentlige Politiesager, ville disse Sager saaledes ikke kunne medføre Omkostninger for Angiveren, der tvertimod ifølge nysnævnte Lovbestemmelse har Krav paa Halvparten af de i disse Sager indkommende Mulcter.

18 Octbr. **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

I et med Amtets Erklæring indsendt Andragende havde en Retsskriver forespurgt, om § 9 i Lov af 23de Jan. 1862 angaaende lettet Adgang til at erholde Tiendevederlagets Størrelse og Ydelsesmaade oplyst og berigtiget m. v. er at forstaae saaledes, at der for de i Lov af 19de Febr. 1861 om Forandring i Udredelsen af Tiendeafgiften for Føl Kalve, Lam, Kid og Bisværme samt Smaaredsel, § 5, paabudne Udskrifters Tinglæsning, Protocollation og Notering i det Hele kun skal erlægges 2 Rd. af hvert Sogn, samt om dette Gebyr skal fordeles mellem Dommer og Skriver.

I den Anledning svarede Justitsministeriet, efterat have brevvexlet over Sagen med Indenrigsministeriet, at den i for-

nævnte Lov af 23de Jan. 1862 § 9 ommeldte Kjendelse af 2 Rd. kun er Vederlag for de ommeldte Udskrifters Notering, hvorimod der bliver at erlægge særligt Gebyr for deres Tinglæsning og Protocollation, ligesom der ogsaa af Tinglæsnings- og Protocollationsgebyr bliver at beregne Justitsfondsafgift. Ministeriet antog derhos, at den ommeldte Kjendelse ikke kan henregnes til de i Sprgts. § 85, sammenholdt med § 82, ommeldte Retsgebyrer, der skulle deles lige mellem Dommer og Skriver, hvorimod denne Kjendelse, der i Lov af 23de Jan. 1862 er tillagt „vedkommende Retsbetjent", formeentlig maa tilfalde Skriveren, der har det egentlige Arbeide med de omhandlede Udskrifters Notering; men det maatte forøvrigt staae Parterne frit for at søge dette Spørgsmaal afgjort ved Domstolene. 18 Octbr.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 25 Octbr.

I et til Indenrigsministeriet indkommet Andragende havde flere Beboere af et Sogn besværet sig over Omfanget af det Arbeide, som afforbres dem til Sandflugtens Dæmpning, idet Sognet, uanseet at de deri værende Sandflugtsstrækninger ifølge Ministeriets Resolution af 3die Marts 1860 ere udgaaede fra det Offentliges Bestyrelse og overdragne Lodseierne til fri Raadighed, endnu uden Vederlag maa deeltage i Klitarbeide et andet Sogn.

Foranlediget heraf svarede Ministeriet, at, da det ifølge Lov af 26de Marts 1852 § 2 alene er Klitsognene — det vil sige de Sogne, hvis Klitter endnu henligge under Sandflugtsvæsenets Bestyrelse — hvilke det paahviler uden Vederlag at udføre $^1/_4$ af Arbeidet i de under det Offentliges Tilsyn staaende Klitter, vil det førstnævnte af de tvende ovenmeldte Sogne ikke længere kunne tilpligtes at deeltage i den ommeldte $^1/_4$ af Arbeidet, der forlods skal udføres af Klitsognene, in casu altsaa af det sidstnævnte Sogn, der er det eneste Klitsogn i Sandflugtsdistrictet. Derimod vedbliver selvfølgelig Forpligtelsen for Beboerne i hiint Sogn til i det i fornævnte Lovs § 4 ommeldte Tilfælde mod regulativmæssig Betaling at deeltage i Udførelsen af de øvrige $^3/_4$ af Arbeidet i Klitterne, og den indtraadte Forandring faaer saaledes ingen Indflydelse paa den i Henhold til bemeldte Lovs § 5 i Regulativet fastsatte Ordning af Districtets Arbeidskredse.

28 Octbr. **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

Næst at indberette, at Godsinspecteuren for N. N. Grevskab havde meddeelt, at der i Aaret 1856 var med samtlige Gaardbrugere i N. N. Sogn indgaaet en Forening, ved hvilken de havde forpligtet sig til solidarisk at udrede aarligen en samlet Sum af 25 Rd. til Grevskabet i Stedet for Ægter og Arbeider til Sognets Kirke, men at denne Sum ikke var betalt for Aaret 1861 og den første Halvdeel af Aaret 1862, og at han derfor havde begjært Approbation til at lade Beløbet udpante hos en af Sognets Gaardbrugere, forlangte vedkommende Amtmand Justitsministeriets Resolution med Hensyn til følgende Spørgsmaal: 1) om et Beløb, som er betinget for Afløsningen af Ægter og Arbeider til en Kirke, kan inddrives ved Udpantning, uanseet at Retten dertil ikke er forbeholdt ved den Overeenskomst eller Kjendelse, ved hvilken Afløsningen er ordnet; og, i bekræftende Fald, 2) om Reqvisitionen til Udpantningen ikke bør lyde paa en bestemt Person, skjøndt Yderne ere solidariske forpligtede; samt 3) om Udpantningsretten kan udstrækkes til Fordringer, som ere over et Aar gamle.

Efter i denne Anledning at have brevvexlet med Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, svarede Justitsministeriet, at da den i det foreliggende Tilfælde indgaaede Forening var oprettet uden den i Lov af 28de Febr. 1856 jvfr. Lov af 4de Juli 1850 anordnede Commissions Mellemkomst, vilde et resterende Vederlag ikke kunne inddrives ved Udpantning.

10 Novbr. **Indenrigsmin. Circ.** (til samtlige Amtmænd), hvori meddeles, at efterfølgende Indberetninger for Fremtiden ville kunne bortfalde: — — 5) De Beretninger, som det ifølge Ministeriets Circulaire af 10de August 1850 er paalagt Amtmændene ved Udgangen af hvert andet Aar at afgive om, hvorvidt de i Bevillinger til Gaardes Nedlægning eller Sammenlægning foreskrevne Vilkaar om Indretning af Huuslodder til bestandig Vedligeholdelse ere opfyldte; — 7) Indberetninger, som Retsbetjentene i Henhold til Forordningen af 25de Juni 1810 § 14 ved hvert Aars Udgang have at afgive om de i Aarets Løb tinglæste Fæstebreve, Mageskiftebreve samt Skjøde- og Adkomstdocumenter; 8) Indberetninger, som Amtstuerne i Henhold til Fdn. af 3die Decbr. 1819 § 16 ved Udløbet af hvert Qvartal have at afgive om Forandringer i Matriculen, bevirkede ved effectuerede Udstykninger paa Selveiergods; — 10) De summariske Beretninger, som Amtmændene ifølge Fdn. af 29de Septbr. 1841 § 29 ved Udgangen af hvert Aar skulle ind-

sende angaaende saavel Omfanget af som Bekostningerne paa samtlige de i Aarets Løb foretagne deels Grundforbedringer deels større Istandsættelser paa de Veie i Amterne, som ikke ere henlagte under Ingenieurcorpsets umiddelbare Bestyrelse; 11) De Indberetninger, som Amtmændene ifølge Reglementet af 20de Decbr. 1799 § 13 skulle, saalænge Sneekastningsarbeidet varer, ugentlig afgive om de Foranstaltninger, som ere trufne, hvad der hver Dag er blevet udrettet, og hvorledes Veienes Tilstand befindes at være. 10 Novbr.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — i Anledning af en Forespørgsel, om det i Henhold til Lov af 29de Decbr. 1857 § 8 paahviler Amtsrepartitionsfonden eller N. N. Kjøbstads Kæmnerkasse at udrede den ene Halvdeel af Erstatningen for en en Huusmand i bemeldte Amt tilhørende Hest, som, efterat være ført til fornævnte Kjøbstad, der blev anholdt og nedslaaet som lidende af Snive, — svares, at man med Amtmanden maatte være enig i, at det ifølge den ovennævnte Lovbestemmelse er den communale Kasse for det Amt eller den Kjøbstad, i hvilken det kommer til Evidents, at det paagjældende Dyr er befængt med en smitsom Sygdom, og hvor Beslutning om Dyrets Nedslagning derfor bliver tagen, der har at udrede den ene Halvdeel af det Dyrets Eier tilkommende Erstatningsbeløb, hvilken saaledes i det foreliggende Tilfælde vilde blive at afholde af den paagjældende Kjøbstads Kæmnerkasse under Forbehold af Repartition paa Amtets samtlige Kjøbsteder. 15 Novbr.

Justitsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand), hvori — efterat Ministeriet, i Anledning af at en Person, der ved Høiesterets Dom var tilfunden Livsstraf, var, paa Grund af opstaaet Formodning om at han var bleven sindssvag, beordret foreløbig indlagt paa en Helbredelsesanstalt for Sindssyge, og senere, da hans Sindssygdom erklæredes for uhelbredelig, bleven indlagt paa en Anstalt for uhelbredelige Sindssyge, havde correspondered med Indenrigsministeriet angaaende hvorledes Udgifterne ved hans Ophold i Sindssygeanstalten vilde være at 24 Novbr.

24 Novbr. afholde, — meddeles, at Omkostningerne, forsaavidt angik den Tid, i hvilken den Paagjældende havde været indlagt i Sindssygeanstalten til Observation, efter Reglerne om Actionsomkostninger vilde være at afholde af Amtsrepartitionsfonden, samt at de Omkostninger, der foranlediges ved hans Ophold paa Anstalten for uhelbredelige Sindssyge, ifølge Circ. af 6te Novbr. 1830 ligeledes vilde være at udrede af bemeldte Fond.

29 Novbr. **Justitsmin. Skriv.** (til vedk. Amtmand).

I et af det Kgl. Sundhedscollegium indsendt Andragende havde N. N. Amts Lægeforening begjært Justitsministeriets Afgjørelse af det af en Districtslæge reiste Spørgsmaal om Fortolkningen af § 20 i Reglement for Fattigvæsenet paa Landet af 5te Juli 1803 med Hensyn til Udstrækningen af den fri Befordring, der tilkommer Lægerne paa Reiser til fattige Syge; og senere modtog Justitsministeriet en Skrivelse fra bemeldte Districtslæge, hvori han knyttede forskjellige Bemærkninger til det ovennævnte Andragende, navnlig angaaende Tilsigelsen af Befordringen, Ventetiden, Befordringens Afbenyttelse og Kudskens Ret til at røge Tobak.

Efterat have indhentet vedkommende Amtmands Erklæring over det førstnævnte Andragende, brevvexlede Justitsministeriet senere om Sagen med Indenrigsministeriet, og efter fra dette Ministerium at have modtaget en over Sagen indhentet Erklæring fra det paagjældende Amtsraad, tilskrev Justitsministeriet, i Overeensstemmelse med hvad Amtsraadet havde yttret og Indenrigsministeriet tiltraadt, at det ovennævnte Reglements § 20 hjemler Lægen Ret til at forlange sig til Fattigpraxis afhentet paa det Sted inden Lægedistrictets Grændser, hvor han netop opholder sig, og derefter bragt hjem, og at Lægen efter aflagt Sygebesøg ogsaa maa kunne forlange sig befordret til et hvilketsomhelst Sted inden Lægedistrictets Grændser, hvorhen hans Praxis fører ham, i alt Fald naar sidstnævnte Sted ikke er fjernere end hans Bopæl. Med Hensyn til Districtslægens særskilte Andragende, tilføiede derhos Ministeriet, at Ordningen af Tilsigelsen af Befordringen i Reglen maa overlades til det paagjældende Sogneforstanderskab, der selv er interesseret i at Lægehjælpen erholdes snarest muligt, og at Tiden, inden hvilken Befordringen skal præsteres efter Tilsigelsen, ikke i Almindelighed kan fastsættes til mindre end de i Fdn. af 26de Juni 1844 § 28 bestemte 2 Timer; at Ventetiden

resp. 1 og 3 Timer, eftersom Lægen er ved Hjemmet eller ikke, naar Befordringen ankommer, maa ansees i Almindelighed at være tilstrækkelig; at den Befordring, der ydes Lægen, maa ansees for Tiden at være hans, hvorfor han maa kunne nægte Andre at kjøre med, ligesom han maa kunne forlange, at der skal optages en Person paa Vognen til at afhente Medicin til den Syge, naar han vender tilbage fra Sygehuset; og at Indstillingen om, hvorvidt Lægen skal kunne forbyde Kudsken at røge Tobak, angik en saa ubetydelig Gjenstand, at man ikke fandt sig foranlediget til at udtale sig derom. 29 Novbr.

Indenrigsmin. Skriv. (til vedk. Amtmand). 9 Decbr.

Ved til Indenrigsministeriets Afgjørelse at fremsende et Andragende, hvori de Mænd, der havde taxeret en N. N. tilhørende Hest, der var bleven nedslaaet paa Grund af Springorm, anholdt om at tilstaaes Betaling for denne Forretning samt Godtgjørelse for Befordring, forsaavidt de i den Anledning havde maattet foretage Reiser, yttrede vedkommende Amtmand, at han ikke skjønnede rettere, end at Taxationsmændene have Krav paa Betaling efter Sportelreglementet for slige Forretninger, der ikke kunne antages at paahvile dem som Ombud, saavelsom paa en passende Godtgjørelse for Befordring.

I denne Anledning svarede Ministeriet, at man med Amtmanden maatte være enig i, at Taxationsmændene kunne fordre Betaling for de omhandlede Forretninger efter Sportelreglementet af 22de Marts 1814 § 148 samt fri Befordring efter Reglementets § 150, forsaavidt de maae foretage Reiser, i hvilken Henseende det dog i Overeensstemmelse med sidstnævnte § bliver at iagttage, at der saavidt muligt til disse Forretninger udnævnes Mænd, der boe i Nærheden af det Sted, hvor Forretningen skal afholdes. Ministeriet tilføiede derhos, at man Intet fandt at erindre imod den af Amtmanden foreslaaede Befordringsgodtgjørelse af 64 Sk. pr. Miil, samt at de i Overeensstemmelse med Foranstaaende til de heromhandlede Forretninger medgaaende Udgifter, i Analogi af Bestemmelserne i Lov af 29de Decbr. 1857 § 13, ville være at afholde af Amtsrepartitionsfonden.

Lov ang. Opførelsen af en fast Bro over Guldborgsund. 29 Decbr.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

29 Decbr. § 1. Ved Indenrigsministeriets Foranstaltning skal der bygges en fast Bro over Guldborgsund mellem Nykjøbing paa Falster (Nord eller Syd for Havnen) og Kysten af Lolland ved Sundby for en Sum af indtil 155,000 Rd. Udgiften hertil udredes paa den i Fdn. af 29de Septbr. 1841 § 15 for Hovedlandeveie foreskrevne Maade, dog saaledes, at i Anlægsomkostninger afgaaer deels et Beløb af 10,000 Rd., som Monarkiets Finantser antages at ville tilskyde paa Postvæsenets Vegne, deels et lignende Tilskud af 15,000 Rd., som forlods udredes af Nykjøbing Commune. § 2. Efterat Broen med tilhørende Dæmning er udført, henlægges den under det almindelige Veivæsen, og forholdes der med sammes Bestyrelse og Vedligeholdelse efter de almindelige for Hovedlandeveie gjældende Regler*).

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

29 Decbr. **Lov** om Forandring i Lov af 24de April 1860 om Afhændelse af nogle Kirkers og offentlige Stiftelsers, Seminariefondets og det beneficerede Jordegods.

Vi Frederik den 7de Konge til Danmark &c. G. A.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Lov af 24de April 1860 om Afhændelse af nogle Kirkers og offentlige Stiftelsers, Seminariefondets og det beneficerede Bondergods kommer ikke til Anvendelse paa det Davidsenske Legats Bondergods.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

*) De øvrige Paragrapher i denne Lov vedkomme ikke Landvæsenet.

